

रामच-२

LANGUAGE DEPARTMENT
LIBRARY ACC. No. _____ PUNJAB.

Date Due

[illegible]

1. Books are issued for.....days only.
2. Books may be renewed on request at the discretion of the Librarian.
3. Dog-earing the pages of a book, marking or writing therein with ink or pencil, tearing or taking out its pages or otherwise damaging it will constitute an injury to a book.
4. *Any such injury to a book is a serious offence. Unless a borrower points out the injury at the time of borrowing the book, he shall be required to replace the book or pay its price.*

ਵਿਚਾਰਸਾਗਰ

ਸਾਧੁਸ਼ੀਨਿਸ਼ੁਲਦਸਜੀਕਿਤ.

ਜਿਸਮੇਂ ਸੁਤਿ. ਸ੍ਰਿਤਿ. ਪੁਰਾਣਿਕਾ ਸਿੰਧਾਂਤ ਜੇਸਾਰਗੀ
 ਵਾਕਜੋਗਹਲ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕ ਹੁੰਤ ਵਾਦਿਯੋਕੇ ਮਤ ਕਾ ਖੰਡ
 ਨ ਵ ਅੰਦ੍ਰਿਤ ਮਤ ਜੇ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾ-
 ਦਨ ਵਿਯਾਹੈ. ਐਰ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਤਿਸ
 ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਵ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਇਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋ-
 ਜਨ ਵਰਣਿਤ ਹੈ. 515 G

ਜਿਸ ਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਮੁਮੁਕੁ ਜਨੇ ਕੇ ਹਿਤਾਰਥ ਅਤਿ ਹਿਤ ਮਲੇਖ ਅੰਧੁਲ
 ਵ ਸ਼ੁਢ ਕਾਗਜ ਪਰ ਅਤਿ ਸੁਧਤਾ ਪੁਰਕ ਰਿਤ ਮਪ੍ਰਬੰਧ ਸੇ (ਦੁਸਰੀ ਬਾਰ)

ਕਾਨਪੁਰ.

ਮੁੰਨਸ਼ੀਨਿਸ਼ੁਲਕਿਸ਼ੋਰ. ਸ਼ੀ. ਆਈ. ਟੀ. ਕੇ ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਮੇਂ ਛਾਪਾ ਗਿਆ
 ਦੇਹਾ.

ਬ੍ਰਹਮਕ੍ਰਿਪਾ ਅਹਿਬ੍ਰਹਮਹਿਤ ਤਾਰੀਖਾਲੀ ਦੇਹ;
 ਭਾਖਾ ਅਬਹਾਸੀ ਸਕਿਤ ਕਰਤ ਭੇਦ ਕੁਮਛੇਦ.

ਜੁਲਾਈ ਸਨ ੧੮੯੩ ਈ.

ਵਿਗਿਆਨਧਰ.

515 G.

ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਰਥਾਤ ਲਖਨਊ. ਕਾਨਪੁਰਲਾ-
ਹੋਰ ਕੇਛਾਧੇਖਾਨੇ ਮੈਂ ਜੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੰਦਰ ਮੈਂ ਛਪਕਰ ਵਿਕਰੀ ਕੇ ਲਿ-
ਖੇ ਤੇ ਯਾਰ ਹੋਂ. ਮੈਂ ਜੇ ਤੇ ਯਾਰ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋਂ ਉਸ ਕਾਨਾਮ ਵਜਲ ਪਹਿਤਾ-
ਤ ਨੀਚੇ ਦਰਜ ਹੋਂ. ਮੈਂ ਕੀ ਮਤ ਭੀ ਬਹੁਤ ਵਿਦਾਯਤ ਹੋ ਸਾਬ ਕੀ ਰੱਖੀ ਕ-
ਈ ਹੋ. ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਧਾਰਿਸ਼ੋ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਕੀ ਸਾਜ਼ੀ ਹੋਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਕੁਝ
ਧਾਰਕੀ ਇੰਛਾ ਹੋਵੇ ਹੁਣ ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਕੇ ਮੁਹਤਮੀਮ ਅਬਦਾ ਮਾਲਿਕ ਕੇ
ਨਾਮ ਖਤ ਭੇਜ ਕਰ ਕੀ ਮਤ ਕਾ ਨਿਰਣਯ ਕਰ ਲੇਂ.

ਪੰਜਗੰਧੀ.

ਜਿਸ ਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਯੁਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਬ ਜੀ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਖ ਦਾਕਤ
ਸਬਦੇ ਕੇ ਅਠ ਪੁਸਤਕ ਅਰਥਾਤ ਜਪਜੀ, ਗਹਿਰਾਜ, ਓ ਮੈਕਾਰ.
ਸਿੰਧ ਗੋਸ਼ਟੀ, ਆਨੰਦ, ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ, ਸੁਖਮਨੀ, ਅਸਾਧੀਵਾਰ.
ਇਹ ਵਾਲੀ ਹੋਂ. ਬਹੁਤ ਮੇਰੇ ਅਖਰੇ ਮੇਂ ਬੜੀ ਸੁੰਧਤਾ ਕੇ ਸਾਬ ਛਪੀ ਹੋ.

ਪ੍ਰੇਮਸਾਗਰ.

ਲੇਲੂ ਜੀ ਲਾਲ ਕਹਿ ਰਿਤ ਜਿਸ ਮੇਂ ਦਸ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦ ਭਾਗਵਤ
ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾ ਜੇ ਕਿਸੀ ਰਿਸ਼ਚੰਦ ਪਰਬ੍ਰਮ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕਾ ਜ-
ਨਮੇਤ੍ਰ ਮਦ. ਪੁਤਨਾ ਗੰਢ ਸੀ. ਹਰੇ ਸਾਦਿਕ ਗੰਢ ਮੇਂ ਕਾ ਬਧ ਉਗ੍ਰ ਸੇਨ
ਕਾ ਗਜ ਤਿਲ ਕਾਦਿ ਵਿਸ਼ਾਰ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਤਿ ਉਤਮ ਬ੍ਰਜ ਭਾਖਾ ਮੇਂ ਦ-
ਰਲਿਤ ਹੋਂ. ਇਹ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਯਗੰਢ ਪਕਰ ਤੇ ਯਾਰ ਹੋਂ.

ਸ੍ਰੀ ਵਿਚਾਰਸਾਗਰੀ

ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਾ.

ਪ੍ਰਬੰਧਸ਼ੁਰੰਗ: ੧

ਅਨੁਬੰਧਸਾਮਾਨਜਨਿਰੁਪਣ

ਦ੍ਵਿਤੀਯਸ਼ੁਰੰਗ: ੨

ਅਨੁਬੰਧਵਿਸ਼ੇਖਨਿਰੁਪਣ.

ਵਸਤੁਨਿਰਦੇਸ਼ਰੂਪਮੰਗਲ. ...	੧	ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛੀਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ. } ੧੮
ਅਨੁਬੰਧਅਧਿਕਾਰੀ ਵਰਣਨ. ...	੩	ਅਧਿਕਾਰੀ ਖੰਡਨ. ... }
ਜਾਤਿਸਾਧਨ ਨਾਮ ਵਰਣਨ. ...	੪	ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛੀ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੨੦
ਵਿਵੇਕਲੋਛਲ. ...	੪	ਅਨੁਜਗੀਤਿਸੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀਕਾ ਅਭਾਵ.
ਵੇਰਾਗਜਲੋਛਲ. ...	੫	ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛੀਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੨੧
ਸਮਾਦਿ ਖਟਨਾਮ. ...	੫	ਵਿਖਯਯਭੰਡਨ ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛ. ... ੨੧
ਸਮਦਮਲੋਛਲ. ...	੫	ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਖੰਡਨ ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛ. ... ੨੪
ਸ਼੍ਰੋਯਾਸਮਾਧਾਨਲੋਛਲ. ...	੫	ਅਯਤਾਸਮਾਮਗੀ ਨਿਰੁਪਣ. ... ੨੫
ਉਪਰਾਮਲੋਛਲ. ...	੫	ਪੁਰੁਸ਼ਯੋਛੀਕ੍ਰਮਤੈਂ ਉਤਰ. ... ੩੩
ਤਿਤਿਛਲੋਛਲ. ...	੬	ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੩੪
ਮੁਖੋਤੁਲੋਛਲ. ...	੬	ਸਮਾਧਾਨ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੩੬
ਸੰਬੰਧਵਰਣਨ. ...	੧੨	ਕਾਰਜ ਅਯਤਾਸ ਨਿਰੁਪਣ. ... ੪੭

ਵਿਖਯਯਯੋਧਯੋਜਨ.

ਕਾਰਣ ਅਯਤਾਸ ਨਿਰੁਪਣ ... ੫੭

ਵਿਖਯਯ ਵਰਣਨ. ... ੧੩

ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਰਣਨ. ... ੧੩

ਸੰਕਾਪੁਰੁਸ਼ਕ ਉਤਰ. ... ੧੪

ਤਾ ਸੰਕਾ ਕਾ ਉਤਰ. ... ੧੬

ਤ੍ਰਿਤੀਯਸ਼ੁਰੰਗ: ੩

ਗੁਰੁਸਿਖਯਲੋਛਲ.

ਗੁਰੁਭਖਿਛਲ ਪ੍ਰਕਾਰਨਿਰੁਪਣ. ੬੬

ਗੁਰੁਲੱਛਣ.	੬੬	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੬੦
ਗੁਰੁਭਕਿਕਾਫਲ ਵਰਣਨ. ...	੬੮	ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੬੦
ਤਾਰੇ ਸਮਾਧਾਨ.	੭੧	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਭਿਪ੍ਰਾਜ.	੬੦
ਆਚਾਰ੍ਯ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਕਾਰ. ...	੭੩	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੬੪
ਤਨ ਅਰਧਲ ਪ੍ਰਕਾਰ.	੭੪	ਐਸੀ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ. ...	੬੭
ਮਨ ਅਰਧਲ ਪ੍ਰਕਾਰ.	੭੪	ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ.	੬੮
ਧਨ ਅਰਧਲ ਪ੍ਰਕਾਰ.	੭੪	ਅਨਜ ਸੰਕਾ.	੬੯
ਜਾਮੈਂ ਕੋਊ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ. ...	੭੫	ਸਮਾਧਾਨ ਇਹ ਹੈ.	੬੯
ਸੰਕਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.	੭੫	ਸਿਖਜ ਉਵਾਚ.	੭੦੩
ਦਾਲੀ ਅਰਧਲ ਵਿਖੈ.	੭੫	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੭੦੩

ਚਤੁਰਸ੍ਰਸ਼ਰੰਗ: ੪

ਉਤਮਾਧਿਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਿਰੁਪਣ ੭੮	੭੮	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੭੦੫
ਤੀਨੇ ਬਾਲ ਨਾਮ.	੭੮	ਸਿਖਜ ਉਵਾਚ.	੭੦੭
ਸੁਭ ਸੰਤ ਤਿਕੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਭ ਨਕੀ ਗਾਥਾ. ੭੯	੭੯	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੭੦੮
ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੮੧	ਸਿਖਜ ਉਵਾਚ.	੭੧੦
ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੮੧	ਸੰਕਾ.	੭੧੧
ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੮੨	ਅਨਜ ਸੰਸ੍ਯ.	੭੧੨
ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੮੩	ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੭੧੩
ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੮੪	ਪ੍ਰਥਾਕਾਸ਼ ਵਰਣਨ.	੭੧੪
ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੮੪	ਜਲਾਕਾਸ਼ ਵਰਣਨ.	੭੧੪
ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੮੬	ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ.	੭੧੫
ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੮੭	ਤਾਰੇ ਸਮਾਧਾਨ.	੭੧੫
ਸਿਖਜ ਉਵਾਚ.	੮੮	ਮੇਘਾਕਾਸ਼ ਵਰਣਨ.	੭੧੫
ਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.	੮੯	ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ.	੭੧੬
ਤੋਹੜਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.	੮੯	ਤਾਰੇ ਸਮਾਧਾਨ.	੭੧੬

ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੧੬	ਚੜ੍ਹਾਹਿ ਫਲ ... ੧੬੭	
ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੧੭	ਚੜ੍ਹਾਹਿ ਖਗ. ... ੧੬੭	
ਸੀਵ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੧੮	ਜੁਵਤੀ ਸੰਗ ਦੁਖ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੭੧	
ਈਸ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੨੧	ਧਨ ਵਿਗਾਰ. ... ੧੭੨	
ਬੁੱਧ ਸ਼ੁਕਲ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੨੩	ਧਰਮ ਵਿਗਾਰ. ... ੧੭੩	
ਤੋਹਰਿ ਵਿਹਾਰ. ... ੧੨੮	ਤਾਰਾ ਸਮਾਧਾਨ. ... ੧੮੮	
ਗੁਰੁ ਵਾਚ. ... ੧੨੯	ਸੰਕਾ. ... ੧੯੨	
ਸਭੁ ਅਵਸਥਾ ਨਾਮ. ... ੧੨੯	ਉਤਰ. ... ੧੯੩	
ਅਗਨੀ ਨਾਮ ਅਵਰੁ ਸ਼ੁਕਲ. ੧੨੯	ਸਿਖਤ ਉਵਾਚ. ... ੧੯੩	
ਗੁੰਤਿ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੩੦	ਗੁਰੁ ਵਾਚ. ... ੧੯੩	
ਵਿਦਿਯ ਗਜਾਨ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੩੧	ਸੀਵਰਾ ਸ਼ੁਕਲ ਵਰਣਮਾਲਾ ... ੨੦੧	
ਗੁੰਤਿ ਨਾਮ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੩੧	ਸੇਵਿਕੇ ਕਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲਿ ਖਵੈ ਹੈ. ... ੨੧੫	
ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ. ... ੧੩੨	ਮੈਸੀ ਸੰਕਾ ਹੈ. ... ੨੧੭	
ਤੋਹਰਿ ਵਿਹਾਰ. ... ੧੩੪	ਤਾਰਾ ਸਮਾਧਾਨ. ... ੨੧੮	
ਗੁਰੁ ਵਾਚ. ... ੧੩੬	ਤਾਰਾ ਸਮਾਧਾਨ. ... ੨੧੮	
ਤਾਰਾ ਵਿਹਾਰ ਸਮਾਧਾਨ. ... ੧੩੮	ਲਖ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੨੨੩	
ਵਿਸ਼ਾੰਤ. ... ੧੩੯	ਖਲਾਸ਼ੁਰੀਗ: ੬	
ਖਮਾਲ ਨਿਰੁਪਲ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੧੪੦	ਗੁਰੁ ਵਾਚ ਸਮਾਧਾਨ ਮਿਥਾਵ. ੨੪੪	
ਤੋਹਰਿ ਵਿਹਾਰ. ... ੧੪੧	ਤਰ੍ਹਾ ਵਿਹਾਰ ਖਲਾ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੨੪੫	
ਗੁਰੁ ਵਾਚ. ... ੧੪੬	ਉਤਰ. ... ੨੪੫	
ਖੰਬਸ਼ੁਰੀਗ: ੫		ਉਤਰ. ... ੨੪੮
ਗੁਰੁ ਵਾਚ ਵਿਸ਼ਾੰਤ ਗਰਿਧਰ ਤਿਆਵਨ	ਸਿੰਧਾੰਤ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੨੪੯	
ਮਯਜ ਮਾਧਿਕਾਰੀ ਸਮਾਧਾਨ ਨਿਰੁ. ੧੬੦	ਸੰਕਾ ਕਾ ਸਮਾਧਾਨ. ... ੨੫੩	
ਚੜ੍ਹਾਹਿ ਚਤੁਰਧਰ. ... ੧੬੭	ਸਿਖਤ ਉਵਾਚ. ... ੨੭੦	
ਚੜ੍ਹਾਹਿ ਫਲ. ... ੧੬੮	ਗੁਰੁ ਵਾਚ. ... ੨੭੧	

ਨਿਰਗੁਣ ਵਸਤੁ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਲ. ੨੭੫	ਸਿਖਜ ਉਦਾਚ. ... ੩੩੨
ਸਗੁਣ ਵਸਤੁ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਲ. ੨੭੫	ਗੁਰੁਵਾਚ. ... ੩੩੨
ਨਮਸਕਾਰ ਰੂਪ ਮੰਗਲ. ... ੨੭੫	ਗੁਰੁਵਾਕਜ. ... ੩੩੪
ਸੁਵੰਛਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰੂਪ ਅਸਿਰ- ਵਾਦ ਮੰਗਲ. ... ੨੭੫	ਅਨਜਮਤ ਕੀ ਸਕਿਖੀ ਭਨ ਕਰੈ ਹੈ. ੩੩੪
ਸਿਖਜ ਵੰਛਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰੂਪ ਅਸੀ- ਰਵਾਦ. ... ੨੭੬	ਵੈਯਾ ਕਰਣੀ ਤਿਸਕਿਲੋਛੁਲ. ੩੩੫
ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰਤਾ ਆਚਾਰ੍ਯ ਨਮਸਕਾਰ. ... ੨੭੬	ਗੁਰੁਵਾਕਜ. ... ੩੩੫
ਸਿਖਜ ਉਦਾਚ. ... ੨੭੮	ਭੁਟ ਗੀਤਿ ਸਕਿਲੋਛੁਲ. ੩੩੮
ਗੁਰੁਵਾਚ. ... ੨੭੮	ਭੁਟ ਮਤ ਖੰਡਨ. ... ੩੪੩
ਮੇਛਕਾ ਸਾਧਨ ਗਜਾਨਨ ਹੈ ਅਬਵਾ ਕਰਮ ਹੈ. ਅਬਵਾ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ ਅਬ ਵਾਦੈ ਹੈ ਯਾ ਕਾ ਉਤਰ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੩੦੪	ਲੋਛੁਲਾ ਮੈ ਜਗੀ ਆਦਿ ਕ ਬੇਦ ਲੋਛੁਲ. ... ੩੪੬
ਸਿਖਜ ਰੂਪ ਆਚਾਰ੍ਯ ਨੈ ਉਤਰ ਕਰੈ ਸੇਵੇ ਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੈ ਇਹ ਵਾਰ- ਤਾ ਕਰੈ ਹੈ. ... ੩੨੨	ਤ੍ਰਿਪਦ ਵਾਕਜ ਨਿਰੁਪਦ. ... ੩੫੨
ਸਿਖਜ ਉਦਾਚ. ... ੩੨੮	ਜਗਤਿ ਅਸੰਬੁਧ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ. ੩੫੪
ਗੁਰੁਵਾਕਜ. ... ੩੩੦	ਅਜਗਤਿ ਲੋਛੁਲਾ ਅਸੰਬੁਧ ਕ੍ਰਿ. ੩੫੪
ਸਕਿਲੋਛੁਲ. ... ੩੩੧	ਭਾਗਤਾ ਗਲੋਛੁਲਾ ਪ੍ਰਕਾਰ. ... ੩੫੫
ਸੁਵੰਛਿਤ ਸਕਿਲੋਛੁਲ. ... ੩੩੧	ਉਕੁ ਅਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹ. ... ੩੫੮
	ਸਮਾਧਾਨ. ... ੩੬੧
	ਸਮਾਧਾਨ. ... ੩੬੩
	ਸਮਾਧਾਨ. ... ੩੬੪
	ਅਗ੍ਰਧ ਉਦਾਚ. ... ੩੬੭
	ਸਧੁ ਮਸ਼ੁਰੰਗ: ੭
	ਜੀਵਨ ਮੁਕਿ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਿ ਵਰਨ. ੩੬੮

ਇਤਿ.

ਸ੍ਰੀਗਣੇਸਾਯਨਮ:

ਅਬਸੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰਧਾਰੀਭੁ:

ਪ੍ਰਬਮਭੁਰੰਗ:੧

ਅਬਮਨੁਬੰਧਸਾਮਾਨਜਨਿਰੂਪਣੰ.

ਅਬਵਸੁਨਿਰਦੇਸਰੂਪਮੰਗਲ.

ਦੇਹਾ.

ਜੇਸੁਖ ਨਿਤਯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਿਭੁ, ਨਾਮ ਰੂਪ ਆਧਾਰ;
ਮਤਿਨ ਲਖੈ ਜਿਹਿ ਮਤਿਲਖੈ, ਸੇਮੈਂ ਸੁੰਧ ਅਧਾਰ. ੧
ਅਬਧਿ ਅਧਾਰਸ਼ਰੂਪਮਮ, ਲਹਰੀ ਵਿਸ਼ੁ ਮੰਹੇਸ;
ਵਿਧਿਰਵਿਚੰਦਾਵਰੁਲ ਯਮ, ਸ੍ਰਿਯੁ ਧਨੇਸਗਣੇਸ. ੨
ਜਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਰਵਗਜਕੇ, ਹਿਯਧਾਰਤ ਮਨਿਧਜਾਨ;
ਤਾਕੇ ਹੇਤ ਉਧਾਧਿ ਤੈਂ, ਮੇ ਮੈਂ ਮਿਥਜਾ ਭਾਨ. ੩
ਹੈ ਜਿਹਿ ਜਾਨੈ ਬਿਨ ਜਗਤ, ਮਨਹੁ ਜੇਵਰੀ ਸਾਧ;
ਨਸੈ ਭੁਜਗਜਗ ਜਿਹਿਲਹੈ, ਸੇਹਰੀ ਆਧੇ ਆਧ. ੪
ਬੇਧਚਾਹਿ ਜਾਕੇਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤਿ, ਭੁਜਤ ਰਾਮ ਨਿਸ਼ਕਾਮ;
ਸੇ ਮੇਰੇ ਹੈ ਆਤਮਾ, ਕਾਕੁੰ ਕਰੁੰ ਪ੍ਰਣਾਮ. ੫
ਭੁਕ੍ਤੇ ਵੇਦ ਸਿੰਧਾਂਤ ਜਲ, ਜਾਮੈਂ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ;

ਅਸ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ ਕਹੁ, ਖੇਖਿ ਮੁਦਿਤਹੈ ਧੀਰ.੬
ਸੁਤ ਭਾਸ਼ਨ ਵਾਰਤਿਕ ਪ੍ਰਭਿਤਿ, ਗੰਥ ਬਹੁਤ ਸੁਰਵਾਨਿ;
ਤਦ੍ਯਪਿ ਮੈਂ ਭਾਖਾ ਕਹੁ, ਲਖਿ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਜਾਨਿ.੭

ਟੀਕਾ:- ਯਦ੍ਯਪਿ ਸੁਤ, ਭਾਸ਼ਨ, ਵਾਰਤਿਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਿਤਿ ਕਹਿ
ਏ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੁਰਵਾਲੀ ਕਹਿਏ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗੰਥ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਤਥਾ
ਪਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਮੰਦ ਬੁਧਿ ਪੁਰੁਖੇ ਕੋ ਬੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਐਰਭਾ
ਖਾ ਗੰਥੇ ਮੈਂ ਮੰਦ ਬੁਧਿ ਪੁਰੁਖੇ ਕੋ ਬੀ ਬੋਧ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਤੋਂ ਭਾਖਾ ਗੰਥ
ਕਾ ਆਰੰਭ ਨਿਸ਼ੁਲ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗੰਥਨ ਕੇ ਵਿਚਾਰਨੇ
ਮੇਂ ਜਿਨ ਕੀ ਬੁਧਿ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਗੰਥ ਕਾ
ਆਰੰਭ ਸਫਲ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਕਵਿਜਨ ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਖਾ ਬਹੁਤ, ਗੰਥ ਜਗਤ ਵਿਖਾਤ;
ਬਿਨ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ ਲਖੈ, ਨਹਿ ਸੰਦੇਹ ਨਸਾਤ.੮

ਟੀਕਾ:- ਯਦ੍ਯਪਿ ਭਾਖਾ ਗੰਥ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਵਿਚਾਰ
ਸਾਗਰ ਬਿਨ ਐਰਭਾ ਗੰਥੇ ਮੈਂ, ਆਤਮਵਸ਼ੁ ਮੈਂ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰਿ ਨਹੀਂ
ਹੋਤਾ, ਇਸ ਮੈਂ ਇਹ ਹੋਤਾ ਹੈ; ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਵਨ ਕਰਕੇ ਭਾਖਾ ਗੰ
ਥ ਰਚੇ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਪੰਚ ਭਾਖਾ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਮੈਂ
ਤੋਂ ਸਾਸ਼ੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ; ਐਰ ਜੇ ਸ਼ੁਵਲ ਕਿਯਾ ਅਰਥ ਯਥਾਰ
ਥ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਹੁਆ, ਉਸ ਅੰਸ ਮੈਂ ਸਾਸ਼ੁ ਮੈਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ; ਯਾ ਮੈਂ
ਸੁਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਗੰਥ ਮੈਂ ਸੰਦੇਹ ਰਹਿਤ ਬੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ. ਐਰ ਕੋਈ ਭਾ
ਖਾ ਗੰਥ ਕਿੰਚਿਤ ਸਾਸ਼ੁ ਪੜ੍ਹਕਰ ਰਚੇ ਹੈ; ਜੈਸੇ ਆਤਮ ਬੋਧ ਹੈ.
ਉਨ ਮੈਂ ਬੀ ਸੰਦੇਹ ਰਹਿਤ ਬੋਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕ੍ਯੋਕਿ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਵੇਦਾਂਤ
ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਸੰਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ ਗੰਥ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰ

ਲ ਪ੍ਰਕਿਯਾ ਹੈ. ਐਰ ਵੇਦੀਤ ਸਾਧੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਕਾਹੂ ਸਥਾਨ ਮੈਂ
ਬੀ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐਰ ਆਤਮਗਿਆਨ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗੀ ਜੇ ਪਦਾ
ਰਬ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਨਿਰੂਪਣ ਵਿਭਾਗ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੈ ਐਰ ਬੁਧਾ ਗੁੰਬੇ
ਕੇ ਸਮਾਨ ਇਹ ਗੁੰਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਸਰਬ ਬੁਧਾ ਗੁੰਬੇ ਮੈਂ ਇਹ ਗੁੰਬ ਉਤਮ ਹੈ

ਚੋਪਾਈ.

ਨਹਿ ਅਨੁਬੰਧ ਪਿਛਾਨੈ ਜੇ ਲੈ,
ਹੈਨ ਪ੍ਰਵਿਤ ਸੁਘਰ ਨਰ ਤੇ ਲੈ;
ਜਾਨਿ ਜਿਨੈ ਇਹ ਸੁਨੈ ਪ੍ਰਬੰਧਾ,
ਕਹੁ ਵ ਯਾ ਤੈ ਤੇ ਅਨੁਬੰਧਾ; ੯

ਟੀਕਾ:- ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸੰਬੰਧ, ਵਿਖਯ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਾ ਨਾਮ ਅਨੁਬੰਧ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦਿ ਗੁੰਬ ਕੇ ਅਨੁਬੰਧ ਜਾਨੈ ਬਿਨ ਸੁਘਰ ਕਹਿਏ ਵਿਵੇਕੀ ਪੁਰਖੇਂਕੀ ਗੁੰਬ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਤੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਜਿਨ ਅਨੁਬੰਧੋਂ ਕੇ ਜਾਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਿਏ ਗੁੰਬ ਕੇ ਸੁਨੈ. ਤਿਨ ਅਨੁਬੰਧੋਂ ਕੇ ਵਕਹਿਏ ਅਬ ਕਹੁ ਹੁੰ.

ਸੋਰਠਾ.

ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧ, ਵਿਖਯ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੇਲਿ ਚਵ;
ਕਹਤ ਸੁਕਵਿ ਅਨੁਬੰਧ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਨਹੁ ੧੦
ਦੇਹਾ.

ਮਲ ਵਿਛੇਧ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਅਗਿਆਨ;
ਹੈ ਚਵ ਸਾਧਨ ਸਹਿਤ ਨਰ, ਜੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਮਤਿ ਮਾਨ ੧੦

ਟੀਕਾ:- ਅੰਤਰਰਲ ਮੈਂ ਤੀਨ ਦੇਖ ਹੋਤੇ ਹੈ:- ਏਕ ਤੋਂ ਮਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਵਿਛੇਧ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਐ ਤੀਸਰਾ ਆਵਰਲ ਹੋਤਾ ਹੈ; ਨਿਯਮ ਮਕਰਮ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਲ ਕਾ ਮਲ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ; ਉਪਾਸਨਾ

ਮੈਂ ਵਿਛੋੜ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਆਵਰਣ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋ-
ਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੈ ਨਿਯਮ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਿ ਕੇ ਮਲ
ਮੈਂ ਵਿਛੋੜ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਰਿਏ ਹੈ; ਮੈਰੇ ਏਕ ਅਗਜਾਨ ਕਹਿਏ ਸੁਰੁਪ
ਕਾ ਆਵਰਣ ਜਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਹੋਵੈ. ਮੈਰੇ ਚਾਰ ਸਾਧਨ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਵੈ
ਸੇ ਪੁਰਖ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਹਿਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ. ੧੧

ਅਬ ਸਾਧਨ ਚਤੁਸ਼ਯਨ ਅਵਰਣਨ.
ਦੇਹਾ.

ਪ੍ਰਥਮ ਵਿਵੇਕ ਵਿਰਾਗ ਧਨਿ, ਸਮਾਦਿ ਖਟ ਸੰਧੰਤਿ;
ਕਹੀ ਚਤੁਰਥ ਮੁਮੁਕੁਤਾ, ਏਕ ਵਸਾਧਨ ਸੋਤਿ. ੧੨

ਅਬ ਵਿਵੇਕ ਲੋਛਲ.
ਦੇਹਾ.

ਅਵਿਨਾਸੀ ਆਤਮ ਅਚਲ, ਜਗਤ ਤੈਂ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ;
ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਸਬ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮੂਲ. ੧੩

ਟੀਕਾ:- ਆਤਮਾ, ਅਵਿਨਾਸੀ ਕਹਿਏ ਨਾਸ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਮੈਂ
ਅਚਲ ਕਹਿਏ ਕ੍ਰਿਯਾ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਮੈਂ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਤਿਕੂ-
ਲ ਕਹਿਏ ਵਿਪਰੀਤ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਵਿਨਾਸੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਚਲ
ਹੈ, ਇਸ ਗਜਾਨ ਕਾ ਨਾਮ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਹੀ ਸਰਵ ਸਾ-
ਧਨ ਕਾ ਮੂਲ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਵਿਵੇਕ ਹੋਵੈ, ਤੈਂ ਵੈਰਾਗ ਮੈਂ ਆ-
ਦਿ ਲੇਕੇ ਉਤਰ ਸਾਧਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਤੇ ਉਤਰ ਸਾ-
ਧਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਵੈਰਾਗ, ਸਮਾਦਿ ਖਟ ਸੰਧੰਤਿ, ਮੁਮੁਕੁਤਾ;
ਇਨ ਕਾ ਵਿਵੇਕ ਹੋਤਾ ਹੈ. ੧੩

੧ ਇਸ ਜਗੇ ਖਟ ਸਮਾਦਿ ਸੰਧੰਤਿ ਇਹ ਖਾਠ ਉਤਮ ਹੈ.

ਅਬ ਵੈਰਾਗ ਲੋਛਲ.

ਦੇਹਾ.

ਧ੍ਰੁਮਲੋਕ ਲੈ ਭੋਗ ਜੇ, ਚਹੈ ਸਬਨ ਕੇ ਤਜਾਗ;
ਵੇਦ ਅਰਬ ਗਜਾਤਾ ਮਨਿ, ਕਹਤ ਤਾਹਿ ਵੈਰਾਗ. ੧੪

ਅਬ ਸਮਾਦਿਖਟ ਨਾਮ.

ਦੇਹਾ.

ਸਮ ਦਮ ਸੁੰਧਾ ਤੀਸਰੀ, ਸਮਾਧਾਨ ਉਪਰਾਮ;
ਛੱਠੀ ਤਿਤੀਛਾ ਜਾਨਿਏ, ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਇਹ ਨਾਮ. ੧੫

ਅਬ ਸਮ ਦਮ ਲੋਛਲ.

ਦੇਹਾ.

ਮਨ ਵਿਖਯਨ ਤੈ ਰੋਕਨੇ, ਸਮ ਤਿਹਿ ਕਹਤ ਸੁਧੀਰ;
ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਗਲ ਕੋ ਰੋਕਨੇ, ਦਮ ਭਾਖਤ ਬੁਧ ਵੀਰ. ੧੬

ਅਬ ਸੁੰਧਾ ਸਮਾਧਾਨ ਲੋਛਲ.

ਦੇਹਾ.

ਸੁਤ ਵੇਦ ਗੁਰੁ ਵਾਕ ਜਹੈ, ਸੁੰਧਾ ਅਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ;
ਸਮਾਧਾਨ ਤਾ ਕੁੰ ਕਹਤ, ਮਨ ਵਿਛੇ ਪਕੇ ਨਾਸ. ੧੭

ਅਬ ਉਪਰਾਮ ਲੋਛਲ.

ਚੰਧਾਈ.

ਸਾਧਨ ਸਹਿਤ ਕਰਮ ਸਬ ਅਜਾਗੈ,
ਲਖਿ ਵਿਖ ਸਮ ਵਿਖਯਨ ਤੈ ਭਾਗੈ;
ਦ੍ਰਿਗਨਾਰੀ ਲਖਿ ਹੈ ਜਿਯ ਗਲਾਨ,

ਇਹ ਲੋਛਲ ਉਪਰਾਮਬਖਾਨਾ.੧੮

ਅਥਤਿਤਿਛਾਲੋਛਲ.

ਦੇਹਾ.

ਆਤਪਸੀਤਛੁਧਾ ਤਿਖਾ, ਇਨਕੇ ਸਹਨ ਸੁਭਾਵ;
ਤਾਹਿਤਿਤਿਛਾ ਕਹਤਹੈ, ਕੇਵਿਦ ਮੁਨਿਵਰਗਾਵ. ੧੯
ਸਮਾਦਿਖਟ ਸੰਧੇਤਿਕੇ, ਭਾਖਤ ਸਾਧਨ ਏਕ;
ਇਮਨਵਨਹਿੰਸਾਧਨਭੁਨੈ, ਕਿੰਤੁ ਚਾਰਿਸਵਿਵੇਕ. ੨੦

ਟੀਕਾ:- ਸਮਾਦਿਖਟਕ ਜੇ ਸੰਧੇਤਿ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੇ ਏਕ
ਸਾਧਨ ਕਰਿਕੇ ਗਿਨਿਏ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਨਵ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸ-
ਵਿਵੇਕ ਕਹਿਏ ਵਿਵੇਕੀ ਜਨ ਚਾਰ ਸਾਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ੨੦

ਅਥਮੁਮੁਛੁਤਾਲੋਛਲ.

ਦੇਹਾ.

ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਅਰੁ ਬੰਧਕੀ, ਗਨਿ ਮੋਛ ਕੇ ਰੂਪ;
ਤਾਰੀ ਚਾਹ ਮੁਮੁਛੁਤਾ, ਭਾਖਤ ਮੁਨਿਵਰ ਰੂਪ. ੨੧

ਟੀਕਾ:- ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਮੋਰ ਅਨਰਥਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ
ਮੋਛ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਇਛਾ ਕਾ ਨਾਮ ਮੁਮੁਛੁਤਾ ਹੈ. ਮੁਮੁਛੁਤਾ
ਕਾ ਮੁਮੁਛੁਤਾ ਪਰਯਾਯ ਸੁਬਦ ਹੈ. ੨੧

ਦੇਹਾ.

ਏਚਵਸਾਧਨਗਜਾਨਕੇ, ਸੁਵਲਾਦਿਕਤਯਮੇਲਿ;
ਤਤਪਦ ਤ੍ਵੰਧਵ ਅਰਥਕੇ, ਸੇਧਨ ਅਸੁਮਭੇਲਿ. ੨੨

ਟੀਕਾ:- ਵਿਵੇਕਾਦਿਕਚਾਰ, ਸੁਵਲ, ਮਨਨ, ਨਿਦਯਜਾਮਨ

ਏ ਤੀਨਿ; ਤਤਪਦਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਐਰ ਤ੍ਵਪਦਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਸੇਧਨ
ਏ ਆਠ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੋਂ. ੨੨

ਦੇਹਾ.

ਅੰਤਰੰਗ ਏ ਆਠ ਹੋਂ, ਯਗਜਾਦਿਕ ਬਹਿਰੰਗ;
ਅੰਤਰੰਗ ਧਾਰੈ ਤਜੈ, ਬਹਿਰੰਗਨ ਕੇ ਸੰਗ. ੨੩

ਟੀਕਾ:- ਪੂਰਵ ਦੇਹੇ ਮੈਂ ਕਹੇ ਵਿਵੇਕਾਦਿਕ ਆਠ ਅੰਤਰੰਗ
ਸਾਧਨ ਕਹਾਤੇ ਹੋਂ; ਐਂ ਯਗਜਾਦਿ ਕਰਮ ਬਹਿਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕ
ਹਾਤੇ ਹੋਂ. ਉਨ ਮੈਂ ਬਹਿਰੰਗੋਂ ਕੇ ਜਿਗਜਾਸੁ ਆਗੇ; ਐਰ ਅੰਤਰੰਗੋਂ
ਕੇ ਧਾਰੈ. ਜਿਨ ਕਾ ਸ਼ੁਵਲ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਫਲ ਹੋਵੇ
ਸੇ ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕਹਿਏ ਹੋ. ਵਿਵੇਕਾਦਿਕ ਚਾਰਿ ਕਾ ਸ਼ੁਵਲ ਮੈਂ ਉ
ਪਯੋਗ ਹੋ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਵਿਵੇਕਾਦਿਕ ਬਿਨਾ ਬਹਿਰੰਗ ਮੁਖ ਕੇ ਸ਼ੁਵਲ ਬ
ਨੈਨ ਹੀ. ਤੈਸੇ ਸ਼ੁਵਲ ਮਨਨ ਨਿਦਿਯਜਾਸਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਉਪ
ਯੋਗ ਹੋ; ਸ਼ੁਵਲਾਦਿਕ ਬਿਨਾ ਗਜਾਨ ਹੋਤਾ ਨਹੀਂ, ਤੈਸੇ ਤਤਪਦਕਾ
ਅਰਥ ਐਂ ਤ੍ਵਪਦਕਾ ਅਰਥ ਜਾਨੈ ਬਿਨਾ ਬੀ ਅਭੇਦ ਗਜਾਨ ਹੋਤਾ
ਨਹੀਂ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵਿਵੇਕਾਦਿਕ ਚਾਰ ਸਾਧਨੋਂ ਕਾ ਸ਼ੁਵਲ ਮੈਂ ਉਪ
ਯੋਗ ਹੋ. ਐਂ ਸ਼ੁਵਲਾਦਿਕ ਚਾਰਿ ਸਾਧਨੋਂ ਕਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ
ਹੋ. ਯਾਤੋਂ ਆਠ ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਹੋਂ.

ਜਿਸ ਕਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਸ਼ੁਵਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ-
ਤਾ; ਕਿੰਤੁ ਅੰਤਰੰਗ ਕੀ ਸੁਧਿ ਜਿਸ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ; ਸੇ ਗਜਾਨ
ਕਾ ਬਹਿਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕਹਾਤਾ ਹੋ. ਐਸੇ ਯਗਜਾਦਿਕ ਕਰਮ ਹੋਂ, ਯ
ਦ੍ਯਾਧਿ ਯਗਜਾਦਿਕ ਕਰਮ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੋਂ, ਤਿਨ ਤੋਂ ਅੰਤਰੰ-
ਗ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੀ ਕਹਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ; ਤਥਾਧਿ ਸਕਾਮ ਪੁਰੁਖ ਕੇ
ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੋਂ. ਐਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੇ ਅੰਤਰੰਗ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੋ
ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਅੰਤਰੰਗ ਕੀ ਸੁਧਿ ਦੁਆਰਾ

ਗਿਆਨਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ ਯਾ ਤੈ ਬਹਿਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਮੈ ਵਿਵੇਕਾ
ਦਿਕ ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਬਹਿਰੰਗ ਨਾਮ ਦੂਰਿ ਕਾ ਹੈ, ਮੈ
ਅੰਤਰੰਗ ਨਾਮ ਸਮੀਪ ਕਾ ਹੈ. ਯਗਿਆਨ ਦਿਕ ਕਰਮ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਸਾ
ਧਨ ਸ੍ਰੀ, ਧਨ ਪੁਤ੍ਰਾ ਦਿਕੋਂ ਕੇ ਯਗੈ; ਮੈ ਗਿਆਨ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ,
ਗਿਆਨ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈ ਯਗਿਆਨ ਦਿਕ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਦੂਰਿ ਹੈ.

ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਯਾ ਤੈ ਸਮੀ
ਪ ਹੈ. ਉਨ ਮੈ ਬੀ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ; ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕ ਨ ਕਾ ਸ਼ੁਦਲ ਮੈ ਉਪ-
ਯੋਗ ਹੈ, ਮੈਰ ਸ਼ੁਦਲਾ ਦਿਕੋਂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਮੈ ਉਪਯੋਗ ਹੈ, ਯਾ ਤੈ ਵਿਵੇ
ਕਾ ਦਿਕੋਂ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਮੈ ਸ਼ੁਦਲਾ ਦਿਕ ਅੰਤਰੰਗ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ
ਤੈ ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕ ਬਹਿਰੰਗ ਹੈ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕੇ
ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਹੀ ਸਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਮੈ ਕਹੇ ਹੈ, ਬਹਿਰੰਗ ਨਹੀਂ ਕਹੇ; ਤ
ਥਾਪਿ ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕੋਂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸ਼ੁਦਲ ਮੈ ਪ੍ਰਤੱਯੁਕਤ ਫਲ ਹੈ;
ਮੈਰ ਸ਼ੁਦਲਾ ਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਵੇਕਾ ਦਿਕ ਜਿਗਿਆਸੂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼
ਹੈ, ਯਗਿਆਨ ਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜਿਗਿਆਸੂ ਕੇ ਹੋਯ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਮੈ ਅੰਤਰੰ
ਗ ਕਹੇ ਹੈ. ਮੈ ਯਗਿਆਨ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੈ ਬੀ ਅੰਤਰੰਗ ਹੈ, ਯਾ ਤੈ
ਬੀ ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਮੈ ਕਹੇ ਹੈ.

ਮੈ ਵਿਚਾਰ ਮੈ ਦੇਖਿਏ ਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਮੁਖਜ ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ (ਤ
ਤ੍ਵਮਸਿ) ਮਾਦਿ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਹੈ. ਸ਼ੁਦਲਾ ਦਿਕ ਬੀ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਤੈ ਯੁ
ਕ੍ਰਿਮੈ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕ੍ਯੋਂ ਕਾ ਤਾਤਪਰ੍ਯ ਨਿਸ਼ਚਯ. ਸ਼ੁਦਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੀ-
ਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਕੇ ਅਭੇਦ ਕੀ ਸਾਧਕ ਮੈ ਭੇਦ ਕੀ ਬਾਧਕ ਯੁਕ੍ਰਿਯੋਂ ਮੈ ਅ-
ਵਿਤੀ ਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਨਾਤਮ ਕਾਰਵਿ
ਤਿਕਾ ਵ੍ਯਵਧਾਨ ਰਹਿਤ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਕਾਰਵਿਤਿ ਕੀ ਸ੍ਥਿਤਿ, ਨਿਦ੍ਯਾਸ
ਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਨਿਦ੍ਯਾਸ ਨ ਕੀ ਪਰਿਧਾਕ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਹੀ ਸਮਾਧਿ
ਕਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਸਮਾਧਿ ਕਾ ਬੀ ਨਿਦ੍ਯਾਸ ਨ ਮੈ ਅੰਤਰਭਾਵ ਹੈ ਪ੍ਰਿ-
ਥਕ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਏ ਸ਼ੁਦਲ ਮਨਨ ਨਿਦ੍ਯਾਸ ਨ ਗਿਆਨ ਕੇ.

ਸਾਂਝਾਤ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਬੁਧਿ ਕੇ ਦੇਖ ਜੇ ਅਸੰਭਾਵਨਾ, ਐ ਵਿਧੀ
ਤ ਭਾਵਨਾ, ਤਾਂ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰੇ, ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਵਿਧਰ
ਯਯ ਕੇ ਵਿਧੀਤ ਭਾਵਨਾ ਕਰੇ ਹੈ.

ਸ਼ੁਵਲ ਸੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਐ ਮਨ ਸੈਂ ਪ੍ਰਮੇਯ
ਕਾ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਅਵਿਤੀਯ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ
ਕਰੇ, ਅਥਵਾ ਅਨਜ ਅਰਥ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ ਕਰੇ? ਐਸਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੈਂ ਸੰ
ਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਸ਼ੁਵਲ ਸੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਐ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਭੇਦ ਸਤ੍ਯ
ਹੈ ਅਥਵਾ ਭੇਦ ਸਤ੍ਯ ਹੈ? ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਯ ਸੈਂ ਸੰਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਮਨ ਸੈਂ
ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਦੇਹਾਦਿਕ ਸਤ੍ਯ ਹੈ; ਐ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਭੇਦ ਸਤ੍ਯ ਹੈ,
ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਵਿਧੀਤ ਭਾਵਨਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਉਸੀ ਕੇ ਵਿਧਰਯਯ ਕਰੇ
ਹੈ; ਉਸ ਕੇ ਨਿਦਿਯਯਾਸਨ ਦੂਰਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਸ਼ੁਵਲਾਦਿਕ
ਤੀਨੇ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਐ ਵਿਧੀਤ ਭਾਵਨਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰੇ ਹੈ. ਐ ਅਸੰਭਾ
ਵਨਾ ਐ ਵਿਧੀਤ ਭਾਵਨਾ ਗਿਆਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ ਹੈ, ਯਤੋਂ ਗਿਆਨ
ਕਾ ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ, ਤਾਂ ਕੇ ਨਾਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਵਲਾਦਿਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਹੋ
ਤ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਸਾਂਝਾਤ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ.

ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਂਝਾਤ ਸਾਧਨ ਸ਼੍ਰੇਯ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਹੈ. ਸੇ ਵੇਦਾਂ
ਤ ਵਾਕਯ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ:- ਏਕ ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕਯ ਹੈ, ਏਕ ਮਹਾ ਵਾਕਯ
ਹੈ. ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਅਥਵਾ ਜੀਵ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਪ ਕਾ ਬੰਧਕ ਜੇ ਵਾਕਯ, ਸੇ ਅ-
ਵਾਂਤਰ ਵਾਕਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਏਕਤਾ ਬੰਧਕ ਵਾਕਯ,
ਮਹਾ ਵਾਕਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕਯ ਸੈਂ ਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਮ-
ਹਾ ਵਾਕਯ ਸੈਂ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ. “ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ” ਇਸ ਗਿਆਨ ਕੁੰਧ-
ਰੋਛ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. “ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਹੂੰ” ਇਸ ਗਿਆਨ ਕੁੰਧ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਕ-
ਹਿਏ ਹੈ. “ਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਐਸਾ ਆਚਾਰਯ ਨੇ ਉਚਾਰਣ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੇ ਵਾਕਯ, ਤਿ
ਸਕਾ ਸ਼੍ਰੇਤਾ ਕੇ ਸ਼ੁਵਲ ਸੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੋਤੇ ਹੀ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂੰ” ਐਸਾ ਅਪਰੋ-
ਛ ਗਿਆਨ ਸ਼੍ਰੇਤਾ ਕੁੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਸੇ ਸ਼੍ਰੇਤਾ ਕੇ ਕਰਣ ਸੈਂ ਵਾਕਯ ਕਾ ਸੰਬੰਧ

ਏ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸ੍ਰੋਤ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਕ੍ਯ ਹੀ ਗਿਆਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਸ੍ਰੋਤ ਸੰਬੰਧੀ ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕ੍ਯ ਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਅੰ ਸ੍ਰੋਤ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਾ ਵਾਕ੍ਯ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਮਹਾ ਵਾਕ੍ਯ ਸੇ ਸਰਵ ਕੁੰ ਅਪਰੋਛ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੋਛ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ.

ਐਰ ਏਕ ਦੇਸੀ ਕਾ ਇਹ ਮਤ ਹੈ:— ਸ਼ੁਦਲ, ਮਨਨ, ਨਿਦਿਯਾਸਨ, ਸਨ ਸਹਿਤ ਵਾਕ੍ਯ ਸੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕੇਵਲ ਵਾਕ੍ਯ ਤੇ ਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਪਰੋਛ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਕੇਵਲ ਵਾਕ੍ਯ ਤੇ ਹੀ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸ਼ੁਦਲ, ਮਨਨ, ਨਿਦਿਯਾਸਨ, ਵ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਗੇ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਸਿੰਧਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਵਾਕ੍ਯ ਤੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅੰ ਸ਼ੁਦਲਾਦਿਕੇ ਸੇ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸ਼ੁਦਲਾਦਿਕ ਵ੍ਯਰਥ ਨਹੀਂ, ਤਥਾਪਿ ਜਾ ਵਸ਼ੁਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ, ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਕਿਸੀ ਕੇ ਬੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਕੇਵਲ ਵਾਕ੍ਯ ਤੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਵਾਦੀ ਕੇ ਸਿੰਧਾਂਤ ਮੈਂ “ਤ੍ਵੰਮਸਿ” ਆਦਿਕ ਵਾਕ੍ਯੇ ਸੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸ਼ੁਦਲਾਦਿਕ ਸਾਧਨ ਵ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਗੇ. ਅੰ ਕੇਵਲ ਵਾਕ੍ਯ ਤੇ ਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਸ਼ੁਦਲ, ਮਨਨ, ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਕਿਏ ਤੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਮਤ ਮੈਂ ਸ਼ੁਦਲਾਦਿਕ ਵ੍ਯਰਥ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਥ ਕਾਰੇ ਕਾ ਮਤ ਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਇਹ ਮਤ ਸਮੀਚੀਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ:—

ਸਬਦ ਕਾ ਇਹ ਸ਼ੁਭਾਵ ਹੈ:— ਜੇ ਵਸ਼ੁਕਾ ਵਹਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕਾ ਸਬਦ ਸੇ ਪਰੋਛ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਵ੍ਯਵਹਿਤ ਵਸ਼ੁਕਾ ਸਬਦ ਸੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਸੇ ਵ੍ਯਵਹਿਤ ਤ੍ਵਰ ਗਾ ਅੰ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਓ ਕਾ, ਸਾਸ਼ੁਰੂਪੀ ਸਬਦ ਤੇ ਪਰੋਛ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਜੇ ਵਸ਼ੁਕਾ ਵਹਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕਾ ਸਬਦ ਸੇ ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਅੰ ਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਦੋਨੇ ਹੋਤੇ ਹੈ. ਜਹਾਂ ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ

ਵਸਤੂਕੁੰ ਸਬਦ ਅਸਿਰੁਪ ਤੈ ਬੋਧਨ ਕਰੈ, ਤਹਾਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਕਾ
ਬੀ ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੈਸੇ “ਦਸਮ ਪੁਰਖ ਹੈ” ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅ
ਸਿਰੁਪ ਤੈ ਬੋਧਨ ਕਿਆ ਜੈ ਅਵਜਵਹਿਤ ਦਸਮ ਤਾਕਾ ਸਬਦ ਮੈਂ
ਪਰੋਛ ਹੀ ਗਜਾਨ ਹੁਆ ਹੈ। ਐ ਜਹਾਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਵਸਤੂਕੁੰ “ਇਹ
ਹੈ” ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਬਦ ਬੋਧਨ ਕਰੈ, ਤਹਾਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਕਾ, ਸ
ਬਦ ਮੈਂ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਪਰੋਛ ਨਹੀਂ। ਜੈਸੇ “ਦਸਮਾਂ
ਤੂੰ ਹੈ” ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਬਦ ਨੈਂ ਬੋਧਨ ਕਿਆ ਜੈ ਦਸਮਾਂ ਤਾਕਾ ਅ
ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੀ ਹੁਆ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਵ ਕਾ ਆਤਮਾ ਹੋਨੈ ਤੈਂ
ਅਤੀਤ ਅਵਜਵਹਿਤ ਹੈ; ਤਾਕੁੰ ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕ੍ਯ ਅਸਿਰੁਪ
ਤੈਂ ਬੋਧਨ ਕਰੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਬੀ ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕ੍ਯ
ਤੈਂ ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਐ “ਦਸਮਾਂ ਤੂੰ ਹੈ” ਇਸ ਵਾਕ੍ਯ ਕੀ ਸਦ੍ਰਿਸ਼
ਸ਼ੇਤਾਕਾ ਆਤਮਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਬੋਧਨ ਕਰੈ ਹੈ,
ਯਾ ਤੈਂ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਤੈਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਸੰਭ
ਵੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਕਯਾ:- “ਜਾ ਵਸਤੂਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤਾ-
ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈਂ ਸ਼ੁਦਾ
ਦਿਕ ਵਿਛਲ ਹੋਵੈਗੇ” ਜੇ ਸੰਕਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੈਸੇ ਗਜਾ ਕੁੰ ਭ-
ਰਦੁ ਕਾਨੇ ਤੈਂ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਬੀ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਦੁ
ਰਿਹਈ ਨਹੀਂ; ਤੈਸੇ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋ
ਵੈ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਜਾਰੀ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਪਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਦੇਖ
ਹੋਵੈ, ਤਾਕਾ ਦੇਖ ਰੂਪ ਕਲੰਕ ਸਹਿਤ ਗਜਾਨ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ; ਦੇ
ਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਵਾਤੇ ਸ਼ੁਦਾ ਦਿਕ ਕਰੈ ‘ਜਾਰੀ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ,
ਹੋਨ ਕਰੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਹੈ; ਸ਼ੁਦਾ
ਦਿਕ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਗਜਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਜੇ ਦੇਖੈ; ਤਾਕੇ ਨਾਸ-
ਕਰੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਸ਼ੁਦਾ ਦਿਕ ਗਜਾਨ ਕੇ ਹੋਤੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸ਼ੁਦਾ ਦਿ

ਕੋਂਕੋਹੇਤੁ ਵਿਵੇਕਾਦਿਕਹੈਂ. ਯਾਤੈਂ ਵਿਵੇਕਾਦਿਕਗਜਾਨਕੇ ਸਾਧਨ ਕ-
ਹਿਏਹੈਂ; ਵਿਵੇਕਾਦਿਕਚਾਰਿਸਾਧਨ ਸੰਯੁਕਤੁ ਜੇ ਪੁਰਖਹੈ, ਸੇ ਅ-
ਧਿਕਾਰੀਹੈ. ੨੩

ਅਥ ਸੰਬੰਧਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਜਤਾ. ਗੰਥ ਬ੍ਰਹਮ ਸੰਬੰਧ;
ਪ੍ਰਾਪਤਪ੍ਰਾਪਕਤਾ ਕਹਤਹੈ, ਫਲ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੇ ਫੰਦ ੨੪

ਟੀਕਾ:- ਗੰਥਕਾ ਮੈਂ ਵਿਖਯਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਜ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕਤਾ
ਵ ਸੰਬੰਧਹੈ. ਗੰਥ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕਹੈ, ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਜਹੈ. ਜੇ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਕਹਿਏਹੈ. ਜੇ ਪ੍ਰ-
ਤਿਪਾਦਨ ਕਰਨੇ ਕੁੰ ਯੋਗਜ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਜ ਕਹਿਏਹੈ. ਅ-
ਧਿਕਾਰੀਕਾ ਮੈਂ ਫਲਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਕਤਾ ਵ ਸੰਬੰਧਹੈ. ਫਲ ਪ੍ਰਾ-
ਪਤਹੈ, ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਕਹੈ. ਜੇ ਵਸਤੁ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕ
ਹਿਏਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਕ ਕਹਿਏਹੈ. ਅਧਿਕਾਰੀਕਾ
ਮੈਂ ਰਵਿਚਾਰਕਾ ਕਰਤਿ ਕਰਤਵਜਤਾ ਵ ਸੰਬੰਧਹੈ. ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕਰਤਾਹੈ, ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਵਜਹੈ. ਜੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਕਰ-
ਤਾ ਕਹਿਏਹੈ. ਮੈਂ ਕਰਨੇ ਯੋਗਜ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਕਰਤਵਜ ਕਹਿਏਹੈ. ਗੰ-
ਥਕਾ ਮੈਂ ਗਜਾਨਕਾ ਜਨਜ ਜਨਕਤਾ ਵ ਸੰਬੰਧਹੈ. ਵਿਚਾਰਦੁ-
ਆਰਾ ਗੰਥ ਗਜਾਨਕਾ ਜਨਕਹੈ; ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਜਨਜਹੈ. ਜੇ ਉਤ-
ਪੱਤਿ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਜਨਕ ਕਹਿਏਹੈ; ਜਾਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋ-
ਵੈ ਸੇ ਜਨਜ ਕਹਿਏਹੈ. ਇਸ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਮੈਂ ਰਬੀ ਸੰਬੰਧ
ਜਾਨਿ ਲੇਨੇ. ੨੪

ਅਥ ਵਿਖਯ ਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ, ਕਹਤ ਵਿਖਯ ਜਨ ਬੋਧਿ;
ਤਿਨ ਕੇ ਜੇ ਅੰਤਰ ਲਹੈ, ਤੇ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਬੋਧਿ. ੨੫

ਟੀਕਾ:— ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੈ.
ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਿਏ, ਸੇ ਵਿਖਯ ਕਰਿਏ ਹੈ, ਯਾ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਖੇ ਜੀਵ
ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਿਏ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਸੇ ਏਕਤਾ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਵਿ
ਖਯ ਹੈ. ਸੇ ਏਕਤਾ ਸਰਵ ਵੇਦ ਕੇ ਵਚਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ
ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਬੇਦ ਕਰੇ ਹੈ ਤੇ ਪੁਰੁਖ ਸਠ ਹੈ. ਐਰ ਵੇਦ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ੨੫

ਅਥ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਕੀ, ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਜਾਨਿ :
ਜਗਤ ਸਮੁਲ ਅਨਰਥ ਖਨਿ, ਹੋਤ ਕੀ ਅਤਿਹਾਨਿ. ੨੬

ਟੀਕਾ:— ਪ੍ਰਯੋਚ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਯੋਚ, ਜਨਮ
ਮਰਣ ਰੂਪੀ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਤ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਅਨਰਥ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਅ
ਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਐ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ. ਮੋਛ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਸੇ
ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਐ ਅਵਾਂਤਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਗਿਆਨ ਹੈ.
ਜਾ ਵਿਖੇ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਰਿ
ਏ ਹੈ; ਐ ਤਾ ਕੁ ਪੁਰੁਖਾਨਰਥ ਕੀ ਕਰਿਏ ਹੈ, ਸੇ ਅਭਿਲਾਖਾ ਦੁਖ
ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿਖੇ ਐ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਪੁਰੁਖਨ ਕੀ
ਹੋਵੈ ਹੈ; ਸੇਈ ਮੋਛ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੋਛ
ਹੈ; ਐ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਐ ਦੁਖ ਕੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਸਾਧਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਐ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਦਾ ਦੁਖ

ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈਂ ਅਵਾਂਤਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਗਿਆਨ ਹੈ
 ਜਾ ਵਸਤੂਆਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਅਵਾਂਤਰ ਪ੍ਰਯੋ
 ਜਨ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਗੰਥ ਕਰਿ ਕੇ ਗਿਆਨ ਦੁ-
 ਆਰਾ ਮੁਕਤਿ ਰੂਪ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆ
 ਨ ਅਵਾਂਤਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ੨੬

ਸੰਕਾ ਪੁਰਵਕ ਉਤਰ ਕਾ ਕਵਿਤ.

ਜੀਵ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਅਤਿ ਮਾਨੰਦ ਕਹਤ ਵੇਦ,
 ਤਾ ਕੁੰ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੇ ਅਸੰਭਵ ਬਖਾਨਿਏ;
 ਮਾਗੇ ਜੇ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤੂ ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੰਭਵਤ,
 ਨਿਯਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤੂ ਕੀ ਤੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਿਮ ਮਾਨਿਏ?
 ਐਸੀ ਸੰਕਾ ਲੇਸ ਮਾਨਿ ਕੀਜੈ ਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਾਨਿ,
 ਗੁਰੁ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੈਂ ਕੁਤਰਕ ਭਲੇ ਭਾਨਿਏ.
 ਕਰਕੇ ਕੰਕਨ ਖੋਲੇ ਐਸੇ ਭ੍ਰਮ ਭਯੋ ਜਿਹਿ,
 ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਮਿਲਤ ਇਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਜਾਨਿਏ. ੨੭

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰਵ ਕਹਤਾ ਸਾ “ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ, ਐਥ
 ਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ.” ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੈਂ
 ਸਰਵ ਵੇਦ ਜੀਵ ਕੁੰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਵਰਣਨ ਕਰੇ ਹੈ, ਐਤ-
 ਮ ਅੰਗੀਕਾਰ ਬੀ ਕਰੇ ਹੈ. ਐਸੇ ਵਸਤੂ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਸੰਭਵ ਹੈ, ਸਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤੂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸਰਵਥਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈਂ
 ਸਦਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਮਾਤਮਾ ਕੁੰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਹਨਾ
 ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਿ ਕੇ ਅਸੰਭਵ ਹੈ; ਐਸੀ ਕੋਊ ਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈ.

ਤਾ ਸੰਕਾ ਕੁੰ ਸੁਨਿ ਕੇ ਗੰਥ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੂਰਿ ਨਹੀਂ
 ਕਰਨਾ. ਕਿੰਤੂ ਮਾਤਮ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੇ ਗੁਰੁ

ਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੈ ਸੰਕਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੇ ਕੁਤਰਕ ਹੈ. ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੈਂਦੂਰਿ
ਕਰਿ ਦੇਨਾ. ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਿਏ ਹੈ:— ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਹਾਥ ਮੈਂ ਕੰਕਨ
ਹੋਵੈ ਤਾਕੁ ਐਸਾ ਕ੍ਰਮ ਹੋ ਜਾਵੈ ਕਿ, “ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਕਾ ਕੰਕਨ ਖੋਲ ਗਯਾ.”
ਤਬ ਵਾਕੁੰ ਕਿਸੀ ਕੇ ਕਹੇ ਸੈਂ ਕੰਕਨ ਕਾ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਹੋ ਜਾਵੈ ਜੇ “ਮੇਰਾ
ਕੰਕਨ ਹਾਥ ਮੈਂ ਹੈ.” ਤਬ ਵਹ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ:— “ਮੇਰਾ ਕੰਕਨ ਮਿਲ ਗ-
ਯਾ ਹੈ.” ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਜੇ ਕੰਕਨ ਹੈ, ਤਾ ਕੀ ਬੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕਹਿਏ ਹੈ,
ਤੈਸੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਅਵਿਦਯਾ ਕੇ ਬਲ ਸੈਂ ਐਸੀ
ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ:— ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਪਰਮਾ
ਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਐਸੇ ਹਿਯੋਗ ਹੋਯ ਗਯਾ ਹੈ. ਉ
ਪਾਸਨਾ ਕਰਿ ਕੇ ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਊਗਾ.” ਇਸ ਗੀਤਿ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ
ਬਹੁਤ ਮੁਰਖ ਪ੍ਰਾਲਿਯੋਂ ਕੋ ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ. ਯਦਨ ਪਿ ਬਹੁਤ ਪੰਡਿਤ ਬੀ
ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ, ਤਬਾ ਪਿਵੇ ਮੁਰਖ ਹੀ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ. ਜੈ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵਿਯੋ
ਗ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ, ਤੇ ਮੁਰਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਨ ਕੁੰ ਉਤਮ
ਸੰਸਕਾਰ ਸੈਂ ਜੋ ਕਦਾਚਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਆਚਾਰਯ ਸੈਂ ਵੇਦਾਂਤ ਗ੍ਰੰਥ
ਕੇ ਸ਼ੁਵਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਯ ਜਾਵੈ, ਤਬ ਸੁਨੈ ਅਰਥ ਕੁੰ ਨਿਸ਼ਚਯ ਕਰਿ ਕੇ
ਕਹੇ ਹੈ:— “ਪਰਮਾਨੰਦ ਹਮਾਰੇ ਕੁੰ ਗ੍ਰੰਥ ਐ ਆਚਾਰਯ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੈਂ
ਪ੍ਰਾਪੁ ਭਯਾ ਹੈ,” ਇਹ ਉਨ ਕੇ ਕਹਨੇ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ. ਆਤਮਾ
ਤੈ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਆਗੇ ਬੀ ਬਾ; ਪਰੰਤੂ “ਮੇਰਾ ਆਤਮਾ
ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ.” ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਬਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਪ੍ਰਾ
ਪੁ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਬਾ. ਆਚਾਰਯ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼ੁਵਲ ਸੈਂ ਪਰਮਾਨੰਦ
ਕਾ ਬੁਧਿ ਵਿਖੈ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕਹੇ ਹੈ. ਇ-
ਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕੀ ਬੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਬਨਨੇ ਤੈਂ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਰੂ-
ਪ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੰਭਵੈ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋ
ਜਨ ਹੈ, ਤੈਸੇ,

ਨਿਯ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੰਭਵੈ ਹੈ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂ

ਤ:- ਜੇਵਰੀ ਵਿਖੈ ਸਰਪ ਨਿਤ ਨਿਵਿਤਿ ਹੈ. ਐ ਜੇਵਰੀ ਕੇ ਗਜਾਨ
ਸੇ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤੇਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਸੰਸਾਰ ਨਿਤ ਨਿਵਿਤਿ ਹੈ, ਤਾ
ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਆਤਮਾ ਕੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਯਾਤੈ ਨਿਤ ਨਿਵਿਤਿ ਕੀ
ਨਿਵਿਤਿ, ਐ ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ, ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ੨੭

ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ, ਐ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ
ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ; ਇਹ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਹਾ; ਜੇ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ
ਤੈ ਨਿਵਿਤਿ ਨਾਮ ਧੂਸ ਕਾ ਹੈ. ਧੂਸ ਐਰ ਨਾਸ ਦੇਨ ਪਰਯਾਯ ਸ-
ਬਦ ਹੈ. ਸੇ ਨਾਸ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਹੈ ਯਾਤੈ ਮੋਢ ਵਿਖੈ ਭਾਵ ਰੂਪਤਾ, ਐ
ਅਭਾਵ ਰੂਪਤਾ, ਦੇਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕਹਨੇ
ਸੇ ਅਭਾਵ ਰੂਪਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕਹਨੇ
ਸੇ ਭਾਵ ਰੂਪਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਜੇ ਦੇਨ ਏਕ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੈ ਬਨੇ ਨ
ਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ, ਭਾਵ ਰੂਪਤਾ, ਐ ਅਭਾਵ ਰੂਪਤਾ, ਦੇਨ ਆਪਸ ਮੈਂ
ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਮ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਏਕ ਦ੍ਰਸ਼ੁ ਵਿਖੈ
ਰਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈ ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਐਸੀ ਕੋਊ ਸੀ
ਕਾ ਕਰੈ ਹੈ.

ਤਾ ਸੰਕਾਰੇ ਉਤਰ ਕਾ ਦੇਹਾ.

ਅਧਿਯਾਨ ਤੈ ਭਿੰਨ ਨਹਿ, ਜਗਤ ਨਿਵਿਤਿ ਬਖਾਨ;

ਸਰਾ ਨਿਵਿਤਿ ਰੋਜੁ ਜਿਮ, ਭਏ ਰੋਜੁ ਕੇ ਗਜਾਨ. ੨੮

ਟੀਕਾ:- ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਅਧਿਯਾਨ
ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਵਾਤੈ ਪ੍ਰਿਥਕ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਸਰਪ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਅਧਿ
ਯਾਨ ਜੇਵਰੀ ਰੂਪ ਹੈ. "ਸਾਰੇ ਕਲਪਿਤ ਦ੍ਰਸ਼ੁ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਅਧਿ
ਯਾਨ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਵਾਤੈ ਪ੍ਰਿਥਕ ਨਹੀਂ," ਇਹ ਭਾਸ਼ਨ ਕਾਰ ਕਾ
ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਇਸ ਯਾਨ ਵਿਖੈ ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਸਰਵ ਅਨਰਥ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ

ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਰੂਪ ਹੈ. ਜਾਤੋਂ ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਭਾਵਰੂਪ ਹੋਣੇ
 ਤੋਂ ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬਣੇ ਹੈ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਿੰਧ ਭਈ. ੨੮

ਦੇਹਾ.

ਜੇ ਜਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਰੰਗ ਇਹ, ਪੜ੍ਹੈ ਤਾਹਿ ਤਤਕਾਲ ;
 ਕਰਹੁ ਮਭੂ ਗੁਰੁ ਮੂਰਤਿ ਹੈ, ਦਾਦੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲ. ੨੯

ਇਤਿ ਅਨੁਬੰਧ ਸਾਮਾਨਜ ਨਿਰੂਪਣੇ ਨਾ
 ਮ ਪ੍ਰਥਮ ਤਰੰਗ: ਸਮਾਪੁ:

ਸ੍ਰੀਗਲੇਸਾਯਨਮ:

ਅਥਸ੍ਰੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇ

ਵ੍ਰਿਤੀਯਤਰੰਗ: ਪ੍ਰਾਰੰਭ: ੨

ਅਥ ਅਨੁਬੰਧਵਿਸ਼ੇਖਨਿਰੁਪਲੰ

ਦੇਹਾ.

ਯਾਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਤਰੰਗ ਮੈਂ, ਕਿਯ ਅਨੁਬੰਧ ਵਿਚਾਰ;
ਕਹੁੰਦ ਵ੍ਰਿਤੀਯ ਤਰੰਗ ਮੈਂ, ਤਿਨਹੀਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਾਰ. ੧

ਟੀਕਾ:- ਚਾਰਸਾਧਨ ਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਹਯਾ. ਤਿਨਚਾ
ਰਿ ਸਾਧਨ ਮੈਂ ਮੁਮੋਹਤਾ ਗਿਨੀ ਹੈ. ਮੋਹ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਾਨਾਮ ਮੁਮੋਹ
ਤਾ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਮੋਹ
ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਮੈਂ
ਛ ਕਾ ਅੰਸ, ਤਾਕੁੰ ਕੋਊ ਚਾਹੈ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾ:-

ਪੂਰਵ ਪੇਛੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ.

ਅਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖੰਡਨ.

ਦੇਹਾ.

ਮੂਲ ਸਹਿਤ ਜਗ ਧ੍ਰੁਮ ਕੀ, ਕੋਊ ਕਰਤ ਨਹਿੰ ਅੰਸ;
ਕਿੰਤੁ ਵਿਵੇਕੀ ਚਹਤ ਹੈ, ਤਿਵਿਧਿ ਦੁਖ ਕੇ ਨਾਸ. ੨

ਟੀਕਾ:- ਮੂਲ ਅਵਿਜਨਾ ਸਹਿਤ ਜੇ ਜਗਤ ਕਾ ਧ੍ਰੁਮ, ਕਹਿ
ਏ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤਾਰੀ ਅੰਸ ਕਹਿਏ ਇੱਛਾ, ਕੋਊ ਪ੍ਰਰੁਖ ਕਰੈ ਨਹੀਂ

ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਕਹਿਏ ਕਹਾ ਕਰੈ ਹੈ? ਤੀਨਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੇ ਦੁਖ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾਨਾ ਸੁ ਵਿਵੇਕੀ ਪੁਰੁਖ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:— ਦੁਖ ਤੀਨਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ:— ਏਕ ਤੇ ਅਧਯਾਤਮ ਦੁਖ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਅਧਿਭੂਤ ਦੁਖ ਹੈ. ਐ ਤੀਸਰਾ ਅਧਿਦੈਵ ਦੁਖ ਹੈ. ਰੋਗ ਛੁਧਾਇਕੇਂ ਮੈਂ ਜੇ ਦੁਖ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਅਧਯਾਤਮ ਦੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਚੇਰ ਵਜਾਘੁ ਸਰਪਾਇ ਕੇਂ ਮੈਂ ਜੇ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਸੇ ਅਧਿਭੂਤ ਦੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯੱਛੁ ਗੱਛੁ ਸਥੇ-ਤਗੁਹਾਇਕ, ਐ ਸੀਤ ਵਾਤ ਆਤਪ ਤੈਂ ਜੇ ਦੁਖ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਅਧਿਦੈਵ ਦੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਤੀਨ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੇ ਦੁਖ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਸਕੀ ਸਰਵ ਪੁਰੁਖੇਂ ਕੁੰ ਇੱਛਾ ਹੈ ਦੁਖ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਸਕੀ ਵਿਵੇਕੀ ਪੁਰੁਖ ਇੱਛਾ ਕਰੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਕਾਹੁ ਕੁੰ ਇੱਛਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਐ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤੀ ਐਸੇ ਕਰੈ:— “ਯਦਯਪਿ ਸਕਲ ਪੁਰੁਖ ਦੁਖ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਰੈ ਹੈ; ਤਥਾਪਿ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਸਰਵ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਾ ਦੁਖੇਂ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਦੁਖ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੁੰ ਬੀਚਾ ਹੈ ਹੈ;” ਸੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ:—

ਜੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਮੈਂ ਐਥਾਪਿ ਕਰੈ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੈਂ ਰੋਗ ਜਨਨ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਭੋਜਨ ਮੈਂ ਛੁਧਾ ਜਨਨ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਉਪਾਯਨ ਤੈਂ ਸਰਵ ਦੁਖੇਂ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਾ ਬੀ ਦੁਖੇਂ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਨੈ ਹੈ. ਦੁਖੇਂ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਚਾਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. “ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ. ਐ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਮੈਂ ਛੁ ਕਹਿਏ ਹੈ.” ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਮੈਂ ਛੁ ਕੇ ਅੰਸਕੀ ਬੀ ਇੱਛਾ ਕਾਹੁ ਕੁੰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਹਾ ਵਿਖੈ ਕਹੀ.

ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਾਪਿਰੂਪ ਮੋਢ ਕੇ ਦ੍ਵਿਤੀਯ ਅੰਸ਼ ਕੀ ਬੀ ਇਛਾ ਕਾਹੁ ਕੁੰ
ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਵਾਰਤਾ:—

ਪੂਰਵ ਪੋਛੀ ਕਹੈ ਹੈ.
ਦੇਹਾ.

ਕਿਯ ਅਨੁਭਵ ਜਾ ਵਸਤੂ ਕੇ, ਤਾਕੀ ਇਛਾ ਹੋਇ;
ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ ਅਨੁਭੂਤ ਇਮ, ਚਹੈ ਨ ਤਾਕੁੰ ਕੋਇ. ੩

ਟੀਕਾ:— ਜਾ ਵਸਤੂ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਹਿਏ ਗਿਆਨ ਹੋਯਾ. ਤਾ ਵਸਤੂ
ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿਰੂਪੀ ਇਛਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਵਸਤੂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾ-
ਪਿਰੂਪੀ ਇਛਾ ਬੀ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਜੈਸੇ ਅਨਜ ਦੇਸ਼ ਕੇ ਅਨੰਤ ਪਦਾਰ-
ਥ ਅਗਿਆਤ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿਰੂਪੀ ਇਛਾ ਕਾਹੁ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਨ
ਹੀਂ, ਐਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਜਾ
ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਮੁਕੁ ਹੈ; ਤਾਕੁੰ
ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਾਪਿਰੂਪੀ ਇਛਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਵੇਦਾਂਤ ਸ਼੍ਰਵਣ ਤੋਂ ਪੂਰਵ
ਅਗਿਆਤ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ, ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿਰੂਪੀ ਇਛਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਰੀ-
ਤਿ ਸੈਂ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਐਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ-
ਤਿ ਰੂਪ ਜੇ ਮੋਢ, ਤਾਕੀ ਇਛਾ ਕਾਹੁ ਕੁੰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਮੁਮੁਕੁ ਕੇ-
ਉ ਹੈ ਨਹੀਂ. ੩

ਅਨਜ ਰੀਤਿ ਸੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾ ਅਭਾਵ.

ਪੂਰਵ ਪੋਛੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ.
ਦੇਹਾ.

ਚਹਤ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਸਕਲ ਜਨ, ਨਹੀਂ ਮੋਢ ਕੇ ਪੰਥ:
ਅਧਿਕਾਰੀ ਯਾਤੈਂ ਨਹੀਂ, ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨੈ ਜੇ ਗੰਥ. ੪

ਟੀਕਾ:— ਸਰਵ ਪੁਰਖ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਕੁੰ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਐਂਰ ਜੇ

ਕੋਈ ਸਕਲ ਵਿਖਯਨ ਕਾ ਆਗ ਕਰਿਕੇ ਤਪ ਵਿਖੇ ਆਰੂਹੈ, ਸੇ
 ਬੀ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਉਤਮ ਭੋਗਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਰਿਕੇ ਨਾਨਾ ਕਲੇਸ ਸਹਾ-
 ਰੇਹੈ. ਯਾਤੈ ਇਸ ਲੋਕ ਕਾ; ਅਥਵਾ ਪਰਲੋਕ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਸਰ-
 ਵ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਸੇ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਮੋਛ ਵਿਖੈ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈ ਮੋਛ ਕਾ ਪੰਥ
 ਕਹਿਏ ਸਾਧਨ, ਤਾਊ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਚਾਹੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਮੋਛ ਕੀ
 ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਮੁਮੋਛਤਾ ਬੰਨੈ ਨਹੀਂ, ਐਂ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਨਹੁੰ ਵਿਖਯ ਸੁ-
 ਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਵੈਰਾਗਜ, ਸਮ, ਦਮ, ਉਪਰਤਿ ਬੀ ਕਾ-
 ਹੁ ਵਿਖੈ ਬੰਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈ ਚਤੁਸ਼ਯ ਸਾਧਨ ਸਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ
 ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਨਿਸ਼ਫਲ ਹੈ. ੪

ਅਥ ਵਿਖਯਥੰਡਨ ਪੁਰਵਪੱਛ.

ਦੇਹਾ.

ਜੀਵ ਬ੍ਰਾਹਮਕੀ ਏਕਤਾ, ਕਹੰਜੇ ਵਿਖਯ ਸੇ ਕੂਰ ;
 ਕਲੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਵਿਬੁ ਬ੍ਰਾਹਮ ਇਕ, ਜੀਵ ਕਲੇਸ਼ ਕੇ ਮੂਰ. ੫

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰਵ ਕਹਯਾ ਜੇ “ਜੀਵ ਬ੍ਰਾਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਯਾ ਗੰਥ
 ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੈ” ਸੇ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਬ੍ਰਾਹਮਤੈਂ ਅਵਿਦਯਾ, ਅ-
 ਸਿਮੇਤਾ, ਰਾਗ, ਵ੍ਰੇਖ, ਅਭਿਨਿਵੇਸ, ਇਨ ਪੰਚ ਕਲੇਸ਼ ਤੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ.
 ਐਂ ਵਿਬੁ ਕਹਿਏ ਵ੍ਯਾਪਕ ਹੈ, ਏਕ ਹੈ. ਸਜਾਤੀ ਯ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਹੈ
 ਕਾਹੇਤੈਂ, ਬ੍ਰਾਹਮ ਕੇ ਸਜਾਤੀ ਯ ਐਂਰ ਬ੍ਰਾਹਮ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਐਂ ਜੀਵ ਵਿਖੈ
 ਸਰਵ ਕਲੇਸ਼ ਹੈਂ; ਐਂ ਪਰਿਛਿਨ ਹੈਂ, ਐਂ ਜੀਵ ਨਾਨਾ ਹੈਂ. ਕਾਹੇਤੈਂ ਜਿ
 ਤਨੇ ਸਰੀਰ ਹੈਂ, ਉਤਨੇ ਜੀਵ ਹੈਂ. ਜੇ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਵਿਖੈ ਜੀਵ ਏਕ
 ਹੋਵੈ ਤੈਂ, ਏਕ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੁਖ ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਵਿ-
 ਖੈ ਸੁਖ ਐਂਰ ਦੁਖ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ.

ਐਂ ਜੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਕਹੈ ਹੈਂ. “ਸੁਖ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਅੰਤਸਕਰਣ
 ਕੇ ਧਰਮ ਹੈਂ, ਸੇ ਅੰਤਸਕਰਣ ਨਾਨਾ ਹੈਂ, ਯਾਤੈ ਏਕ ਕੇ ਸੁਖੀ

ਦੁਖੀ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਸਰਵ ਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈਂ. ਐਂ ਸਾਛੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਏਕ ਹੈ ਐਂ ਸਰਵ ਕਲੇਸ਼ ਤੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਐਂ ਤਾਰੀ ਬੁਧ ਕੇ ਸਾਥ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਹੈ." ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ:-

ਜੇ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਜੀਵ ਹੈ, ਤਿਸ ਤੈਂ ਭਿੰਨ ਸਾਛੀ ਬੰਧਨਾ ਪੁਤ੍ਰ, ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਐਂ ਜੇ ਸਾਛੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਬੀ ਕਰੇ, ਸੇ ਬੀ ਏਕ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਨਾਨਾ ਸਾਛੀ ਮਾਨਨੈ ਹੋਵੈਗੇ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ" ਇਹ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ:- "ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਐਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਕੇ ਧਰਮ, ਏ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਐਂ ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਕੇ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਾਛੀ ਕੇ ਵਿਖਯ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੋਂ ਪੰਚੀਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈਂ ਯਾ ਮੈਂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ:- ਨੇੜ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੋਂ ਰੂਪਵਾਨ ਜੇ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਕੁੰ, ਐਂ ਰੂਪ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਯ ਕੁੰ, ਦੇਨੇਂ ਵਾਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ, ਜੇ ਸੇ ਨੀ ਲਧੀਤਾਦਿਕ ਘਟਕ ਰੂਪ, ਐਂ ਤਿਸ ਰੂਪ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਯ ਘਟ ਕੁੰ, ਨੇੜ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਐਂ ਰੂਚਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀ ਸ਼ਰਸ ਕੁੰ, ਐਂ ਤਾਕੇ ਆਸ਼੍ਰਯ ਕੁੰ, ਦੇਨੇਂ ਵਾਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਐਂ ਰਸਨਾ, ਘ੍ਰਾਣ, ਸ਼੍ਰਵਣ; ਏ ਤੀਨਿ ਤੋਂ ਰਸ, ਗੰਧ, ਸ਼ਬਦ ਆਤ੍ਰ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਯ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਇਨ ਤੀਨੇਂ ਸੈਂ ਤੋਂ ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਕਾ ਗਜਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਨੇੜ ਸੈਂ ਤਬਾ ਰੂਚਾ ਸੈਂ ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਕਾ ਗਜਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਪੰਚੀਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤ ਅਥਵਾ ਪੰਚੀਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤ ਨਕਾ ਕਾਰਯ; ਜੇ ਰੂਪਵਾਨ ਅਥਵਾ ਸ਼ਰਸਵਾਨ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਨੇੜ ਐਂ ਰੂਚਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਅਪੰਚੀਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਨੇੜ ਐਂ ਰੂਚਾ ਕਾ ਬੀ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਅਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰਯ ਨੇੜ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀ ਨੇੜ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐਂ ਬਾਹ੍ਯ ਵਸਤੂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਐਂ ਅੰਤਸ਼ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਤੈਂ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਬੀ ਅੰਤਰੁਰੁ ਵਿਖਯਨਹੀਂ
ਕਾਹੇਤੈ; ਅੰਤਰੁਰੁ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਆਸੁਯਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਅੰਤਰੁਰੁ ਅ-
ਪਨੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਅਗਨਿਦਾਹਕਾ ਆਸੁਯ
ਹੈ; ਸੇਦਾਹਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਅਗਨਿਸੇਂ ਭਿੰਨਜੇਕਾਸੁ
ਠਸੇਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਵਸੁ ਹੈ, ਸੇਦਾਹਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ
ਲਸੇਂ ਭਿੰਨਜੇ ਵਸੁ ਹੈ, ਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਜਨਜ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਵਿਖਯਹੈ;
ਮੈਂ ਅੰਤਰੁਰੁ ਨਹੀਂ.

ਤੇਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੇ ਧਰਮ ਬੀ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਵਿਖ-
ਯ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇਤੈ, ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੁੰ ਵਿਖਯਕਰਨੇ ਵਾਸੇ ਜੇ ਅੰਤਰੁਰੁ
ਰੁ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਹੋਵੈ ਤੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੇ ਧਰਮ ਜੇ ਸੁਖਾਦਿਕਹੈ, ਤਿਨ
ਕੁੰ ਬੀ ਵਿਖਯਕਰੈ. ਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੁੰ ਵਿਖਯਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿੱਤਿ
ਤੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਯਾਤੈਂ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੇ ਧਰਮ
ਬੀ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ:-
ਜੇ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਆਸੁਯਸੇਂ ਕਿਚਿਤ ਦੂਰਿ ਵਸੁ ਹੋਵੈ ਸੇ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ
ਯਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਵਸੁ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਆਸੁਯਸੇਂ ਅਤੰਤ ਸਮੀਪ ਹੋਵੈ, ਸੇ
ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਨੇੜ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਆਸੁਯ ਜੇਨੇ
੩, ਤਾਕੇ ਅਤੰਤ ਸਮੀਪ ਅੰਜਨ, ਨੇੜ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨ-
ਹੀਂ. ਤੇਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਆਸੁਯ ਜੇ ਅੰਤਰੁਰੁ, ਤਾ
ਕੇ ਅਤੰਤ ਸਮੀਪ ਜੇ ਸੁਖਸੇਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਧਰਮ, ਸੇ ਅੰਤਰੁਰੁ
ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕੇ ਵਿਖਯ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਇਸਗੀਤਿ ਸੇਂ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਅੰ-
ਤਰੁਰੁ ਕਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯਤੈਂ ਅਬਢਾ ਅਪਨੈਂ ਤੈਂ ਭਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰ-
ਤੁ ਸਾਛੀ ਕੇ ਵਿਖਯਹੈ.

ਸੇ ਸਾਛੀ ਏਕ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈਂ ਤੇ ਜੇਸੇ ਏਕ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੇ
ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਛੀ ਸੇਂ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤੇਸੇ ਸਰਵ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖਕਾ
ਭਾਨਹੁ ਆਚਾਹਿਏ. ਯਾਤੈਂ ਸਾਛੀ ਨਾਨਾਹੈਂ ਜਬ ਨਾਨਾ ਸਾਛੀ ਅੰਗੀ-

ਕਾਰ ਕਰਿਏ ਤਬ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਕਹੇਤੈ, ਜਾ ਸਾਛੀ ਕੀਉਧਾਧਿ ਅੰਤਸ
ਕਰਲੁ ਹੈ, ਤਾ ਸਾਛੀ ਸੈਂ ਅਪਨੀ ਉਧਾਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ.
ਯਾਤੈਂ ਸਰਵ ਕੇ ਸੁਖ ਦੇਖ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਨਾਨਾ ਜੇ
ਸਾਛੀ, ਤਿਨ ਕੀ ਏਕ ਬ੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਏਕਤਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ.

**ਅਬ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਖੰਡਨ ਪੁਰਵ ਪੰਛ.
ਦੇਹਾ.**

ਬੰਧ ਨਿਵ੍ਰਿਤੀ ਗਯਾਨ ਤੈਂ, ਬੰਨੇ ਨ ਬਿਨ ਅਯਾਸ;
ਸਾਮਗੀ ਤਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਤਜੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਆਸ. ੬

ਟੀਕਾ:—“ਅਹੰਕਾਰ ਸੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਜੇ ਅਨਾਤਮ ਵਸਤੁ ਹੈ,
ਸੇ ਬੰਧ ਕਰਿਏ ਹੈ.” ਸੇ ਬੰਧ ਜੇ ਅਯਾਸ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਨਿ
ਵ੍ਰਿਤ ਹੋਵੈ, ਐ ਅਯਾਸ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤ ਹੋਵੈ
ਨਹੀਂ. ਕਹੇਤੈ ਗਯਾਨ ਕਾ ਇਹ ਸੁਭਾਵ ਹੈ:— ਜਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਗਯਾਨ
ਹੋਵੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਯਾਸ ਐ ਅਗਯਾਨ ਤਿਨ ਕੁੰਦੁਰਿ ਕਰੈ ਹੈ;
ਜੈਸੇ ਜੇਵਰੀ ਕਾ ਗਯਾਨ, ਜੇਵਰੀ ਵਿਖੈ ਸਰਪ ਅਯਾਸ ਕੁੰ; ਐ
ਜੇਵਰੀ ਕੇ ਅਗਯਾਨ ਕੁੰਦੁਰਿ ਕਰੈ ਹੈ, ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ
ਮਿਥਯਾ ਵਸਤੁ ਐ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਅਯਾਸ ਹੈ. ਜਾ ਕੇ
ਵਿਖੈ ਜੇ ਵਸਤੁ ਮਿਥਯਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਸਤ੍ਯ ਹੈ; ਤਾਰੀ ਗਯਾਨ ਸੈਂ ਨਿ
ਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਅਹੰਕਾਰ ਸੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਬੰ
ਧ ਜੇ ਅਯਾਸ ਕਰਿਏ ਮਿਥਯਾ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਗਯਾਨ ਸੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ
ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਮਿਥਯਾ ਬੰਧ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਐ ਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀ
ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਬੰਧ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਤਾ ਸਤ੍ਯ ਬੰਧ ਕੀ ਗਯਾਨ ਸੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿ
ਤਿ ਕੀ ਆਸ ਨਿਸ਼ਫਲ ਹੈ.

ਅਥ ਅਯਜਾਸਾਮਗੀ ਨਿਰੂਪਣੰ. ਦੇਹਾ.

ਸਤ੍ਯ ਵਸਤੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੇ, ਸੰਸਕਾਰ ਇਕ ਜਾਨ;
ਤ੍ਰਿਵਿਦਯੇ ਥ ਅਗਿਆਨ ਪੁਨਿ ਸਾਮਗੀ ਪਹਿਚਾਨ।

ਟੀਕਾ:- ਸਤ੍ਯ ਵਸਤੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਜਨਕ ਸੰਸਕਾਰ, ਐਤਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੇਖ; ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਦੇਖ, ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਦੇਖ, ਪ੍ਰਮੇਯ ਕਾ ਦੇਖ
ਐ ਅਧਿਯਾਨ ਕੇ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕਾ ਅਗਿਆਨ; ਇਤਨੀ ਅਯਜਾਸ
ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਹੈ. ਯਾ ਬਿਨਾ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇਮੈ ਸੀਧੀ ਮੈਂ ਰੂ-
ਪੇ ਕਾ, ਐ ਜੇਵਰੀ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਕਾ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਸੇ ਜਿਸ ਪੁਰੁਖ
ਨੇ ਸਤ੍ਯ ਰੂਪਾ ਐ ਸਰ੍ਵ ਦੇਖਾ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐ ਜਾਕੁ ਸਤ੍ਯ ਰੂਪੇ
ਕਾ ਐ ਸਰ੍ਵ ਕਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਤਾਕੁ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਸਤ੍ਯ ਵਸਤੁ ਕੇ
ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਅਯਜਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਐ ਸੀਧੀ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਕਾ,
ਜੇਵਰੀ ਮੈਂ ਰੂਪੇ ਕਾ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਯ ਵਿਖੈ ਸਾਦ੍ਰਿ-
ਸ਼ ਦੇਖ ਅਯਜਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਵਿਖੈ ਲੇਖ-
ਬੁਝ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ, ਐ ਨੇਤਾਦਿਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿਖੈ ਧਿੰਤ ਕਾਮਲ ਮੈਂ
ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਦੇਖ, ਸੇ ਅਯਜਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਐ ਸੀਧੀ ਕਾ “ਇ-
ਦੰ” ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਸਾਮਾਨਜ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਐ “ਇਹ ਸੀਧੀ ਹੈ”
ਐਸਾ ਵਿਸੇਖ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਜਬ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ: “ਸੀ-
ਧੀ ਹੈ” ਐਸਾ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਅਯਜਾ-
ਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਤੇ
ਬੀ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕਰਿ
ਕੇ ਅਗਿਆਨ; ਐ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਗਿਆਨ, ਅਯਜਾਸ ਕਾ
ਹੋਤੁ ਹੈ ਇਤਨੀ ਅਯਜਾਸ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਹੈ. ਇਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਇਕ
ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਬੀ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇਮੈ ਕੁਲਾਲ, ਚਕ੍ਰ, ਦੰਡ,

ਮਿਤਿਕਾ, ਘਟ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਹੈ. ਕੋਈ ਏਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਘਟ ਹੋਵੇ
ਨਹੀਂ, ਤੇਸੇ ਅਯਾਸ ਬੀਸਾਰੀ ਸਾਮਗੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐ ਬੰਧ ਕੇ ਅਯਾਸ ਮੈਂ ਏਕ ਬੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਬੰਧ ਕਹੁ
ਸਤ ਹੋਵੇ ਤੇ ਤਾ ਕੇ ਗਣਨ ਜਨਨ ਸੰਸਕਾਰ ਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਮਿਥਾ
ਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ; ਸੇ ਮਿਥਾ ਤੁਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬਿਨ ਕੋਈ ਸਤ ਵਸਤੁ ਹੋ
ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ ਸਤ ਬੰਧ ਕੇ ਗਣਨ ਜਨਨ ਸੰਸਕਾਰ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਨੈ
ਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਬੰਧ ਕਾ ਅਯਾਸ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਤੇਸੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਐ ਬੰਧ ਕਾ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਬੀ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਉਲਟਾ
ਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀ ਨਾਈਂ ਵਿਧਰੀਤ ਸ਼ੁਭਾਵ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕਰੇ;
ਐ ਬੰਧ ਪਰਾਕਰੇ. ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕ ਨਾਮ ਅੰਤਰ ਕਾ ਹੈ, ਐ ਪਰਾਕ ਨਾਮ
ਬਾਹਰ ਕਾ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਵਿਖਈ ਹੈ. ਐ ਬੰਧ ਵਿਖਯ ਹੈ. ਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਵਿਖਈ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਹਿਏ ਸੇ ਵਿ
ਖਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕ ਵਿਖੈ ਪਰਾਕ ਕਾ, ਤਬਾ ਪਰਾਕ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕ
ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਤੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰ-
ਤ੍ਨ ਕਰੇ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਦਿਕ ਨ ਕਾ, ਐ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਦਿਕ ਵਿਖੈ ਦੇਹ ਕਾ
ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਵਿਖਈ ਕਾ ਤਬਾ ਵਿਖਈ ਮੈਂ ਵਿ
ਖਯ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਵਿਖਯ ਜੇ ਘਟਾ ਦਿਕ ਤਿਨ ਵਿ
ਖੈ ਵਿਖਈ ਦੀ ਪਰਾਕ, ਐ ਦੀ ਪਰਾਕ ਵਿਖੈ ਘਟਾ ਦਿਕ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋ
ਵੇ ਨਹੀਂ, ਤੇਸੇ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੇ ਅਭਾਵ ਹੋਨੈ ਤੇ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕ ਵਿਖਈ ਜੇ ਆਤਮਾ
ਤਾ ਵਿਖੈ ਪਰਾਕ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਬੰਧ ਕਾ ਅਯਾਸ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕ
ਕਾ ਐ ਪਰਾਕ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਵਿਖਯ ਕਾ ਐ ਵਿਖਈ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ;
ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਬੰਧ ਕਾ ਅਯਾਸ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਤੇਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕੇ ਦੇਖ ਕਾ, ਐ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੇ ਦੇਖ ਕਾ ਬੀ ਅਭਾਵ ਹੈ.
ਕਾਹੇ ਤੇ, ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕ ਸਰਵ ਪ੍ਰਧੰਨ ਅਯਾਸ ਰੂਪ
ਹੈ; ਸੇਈ ਬੰਧ ਹੈ ਇਹ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਮਿਥਾ ਤੁ ਹੈ. ਇਸਰੀ ਤਿਸੇ ਬੰਧ

ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਸਵਰੂਪ ਅਜਿਧੰ ਹੈ।
ਤਾ ਕਾ ਦੇਖ ਬੀ ਅਜਿਧੰ ਹੈ। ਯਾ ਤੋਂ ਬੰਧ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ।

ਐਂ ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਅਗਯਾਨ ਬੀ ਬੰਨੇ
ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਬੰਧ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਮ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਯਾ
ਨਰੂਪ ਹੈ। ਤਾ ਸਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਮ ਵਿਖੈ ਸੂਰਯ ਵਿਖੈ ਤ-
ਮ ਕੀ ਲਜਾਈਂ ਅਗਯਾਨ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਨ ਸੂਰਯ ਮੈਂ
ਤਮ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ; ਤੈਂ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਐਂ ਤਮ ਰੂਪ ਅਗਯਾਨ ਕਾ ਪ-
ਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਐਂ ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ ਅਗਯਾਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇਂ,
ਤੈਂ ਬੀ ਬੰਧ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅਤੀਤ ਅਗਯਾਤ ਵਿ-
ਖੈ; ਤਥਾ ਅਤੀਤ ਗਯਾਤ ਵਿਖੈ ਅਧਯਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਵਿਸੇਖ
ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਗਯਾਤ, ਐਂ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਮੈਂ ਗਯਾਤ ਵਿਖੈ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਐਂ ਬ੍ਰ-
ਮ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਨਿਰਵਿਸੇਖ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ
ਹੈ। ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਗਯਾਤ, ਐਂ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਮੈਂ ਗਯਾਤ, ਬ੍ਰਮ
ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ, ਐਂ ਅਧਯਾਸ ਕੇ ਲੇਖ ਮੈਂ ਬ੍ਰਮ ਵਿਖੈ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਵਿਸੇਖ ਭਾ-
ਵ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇਗੇ; ਤੈਂ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਯਾਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਨਿ-
ਰਵਿਸੇਖ ਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਬ੍ਰਮ ਤਾ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਗਯਾਨ, ਐਂ-
ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਧਯਾਸ
ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੋਂ ਬ੍ਰਮ ਵਿਖੈ ਬੰਧ ਅਧਯਾਸ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਨਾ ਬ-
ੰਨੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਬੰਧ ਸਤ ਹੈ। ਤਾ ਸਤ ਬੰਧ ਕੀ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ
ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਯਾ ਤੋਂ ਗਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੋਛ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਗੰਥ ਕਾ
ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ। ਐਂ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਮੋਛ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਸਮੀ-
ਚੀਨ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਮੋਛ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਏਕਭਵਿਕਵਾ-
ਦ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ।

ਦੇਹਾ.

ਸਤ ਬੰਧ ਕੀ ਗਯਾਨ ਤੈਂ, ਨਹੀਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸਯੁਕ੍ਤ,

ਨਿਤ੍ਯ ਕਰਮ ਸੰਤਤ ਕਰੇ, ਭੁਯੋ ਚਹੇ ਜੇ ਮੁਕੁ. ੮

ਟੀਕਾ:- ਸਤ੍ਯ ਬੰਧ ਕੀ ਗਜਾਨ ਸੇ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮਾਨਨੀ, ਸਯੁਕੁ ਕ-
ਹਿਏ ਯੁਕਿ ਸਹਿਤ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਯੁਕੁ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਜੇ ਪੁਰੁਖ ਮੁਕੁ
ਹੁਆ ਚਾਹੈ, ਜੇ ਸੰਤਤ ਕਹਿਏ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਤ੍ਯ ਕਰਮ ਕਰੇ ਯਾ ਕਾ ਇ
ਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:-

ਕਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ; ਏਕ ਵਿਹਿਤ ਹੈ, ਐ ਏਕ ਨਿਧਿਯ ਹੈ. ਪੁ-
ਰੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਜਾ ਕਾ ਸ਼ੁਰੂਪ ਵੇਦ ਨੇ ਬੋਧਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ
ਜੇ ਵਿਹਿਤ ਕਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਜਾ ਮੇਂ ਬੋਧਨ
ਕਰੀ ਹੈ, ਜੇ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਸ਼ੁਰੂਵ ਸਿਧ ਜੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ
ਜੇ ਕਰਮ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ ਜੇ ਵੇਦ ਨੇ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿ-
ਤ ਬੋਧਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਉਦਾਸੀਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਮ ਨ
ਹੀਂ. ਯਾਤੈ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਕਰਮ ਹੈ. ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਨਹੀਂ.

ਵਿਹਿਤ ਕਰਮ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ:- ਏਕ ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ, ਐ ਨੈਮਿ-
ਤਿਕ ਹੈ, ਕਾਮਜ ਹੈ, ਐ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਹੈ. ਪਾਪ ਨਾਸ਼ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਵਿਧਾ
ਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੇ ਕਰਮ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੇਂ ਪ੍ਰਮਾਦ ਮੇਂ ਦੁ-
ਹਜ ਕੇ ਗੁਹਲ ਜਨ੍ਯ ਜੇ ਯਤੀ ਕੁੰ ਪਾਪ, ਤਾ ਕੇ ਨਾਸ਼ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਦੁ-
ਹਜ ਕਾ ਤ੍ਯਾਗ, ਐ ਤੀਨਿ ਉਪਦਾਸ ਹੈ. ਫਲ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਵਿਧਾਨ
ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੇ ਕਰਮ, ਜੇ ਕਾਮਜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਾਮ ਕੁੰ ਕਾਰੀ
ਗੀ ਯਾਗ ਹੈ. ਐ ਸ਼ੁਰੂਗ ਕਾਮ ਕੁੰ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਜੇ ਮਯਾਗ ਮੇਂ ਆ-
ਦਿ ਲੇਕੇ ਹੈ. ਜਾ ਕਰਮ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕ੍ਰਿਏ ਮੇਂ ਪਾਪ ਹੋਵੇ; ਐ ਕ੍ਰਿਏ ਮੇਂ ਪੁਲ੍ਯ
ਪਾਪ ਰੂਪ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਐ ਸਦਾ ਸਾਕਾ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿ-
ਸ਼ੀ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਕੁੰ ਲੇਕੇ ਵਿਧਾਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਕਰਮ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਹਿ
ਏ ਹੈ; ਜੇ ਮੇਂ ਗੁਹਲ, ਸ਼੍ਰਾਧ ਹੈ. ਐ ਅਵਸ਼ਾਦ੍ਰਿਯ, ਜਾਤਿਦ੍ਰਿਯ, ਆ-
ਸ਼ਮ ਦ੍ਰਿਯ, ਵਿਦ੍ਯਾਦ੍ਰਿਯ, ਧਰਮ ਦ੍ਰਿਯ, ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿਯ, ਪੁਰੁਖ ਕੇ
ਆਗਮਨ ਤੈਂ ਉਥਾਨ ਰੂਪ ਕਰਮ ਹੈ. ਵਿਦ੍ਯਾ ਸ਼ਬਦ ਮੇਂ ਸਾਸ਼੍ਵ-

ਗਿਆਨ ਕਾ ਗੁਹਲ ਹੈ; ਐ ਗਿਆਨ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਧਰੋਂ ਦਿਖਾ ਕਾ
ਗੁਹਲ ਹੈ. ਪੁਰਖ ਪੁਰਖ ਮੈਂ ਉਤਰ ਉਤਰ ਉਤਰ ਮੈਂ. ਜਾਕੇ ਨਹੀਂ ਵਿਏ
ਮੈਂ ਥਾਪ ਹੋਵੇ. ਵਿਏ ਮੈਂ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਐ ਸਦਾ ਜਾ ਕਾ ਵਿਧਾਨ ਹੋ-
ਵੇ. ਜੇ ਨਿਯਮ ਕਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਜੇਮੈਂ ਜਾਨ ਜੰਧਾ ਦਿਕ ਹੈ. ਇਸਰੀ
ਤਿ ਮੈਂ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਵਿਹਿਤ ਐ ਨਿਧਿਯ ਮਿਲਿ ਕੇ ਥਾਂਚ ਪ੍ਰ-
ਕਾਰ ਕਾ ਕਰਮ ਹੈ.

ਐਛ ਕੀ ਇੱਛਾਵਾਨ ਕਾਮਜ ਐ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਕਰੇ ਨਹੀਂ.
ਕਾਹੇਤੈ. ਕਾਮਜ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਰ ਲੇਕ ਕੁੰ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਐ ਨਿਧਿਯ ਮੈਂ
ਨੀਚ ਲੇਕ ਕੁੰ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਦੇਨੁ ਕੇ ਅਗ ਕਰੇ. ਐ ਨਿਯਮ ਕਰਮ
ਸਦਾ ਕਰੇ. ਐ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਾ ਜਬ ਨਿਮਿਤ ਹੋਵੇ ਤਬ ਨੈਮਿਤਿਕ ਬੀ
ਕਰੇ. ਕਾਹੇਤੈ. ਨਿਯਮ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੈ ਥਾਪ ਹੋਵੇਗਾ.
ਤਾ ਥਾਪ ਮੈਂ ਨੀਚ ਯੋਨਿ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾਤੈ ਥਾਪ ਕੇ ਰੋਕ ਨੈਵਾ
ਜੇ ਨਿਯਮ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਰੇ. ਨਿਯਮ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਐ
ਰ ਫਲ ਨਹੀਂ. ਯਹੀ ਫਲ ਹੈ. ਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੈ ਮੈਂ ਥਾਪ ਹੋਵੇ ਹੈ
ਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰਨੈ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈ ਮੁਮੁਕੁ ਨਿਯਮ ਨੈਮਿਤਿਕ
ਕਰਮ ਅਵਸਯ ਕਰੇ.

ਐਰ ਜੇ ਕਦਾਚਿਤ ਪ੍ਰਮਾਦ ਮੈਂ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਹੋਯ ਜਾਵੇ ਤੈਤਾ
ਕਾ ਦੇਖ ਦੂਰ ਕਰਨੈ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰੇ. ਜੇ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਨਹੀਂ
ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ, ਤੈ ਬੀ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਜੇ ਥਾਪ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੈ ਵਾ-
ਜੇ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰਮ ਕਰੇ, ਪਰੰਤੂ ਇਤਨਾ ਬੁਝ ਹੈ:- ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ
ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ, ਏਕ ਤੈ ਅਸਾਧਾਰਲ ਹੈ, ਐ ਏਕ ਸਾਧਾਰਲ ਹੈ. ਜੇ
ਕਿਸੀ ਥਾਪ ਵਿਸੇਖ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਨੈ ਵਾਜੇ ਸਾਧਨੈ ਵਿਧਾਨ ਕਿਯਾ
ਹੋਵੇ, ਜੇ ਅਸਾਧਾਰਲ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਜੇਮੈਂ ਪੁਰਖ ਕਯਾ
ਉਪਵਾਸ ਹੈ. ਐ ਸਰਵ ਥਾਪ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਨੈ ਵਾਜੇ ਸਾਧਨੈ ਜੇ ਵਿਧਾ
ਨ ਕਿਯਾ ਕਰਮ, ਸਾਧਾਰਲ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਜੇਮੈਂ ਗੰਗਾ.

ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਹੈਂ; ਇਸਤੋਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਮੋਰਬੀ
ਜਾਨਿ ਲੇਨੇ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਹੈਂ. ਜੇ ਰਾਜਾਤਪਾ
ਪਹੋਵੈ ਤੋਂ ਤਿਸ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਸਾਸ਼
ਨੈ ਬੇਧਨ ਕਿਆ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਕਰੇ. ਮੈਂ ਜੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਅਰਾਜਾਤਪਾ-
ਪਹੋਤਿਨ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਨੇ ਵਾਸੇ ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰੇ. ਕਾਹੇਤੋਂ,
ਅਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਹੈ:— ਜਾ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾ-
ਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਸੇ ਸਾਸ਼ ਨੈ ਜੇ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਦਿਆਨ ਕਿਆ ਹੈ. ਜੇ ਪਾਪ
ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਮੋਰ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਪਾਪ ਕਾ ਮੈਂ
ਸਾਗਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਕੋਨ ਸਾ ਪਾਪ ਹੈ; ਕਿਸ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋ
ਵੈਗਾ, ਯਾ ਤੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰੇ.

ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪਾਪ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਦੁਪਿ
ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰੇ, ਜੇ ਕੇ-
ਵਲ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਕਾਮਜ ਰੂਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਰੂਪ
ਹੈ, ਕਾਹੇਤੋਂ “ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਉਤਮ ਲੇਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ” ਸਾਸ਼ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ.
ਤੋਂ ਮੈਂ “ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਮੈਂ ਬੀ ਉਤਮ ਲੇਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ” ਕ
ਹੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਕਾਮਜ ਰੂਪ ਹੈ; ਮੈਂ ਪਾਪ ਕੇ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ, ਯਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ
ਤਰੂਪ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਅਸ਼ੁਭ ਮੇਧ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਿਆ ਦਿਕ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ, ਮੈਂ
ਰਜ਼ਵਰਗ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਰੂਪ ਵਲ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ. ਤੋਂ ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨਾਦਿ
ਕਰੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨਾਦਿ ਕਨ ਤੋਂ ਉ-
ਤਮ ਲੇਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਮੁਕੁ ਕੁੰ ਵਾਂਢਿਤ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਪਿ
ਜਾਕੁ ਉਤਮ ਲੇਕ ਕੀ ਵਾਂਢਾ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਤੋਂ ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨਾਦਿਕ, ਪਾਪ-
ਨਾਸ਼ ਕਰਿਕੇ ਉਤਮ ਲੇਕ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਜਾਕੁ ਲੇਕ ਕੀ ਕਾਮਨਾ
ਹੀ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਕੇਵਲ ਪਾਪ ਹੀ ਕੇ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ, ਯਾ ਤੋਂ ਕਾਮਨਾ ਸਹਿਤ
ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਿਏ ਕਾਮਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਲੇਕ ਕਾਮਨਾ ਮੈਂ
ਬਿਨਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਿਏ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਵੇਦਾਂਤ

ਮਤ ਮੈਂ; ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਮ ਸਕਾਮ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਐ ਨਿ-
ਸ਼ਕਾਮ ਕੁੰ ਅੰਤਰਾਲ ਸੁਧਿ ਕਰਕੇ ਮੋਛ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਏਕ ਹੀ ਗੰ-
ਗਾ ਜਲਾਨ ਤਬਾ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਸਕਾਮ ਕੁੰ ਤੈ ਕਾ ਮਜ
ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਐ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੁੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਯਾ
ਤੈ ਮੁਖੇ ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ
ਸੰਪੂਰਣ ਪਾਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾਹੀ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਤੈਸੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਕਾਮਜ ਕਰਮ ਬੀ ਮੁਖੇ ਕੇ ਬੀਯਾ ਕੇ ਸਮਾ-
ਨ ਹੈ; ਫਲ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੈਸੇ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਾਲ ਵਿਖੇ
ਪੁਰਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀ ਹੈ, ਇ-
ਛਾ ਸਹਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਿਏ ਕਰਮ ਸ਼ਰਗਾਦਿਕ ਫਲ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਐ
ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਿਏ ਸ਼ਰਗਾਦਿਕ ਫਲ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ, ਇਹ
ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਕਰਮ ਕੀ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ ਪੁਰ-
ਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪੁਰ-
ਖ ਮੁਖੇ ਹੁਆ. ਤਬ ਦੂਰਿ ਹੋ ਗਈ. ਯਾ ਤੈ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਕਾਮਜ ਕਰ-
ਮ ਬੀ ਫਲ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਤੈਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਧਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇ-
ਛਾ ਤੈ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਆਰਾਧਨ ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਧਨੀ ਕੇ ਆਰਾਧਨ
ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ ਜੇ ਧਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਤੈ ਧਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੁਰ-
ਖ ਕੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੈਸੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਕਾਮਜ ਕਰਮ ਕਾ ਬੀ ਮੁਖੇ ਕੁੰ ਇੱਛਾ ਕੇ
ਅਭਾਵ ਤੈ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਮੈਂ ਮੋਛ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਵਰਤਮਾਨ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਕਾਮਜ ਐ ਨਿਸ਼ਿਧਿ ਕਿਏ ਨਹੀਂ, ਜਾ ਤੈ
ਉਰਧਲੋਕ ਅਧੋਲੋਕ ਕੁੰ ਜਾਵੇ. ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਚਯ ਜੇ ਨਿਸ਼ਿ-
ਧਿ ਮੈਂ ਕਾਮਜ, ਤਿਨ ਕਾ ਭੋਗ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਨਿਤ ਮੈਂ ਨੈਮਿਤਿਕ
ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੈ ਜੇ ਪਾਪ ਹੋਵੇ ਸੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰਨੇ ਤੈ ਮੁਖੇ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਨ-
ਹੀਂ; ਐ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਜੇ ਨਿਸ਼ਿਧਿ ਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਸਾਧਾਰਣ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜਨਮਾਂਤਰ ਕਾ ਸੰਚਿਤ ਕਾਮਜ ਕਰਮ

ਮੁਖੁ ਕੁੰ ਇਹਾ ਕੇ ਅਥਾਵੇ ਤੇ ਫਲ ਦੇਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਮੁਖੁ ਨਿਤ ਨੇ-
 ਮਿਤਿਕ ਐ ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਕਰਮ ਕਰੇ. ਐ ਵਰਤਮਾ
 ਨ ਜਨਮ ਕਾਰਜਾਤ ਨਿਖਿਧ ਕਰਮ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਯ-
 ਸ਼ਿਤ ਕਰੇ; ਅਥਵਾ ਨਿਤ ਨੇ ਮਿਤਿਕ ਹੀ ਕਰੇ; ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ
 ਕਰੇ. ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇ ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿਧ ਕਰਮ, ਐ ਕਾਮਜ ਕਰਮ ਸੇ ਮੁ-
 ਖੁ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਯ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਸੇ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਕਾ
 ਨਾਸ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤ ਸੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿਆ ਹੈ; ਤੇ ਸੇ ਨਿਖਿਧ ਕਾਮਜ ਕਾ
 ਆਗ ਕਰਿਕੇ ਨਿਤ ਨੇ ਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਵਿਖੇ ਵਰਤਮਾਨ ਜੇ ਮੁਖੁ
 ਤਾ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਥਵਾ ਸੰਚਿਤ ਜੇ ਕਾਮਜ ਐ
 ਨਿਖਿਧ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਮਿਲਿ ਕੇ ਏਕ ਜਨਮ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਮੁ-
 ਖੁ ਕੁੰ ਏਕ ਜਨਮ ਐਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਥਵਾ ਯੋਗੀ ਕੇ ਕਾਯਵ੍ਰਜ ਹਰੀ
 ਨਾਈ, ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਸਾਰੇ ਸੰਚਿਤ ਅਨੰਤ ਸ੍ਰੀਰਨ ਕਾ ਆ-
 ਰੰਭ ਕਰੇ ਹੈ; ਤਿਨ ਤੇ ਮੁਖੁ ਉਤਰ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਕਾ ਫਲ ਭੋਗ
 ਲੇਵੇ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਨਿਤ ਨੇ ਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਤੇ ਜੇ
 ਕਲੇਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿਧ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ
 ਹੈ ਯਾ ਤੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕਾ ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿਧ ਐਰ ਜਨਮ ਕਾ ਆਰੰਭ
 ਕਰੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਮਜ ਜੇ ਸੰਚਿਤ ਹੈ ਸੇ ਏਕ ਜਨਮ ਅਥਵਾ ਏਕ ਕਾਲ
 ਸੇ ਅਨੰਤ ਸ੍ਰੀਰਨ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਮੁਖੁ ਕੁੰ ਉਤਰ ਜਨ-
 ਮ ਵਿਖੇ ਦੁਖ ਕਾ ਲੇਸ ਬੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕੇਵਲ ਸੁਖ ਕਾ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਜੇ ਵਿਹਿਤ ਕਰਮ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀਰ
 ਹੁਆ ਹੈ. ਐ ਸੰਚਿਤ ਜੇ ਨਿਖਿਧ ਹੈ. ਜੇ ਨਿਤ ਨੇ ਮਿਤਿਕ ਕੇ ਅਨੁ-
 ਸ਼ਾਨ ਕੇ ਕਲੇਸ ਤੇ ਪੁਰਵ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਲਿਏ; ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੇ
 ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਸੇ ਬਿਨ ਕੇਵਲ ਨਿਤ ਨੇ ਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁ-
 ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਮੋਢ ਹੋਵੇ ਹੈ! ਯਾ ਤੇ ਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਸਮਯ ਨੇ ਮਿਤਿ-
 ਕ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਰੇ. ਐ ਨਿਤ ਕਰਮ ਸੰਤਤ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਰੇ. ਯਾ

ਮਤਕੁੰ ਸਾਸੁ ਮੈਂ ਏਕੁ ਭਵਿਕਵਾਦ ਕਹਤੇ ਹੈਂ.

ਯਾ ਤੋਂ ਬੀ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਵਸੁ ਮੋਰ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਸੇ ਮੁਖਿ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਸੇ ਸੇ ਰੂਪ ਕਾ ਗਿਆਨ ਨੇੜ ਬਿਨਾ ਮੋਰ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਸੇ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਨੇੜ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਗੰਥ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਗੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗੰਥ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵਿਖਯ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦਿ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਵਿਖਯ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਗੰਥ ਕਾ ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਂ ਫਲ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ, ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਕ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਤਾਕਾ ਮੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਾ ਕਰਤਿ ਕਰਤਵਜ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਨਿਸ਼ਫਲਤਾ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਗੰਥ ਕਾ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਕਾ ਜਨਨ ਜਨਕ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਸਫਲ ਵਸੁ ਜਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪੁਰਵ ਕਹੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਸਫਲ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਰੂਪ ਕਾ ਬੀ ਅਭਾਵ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕਾ ਮੈਂ ਗੰਥ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਅਭੇਦ ਨਿਸ਼ਚਯ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿੰਧੀ ਤ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਸੇ ਅਭੇਦ ਨਿਸ਼ਚਯ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਵਿਖਯ ਕੇ ਨਿਰਾਕਰਣ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਨਿਸ਼ਚਯ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦਿ ਕੇ ਅਨੁਬੰਧ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਅਥ ਪੁਰਵ ਪੱਛੀ ਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਉਤਰ.

ਪੁਰਵ ਪੱਛੀ ਨੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਹਿਯਾ " ਜੇ ਮੈਂ ਛੇ ਕੀ ਇੰਛਾ ਕਾਹੁ ਕੁੰਬ ਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਛੇ ਵਿਖੇ ਦੇ ਅੰਸ ਹੈ:— ਏਕ ਤੋਂ ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ

ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੋਢ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ: ਅੰਦੁਸਰਾ ਅੰਸ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰ-
ਪ੍ਰਿਰੂਪ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਮੋਢ
ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅੰਸ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਾਹੁ ਕੂੰ ਹੈ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੁਖ ਕੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਰੂਪ ਨ ਕੂੰ ਹੈ. ਜੇ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅਪਨੇ
ਅਪਨੇ ਉਪਾਯ ਨ ਤੇਂ ਹੋਯ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਮੂਲ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿ-
ਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲਾ ਮੁਮੋਛੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ." ਤਾਕਾ:-

ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੈ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਮੂਲ ਸਹਿਤ ਜਗਹਾਨਿ ਬਿਨ, ਹੋਨ ਤਿਵਿਧ ਦੁਖ ਧ੍ਰੁਮ;
ਯਾ ਤੇਂ ਜਨ ਚਾਹਤ ਸਕਲ, ਪ੍ਰਥਮ ਮੋਢ ਕੇ ਅੰਸ. ੯

ਟੀਕਾ:- ਮੂਲ ਕਹਿਏ ਜਗਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜੇ ਅਗਿਆਨ, ਅੰ
ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਸ ਬਿਨਾ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾ ਐਰ ਉਪਾਯ ਨ ਤੇਂ ਧ੍ਰੁ-
ਮ ਕਹਿਏ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਅੰ ਮੂਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਨਾਸ ਤੇਂ ਸਰ੍ਵ ਦੁ-
ਖ ਅੰ ਦੁਖ ਕੇ ਕਾਰਣ ਰੋਗਾਦਿਕ, ਅੰ ਰੋਗਾਦਿਕ ਨ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਯ ਸ੍ਰੀ
ਰਾਦਿਕ ਨ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਤਿਵਿਧ ਦੁਖ ਕੇ ਨਾਸ ਕੇ ਨਿਮਿਤ-
ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਮੋਢ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅੰਸ ਕੂੰ ਸਕਲ
ਪ੍ਰਰੂਪ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਤਾਤਪਰਯ ਇਹ ਹੈ; ਜੇ ਸਰ੍ਵ ਅੰ ਧਯ ਆਦਿਕ ਉ-
ਪਾਯ ਕਰਨੇ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੇ ਬੀ ਦੁਖ ਨਿਯਮ ਕਰਿ ਦੂਰਿ
ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੁ ਪ੍ਰਰੂਪ ਕਾ ਰੋਗਾਦਿ ਜਨ੍ਯ ਦੁਖ ਅੰ ਧਯ ਆਦਿਕ ਉਪਾ-
ਯ ਨ ਤੇਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅੰ ਕਾਹੁ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾ ਅੰ ਧਯ ਆਦਿਕ ਉਪਾਯ ਨ
ਤੇਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੇਂ ਅੰ ਧਯ ਆਦਿਕ ਉਪਾਯ ਨ ਤੇਂ ਰੋਗਾਦਿ ਜ-
ਨ੍ਯ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਯਮ ਕਰਿ ਕੇ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਅੰ ਜਾ ਕੇ ਅੰ ਧਯ
ਦਿਕ ਉਪਾਯ ਨ ਤੇਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਬੀ ਦੁਖ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ
ਫੇਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਅੰ ਧਯ ਆਦਿਕ ਉਪਾਯ ਨ ਤੇਂ ਦੁਖ ਕੀ ਅਤੀਤ

ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੁਈ ਹੈ, ਤਾਕੀ ਫੇਰਿ ਉਤਪਤਿ ਨ
ਹੀਂ ਹੋਵੇ ਸੇ ਅਤੀਤ ਨਿਵਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਖਧ ਅਦਿਕ ਉਪਾਯਨ
ਤੋਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਨਿਯਮ ਕਰਿ ਕੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਨਿਵਿਤਿ ਜੇ ਦੁਖ ਤਾ-
ਕੀ ਫੇਰਿ ਬੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਅਤੀਤ ਨਿਵਿਤਿ ਬੀ ਤਿਨ ਉਪਾ-
ਯਨ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਦੁਖ ਕੇ ਸਕਲ ਸਾਧਨ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਸਕਲ
ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਯਮ ਕਰਿ ਕੇ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ. ਐ ਦੁਖ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਾ ਨਾਸ
ਹੁਏ ਤੋਂ ਫੇਰਿ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਦੁਖ ਕੇ
ਸਾਧਨ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕੀ ਇਛਾ ਸਰਵ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਸੇ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਧਨ ਅਗਿਆਨ ਐ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੈ. ਇ-
ਹ ਵਾਰਤਾ ਛਾਂਦੋਗਯ ਉਪਨਿਖਦ ਮੈਂ ਭੂਮ ਵਿਦਯਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਤ
ਹਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ:— “ਏਕ ਸਮਯ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ਨਾਰਦ
ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੁਵੇ. ਐ ਨਾਰਦ ਨੇ ਕਹਾ:— “ਹੇ ਭਗਵਨ ! ਜੇ ਅਤਮ ਗਿਆ-
ਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਸੋ ਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਮੈਂ ਜੋ ਕ ਸਹਿਤ ਹੂੰ, ਯਾ ਤੋਂ ਮੈਂ
ਅਗਿਆਨੀ ਹੂੰ. ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ, ਜਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਅਗਿਆ-
ਨ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ.” ਤਬ ਸਨਦ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਾਰਦ ਕੁੰ ਕਹਾ ਕਿ, ਹੇ ਨਾਰਦ !
ਭੂਮਾ ਸੋ ਕ ਸਹਿਤ ਹੈ, ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ, ਐ ਭੂਮਾ ਮੈਂ ਬਿਨ ਸਕਲ ਤੋਛ ਹੈ;
ਐ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ.” ਭੂਮਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੋਇ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ
ਮੈਂ ਬਿਨ ਜੇ ਵਸੁ, ਜੇ ਸਕਲ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਰੇ ਹੈ, ਅਗਿਆਨ, ਐ
ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਬਿਨ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਤਾਕੀ
ਨਿਵਿਤਿ ਹੁਏ ਮੈਂ ਸਰਵ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਯਮ ਕਰਿ ਕੇ ਅਤੀਤ ਨਿਵਿਤਿ
ਬਨੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸਕਲ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿ
ਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਰੂਪ ਮੋਛ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅੰਸ ਕੀ ਚਾਹ ਬਨੇ ਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਪੰਛੀ ਨੇ ਕਹਾ, “ਜਾ ਵਸੁ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿ-
ਯਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਾਹੁ
ਨੇ ਕਿਆ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਮੋਛ ਕੇ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਅੰਸ

ਕੀਇਛਾ ਕਾਹੁਕੁੰ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ," ਤਾਕਾ:-

ਸਮਾਧਾਨ ਕਹੈ ਹੈਂ.

ਦੇਹਾ.

**ਕਿਯ ਅਨੁਭਵ ਸੁਖ ਕੇ ਸਬਹਿ, ਬ੍ਰਮ ਸੁਨਯੇ ਸੁਖ ਰੂਪ
ਬ੍ਰਮ ਪ੍ਰਾਪਿ ਯਾ ਹੋਤੁ ਤੈਂ, ਚਹਤ ਵਿਵੇਕੀ ਭੂਪ. ੧੦**

ਟੀਕਾ:- ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਨੇ ਸੁਖ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਆ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ
ਸੁਖ ਕੀ ਇਛਾ ਸਰਵ ਕੁੰ ਹੈ. ਐ "ਬ੍ਰਮ ਨਿਤ੍ਯ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ" ਐਸਾ ਸੋ
ਛਾਤ੍ਰ ਮੈਂ ਮਾਨਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਵੇਕੀ ਭੂਪ ਕਹਿਏ ਉਤਮ ਵਿਵੇਕੀ ਸੁਖ
ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੁੰ ਚਾਹੈ ਹੈ. ੧੦

ਦੇਹਾ.

**ਕੇਵਲ ਸੁਖ ਸਬ ਜਨ ਚਾਹੈ, ਨਹੀਂ ਵਿਖਯ ਕੀ ਚਾਰ;
ਅਧਿਕਾਰੀ ਯਾ ਤੈਂ ਬਠੈ, ਹੋਜ ਵਿਵੇਕੀ ਨਾਰ. ੧੧**

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰੁਖ ਕਹਯਾ ਜੇ "ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਵਿਖਯ ਜਨ
ਸੁਖ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਵਿਖਯ ਜਨ ਸੁਖ ਮੋਛ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਤੁ ਜਗਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਮੋਛ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ
ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਨਿਸਫਲ ਹੈ." ਤਾਕੁੰ ਇਹ ਖੁੰਛੈ ਹੈ:- ਜੇ
ਕੋਈ ਮੁਮੋਛ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਅਥਵਾ ਮੁਮੋਛ ਤੈਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਕੀ ਗੰਥ
ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ? ਜੇ ਐਸੈ ਕਹੈ:- "ਮੁਮੋਛ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਜੇ
ਬਠੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਸਰਵ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ, ਐ ਨਿਤ੍ਯ
ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਚਾਹੈ ਹੈ; ਸੇ ਸਰਵ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਐ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ
ਰੂਪ ਮੋਛ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਮੁਮੋਛ ਹੈ.

ਐਰ ਕਹਯਾ ਜੇ "ਵਿਖਯ ਜਨ ਸੁਖ ਚਾਹੈ ਹੈ," ਜੇ ਨਹੀਂ. ਕਿ
ਤੁ ਸੁਖ ਮਾਤ੍ਰ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਖ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਹੋਵੈ. ਅਥਵਾ ਵਿਖਯ

ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਵਿਖਯ ਜਨਮ ਸੁਖ ਕੁੰ ਹੀ ਚਾਹੇ. ਤੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੇ ਸੁਖ ਕੀ
ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹਿਏ. ਸੁਖ ਪ੍ਰਤਿਕਾ ਸੁਖ ਵਿਖਯ ਜਨਮ ਹੋ ਨਹੀਂ
ਯਾ ਤੇ ਸੁਖ ਮਾਰ ਕੁੰ ਚਾਹੇ ਹੋ. ਕੇਵਲ ਵਿਖਯ ਜਨਮ ਕੁੰ ਹੀ ਨਹੀਂ. ਉਲ-
ਟਾ ਆਤਮ ਸੁਖ ਕੁੰ ਚਾਹੇ ਹੋ. ਵਿਖਯ ਜਨਮ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇ ਹੋ. ਕਾਹੇ
ਤੋਂ ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੁੰ ਨਜਨ ਅਥਵਾ ਅਧਿਕ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪ-
ਤੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਐਸੀ ਇਛਾ ਸਦਾ ਰਹੇ ਹੋ: - “ਹਮਾਰੇ ਕੁੰ ਐਸਾ ਸੁਖ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਜਾ ਸੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.” ਐਸਾ ਸੁਖ ਆਤ-
ਮ ਸਰੂਪ ਮੋਢ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਸਰਵ ਪੁਰੁਖ ਮੁਮੁਕੁ ਹੋ. “ਕੋਊ ਮੁਮੁਕੁ
ਨਹੀਂ” ਐਸਾ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ.

ਐਰ ਜੇ ਐਸੇ ਕਹੇ, “ਮੁਮੁਕੁ ਤੋਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋ
ਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਨਿਸਰਲ ਹੈ.” ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਪੁਛੇ ਹੋ
ਗੰਥ ਮੋਢ ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਗੰਥ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ?
ਅਥਵਾ ਗੰਥ ਮੈਂ ਐਰ ਤੀ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋ
ਨੇ ਤੇ ਗੰਥ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ? ਅਥਵਾ ਜਿਨ ਸਮਾਦਿਕ ਨ
ਤੋਂ ਗੰਥ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਹਨਾ ਸੇ ਸਮਾਦਿ ਮਾਨ ਗਯਾ ਨ ਕੇ ਯੋਗ ਜੋ
ਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਐ-
ਸੇ ਕਹੇ: - “ਗੰਥ ਮੋਢ ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ.” ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾ-
ਹੇ ਤੋਂ, ਗਯਾਨ ਤੋਂ ਨਿਜ ਮ ਕਰਿ ਕੇ ਹੋਵੇ ਹੋ; ਇਹ ਵੇਦ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ.
ਸੇ ਗਯਾਨ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੋ.

ਸੁਵਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਹੇ: - ਏਕ ਤੋਂ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਕਾ ਐ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰ
ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਰੂਪ ਹੈ; ਐ ਦੂਸਰਾ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਹੈ.
ਗਯਾਨ ਕਾਹੇ ਤੁ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਵਲ ਹੈ; ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸੁਬਦ ਜ
ਨਮ ਗਯਾਨ ਵਿਖੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸਾਧ ਸਬਦ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੀ ਸਰਵ
ਤ੍ਰਹੇਤੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਕਾ ਐ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਰੂਪ ਸੁਵਲ
ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕਾਹੇ ਤੁ ਹੈ. ਅਵਾਂਤਰ ਵਾਕਯ ਕਾ ਸੁਵਲ ਪਰੋਕਤ ਗਯਾਨ

ਕਾਹੇਤੁਹੈ. ਐਮਹਾਵਾਕਯਕਾ ਸ਼ੁਵਲ ਅਖੌਰੰਛ ਗਜਾਨਕਾਹੇਤੁਹੈ. ਇਹਵਾਰਤਾ ਪੁਰੁਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀਹੈ. ਜਾਕੁੰਗਜਾਨਹੁਏਤੈ ਬੀ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਐ ਵਿਧਰੀਤ ਭਾਵਨਾਹੈਵੈ. ਸੇ ਦੁਸਰਾ ਸ਼ੁਵਲ ਐਮ ਨਨ, ਨਿਦਿਯਜਾਸਨ ਕਰੈ, ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯਕਾ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਜੇ ਸ਼ੁਵਲ, ਤਾਸੁੰ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਵਿਖੈ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਦੁਰਿਹੈਵੈਹੈ. ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯ ਬ੍ਰਾਹਮੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕਹੈ, ਅਬਵਾ ਐਰ ਅਰਥਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ ਕਹੈ? ਐਸਾ ਜੇਸਯ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯਕੀ ਅਸੰਭਾਵਨਾਹੈ, ਸੇ ਤਿਨਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸੈਂ ਦੁਰਿਹੈਵੈਹੈ. ਐ ਮਨਨ ਸੈਂ ਪ੍ਰਮੇਯਕੀ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਦੁਰਿ ਹੈਵੈਹੈ. ਜੀਵ ਬ੍ਰਾਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਵੇਦਾਂਤਕਾ ਪ੍ਰਮੇਯ ਕਹਿਏਹੈ. ਸੇ ਏਕ-ਤਾ ਸਤ੍ਯਹੈ? ਅਬਵਾ ਜੀਵ ਬ੍ਰਾਹਮਕਾ ਭੇਦ ਸਤ੍ਯਹੈ? ਐਸਾ ਜੇਸਯ ਯ; ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਯਕੀ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਕਹਿਏਹੈ, ਸੇ ਮਨਨ ਸੈਂ ਦੁਰਿਹੈਵੈਹੈ. ਵਿਧਰੀਤ ਭਾਵਨਾ ਨਿਦਿਯਜਾਸਨ ਸੈਂ ਦੁਰਿਹੈਵੈਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਸੈਂ ਪ੍ਰਬਮ ਸ਼ੁਵਲ ਤੈ ਗਜਾਨਨ ਦੁਆਰਾ ਮੋਛ ਕਾਹੇਤੁਹੈ, ਐ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਸ਼ੁਵਲ, ਐ ਮਨਨ, ਐ ਨਿਦਿਯਜਾਸਨ, ਏ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਐ ਵਿਧਰੀਤ ਭਾਵਨਾਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਮੋਛ ਕੇਹੇਤੁਹੈ. ਵੇਦਾਂਤਨਾ ਮਊਖ ਨਿਖਦਕਾਹੈ. ਸੇ ਯਦ੍ਯਪਿ ਯਾਗੰਥ ਤੈ ਭਿਨਹੈ, ਤਬਾਪਿ ਤਿਨਕੇ ਸਮਾਨ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਭਾਖਾ ਵਾਕਯ ਯਾਗੰਥ ਮੈਂਹੈ. ਤਿਨਕੇ ਸ਼ੁਵਲ ਤੈ ਬੀ ਗਜਾਨਨਹੈਵੈਹੈ. ਇਹਵਾਰਤਾ ਆਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈਗੇ. ਇਸਰੀਤਿ ਸੈਂ ਗਜਾਨਨ ਦੁਆਰਾ ਗੰਥ ਮੋਛ ਕਾਹੇਤੁਹੈ. ਐ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਮਨਨ ਰੂਪ ਇਹ ਗੰਥਹੈ. ਯਾਤੈ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇਖਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਮੋਛ ਕਾਹੇਤੁਹੈ; ਯਾਤੈ “ਗੰਥ ਸੈਂ ਮੋਛਹੈਵੈ ਨ-ਹੀ,” ਇਹ ਕੇਵਲ ਹਠ ਮਾਤ੍ਰਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਐਸੈ ਕਹੈ “ਗੰਥ ਸੈਂ ਮੋਛ ਤੈਹੈਵੈਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਐਰ ਸਾ-ਧਨ ਸੈਂ ਬੀ ਮੋਛਹੈਵੈਹੈ, ਯਾਤੈ ਗੰਥਕਾ ਆਰੰਭ ਨਿਸਫਲ ਹੈ. ਤਾਕੁੰ ਇਹ ਪੁਛੈਹੈ: — ਸੇ ਐਰ ਸਾਧਨ ਕੈਨਹੈ, ਜਾਤੈ ਮੋਛਹੈਵੈਹੈ

ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ:- ਉਪਨਿਖਦ ਸੁਭ ਭਾਸ਼ਣ ਸੇਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿ-
ਤ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਬਹੁਤ ਹੈ. ਤਿਨ ਸੇਂ ਬੀ
ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਮੋਛ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾਕਾ ਬਿਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੋਂ
ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਸਫਲ ਹੈ." ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਯਦਜਧਿ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਤਥਾਪਿ ਤਿ
ਨਕਾ ਅਰਥਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੈ ਵਿਖੈ ਜਾਕੀ ਬੁਧਿ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ.
ਐਸਾ ਜੇ ਮੁਮੋਛ, ਤਾਕੁ ਤਿਨ ਸੇਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੋਂ ਮੰਦ ਬੁਧਿ
ਮੁਮੋਛ ਕੀ ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਖੈ ਹੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ
ਹੋਵੇਗੀ.

ਐਰ ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ "ਗ੍ਰੰਥ ਸੇਂ ਮੋਛ ਬੀ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗ੍ਰੰ-
ਥਨ ਸੇਂ ਮੰਦ ਬੁਧਿ ਕੁੰ ਬੋਧ ਬੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਮੁਮੋਛ ਬੀ ਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਗ੍ਰੰ-
ਥ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਜੇ ਵਿਵੇਕ ਵੈਰਾਗਜ ਸਮਾਦਿ-
ਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਹਾ ਸੇ ਦੁਰਲਭ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਅਪਨੈ ਵਿਖੈ ਸਾ-
ਧਨਕਾ ਅਭਾਵ ਦੇਖਿਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ." ਤਾਕੁ ਇਹ
ਪੁੱਛੈ ਹੈ:- ਬਹੁਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ? ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਬੀ ਨਹੀਂ?
ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ:- "ਬਹੁਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ" ਸੇ ਤੇ ਹਮ ਬੀ
ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ:- "ਕੋਈ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕੋਯੇ
ਗਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ." ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਅੰਤਸ੍ਰ
ਕਰਣ ਵਿਖੈ ਤਿਨ ਦੇਖ ਹੈ:- ਏਕ ਮਲ ਹੈ ਐ ਵਿਛੇਪ ਹੈ, ਐਸਾ
ਰੂਪਕਾ ਆਵਰਣ ਹੈ. ਮਲ ਨਾਮ ਪਾਪ ਕਾ ਹੈ. ਵਿਛੇਪ ਨਾਮ ਚੰ-
ਚਲਤਾ ਕਾ ਹੈ. ਐ ਆਵਰਣ ਨਾਮ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਹੈ. ਸੁਭ ਕਰਮ
ਤੇ ਮਲ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐ ਉਪਾਸਨਾ ਤੇ ਵਿਛੇਪ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ
ਹੈ, ਗਿਆਨ ਤੇ ਆਵਰਣ ਦੇਖ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਿਨਕੇ ਅੰਤਸ੍ਰਕਰਣ
ਵਿਖੈ ਮਲ ਐ ਵਿਛੇਪ ਦੇਖ ਹੈ; ਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬੀ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ
ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਅਥਵਾ ਪੁਰਵ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਸੁਭ ਕਰਮ, ਐ
ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਤੇ ਜਿਨਕੇ ਮਲ ਐ ਵਿਛੇਪ ਦੇਖ ਨਾਸ

ਹੁਏ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਗਿਆਨ ਯੋਗਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੀ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿ
ਤਿ ਬਨੇ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਪੁਰਖ ਕਹਾ “ ਸਰ੍ਵ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅ-
ਲੰਬੁਧਿ ਹੈ। ਤਿਯ ਸੁਖ ਕੁੰ ਕੋਈ ਚਹੇ ਨਹੀਂ।” ਸੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੇ
ਚਾਰਿ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਪੁਰਖ ਹੈ: - ਪਾਮਰ, ਵਿਖਈ, ਜਿਗਜਾਸੂ, ਮੁਕੁ, ਇ-
ਸ ਲੋਕ ਕੇ ਨਿਖਿੰਧ ਮੈਂ ਵਿਹਿਤ ਭੋਗਨ ਵਿਖੈ ਆਸਕੂ ਜੇ ਸਾਸੁ
ਸੰਸਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪੁਰਖ ਸੇ ਪਾਮਰ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਸਾਸੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾ-
ਰ ਵਿਖਯਨ ਕੁੰ ਭੋਗਤਾ ਹੁਆ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਅਥਵਾ ਇਸਲੋਕ ਕੇ ਭੋ-
ਗਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤਤ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸੇ ਵਿਖਈ ਕਹਿਏ ਹੈ।

ਮੈਂ ਮੇਰਾ ਪੁਰਖ ਜਿਗਜਾਸੂ ਕਹਿਏ ਹੈ: - ਜਾ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਉਤ-
ਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੈਂ ਸੋਛਾਸੁ ਕਾ ਸੁਵਲ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਉਤਮ ਕੁੰ ਮੇਰਾ ਵਿਵੇਕ
ਹੋਵੇ ਹੈ: - ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਅਨਿਤਜ ਹੈ, ਜਿਤਨਾ ਕਾਲ ਵਿਖਯ ਸੁਖ
ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਬ ਬੀ ਕੋਈ ਦੁਖ ਅਵਸਯ ਰਹੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਰਿਲਾਮ ਮੈਂ ਵਿਨਾ
ਸੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ, ਮੈਂ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਨਾਸ ਕੇ ਭਯਤੈ
ਦੁਖ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੈਂ ਗੁਸਾ ਹੁਆ ਹੈ;
ਯਤੈ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਲੈਕਿ ਉਪਾਯਤੈ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ।
ਕਾਹੇਤੈ ਜੇ ਉਪਾਯ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਬੀ ਸਾਰੇ ਦੁਖ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
ਮੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੁਵੇ ਬੀ ਫਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਿਤਨੇ ਕਾਲ ਸਰੀਰ ਹੈ,
ਤਬ ਪਰਯੰਤ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸੰਭਵੇ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਸਰੀ-
ਰ ਹੈ ਸੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲ੍ਯ ਮੈਂ ਪਾਪ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਮਨੁਖਜ ਸਰੀਰ ਤੈ ਮਿਸ਼੍ਰਿ-
ਤ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ, ਮੈਂ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਬੀ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਕਰਮ
ਕਾ ਹੀ ਫਲ ਹੈ। ਜੇ ਕੇਵਲ ਪੁਲ੍ਯ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ, ਤੈ ਅ-
ਪਨੇ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਅਨ੍ਯ ਦੇਵ ਕੀ ਵਿਭੂਤਿ ਦੇਖਿ ਕੇ ਜੇ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਤਾ
ਪਹੋਵੇ ਹੈ। ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁਵਾ ਚਾਹਿਏ। ਸਰ੍ਵ ਦੇਵਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ ਇ-
ਤ੍ਰ ਤਾ ਕੁੰ ਬੀ ਅਨੇਕ ਦੇਵਤ ਦਾਨਵ ਕੇ ਭਯ ਜਨਨ ਦੁਖ ਸਾਸੁ

ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ. ਜੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇਵਲ ਪੁਲਕ ਕਾ ਹੀ ਫਲ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਦੇਵਨ
ਕੁੰਦੇਖ ਨਹੀਂ ਹੁਮਾ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਬੀ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਦੇ ਨੇਕ
ਫਲ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਸੁਤਿ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ:- “ਦੇਵਤਾ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਹੈ,” ਤਾ ਕਾ
ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਕਰਮ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਮਨੁਖ ਜ ਸ਼ਰੀ
ਰ ਮੈਂ ਹੈ, ਐਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਂ ਕਿਯਾ ਜੇ ਸੁਭ ਅਸਵਾ ਅ
ਸੁਭ, ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਂ ਪੁਰਵ
ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਂ ਕਿਯਾ ਜੇ ਸੁਭ ਐ ਅਸੁਭ, ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਤੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਂ
ਬੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੈ.

ਐ ਤਿਰਯਕ ਪਸੁ ਪੱਛੀ ਕਾ ਸ਼ਰੀਰ ਬੀ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੈ
ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਤਿਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦੁਖ ਹੈ, ਸੇ ਤੇ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਹੈ, ਐ ਮੈਂ ਬੁਠਾ
ਦਿਕਨ ਕਾ ਸੁਖ ਹੈ, ਸੇ ਪੁਲਕ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਉਦਰ ਮੈਂ ਜੇ ਗਮਨ ਕਰੇ, ਸੇ
ਤਿਰਯਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪੇਛ ਮੈਂ ਗਮਨ ਕਰੇ, ਸੇ ਪੱਛੀ ਕਹਿਏ ਹੈ ਚਾਰ
ਪਾਦ ਮੈਂ ਗਮਨ ਕਰੇ, ਸੇ ਪਸੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਹੁੰ ਪਸੁ ਪੱਛੀ ਬੀ ਤਿਰਯਕ
ਕਹੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਸ਼ਰੀਰ ਪੁਲਕ ਐ ਪਾਪ ਸੈਂ ਰਚਿ
ਤ ਹੈ. ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਰ ਤੇ ਨੁਜਨ ਪਾਪ ਐ ਅਧਿਕ ਪੁਲਕ ਤੇ ਰਚਿਤ ਹੈ
ਜੇ ਮੈਂ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਹੈ. ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਜੇ ਪੁਲਕ ਹੈ, ਤਿਨ ਹੀ ਤੇ ਸਰਵ
ਦੇਵਨ ਵਿਖੈ ਪਾਪ ਪੁਲਕ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਨੁਜਨ ਪਾਪ ਅਧਿਕ ਪੁਲਕ ਤੇ ਰ-
ਚਿਤ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੇ ਹੀ ਸਾਸ਼ ਮੈਂ ਕੇਵ-
ਲ ਪੁਲਕ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ. ਯਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ. ਜੇ
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬਾਹੁਣੇ ਮੈਂ ਬਾਹੁਣ ਗ੍ਰਾਮ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪੁ-
ਲਕ ਕਾ ਫਲ ਹੋਣ ਤੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇਵਲ ਪੁਲਕ ਕਾ ਫਲ ਕਹਿਏ ਹੈ.
ਪਰੰਤੂ ਕੇਵਲ ਪੁਲਕ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀਂ.

ਤਿਰਯਕ ਪਸੁ ਪੱਛੀ ਕਾ ਸ਼ਰੀਰ ਅਧਿਕ ਪਾਪ ਨੁਜਨ ਪੁਲਕ
ਸੈਂ ਰਚਿਤ ਹੈ ਜੇ ਉਤਮ ਮਨੁਖ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੀ ਦੇਵਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਗੀ-
ਤਿ ਹੈ. ਐ ਨੀਚਨ ਕੀ ਸਰਪਾਦਿਕਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ

ਸਰਵ ਸ਼ਰੀਰ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਰਚਿਤ ਹੈ. ਐ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਦੁਖ ਹੈ; ਯਾ
 ਤੇਂ ਸ਼ਰੀਰ ਰਹੈ ਤਬ ਪਰ ਯੰਤ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸੇ ਸ਼ਰੀਰ,
 ਧਰਮ ਐ ਅਧਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ
 ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸ਼ਰੀਰ ਦੂਰਿ ਹੁਏ ਮੈਂ ਬੀ ਪੁ-
 ਲਕ ਪਾਪ ਤੇਂ ਐਰ ਸ਼ਰੀਰ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੇਂ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿ-
 ਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸੇ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਰਾਗ ਦੁਖ ਕੇ ਨਾ-
 ਸ ਬਿਨਾ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਕੀ ਭੋਗ
 ਮੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੁਏ ਮੈਂ ਬੀ ਰਾਗ ਦੁਖ ਤੇਂ ਐਰ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਹੋਵੇਗੀ ਯਾ
 ਤੇਂ ਰਾਗ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਾ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸੇ
 ਰਾਗ ਦੁਖ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ
 ਵਿਖੈ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ, ਤਾ ਵਿਖੈ ਰਾਗ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਜਾ ਵਿ-
 ਖੈ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਤਾ ਵਿਖੈ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਅਨੁਕੂਲ
 ਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਾ ਰਾਗ ਦੁਖ
 ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸੇ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆ-
 ਨ ਭੇਦ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਮੈਂ ਜਾ ਵਸਤੂਰੁ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ
 ਭਿੰਨ ਜਾਨੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆ-
 ਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ
 ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਸੁਖ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਾ ਨਾਮ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਐ ਦੁ-
 ਖ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਹੈ. ਅਪਨਾ ਸ਼ਰੂਪ ਸੁਖ ਕਾ ਅ-
 ਥਵਾ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਯਦਨਾਧਿ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ ਤਥਾਧਿ ਸੁਖ
 ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਵਸਤੂ ਜਾਨਾ ਹੈ, ਤਾ
 ਵਿਖੈ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਹੈ ਇਸ ਗਤਿ
 ਮੈਂ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੈ ਅਪਨੇ ਮੈਂ ਜੇ ਭੇਦ ਗਿਆਨ ਸੇ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆ-
 ਨ ਐ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਤਾ ਭੇਦ ਗਿਆਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ
 ਬਿਨਾ ਅਨੁਕੂਲ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਗਿਆਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ

ਸੇ ਭੇਦ ਗਿਆਨ ਅਵਿਦਿਆ ਜਨਮ ਹੋ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਧੀਚ ਅੰਤ
 ਕਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ਰੂਪ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੈ; ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਵੇਦ ਅ
 ਰਸਾਸ਼ੁ ਕਾ ਛੰਦੋਗ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਦੁਖ ਕਾਹੇਤੁ ਸ਼ਰੂਪ
 ਕਾ ਅਗਿਆਨ ਹੈ. ਸੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਅਗਿਆਨ, ਸ਼ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ
 ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਅਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਸੇ ਤਾਕੇ ਗਿਆ
 ਨ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਰੋਜੁ ਕਾ ਅਗਿਆਨ ਰੋਜੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਦੂਰਿ
 ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਸੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਨਿ
 ਵਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਐ ਸ਼ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਮੈਂ
 ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਤਿ ਹੈ. ਐ ਅਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਦੁ
 ਖ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਨਿਤਿ ਐ ਦੁਖ ਕੇ
 ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਰਹਿਤ, ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਅਨੰਦ, ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਬੀ ਹੋ
 ਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਐ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਕਾਹੇਤੁ ਸ਼ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰੂਪ ਜਾਨਨੈ ਕੁੰ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਐ
 ਸਾ ਜਾਕੇ ਵਿਵੇਕ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਜਿਗਿਆਸੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸ਼ੁਲ ਸੁਛਮ ਕਾ
 ਰਣ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਅਪਨਾ ਸ਼ਰੂਪ ਤਾਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਹਿਕੇ
 ਅਪਰੋਛ ਗਿਆਨ ਜਾਕੁੰ ਹੋਵੈ; ਸੇ ਮੁਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪੁਰੁਖ ਹੋਂ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਪਾਮਰ
 ਐ ਵਿਖਈ. ਕੁੰ ਤੋਂ ਯਦਜਥਿ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਮੈਂ ਹੀ ਅਲੰਬੁਧਿ ਹੈ,
 ਐ ਕਿਸੀ ਵਿਖਈ ਕੁੰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਕੀ ਇੰਛਾ ਬੀ ਹੋਵੈ. ਤਬ ਬੀ ਤਾ
 ਕੇ ਜੇ ਉਪਾਯ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਉਪਾਯ ਬੁਧਿ ਕਹਿਕੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੈ
 ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਉਪਾਯ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸਤਸੰਗ ਐ ਸੋਛਾਸ਼ੁ ਕੇ ਸੁਵਲ
 ਤੋਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਸੇ ਤਾਕੇ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਪਾਮਰ ਐ ਵਿਖਈ ਕੀ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾ
 ਪਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ
 ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਬੀ ਵੇਨੇ ਅਨਜ ਉਪਾਯਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤਾ
 ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਬੀ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਖਈ ਐ.

ਪਾਮਰ ਕੀ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਮੁਕੁਰੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਬੀ ਹੋ-
ਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਗਜਾਨਨ ਮੁਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੇਰਾ ਜਾਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿ-
ਤਾਂ ਹੈ. ਤਾਕੁੰ ਕੁਛ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਮਾਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ
ਨ ਕਰੈਗੇ. ਮੈਂ ਲੀਲਾ ਕਰਿਕੇ ਮੁਕੁ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਬੀ ਮੁਕੁ ਕੁੰ ਗੰਥ
ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾਤੋਂ ਮੁਕੁ ਕੇ ਨਿਮਿ
ਤ ਬੀ ਗੰਥ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜੇ ਪੁਰਖ ਹੈਂ, ਤਾਕੁੰ ਵਿਖ-
ਯ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਲੰਬੁਧਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਪਰਮ ਸੁਖ ਕੀ ਤਾਕੁੰ ਇੱਛਾ
ਹੈ ਮੈਂ ਦੁਖ ਕੀ ਅਤੀਤ ਕਰਿਕੇ ਨਿਵਿਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਮੇ ਪਰਮ
ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਮੈਂ ਦੁਖ ਕੀ ਅਤੀਤ ਨਿਵਿਤਿ, ਗਜਾਨਨ ਮੈਂ ਬਿ
ਨਾ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਸਾ ਜਾਕੁੰ ਸਤਸੰਗ ਮੈਂ ਵਿਵੇਕ ਹੈ; ਤਾਕੀ ਗੰਥ
ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਬਨੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮੇਛ ਕੀ ਇੱਛਾਵਾਨ ਅਧਿ-
ਕਾਰੀ ਬਨੇ ਹੈਂ.

ਦੇਹਾ.

ਸਾਂਝੀ ਬ੍ਰਹਮ ਯਤਨੁ ਇਕ, ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਕੇ ਗੰਧ;
ਰਾਗ ਦੇਖ ਮਤਿ ਕੇ ਪਰਮ, ਤਾਮੈਂ ਮਾਨਤ ਅੰਧ. ੧੨

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰੁਸ਼ ਕਹਿਆ ਜੇ "ਜੀਵ ਰਾਗਾਦਿਕ ਕਲੇਸ਼ ਸ-
ਹਿਤ ਹੈ; ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਲੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਜਾਤੋਂ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕ
ਤਾ ਗੰਥ ਕਾ ਵਿਖਾਸ ਬਨੇ ਨਹੀਂ." ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਯਦੁਜਥਿ ਸਤ੍ਯ
ਹੈ, ਤਬਾਧਿ ਰਾਗ ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਜੇ ਸਾਂਝੀ ਹੈ, ਤਾਕੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਏਕ-
ਤਾ ਬਨੇ ਹੈ. ਮੈਰ ਜੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਹਿਆ "ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਮੈਂ ਬਿਨ ਸਾਂ-
ਝੀ ਸੰਯਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮਾਜਤ ਹੈ." ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ,
ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਜੇ ਸੰਸਾਰੀ, ਤਾਕੇ ਵਿਸੇਖ ਭਾਗ ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਂਝੀ
ਹੈ. ਜੇ ਸਾਂਝੀ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੈ, ਤੋਂ ਸੰਸਾਰੀ ਕੇ ਵਿਸੇਖ ਭਾਗ ਕਾ ਨਿ-
ਖੇਧ ਹੋਵੇ ਤੋਂ, ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਜੇ ਸੰਸਾਰੀ ਤਾਕੀ ਨਿਖੇਧ ਹੋਵੇਗਾ

ਏਕਹੀ ਚੇਤਨ ਕੇ ਵਿਖੈ ਸਾਢੀ ਭਾਵ ਕੀ ਅੰਤਸਕਰਣ ਉਪਾਧਿ ਹੈ। ਜੋ
 ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਧੰਨੈ ਕਾ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ। ਵਿਸੇਖਣ ਸਹਿਤ ਵਿਸਿਧ ਕਰਿ
 ਏ ਹੈ। ਉਪਾਧਿ ਵਾਲਾ ਉਪਹਿਤ ਕਰਿਏ ਹੈ। ਜੇ ਵਸਤੁ ਜਿਤਨ ਦੇਸਮੈ
 ਆਪ ਹੋਵੈ, ਉਸ ਦੇਸਮੈ ਸਿਤ ਵਸਤੁ ਕੁੰ ਜਨਾਵੈ, ਜੋ ਆਪ ਪ੍ਰਿਥਕ
 ਰਹੈ ਸੇ ਉਪਾਧਿ ਕਰਿਏ ਹੈ। ਜੇਮੈ ਨੈਯਾਇਕ ਮਤ ਮੈਂਕਰਣ ਗੋਲਕ
 ਵਿਤਿ ਆਕਾਸ਼ ਸੁੰਦਰ ਕਰਿਏ ਹੈ। ਜੇ ਕਰਣ ਗੋਲਕ ਸੁੰਦਰ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ।
 ਕਾਹੇਤੋਂ ਜੇ ਕਰਣ ਗੋਲਕ ਜਿਤਨੈ ਦੇਸਮੈ ਆਪ ਹੈ; ਉਤਨੈ ਦੇਸਮੈ ਸਿ
 ਤ ਆਕਾਸ਼ ਕੁੰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਜਨਾਵੈ ਹੈ; ਜੋ ਆਪ ਪ੍ਰਿਥਕ ਰਹੈ ਹੈ।
 ਯਾਤੋਂ ਕਰਣ ਗੋਲਕ ਸੁੰਦਰ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ। ਤੇਸੈ ਅੰਤਸਕਰਣ ਬੀਜਿ
 ਤਨੈ ਦੇਸਮੈ ਆਪ ਹੈ। ਉਤਨੈ ਦੇਸਮੈ ਸਿਤ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਸਾਢੀ ਸੰਗਤਾ
 ਕਰਿਕੇ ਜਨਾਵੈ ਹੈ; ਆਪ ਪ੍ਰਿਥਕ ਰਹੈ ਹੈ। ਯਾਤੋਂ ਅੰਤਸਕਰਣ ਸਾ
 ਢੀ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ। ਯਾਤੋਂ ਇਹ ਅਰਥ ਸਿਧ ਹੁਆ:- ਅੰਤਸਕਰ
 ਣ ਵਿਖੈ ਵਿਤਿ ਜੇ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਸਾਢੀ ਕਰਿਏ ਹੈ।

ਅਪਨੈ ਸਹਿਤ ਵਸਤੁ ਕੁੰ ਜੇ ਜਨਾਵੈ, ਸੇ ਵਿਸੇਖਣ ਕਰਿਏ ਹੈ
 ਤੇਸੈ “ਕੁੰਡਲ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਆਯਾ ਹੈ” ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਪੁਰਖ ਕਾ
 ਕੁੰਡਲ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ। ਕਾਹੇਤੋਂ. ਅਪਨੈ ਸਹਿਤ ਪੁਰਖ ਕਾ ਅਗਮ-
 ਨ ਕੁੰਡਲ ਜਨਾਵੈ ਹੈ। ਯਾਤੋਂ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ। “ਨੀਲ ਰੂਪ ਵਾਨ ਘਟ ਕੁੰ ਮੈਂ
 ਦੇਖੁੰ ਹੂੰ.” ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਬੀ ਨੀਲ ਰੂਪ ਘਟ ਕਾ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ। ਤੇਸੈ.
 ਅੰਤਸਕਰਣ ਬੀ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਜੇ ਜੀਵ ਚੇਤਨ, ਤਾ ਕਾ ਵਿਸੇਖਣ
 ਹੈ। ਕਾਹੇਤੋਂ, ਅੰਤਸਕਰਣ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਰੂਪ ਕਰਿ
 ਕੇ ਅੰਤਸਕਰਣ ਜਨਾਵੈ ਹੈ। ਯਾਤੋਂ ਸੰਸਾਰੀ ਕਾ ਅੰਤਸਕਰਣ ਵਿਸੇ-
 ਖਣ ਹੈ। ਯਾਤੋਂ ਇਹ ਸਿਧ ਹੁਆ:- ਅੰਤਸਕਰਣ ਵਿਖੈ ਵਿਤਿ ਚੇਤ-
 ਨ ਜੋ ਅੰਤਸਕਰਣ, ਸੰਸਾਰੀ ਕਰਿਏ ਹੈ। ਯਾ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਸਤਾਰ
 ਸੈਂ ਆਗੇ ਕਹੈਂਗੇ।

ਰਾਗ ਵੇਖਾਇਕ ਕਲੇਸ਼ ਸੰਸਾਰੀ ਵਿਖੈ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਢੀ ਵਿਖੈ

ਨਹੀਂ. ਜੰਮਾਗੀ ਕਾ ਬੀਜੇ ਵਿਸੇਖਲ ਅੰਤਸਕਰਲੁ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਹੈ.
 ਐ ਵਿਸੇਖਜ ਜੇ ਚੇਤਨਜ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇਤੈ. ਜੰਮਾਗੀ ਵਿਖੈ
 ਵਿਸੇਖਜ ਜੇ ਚੇਤਨਜ ਭਾਗ, ਤਾਕਾ ਸਾਛੀ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ ਏ-
 ਕਹੀ ਚੇਤਨਜ ਅੰਤਸਕਰਲੁ ਸਹਿਤ ਜੰਮਾਗੀ ਹੈ; ਐ ਅੰਤਸਕਰਲੁ
 ਭਾਗ ਤਜਾਗਿ ਕੇ ਸਾਛੀ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਯਾਤੈ ਸਾਛੀ ਕਾ ਐ ਜੰਮਾਗੀ ਕੇ
 ਵਿਸੇਖਜ ਭਾਗ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਵਿਸੇਖਜ ਭਾਗ ਮੈਂ ਕਲੇਸ ਅੰਗੀ-
 ਕਾਰ ਕਰੈ, ਤਬ ਸਾਛੀ ਮੈਂ ਬੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੈ ਹੋਵੈਗੀ. ਐ "ਸਾ-
 ਛੀ ਸਰਵ ਕਲੇਸ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਇਹ ਵੇਦ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਜੰਮਾ-
 ਗੀ ਕੇ ਵਿਸੇਖਜ ਭਾਗ ਮੈਂ ਕਲੇਸ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਵਿਸੇਖਲ ਮਾਤ੍ਰ ਅੰ-
 ਤਸਕਰਲੁ ਮੈਂ ਹੈ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਦੇਹੇ ਕੇ ਤਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਗ-
 ਗਾਏਖ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਕਹੇ; ਐ ਜੀਵ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਹੇ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
 ਅੰਤਸਕਰਲੁ ਵਿਸਿਧ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤੈਂ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਬੀ ਬਨੈ, ਪਰੰਤੁ
 ਅੰਤਸਕਰਲੁ ਉਪਹਿਤ ਜੇ ਸਾਛੀ ਤਾਕੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਹੈਂ.

ਐਰ ਜੇ ਪੁਰਵ ਕਹਾ: "ਸਾਛੀ ਨਾਨਾ ਹੈਂ, ਐ ਬ੍ਰਹਮ ਏਕ ਹੈ, ਯਾ-
 ਤੈਂ ਨਾਨਾ ਸਾਛੀ ਕੀ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਐ ਜੇ ਹਜਾਧਕ
 ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਤੈਂ ਸਾਛੀ ਕਾ ਅਭੇਦ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ; ਤੇ ਸਾਛੀ ਬੀ
 ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਏਕ ਹੀ ਹੋਵੈਗਾ ਯਾਤੈ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸੁ-
 ਖਦੁਖ ਭਾਨ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ." ਜੇ ਸੰਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇਤੈ, ਯਜ-
 ਪਿਈਸਰ ਸਾਛੀ ਏਕ ਹੈ, ਐ ਜੀਵ ਸਾਛੀ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਐ ਪਰਿਛਿੰਨ
 ਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਹਜਾਧਕ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੇ ਘਟਾਕਾਸ ਨਾਨਾ
 ਹੈ, ਐ ਪਰਿਛਿੰਨ ਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਮਹਾਕਾਸ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਮ-
 ਹਾਕਾਸ ਰੁਪ ਹੀ ਘਟਾਕਾਸ ਹੈ. ਤੇ ਮੈ ਨਾਨਾ ਜੇ ਪਰਿਛਿੰਨ ਸਾਛੀ,
 ਜੇ ਬੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰੁਪ ਹੀ ਹੈਂ.

ਐਰ ਜੇ ਪੁਰਵ ਕਹਾ: "ਸੁਖ ਦੁਖ ਅੰਤਸਕਰਲੁ ਕੀ ਫਿਤਿ
 ਕੇ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ." ਜੇ ਅਸੰਗਤ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਯਜਪਿ ਸੁਖ ਦੁਖ

ਸਾਛੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਛੀ ਨਾਨਾ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਜਬ ਅੰਤਸਕਰਣ ਕਾ
 ਪਰਿਣਾਮ ਸੁਖ ਰੂਪ ਵਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੋਵੇ, ਤਾਹੀ ਸਮਾਜ ਅੰਤਸਕਰਣ
 ਕੀ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਤਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੁੰ ਵਿਖਾਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਤਾ ਵਿੱਤਿ
 ਤਿ ਮੈਂ ਆਰੁੜ ਸਾਛੀ ਤਿਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸੈ ਹੈ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਗੰਥ ਕਾਰੇਂ ਨੇ
 ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਾਛੀ ਕੇ ਵਿਖਾਯ ਕਰੇ ਹੈ। ਵਿੱਤਿ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਸਾਛੀ ਕੇ ਵਿ
 ਖਾਯ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਰਹਸਜ ਹੈ: - ਆਕਾਸ ਮੈਂ ਘਟਾਕਾ
 ਸ ਨਾਮ ਮੈਂ ਜਲ ਕਾ ਆਨਯਨ ਰੂਪ ਜੇ ਕਾਰਯ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ।
 ਜੇ ਘਟ ਰੂਪ ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਘਟ ਰੂਪ ਉਪਾ
 ਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਬਿਨਾ ਘਟਾਕਾ ਸ ਨਾਮ ਮੈਂ ਜਲ ਕਾ ਆਨਯਨ ਰੂ
 ਪ ਕਾਰਯ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਆਕਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ
 ਯਾ ਤੈਂ ਘਟਾਕਾ ਸ ਮਹਾਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਸਾਛੀ ਨਾ-
 ਮ, ਮੈਂ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਅੰਤਸਕਰਣ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਕਾਰਯ, ਮੈਂ
 ਤਸਕਰਣ ਰੂਪ ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੰਤਸ
 ਕਰਣ ਰੂਪ ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਬਿਨਾ ਸਾਛੀ ਨਾਮ ਮੈਂ ਧਰਮ ਸ
 ਹਿਤ ਅੰਤਸਕਰਣ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਕਾਰਯ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ
 ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ: ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਛੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਯ
 ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਦੇਹੇ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਦ ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਏਕਕਯ। ਕਾਰੇਂ ਤੈਂ
 ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਬਿਨਾ ਸਾਛੀ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਪਨਾ ਮੈਂ ਪਰਿਛਿੰਨ
 ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਸਾਛੀ ਜੀਵ ਪਦ ਕਾ ਲਛਜ ਹੈ। ਇਹ
 ਵਾਰਤਾ ਆਗੇ ਕਹੈਂਗੇ। ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਗੰ-
 ਥ ਕਾ ਵਿਖਾਯ ਬਨੇ ਹੈ। ੧੨

ਅਥ ਕਾਰਯਾਯਾਸ ਨਿਰੂਪਣੰ.

ਕਵਿੰਦ੍ਰ.

ਸਜਾਤੀਯ ਗਜਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਤੈਂ ਅਯਾਸ ਹੇਤ,

ਸਤ੍ਰ ਗਜਾਨ ਜਨਨ ਸੰਸਕਾਰ ਕੇ ਨ ਨੇਮ ਹੈ;
 ਦੇਖ ਕੇ ਨ ਹੋਤੁ ਆਯਾਸ ਵਿਖੈ ਦੇਖਿਯਤ,
 ਪਟ ਵਿਖੈ ਹੋਤੁ ਜੈਸੇ ਤੁਰੀ ਤੰਤੁ ਵੇਸ ਹੈ ;
 ਆਤਮਾ ਵਿਜਾਤੀ ਸੰਖ ਧੀਤ ਸੀਤਾ ਕਟੁ ਭਾਸੈ,
 ਸੀਧ ਮੈਂ ਵਿਗਾਹੀ ਰੂਪ ਦੇਖੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ;
 ਨਭ ਨੀਲ ਰੂਪਵਾਨ ਭਾਸਤ ਕਟਾਹ ਤੰਬੂ ,
 ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਕੋਊ ਧਿਤ ਪ੍ਰਭਿਤਿ ਅਛੇਮ ਹੈ ;

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰਵ ਕਹਿਆ ਜੇ “ਬੰਧ ਸਤ੍ਰ ਹੈ, ਤਾਰੀ ਗਜਾਨ ਮੈਂ
 ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.” ਐਂ ਮਿਥਾ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਨਿਵਿਤਿ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਮਿਥਾ ਬੰਧ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਬੰਧ
 ਧ ਸਤ੍ਰ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ” ਸੇਵਾਰਤਾ ਬਨੇ
 ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਬੰਧ ਮਿਥਾ ਹੈ, ਤਾਰੀ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਨਿਵਿਤਿ ਬਨੇ ਹੈ.

ਐਂ ਪੁਰਵ ਕਹਿਆ ਜੇ “ਸਤ੍ਰ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
 ਆਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਸਤ੍ਰ ਸਰਪ ਕੀ ਗਜਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
 ਰਾਸਰਪ ਆਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਤੈਸੇ ਸਤ੍ਰ ਬੰਧ ਹੋਵੇ ਤੈਸੇ ਸਤ੍ਰ ਬੰਧ
 ਕੀ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ. ਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਅਨਾਤਮ ਵਸਤੂ ਕੋਈ ਸਤ੍ਰ ਹੈ ਨ-
 ਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਤ੍ਰ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ, ਜੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਸ
 ਸਕੀ ਸਾਮਗੀ, ਤਾਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਬੰਧ ਆਯਾਸ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ
 ਸਤ੍ਰ ਹੈ” ਸੇ ਸੰਕਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ. ਆਯਾਸ ਵਿਖੈ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
 ਸਤ੍ਰ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ ਹੋਤੁ ਹੈ
 ਸੇ ਵਸਤੂ ਸਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਮਿਥਾ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਸਤ੍ਰ ਵਸਤੂ ਕੀ ਗਜਾਨ
 ਹੀ ਆਯਾਸ ਵਿਖੈ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਤੈਂ ਜਾ ਪੁਰੁਖ ਨੇ ਸਤ੍ਰ ਫੁਰ ਰਿਕਾ ਵਿੰਛ
 ਨਹੀਂ ਦੇਖਾ ਹੋਵੇ. ਐਂ ਬਾਜੀਗਰ ਕਾ ਬਨਾਯਾ ਮਿਥਾ ਫੁਰ ਰਿਕਾ
 ਵਿੰਛ ਬਹੁਤ ਬਾਰ ਦੇਖਾ ਹੋਵੇ; ਐਂ ਬਾਜੀਗਰ ਮੈਂ ਐਂ ਸਾਮਗੀ ਹੋਵੇ

ਜੇ "ਇਹ ਛੁਹਾਰੇ ਕਾ ਫਿੱਛ ਹੈ" ਐ ਖਜੂਰ ਕਾ ਫਿੱਛ ਕਦੇ ਦੇਖ ਜਾ ਸੁ-
ਨ ਜਾ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਖਜੂਰ ਕਾ ਫਿੱਛ ਦੇਖਿਕੇ ਛੁਹਾਰੇ ਕਾ ਅਯਾਸ
ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਸਤ੍ਯ ਛੁਹਾਰੇ ਕਾ ਤਾਂ ਖਜੂਰ
ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ. ਐ ਹਮਾਰੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਤੋਂ ਬਾਜੀ ਗਰ ਕਾ ਦੇਖ ਜਾ ਜੇ ਮਿ-
ਥ ਜਾ ਛੁਹਾਰਾ ਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਅਯਾਸ ਬਣੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸ-
ਜਾਤੀਯ ਵਜ੍ਹ ਕੇ ਗਜਾਨ ਜਨਜ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਅਯਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ.
ਜੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਾ ਜਨਕ ਗਜਾਨ, ਐ ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਮਿਥ ਜਾ ਹੋਵੇ,
ਅਥਵਾ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਐ "ਗਜਾਨ
ਜਨਜ ਸੰਸਕਾਰ ਹੋਤੁ ਹੈ." ਯਾ ਕਹਨੇ ਮੈਂ ਅਰਥ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ, ਏਕ
ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਅ-
ਰਥ ਇਹ ਹੈ: - ਗਜਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ ਐ ਸੰਸਕਾਰ ਅਯਾਸ
ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਕੁੰ ਹੋਤੁ ਤਾ ਕਹਨੇ ਤੋਂ ਬੀ
ਗਜਾਨ ਜਨਜ ਸੰਸਕਾਰ ਕੁੰ ਹੀ ਅਯਾਸ ਵਿਖੇ ਹੋਤੁ ਤਾ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਹੈ.
ਐ ਕੇਵਲ ਵਜ੍ਹ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੁੰ ਹੀ ਅਯਾਸ ਵਿਖੇ ਹੋਤੁ ਕਹੈ ਤੋਂ ਬ-
ਣੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ: - "ਜੇ ਹੋਤੁ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕਾਰਯ ਮੈਂ
ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਜੇ ਸੈ ਘਟ ਕਾ ਹੋਤੁ ਦੰਡੇ
ਸੈ ਘਟ ਮੈਂ ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਸੈ ਜੇ ਅਯਾਸ
ਕਾ ਹੋਤੁ ਗਜਾਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ; ਜੇ ਬੀ ਅਯਾਸ ਤੋਂ ਅਵ੍ਯਵਹਿ
ਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜਾ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਸਰ-
ਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਮਹੀਨੇ ਪੀਛੇ ਬੀ ਰੋਜ਼ ਵਿਖੇ
ਸਰਪ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੇ ਰੋ-
ਜ਼ ਮੈਂ ਸਰਪ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਸਰਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਨਾਮ
ਹੋਇ ਗਯਾ, ਯਾ ਤੋਂ ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਦਨ
ਪਿ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾ-
ਲ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਅੰਤਰਾਯ ਹਹਿਤ ਕਾ ਨਾਮ ਅਵ੍ਯਵਹਿਤ ਹੈ. ਐ

ਅੰਤਰਾਜ ਸਹਿਤ ਕਾ ਨਾਮ ਵਜਵਹਿਤ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਐਸੇ ਕਹੈ: - ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਤੁ ਚਾਹਿਏ, ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ. ਅਥਵਾ ਅਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ. ਐ “ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਅਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਤੁ ਹੋਵੈ ਹੈ.” ਐਸਾ ਨਿਯਮ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੋਂ “ਵਿਹਿਤ ਕਰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਐ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਨਰਕ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ.” ਇਹ ਸਾਭ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੋਇ ਜਾਵੈਗੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ: ਕਾਇਕ, ਵਾਚਿਕ, ਮਾਨਸ, ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਨਾਮ ਕਰਮ ਹੈ. ਸੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਹੀ ਨਾਜ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਐ ਸ਼ੁਰੂ ਨਰਕ ਕਾਲਾਂਤਰ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਰਕ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੇ ਅਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਵਿਹਿਤ ਕਰਮ ਐ ਨਿਧਿਯ ਕਰਮ ਹੋਂ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੇ ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਕੇ ਸੁਭ ਕਰਮ, ਐ ਅਸੁਭ ਕਰਮ, ਸ਼ੁਰੂ ਪ੍ਰਾਪਿ ਐਰ ਨਰਕ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਤੇਸੇ “ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜੇ ਸਰਧ ਕਾਗਜਾਨ; ਸੇ ਬੀਰਜ ਮੈਂ ਸਰਧ ਅਧਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ,” ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ; ਜੇਸੇ ਨਸ਼ਟ ਗਜਾਨ ਐਰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਮ ਤੋਂ ਅਧਯਾਸ ਐ ਸ਼ੁਰੂ ਨਰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀ ਤੇਸੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੁਲਾਲ ਐ ਨਸ਼ਟ ਦੰਡ ਮੈਂ ਬੀ ਘਟ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੇਸੇ ਰਜ ਮੈਂ ਸਰਧ ਅਧਯਾਸ ਤੋਂ ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਰਧ ਕਾਗਜਾਨ ਹੈ. ਐ ਸ਼ੁਰੂ ਨਰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਤੋਂ ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਹੈ ਤੇ ਸੇ ਘਟ ਤੋਂ ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਸ਼ਟ ਦੰਡ ਐ ਮ੍ਰਿਤ ਕੁਲਾਲ ਬੀ ਹੈ. ਤਿਨ ਤੋਂ ਬੀ ਘਟ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਸੇ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ.

ਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜੇ ਵਸਤੂ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਵਜਵਹਿਤ ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜੇ ਵਸਤੂ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਹੀ ਹੋਤੁ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਬੀ ਕਾਲਾਂਤਰ ਭਾਵੀ ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ. ਤਾਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸੁਭ ਕਰਮ ਤੋਂ ਅਧਨੈ ਤੋਂ ਅਵਜਵ

ਹਿਤ ਉਤਰ ਕਾਲ ਮੈਂ ਧਰਮ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਕਰੈ ਹੈ. ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਅਧਰਮ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹੈ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੋਂ ਕਾਲਾਂਤਰ ਮੈਂ ਜਵਰਗ ਅੰਨਰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਮੈਂ ਅੰਨਤਰ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਮੈਂ ਹੀ ਸਾਯੁ ਮੈਂ ਸੁਭ ਕਰਮ ਅੰ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਅਪੁਰਵ ਦੁਆਰਾ ਫਲ ਕੇ ਹੇਤੁ ਕਰੈ ਹੈ: ਸਾਛਾਤ ਨਹੀਂ ਅਪੁਰਵ ਨਾਮ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕਾਰੈ: ਅੰ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤਿਨ ਕੁੰ ਕਰੈ ਹੈ, ਅੰ ਪੁਨਯ ਪਾਪ ਬੀ ਤਿਨ ਕੁੰ ਹੀ ਕਰੈ ਹੈ. ਅੰ ਕਹੀਂ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕੀ ਜਨਕ ਜੇ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਬੀ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਤਾ ਹੋਵੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਲੋਕ ਮੈਂ ਸਾ ਕਰੈ ਹੈ:—“ਇਹ ਧਰਮ ਕਰੈ ਹੈ.” ਅੰ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁੰ ਮੈਂ ਸਾ ਕਰੈ ਹੈ:—“ਇਹ ਅਧਰਮ ਕਰੈ ਹੈ.” ਜੇ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਨਾਮ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕੀ ਜਨਕ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੁੰ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕਰੈ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਆਖੁ ਕਾ ਵਰਧਕ ਜੇ ਘ੍ਰਿਤ ਹੋਤਾ ਕੁੰ ਸਾਯੁ ਮੈਂ ਆਖੁ ਕਰੈ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਅਵਜਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੇਤੁ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਅੰ ਰੱਜੁ ਮੈਂ ਸਰਧ ਅਯਜਾਸ ਤੋਂ ਅਵਜਹਿਤ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਰਧ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਧ ਕਾ ਗਯਾਨ ਰੱਜੁ ਮੈਂ ਸਰਧ ਅਯਜਾਸ ਕਾ ਹੇਤੁ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਰਧ ਗਯਾਨ ਜਨਕ ਮੈਂ ਸਕਾਰ ਹੀ ਰੱਜੁ ਮੈਂ ਸਰਧ ਅਯਜਾਸ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ: ਤੇ ਮੈਂ ਸੀਧੀ ਮੈਂ ਰੂਪ ਅਯਜਾਸ ਕਾ ਹੇਤੁ ਰੂਪ ਗਯਾਨ ਜਨਕ ਮੈਂ ਸਕਾਰ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਅਯਜਾਸ ਕੇ ਹੇਤੁ ਹੈ ਅੰ ਵਸਤੁ ਕਾ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਸਕਾਰ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਜਨਕ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਅੰਤਰਾਲ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ: ਤੇ ਮੈਂ ਵਸਤੁ ਕੇ ਗਯਾਨ ਜਨਕ ਮੈਂ ਸਕਾਰ ਬੀ ਅੰਤਰਾਲ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ. ਜਾ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਪੁਰਵ ਸਰਧ

ਕਾਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਤਾਕੇ ਬੀ ਐਰ ਵਸਤੁ ਕੇਗਜਾਨ ਜਨਜ ਸੰਸ-
ਕਾਰ ਤੈ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਵ-
ਸਤੁ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਹੋਵੈ; ਤਾਕੇ ਸਜਾਤੀਯ ਵਸਤੁ ਕੇਗਜਾਨ ਕਾ ਸੰ-
ਸਕਾਰ ਅਧਯਾਸ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਵਿਜਾਤੀਯ ਕੇਗਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ
ਹੇਤੁ ਨਹੀਂ. ਸਰਪ ਕੇ ਸਜਾਤੀਯ ਸਰਪ ਹੋਵੈ ਹੈ: ਐਰ ਨਹੀਂ. ਸਰਪ ਕਾ
ਜਾਕੁੰ ਪੁਰਵ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ, ਅਨਜ ਵਸਤੁ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੈ. ਤਾਕੁੰ ਸ-
ਜਾਤੀਯ ਵਸਤੁ ਕੇਗਜਾਨ ਜਨਜ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਯਾਤੈਂ ਰੋਜੁ ਮੈਂ
ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸੁੰਛਮ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਨਾਮ ਸੰਸ-
ਕਾਰ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਧਯਾਸ ਤੈਂ ਪੁਰਵ ਜੇ ਸਜਾਤੀਯ ਵਸਤੁ
ਕਾਗਜਾਨ ਤਾਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਅਧਯਾਸ ਕੇਹੇਤੁ ਹੈ. " ਐ ਸਤ੍ਯ ਵ-
ਸਤੁ ਕੇਗਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਅਧਯਾਸ ਕੇਹੇਤੁ ਹੈ; ਮਿਥ੍ਯਾ ਵ-
ਸਤੁ ਕੇਗਜਾਨ ਕੇ ਨਹੀਂ. " ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਛੁਹਾ-
ਰੇ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਮਿਥ੍ਯਾ ਵਸਤੁ ਕੇਗਜਾ-
ਨ ਜਨਜ ਸੰਸਕਾਰ ਬੀ ਅਧਯਾਸ ਕੇਹੇਤੁ ਹੈ.

ਸੇ ਬੰਧ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਵਿਖੈ ਬੀ ਬਠੈ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਸੇ ਅਹੰਕਾ-
ਰ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਅਨਾਤਮ ਵਸਤੁ, ਐ ਤਾ ਕਾਗਜਾਨ ਬੰਧ ਕਹਿ
ਏ ਹੈ. " ਸੇ ਅਨਾਤਮ ਵਸਤੁ ਰੋਜੁ ਕੇ ਸਰਪ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਜਬ ਪ੍ਰ-
ਤੀਤ ਹੋਵੈ ਤਬ ਹੀ ਹੈ, ਐ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਤਬ ਨਹੀਂ. " ਇਹ
ਮਾਗਾ ਵੇਦ ਸੰਮਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਹੀ ਸੁਖ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿ-
ਖੈ ਸਰਵ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਾ ਅਭਾਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਿਯਾ ਹੈ. ਸੁਖ ਖੁਸ਼ੀ
ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਸਰਵ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਾ ਸੁ-
ਖ ਖੁਸ਼ੀ ਮੈਂ ਲਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਧੂ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਸਿ-
ਧਿਵਾਦ ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾ ਅਰਥ ਕੁੰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈਗੇ
ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਐ ਤਿਨ ਕੇਗਜਾ-
ਨ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਲਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਐ

ਤਿਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਸਾਬਗੀ ਉਤਪੱਤਿ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਬ ਅਹੰ-
ਕਾਰਾਦਿਕਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿ-
ਕਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਾ ਲਯ ਹੋਵੇ. ਤਬ ਅਹੰਕਾਰਾ-
ਦਿਕਨ ਕਾ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਐ ਤਿਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕਾ ਨਾ-
ਮ ਅਯਯਾਸ ਹੈ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਖਜਾਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ-
ਪਾਦਨ ਮੈਂ ਕਰੈਂਗੇ. ਯਦਜਾਪਿ ਅਹੰਕਾਰ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸਯ ਹੈ, ਇਹ ਵਾਰ-
ਤਾ ਵਿਖਯ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਕਰੀ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ-
ਸਾਂਝੀ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਐ ਲਯ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਤਬਾਪਿ ਅਹੰਕਾ-
ਰ ਕਾ ਬੀ ਫਿਤਿਸੈਂਹੀ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੈ ਹੈ; ਸਾਂਝਾਤ ਨਹੀਂ ਤਾ ਫਿਤਿ-
ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕੀ ਉਤਪੱ-
ਤਿ ਲਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਉਤਰ ਉਤਰ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ
ਐ ਤਿਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜੇ ਉਤਪੱਤਿ, ਤਾ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪੁਰਵ ਪੁਰਵ ਮਿ-
ਥਯਾ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਜਨਮ ਸੰਸਕਾਰ ਬਨੈ ਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਐਸੈ ਕਹੈ:— “ਉਤਰ ਉਤਰ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕਨ ਕੇ
ਅਯਯਾਸ ਵਿਖੈ ਤੈ ਯਦਜਾਪਿ ਪੁਰਵ ਪੁਰਵ ਅਯਯਾਸ ਕੇ ਸੰਸ-
ਕਾਰ ਹੇਤੁ ਬਨੈ ਹੈ; ਤਬਾਪਿ ਪ੍ਰਥਮ ਉਤਪੰਨ ਜੇ ਅਹੰਕਾਰ, ਐ
ਤਾ ਕਾ ਗਿਆਨ, ਤਾ ਕੇ ਹੇਤੁ ਸੰਸਕਾਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਹੈ ਤੈਂ. ਜੇ ਤਾ ਕੇ
ਪੁਰਵ ਐਰ ਅਹੰਕਾਰ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਹੋਵੇ, ਤੈ ਤਾ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰ-
ਸਕਾਰ ਬੀ ਹੋਵੈ ਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਪੁਰਵ ਐਰ ਅਹੰਕਾਰ ਹੁ-
ਆ ਨਹੀਂ. ਤੈਸੇ” ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਯਯਾਸ ਕੇ ਹੇਤੁ ਸੰਸਕਾ-
ਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.” ਇਹ ਸੰਕਾ ਬੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾ-
ਹੈ ਤੈਂ:— ਇਹ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ:— ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ, ਐ ਈਸ਼ਵਰ, ਜੀ-
ਵ, ਅਵਿਦਯਾ, ਐ ਅਵਿਦਯਾ ਕਾ ਚੈਤਨਜ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ, ਐ ਅ-
ਨਾਦਿ ਵਸਤੁ ਕਾ ਭੇਦ, ਇਹ ਖਰ ਵਸਤੁ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ਜਾ
ਵਸਤੁ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਸੇ ਵਸਤੁ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਨਾਦਿ

ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇਨ ਖਟ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਨਾ
ਦਿ ਹੈਂ, ਐਂ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕਨ ਕੀ ਤੋਂ ਸੁਤਿ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ
ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਨਾਦਿ ਬਲਜਾਧਿ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕਨਹੀਂ, ਤਥਾਧਿ ਪ੍ਰਵਾ
ਹ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ, ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਨ
ਹੀਂ ਅਨਾਦਿਕਾਲ ਮੈਂ ਐਸਾ ਸਮਯ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁਆ ਨਹੀਂ, ਜਾ ਸ
ਮਯ ਕੋਈ ਘਟ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਨਾਦਿ ਹੈ, ਇਸ
ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਨਾਦਿ ਹੈ, ਪੁਲਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਸੁ
ਖ ਪ੍ਰਿਕੀਨ ਜਾਈਂ ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਸੰਸਕਾਰ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੇ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਯਾ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਧੰਨ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਨਾਦਿ ਹੋਨੈ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਧੰਨ ਅਨਾਦਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ ਐ
ਸਾ ਜਾ ਕੁੰਗ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਸੰਕਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ, “ਜੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅ
ਯਜਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਸੰਸਕਾਰ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ,” ਐਂ ਜਿਧੰਤ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਅਹੰ
ਕਾਰਾਦਿਕ ਵਸਤੁ ਕਾ ਅਯਜਾਸ ਸਰਵ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਹੋ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅ
ਪਨੈ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਯਜਾਸ ਤੋਂ ਸੰਪੂਰਣ ਉਤਰੇ ਹੈਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਸੰਕਾ
ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਜ ਤੀਯ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਗਿਆਨ ਜਨਨ ਸੰਸ
ਕਾਰ ਮੈਂ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਬੰਧ ਕਾ ਅਯਜਾਸ ਬੰਨੇ ਹੈ; ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ
ਪਾਦ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ.

ਐਂਰ ਜੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨਾ “ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਦੇਖ ਅਯਜਾਸ ਕਾ
ਹੋਤੁ ਹੈ, ਐਂ ਬੰਧ ਕੇ ਅਯਜਾਸ ਮੈਂ ਕੋਈ ਬੀ ਦੇਖ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਬੰਧ
ਸੁਝਾ ਹੈ” ਸੇ ਸੰਕਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਦੇਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਯਜਾਸ
ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਤੋਂ ਅਯਜਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਦੇਖ ਹੋਵੇ; ਜੇ ਸੇ ਤੁਰੀ ਤੇਤੁ ਵੇਸਧ
ਟ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਤੁਰੀ ਤੇਤੁ ਵੇਸਧ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਪਟ ਹੋਵੇ, ਐਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਪਟ ਹੋ
ਵੇ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਸੇ ਦੇਖ ਅਯਜਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ
ਬਿਨਾ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਕਾ ਅਯਜਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮਲੜ ਮੈਂ ਆ
ਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਜਾਤਿ ਹੈ ਸੇ ਸ਼ੁਲੁ ਸ਼ਰੀਰ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਆਤਮਾ ਕਾ
ਐਂ ਸੁਭਮ ਸ਼ਰੀਰ ਕਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਐਂਰ ਸ਼ਰੀਰ ਕੁ ਪ੍ਰਾਪੁ

ਹੋਵੇ. ਤਬ ਆਤਮਾ ਐ ਸੁਛਮ ਸੁਗੀਰ ਤੋ ਜੇ ਪੂਰਵ ਸੁਗੀਰ ਮੈਂ ਹੈ ਸੇਈ
 ਹੋਵੇ. ਜਾਤਿ ਐਰ ਬੀ ਹੋਵੇ. ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ: - "ਜੇ ਪੂਰਵ ਸੁਗੀ
 ਰ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਹੈ, ਸੇਈ ਉੱਤਰ ਸੁਗੀਰ ਮੈਂ ਹੋਵੇ." ਆਤਮਾ ਕਾ ਅਥਵਾ
 ਸੁਛਮ ਸੁਗੀਰ ਕਾ ਧਰਮ ਜਾਤਿ ਹੋਵੇ, ਤੋ ਉੱਤਰ ਸੁਗੀਰ ਵਿਖੇ ਐਰ ਜਾ
 ਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਯਾਤੈ ਆਤਮਾ ਕਾ ਐ ਸੁਛਮ ਸੁਗੀਰ ਕਾ ਧਰਮ
 ਜਾਤਿ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸੁਛਲ ਸੁਗੀਰ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ. ਐ "ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਤਿ ਹੁੰ
 ਦਿਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬਾਹਲਵ, ਛਕਿਯਵ, ਦੇਸ਼ਜਵ ਜਾਤਿ ਕਾ ਆਤਮਾ
 ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ. ਯਾਤੈ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਕਾ ਅਯਾਜ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਰੋ
 ਜ ਮੈਂ ਸਰਧ ਧਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐ ਭਾਨ ਹੋਵੇ. ਯਾਤੈ ਰੋਜ ਮੈਂ
 ਸਰਧ ਕਾ ਅਯਾਜ ਹੈ. ਤੇਮੈ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐ ਭਾਨ
 ਹੋਵੇ; ਯਾਤੈ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਕਾ ਅਯਾਜ ਹੈ, ਐ ਆਤਮਾ ਕੇ
 ਸਾਬ ਜਾਤਿ ਕਾ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਰੇ ਤੋ, ਆਤਮਾ ਹੁਜਾਧਕ ਹੈ.
 ਐ ਜਾਤਿ ਪਰਿਛਿਨ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਧੁਤਕ ਹੈ. ਐ ਜਾਤਿ ਪਰਾਕ ਹੈ
 ਆਤਮਾ ਵਿਖਈ ਹੈ. ਐ ਜਾਤਿ ਵਿਖਯ ਹੈ. ਦਿਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਤ-
 ਮਾ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧਿ ਜਾਤਿ ਕਾ ਬੀ ਅਯਾਜ ਹੋਵੇ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਤਿ ਨਾਮ ਤਿ
 ਵਰਣ ਕਾ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋ ਬਿਨਾ ਜਾਤਿ ਕਾ
 ਅਯਾਜ ਹੋਵੇ. ਤੇਮੈ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਿਨਾ ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਬੰਧਕਾ
 ਅਯਾਜ ਬੀ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬਨੇ ਹੈ. ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਅਯਾਜ ਕਾ
 ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਅਯਾਜ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੋਵੇ, ਤੋ ਆਤਮਾ
 ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਕਾ ਅਯਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ, ਐ ਸੰਖ ਮੈਂ ਧੀਤਤਾ
 ਕਾ ਅਯਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਐ ਮਿਸਰੀ ਮੈਂ ਕਟੁਤਾ ਕਾ ਅ
 ਯਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਰੇ ਤੋ, ਸੁਤ ਐ ਧੀਤਕ ਵਿਰੋਧ ਹੈ:
 ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ. ਤੇਮੈ ਮਧਰ ਐ ਕਟੁਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ, ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਨ
 ਹੀਂ ਯਾਤੈ ਅਧਿਠਾਨ ਮੈਂ ਮਿਥਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਅਯਾ
 ਜ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ.

ਤੇਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ, ਲੇਖ ਬੁਯਾਵਿਕ ਦੇਖ ਬੀ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ
 ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਲੇਖ ਰਹਿਤ ਵੈਰਾਗਜ਼ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਬੀ
 ਸੀਧੀ ਮੈਂ ਰੂਪੇ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੈਂ
 ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਦੇਖ ਬੀ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ ਐ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਦੇਖ
 ਬੀ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸਰਵ ਪੁਰਖ ਨ ਕੁੰ ਰੂਪ ਰਹਿਤ
 ਜੇ ਆਕਾਸ਼ ਹੈ, ਸੇ ਨੀਲ ਰੂਪ ਵਾਲਾ ਖੁਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐ ਕਟਾਹ ਕੇਤ
 ਬਾ ਤੈਂ ਕੁ ਕੇ ਆਕਾਸ਼ ਖੁਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਵ ਕੁ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨੀ-
 ਲ ਰੂਪ ਕਾ, ਕਟਾਹ ਕਾ, ਤਬਾ ਤੈਂ ਕੁ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੈ. ਐ ਸਰਵ ਕੇ ਨੇਤ
 ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਮੈਂ ਦੇਖ ਕਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਦੇਖ ਅ-
 ਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨੀਲਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਜੇ ਅਯਾਸ
 ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਏਕ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਦੇਖ ਕਾਹੀ ਅਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਸਰ-
 ਵ ਦੇਖਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ; ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਬੀ ਨਹੀਂ, ਐ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਦੇਖ
 ਬੀ ਨਹੀਂ, ਜੇਸੇ ਸਰਵ ਦੇਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਬੀ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨੀਲਾ ਦਿ-
 ਕਨ ਕਾ ਅਯਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤੇਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਬੀ ਬੰਧ ਕਾ ਅਯਾਸ
 ਸਦੇਖ ਬਿਨਾਹੀ ਬਨੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ "ਦੇਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਬੰਧ ਅਯਾਸ
 ਰੂਪ ਨਹੀਂ." ਇਹ ਸੰਕਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸਰਵ ਦੇਖ ਕਾ ਅਭਾਵ
 ਬੀ ਹੈ; ਤੈਂ ਬੀ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨੀਲਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਅਯਾਸ ਸਰਵ ਪੁ-
 ਰਖ ਨ ਕੇ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਦੇਖ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਵਿਤ੍ਰ ਕੇ
 ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਕਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ:— ਜਿਨ ਕੇ ਕੋਈ ਪਿਤ ਪ੍ਰਭਿਤਿ
 ਕਹਿਏ ਪਿਤ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ, ਅਛੇ ਮਕਹਿਏ, ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁ
 ਬੀ ਆਕਾਸ਼ ਨੀਲ ਰੂਪ ਵਾਨ, ਐ ਕਟਾਹ ਕਾਰ, ਐ ਤੈਂ ਕੁ ਕੇ ਆ-
 ਕਾਸ਼ ਕਾ ਸੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ, ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਦੇਖ ਅਯਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਛੇ ਮ
 ਨਾ ਮ ਕੁਸਲ ਕਾ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਦੇਖ ਸੇ ਅਛੇ ਮ ਕ
 ਹਿਏ ਹੈ. ਗਜਾਨ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇ
 ਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਖ ਅਯਾਸ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਬੰਧ ਕੇ ਅਯਾਸ

ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੀ ਅਧੇਰਾ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਜੀਛੇ ਪ ਸਾਹੀਰ ਕ ਮੈਂ ਬੀਧ ਕੇ ਅਧਯਾ-
ਸ ਸਮਝ ਦੇਖ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕੀਦੇ ਹੋ. ਵਿਸ਼ਾਰ ਕੇ ਭੁਯ ਮੈਂ ਹਮਨੇ
ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ. ਮੈਂ ਅਧਯਾਸ ਕੇ ਹੇਤੁ ਜੇ ਦੇਖ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਦੇਖ ਨਿਰੁਪਣ
ਕਰਤੇ. ਜੇ ਦੇਖ ਅਧਯਾਸ ਕੇ ਹੇਤੁ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਕੀ ਦੇਖ ਕਾ ਨਿਰੁਪ
ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ.

ਅਥ ਕਾਰਣਾਯਯਾਸ ਨਿਰੁਪਣ.

ਦੇਹਾ.

ਚਿਤ ਸਾਮਾਨਯ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੋਂ. ਨਹੀਂ ਨਸੇਂ ਅਗਯਾਨ;
ਲਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ, ਚੇਤਨ ਤੋਂ ਅਗਯਾਨ, ੧੪

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰਵ ਕਹਯਾ ਜੇ “ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਗਯਾਤਵਸ਼ੁ
ਮੈਂ ਅਧਯਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸ਼ੁਯ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ ਅ-
ਗਯਾਨ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਤਮਕਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਾ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧ ਹੋ
ਯਾ ਤੈਂ ਜੇ ਮੈਂ ਅਤ੍ਰੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੈਂ ਚਿਤ ਰੰਜ ਮੈਂ ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਯਾਸ
ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਸ਼ੁਯ ਪ੍ਰਕਾਸ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬੀਧ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਬਨੇ ਨ
ਹੀਂ.” ਜੇ ਮੈਂ ਕਾ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਯਦਜਧਿ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਰੂਪ ਹੈ: ਤਥਾਧਿ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸ਼ੁਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ, ਅਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਰੋ
ਧੀ ਨਹੀਂ; ਜੇ ਆਤਮਾ ਸ਼ੁਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ
ਤੋਂ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਗਯਾਨ ਪ੍ਰਤੀਤ
ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਘੋਰ ਨਿਦ੍ਰਾ ਮੈਂ ਜਾਗਯਾ ਜੇ ਪ੍ਰ-
ਕਾਸ ਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਮੈਂ ਜਾਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ:- “ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ ਸੇਯਾ ਮੈਂ ਕਹੁ.
ਬੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ ਹੁਆ.” ਯਾ ਗਯਾਨ ਕਾ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਗਯਾਨ ਵਿ-
ਖਯ ਹੈ, ਜੇ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਗਯਾਨ ਕਾ ਜੇ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰ
ਤ੍ਰਯੋਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜਾਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸਨੁਕਾਧ ਹੋਵੇ,
ਜੇ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਤ੍ਰਯੋਗ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ

ਅਗਿਆਨ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਗਿਆ-
 ਨ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਸ੍ਰਿਤਿ ਅਗਿਆਨ
 ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਗਿਆਨ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮੈਂ
 ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੈ; ਜੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਕਾ ਗਿਆਨ ਮੈਂ-
 ਤਤ੍ਕਾਲ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮੈਂ ਮੈਂ-
 ਤਤ੍ਕਾਲ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮੈਂ ਆਤਮ
 ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾ ਏਕ ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਇ-
 ਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ. ਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਆਤ-
 ਮਾ ਮੈਂ ਸ਼ਰੂਪ ਸੁਖ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਆਤਮ ਸ਼ਰੂ-
 ਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਯਾਤੈਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਤੋਂ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਆ-
 ਤਮਾ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ. ਉਲਟਾ ਆਤ-
 ਮਾ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਸਾਧਕ ਹੈ ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ
 ਹੀ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸ਼੍ਰ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: “ਸਾਮਾਨਜ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ
 ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ.” ਕਿੰਤੁ ਵਿਸ਼ੇਖ ਚੈਤਨਜ ਹੀ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਹਜ਼ਾਰ
 ਪਦ ਜੇ ਚੈਤਨਜ ਹੈ; ਜੇ ਸਾਮਾਨਜ ਚੈਤਨਜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤਿ
 ਜੇ ਚੈਤਨਜ, ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਖ ਚੈਤਨਜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤਿ ਜੇ ਸਾ-
 ਮਾਨਜ ਅਗਿਆਨ ਹੈ, ਜੇ ਅੰਧਕਾਰ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅਥਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗ-
 ਟ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਹੈ, ਜੇ ਬੰਤੀ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤਿ ਹੋਇਕੇ ਅੰਧਕਾਰ ਕਾ ਵਿ-
 ਰੋਧੀ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਹਜ਼ਾਰ ਪਦ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਬੀ ਹੈ
 ਪਰੰਤੂ ਵੇਦਾਂਤ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਮੈਂ ਤਤ੍ਕਾਲ ਕੀ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਕਾਰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੁ-
 ਈ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰਿਤਿ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਇਸ
 ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਦ੍ਰਿਤਿ
 ਸਹਿਤ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਚੈਤਨਜ ਸਹਿ
 ਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ.

ਪ੍ਰਥਮ ਪੋਛ ਮੈਂ ਤੋਂ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਚੈਤਨਜ ਹੈ; ਐ
 ਵਿਤਿ ਸਹਾਯਕ ਹੈ. ਦੂਸਰੇ ਪੋਛ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕਾ ਹੋਤੁ ਵਿਤਿ ਹੈ
 ਐ ਚੈਤਨਜ ਸਹਾਯਕ ਹੈ. ਇਹ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਕੀ ਰੀਤਿ ਹੈ. ਐ ਆ-
 ਭਾਸਵਾਦ ਮੈਂ ਤੋਂ ਸਾਮਾਨਜ ਚੈਤਨਜ ਕੀ ਨਜਾਈ ਵਿਸੇਖ ਚੈਤਨਜ ਬੀ
 ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿਤਿ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸ ਅਬਦਾ
 ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਵਿਤਿ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰ-
 ਕਾਸ ਰੂਪ ਚੈਤਨਜ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੈਤਨਜ ਕੇ
 ਆਸ਼ਿਤ ਅਗਿਆਨ ਹੈ. ਤਾ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਆਵਿਤ ਜੇ ਆਤਮਾ,
 ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਬੰਧ ਕਾ ਅਧਿਆਸ ਬਨੈ ਹੈ.

ਐਰ ਪ੍ਰਵਚ ਕਹਿ ਜਾ ਜੇ “ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਗਿਆਤ, ਐ ਵਿਸੇਖ
 ਰੂਪ ਤੋਂ ਅਗਿਆਤ ਵਸਤੁ ਮੈਂ ਅਧਿਆਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਸਾ-
 ਮਾਨਜ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਹੈ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਨਿਰਵਿਸੇਖ ਆਤਮਾ ਗਿਆਤ
 ਐ ਅਗਿਆਤ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਧਿਆਸ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਸੇ
 ਵਾਰਤਾ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, “ਆਤਮਾ ਹੈ,” ਇਹ ਸਰਵ ਕੁੰ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਨਾਮ ਅਪਨੈ ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਹੈ. “ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰ”
 ਇਹ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ “ਮੈਂ ਹੁੰ” ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰਵ
 ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸਤਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਆਤਮਾ ਸਰਵ ਕੁੰ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਐ “ਚੈਤਨਜ ਆਨੰਦ ਵਜਾਧਕ ਨਿਤਜ ਸੁਖ ਨਿਤਜ ਮੁਕੁ ਰੂਪ
 ਆਤਮਾ ਹੈ;” ਇਹ ਸਰਵ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੈਤਨਜ
 ਆਨੰਦ ਵਜਾਧਕ ਨਿਤਜ ਸੁਖ ਨਿਤਜ ਮੁਕੁ ਰੂਪ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਅ-
 ਗਿਆਤ ਹੈ, ਐ ਸਤਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਗਿਆਤ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਅਨੁਭ-
 ਵ ਸਿੰਧ ਹੈ. ਸੇ ਅਨੁਭਵ ਸਿੰਧ ਵਾਰਤਾ ਯਾ ਕ੍ਰਿ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਸਰ-
 ਵ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਜੋ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਤਰੂਪ, ਸੇ ਤੋਂ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ
 ਹੈ. ਐ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨੀ ਕੁੰ ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਉਤਨ ਆਨੰਦਾਦਿਕ ਸੇ
 ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਹੈ. ਸੇ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਦੇਸ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਸੇ ਸਾ-

ਸਾਨ੍ਹਜ ਰੂਪ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਨ੍ਹੂਨ ਦੇਸ ਮੈਂ ਨ੍ਹੂਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਵਿਸੇ-
ਖ ਰੂਪ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾਦਾਧਿ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਹੀ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ
ਦਿਕ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਸਤ ਕੀ ਨ੍ਹਾਈ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਸਰਵਤ੍ਰ ਵਜਾਧ
ਕਰੈ. ਸਤ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਨ ਕੁੰ, ਨ੍ਹੂਨ ਦੇਸ ਮੈਂ
ਐ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੈਂ ਸਤ ਰੂਪ ਕੁੰ ਅਧਿਕ ਦੇਸ
ਮੈਂ ਕਹਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਤ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ ਅੰਸ
ਹੈ, ਐ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਅੰਸ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਨਾ ਬੀ ਬਨੇ
ਨਹੀਂ. ਤਥਾਧਿ ਸਤ ਕੀ ਖੁਤੀਤਿ ਸਰਵ ਕੁੰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਹੋ-
ਵੈ ਹੈ, ਐ "ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ." ਇਹ ਖੁਤੀਤ ਸਰਵ ਕੁੰ
ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕੇਵਲ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅ-
ਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਚੇਤਨ, ਆਨੰਦ, ਮੁਕੁਤਾ, ਸੁਖਤਾ ਬੀ ਹੈ; ਪਰੰ-
ਤ ਖੁਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨਹੁਏ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਇਸ ਅਭਿ-
ਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਨ੍ਹੂਨ ਕਾਲ ਫਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ
ਸਤ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਫਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਤ ਰੂਪ ਕਾ
ਐ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਨ ਕਾ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬੀ
ਹੈ. ਪਰੰਤੁ ਅਲਪ ਕਾਲ ਐ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਖੁਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਸਾਮਾ-
ਨ੍ਹਜ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਕੀ ਨ੍ਹਾਈ ਹੈ. ਯਾ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਤ ਰੂ-
ਪ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ ਅੰਸ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਦਿਕ ਵਿਸੇਖ
ਅੰਸ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਐ ਆਤਮਾ ਨਿਰਵਿਸੇਖ ਹੈ, ਯਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਬੀ ਗਾਨੀ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੈਂ "ਨਿ-
ਰਵਿਸੇਖ ਆਤਮਾ ਹੈ." ਯਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਗਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਸਾ-
ਮਾਨ੍ਹਜ ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅਵਿਦ੍ਯਾ
ਮੈਂ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ ਵਿਸੇਖ ਕੀ ਨ੍ਹਾਈ ਖੁਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਮਾਨ੍ਹਜ
ਵਿਸੇਖ ਭਾਵ ਕਰੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਤ ਰੂਪ ਕਹਿ ਕੇ ਗਜਾਤ, ਐ

ਚੇਤਨ, ਆਨੰਦ, ਨਿਤਿ ਮੁੱਖ, ਨਿਤਿ ਮੁਖ, ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਅਗਜ
ਤ, ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਬੰਧਕਾ ਅਯਯਾਸ ਬਨੇ ਹੈ. ਅਯਯਾਸ ਰੂਪ ਬੰਧਕੀ
ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਨਿਤਿ ਤਿ ਬੀ ਬਨੇ ਹੈ, ਜਾ ਤੋਂ ਗੁੰਬਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੰਤਰ ਹੈ.

ਮੈਂ ਪੁਰਾਣ ਕਰਨਾ ਜੇ "ਨਿਤਿ ਬੰਧਕਾ ਅਯਯਾਸ ਕਰਮ ਕਾ ਤਜਾਗ ਕਰਿ
ਕੇ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਕਰਮ ਕਰੇ; ਜਾ ਤੋਂ ਨਿਤਿ ਬੰਧਕਾ ਅਯਯਾਸ
ਅਯਯਾਸ ਤੋਂ ਨੀਚ ਲੋਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਕਾ ਅਯਯਾਸ ਕਰਮ ਕੇ ਅਯਯਾਸ
ਤੋਂ ਉਤਮ ਲੋਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ
ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਜੇ ਪਾਪ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਇਸ
ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਅਯਯਾਸ ਅਨੁਜ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਣ ਕਰੇ ਜੇ ਪਾਪ ਹੋਵੇ, ਤਿ
ਨ ਕਾ ਸਾਧਾਰਨ ਮੈਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ
ਪੁਰਾਣ ਕਰੇ ਜੇ ਕਾ ਅਯਯਾਸ ਕਰਮ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਫਲ ਕੀ ਇਛਾ ਕੇ ਅਯਯਾਸ ਤੋਂ
ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ
ਹੀ ਜਨਮ ਕਾ ਅਯਯਾਸ ਰੂਪ ਮੋਢ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ,

ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂਗ ਰੂਪ ਫਲ ਹੈ. ਇਹ ਵਾਰ-
ਤਾ ਬੁਝਾਯਾ ਕਰਨੇ ਲਾਗੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਜਾ-
ਤੋਂ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਮ ਲੋਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਨਮ
ਕਾ ਅਯਯਾਸ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਜੇ ਫਲ ਮੈਂ
ਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੋਂ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਬੰਧਕਾ ਜੇ ਵੇਦ
ਕੇ ਜੇ ਨਿਤਿ ਫਲ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਨ-
ਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਪਾਪ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਤਾ ਪਾਪ ਕੀ ਅਨੁਤਪਤਿ ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ
ਬਨੇ. ਜੇ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਪਾਪ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਅਯਯਾਸ ਰੂਪ
ਹੈ ਮੈਂ ਪਾਪ ਕਾ ਵਰੂਪ ਹੈ. ਅਯਯਾਸ ਮੈਂ ਬੁਝਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੋਂ
ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਪਾਪ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਇਹ ਕਰ-
ਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਨਿਤਿ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਤੋਂ ਪਾਪ

ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੇ “ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.” ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਅਯਾਸ ਮੈਂ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ; ਤਮੇਂ ਹਿਰੇ-ਧਰੇ ਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੇਂ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਭਾਵ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ਉਤਪੱਤਿ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਪਾਧ ਕੀ ਅਨੁਤਪੱਤਿ ਫਲ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਮੈਂ ਬੀ ਨਾ ਬੀ ਪਾਧ ਕੀ ਅਨੁਤਪੱਤਿ ਸਿੰਧ ਹੈ ਯਾ ਤੇਂ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਕਾ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰ ਰੂਪ ਫਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ; ਤੇ ਕਰਮ ਨਿਯੰ ਫਲ ਹੋਵੇਗੇ. ਐਂ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਬੇਧਕ ਵੇਦ ਬੀ ਨਿਯੰ ਫਲ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੇਂ ਨਿਯੰ ਨੈਮਿਤਿਕ ਕਰਮ ਮੈਂ ਬੀ ਜ਼ਰੂਰ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐਂ “ ਜਨਮੰਤਰ ਕੇ ਜੇ ਕਾਮਜ ਕਰਮ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਇੰਛਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਵਾਰਤਾ ਬੀ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਮੈਂ ਦੇ ਅੰਕੁਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਏਕ ਤੇਂ ਵਾਸਨਾ, ਐਂ ਦੂਸਰਾ ਅਦ੍ਰਿਸ਼. ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕਾ ਨਾਮ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ. ਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਤੇ ਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਐਂ ਧਰਮ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਐਂ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਅਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਐਂ ਅਧਰਮ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਮੈਂ ਤੇ ਆਗੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਧਰਮ ਮੈਂ ਸੁਖ ਕਾ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਮੈਂ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਅਧਰਮ ਮੈਂ ਦੁਖ ਕਾ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਐਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੇ “ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਕਾ ਤੇ ਉਪਾਯ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਕਾ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਬੀ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.” ਇਹ ਸਾਧੂ ਕਾ ਨਿਰਲਯ ਹੈ. ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਜੇ ਅਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਤੇਂ ਸਤਜੰਗ ਆਦਿਕ ਉਪਾਯ ਤੇਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਜੇ

ਹੁਈ ਸੁਭ ਵਾਸਨਾ, ਤਾ ਕਾ ਕੁਸੰਗ ਅਦਿਕਨ ਤੋਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸਾਸੁ
 ਮੈਂ ਜਿਤਨਾ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਹਿਆ ਹੈ; ਤਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕੀ ਹੋਤੁ ਜੇ ਵਾਸਨਾ
 ਤਾ ਕਾ ਹੀ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਪੁਰਖਾਰਥ ਬੀ ਸਫਲ ਹੈ. ਐਭੇਗ ਕਾ
 ਹੋਤੁ ਜੇ ਅਵਿਸ਼ਤ ਤਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ "ਫਲ ਦਿਏ ਬਿਨਾ ਕਰ
 ਮ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ" ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਜੇ ਸਾਸੁ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ
 ਬੀ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਕੁੰਫਲ ਭੋਗ ਬਿਨਾ ਕਰ
 ਮ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਐਗਿਆਨੀ ਕੁੰ ਤੋਂ ਭੋਗ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਬੀ ਕਰਮ
 ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਬਨੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਕਰਮ ਐਕਰਤਾ ਤਬਾ ਫਲ ਪਰਮਾਰ
 ਥ ਮੈਂ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਵਿਦਿਆ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਤਾ ਅਵਿਦਿਆ
 ਕਾ ਗਿਆਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਅਵਿਦਿਆ ਕਲਪਿਤ ਜੇ ਕਰਮਾਦਿਕ ਹੋ
 ਤਿਨ ਕਾ ਬੀ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦਿਖੈ ਨਿਦਾ ਮੈਂ ਜੇ ਪ
 ਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਜਾਗਤਿ ਵਿਖੈ ਨਿਦਾ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ
 ਮੈਂ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਨਿਦਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਜੇ ਹੋਵੇ ਹੈ;
 ਕਰਮ, ਕਰਤਾ, ਫਲ; ਤਿਨ ਕਾ ਬੀ ਗਿਆਨ ਦਸਾ ਰੂਪ ਜਾਗਤਿ ਵਿਖੈ
 ਅਵਿਦਿਆ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਅ-
 ਭਾਵ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਇੰਛਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਜੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਭੋਗ ਹੋਵੇ
 ਨਹੀਂ ਤੋਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਮਿਥਿਆ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, "ਫਲ ਭੋਗ
 ਬਿਨਾ ਅਗਿਆਨੀ ਕੇ ਕਰਮ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ." ਇਹ ਈਸ਼ਵਰ
 ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਜੇ ਇੰਛਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਤੋਂ
 ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਮਿਥਿਆ ਹੋਵੇਗਾ. ਐ "ਸਤ੍ਯ ਸੰਕਲਪ ਈ-
 ਸ਼ਵਰ ਹੈ," ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਾਸੁ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ, "ਇੰਛਾ ਕੇ ਅ-
 ਭਾਵ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਚ ਕਰੈ ਕਾ ਮਜ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ" ਇਹ ਵਾਰਤਾ
 ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਜੇ ਇੰਛਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾ ਮਜ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀਂ
 ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਕਿਸੀ ਕੁੰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁਮਾ ਚਾਹਿਏ ਕਾ
 ਹੋਵੇ, ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਦੁਖ ਹੈ; ਤਾ ਕੀ ਕਿਸੀ ਕੁੰਬੀ ਇੰਛਾ ਹੈ ਨਹੀਂ

ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਐਰ ਖੁਰਦ ਕਹਿਆ: "ਜੇ ਮੈ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜੇ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੰ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ; ਤੇ ਮੈ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਦੁਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੇ, ਤੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ." ਜੇ ਦਾਰਤਾ ਬੀ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨਿ ਕੇ ਕਹੀ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਫਲ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸਹਿਤ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰੇ, ਅਥਵਾ ਫਲ ਕੀ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਭੇਗ ਤੈਂ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਕਰਮ ਮੈਂ ਅੰਤਰਾਲ ਸੁਧ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐਂ ਇੱਛਾ ਸਹਿਤ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੰ ਕੇ ਫਲ ਭੇਗ ਤੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਅੰਤਰਾਲ ਸੁਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਤੈਂ ਸੁਧ ਅੰਤਰਾਲ ਹੋਇ ਕੇ ਸੁਵਲ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਇ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕੁੰ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐਂ "ਜਾਨੈ ਕਰਮ ਤੇ ਫਲ ਕੀ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਕਿਵੇ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਸੁਵਲ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ, ਅਥਵਾ ਰਿਸੀ ਅਲਪ ਨਿਮਿਤ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁੰ ਤੇ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਕਾ ਭੇਗ ਦੁਰਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਭੇਗ ਦੁਰਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਐਰ ਖੁਰਦ ਕਹਿਆ ਜੇ "ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਨ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਜੇ ਦਾਰਤਾ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਅਨੰਤ ਕਲਪ ਕੇ ਜੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਏਕ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਨ ਐਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕੇ ਸਰਵ ਪਾਪ ਕੇ ਨਾਸਕ ਜੇ ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਯਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕੇ ਹੀ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਵ ਪਾਪ ਕੇ ਨਾਸਕ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੀ ਸਰਵ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐਰ ਖੁਰਦ ਕਹਿਆ ਜੇ "ਨਿਯਮ ਨੇ ਮਿਤਿ ਕ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਤੈਂ ਜੇ ਕਲੇਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਪੁਰਵ ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿਯ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ

ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿੰਧ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਐਰਹੇਵੇ ਨਹੀਂ।" ਜੇਵਾਰਤਾ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ
ਕਾਹੇਤੈ, ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਨਿਖਿੰਧ ਜੇ ਕਰਮ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਬੀ
ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਦੁਖ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਭਾਨ ਕਾ ਕਲੇਸ਼ ਹੀ ਤਿ
ਨ ਕਾ ਫਲ ਬਨੇ ਨਹੀਂ।

ਐਰ ਪੁਰਵ ਕਹਾ ਜਾਏ "ਸੰਪੂਰਣ ਸੰਚਿਤ ਕਾ ਮਾਜ ਕਰਮ ਤੇ ਏਕ ਹੀ
ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ।" ਜੇਵਾਰਤਾ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇਤੈ, ਸੰਚਿਤ ਕਾ ਮਾਜ ਕਰਮ
ਅਨੰਤ ਹੈਂ। ਤਿਨ ਕਾ ਏਕ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਐ ਏਕ ਪੁਰਖ ਰੁੰਏ
ਕਕਾਲ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਜੋ ਭੋਗ ਕਹਾ, ਸੇ ਬੀ ਸਿੰਧ ਯੋਗੀ ਬਿਨਾ
ਐਰ ਰੁੰ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਐ "ਸਿੰਧ ਯੋਗੀ ਰੁੰ ਬੀ ਐਰ ਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਸਾਮਰ-
ਥਯ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਮੈਂ ਰੁੰ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ।" ਇਹ ਵੇਦ ਕਾ ਸਿੰ
ਧਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਹੀ ਤਿ ਮੈਂ ਕਾ ਮਾਜ ਕਰਮ ਐ ਨਿਖਿੰਧ ਕਰਮ ਰੁੰ ਯਾਗਿ
ਕੇ ਜੇ ਕੇਵਲ ਨਿਯੰਤੈ ਮਿਤਿ ਕਰਮ ਅਗਿਆਨੀ ਕਰੇ, ਤਾ ਰੁੰ ਨਿਯੰਤੈ ਮਿ
ਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਭੋਗ ਨੇ ਕੇਵਾ ਸੁੰ; ਐ ਪੁਰਵ ਜੇ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ
ਕਰੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਭੋਗ ਨੇ ਵਾਸੁੰ, ਅਨੰਤ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਰੁੰ ਹੋਵੇ
ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਬੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਗੁੰਥ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬ
ਨੇ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਸਵਪਨ ਵਿਖੇ ਜੇ ਮਿਥਾ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਿਨ-
ਕੀ ਜਾਗਤ ਬਿਨਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਮੈਂ ਬੰਧ ਬੀ ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ
ਹੈ। ਤਾ ਕੀ ਬੀ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਜਾਗਤ ਬਿਨਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਹੀ ਤਿ ਮੈਂ ਗੁੰਥ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਖਾਯ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੰਭਵੇ ਹੈ,
ਐ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਿਕਨ ਕੇ ਸੰਭਵ ਤੇ ਸੰਬੰਧ ਬੀ ਸੰਭਵੇ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਗੁੰ
ਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਬਨੇ ਹੈ।

ਦੇਹਾ.

ਦਾਦੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਜੂ, ਮਤ ਸੁਖ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼;

ਜਾ ਮੈਂ ਮਤਿ ਕੀ ਗਤਿ ਨਹੀਂ, ਸੇਈ ਨਿਜ਼ੁਲ ਦਾਸ, ੧੫

ਇਤਿ ਅਨੁਬੰਧ ਵਿਸੇਖ ਨਿਰੂਪਣੇ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰੰਗ: ਸਮਾਪਤ

ਸ੍ਰੀਗਲੇਸਾਯਨਮ:

ਅਬਸੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰੇ

ਤਿਤੀਯਸੁਰੰਗ: ਪ੍ਰਾਰਭਯਤੇ ੩

ਅਬਸੀਗੁਰਸਿਖਜਲੋਛਲ.

ਗੁਰਤਕ੍ਰਿਫਲ ਪ੍ਰਕਾਰਨਿਰੁਪਲੰ.

ਦੇਹਾ.

ਧੇਖਚਯਾਰਿ ਅਨੁਬੰਧਯੁਤ, ਪਦੈ ਸੁਨੈ ਇਹਗੰਥ;
ਗਯਾਨ ਸਹਿਤ ਗੁਰਮੈਂ ਜੁ ਨਰ, ਲਹੈ ਮੋਛ ਕੇ ਪੰਥ. ੧

ਟੀਕਾ:- ਚਯਾਰਿ ਅਨੁਬੰਧ ਸਹਿਤ ਗੰਥ ਕੁੰਜਾਨਿ ਕੈ ਗਯਾਨ
ਸਹਿਤ ਗੁਰਮੈਂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੜ੍ਹੈ, ਅਬਵਾ ਏਕਾਗ੍ਰ ਚਿੰਤ ਕਰਿ ਕੇ ਸੁਨੈ
ਸੇ ਪੁਰਖ ਮੋਛ ਕਾ ਪੰਥ ਜੋ ਗਯਾਨ ਹੈ; ਤਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ. ੧

ਦੇਹਾ.

ਅਨਯਾਸਹਿ ਮਤਿਬੂਮਿਮੈਂ, ਗਯਾਨ ਚਿਮਨ ਆਬਾਦ;
ਹੈ ਇਹਿ ਕਾਰਲ ਕਹਤਹੁੰ, ਗੁਰੁ ਸਿਖਜ ਸੰਬਾਦ. ੨

ਟੀਕਾ:- ਗੁਰੁ ਸਿਖਜ ਕੇ ਸੰਬਾਦ ਮੈਂ ਅਰਥ ਨਿਰੁਪਲ ਕਰਨੈ
ਤੈਂ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕੁੰ ਬੋਧ ਸੁਖ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਲ ਤੈਂ ਗੁਰੁ ਸਿਖਜ ਕੇ ਸੰਬਾ-
ਦ ਮੈਂ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰਿਏ ਹੈ.

ਅਬਸੀਗੁਰਲੋਛਲ.

ਚੌਧਾਈ.

ਵੇਦ ਅਰਥ ਕੁੰ ਭਲੈ ਧਿਛਾਨੈ,

ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਇਕ ਜਾਨੈ ;
 ਭੇਦ ਪੰਚਕੀ ਬੋਧਿ ਨਸਾਵੈ ,
 ਅਵੁਯ ਅਮਲ ਬ੍ਰਹਮਦਰਸਾਵੈ; ੩
 ਭਵ ਮਿਥਯਾ ਮਿਗਤਿ ਖਾਸਮਾਨ,
 ਅਨੁਲਵ ਇਮਭਾਖਤ ਨਹਿ ਆਨ;
 ਸੇ ਗੁਰ ਦੇ ਅਦਭੁਤ ਉਪਦੇਸ਼,
 ਛੇਦਕ ਸਿਖਾਨ ਲੇਚਿਤ ਕੇਸਾ; ੪

ਟੀਕਾ:- “ਵੇਦਕੇ ਅਰਥ ਕੁੰਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਪਿਛਾਨੈ” ਇਹ ਕ-
 ਹਨੈ ਸੇ ਅਧੀਤ ਵੇਦ ਆਚਾਰਯ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਇਹ ਕਯਾ. ਐਸੀ ਵਸ੍ਟੁ
 ਚਕੀ ਏਕਤਾ ਨਿਜੁਯ ਕਰਿਕੇ ਜਾਨੈ ਯਾਤੈ, ਆਤਮਗਿਆਨ ਵਿਖੈ
 ਜਾਕੀ ਸਿਥਿ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਆਚਾਰਯ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਇਹ ਕਯਾ. ਜੇ ਵੇਦ
 ਪੜ੍ਹਾ ਹੋਵੈ, ਐਸਾ ਜਾਨ ਵਿਖੈ ਜਾਕੀ ਨਿਯਮ ਨਹੋਵੈ ਸੇ ਆਚਾਰਯ
 ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਸਾ ਜਾਨ ਵਿਖੈ ਜਾਕੀ ਨਿਯਮ ਹੋਵੈ ਐਸੇ ਵੇਦ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾ
 ਸੇ ਬੀ ਆਪਣੇ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੈ ਯੋਗਯ ਆਚਾ-
 ਰਯ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਵਾਕੁੰ ਜਿਗਿਆਸੂ ਕੀ ਸੰਕਾ ਮੇਟਨੈ ਕੀ ਯੁਕਿ
 ਨਹੀਂ ਆਵੈ ਹੈ. ਜਾਕੇ ਚਿੰਤ ਵਿਖੈ ਸੰਕਾ ਉਠੈ ਨਹੀਂ, ਐਸਾ ਜੇ ਉਤਮ
 ਸੰਸਕਾਰ ਵਾਲਾ ਜਿਗਿਆਸੂ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਤੋਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੈ ਵਿਖੈ ਸ-
 ਮਰਥ ਹੈ ਬੀ, ਪਰੰਤੂ ਸਰਵਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੈ ਯੋਗਯ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈ
 ਆਚਾਰਯ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਅਧੀਤ ਵੇਦ ਹੋਵੈ, ਐਸਾ ਜਾਨ ਵਿਖੈ ਜਾ-
 ਕੀ ਨਿਯਮ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਆਚਾਰਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਸੀ ਸਿਖਕੀ ਬੋਧਿ ਮੈਂ
 ਭਾਨ ਜੇ ਹੋਵੈ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭੇਦ, ਤਾਕੁੰ ਨਾਨਾ ਯੁਕਿ ਸੇ ਦੂਰਿ ਕਰ
 ਨੈ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਹੋਵੈ:- ੧ ਜੀਵ ਈਸ਼ ਕਾ ਭੇਦ, ੨ ਜੀਵਨ ਕਾ
 ਪਰਾਧਰ ਭੇਦ, ੩ ਜੀਵ ਜੜ ਕਾ ਭੇਦ, ੪ ਈਸ਼ ਜੜ ਕਾ ਭੇਦ, ੫ ਜੜ
 ਜੜ ਕਾ ਭੇਦ, ਇਹ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਤਾਕੁੰ ਪੰਡਿਤ ਕਰੇ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ

ਹੋਦੁ ਬੁਝਾਯੋਤੁ ਹੈ. ਸਾਧੋਂ ਭੇਦ ਕਾ ਨਿਰਾਕਰਲ ਅਵਸਯ ਕਰਤ ਹੁਯ
 ਹੈ. ਭੇਦ ਕਾ ਨਿਰਾਕਰਲ ਕਰਿ ਕੇ ਅਵਸਯ ਮੈਂ ਅਮਲ ਕਹਿਏ ਅਵਿ
 ਜਾ ਦਿ ਮਲ ਰਹਿਤ ਜੇ ਕੁਝ ਤਾ ਕੁੰਦਰਸਾਏ, ਕਹਿਏ ਆਤਮਰੂਪ
 ਕਰਿ ਕੇ ਜੋ ਭਾਤ ਕਰਵਾਏ. ਮੈਂ ਜਰਹ ਜੰਮਾਰ ਕੁੰ ਮਿਥਨਾ ਰੂਪ
 ਕਹਿ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੈ. ਜੇ ਅਵਤੁਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਆਚਾਰ
 ਯਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਆਪ ਸੰਤਨ ਕਰਾਇ ਕੇ ਸਿਖਨ ਕੀ ਸਿ-
 ਧਾ ਛੇਦਨ ਪਾਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ; ਅਥਵਾ ਮੈਂ ਕੇਵੇਂ ਜੰਮਦਾ ਯਾ ਕੇ
 ਬਿਨਸਾਯ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ; ਆਚਾਰ ਯਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਏ ਹੈ.
 ਦੇਹਾ.

ਕਰਤ ਮੈਂ ਭੁਵਗਾਹ ਤੈਂ, ਦੇ ਅਸਿ ਨਿਜ ਉਪਦੇਸ਼;
 ਮੈਂ ਮੈਂ ਸਿਖ ਬੁਝ ਜਨ ਕਹਤ, ਨਹਿਂ ਕ੍ਰਿਤ ਗੈਰਿ ਕਹੇਸ. ੫
 ਅਰਥ ਯਾਤੁ.

ਦੇਹਾ.

ਦੈ ਸਿਕਰੇ ਲੋਛਲ ਕਹੈ, ਸੁਤਿ ਮੁਨਿ ਵਚ ਅਨੁਸਾਰ;
 ਮੈਂ ਲੋਛਲ ਹੈਂ ਸਿਖ ਕੇ, ਹੈਂ ਜਿਨ ਤੈਂ ਅਧਿਕਾਰ. ੬

ਈਕਾ:- ਸਾਸ਼ੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੈ ਸਿਕ ਕਹਿਏ ਗੁਰੂ, ਤਾ ਕੇ ਲੋਛ-
 ਲ ਕਹੈ, ਮੈਂ ਜਿਨ ਸਾਧਨ ਮੈਂ ਗੰਥ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੈ ਮੈਂ ਸਾਧਨ ਸਿ-
 ਖ ਕੇ ਲੋਛਲ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
 ਕੇ ਲੋਛਲ ਪੁਰਵ ਕਹੈ, ਮੈਂ ਈ ਲੋਛਲ ਸਿਖ ਕੇ ਜਾਨਿ ਲੈਨੇ. ੬

ਅਥ ਗੁਰੁ ਭਕਿ ਕਾ ਫਲ ਵਰਲਨ.
 ਦੇਹਾ.

ਈਸ਼ਵਰ ਤੈਂ ਗੁਰ ਮੈਂ ਅਧਿਕ, ਧਾਰੈ ਭਕਿ ਸੁਜਾਨ;
 ਬਿਨ ਗੁਰੁ ਭਕਿ ਪ੍ਰਵੀਲੁ, ਲਹੈਨ ਆਤਮ ਗਜਾਨ. ੭

ਟੀਕਾ:- ਗੁਰੁ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਅਧਿਕਤ੍ਰਿਕ ਰਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਸ-
ਰਹ ਸਾਗਰ ਮੈਂ ਪਹੀਲ ਥੀ ਪਰਖ ਹੋਵੈ, ਮੇਰੀ ਗੁਰੁ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨ
ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ੭

ਜੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਦੇਹੇ ਮੈਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੇਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ
ਕਰੈ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਵੇਦ ਉਦਧਿ ਬਿਨ ਗੁਰੁ ਲਖੈ, ਲਾਗੈ ਲੈਨ ਸਮਾਨ;
ਵਾਦਰ ਗੁਰੁ ਮੁਖ ਦੁਹਾਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਨ. ੮

ਟੀਕਾ:- ਵੇਦ ਰੂਪੀ ਉਦਧਿ ਕਹਿਏ ਜੇ ਸਮਾਦ੍ਰਹੈ ਜੇ ਗੁਰੁ ਬਿ-
ਨ ਲੈਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਖਾਰਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਖਾਰ ਸਮਾਦ੍ਰ ਮੈਂ ਪੈਠਿਕੇ ਵਾਕੇ ਜਲ
ਕੁੰ ਜੇ ਪਾਨ ਕਰੈ, ਮੇਰੇ ਵਲ ਖਾਰਤਾ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰੈ ਹੈ; ਅੰਤਾ ਸੁੰ ਕਲੇ-
ਸ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਜੇ ਵੇਦ ਕੇ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਚਾਰੈ ਹੈ. ਜੇ
ਭੇਦ ਰੂਪੀ ਖਾਰ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਿਕੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਰੂਪੀ ਖੇਦ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾ-
ਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਗਾਮਾਨੁਜ ਅੰ ਅਧੂ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ, ਜੇ
ਨਾਨਾ ਪਰਖ ਹੁਏ ਹੈ, ਤਿਨੋਂ ਨੈ ਵੇਦ ਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਬੀ ਕਿ-
ਯਾਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੁ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਿਯਾ, ਯਾ ਤੈਂ ਭੇਦ ਵਿਖੈ ਨਿਜੁ
ਯਕਰਿਕੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਰੂਪੀ ਖੇਦ ਕੁੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਭੁਏ. ਮੁਖਿ ਰੂਪ-
ਆਨੰਦ ਉਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਨਹੀਂ ਭੁਯਾ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਗਾਮਾਨੁਜ ਆਦਿ
ਜੇ ਭੁਏ ਹੈ, ਤਿਨੋਂ ਨੈ ਬੀ ਵੇਦ ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਗੁਰੁ ਮੈਂ ਹੀ ਪਠਿਕੇ
ਵਿਚਾਰ ਯਾਹੈ; ਅੰ ਵਿਚਾਰਿਕੇ ਵਜਾ ਖਜਾਨ ਬਿਯਾਹੈ; ਤਬਾਪਿ
ਜਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਉਨੋਂ ਨੈ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਾ ਮੇਰਾ ਗੁਰੁ ਨਹੀਂ; ਕਾਹੇ ਤੈਂ, "ਜੇ ਜੀਵ
ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੁਰੁ ਹੋਵੈ ਹੈ." ਇਹ ਪੁਰੁਸ਼ ਗੁਰੁ ਲੇ-
ਖਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਕਹਿ ਆਏ. ਅੰ ਉਨ ਕੇ ਜੇ ਪਾਠ ਕਰੁਏ ਹੈ, ਜੇ ਜੀਵ
ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਭੇਦ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੈ ਵਾਲੇ ਹੁਏ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਉਨ ਕੇ ਵਿਖੈ.

ਜੇ ਗੁਰੁ ਸੁਧ ਦਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੇ ਹੈ; ਜੇ ਅਰਹੰਤ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇਮੈ
 ਅਰਹੰਤ ਕੇ ਸਿਖਜ ਅਰਹੰਤ ਕੁੰ ਗੁਰੁ ਕਰੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਅਰਹੰਤ, ਗੁਰੁ ਪ
 ਦਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤੇਮੈ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕੇ ਜੇ ਸਿਖਜ ਹੈ, ਜੇ
 ਅਪਨੈ ਪਾਠ ਕੇ ਕੁੰ ਗੁਰੁ ਕਰੇ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਗੁਰੁ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਰਾਮਾ-
 ਨੁਜ ਸੇਂ ਮਾਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਹੁਏ ਹੈ, ਤਿਨੇ ਨੈਂ ਗੁਰੁ ਦੁਆਰਾ
 ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਆ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਅਵਿਨਿਵੇਸ ਕਰਿ ਕੇ ਜ-
 ਨਮ ਮਰਣ ਰੂਪੀ ਕਲੇਸ ਕੁੰਗੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਕੁਏ. ਤੇਮੈ ਐਰ ਬੀ ਜੇ ਕੋਊ ਪੁਰਵ
 ਲਛਣ ਲੁਕੁ ਗੁਰੁ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਮਾਪਹੀ ਵੇਦ ਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਵਿਚਾਰ
 ਕਰੇ, ਅਥਵਾ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਪੁਰਖ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਕੇ ਵਿਚਾਰੇ, ਜੇ ਬੀ ਭੇਦ
 ਰੂਪੀ ਖਾਰ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਰੂਪੀ ਕਲੇਸ ਕੁੰਗੀ ਅ-
 ਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਹੇ ਕੇ ਪੁਰਵਾਰਧ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ. ਐਵਾਦਰ ਰੂਪੀ
 ਬ੍ਰਹਮਵਿਤ ਗੁਰੁ ਕੇ ਮੁਖ ਦੁਆਰਾ ਜੇ ਸੁਨਿਕੇ ਵਿਚਾਰੇ ਤਾਕੁੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਮੈਂ ਬੀ ਅਧਿਕ ਮਾਨੰਦ ਕਾਹੇਤੁ ਵੇਦ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਜਲ
 ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੈਂ ਖਾਰ ਹੈ. ਐਵਾਦਰ ਦੁਆਰਾ ਮਧੁਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇਮੈ ਵੇਦ
 ਕਾ ਅਰਥ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਗੁਰੁ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨੰਦ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ੮

ਪੁਰਵ ਦੋਹੇ ਮੈਂ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੇ: "ਗੁਰੁ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾ ਜੇ ਵੇਦ ਕਾ
 ਅਰਥ ਹੈ," ਤਾਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਮੁਕਿ ਰੂਪੀ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਾਮੈ
 ਗੁਰੁ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋਵੇ, ਐਸਾ ਵਿਸੇਖ ਨ-
 ਹੀਂ ਕਯਾ; ਜੇ ਅਥ ਕਰੇ ਹੈ. "ਯਦ੍ਯਪਿ ਗਿਆਨੀ ਨ ਗੁਰੁ ਨਹੀਂ,"
 ਇਹ ਪੁਰਵ ਕਹਿ ਮਾਏ, ਤਥਾਪਿ ਪੁਰਵ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕੁੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ
 ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਦ੍ਰਿਤਿ ਪਟ ਪਟ ਸਮ ਅਗਜ ਜਨ ਮੇਘ ਸਮਾਨ ਸੁਜਾਨ
 ਪੜ੍ਹੇ ਵੇਦ ਇਹਿ ਹੇਤੁ ਤੈਂ, ਗਿਆਨੀ ਪੈਤਜਿ ਮਾਨ. ੯

ਟੀਕਾ:- ਅਗਜ ਕਹਿਏ ਅਗਜਾਨੀ ਜੋ ਜਨਹੈ, ਜੋ ਢਿਤਿਪੁ-
ਟ ਕਹਿਏ ਮਸਕ ਐਚਰਮ ਆਦਿ ਜੋਚਰਮਧਾੜ, ਅਥਵਾ ਘਟਦੁ
ਆਗ ਗ੍ਰਹਣ ਕਿਯਾ ਜੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਜਲ, ਜੋ ਵਿਲੱਛਣ ਸੁਆਦ
ਕਾਹੇਤੁ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਅਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖਦੁ ਆਗ ਗ੍ਰਹਣ ਜੋ ਕਿਯਾ
ਵੇਦਰੂਪੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਅਰਥਰੂਪੀ ਜਲ, ਜੋ ਵਿਲੱਛਣ ਆਨੰਦਕਾ
ਹੇਤੁ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਅਗਜਾਨੀ ਪਾਠਕ ਚਰਮਧਾੜ ਐਘਟਕੇ ਸਮਾ-
ਨਹੈਂ. ਐਸੁ ਜਾਨ ਕਹਿਏ ਗਜਾਨੀ ਮੇਘਕੇ ਸਮਾਨਹੈਂ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ
ਪੁਰਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਚਰਮਧਾੜ ਐਘਟਕੇ ਸਮਾਨ
ਜੋ ਅਗਜਾਨੀ ਪਾਠਕਹੈਂ. ਤਾਕੁੰਤਾ ਗਿਰੇ ਮੇਘ ਸਮਾਨ ਜੋ ਗਜਾ-
ਨੀ ਤਾਹੀ ਸੁੰਦਰਕਾ ਅਰਥ ਪੜੈ ਅਥਵਾ ਸੁਨੈ. ੯

“ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੇ ਪਾਸ ਹੋਦ ਪੜੈ.” ਯਾ ਕਹੈਂ ਤੈਂ ਇਹ ਸੰਕਾ
ਹੋਵੈ ਹੈ:- ਜੋ ਵੇਦਕੀ ਸੁਤਿ ਹੈ, ਤਿਨਹੀ ਦੁਆਗ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਸ਼ਰੂ-
ਪ ਵਿਚਾਰਨੈ ਤੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਅਨਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਐਭਾ
ਖਾ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਭਾਖਾ ਗੰਥ ਕਾ ਆਰੰਭੁ ਨਿ-
ਸ਼ੁਭਲ ਹੋਵੈਗਾ.

ਤਾਕੇ ਸਮਾਧਾਨ ਕਾਦੇਹਾ.

ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਅਹਿ ਬ੍ਰਹਮਵਿਤ, ਜਾਕੀ ਵਾਲੀ ਵੇਦ :

ਭਾਖਾ ਅਥਵਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਕਰਤ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮ ਛੇਦ. ੧੦

ਟੀਕਾ:- “ਬ੍ਰਹਮਵੇਤਾ ਜੋ ਪੁਰਖਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪਹੈ.” ਇਹ ਵਾ-
ਰਤਾ ਸੁਤਿ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਤਾਕੀ ਵਾਲੀ ਵੇਦਰੂਪਹੈ. ਜੋ ਭਾ-
ਖਾਰੂਪਹੈ, ਅਥਵਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਰੂਪਹੈ, ਸਰਵਥਾ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮਕਾ ਛੇ-
ਦ ਕਰੈ ਹੈ. ਐਰ ਜੋ ਕਹੈ ਹੈ:- “ਵੇਦਕੇ ਵਚਨ ਬਿਨਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨ-
ਹੀਂ,” ਜੋ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਜੈਸੇ ਆਖੁਰ ਵੇਦ ਮੈਂ ਕਹੇ ਜੋ ਰੋਗ ਐ ਤਿ-
ਨਕਾ ਨਿਦਾਨ, ਐ ਐਥਧ, ਤਿਨ ਸੰਪੂਰਣ ਕਾ ਅਨਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ

ਗੰਥਨ ਮੈਂ, ਐਥਾ ਫਾਰਸੀ ਗੰਥਨ ਮੈਂ, ਗਜਾਨ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈਂ ਤੇ ਮੈਂ ਸ-
ਰਵਕਾ ਆਤਮਾ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਕਾ ਗਜਾਨ ਬੀਥਾ ਥਾ ਦਿਕ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਹੋ
ਵੈ ਹੈਂ. ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਰਵਗਜ ਜੇ ਰਿਖਿ ਐ ਮੁਨਿ ਹੁਏ ਹੈਂ, ਤਿਨੈ ਨੈ ਸ-
ਮਿਤਿ, ਐ ਪੁਰਾਣ. ਐ ਇਤਿਹਾਸ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਪ੍ਰਕਰ-
ਣ ਕਹੇ ਹੈਂ; ਜੇ ਵੇਦ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਗਜਾਨ ਨਹੈ ਵੈ, ਤੇ ਵੇ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਕਰਣ ਨਿ-
ਸ਼ੁੱਠ ਹੋਇ ਜਾਵੈਗੇ. ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਜੇ ਵਾ-
ਕਜ ਹੈ, ਤਾ ਸੁੰਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਵੇਦ ਕਾ ਹੋਵੈ, ਅਖਵਾ ਅਨਜ ਹੋਵੈ ਯਾ
ਤੇਂ ਥਾ ਥਾ ਗੰਥ ਮੈਂ ਬੀ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਿਧ ਹੁਈ. ੧੦

ਦੇਹਾ.

ਵਾਲੀ ਜਾਰੀ ਵੇਦ ਸਮ, ਕੀਜੈ ਤਾਰੀ ਸੇਵ :
ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਬ ਸੇਵ ਤੈਂ, ਤਬ ਜਾਨੈ ਨਿਜ ਭੇਵ. ੧੧

ਟੀਕਾ:- ਜਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਕੀ ਵਾਲੀ ਕਹਿਏ ਵਚਨ ਵੇਦ ਕੇ ਸਮਾ-
ਨ ਹੈ. ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਆਚਾਰਯ ਕੀ ਜਿਗਿਆਸੁ ਸੇਵਾ ਕਰੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸੇ-
ਵਾ ਮੈਂ ਜਬ ਆਚਾਰਯ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਨਿਜ ਭੇਵ ਕਹਿਏ ਅਧਨਾ ਸ਼-
ਰੂਪ ਜਾਨੈ. ਇਹ ਕਹਨੈ ਤੈਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਜਨਾਈ:- ਜੇ ਆਚਾਰਯ ਕੀ
ਸੇਵਾ ਹੈ, ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈਂ ਬੀ ਅਧਿਕ ਹੈ; ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ
ਸੇਵਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੈਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ, ਐ ਆਚਾਰਯ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੈ,
ਜੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ ਐ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ ਦੇਨੁ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ. ਜੇ ਵਸਤੂ ਧਰਮ ਅ-
ਧਰਮ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਦੁਆਰਾ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ ਜੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ
ਕਾਹੇ ਤੁਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਵਸਤੂ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਬਿ-
ਨਾ ਸਾਫ਼ਾਤ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ, ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੁਕਹਿਏ ਹੈ. ਈ-
ਸ਼ਵਰ ਕੀ ਜੇ ਸੇਵਾ ਹੈ ਜੇ ਧਰਮ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਕਰਣ ਕੀ
ਸੁਧਿ ਰੂਪ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਲ ਕਾ-
ਹੇ ਤੁਹੈ. ਐ ਆਚਾਰਯ ਕੀ ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਬਿਨਾ ਆ-

ਚਾਰਯਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕਰਿਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਫਲ ਕਾਹੇਤੁਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
 ਫਲ ਕਾਹੇਤੁਹੈ; ਐਧਰਮਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਸਕਰਣ ਕੀ ਸੁ-
 ਧਿ ਰੂਪ ਫਲ ਕਾਹੇਤੁਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਬੀਹੇਤੁਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ
 ਮੈਂ ਆਚਾਰਯਕੀ ਸੇਵਾ ਈਸ਼ਵਰਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈਂ ਬੀ ਉਤਮਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਜਿ-
 ਗਿਆਤ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੰਦੋਤਾ ਆਚਾਰਯਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ. ੧੧

ਅਥ ਆਚਾਰਯਸੇਵਾਪ੍ਰਕਾਰ.

ਸੋਰਠਾ.

ਹੈ ਜਬਹੀ ਗੁਰੁ ਸੰਗ, ਕਰੈ ਦੰਡ ਜਿਮਿ ਦੰਡਵਤ ;
 ਧਾਰੈ ਉਤਮ ਅੰਗ, ਪਾਵਨ ਪਾਦ ਸਰੋਜ ਰਜ. ੧੨

ਟੀਕਾ:- ਜਬ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਤਬ ਦੰਡ ਕੀ ਲਜਾਈਂ ਜਾਜ਼ੀ-
 ਗ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰੈ. ਐ ਪਾਵਨ ਕਹਿਏ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜੇਹੈਂ ਪਾਦ ਰੂਪੀ ਸਰੋਜ
 ਕਮਲ ਤਿਨ ਕੀ ਰਜ ਜੇ ਧੂਰਿ, ਤਾਕੁ ਉਤਮ ਅੰਗ ਕਹਿਏ ਮਾਤੁਰ ਉ-
 ਪਰ ਧਾਰੈ. ੧੨

ਚੌਪਾਈ.

ਗੁਰੁ ਸਮੀਪ ਪਨਿ ਕਹਿਏ ਵਾਸਾ,
 ਜੇ ਅਤਿ ਉਤਕਟ ਹੋ ਜਿਗਿਆਸਾ;
 ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਵਚ ਅਰਪੀ ਦੇਵੈ,
 ਜੇ ਚਾਹੈ ਹਿਯ ਬੰਧਨ ਛੇਵੈ. ੧੩

ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ.

ਅਥ ਤਨ ਅਰਪਣ ਪ੍ਰਕਾਰ.

ਚੌਪਾਈ.

ਤਨ ਕਰਿ ਬਹੁ ਸੇਵਾ ਵਿਸੁਆਰੈ,

ਮਾਗਜਾਗੁਰੀਕਬਹੁਨਟਰੈ;
 ਅਬਮਨ ਅਰਪਲਪੁਕਾਰ.
 ਮਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਸਮ ਰਾਖੈ,
 ਹ੍ਰੈਪ੍ਰਸੰਨਗੁਰੁ ਇਮ ਅਭਿਲਾਖੈ. ੧੪
 ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਸ੍ਵਪਨੈਨਹਿ ਅਨੈ,
 ਹਰਿ ਹਰ ਬ੍ਰਹਮ ਗੰਗ ਰਵਿ ਜਾਨੈ;
 ਗੁਰੁ ਮੁਰਤਿ ਕੇ ਹਿਯ ਮੈਂ ਯਾਨਾ,
 ਧਾਰੈ ਜੇ ਚਾਹੈ ਕਲਿਆਨਾ. ੧੫
 ਅਬਧਨ ਅਰਪਲਪੁਕਾਰ.

ਚੋਖਾਈ.

ਪਤਨੀ ਪੁਤ ਬੂਮਿ ਪਸੁ ਦਾਸੀ,
 ਦਾਸ ਦੁਲਜ ਗ੍ਰਿਹ ਫ੍ਰੀਹਿ ਦਿਨਾਸੀ;
 ਧਨ ਪਦ ਇਨ ਸਬਹਿਨ ਕੁੰ ਬੁਖੈ,
 ਹ੍ਰੈਗੁਰੁ ਸਰਲ ਦੂਰਿ ਤਿਹਿ ਨਾਖੈ. ੧੬
 ਸੋਰਗ.

ਧਨ ਅਰਪਲ ਕੇ ਬੇਵ, ਏਕ ਕਹਜੇ ਸੁਨ ਦੁਸਰੇ ;
 ਹ੍ਰੈਗ੍ਰਿਹ ਸਬਗੁਰੁ ਦੇਵ, ਯਾਗਜ ਵਲਕਜ ਸਮੰਦੇਹ ਤਿਹਿ ੧੭

ਟੀਕਾ:- ਪਤਨੀ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਫ੍ਰੀਹਿ ਕਹਿਏ ਧਾਨਜ ਪਰਯੰ-
 ਤ ਸਾਰੇ ਧਨ ਕਹਿਏ ਹੈਂ. ਤਿਨ ਸਰਵ ਕੁੰ ਯਾਗਿ ਕੈ, ਯਾਗੀ ਜੇ ਗੁਰੁ ਹੈ.
 ਤਾਕੇ ਸਰਲ ਹੋਵੇ; ਇਹ ਧਨ ਅਰਪਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਗੁਰੁ
 ਯਾਗੀ ਹੈ, ਸੇ ਆਪ ਤੋਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਗੁ-
 ਰੂ ਕੀ ਖਾਖਿ ਵਾਸੈ ਧਨ ਕਾ ਯਾਗ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਐਸਾ ਜੇ

ਯਾਗ ਹੈ, ਸੇਈ ਗੁਰੂ ਹੀ ਅਰਧਣ ਕਰਿਏ ਹੈ.

ਐ ਗ੍ਰਿਹਸ਼ਯ ਜੇ ਗੁਰੂ ਹੋਵੇ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਸਮਗੁ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦੇਵੇ. ਇਹ
ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਧਨ ਅਰਧਣ ਕਰਿਏ ਹੈ.

ਯਾਮੈਂ ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈ:-

ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਆਚਾਰਯ ਗ੍ਰਿਹਸ਼ਯ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਸੇ ਸੰਕਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ.

ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਯਾਗਜਵਲਕਯ ਐ ਉਦਾਲਕ ਸੇਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਆਚਾਰਯ ਗ੍ਰਿਹਸ਼ਯ ਹੀ ਵੇਦ ਵਿਖੈ ਬਹੁਤ ਸੁਨੇ ਜਾਵੇ ਹੈ
ਯਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਹਸ਼ਯ ਬੀ ਆਚਾਰਯ ਸੰਭਵੇ ਹੈ. ੧੭

ਅਥ ਵਾਲੀ ਅਰਧਣ ਵਿਖੈ ਛੰਦ.

ਭਾਖਤ ਗੁਣ ਗੁਣ ਗੁਰੂ ਕੇ ਵਾਲੀ ਸੁੰਧ;
ਦੇਖਨ ਕਬਹੂੰ ਅਰਧਣ ਕਰਿ ਇਮ ਬੁਝੈ.

ਸੋਰਠਾ.

ਜੇ ਚਾਹੈ ਕਲਯਾਨ, ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਵਚ ਅਰਧਿ ਇਮ;

ਬਸੈ ਬਹੁਤ ਗੁਰੂ ਸਥਾਨ, ਭਿੰਨਾ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਕਰੈ. ੧੮

ਟੀਕਾ:- ਜੇ ਪੁਰਖ ਅਧਨਾ ਕਲਯਾਣ ਚਾਹੈ, ਸੇ ਪੁਰਵਹੀ-
ਤਿ ਸੇ ਤਨ ਆਦਿ ਅਰਧਣ ਕਰਿ ਕੇ ਆਖ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਗੁਰੂ ਜਗਾਂਹੋ
ਵੈਤਾ ਸਥਾਨ ਵਿਖੈ, ਵਾਸ ਮੀਧ ਮੈਂ ਵਾਸ ਕਰੈ. ਐ ਆਖ ਭਿੰਨਾ ਤੋਂ ਜੀ-
ਵਨ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਾਣ ਧਾਰਣ ਕਰੈ. ੧੮

ਚੌਥਾਈ.

ਸੇ ਭਿੰਨਾ ਧਰਿ ਦੇ ਸਿਰ ਆਗੇ,

ਨਿਜ ਭੋਜਨ ਕੁੰਨ ਹਿੰਧ ਨਿਮਾਂਗੇ;

ਜੇ ਗੁਰੁ ਦੇਇ ਤੁ ਜਾਠਰਡਾਰੈ,

ਨਹਿੰਦੂਜੈ ਦਿਨੁ ਦ੍ਰਿਤਿਸੰਭਾਰੈ. ੨੦

ਟੀਕਾ:- ਜੇ ਭਿੱਛਾ ਕਾ ਅੰਨ ਸਿਖਜਲਜਾਵੈ ਸੇ ਆਪਹੀ ਭੋਜ-
ਨਨਹੀਂ ਕਰਿਲੇਵੇ. ਕਿੰਤੁ ਦੇਸਿਕ ਜੇ ਗੁਰੂਹੈ, ਤਿਨਕੇ ਆਗੇਧਰਿਦੇਵੇ
ਐ ਭਿੱਛਾ ਗੁਰੂਕੇ ਆਗੇਧਰਿਕੇ ਅਪਨੇ ਭੋਜਨ ਕੁੰਗੁਰੂ ਸੇਂ ਮਾਂਗੇ ਨ-
ਹੀਂ. ਐ ਏਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਭਿੱਛਾ ਗ੍ਰਾਮ ਮੈਂ ਬੀ ਮਾਂਗੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰ-
ਤੁ ਗੁਰੂ ਜੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਕੇ ਦੇਵੇ, ਤੋ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਐ ਗੁਰੂ ਜੇ ਸਿਖਜ ਕੀ-
ਸ਼੍ਰਧਾ ਕੀ ਪਰੀਛਾਕੇ ਨਿਮਿਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇ, ਤੋ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਦ੍ਰਿਤਿ ਜੇ ਭਿੱ-
ਛਾ ਤਾਕੁੰ ਸੰਭਾਰੈ. ੨੦

ਦੇਹਾ.

ਪੁਨਿ ਗੁਰੂਕੇ ਆਗੇਧਰੈ, ਭਿੱਛਾ ਸਿਖਜ ਸੁਜਾਨ;

ਨਿਰੰਦੇਦਨ ਸਿਧ ਮੈਂ ਕਰੈ, ਜੇ ਨਿਜ ਚਹੈ ਕਲਜਾਨ. ੨੧

ਟੀਕਾ:- ਨਿਰੰਦੇਦਨਾ ਮਗਲਾਨਿ ਕਾਹੈ. ਅਨਜ ਅਰਥ ਸ਼ੁਰੈ ੨੧

ਚੋਪਾਈ.

ਇਮਹਜਵਹਿਤ ਅਵਸਰਜਬਧੇਧੈ,

ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰੁਸਨੁ ਮੁਖਲੇਖੈ ;

ਵਿਨਤੀ ਕਰੈ ਦੇਉ ਕਰ ਜੋਗੀ,

ਗੁਰੁ ਆਗਜਾ ਤੈ ਪ੍ਰਸਨ ਬਹੋਰੀ. ੨੨

ਟੀਕਾ:- ਇਸਹੀਤਿਕਾ ਹਜਵਹਾਰ ਕਰਤੇ ਜਬ ਗੁਰੂਕਾ ਅਵਕਾ
ਸਦੇਖੈ, ਐ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਸੇਂ ਗੁਰੂ ਜਬ ਅਪਨੇ ਸਨੁ ਮੁਖ ਦੇਖੈ, ਤਬਹ
ਬਜੇਰਿਕੇ ਗੁਰੂਕੀ ਸ਼ੁਤਿਕਰੈ; ਐ ਵਿਨਤੀ ਕਰੈ:- ਹੇਭਗਵਨ "ਮੈਂ ਪ੍ਰ-
ਛਾ ਚਾਹੁੰਗੁ." ਤਬ ਗੁਰੁ ਆਗਜਾ ਕਰੈ ਤੋ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰੈ.

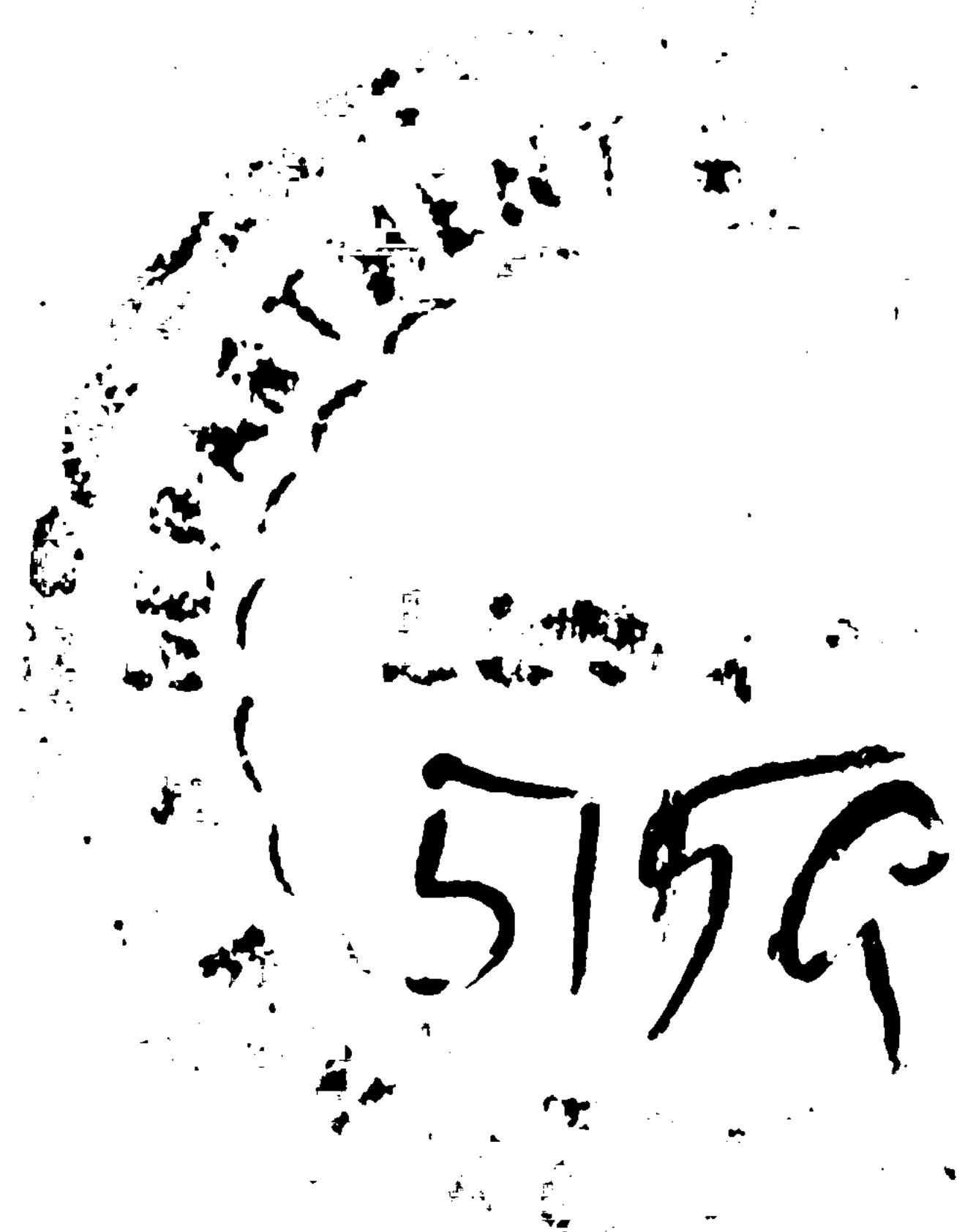
ਐ ਕਦਾਚਿਤ ਜਨੁ ਮਾਂਤਰ ਕੇਉਤਮ ਕਰਮ ਤੈ ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ

ਕਰਿਕੇ ਸਿਖਜ ਕੁੰਤਨ ਅਰਪਣ ਆਦਿ ਸੇਵਾ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਉਪਦੇ
ਸ ਕਰਿ ਦੇਵੈ, ਤੈ ਥੀ ਸੁਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾ ਕਲਜਾਲ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈ.
ਕਾਹੇ ਤੈ, ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਦੇਵਲ ਹੈ:- ਏਕ ਤੈ ਗੁਰੁ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ, ਐਦੁ
ਸਰਾ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਸੁਧਿ, ਸੇ ਦੇਨੁ ਵਾਕੇ ਸਿਧ ਹੈ. ੨੨

ਦੇਹਾ.

ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਵਾਲੀ ਅਗਧਿ, ਜਿਹਿ ਸੇਵਤ ਚਿਤ ਲਾਯ;
ਸਕਲ ਰੂਪ ਸੇ ਆਧ ਹੈ, ਦਾਦੁ ਸਦਾ ਸਹਾਯ. ੨੨

ਇਤਿ ਗੁਰ ਸਿਖਜ ਲੇਖਣ, ਗੁਰੁ ਭੁਕਿ
ਫਲ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰੁਪਲੰ ਨਾਮ ਤਿਤੀਯਸ
ਤਰੰਗ: ਸਮਾਪ੍ਰ: ੩

ਸ੍ਰੀਗਣੇਸ਼ਾਯਨਮ:

ਅਖਸ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਮਾਰਗੇ

ਚਤੁਰਥਾਸ਼ਤਕੰਗ: ਪ੍ਰਾਰੰਭ: ੪

ਅਖਉਤਮਾਧਿਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਿਰੂਪਣ.

ਦੇਹਾ.

ਗੁਰੁ ਸਿਖਰੇ ਸੰਵਾਦ ਵੀ, ਕਹੁੰ ਵ ਗਾਥ ਨਵੀਨ;
ਥੇਖਿ ਜਾਹਿ ਜਿਗਿਆਸੁ ਜਨ, ਹੋਤ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਵੀਨ. ੧
ਤੀਨਿ ਸਹੇਦਰ ਬਾਲ ਸੁਭ, ਚਕ੍ਰਵਤੀ ਸੰਤਾਨ;
ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਪਿਤੁ ਤਿਹਿਨ ਮੈਂ, ਸ਼ੁਰਗ ਪਤਾਲ ਜਹਾਨ. ੨
ਤੀਨੋਂ ਬਾਲ ਨਾਮ.

ਤਵ੍ਹਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਇਕ ਨਾਮ ਅਹਿ, ਦੂਜੇ ਕਹਤ ਅਦ੍ਰਿਸ਼;
ਤਵ੍ਹਕਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਪੁਨਿ ਤੀਸਰੇ, ਉਤਮ ਮਯਜਕ ਨਿਸ਼. ੩
ਚੈਧਾਈ.

ਬਾਲ ਪਨੇ ਸਬ ਖੇਲਤ ਖੇਲੇ;
ਤਰੁਲ ਪਾਯ ਪੁਨਿ ਮਦਨ ਹਿਰੀਲੇ;
ਧਾਰਿਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ,
ਭੋਗ ਲਹੈ ਤਿਹੁੰ ਸਬ ਸੁਖ ਰਾਸੀ. ੪

ਦੇਹਾ.

ਸ਼ੁਰਗ ਭੂਮਿ ਪਾਤਾਲ ਕੇ, ਭੋਗਹਿ ਸਰ੍ਵ ਸਮਾਜ;
ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਨਿਜ ਤੇਜ ਬਲ, ਕਰਤ ਰਾਜ ਕੇ ਕਾਜ. ੫

ਲਹਿ ਅਵਸਰ ਇਕਤਿਹਿ ਧਿਤਾ, ਨਿਜ ਹਿਯ ਰਚੇ ਵਿਚਾਰ
 ਸੁਖ ਸੁਖੁ ਭਜ ਆਤਮਾ, ਤਾਸੁੰ ਭਿਨ ਅਸਾਰ.੬
 ਇਹਿ ਕਾਰਨੁ ਤਨਿਗਨ ਇਹ, ਜਾਨੁੰ ਆਤਮ ਰੂਪ;
 ਸੁਰਗ ਬੁਝਿ ਪਾਤਾਲ ਕੇ, ਤਿਹੁੰ ਧੁਰੁ ਕਰਿ ਰੂਪ.੭
 ਰੋਧਾਈ.

ਅਸ ਵਿਚਾਰ ਸੁਭ ਮੀਤ ਤਿ ਕੀਨਾ,
 ਮੰਤ੍ਰਿ ਧੇਖਿ ਤਿਹੁੰ ਧੁਰੁ ਪਵੀਨਾ;
 ਦੇਸੁ ਇਕੰਤ ਸਮੀਪ ਬਲਾਏ,
 ਨਿਜ ਵਿਗਾਰ ਕੇ ਵਚਨ ਸੁਨਾਏ.੮
 ਬਾਖੋਧ ਨਿ ਇਹ ਗਾਜ ਮੰਤ੍ਰਾਰਹੁ,
 ਇਕ ਪਤਾਲ ਇਕ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰਹੁ;
 ਅਪਰਬ ਸਹੁਕਾਸੀ ਬੁਝਿ ਜਾਮੀ,
 ਰਹਤ ਜਗਾਂ ਸਿਵ ਅੰਤਰਯਾਮੀ.੯
 ਜਿਹਿ ਮਰਤ ਹਿਸੁ ਨਿਸਿਵ ਉਪਦੇਸੁ,
 ਅਨਯਾਸ ਹਿ ਤਿਹਿ ਲੋਕ ਪਦੇਸੁ;
 ਗੰਗਾ ਅੰਗ ਮਨੁ ਕਿਰਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇਂ,
 ਉਤਰ ਵਾਹਨਿ ਅਧਿਕ ਉਜਾਸੇ.੧੦
 ਦੇਹਾ.

ਕਰਹੁ ਗਾਜ ਇਮ ਭਿਨ ਤਿਹੁੰ, ਪਾਲਹੁ ਨਿਜ ਨਿਜ ਦੇਸੁ
 ਬਿਨ ਬਿਬਾਗ ਬ੍ਰਾਤਾਨ ਕੇ ਬੁਝਿ ਗਾਜ ਹੈ ਕਲੇਸੁ.੧੧
 ਇਦਵੰਦ. ਗਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੇ ਸਬ ਮੈਂ ਅਬ,
 ਜਾਨਿ ਹਿਏ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ਅਸਾਰ;

ਐਰ ਤੁਲੇਕ ਦੁਖੀ ਅਪਨੈ ਦੁਖ,
 ਮੈਂ ਬੁਗਤੀ ਜਗ ਕਲੇਸ ਅਪਾਰ;
 ਜੇ ਬੁਗਵਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਾਨ,
 ਸਮਾਨ ਦਰਿਦ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਸਾਰਾ;
 ਹੇਤੁ ਵਿਚਾਰ ਹਿਏ ਜਗ ਕੇ ਬੁਗ,
 ਤਜਾ ਗਿਲਖੁ ਨਿਜ ਰੂਪ ਸੁਖਾਰਾ. ੧੨
 ਵਾਕਜ ਅਨੰਤ ਕਰੇ ਇਮ ਤਾਤ,
 ਸੁਨੇ ਤਿਹੁੰ ਬ੍ਰਾਤ ਸੁਬੋਧਿ ਨਿਧਾਨ;
 ਬੈਠਿ ਇਕੰਤ ਵਿਚਾਰ ਅਪਾਰ,
 ਭਨੈ ਪੁਨਿ ਮਾਧ ਸਮਾਹਿੰ ਸੁਜਾਨ;
 ਦੇ ਦੁਖ ਮੂਲ ਸਮਾਜ ਹਮੈਂ ਇਹ,
 ਮਾਧ ਬੁਝੇ ਚਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਨ;
 ਜੇ ਜਨ ਨਾਗਰ ਬੋਧਿਕ ਸਾਗਰ,
 ਮਾਗਰ ਦੁਖ ਤਜੈ ਜੁ ਜਹਾਨਾ. ੧੩
 ਦੇਹਾ.

ਯਾਤੈਂ ਤਜਿ ਦੁਖ ਮੂਲ ਇਹ, ਰਾਜ ਕਰੇ ਨਿਜ ਕਾਜ;
 ਕਹਿ ਵਿਚਾਰ ਇਮ ਗੋਹਤੈਂ, ਨਿਕਸਜੈ ਬ੍ਰਾਤ ਸਮਾਜ. ੧੪
 ਤਿਹੁੰ ਖੋਜਤ ਸਦਗੁਰ ਚਲੈ, ਧਾਰਿ ਐਛ ਹਿਯ ਕਾਮ;
 ਅਰਥ ਸਹਿਤ ਕਿਯ ਤਾਤ ਕੇ, ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਇਹ ਨਾਮ. ੧੫
 ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਦੇਸ ਬਹੁ, ਸੁਰਸਰਿ ਤੀਰ ਇਕੰਤ;
 ਤਰੁ ਪੋਲਵ ਸਾਖਾ ਸਾਧਨ, ਬਨ ਤਾਮੈਂ ਇਕ ਸੰਤ. ੧੬
 ਬੈਠੀ ਬਟ ਵਿਟਧਾਹਿ ਤਰੈ, ਬੁਝਾ ਮੁਝਾ ਧਾਰਿ;

ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏਕਤਾ, ਉਪਦੇਸ਼ਤ ਗੁਣ ਦਾਰਿ. ੧੭
 ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਏਕਾਗ੍ਰਚਿਤ, ਸਿਖਜ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ;
 ਲਖਿਏ ਸਿਖ ਉਪਦੇਸ਼ ਹਿਯ, ਚਹੁ ਘਾ ਕਰਤ ਵਿਚਾਰ. ੧੮
 ਮਨਹੁ ਜੰਬੂ ਕੈਲਾਸ ਮੈਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਤ ਮਨਕਾਇ;
 ਧੇਖਿਤਾਹਿ ਤਿਹਿ ਲਹਿ ਸਰਲ, ਕਰੀਦੰਡਵਤ ਆਇ. ੧੯
 ਕਿਯੋ ਵਾਸ ਖਟ ਭਾਸ ਧੁਨਿ, ਸਿਖਜ ਗੀਤਿ ਅਨੁਸਾਰ;
 ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਗਾਰੁ ਸੇਵ ਤਿਹੁ, ਮੋਢ ਕਾਮ ਹਿਯ ਧਾਰਿ. ੨੦
 ਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਤਬੈ, ਤੈ ਪੁਛੈ ਖਿਦੁ ਵਾਲਿ;
 ਕਿਹਿੰ ਕਾਰਣ ਤੁਮਤਾਤ ਤਿਹੁ, ਬਸਹੁ ਕੈਨ ਕਰ ਆਨਿ. ੨੧
 ਤਵੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤਬ ਲਖਿ ਹਿਏ, ਨਿਜ ਅਨੁਜਨ ਕੀ ਮੈਨ;
 ਕਹੈ ਉਭਯ ਕਰ ਜੇਰਿ ਨਿਜ, ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕੇ ਬੈਨ. ੨੨

ਤਵੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਰੁਵਾਚ.

ਭੇ ਭੁਗਵਨ ਹਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੁ, ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਸੰਤਾਨ, ;
 ਲਖੀ ਚਹੈ ਬਹੁ ਬੇਵ ਹਿਯ, ਦੀਨ ਨਵੀਨ ਅਜਾਨ. ੨੩
 ਜੇ ਆਗਯਾ ਹੂੰ ਗਵਰੀ, ਤੈ ਹੂੰ ਪੁਛਿ ਪ੍ਰਦੀਨ ;
 ਆਪਦ ਯਾਨਿ ਧਿਕ ਲਧ ਤਰੁ, ਹਮ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਅਧੀਨ
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਰੁਵਾਚ.

ਮੈਰਠਾ.

ਸੁਨਹੁ ਸਿਖਜ ਮਮ ਬਾਤ, ਜੇ ਪੁਛਹੁ ਤੁਮ ਮੈ ਕਹੁ ;
 ਲਹੈ ਹਿਏ ਕੁਸਲਾਤ, ਸੰਯਮ ਕੇਉ ਨਾ ਰਹੈ. ੨੪
 ਦੇਹਾ.

ਗੁਰੂ ਕੀ ਲਖੀ ਦਯਾਲਤਾ, ਸਿਖਜ ਹਿਏ ਭੈ ਬੈਨ;

ਕਾਜਸਿੰਧਿਨਿਜਮਾਨਿਹਿਯ, ਭਾਖੇਸਹਿਨਯਬੈਨ. ੨੬
 ਤੁਹਿਦਿਸਿਹੁਵਾਚ.
 ਚੈਪਾਈ.

ਭੇਭਗਵਨਤੁਮਕ੍ਰਿਧਾਨਿਧਾਨ,
 ਹੋਸਰਵਗਜਮਹੇਸਮਮਾਨਾ;
 ਹਮਅਜਾਨਮਤਿਕਹੂਨਜਾਨੈ,
 ਜਨਮਾਦਿਕਸੰਸ੍ਰਿਤਿਬੁਯਮਾਨੈ. ੨੭
 ਕਰਮਉਪਾਸਨਕੀਨੈਭਾਗੀ,
 ਐਰਅਧਿਕਜਗਧਾਮੀਭਾਗੀ;
 ਆਪਉਪਾਯਕਹੈਗੁਰਦੇਵਾ,
 ਹੈਜਾਨੈਭੁਵਦੁਖਕੇਛੇਵਾ. ੨੮
 ਧਨਿਚਾਹਤਹਮਧਰਮਾਨੈਦਾ,
 ਤਾਕੇਕਹੈਉਪਾਯਸੁਛੰਦਾ;
 ਜਥੈਕ੍ਰਿਧਾਕਰਿਕਹਿਹੈਤਾਤਾ,
 ਤੁਥਹੈਹੈਹਮਾਰੇਕੁਸਲਾਤਾ. ੨੯

ਟੀਕਾ:—ਹੇਭਗਵਨ! ਆਪਕ੍ਰਿਧਾਨਿਧਾਨਹੈ; ਐਸਦਾ-
 ਸਿਵਕੇਸਮਾਨਆਪਸਰਵਗਜਹੈ. ਐਹੇਭਗਵਨ! ਹਮਜਨਮਮ-
 ਰਣਮੈਂਆਦਿਲੇਕੇਜੇਦੁਖਕੁਧਸੰਸਾਰਹੈ, ਤਾਮੈਂਡਰੈਹੈ. ਤਾਕੀਨਿ-
 ਹ੍ਰਿਤਿਕਾਆਪਉਪਾਯਕਹੈ, ਐਧਰਮਾਨੈਦੀਧਾਪੁਕਉਪਾ-
 ਯਕਹੈ. ਐਹੇਗੁਰੇ! ਉਪਾਸਨਾਐਕਰਮਕੇਅਨੰਤਅਨੁਸ਼ਾਨਕਹੈ
 ਯੀ, ਧਰੰਤਉਨਮੈਂਹਮਾਰੇਕੁੰਦੰਡਿਤਕਲਪਾਪੁਭਯਾਨਹੀਂ. ਐ-
 ਉਲਟਾਸੰਸਾਰਉਨਮੈਂਬੰਧਤਾਗਯਾ. ਜਾਨੈਂ, ਆਪਐਰਉਪਾ-
 ਯਬਤਾਓ, ਜਾਕਨਿਕੇਹਮਕ੍ਰਿਤਾਰਥਹੈਵੇਂ. ੩੦

ਦੇਹਾ.

ਮੇਂਛ ਕਾਮਗੁਰੁ ਸਿਖਜ ਲਖਿ, ਤਾਰੈ ਸਾਧਨ ਗਜਾਨ;
ਵੇਦ ਉਕੁ ਭਾਖਨ ਲਗੇ, ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਭਿਦ ਭਾਨ ੩੦

ਟੀਕਾ:- ਦੁੱਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਐ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੁੰ
ਮੇਂਛ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਕਾਮਨਾ ਸਿਖਜ ਕੇ ਚਿਦਯ ਮੈਂ ਦੇਖਿ ਕੇ ਤਾ ਕਾ
ਸਾਧਨ ਜੇ ਵੇਦ ਉਕੁ ਗਜਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਕਹਤੇ ਭਏ. ਯਦਯਪਿ ਗਜਾ
ਨ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਸਾਸੁ ਵਿਖੈ ਭਿਨ ਭਿਨ ਵਰਣਨ ਕਿਆ ਹੈ
ਤਥਾਪਿ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭਿਦ ਕਹਿਏ ਭੇਦ, ਤਾਕੁ ਦੂਰਿ ਕਰਨੈ ਵਾ
ਲਾ ਜੇ ਗਜਾਨ ਹੈ ਸੋਈ ਵੇਦ ਮੈਂ ਮੇਂਛ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਹਿਆ ਹੈ; ਯਾ
ਤੈਂ ਤਾਹੀ ਕੁੰ ਕਹੈ ਹੈ. ੩੦

ਸ਼੍ਰੀਗੁਰੁਗੁਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਿਲਾਧ ਤੂੰ, ਜੇ ਸਿਖ ਚਹੈ ਸੁਜਾਨ;
ਜਨਮਾਦਿ ਕਦੁਖ ਨਾਸੁ ਪੁਨਿ, ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਜਨਮ ਤਿਹਿ ਮਾਨ ੩੧
ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਤੂੰ, ਨਹਿ ਤੈ ਮੈਂ ਦੁਖ ਲੇਸੁ ;
ਅਜ ਅਵਿਨਾਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚਿਤ, ਜਿਨ ਅਨੈ ਹਿਯ ਕਲੇਸੁ ੩੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਵਿਖੈ ਐ ਜਨ-
ਮ ਮਰਣ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਦੁੱਖ ਕੁਖ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਤਾਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ
ਵਿਖੈ ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਇੰਛਾ ਭਈ ਹੈ, ਤਾ ਇੰਛਾ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਹਈ
ਹੈ; ਤੂੰ ਐਸੇ ਜਾਨ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਤੂੰ ਆਪ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ
ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀ ਇੰਛਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਵਸੁ ਅਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ, ਤਾਰੀ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀ ਇੰਛਾ ਬਨੈ ਹੈ. ਐ ਅਪਨਾ ਜੇ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ, ਸੇ ਸਦਾ
ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਵਿਖੈ ਜੇ ਇੰਛਾ, ਸੇ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਬਿਨਾ ਬਨੈ
ਨਹੀਂ, ਐ ਜਨਮ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਸੇ ਜੇ ਕਦਾ ਚਿਤ

ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਹਾਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿਖੈ ਇਛਾ ਬਨੈ. ਜੇ ਜਨਮਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰ
ਕਾਲੇਸ਼ ਬੀਤੇਰੇ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨਦੁਖੇ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿ-
ਖੈ ਬੀ ਇਛਾ ਭੁੰਗਿ ਬਿਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਹੇ ਸਿਖ! ਜਨਮ ਐਨਾਸ
ਕਰਕੇ ਰਹਿਤ ਜੇ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਜੇ ਤੂੰ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਧਨੇ ਚਿਦਯ
ਵਿਖੈ ਜਨਮਾਦਿਕ ਖੇਦ ਮਤਿ ਮਾਨ. ੩੨

ਤਵ੍ਰਦ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਵਿਖਯ ਸੰਗ ਕ੍ਰਾਂਤ ਭਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ;

ਅਬ ਉਤਰ ਯਾਕੈ ਕਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਮਨਿ ਵਰ ਭੂਪ. ੩੩

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭਗਵਨ ! ਜੇ ਮੇਰਾ ਆਤਮਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋਵੇ
ਤੋਂ ਵਿਖਯ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਕਾ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁ-
ਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿਖਯ
ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇ ਹੈ. ੩੩

ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.

ਚੰਪਾਈ.

ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਬੁਧਿ ਜਨ ਜੇਈ,

ਇਛਾ ਤਾਹਿ ਵਿਖਯ ਕੀ ਹੋਈ;

ਤਾਸੁੰ ਚੰਚਲ ਬੁਧਿ ਬਖਾਨੀ, ,

ਸੁਖ ਆਚੁ ਸਹੈਇ ਤਹੰ ਗਾਨੀ. ੩੪

ਜਬ ਅਭਿਲਖਿਤ ਪਦਾਰਥ ਪਾਵੈ,

ਤਬ ਮਤਿ ਛਨਕ ਵਿਛੋਪ ਨਸਾਵੈ;

ਤਾਮੈਂ ਹੈ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਾ,

ਪਨਿ ਛਨ ਮੈਂ ਬਹੁ ਚਾਹ ਵਿਡੰਬਾ. ੩੫

ਤਾਏਂ ਹੈ ਬਿਰਤਾ ਕੀ ਹਾਨੀ,
ਸੇ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨਸ਼ਾਨੀ;
ਵਿਖਯ ਸੰਗ ਅਨੰਦ ਜੁ ਹੋਈ,
ਬਿਨਸਤਗੁਰੁਇਹ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ. ੩੬

ਵੀਕ:- ਹੇ ਸਿੱਖਜ! ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਬੁਧਿ ਜਾ ਕੀ, ਐ-
ਸਾ ਜੇ ਪੁਰਖ, ਤਾਕੁ ਵਿਖਯ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਸਥਾਨ ਵਿਖੈ ਜੇ ਭੋਗ
ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਵਿਖਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਤੋਂ ਪਨ ਪੁਤਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਧੀ
ਗੁਰੁ ਕਰਿ ਲੇਨਾ. ਤਾ ਵਿਖਯ ਕੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬੁਧਿ ਚੰਚਲ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਜੇ-
ਚਲ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਅਨੰਦ ਕਾ ਆਭਾਸ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤਿ-
ਬਿੰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਜਿਸ ਵਿਖਯ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੁਈ ਹੋਵੈ ਸੇ ਵਿਖਯ
ਜਾਕੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ ਜਾਵੈ. ਤਬ ਜਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬੁਧਿ ਫਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸਿਤ
ਹੋਇ ਕੇ ਅੰਤਰਮੁਖ ਬੁਧਿ ਕੀ ਫਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਅੰਤਰਮੁਖ ਫਿਤਿ ਵਿ-
ਖੈ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਜੇ ਅਨੰਦ ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਿਸ-
ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਅਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਰਖ
ਕੁੰ ਭੁੰਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਅਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਹੁਆ ਹੈ.
ਪਰੰਤੂ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਅਨੰਦ ਹੈ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਕਦਾਚਿਤ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਅਨੰਦ ਹੋਵੈ, ਤੋ ਏਕ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਵਿ-
ਖਿ ਜੇ ਪੁਰਖ, ਤਾਕੁ ਜਬ ਦੂਸਰੇ ਵਿਖਯ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੈ ਤਬ ਕੀ ਪ੍ਰਸ-
ਮ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਅਨੰਦ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ; ਜੇ ਹੋਵੈ ਤੋ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐ ਹਮਾ-
ਰੀ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰੂਪ ਅਨੰਦ ਕਾ ਤੋ ਭਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋ, ਜੇ ਦੂਸਰੇ
ਵਿਖਯ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਧਿ ਚੰਚਲ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
ਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਦਾ:-

ਜੇ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੋਵੈ, ਤੋ ਜਾ ਪੁਰਖ ਕਾ ਪਿਯ ਪੁਤ੍ਰ
ਅਥਵਾ ਮੇਰ ਕੋਈ ਅਤੀਤ ਪਯਾਰਾ; ਜੇ ਅਕਸਮਾਤ ਬਹੁਤ ਕਾਲ

ਪੀਛੇ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈ, ਤਬ ਵਾਕੁੰਦੇ ਖਤੇਹੀ ਪ੍ਰਥਮ ਜੇ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਆ
ਨੰਦ ਫੇਰਿ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ; ਸੇ ਸਦਾਹੀ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਆਨੰ-
ਦ ਕਾਹੇਤੁ ਜੇ ਪ੍ਰਥਮ ਹੈ. ਸੇ ਵਾਕੇ ਸਮੀਪ ਹੈ. ਐਹ ਮਾਧੀ ਗੀਤਿ ਸੈ ਤੋ ਪ੍ਰਥਮ
ਹੀ ਆਨੰਦ ਬਨੈ ਹੈ; ਸਦਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਏਕ ਬੇਰਿ ਪਸਾਰੇ ਕੁੰਦੇ ਪਿ
ਕੇ ਫਿਤਿ ਸਿਧਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਫੇਰਿ ਫਿਤਿ ਐਹ ਪਦਾਰਥ ਸੈ ਲਗਿ ਜਾਵੈ ਹੈ;
ਯਾਤੋਂ ਚੰਚਲ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਪਦਾਰਥ ਸੈ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਦਾ:-

ਜੇ ਵਿਖਯ ਸੈ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ. ਤੋ ਸਮਾਧਿਕਾਲ ਵਿਖੇ ਜੇ ਯੋਗ
ਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸੇ ਨਹੁ ਆਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇਤੋਂ ਸਮਾਧਿ ਸੈ ਕਿਸੀ
ਵਿਖਯ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਿੰਦਾ:-

ਜੇ ਵਿਖਯ ਸੈ ਹੀ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ ਤੋ ਸੁਖਪ੍ਰਿ ਸੈ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ
ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਸੁਖਪ੍ਰਿ ਵਿਖੇ ਕੀ ਕਿਸੀ ਵਿਖਯ ਕਾ
ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੋਂ ਵਿਖਯ ਸੈ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਆਤਮਸ਼ੁਰੂ-
ਪ ਆਨੰਦ ਸਾਰੇ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਵੇਦ ਸੈ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-
“ਆਤਮਸ਼ੁਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕੁੰਲੇ ਕੇ ਸਾਰੇ ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਹੋਵੈ ਹੈ.” ੨੬
ਦੇਹਾ.

ਵਿਖਯ ਸੰਗਤੋਂ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ, ਆਤਮ ਆਨੰਦ ਰੂਪ;
ਸਿਖਯ ਸੁਨਾਯੋ ਤੇਹਿ ਮੈਂ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੂਪ. ੨੭
ਸੋਰਠਾ.

ਸੇ ਤੂੰ ਮੇਰਿ ਵ ਭਾਖ, ਜੇ ਯਾਮੈਂ ਸੰਕਾ ਰਹੀ;
ਨਿਜ ਮਤਿ ਮੈਂ ਮਤਿ ਰਾਖ, ਮੈਂ ਤਾਕੇ ਉਤਰ ਕਹੂੰ. ੨੮

ਤਵੁਦ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁਵਾਰ.

ਚੰਪਾਈ.

ਭੇਭਗਵਨ ਤੁਮ ਦੀ ਨਦ ਯਾਲਾ,
ਮੇਟਯੋ ਮਮ ਸੰਸ੍ਰਯ ਤਤਕਾਲਾ;

ਯਾਮੈਂ ਕਛੁਕ ਰਹੀ ਆਸੰਕਾ,
 ਮੈਂ ਭਾਖੁ ਅਬ ਹੂੰ ਨਿਰਬੰਕਾ. ੩੯
 ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਬੁਧਿ ਅਗਜਾਨੀ,
 ਤਾਕੀ ਇਹ ਸਬਰੀਤਿ ਬਖਾਨੀ;
 ਗਜਾਨੀ ਜਨ ਕੇ ਕਹੈ ਵਿਚਾਰਾ,
 ਕੇਉ ਨ ਤੁਮ ਜਮ ਮੇਰ ਉਦਾਰਾ. ੪੦

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਬੁਧਵਾਨ! ਆਪਨੇ ਪੁਰਵ ਵਿਖਯਾ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਆਤਮਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਭਾਨ ਕੀ ਜੋਰੀ ਤਿਕਹੀ, ਮੈਂ ਅਗਜਾਨੀ ਪੁਰਵ ਕੀ ਕਹੀ, ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਵਿਮੁਖ ਹੋ ਬੁਧਿ ਜਾਕੀ, ਤਾਕਾ ਆਪ ਨੈਨਾ ਮਲਿਕਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਵਿਮੁਖ ਬੁਧਿ ਅਗਜਾਨੀ ਕੀ ਹੋਵੇ; ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਯਾਹੋਂ ਆਪ ਅਬ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਹੈ. ਜੋ ਗਜਾਨਾਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਵਿਖਯਾ ਕੀ ਇਹਾ ਮੈਂ ਤਾਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਹੀ ਤਿਕਹੀ ਕੇ ਸੁਖ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ, ਅਬ ਦਾਨਹੀਂ? ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਆਪ ਕਹੈ. ੪੦

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਸੁਨਹੁ ਸਿਖਜ ਇਕ ਬਾਤ ਮਮ, ਸਾਵਧਾਨ ਮਨ ਕਾਨ:
 ਹੋਵੈ ਇਹ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ, ਅਗਜਾਨੀ ਰੁਸੁ ਜਾਨ. ੪੧
 ਹੋਵੈ ਇਸ ਮ੍ਰਿਤ ਰੁਜ ਵਹਾਰ ਮੈਂ, ਕਰਹੁ ਅਗਜਾਨੀ ਮੰਤ:
 ਅਗਜਾਨੀ ਵਿਮੁਖ ਹਿਰਦੈ, ਇਹ ਤੂੰ ਜਾਨ ਜਿਧੀਤ. ੪੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ. ਤੂੰ ਚਿੰਤ ਮੈਂ ਸੁਣੁ ਕੁੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸੁਨ. ਪੁਰਵ ਜੋ ਹਮਨੇ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਕਹਿ ਜਾਹੈ, ਮੈਂ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਅਗਜਾਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਕਿੰਤੂ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਕੀ ਬੀ ਬੁਧਿ ਜਬ ਰੁਜ ਵਹਾਰ ਮੈਂ ਆਈ ਜਾਵੈ, ਤਬ ਵਹਤੁ ਕੁੰ ਬੁਲਿ ਜਾਵੈ ਹੋ ਸਿਸ ਕਾਲ

ਵਿਖੈ ਗਜਾਨਨ ਵੀ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਗਜਾਨੀ ਕੀ
ਬੋਧਿ ਜੇ ਸਦਾ ਆਤਮਾ ਕਾਰ ਹੀ ਰਹੈ ਤੋ ਭੋਜਨਾ ਦਿਖ ਵਜਵਹਾਰਨ
ਹੋਵੈ. ਯਾ ਤੋ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਬੋਧਿ ਦੇ ਨੁਹਾ ਕੀ ਬਨੈ ਹੈ. ਅਗਜਾਨੀ
ਕੀ ਤੋ ਬੋਧਿ ਸਦਾ ਆਤਮ ਵਿਮੁਖ ਹੈ. ਐ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਬੋਧਿ ਆਤ-
ਮ ਵਿਮੁਖ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਬੀ ਇੰਛਾ, ਐ ਵਿਖਯ ਕੇ
ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਜੇ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਅਗਜਾਨੀ ਕੇ ਸਮਾ-
ਨ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ:— ਵਿਖਯ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਜੇ ਆਨੰਦ ਕਾ-
ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਜਾਨੀ ਤੋ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਆਨੰਦ ਹੈ ਜੇ ਮੇਰੇ ਸਰੂਪ
ਮੈਂ ਨਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੂ ਤਾ ਕਾ ਹੀ ਆਭਾਸ ਹੈ. ਯਾ ਤੋ ਗਜਾ-
ਨੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਭੋਗ ਮੈਂ ਬੀ ਸਮਾਧਿ ਹੀ ਹੈ. ਐ ਅਗਜਾਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾ-
ਨੈ ਹੈ; ਜੇ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਆਨੰਦ ਹੈ. ਐ ਦੇ ਨੁਕਾ ਸਰੂਪ ਆਨੰਦ
ਹੈ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਅਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਸਿਖਯ ਉਵਾਚ.

ਚੇਪਾਈ.

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬਖਾਲੀ,
ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਤੁ ਮੈਂ ਪਹਿਚਾਨੀ;
ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਮੈਂ ਭਵਬੰਧਨ ਲੇਸਾ,
ਕਹੀਂ ਆਪ ਪੁਨਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼. ੪੩
ਯਾ ਮੈਂ ਸੰਕਾ ਮੁਹਿ ਹਿਯ ਆਵੈ,
ਜਾਤੈਂ ਤਵ ਦਰ ਹਿਯ ਨ ਸੁਹਾਵੈ;
ਨਹਿ ਮੈ ਮੈਂ ਇਹ ਬੰਧ ਪਸਾਰੇ,
ਕਹੈ ਕੌਨ ਤੂੰ ਆਸ਼੍ਰਯ ਨਜਾਰੈ? ੪੪

ਦੀਕਾ:— ਹੇ ਭੁਗਵਨ! ਆਪ ਨੇ ਕਹਾ “ਤੂੰ ਪਰਮ ਆਨੰਦ

ਸੁਰੂਪ ਹੈ" ਸੇ ਮੈਂ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਜਾਨ੍ਹਾ. ਐਰ ਆਪ ਨੈ ਕਹ੍ਹਾ ਜੇ "ਜਨਮ ਮਰਣ ਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਦੁਖ ਤੇਰੇ ਵਿਖੈ ਹੋਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਤਾਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਬਨੈ ਨਹੀਂ." ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਸੰਕਾਰੈ: - ਜੇ ਜਨਮ-ਆਦਿਕ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਤੇ ਜਾ ਵਿਖੈ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਸੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕਹਿਏ ਭਿਨ ਆਸ਼੍ਰਯ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੇ ਬਤਾਓ, ਜਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਜਾ ਨਿਕੇ ਅਪਨੈ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਮਾਨੂੰ.

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਰਵਾਚ.

ਸੋਰਠਾ.

ਸੁਨਹੁ ਸਿਖ ਜ ਮਮ ਵਾਨਿ, ਜਾ ਤੈਂ ਵਹ ਸੰਕਾ ਮਿਟੈ;
ਹੈ ਜਗਰੀ ਅਤਿ ਹਾਨਿ, ਤੇ ਮੇ ਮੈਂ ਨਹਿ ਐਰ ਮੈਂ. ੪੫

ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ.

ਤਤ੍ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਰਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਜੇ ਭੁਗਵਨ ਕਹੁੰ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਜਨਮ ਮਰਣ ਜਗ ਖੇਦ;
ਹੈ ਖੁਯੋਂ ਖੁਤੀ ਤਿ ਕਜੁ? ਕਹੇ ਆਪ ਇਹ ਭੇਦ. ੪੬

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭੁਗਵਨ! ਜੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਤਥਾ ਐਰ ਵਿਖੈ ਕਹੁੰ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੇ ਖੁਯੋਂ ਖੁਤੀ ਤ ਕਜੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਦਸੁ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਖੁਤੀ ਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈ ਬੰਧਨ ਰਾਖਤ ਐ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਖੈ ਪੁਸ਼ਪ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸੇ ਖੁਤੀ ਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈ ਸੰਸਾਰ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਤੇ ਖੁਤੀ ਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਐ ਜਨਮ ਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਖੁਤੀ ਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ "ਜਨਮ ਆਦਿਕ ਸੰਸਾਰ ਕੁਧੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਹੈ;" ਇਹ ਕਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ੪੬

ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਵਾਰ.

ਦੇਹਾ.

ਆਤਮਰੂਪ ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ, ਹੈ ਮਿਥਿਆ ਪਰਤੀਤਿ ;
ਜਗਤ ਸ੍ਵਪ੍ਨ ਨਤ ਨੀਲਤਾ, ਰੋਜੁ ਰੋਜੁ ਕੀਰੀਤਿ. ੪੭

ਟੀਕਾ:- ਜਨਮਾਦਿਕ ਜਗਤ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈਂ. ਤੂੰ ਬੀ
ਆਤਮਾ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ, ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ ਮਿਥਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ
ਵੇਂ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ, ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨੀਲਤਾ, ਮੈਂ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ
ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈਂ; ਮੈਂ ਮਿਥਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇਂ ਹੈਂ; ਤੂੰ ਜਨਮਾਦਿ-
ਕ ਜਗਤ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈਂ. ਮਿਥਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇਂ ਹੈਂ. ੪੭

ਤ੍ਵਦ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁਵਾਰ.

ਚੋਪਾਈ.

ਮਿਥਿਆ ਸਰ੍ਵ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਜੇਮੈ,
ਭਾਖੇ ਭਵ ਆਤਮ ਮੈਂ ਤੇਮੈ ;
ਕੈਮੈ ਸਰ੍ਵ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਭਾਮੈ ,
ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਨ ਬੁਧਿ ਨਿਰਮੈ. ੪੮

ਟੀਕਾ:- ਜੇਮੈ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਮਿਥਿਆ ਹੈ, ਤੇਮੈ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭ-
ਵਦੁੱਖ ਮਿਥਿਆ ਕਹਿਆ; ਤੁਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਕੇ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਦਾਰਸ਼ਨੀਤ
ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਕੈਮੈ ਭਾਮੈ: ਇਹ ਦ੍ਰਿ-
ਸ਼ਾਂਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ. ੪੮

ਅਬਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ.

ਚੋਪਾਈ.

ਅਸਤਯਾਤਿ ਪੁਨਿ ਆਤਮਾ ਯਾਤੀ.

ਖਜਾਤਿ ਅਨਜਥਾ ਅਰੁ ਅਖਜਾਤੀ;
ਸੁਨੇ ਚਾਰਿਮਤ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਠੰਗਾ ,
ਮਾਨੁ ਕੋਨ ਕਹੈ ਇਹ ਬੀਰਾ.੪੮

ਟੀਕਾ:- ਜਹਾਂ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰਪ ਐ ਸੀਧੀ ਮੈਂ ਰੂਪਾ, ਇਤਯਾਦਿਕ ਭ੍ਰਮ
ਮਹੈ, ਤਹਾਂ ਚਾਰਿਮਤ ਸੁਨੈ ਹੈ:- ਸੁਨਜਵਾਦੀ ਅਸਤਯਖਜਾਤਿ ਕਹੈ ਹੈ
ਛਨਿਕਵਿਗਨਾਨਵਾਦੀ ਆਤਮਖਜਾਤਿ ਕਹੈ ਹੈ. ਨਜਾਯ ਐ ਵੈਸੇਖਿ
ਕਮਤ ਮੈਂ ਅਨਜਥਾ ਖਜਾਤਿ ਕਹੈ ਹੈ. ਸਾਂਖਯ ਐ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਖਜਾਤਿ
ਕਹੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ.

ਸੁਨਜਵਾਦੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਜੇਵਰੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਰਪ
ਅਤੀਤ ਅਸਤ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਅਨਜ ਦੇਸ ਮੈਂ ਭੀ ਅਤੀਤ ਅਸਤ ਹੈ. ਐ-
ਸੇ ਅਤੀਤ ਅਸਤ ਸਰਪ ਕੀ ਜੇਵਰੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾਕੁੰ-
ਅਸਤਯਖਜਾਤਿ ਕਹੈ ਹੈ, ਅਤੀਤ ਅਸਤ ਸਰਪ ਕੀ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿ
ਏ ਭਾਨ ਐ ਕਥਨ ਹੈ.

ਵਿਗਨਾਨਵਾਦੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਜੇਵਰੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਤ-
ਥਾ ਅਨਜ ਦੇਸ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਹੁੰ ਸਰਪ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਸਾਰੇ ਪਦਾਰ
ਥ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਐ ਆਕਾਰ ਕੁੰ ਬੁਧਿ
ਹੀ ਪਾਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਬੁਧਿ ਛਨਿਕਵਿਗਨਾਨ ਰੂਪ ਹੈ. ਛਨ ਛਨ ਮੈਂ ਨਾਸ ਐ
ਉਤਪੱਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਜੇ ਵਿਗਨਾਨ, ਸੋਈ ਸਰਪ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ
ਹੈ. ਯਾਕੁੰ ਆਤਮਖਜਾਤਿ ਕਹੈ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਕਹਿਏ ਛਨਿਕਵਿਗਨਾ
ਨ ਰੂਪ ਬੁਧਿ, ਤਾਕਾ ਸਰਪ ਰੂਪ ਮੈਂ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਭਾਨ ਐ ਕਥਨ ਹੈ.

ਨੈਯਾਇਕਾ ਐ ਵੈਸੇਖਿ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਬੰਬੀ
ਆਦਿਕ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਸਾਂਚਾ ਸਰਪ ਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਨੇੜ ਮੈਂ ਦੇਖੈ ਹੈ. ਐ ਨੇੜ ਮੈਂ
ਦੇਖੈ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਬਲ ਤੈਂ ਸਨਮੁਖ ਸਮੀਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਦੁਜਧਿ
ਸਾਂਚਾ ਸਰਪ ਐ ਨੇੜ ਕੇ ਮਯਜ ਭੀਤਿ ਆਦਿਕ ਅੰਤਰਾਯ ਹੈ. ਤ-

ਥਾਧਿ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਨੇੜ ਤੋਂ ਅੰਤਰਾਜ ਸਹਿਤ ਬੀ ਸਰਪ ਦੀ ਖੋਹੇ : ਐ
 ਯਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਐਸੀ ਸੰਕਾ ਕਰੈ : - ਦੇਖ ਤੋਂ ਸਾਮਰਥਜ ਘਟੈ ਹੈ . ਬੜੇ ਨ-
 ਹੀ . ਜੇ ਮੈਂ ਜਠਰਾਗ੍ਰਿ ਮੈਂ ਪਾਚਨ ਸਾਮਰਥਜ ਵਾਤ ਪਿਤ ਕਫ ਦੇਖ ਤੋਂ
 ਘਟੈ ਹੈ . ਤੇ ਮੈਂ ਨੇੜ ਮੈਂ ਬੀ ਤਿਮਿਰਾਦਿ ਦੇਖ ਤੋਂ ਸਾਮਰਥਜ ਘਟੀ ਚਾ-
 ਹਿਏ . ਐ ਬੀ ਬੀ ਆਦਿ ਕਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਸਰਪ ਕਾ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਨੇ-
 ਝ ਤੋਂ ਗਜਾਨ ਕਹਾ , ਤਹਾਂ ਸੁਖ ਨੇੜ ਮੈਂ ਤੋਂ ਪਰਦੇਸ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਕਾ ਪ੍ਰ-
 ਯੋਛ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ; ਐ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ . ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਖ-
 ਤੋਂ ਨੇੜ ਕਾ ਸਾਮਰਥਜ ਅਧਿਕ ਹੋਵੈ ਹੈ ; ਇਹ ਮਾਨਨੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿ-
 ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੇ ਸੰਕਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ . ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਕਿਸੀ ਕੁ ਪਿਤ ਦੇਖ ਤੋਂ ਐ-
 ਸਾ ਰੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ ; ਸੇ ਚਤੁਰਗੁਣ ਭੋਜਨ ਕਿਏ ਤੋਂ ਬੀ ਤ੍ਰਿਪੁ ਹੋਵੈ ਨ-
 ਹੀ . ਜੇ ਮੈਂ ਪਿਤ ਦੇਖ ਤੋਂ ਜਠਰਾਗ੍ਰਿ ਮੈਂ ਪਾਚਨ ਸਾਮਰਥਜ ਬੜੇ ਹੈ ;
 ਤੇ ਮੈਂ ਨੇੜ ਮੈਂ ਬੀ ਤਿਮਿਰਾਦਿ ਦੇਖ ਤੋਂ ਪਰਦੇਸ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਸਰਪ ਕੇ ਪ੍ਰ-
 ਯੋਛ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਾਮਰਥਜ ਬਧੇ ਹੈ . ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਬੀ ਆਦਿ
 ਕਦੇਸ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਸਰਪ ਕਾ ਅਨਜਬਾ ਕਹਿਏ ਐਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸ-
 ਨਮੁਖ ਜੇਵਰੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਜੇ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਭਾਨ ਐ ਕਬਨ ਸੇ ਅਨਜ
 ਬਾ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ . ਐ

ਚਿਤਾ ਮਲਿਕਾਰ ਨੇ ਯਾਇਕ ਕਾ ਇਹ ਮਤ ਹੈ : - ਜੇ ਦੇਖ ਸ-
 ਹਿਤ ਨੇੜ ਤੋਂ ਬੀ ਬੀ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਸਰਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਬੀ ਚ ਕੇ-
 ਐਰ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਬੀ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ . ਯਾ ਤੋਂ ਪਰਦੇਸ
 ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਵਸੁ ਕਾ ਨੇੜ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ; ਕਿੰਤੂ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਨੇ-
 ਝ ਤੋਂ ਜੇਵਰੀ ਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ . ਸਰਪ ਰੂਪ ਤੋਂ ਭਾਨ ਹੋ-
 ਵੈ ਹੈ . ਯਾ ਤੋਂ ਜੇਵਰੀ ਕਾਹੀਂ ਅਨਜਬਾ ਕਹਿਏ ਐਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਰ-
 ਪ ਰੂਪ ਤੋਂ ਜੇ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਭਾਨ ਐ ਕਬਨ . ਸੇ ਅਨਜਬਾ ਖਜਾ-
 ਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ .

ਐ ਅਖਜਾਤਿ ਵਾਦੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ : - ਜੇ ਅਸ-

ਤਕੀਪਤੀਤਹੈਵੇ. ਤੈ ਬੰਧਨਾਪਤ. ਅੰਸਸਮਿੰਗ ਕੀ ਪਤੀਤਿ ਹੁਈਚਾ-
 ਹਿਏਯਾਤੈ ਅਸਤਖਜਾਤਿ ਅਸੰਗਤਹੈ. ਛਨਿਕਵਿਗਨਾਨਕਾਹੀ
 ਆਕਾਰ ਸਰਧਾਦਿਕਹੈਵੇ ਤੈ ਛਨਮਾਤਸੈ ਅਧਿਕਕਾਲ ਭਿਰਪਤੀ-
 ਤਿਨਹੀਂ ਹੁਈਚਾਹਿਏ. ਯਾਤੈ ਆਤਮਖਜਾਤਿ ਅਸੰਗਤਹੈ. ਅੰ ਅ-
 ਨਨਥਾਖਜਾਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਬਮਰੀਤਿਤੈ ਚਿੰਤਾਮਲਿ ਕੇ ਮਤਸੈ ਦੁਖਿਤਹੀਹੈ
 ਤੈਸੈ ਚਿੰਤਾਮਲਿ ਕੀ ਗੀਤਿਸੈ ਕੀ ਅਨਨਥਾਖਜਾਤਿਮਤ ਅਸੰਗਤਹੈ
 ਕਾਹੇਤੈ ਗਜੇਯਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਜਾਨਹੈਵੇਹੈ. ਗਜੇਯਰੰਜੁ ਅੰਸਰਧ
 ਕਾਗਜਾਨ. ਇਹਕਹਨਾ ਅਤੀਤਹਿਰੁਧਹੈ. ਯਾਤੈ ਇਹ ਗੀਤਿ ਆ-
 ਨਨੀ ਯੋਗਜਹੈ:-

ਜਹਾਂਰੰਜੁਮੈ ਸਰਧ ਭੁਮਹੈ. ਤਹਾਂਰੰਜੁਸੈਨੇਤ੍ਰਕਾ ਅਧਨੀਵਿਥਿ
 ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਹੈਇਕੇ ਰੰਜੁਕਾਇਦੇ ਰੁਪਤੈ ਸਾਮਾਨਜ ਗਜਾਨਹੈ-
 ਵੇਹੈ; ਅੰਸਰਧਕੀ ਸਮਿਤਿਹੈਵੇਹੈ. “ਇਹ ਸਰਧਹੈ.” ਯਾਮੈਦੇ-
 ਗਜਾਨਹੈ:- “ਇਹ” ਅੰਸਤੈਰੰਜੁਕਾਸਾਮਾਨਜ ਪ੍ਰਤੀਛਗਜਾਨਹੈ. ਅੰ
 “ਸਰਧਹੈ” ਅੰਸੈਸਰਧਕਾਸਮਿਤਿ ਰੁਪਗਜਾਨਹੈ. ਇਸਗੀਤਿਸੈ
 “ਇਹ ਸਰਧਹੈ” ਇਹਾਂਦੇਗਜਾਨਹੈ; ਧਰੰਤੁਭੁਯਦੇਖ ਪ੍ਰਮਾਤਾਮੈ
 ਅੰਤਿਮਿਰਦੇਖ ਪ੍ਰਮਾਣਮੈ. ਤਾਕੇਬਲਤੈ ਪ੍ਰਰੁਖਕੁੰ ਅੰਸਾਵਿਵੇਕਨ
 ਹੀਂਹੋਤਾ, ਜੇਮੇਰੇਕੁੰਦੇਗਜਾਨਹੁਏਹੈ. ਯਦ੍ਯਾਪਿ “ਇਹ” ਅੰਸਰੰ-
 ਜੁਕਾਸਾਮਾਨਜ ਗਜਾਨ ਯਥਾਰਥਹੈ. ਅੰ ਪ੍ਰਰੁਖਦੇਖੇਸਰਧਕਾਸ-
 ਮਿਤਿਗਜਾਨ ਕੀ ਯਥਾਰਥਹੀਹੈ. ਤੈਕੀ ਮੇਰੇਕੁੰਦੇਗਜਾਨਹੁਏਹੈ,
 ਤਿਨਮੈਰੰਜੁਕਾਸਾਮਾਨਜ ਪ੍ਰਤੀਛਗਜਾਨਹੈ; ਅੰਸਰਧਕਾਸਮਿ-
 ਤਿਗਜਾਨਹੈ; ਇਹਵਿਵੇਕਨਹੀਂਹੈਵੇਹੈ. ਤਿਸਦੇਗਜਾਨਕੇ ਅਵਿ-
 ਵੇਕਕੁੰਹੀਸੰਖਜ ਪ੍ਰਭਾਕਰਮਤਮੈਭੁਮਕਹੇਹੈ. ਇਹੀ ਗੀਤਿਸਾਰੇਕੁੰ
 ਮਸ਼ਲਮੈਜਾਨਨੀ. ਯਾਗੀਤਿਸੈਰੰਜੁ ਆਦਿਕਨਮੈਸਰਧਾਦਿ-
 ਕਭੁਮਜਹਾਂਹੈਵੇ. ਤਹਾਂਚੁਜਾਰਿਮਤ ਸੁਨੇਹੈ. ਤਿਨਮੈਨੀਕਾਮਤਹੈ-
 ਇਸੈਕਹੇ; ਤਾਹੀਕੁੰਮੈਮਾਨੁ. ਇਹ ਸਿਖਜਕਾਪ੍ਰਸ਼ਨਹੈ. ੪੯

ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਖਜਾਤਿ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯਲਖਿ, ਪੰਚਮਤਿਨਤੋਂ ਐਰ;
ਯੁਕਿ ਹੀਨ ਮਤ ਚਜਾਹਿਏ. ਮਾਨਹੁ ਭੁਮਕੀ ਟੈਰ. ੫੦

ਟੀਕਾ:- ਏ ਸਿਖਸ. ਤਿਨ ਚਜਾਹਿ ਖਜਾਤਿ ਤੋਂ ਐਰ ਹੀ ਭੁਮਕੀ
ਟੈਰ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਖਜਾਤਿ ਪੰਚਮਲਖ. ਐਰ ਅਸਤਖਜਾਤਿ,
ਆਤਮਖਜਾਤਿ, ਅਨਜਬਾਖਜਾਤਿ, ਅਖਜਾਤਿ; ਏ ਚਾਰਿ ਮਤ ਯੁ-
ਕਿ ਹੀਨ ਹੈ. ਜੇਐ ਉਤਰ ਉਤਰ ਮਤ ਨਿਰੁਪਲ ਮੈਂ ਤੀਨਿ ਮਤ ਅਜੀਕ-
ਤ ਕਹੈ; ਤੇਐ ਅਖਜਾਤਿ ਮਤ ਬੀ ਅਸੀਗਤ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, “ਇਹ ਸਰ੍ਵ
ਹੈ” ਯਾਗਜਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ “ਇਹ” ਅੰਸ ਤੋਂ ਰੋਜੁ ਕਾ ਸਾਮਾਨ ਜਗਜਾ-
ਨ ਪ੍ਰਤ੍ਯੋਗ ਹੈ; ਐ “ਸਰ੍ਵ ਹੈ” ਇਤਨਾ ਅੰਸ ਪੁਰਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਰ੍ਵ
ਕਾ ਸਮਰਲ ਗਜਾਨ ਹੈ. ਇਹ ਅਖਜਾਤਿ ਵਾਦੀ ਕਾ ਮਤ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਪੁਰ-
ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਰ੍ਵ ਕਾ ਸਮਰਲ ਹੀ ਮਾਨੈਂ. ਐ ਸਨਮੁਖ ਰੋਜੁ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਰ-
ਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈਂ ਤੈ, ਸਨਮੁਖ ਰੋਜੁ ਤੋਂ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਭੁਯ ਹੋਇਕੇ
ਉਲਟਾ ਭੁਗੈ ਹੈ. ਜੇ ਭੁਯ ਐਭਾਗਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾਤੈ:-

ਸਨਮੁਖ ਰੋਜੁ ਦੇਸ ਮੈਂ ਹੀ ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਪੁਰਵ ਦ੍ਰਿ-
ਸ਼ ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਕਿਵਾ:- ਰੋਜੁ ਕੇ ਵਿਸੇਖ ਰੁਪ ਤੋਂ ਯਥਾ
ਰਬ ਗਜਾਨ ਹੁਏ ਤੋਂ ਅਨੰਤਰ ਐਸਾ ਬਾਧ ਹੋਵੈ ਹੈ:- “ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਰੋਜੁ ਮੈਂ
ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਿਥਾ ਹੋਤੀ ਭਈ.” ਯਾ ਬਾਧ ਤੋਂ ਬੀ ਰੋਜੁ ਮੈਂ ਹੀ
ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਪੁਰਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ.
ਐ “ਇਹ ਸਰ੍ਵ ਹੈ” ਇਹਾਂ ਗਜਾਨ ਏਕ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਦੇ ਨ-
ਹੀਂ. ਐ ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅੰਤ ਸਰਲ ਤੋਂ ਸਮਿਤਿ ਰੁਪ ਐ ਪ੍ਰਤ੍ਯੋਗ ਰੁਪ-
ਦੇ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈ ਅਖਜਾਤਿ ਮਤ ਬੀ ਅਤੀਤ ਅਸੀ-
ਗਤ ਹੈ. ਇਨ ਚਜਾਰੁ ਮਤ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਐ ਖੰਡਨ, ਵਿਵਰਲ

ਐਂ ਸੁਰਾਜਸਿਧਿ ਆਦਿਕ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਵਿਸੁਰ ਮੈਂ ਲਿਖ ਜਾਹੈ.
ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਐਂ ਖੰਡਨ ਕੀ ਕੁਝਿ ਕਹਿਨ ਹੋਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸੰਛੇਪ ਤੈਂ ਜਿਗ
ਸੁਕੁੰ ਗੀਤਿ ਜਨਾਈ ਹੈ; ਵਿਸੁਰ ਹਮਨੈ ਲਿਖ ਜਾਨਹੀਂ.

ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਅਨਿਰੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੀਯ ਖਜਾਤਿ ਹੈ: ਤਾਕੀ ਇਹ ਗੀਤਿ ਹੈ.
ਅੰਤ ਸੁਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਨੇਤਾ ਦਿਦੁ ਆਗ ਨਿਕਸਿਕੇ ਵਿਖਯਕੇ ਸਮਾ
ਨ ਆਕਾਰ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਤੈਂ ਵਿਖਯਕਾ ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਹੋਇਕੇ
ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੀ ਸਹਾਯਕ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਬਿਨਾ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜਹਾਂ ਰੱਜੁ ਮੈਂ ਸਰਪ ਭੁਮ ਹੋਵੈ ਹੈ
ਤਹਾਂ ਅੰਤ ਸੁਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਨੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਸੀ ਬੀ, ਐਂ ਰੱਜੁ ਮੈਂ
ਤਾਕਾ ਸੰਬੰਧ ਬੀ ਹੋਵੈ; ਪਰੰਤੂ ਤਿਮਿਰਾਦਿਕ ਦੇਖ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਹੋਂ. ਯਾ
ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਕੇ ਸਮਾਨਾਕਾਰ ਵਿਤਿ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਕਾ ਆ
ਵਰਲ ਨਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਕਾ ਨਿਮਿਤ ਵਿਤਿ
ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਬੀ, ਜਬ ਰੱਜੁ ਕਾ ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਤਬ
ਰੱਜੁ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸਿਧਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਛੋੜ ਹੋਇਕੇ, ਸੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਸ-
ਰਪਾਕਾਰ ਪਰਿਲਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਕਾਰਯ ਸ-
ਰਪ ਸਤ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਬਾਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਬਾਧ
ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ, ਸਤ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਅਸਤ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਬੰਧਨਾ ਪਤ ਕੀ ਲਜਾ-
ਈ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਐਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਅਸਤ ਬੀ ਨਹੀਂ.
ਕਿੰਤੂ ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਲ ਅਨਿਰੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੀਯ ਹੈ. ਸੁਭਿ ਆ-
ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਰੂਪਾਦਿਕ ਬੀ ਯਾਹੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਨਿਰੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੀਯ ਉਤ-
ਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਅਨਿਰੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੀਯ ਕੀ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤੀਤਿ.
ਐਂ ਕਥਨ, ਸੇ ਅਨਿਰੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੀਯ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਜੇ ਮੈਂ ਸਰਪ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਗਿਆਨ
ਰੂਪ ਵਿਤਿ ਬੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾਹੀ ਪਰਿਲਾਮ ਹੈ. ਅੰਤ ਸੁਰਲ ਕਾ ਨ
ਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਰੱਜੁ ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਸਰਪ ਕਾ ਬਾਧ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਕੇ

ਗਜਾਨਕਾ ਬੀਬਾਧ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅੰਤ ਸੁਰਲ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤੋ ਬਾਧਨ
 ਹੀ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੋ ਗਜਾਨ ਬੀ ਸਰਪ ਕੀ ਨਜਾਈ ਅਵਿਦ੍ਯਾ
 ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਤ ਅਸਤ ਸੈਂ ਵਿਲੋਛੁਲ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ
 ਰੋਜ਼ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਤਮੋਗੁਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰਸ
 ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਸਰਪ ਹੈ. ਅੰਸ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਸ
 ਤੇਗੁਲ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਵਿਤਿ ਗਜਾਨ ਹੈ. ਰੋਜ਼ ਚੇਤਨ ਕੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ
 ਕਾ ਜਾ ਸਮਯ ਸਰਪਾ ਕਾਰ ਪਰਿਲਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾਹੀ ਸਮਯ ਸਾਛੀ
 ਅਸ੍ਰਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਕਾਰ ਪਰਿਲਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਰੋ-
 ਜ਼ ਚੇਤਨ ਅਸ੍ਰਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਛੋਬੁ ਕਾ ਜੇ ਨਿਮਿਤ ਹੋ, ਤਾ ਨਿਮਿਤ
 ਮੈਂ ਹੀ ਸਾਛੀ ਅਸ੍ਰਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰਸ ਮੈਂ ਛੋਬੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਕੁਮਥ
 ਲ ਮੈਂ ਸਰਪਾ ਦਿਕ ਵਿਖਯ. ਅੰਤਿਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਏਕਹੀ ਸਮਯ ਉ-
 ਤਪਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅੰਸ ਰੋਜ਼ ਅਦਿਕ ਅਧਿਯਾਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਏਕਹੀ
 ਸਮਯ ਲੀਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਹੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਪਾ ਦਿਕ ਕੁਮ ਵਿਖੈ ਬਾਹਯ
 ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰਸ ਸਰਪਾ ਦਿਕ ਵਿਖਯ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਲ ਹੈ. ਅੰਸ
 ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਅਸ੍ਰਿਤ ਅੰਤਰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰਸ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੁ
 ਪ ਵਿਤਿ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਲ ਹੈ.

ਅੰਸ ਸੁਖ ਮੈਂ ਤੇ ਸਾਛੀ ਅਸ੍ਰਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਹੀ ਤਮੋਗੁਲ
 ਅੰਸ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਪਰਿਲਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ
 ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਅੰਸ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਪਰਿਲਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੁ-
 ਪ੍ਰ ਮੈਂ ਅੰਤਰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਹੀ ਵਿਖਯ ਅੰਸ ਗਜਾਨ ਦੇਨੁ ਕਾ ਉਪਾਦਾ-
 ਨ ਕਾਰਲ ਹੈ. ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਬਾਹਯ ਰੋਜ਼ ਸਰਪਾ ਦਿਕ, ਅੰਸ ਅੰਤਰ ਸੁਖ
 ਪਦਾਰਥ, ਸਾਛੀ ਕੁਸੁਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੀ ਵਿਤਿ ਦੁਆਰਾ
 ਜਾ ਕੁੰ ਸਾਛੀ, ਭਾਸੈ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਕਾਸੈ; ਸੇ ਸਾਛੀ ਕੁਸੁਯ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਰੋਜ਼ ਅਦਿਕ ਮੈਂ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਸਰਪਾ ਦਿਕ, ਅੰਸ ਤਿਨ
 ਕਾ ਗਜਾਨ ਕੁਮ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਅੰਸ ਅਯਾਸ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੇ ਕੁਮ ਅਦਿ

ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਲਾਮਹੈ: ਐਚੇਤਨ ਕਾ ਵਿਵਰਤਹੈ. ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕੇਸ
ਮਾਨ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਅਨੁਭਵ ਸਰੂਪ ਪਰਿਲਾਮ ਕਹਿਏਹੈ. ਐ ਅਧਿ
ਯਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਤ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਅਨੁਭਵ ਸਰੂਪ ਵਿਵਰਤ ਕਹਿਏਹੈ,
ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਅਵਿਦਿਆ, ਜੇ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯਹੈ. ਤੇ ਸੈ ਰੱਜੁ ਮੈਂਸ
ਰਾਖ ਐਤਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਬੀ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਸਰਾਖ ਐ
ਤਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਅਵਿਦਿਆ ਕੇ ਸਮਾਨ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਅਨੁਭਵ ਸਰੂਪ
ਕਹਿਏ ਅਵਿਦਿਆ ਤੈਂ ਐਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਆਕਾਰਹੈ. ਜੇ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾ ਪ
ਰਿਲਾਮਹੈ. ਤੇ ਸੈ ਰੱਜੁ ਅਵੇਛਿਨ ਅਧਿਯਾਨ, ਚੇਤਨ ਸਰੂਪਹੈ, ਸਰ
ਪ ਐਤਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸਤ ਸੈਂ ਵਿਲੱਛੁਦਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਸਰਾਖ ਐਤਾ
ਕਾ ਗਿਆਨ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਤੇ ਵਿਧੀਤ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਅ-
ਨੁਭਵ ਸਰੂਪ ਕਹਿਏ ਚੇਤਨ ਸੈਂ ਐਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਆਕਾਰਹੈ.

ਮਿਥਿਆ ਸਰਾਖ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਰੱਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨਹੈ. ਰੱਜੁ
ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸਰਾਖ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਰੱਜੁ ਬੀ ਕਲਪਿਤਹੈ. ਕਲਪਿਤ ਵ-
ਸਤੁ ਅਨੁਭਵ ਕਲਪਿਤ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਉਪਹਿ
ਤ ਚੇਤਨਹੀਂ ਅਧਿਯਾਨਹੈ. ਰੱਜੁ ਨਹੀਂ. ਐ ਰੱਜੁ ਵਿਸਿਯੁਕਤ ਅਧਿ
ਯਾਨ ਕਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਰੱਜੁ ਐਚੇਤਨ ਦੇਨ ਅਧਿਯਾਨਹੈ ਵੈਗੇ. ਤਹਾ ਰੱ
ਜੁ ਕਾਗ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਪਨਾ ਬਾਧਿਤਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇ
ਤਨਹੀਂ ਅਧਿਯਾਨਹੈ. ਰੱਜੁ ਵਿਸਿਯੁਕਤ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸੈ ਸਰਾਖ ਕੇ
ਗਿਆਨ ਕਾ ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨ ਅਧਿਯਾਨਹੈ. ਯਾ ਰੀਤਿ ਸੈਂ ਭ੍ਰਮ ਸਥਾਨ
ਮੈਂ ਵਿਖਯਾ ਕਾ ਐਤਾ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕਾ ਉਪਾਧਿ ਭੇਦ ਸੈਂ ਅਧਿਯਾਨ
ਭਿੰਨਹੈ; ਏਕ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਕੀ ਅਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅਵਿ-
ਦਿਆ ਮੈਂ ਛੋਭਦੁਆਰਾ ਦੇਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਹੈ. ਤੇ ਸੈ ਰੱਜੁ ਕਾ
ਗਿਆਨ ਦੇਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਨਿਮਿਤ੍ਤ ਕਹੀਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ:-
ਐਸੀ ਸੁਕਾਹੇਵੈਹੈ:-

ਰੱਜੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸਰਾਖ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਮਿ

ਬਜਾਵਸੁ ਕਾ ਜੇ ਅਧਿਯਾਨ ਹੋਵੇ. ਤਾ ਅਧਿਯਾਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਮਿ-
 ਬਜਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਹ ਅਵੇਤਵਾਦਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਅੰ ਮਿ-
 ਬਜਾ ਸਰਪਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਰੋਜ਼ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ; ਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ. ਯਾ
 ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਸਰਪ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਸੰਕਾ ਕਾ

ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ:-

ਰੋਜ਼ ਆਦਿਕ ਜੜ੍ਹ ਪਥਾਰਥ ਕਾ ਗਿਆਨ ਅੰਤਰ੍ਰਹਲ ਕੀ ਵਿ-
 ਤਿਰੁਪ ਹੋਵੇ. ਤਾ ਕਾ ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਵਿਤਿ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਜੇ ਆਵਰਲ
 ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਸਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਵਰਲ ਜੜ੍ਹ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੋ ਨਹੀਂ.
 ਕਿੰਤੁ ਜੜ੍ਹ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਜੇ ਚੇਤਨ ਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਸ-
 ਮਾਨਾ ਕਾਰ ਅੰਤਰ੍ਰਹਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਅਵੇਤਿਨ ਚੇਤਨ ਕਾ ਹੀ
 ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਜੇ ਚਿਦਾਭਾਸ ਹੈ. ਤਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾ-
 ਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਚੇਤਨ ਸੁਖੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ
 ਇਹ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਸੰਪੂਰਨ ਆਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇਂਗੇ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ
 ਚਿਦਾਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰ੍ਰਹਲ ਕੀ ਵਿਤਿਰੁਪ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਜੇ ਵਿਤਿ-
 ਰਾਗ ਤਾ ਕਾ ਆਵਰਲ ਭੰਗ ਰੁਪ ਫਲ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਚਿਦਾਭਾ-
 ਸ ਭਾਗ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੁਪ ਫਲ ਰੋਜ਼ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਤਿ ਗਿਆਨ ਕਾ ਕੇ
 ਵਲ ਜੜ੍ਹ ਰੋਜ਼ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਸਹਿਤ ਰੋਜ਼ ਸਾ-
 ਭਾਸ ਵਿਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਸਿਧਾਂਤ ਗ੍ਰੰਥ ਮੈਂ ਇਹ
 ਲਿਖਿਆ ਹੈ:- “ਅੰਤਰ੍ਰਹਲ ਜਨਮ ਵਿਤਿ ਗਿਆਨ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੁਪ ਵਿ-
 ਖਯ ਕਰੇਂਗੇ.” ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਨਿਰਾਵਰਲ ਹੋਇ ਕੇ
 ਸਰਪਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਰੋਜ਼ ਅਵੇਤਿਨ ਚੇਤਨ ਕਾ ਬੀ ਨਿਜ ਪ੍ਰਕਾਸ
 ਤੋਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਸਰਪ ਕੇ ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ
 ਗਿਆਨ ਹੈ. ਤਾ ਤੋਂ ਸਰਪ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸੰਭਵ ਹੈ.

ਅਨਜ ਸੰਕਾ.

ਯਦਯਪਿ ਯਾ ਗੀਤਿ ਸੰਸਰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੋਜ਼ ਕੇ ਗਯਾਨ ਤੋਂ
ਸੰਭਵ ਹੈ. ਤਬਾਪਿ ਸਰਧ ਕੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ
ਤੋਂ; ਸਰਧ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਰੋਜ਼ ਅਵਛਿਨ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਐਂ ਸਰਧ ਕੇ
ਗਯਾਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਪੁਰਵ ਉਕ੍ਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੋਜ਼
ਗਯਾਨ ਸੋ ਰੋਜ਼ ਅਵਛਿਨ ਚੇਤਨ ਕਾ ਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨ ਕਾ
ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੁਏ ਤੋਂ ਬੀ ਸਰਧ ਗਯਾਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾ-
ਨ ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨ ਅਗਯਾਤ ਹੈ. ਐਂ ਅਗਯਾਤ ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ ਕਲਧਿ
ਤਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਗਯਾਤ ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ ਹੀ ਕਲਧਿ ਤ
ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਗਯਾਨ ਤੋਂ ਸਰਧ ਗਯਾਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿ-
ਤਿ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਤਾ ਕਾ.

ਸਮਾਧਾਨ ਇਹ ਹੈ:-

ਵਿਖਯ ਕੇ ਆਧੀਨ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਵਿਖਯ ਜੇ ਸਰਧ ਤਾਕੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਤੇ ਹੀ ਸਰਧ ਕੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਵਿਖਯ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਆਪ
ਹੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐਂਰ ਜੇ ਐਂਸੇ ਕਹੈ:- ਕਲਧਿ ਤਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅਧਿਯਾਨ
ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਐਂ ਸਰਧ ਕਾ ਗਯਾਨ ਬੀ ਕਲਧਿ ਤ ਹੈ; ਤਾ
ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨ ਹੈ; ਤਾ ਕੇ ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਕਲਧਿ ਤ ਸਰਧ
ਕੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਤਾ ਕਾ ਸਮਾਧਾਨ ਇਹ ਹੈ:- ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਏਕ
ਤੋਂ ਅਤੀਤ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਦੁਸਰੀ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਜੇ ਲਯ, ਜੇ ਬੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਕਾਰਯ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅਤੀ-
ਤ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਾਰੇ ਕਲਧਿ ਤ ਦਸਤੁ ਕਾ ਕਾਰਣ ਅਧਿਯਾਨ

ਨਕੇ ਅਸਿਤ ਅਗਜਾਨ ਹੈ. ਤਾ ਅਗਜਾਨ ਸਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਕਾਰਜ
 ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤੈ ਅਧਿਯਾਨ ਗਜਾਨ ਤੈ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਧਰੰਤੁ ਕਾਰਣ ਮੈਲ
 ਯਰੁਧ ਜੇ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ, ਸੇ ਅਧਿਯਾਨ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਕੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੇ ਸੁ-
 ਖਪਿ ਐ ਪੁਲਕ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨਕਾ ਅਗਜਾਨ ਮੈਲਯ ਅਧਿ-
 ਯਾਨ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨਕੇ ਲਯ ਮੈਂ ਨਿ-
 ਮਿਤ, ਭੋਗ ਕੇ ਸਨ ਮੁਖ ਕਰਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਂਝੀ
 ਕੇ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਹੀ ਸਰਧ ਗਜਾਨ ਕਾਲਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸਰਧ ਗਜਾ-
 ਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਸਰਧ ਤਾਕਾ; ਅਭਾਵ ਸਰਧ ਗਜਾਨ ਕੇ ਲਯ ਮੈਂ ਨਿ-
 ਮਿਤ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਸਰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੱਜੁ ਗਜਾਨ ਤੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ
 ਸਰਧ ਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਸਰਧ; ਤਾਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਸਰਧ ਗਜਾਨ
 ਕਾਲਯ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਅਥਵਾ ਸਰਧ ਐ ਤਾਕਾ ਗਜਾਨ ਦੇਨੂੰ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੱਜੁ ਗਜਾ-
 ਨ ਤੈਂ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜਬ ਰੱਜੁ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤਬ ਅੰਤ-
 ਸ਼ੁਰਣ ਕੀ ਵਿਤਿ ਨੇਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਸਿਕੇ ਰੱਜੁ ਦੇ ਸਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਐ ਰੱਜੁ ਕੇ ਸਮਾਨ ਵਿਤਿ ਕਾ ਅਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਰੱਜੁ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਗ
 ਸਮਯ ਵਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ, ਐ ਰੱਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਦੇਨੂੰ ਏਕ ਹੋ
 ਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਭੇਦ ਰਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਮੈਂ ਇਹ ਹੋਤੁ ਹੈ:- ਚੇਤਨ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ
 ਮੈਂ ਤੈਂ ਭੇਦ ਕਹੂੰ ਬੀ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਉਪਾਧਿ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ
 ਵਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਐ ਰੱਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਕਉਪਾਧਿ,
 ਵਿਤਿ ਐ ਰੱਜੁ ਹੈ. ਸੇ ਵਿਤਿ ਐ ਰੱਜੁ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦੇ ਸਮੈਂ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੈ, ਜ-
 ਬ ਤੈਂ ਉਪਾਧਿ ਵਾਲੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਦੇਨੂੰ ਉਪਾਧਿ ਏਕ ਦੇ
 ਸਮੈਂ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਇਹ
 ਵਾਰਤਾ ਵੇਦਾਂਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਕ ਗੰਥ ਨ ਮੈਂ ਲਿਖੀ ਹੈ. ਭਿੰਨ ਦੇ ਸਮੈਂ
 ਮੈਂ ਸ੍ਥਿਤ ਉਪਾਧਿ ਤੈਂ ਹੀ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਏਕ ਦੇ ਸਮੈਂ
 ਜਬ ਦੇਨੂੰ ਉਪਾਧਿ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਦੇਉ ਉਪਾਧਿ ਮੈਂ ਉਪਹਿਤ

ਈ ਚੇਤਨ ਏਕਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੱਜ ਕੇ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਜਾਨ ਸਮਝ
ਰੱਜ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਅੰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਏਕ ਹੋ. ਤਹਾ ਸਾਛੀ ਚੇਤ
ਨਹੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅੰਤਰੁਰੁ ਅੰਤਰੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਸਿ
ਤਜੇ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੇਤਨ ਮਾਤ. ਜੇ ਸਾਛੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
ਰੱਜ ਗਜਾਨ ਸਮਝ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਅੰ ਰੱਜ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਅਭੇਦ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਰੱਜ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਰੱਜ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ
ਰੱਜ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਅਭਿਨ ਸਾਛੀ ਕਾ ਬੀ ਰੱਜ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੋ
ਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੱਜ ਗਜਾਨ ਸਮਝ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਛੀ ਕਾ ਭਾਨ
ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਕਲਪਿਤ ਸਰ੍ਵ ਗਜਾਨ ਕੀ ਨਿਦ੍ਰਿਤਿ ਸੰਭਵੇ ਹੈ. ਕਿੰਵਾ :-

ਕੁਟਸ਼ਟੀ ਪਮੈਂ ਵਿਦਯਾਰੁ ਲਯਾ ਮੀਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਯਾ ਕਹੀ
ਹੈ :- “ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰੁਰੁ ਕੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁਆਰਾ ਨਿ
ਕਸਿਕੇ ਅਟਾਦਿਕ ਵਿਖਯ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ. ਅਟਾਦਿਕ ਵਿਖਯ, ਅੰਤੋ-
ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਤਿਨ ਕਾ ਗਜਾਨ, ਤਥਾ ਆਭਾਸ ਸਹਿ-
ਤ ਅੰਤਰੁਰੁ ਰੂਪ ਗਜਾਤਾ. ਇਨ ਤੀਨੂੰ ਕੁੰ ਸਾਛੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ.” “ਇਹ
ਅਟਾ ਹੈ” ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਅਟ ਮਾਤ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾ-
ਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. “ਮੈਂ ਅਟ ਕੁੰ ਜਾਨੂੰ ਹੂੰ” ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ “ਮੈਂ” ਸ੍ਵਦਕਾ ਅਰ-
ਥ ਗਜਾਤਾ; ਅੰ ਗਯੇ ਅਟ ਅੰਤਰੁਰੁ ਗਜਾਨ; ਯਾ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਕਾ ਸਾ-
ਛੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਰ੍ਵ ਤ੍ਰਿਪੁਟਿਯੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਾ-
ਛੀ ਹੈ. ਸਾਛੀ ਆਪ ਅਗਜਾਤ ਹੋਵੇ ਤੋਂ, ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਕਾ ਗਜਾਨ ਸਾਛੀ ਮੈਂ
ਬਨੇ ਨਹੀ. ਯਾ ਤੋਂ ਸਰ੍ਵ ਤ੍ਰਿਪੁਟਿਯੋਂ ਕੇ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਕਾ ਗਜਾਨ ਅ
ਵਸ੍ਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਸਾਛੀ ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਸਰ੍ਵ ਗਜਾਨ ਕੀ ਨਿਦ੍ਰਿਤਿ ਸੰਭਵੇ
ਹੈ ਯਾ ਪ੍ਰਵਰਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਅੰਤਰੁਰੁ ਗਜਾਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਭਿੰਨ-
ਭਿੰਨ ਕਰਜਾ. ਤਾ ਮੈਂ ਇਤਨੇ ਸੰਕਾ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਪੰਛ ਮੈਂ ਸੰਕਾ ਸ-
ਮਾਧਾਨ ਰੂਪ ਵਿਵਾਦ ਅੰ ਰਬੀ ਬਹੁਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ,

ਸਰ੍ਵ ਅੰਤਰੁਰੁ ਗਜਾਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਏਕਹੀ ਹੈ. ਇਹ ਪੰਛ

ਕਹੈ ਹੈ: - ਤਹਾਂ ਬਾਹਜ ਜੈ ਰੰਜੁ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਸਰਪ ਅੰਤ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਅ-
 ਧਿਯਾਨ ਕਰੈ, ਤੈ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈ. ਜਿਨ ਤੈ ਗਜਾਨਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਧੁਮਾਤਾ ਅ-
 ਬਹਾ ਮਾਛੀ ਕੇ ਆਸਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਬਾਹਜ ਜੈ ਰੰਜੁ ਚੇਤਨ, ਤਾ ਕੇ ਆਸਿਤ ਗਜਾ-
 ਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਤੈ ਸੇ ਸਰਪ ਅੰਤ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਅੰਤ ਕ-
 ਰਲ ਉਪਹਿਤ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਮਾਨੈ. ਤੈ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤ ਅੰਤ ਕਰਲ ਦੇਸੁ
 ਮੈਂ ਸਰਪ ਕੀ ਧੁਤੀ ਤਿ ਚਾਹਿਏ. ਰੰਜੁ ਦੇਸੁ ਮੈਂ ਸਰਪ ਕੀ ਧੁਤੀ ਤਿ ਨਹੀਂ ਚਾਹਿ-
 ਏ. ਅੰਤ ਉਪਜੇ ਸਰਪ ਕੀ ਬਾਹਿਰ ਧੁਤੀ ਤਿ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਲ ਤੈ ਮਾਨੈ. ਤੈ
 ਆਤਮਾ ਕਾ ਤਿ ਮਤ ਕੀ ਸਿਧਿ ਹੋਵੈ ਨੀ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਰੰਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇ-
 ਤਨ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਅੰਤ ਕਰਲ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ
 ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਸਰਪ ਅੰਤ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਅ-
 ਧਿਯਾਨ ਏਕ ਨਹੀਂ ਬਨੈ. ਤਬਾਧਿ ਰੰਜੁ ਕੇ ਸਮੀਪ ਪ੍ਰਾਪੁ ਜੈ ਅੰਤ ਕਰਲ
 ਕੀ ਇਹ ਮਾਰਾ ਹੋਇ. ਤਾ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਸਿਤ ਅਵਿਦਯਾ. ਸ-
 ਰਪ ਕਾਰ ਅੰਤ ਗਜਾਨਨ ਕਾਰ ਪਰਿਣਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ
 ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤ ਅਵਿਦਯਾ ਕਾ ਤਮੋਗਲ ਅੰਤ ਸਰਪ ਕਾ ਉਪਦਾਨ ਕਾ
 ਰਲ ਹੈ. ਤਾਹੀ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਤ ਸਹੁਗਲ ਅੰਤ ਸਰਪ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਉਪਦਾਨ
 ਕਾਰਲ ਹੈ. ਸਰਪ ਅੰਤ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਅਧਿ-
 ਯਾਨ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਤਿ ਰੰਜੁ ਦੇਸੁ ਮੈਂ ਬਾਹਿਰ ਨਾਈ. ਯਾ ਤੈ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤ-
 ਨ ਕੀ ਬਾਹਿਰ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਸਰਪ ਕਾ ਆਸ੍ਰਯ ਬਨੈ ਹੈ. ਜਿਤਨਾ ਅੰਤ ਕਰ-
 ਲ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਉਤਨਾ ਹੀ ਸਾਛੀ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤ
 ਹ ਸ੍ਰਿਤ ਜੈ ਅੰਤ ਕਰਲ, ਜੇਈ ਦ੍ਰਿਤਿ ਸ਼ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ
 ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਸਾਛੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਆਸ੍ਰਯ
 ਬਨੈ ਹੈ. ਰੰਜੁ ਕਾ ਜਬ ਸਾਛਾ ਤਕਾਰ ਹੋਵੈ ਤਬ ਰੰਜੁ ਚੇਤਨ ਅੰਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਚੇ-
 ਤਨ ਦੇਨੁ ਏਕ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਰੰਜੁ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਮੈਂ ਸਰਪ ਅੰਤ ਕੇ ਗਜਾ-
 ਨ ਕੀ ਨਿਦ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਬਨੈ ਹੈ.

ਜਹਾਂ ਏਕ ਰੰਜੁ ਮੈਂ ਦੇਸੁ ਪ੍ਰਵਨ ਕੁੰ ਵਿਸੀ ਕੁੰ ਸਰਪ ਵਿਸੀ ਕੁੰ ਦੇਤ

ਕਿਸੀ ਕੁੰਮਾਲਾ, ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕੀ ਦਰਾਰ, ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਜਲ ਧਾਰਾ;
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ. ਅਬਹਾ ਸਰਵ ਕੁੰ ਸਰਪਹੀ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤਿ ਹੋਵੈ. ਤਹਾਂ ਜਾਪੁਰਖ ਕੁੰ ਰੰਜੁ ਕਾ ਸਾਛਾਤ ਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਕੀ ਫਿਤਿ
 ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਅਯਜਾਸ ਕੀ ਨਿਫਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਕੁੰ ਰੰਜੁ ਗਜਾਨ-
 ਨ ਹੀ ਹੋਵੈ. ਤਾਰੇ ਅਯਜਾਸ ਕੀ ਨਿਫਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਏਂ ਫਿਤਿ ਚੇਤਨ
 ਹੀ ਕਲਪਿਤ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਰੰਜੁ ਆਦਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ
 ਨਹੀਂ. ਜੇ ਰੰਜੁ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਸਰਪ ਦੇਵਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਮਾਏ
 ਤੇ ਦਸ ਪੁਰਖ ਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜੇ ਹੋਵੈ ਦਸ ਪਦਾਰਥ. ਜੇ ਏਕ ਏਕ ਕੁੰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ. ਐਹ ਮਾਰੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਤੇ ਜਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਜੇ ਪ-
 ਦਾਰਥ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਤਾਹੀਂ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ: ਅਨਜ ਕੁੰ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਕੀ
 ਤਿਸੇਂ ਬਾਯਜ ਸਰਪਾਦਿਕ ਐ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਾ ਫਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਸਾ-
 ਛੀ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾਰਥ, ਐ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਾ ਕੀ ਅ-
 ਤ ਸ਼ਰਣ ਉਪਹਿਤ ਸਾਛੀ ਹੀ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਸਤ ਅ-
 ਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਜੇ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਅਵਿਦਯਾ ਕਾ ਪਰਿਣਾ-
 ਮ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਸਰਪਾਦਿਕ ਤਿਨ ਕੀ ਖਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤੀ-
 ਤਿ ਐ ਕਥਨ, ਜੇ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਖਜਾਤੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ੫੦

ਸਿਖਯ ਉਦਾਹ.

ਦੇਹਾ.

ਇਹ ਸਿਖਯਾ ਪਰਤੀਤ ਹੈ. ਜਾਮੈਂ ਜਗਤ ਅਧਾਰ;
 ਮੈਂ ਬੁਗਦਨ ਮੈਂ ਕੁੰ ਕਹੈ. ਕੇ ਯਾਰੇ ਆਧਾਰ. ੫੧

ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ. ੫੧

ਸ਼ੀਗਰੁਰਦਾਹ.

ਦੇਹਾ.

ਤਵ ਨਿਜ ਰੂਪ ਅਗਜਾਨ ਤੇ, ਹੈ ਸਿਖਯਾ ਜਗਤਾਨ:

ਅਧਿਯਾਨ ਆਧਾਰ ਤੂੰ, ਰੰਜੁ ਭੁਜੰਗ ਸਮਾਨ. ੫੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਤੇਰਾ ਜੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਹਿਏ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਹਿ
ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਤਿਸ ਤੋਂ ਮਿਥਣਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਜਗਤ ਕਾ
ਆਧਾਰ ਐ ਅਧਿਯਾਨ ਤੂੰ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਰੰਜੁ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ ਮਿਥਣਾ
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾਂ ਮਿਥਣਾ ਭੁਜੰਗ ਕਾ ਆਧਾਰ ਐ ਅਧਿ
ਯਾਨ ਰੰਜੁ ਹੈ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਮਿਥਣਾ ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਮੁਖਜ ਦ੍ਰਿ
ਤੀ ਯ ਪੇਂਡ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਐ ਪ੍ਰਥਮ ਪੇਂਡ ਮੈਂ ਰੰਜੁ ਉਪ
ਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਪੇਂਡ ਮੈਂ ਰੰਜੁ ਅਧਿਯਾਨ ਨਹੀਂ; ਤਥਾਪਿ ਪ੍ਰਥ-
ਮ ਪੇਂਡ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਪੇਂਡੇ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਰੰਜੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੁ-
ਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਰੰਜੁ ਅਧਿਯਾਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ ਭੁਜੰਗ
ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਤਥਾ ਆਧਾਰ ਰੰਜੁ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ ਜਗਤ ਕਾ
ਅਧਿਯਾਨ ਐਰ ਆਧਾਰ ਤੂੰ ਹੈ.

ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਰਹਸਜ ਹੈ:- ਜੇਵਰੀ ਕੇਦੇ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈਂ; ਏ-
ਕੇ ਤੋਂ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਹੈ. ਏਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਹੈ. ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ "ਇਦੇ"
ਹੈ. ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ "ਰੰਜੁ" ਹੈ. "ਇਹ ਸਰਪ ਹੈ." ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ
ਸਰਪ ਮੈਂ ਅਭਿਨ ਹੋਇ ਕੇ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਜੇ "ਇ-
ਦੇ ਰੂਪ" ਸੇ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ
ਨ ਹੋਵੇ ਕਿੰਤੁ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਰੰਜੁ ਕਾ ਵਿਸੇਖ
ਰੂਪ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਬੀ ਦੇ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਏਕ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ, ਦੂਸਰਾ
ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ. ਸਤ ਰੂਪ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਹੈ. ਅਸੰਗਤਾ ਕੂਟ ਸ਼ਬਤਾ ਨਿਤ੍ਯ ਮੁ-
ਕੁਤਾ ਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, "ਸੁਲ ਸੁਛਮ ਸੰਘਾਤ ਹੈ." ਯਾ
ਮੈਂ ਸੁਲ ਸੁਛਮ ਸੰਘਾਤ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਸਮਝ ਬੀ ਮਿਥਣਾ ਸੰਘਾਤ ਮੈਂ
ਅਭਿਨ ਹੋਇ ਕੇ ਸਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਤ ਸ਼ਰੂ-
ਪ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਸੁਲ ਸੁਛਮ ਸੰਘਾਤ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਸਮਝ
ਆਤਮਾ ਕਾ ਅਸੰਗ ਕੂਟ ਸ਼ਬ ਨਿਤ੍ਯ ਮੁਕੁ ਸ਼ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ

ਕਿੰਤੁ ਅਸੰਗਾਦਿ ਸ਼ਰੂਪ ਅਤਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁਏ ਤੈਂ ਸੰਘਾਤ ਭ੍ਰਾਂਤਿ
 ਦੁਰਿਹੇ ਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਸੰਗਤਾ, ਕੁਟਸ਼ਥਤਾ, ਨਿਤਜਮਕੁਤਾ, ਵਜਾਧਰ-
 ਤਾਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਹੈਂ. ਸਰਵ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਮੈਂ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਆਧਾਰ ਕਰਿ
 ਏ ਹੈ. ਐ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਅਧਿਯਾਨ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਜੈ ਮੈਂ ਸਰਧਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ
 ਜੈ ਜੇ ਵਰੀਤਾ ਕਾ ਸਾਮਾਨਜ "ਇਦੰ" ਸ਼ਰੂਪ ਸਰਧਕਾ ਆਧਾਰ ਹੈ. ਐ-
 ਵਿਸੇਖ ਰੋਜੁ ਸ਼ਰੂਪ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਿਥਜਾ ਪ੍ਰਧੰਬਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ
 ਜੈ ਅਤਮਾਤਾ ਕਾ ਸਾਮਾਨਜ ਸਤਰੂਪ ਪ੍ਰਧੰਬਕਾ ਆਧਾਰ ਹੈ. ਐ ਅਸੰ-
 ਗਤਾਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਧਾਰ ਐ-
 ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ ਸਰਵਗਤਾ ਮਨਮਭੁਨਿਨੈ ਕਿੰਚਿਦ ਭੇਦ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ
 ਨ ਕਿਆ ਹੈ.

ਸਿਖਜ ਉਦਾਹ.

ਦੇਹਾ.

ਭਗਵਨ ਮਿਥਜਾ ਜਗਤ ਕੇ, ਦ੍ਰਸ਼ਟਾ ਕਰਿਏ ਕੋਨ;

ਅਧਿਯਾਨ ਆਧਾਰ ਜੇ, ਦ੍ਰਸ਼ਟਾ ਹੋਇ ਨ ਤੈਨ. ੫੩

ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ. ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:- ਜਗਤ ਕਾ ਆਧਾਰ ਐ ਅ-
 ਧਿਯਾਨ ਅਤਮਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਦ੍ਰਸ਼ਟਾ ਅਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕ-
 ਯਾ ਚਾਹਿਏ. ਜੈ ਮੈਂ ਸਰਧਕਾ ਆਧਾਰ ਐ ਅਧਿਯਾਨ ਜੈ ਰੋਜੁ ਤਾ
 ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਪੁਰੁਖ ਸਰਧਕਾ ਦ੍ਰਸ਼ਟਾ ਹੈ. ੫੩

ਸ੍ਰੀਗੁਰੁ ਹਾਦ.

ਚੌਪਾਈ.

ਮਿਥਜਾ ਵਸੁ ਜਗਤ ਮੈਂ ਜੇਹੈ,

ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਤੈਹੈ ;

ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਵਿਧਿ ਧਿਯਾਨੁ,

ਇਕ ਚੇਤਨ ਦੂਜੇ ਜੜ੍ਹ ਜਾਨਹੁ. ੫੪
 ਅਧਿਯਾਨ ਜੜ੍ਹ ਵਸੁ ਜਗਾਂਹੈ,
 ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਤਤੈਂ ਭਿੰਨ ਤਹਾਂ ਹੈਂ;
 ਜਗਾਂਹੋਇ ਚੇਤਨ ਆਧਾਰ,
 ਤਹਾਂ ਨ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੋਵੈ ਨਜਾਰਾ. ੫੫

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸ਼ਤ. ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:— ਜਗਾਂ ਜੜ੍ਹ ਅਧਿਯਾਨ ਹੋ-
 ਵੈ, ਤਹਾਂ ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਗਾਂ ਚੇਤਨ ਅਧਿਯਾ-
 ਨ ਹੋਵੈ, ਤਹਾਂ ਅਧਿਯਾਨ ਹੀ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ੫੫

ਦੇਹਾ.

ਚੇਤਨ ਮਿਥਿਆ ਸੁਖੁ ਕੇ, ਅਧਿਯਾਨ ਨਿਰਧਾਰ;
 ਸੇਈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਭਿੰਨ ਨਹਿ, ਤੇਮੈ ਜਗਤ ਵਿਚਾਰ. ੫੬

ਟੀਕਾ:— ਜੇਮੈ ਸੁਖੁ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਢੀ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਸੇਈ
 ਸੁਖੁ ਕਾ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੈ, ਤੇਮੈ ਜਗਤ ਕਾ ਆਤਮਾ ਹੀ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ, ਸੇ-
 ਈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੈ. ਇਹ ਸੁੱਕਾ ਐਸਾ ਸਮਾਧਾਨ ਸੁਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਜੇਹੀ ਕੁੰ-
 ਸਰਪ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਮਾਨਿ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ. ਐਸੇ ਸਿੰਧਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਤੇ ਸਰਪ
 ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਸਾਢੀ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਸੇਈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੈ. ਜਾਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਲਪਿ-
 ਤ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੀ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਹੈ. ਸੁੱਕਾ ਸਮਾਧਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ੫੬

ਦੇਹਾ.

ਇਹ ਮਿਥਿਆ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ, ਹੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮ ਭਾਨ ;
 ਤਾਰੀ ਕਹਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤੂੰ, ਚਾਹੈ ਸਿਖ ਜ ਸੁਜਾਨ. ੫੭

ਟੀਕਾ:— ਹੇ ਸਿਖ! ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਵਿਖੈ ਸੰਸਾਰ ਬੁਧੀ ਦੁ-
 ਖ ਮਿਥਿਆ ਹੀ ਭ੍ਰਮ ਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤਾ ਮਿਥਿਆ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ

ਕੀ ਚਾਹੁ ਬੰਨੈ ਨਹੀਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇਮੈ ਬਾਜੀਗਰਨੈ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੁੰਮਿ
ਕਜਾ ਸਤੁ ਮੰਦਰੇ ਬਲ ਮੈਂ ਦਿਖਾਯਾ ਹੋਵੈ, ਤਾਕੇ ਮਾਰਨੈ ਵਿਖੈ ਵਹੁ ਪੁਰਖ
ਉਲ੍ਹੇਗ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ. ਤੇਮੈ ਮਿਥਨਾ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕੀ ਚਾਹੁ ਬ
ਨੈ ਨਹੀਂ. ੫੭

ਸਿਖਜਉਵਾਚ.

ਚੋਖਾਈ.

ਜਗ ਯਜਨਾਧਿ ਮਿਥਨਾ ਗੁਰਦੇਵਾ,
ਤਬਾਧਿ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰ ਤਿਹਿ ਛੇਵਾ ;
ਜੁਧੂ ਭੁਯਾਨਕ ਜਾਹੁੰ ਭੁਮੈ ,
ਕਰਿਸਾਧਨ ਜਨ ਜਿਮ ਤਿਹਿ ਨਮੈ. ੫੮
ਜਾਤੈਂ ਹੈ ਜਾਤੈਂ ਜਗ ਹਾਨ,
ਜੇ ਉਪਾਵ ਭਾਖੇ ਭਗਵਾਨ;
ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਸਤ ਗੁਰਨ ਹਿੰਮਾਨ,
ਸੁਵਲ ਟੁਕਦੇ ਵਚਕ ਨਾਨ. ੫੯

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭਗਵਨ. ਆਪਨੈ ਕਹਿ ਜਾ ਜੇ “ਜਗਤ ਤੇਰੇ ਵਿਖੈ
ਮਿਥਨਾ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਭ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਨਹੀਂ.” ਜੇ ਯਜਨਾਧਿ
ਸਭ ਹੈ. ਤਬਾਧਿ ਹੇ ਭਗਵਨ. ਜੇ ਮਿਥਨਾ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਵਾਜਾ ਉਪਾ
ਯ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਣਾ ਦਿਕਸੰਸਾਰ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਭਾਨਨ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਉ-
ਪਾਯ ਆਪ ਕਰੇ. ਮੈਰ ਆਪਨੈ ਕਹਿ ਜਾ, ਜੇ “ਮਿਥਨਾ ਕੀ ਨਿਵਿ-
ਤਿ ਵਾਸੇ ਸਾਧਨ ਚਾਹਿਏ ਨਹੀਂ.” ਜੇ ਹਾਰਤਾ ਬੀ ਸਭ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਹੇ ਭ
ਗਵਨ. ਜਾਹੁੰ ਮਿਥਨਾ ਪਦਾਰਥ ਬੀ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੋਵੈ, ਤਾਹੁੰ ਵ-
ਹ ਮਿਥਨਾ ਬੀ ਸਾਧਨ ਮੈਂ ਦੁਰਿ ਕਰਨਾ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਕਿਸੀ ਪੁ-
ਰਖ ਕੁੰਮਿ ਤਿਹਿ ਭੁਯਾਨਕ ਜੁਧੂ ਆਵੇ ਤੇ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਮਿਥਨਾ

ਬੀਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਕੇ ਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨੈ ਕੁੰਜਧ ਮੈ ਪਾਦ ਪ੍ਰਛਾਲ ਨਾ ਦਿਕ
ਨਾਨਾ ਸਾਧਨ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਰੈ ਹੈ: ਤੈਸੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਿਥਾ ਬੀਹੈਂ ਪ
ਰੰਤੂ ਜਨਮਾ ਦਿਕ ਦੁਖ ਕਾਹੇ ਤੁਮੇਰੇ ਕੁੰਧ ਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਨਿ
ਵਿਤਿ ਚਾਰੁੰਗੁ, ਆਪਲੀ ਪਾਕਰਿ ਕੇ ਉਧਾਯ ਬਤਾਓ.

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਵਾਚ.

ਸੇਰਠਾ.

ਮੇ ਮੈਂ ਕਹੰਯੇ ਬਖਾਨਿ, ਜੇ ਸਾਧਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਛਿਯੋ;
ਨਿਜ ਹਿਯ ਨਿਜ ਚੁਯ ਆਨਿ, ਰਹੈ ਨ ਰੰਚ ਕ ਖੇਦ ਜਗ. ੬੦

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜੇ ਤੁਜਗਤ ਰੂਪੀ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕਾ
ਧਨ ਪ੍ਰਛਿਯਾ, ਜੇ ਹਮ ਤੇਰੇ ਕੁੰਧ ਬਮਹੀ ਕਹਿ ਦਿਯਾ. ਤਿਸ ਵਿਖੈ ਤੁੰਦ੍ਰਿ
ਕ ਨਿਜ ਚੁਯ ਕਰ; ਤਾ ਤੈਂ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਖੇਦ ਰਹੇ ਨਹੀਂ. ੬੦

ਦੇਹਾ.

ਨਿਜ ਆਤਮ ਅਗਯਾਨ ਤੈਂ, ਹੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜਗ ਖੇਦ;
ਨਮੈ ਸੁ ਤਾਰੇ ਬੇਧ ਮੈਂ, ਇਹ ਭਾਖਤ ਮੁਨਿ ਵੇਦ. ੬੧
ਜਗ ਮੈ ਮੈਂ ਨਹਿ “ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ” “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਇਹ ਗਯਾਨ
ਮੈ ਤੇ ਕੁੰ ਸਿਖ ਮੈਂ ਕਹੰਯੇ, ਨਹਿ ਉਧਾਯ ਕੇ ਆਨ. ੬੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਅਪਨੈ ਆਤਮਾ ਸਵਰੂਪ ਕੇ ਅਗਯਾਨ ਤੈਂ ਜ
ਗਤ ਰੂਪੀ ਖੇਦ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈ ਆਤਮਾ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਮਿਟੈ ਹੈ. ਜੇ ਵਸਤੂ
ਜਾ ਕੇ ਅਗਯਾਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ, ਮੈ ਤਾਰੇ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਮਿਟੈ ਹੈ, ਇਹ
ਨਿਯਮ ਹੈ. ਜੇ ਮੈ ਰੰਜ ਕੇ ਅਗਯਾਨ ਤੈਂ ਸਰਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈ ਰੰਜ
ਕੇ ਬੇਧ ਤੈਂ ਮਿਟੈ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਜਗਤ ਮਿਟੈ ਹੈ. ਜੇ ਆ
ਤਮਾ ਗਯਾਨ ਹਮ ਕਹਿ ਦਿਯਾ, ਜਗਤ ਤੈਂ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਤੀਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਰਹੈ
ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਜੇ ਮਿਥਾ ਵਸਤੂ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਮੈ ਅਧਿਯਾਨ

ਕੀ ਗਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਮਗੀਚਿਕਾ ਕਾ ਜੇ ਜਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ
ਕੁੰਗੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ "ਜਗਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਬੀ ਹੋਵੈ ਹੈ." ਧਰਤੀ ਮਿਥਾ
ਹੈ. ਕੁਛ ਮੇਰੀ ਗਾਨੀ ਕਰਨੈ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਐਸੇ "ਸਤਚਿਤ
ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੁੰ." ਐਸਾ ਜੇ ਨਿਜੁਯ, ਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਗਿਆਨ
ਹੈ. ਸੇਈ ਮੈਂ ਕੁਛ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਐਰ ਕੇਈ ਨਹੀਂ. ਸੇ ਗਿਆਨ ਹਮ ਪ੍ਰਥਮ
ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਿ ਦਿਯਾ. ੬੨

ਦੇਹਾ.

ਕਰਮ ਉਪਾਸਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ. ਜਗ ਨਿਦਾਨ ਤਮ ਨਾਸ;
ਅੰਧਕਾਰ ਜਿਸ ਗੋਹ ਮੈਂ, ਨਸੈ ਨ ਬਿਨ ਪਰਕਾਸ਼. ੬੩

ਈਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜਗਤ ਕਾ ਨਿਦਾਨ ਕਹਿਏ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾ
ਰਣ ਤਮ ਕਹਿਏ ਅਗਿਆਨ ਹੈ. ਤਾ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਨਾਸ ਤੋਂ ਜਗਤ ਕਾ
ਆਪਹੀ ਨਾਸ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਉਪਾਦਾਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੁਏ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ
ਰਖ ਰਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤਾ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਨਾਸ ਕੇ ਵਲ ਗਿਆਨ ਕਰਿ ਕੇ ਹੈ, ਕ-
ਰਮ ਐ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ. ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿ-
ਰੋਧੀ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇ ਮੈਂ
ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਵਿਖੈ ਜੇ ਅੰਧਕਾਰ ਹੈ. ਸੇ ਕਾਹੁਂ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸੁੰਦਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕੇਵ-
ਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇੰਦੁਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਜੇ ਅੰਧਕਾਰ ਹੈ, ਸੇ ਗਿਆਨ
ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇੰਦੁਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਰ ਕਾਹੁਂ ਸਾਧਨ ਸੇੰਦੁਰਿ ਹੋਵੈ. ੬੩

ਦੇਹਾ.

ਭਾਖੋ ਜੇ ਸਿਖ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੈਂ, ਜਗ ਭੰਜ ਕਹਿਯ ਧਾਰਿ;
ਜੇ ਯਾ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਰਹੋ. ਸੇ ਤੂੰ ਪੁਛੁ ਵਿਚਾਰਿ. ੬੪

ਸਿਖਸਉਵਾਚੁ.

ਚੋਧਾਈ.

ਏਭਗਵਨ ਜੇਕਹੁ ਤੁਮਭਾਖੀ ,
 ਮੈਸਬਸਤਜਜਾਨਿਹਿਯਰਾਖੀ;
 ਜਗਨਿਦਾਨ ਅਗਜਾਨਬਖਾਨੀ,
 ਤਾਕੇ ਭੀਜਕਗਜਾਨ ਧਿਛਾਨੀ. ੬੫
 ਗਜਾਨਰੂਪਵਰਣਨ ਧਨਿਕੀਨਾ,
 ਜਗਮਿਥਜਾਮੈਮੈਂਬਲਚੀਨਾ;
 ਸੁਖਸੁਰੂਪਾਮਾਤਮਪਰਕਾਸੀ,
 ਦਯਾਤਿਹਾਰੀਮੈਂਮੁਹਿਭਾਸੀ. ੬੬
 ਧਨਿਭਾਖੀ “ਤੁੰਬ੍ਰਸੁਰੂਪੁ”.
 ਇਹਮੈਂਲਖੀਨਬੇਦ ਅਨੂਪੁ;
 ਜਾਮੈਂਮੁਹਿਸੰਕਾਇਕ ਅਵੈ,
 ਜੀਵਬ੍ਰਹਮਕੇਭੇਦਜਨਾਵੈ. ੬੭

ਟੀਕਾ:- ਏਭਗਵਨ! ਆਖਨੈਜੇਕਹਾ, ਮੈਮੈਂਆਖਕੇਵਚ

ਨਸਤਜਾਨੁਹੁੰ. ਆਖਨੈਕਹਾਜੇ “ਜਗਤਕਾਕਾਰਣ ਅਗਜਾ
 ਨਹੈ, ਤਾ ਅਗਜਾਨਕੇਨਾਸਕਰਿਕੇ, ਜਗਤਕੀ ਨਿਵਿਤਿਗਜਾਨ
 ਕਰਿਕੇਹੈਹੈ:” ਜੇਦਾਰਤਾਮੈਂਜਾਨੀ. ਮੈਗਜਾਨਕਾਸੁਰੂਪ ਆਖ
 ਨੈਕਹਾ:- “ਜਗਤਮਿਥਜਾਹੈ. ਮੈਂਜੀਵਅਨੰਦਸੁਰੂਪਹੈ. ਮੈ
 ਬ੍ਰਹਮਮੈਂਭਿਨਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁਬ੍ਰਹਮਰੂਪਹੈ. ਮੈਂਮੈਂਨਿਰੁਯਕਾਨਾਮ
 ਗਜਾਨਹੈ. ਤਾਕੇਵਿਖੈਜਗਤਮਿਥਜਾਹੈ. ਮੈਂਜੀਵਅਨੰਦਸੁਰੂ-
 ਪਹੈ.” ਇਹਦਾਰਤਾਮੈਂਜਾਨੀ. ਪਰੰਤੂ “ਜੀਵਬ੍ਰਹਮਕੇਭੇਦਕਹੈ:” ਇ-
 ਹਦਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨੀ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਜੀਵਬ੍ਰਹਮਕੇਭੇਦਕੁੰਜਨਾਵਨੈ

ਹਾਲੀ ਸੰਕਾ ਮੇਰੇ ਹਿਦਯ ਮੈਂ ਰੁਝੈ ਹੈ. ੬੭

ਅਖ ਸੰਕਾ ਕੀ ਚੋਪਾਈ.

ਪੁਲਕ ਪਾਧਕਾਹੁ ਮੈਂ ਕਰਤਾ,
ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਧਰਤਾ;
ਮੇਰੇ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਜਗ ਭਾਮੈ,
ਚਹੁੰ ਗਜਾਨ ਅਗਜਾਨ ਜਨਮੈ. ੬੮
ਜੇ ਯਾਤੈਂ ਵਿਧੀਤ ਸ਼ਰਧਾ,
ਤਾਕੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਤ ਮਨਿ ਭੂਧਾ;
ਕਹੇ ਏਕਤਾ ਕੋਮੈ ਜਾਨੁ ?
ਰੂਪ ਵਿਰੋਧ ਹਿਥੇ ਪਹਿਚਾਨੁ. ੬੯

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭਗਵਨ! ਮੈਂ ਪੁਲਕ ਪਾਧਕਾਹੁ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ
ਜੇ ਫਲ ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਧਾਰਣ ਕਰੁੰਗੁ, ਮੈਂ ਨਾ-
ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਜਗਤ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਾਰ-
ਣ ਜੇ ਅਗਜਾਨ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਨੈ ਕੁੰ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਚਾਹੁੰਗੁ. ਮੈਂ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਵਿਖੈ ਨ ਪੁਲਕ ਹੋਨ ਪਾਧ ਹੈ, ਨ ਜਨਮ ਹੈ ਨ ਮਰਣ ਹੈ, ਨ ਸੁਖ
ਹੈ, ਨ ਦੁਖ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਕਲੇਸ਼ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਕੀ
ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਮੈਂ ਮੇਰਾ ਸ਼ਰਧਾ ਪਰਸਥਰ ਵਿਰੋਧ ਹੈ
ਯਾਤੈਂ ਦੋਨੁਵਾਂ ਕੀ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਜਨਧਿ ਮੇਰੇ ਵਿਖੈ ਬੀਜਨ
ਮਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰ ਪਰਮਾਰਥ ਕਰਿ ਕੇ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਤਥਾਧਿ ਮਿਥਜਾ ਜੇ
ਜਨਮਾਦਿਕ ਹੈ. ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਭਾਂਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਨ-
ਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਅਨਜ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਚੋਪਾਈ.
ਸੁਨਹੁ ਗੁਰੂ ਦੂਜੇ ਪੁਨਿ ਸੰਸਾਰ,

ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਨੰਸੈ;
 ਏਕ ਵਿੰਦੁ ਮੈਂ ਸਮਦ੍ਰਿਯ ਪੰਛੀ,
 ਫਲ ਭੋਗੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਜੁੜੀ. ੭੦
 ਭੋਗ ਰਹਿਤ ਪਰਕਾਸ਼ ਅਸੰਗਾ,
 ਵੇਦ ਵਚਨ ਇਹ ਕਹਤ ਪ੍ਰਸੰਗਾ;
 ਕਰਮ ਉਪਾਸਨ ਪੁਨਿ ਬਹੁ ਰਾਖੈ,
 ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਯਾਤੈ ਦੂਜ ਰਾਖੈ. ੭੧

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਗੁਰੇ. ਮੇਰੇ ਏਕ ਐਰ ਸੰਸਾਰ ਹੈ; ਜੇ ਆਪ ਸੁਨੈ ਕੋਸਾ
 ਦੁਹ ਸੰਸਾਰ ਹੈ:- ਜਾਸੁ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਕਾ ਨਿਜ਼ੁਯ ਪ੍ਰਨੰਸੈ ਕਹਿ
 ਏ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈ; ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਆਪ ਕੁੰ ਕਹੁੰਗੁ. ਆਪ ਸੁਨਿ ਕੋ.
 ਤਿਸ ਸੰਸਾਰ ਕੁੰ ਦੂਰਿ ਕਰੇ. ਵੇਦ ਵਿਖੈ ਮੈਂ ਨੈ ਐਸਾ ਦੇਖ ਜਾਹੈ:- ਏ-
 ਕ ਬੁਧਿ ਰੂਪੀ ਵਿੰਦੁ ਮੈਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਨੁ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਏ-
 ਕ ਤੋ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਕੁੰ ਭੋਗੇ ਹੈ, ਏਕ ਜੁੜ ਕਹਿਏ ਸੁਧ ਹੈ, ਭੋਗ ਰਹਿਤ ਹੈ
 ਅਸੰਗ ਹੈ, ਐ ਤਾ ਭੋਗ ਨੇ ਵਾਲੈ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ. ਯਾਕੇ ਵਿਖੈ ਭੋਗ ਨੇ ਵਾ-
 ਲਾ ਜੀਵ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਦੂਸਰਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ
 ਤੈਂ ਉਨ ਕੀ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਐ ਵੇਦ ਕੇ ਵਿਖੈ ਕਰਮ ਐ ਉਪਾਸਨਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਹੈ ਹੈ
 ਜੇ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਵਿਖੈ ਨਿਜ਼ੁਲ ਹੋਇ ਜਾਵੈਗੇ. ਕਹੈ ਤੈਂ ਜੇ.
 ਆਪ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਕਹੈ ਹੈ; ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਜੀਵ ਜ਼ਰੂਪ ਕੁੰ
 ਅੰਤਰ ਭਾਵ ਕਹੈ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਜੀਵ ਵਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਅੰਤਰ
 ਭਾਵ ਕਹੈ ਹੈ: ਜੇ ਕਦਾਚਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਜੀਵ ਕੇ ਜ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਅੰਤਰ
 ਭਾਵ ਕਹੈਗੇ ਤੈਂ ਜੀਵ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾ ਅਭਾ-
 ਵ ਹੋਵੈਗਾ. ਯਾਤੈਂ ਕਰਮ ਐ ਉਪਾਸਨਾ ਨਿਜ਼ੁਲ ਹੋਵੈਗੇ. ਐ ਜੇ.
 ਜੀਵ ਵਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜ਼ਰੂਪ ਕਾ ਅੰਤਰ ਭਾਵ ਕਹੈਗੇ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਜੀਵ

ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਤੋਂ ਜਾ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਿਏ ਹੈ: ਤਾ ਉਪਾਸਨਾ ਅਭਾਵ ਹੋ-
ਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੋਂ ਉਪਾਸਨਾ ਨਿਸ਼ਚਲ ਹੋਵੇਗੀ. ਮੇਂ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ-
ਵਾਲਾ ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਤਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੋਂ ਕਰਮ ਨਿਸ਼ਚ-
ਲ ਹੋਵੇਗੇ. ਮੇਂ ਮੀਮਾਂਸਕ ਜੇ ਕਹੇ ਹੋ, ਕਰਮ ਹੀ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਹੀ
ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਸੇ ਵਾਰਤਾ ਸਮੀਚੀ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਕਰਮ ਹੈ. ਸੇ ਜ-
ੜ੍ਹ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਫਲ ਦੇਨੇ ਕਾ ਸਾਮਰਥਜ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਕਰਮ ਕਾ ਫ-
ਲ ਈਸ਼ਵਰ ਹੀ ਦੇਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਹੀ ਤਿਸੇਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਂ ਜੀਵ ਕੀ ਏਕ-
ਤਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥਾਚ.

ਚੌਥਾਈ.

ਸੁਨਹੁ ਸਿਖ ਜ ਇਕ ਕਹੁ ਵਿਚਾਰਾ,
ਹੈ ਜਾ ਤੋਂ ਸੰਕਾ ਨਿਸ਼ਚਾਰਾ;
ਅਟਾਕਾਸੁ ਇਕ ਜਲ ਆਕਾਸਾ,
ਮੇਘਾਕਾਸੁ ਮਹਾ ਆਕਾਸਾ. ੭੨
ਚਕਾਰਿ ਭੇਦ ਏ ਨਭ ਕੇ ਜਾਨਹੁ,
ਪੁਨਿ ਚੇਤਨ ਕੇ ਤਬਾ ਪਿਛਾਨਹੁ;
ਇਕ ਕੁਟਾਬ ਜੀਵ ਪੁਨਿ ਕਹਿਏ,
ਈਸ਼ ਬ੍ਰਹਮ ਹਿਯ ਜਾਨੈ ਰਹਿਏ. ੭੩
ਜਬ ਇਨ ਕੇ ਤੂਰੁ ਪਿਛਾਨੈ,
ਨਿਜ ਸੰਕਾ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਭਾਨੈ;
ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਨ ਇਨ ਕੇ ਅਬ ਭੇਦਾ,
ਨਮੈ ਸੁਨਤ ਜਨਮਾਦਿਕ ਖੇਦਾ. ੭੪

ਟੀਕਾ:- ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਸੰਕਾ ਹੁਈ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਨਿਸ਼ਚਾਰ ਕਹਿਏ.

ਨਿਰਾਕਰ ਲ ਜਾਏ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਕਰੂੰ; ਤੁਸੁਨ. ਜੇ ਮੈਂ ਏਕ ਆ-
 ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਚਜਾ ਰਿਭੇਦ ਹੈ:- ਏਕ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਹੈ, ਐ ਏਕ ਜਲਾਕਾਸ਼ ਹੈ
 ਐ ਮੇਘਾਕਾਸ਼ ਹੈ, ਐ ਮਹਾਕਾਸ਼ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਏਕ ਚੇਤਨ ਕੇ ਚਜਾ ਰਿਭੇ-
 ਦ ਹੈ. ਏਕ ਕੁਟਸ਼ਥ ਹੈ, ਐ ਜੀਵ ਹੈ, ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਐ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਏ
 ਚਜਾ ਰਿਭੇਦ ਆਕਾਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈ. ਚੇਤਨ ਵਿਖੈ ਹੈ. ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜ-
 ਬ ਇਨ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰਤੁੰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਪਿਛਾਨੈਗਾ; ਤਬ ਅਪਨੀ
 ਸੰਕਾ ਕਾਤੁੰ ਆਪਹੀ ਸਮਾਧਾਨ ਜਾਨਿ ਲੇਵੈਗਾ. ਯਾਤੈ ਮੈਂ ਇਨ ਕਾ
 ਸ਼ਰੂਪ ਵਰਲਨ ਕਰੂੰ, ਤੁਸੁਨ. ਜਾਕੁੰ ਸੁਨਿਕੇ ਸੰਸ੍ਯ ਗਹਿਤ ਗਜਾ
 ਨ ਹੋਇਕੇ ਜਨਮਾਦਿਕ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈਗਾ. ੭੪

ਅਬ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਵਰਲਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜਲ ਪੁਰਿਤ ਘਟ ਕੁੰ ਜੁਦੇ, ਜਿਤਨੇ ਨਭ ਅਵਕਾਸ਼;
 ਯੁਕਿ ਨਿਪੁਲ ਪੰਡਿਤ ਕਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਘਟ ਆਕਾਸ਼. ੭੫
 ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜਲ ਮੈਂ ਭਰੇ ਘਟ ਕੁੰ ਜਿਤਨਾ ਆਕਾਸ਼ ਅਵ-
 ਕਾਸ਼ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਤਿਤਨੇ ਆਕਾਸ਼ ਕੁੰ ਪੰਡਿਤ ਜਨ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਕਹੈ ਹੈ. ੭੫

ਅਬ ਜਲਾਕਾਸ਼ ਵਰਲਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜਲ ਪੁਰਿਤ ਘਟ ਮੈਂ ਸੁਪਨਿ, ਹੋ ਨਭ ਕੇ ਆਕਾਸ਼;
 ਘਟਾਕਾਸ਼ ਯੁਤ ਵਿਗਜ ਜਨ, ਭਾਖਤ ਜਲ ਆਕਾਸ਼. ੭੬
 ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜਲ ਮੈਂ ਭਰਜਾ ਜੇ ਘਟ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ
 ਨਛਤਾਦਿ ਸਹਿਤ ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਸੇ ਆਕਾ-
 ਸ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ, ਐ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਦੇਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੁਏ ਜਲਾਕਾਸ਼ ਕ-
 ਹਿਏ ਹੈ. ਯਾਕੇ ਵਿਖੈ,

ਕੋਈ ਸੰਕਾਰ ਹੈ:-

ਆਕਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਿੰਤੂ ਕੇਵਲ ਨਛਤਾ ਦਿਕ-
ਨਕਾਹੀ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਆਕਾਸ਼ ਸੁਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਰਹਿਤ ਹੈ;
ਐਰੂਪ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤਿ-
ਬਿੰਬ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਐਸੀ ਸੰਕਾਰ ਹੈ. ੭੬

ਤਾਕੇ ਸਮਾਧਾਨ ਕਾ ਦੇਹਾ.

ਜੇ ਜਲ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ, ਨਹਿ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਲਖਾਇ;
ਬੇਰੇ ਮੈਂ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਿਹਿ ਭਾਇ. ੭੭
ਯਾ ਤੋਂ ਜਲ ਮੈਂ ਵਜੇ ਮਕੇ, ਲਖਿ ਆਕਾਸ਼ ਸੁਜਾਨ;
ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜਿਮ ਸਬਦ ਤੋਂ, ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਧੂਨਿ ਕੇ ਭਾਨ. ੭੮

ਟੀਕਾ:- ਜੇ ਜਲ ਕੇ ਵਿਖੈ ਆਕਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੋ
ਗੋੜੇ ਪਰਿਮਾਨ ਜਲ ਵਿਖੈ. ਮਨੁਖ ਜ ਪਰਿਮਾਨ ਗੰਭੀਰਤਾ ਕੀ ਜੇ ਪ੍ਰਤਿ-
ਤ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਅੰ-
ਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਐਰ ਜੇ ਕਹੈ ਹੈ: "ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਪਦਾਰਥਕ-
ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਜੇ ਬੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਰੂਪ ਰਹਿਤ-
ਜੇ ਸਬਦ ਹੈ, ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਤਿਧੂਨਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਸਬਦਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ. ਯਾ-
ਤੋਂ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜੇ ਆਕਾਸ਼ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਬੀ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣੇ ਹੈ. ੭੮

ਅਬ ਮੇਘਾਕਾਸ਼ ਵਰਲਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜੇ ਮੇਘਾਹਿ ਅਵਕਾਸ਼ ਦੇ, ਪੁਨਿ ਤਾ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼;
ਤਿਨ ਦੇਨੁ ਕੁੰ ਕਹਤ ਹੈ, ਬਧ ਜਨ ਮੇਘਾਕਾਸ਼. ੭੯

ਟੀਕਾ:- ਮੇਘ ਜੇ ਬਾਦਲ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਜੇ ਆਕਾਸ਼ ਅਵਕਾਸ਼

ਦੇਵੈ ਹੈ, ਐਂ ਮੇਘ ਕੇ ਜਲ ਮੈਂ ਜੇ ਆਕਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ, ਤਿਨ ਦੇਨੂੰ
ਕੁੰ ਮੇਘ ਆਕਾਸ ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ. ੭੬

ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ:-

ਜੇ ਮੇਘ ਤੋਂ ਆਕਾਸ ਵਿਖੈ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਜਲ ਐਂ ਆਕਾਸ ਕਾ
ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦੀਖੈ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਜਾਨੈ ਜਾਵੈ ਹੈ?

ਤਾ ਕੇ ਅਨੁਮਾਨ ਕਾ ਦੇਹਾ.

ਬਰਖਤ ਮੇਘ ਅਨੰਤ ਜਲ, ਉਦਕ ਸਹਿਤ ਇਹਿ ਹੇਤ;
ਦਕ ਨਹਿਨ ਭੁ ਆਕਾਸ ਬਿਨ, ਇਮ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਮੇਤ. ੮੦

ਟੀਕਾ:- ਯਦ੍ਯਪਿ ਮੇਘ ਵਿਖੈ ਜਲ ਐਂ ਆਕਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤਥਾਪਿ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰਿ ਕੇ ਜਾਨੈ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਮੇਘ ਜੇ
ਜਲ ਕੀ ਫਿਜ਼ਿ ਕਰੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਐਸਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਮੇਘਾਂ
ਵਿਖੈ ਜਲ ਹੈ. ਜੇ ਮੇਘਾ ਵਿਖੈ ਜਲ ਨਹੋਵੈ, ਤੋਂ ਜਲ ਕੀ ਫਿਜ਼ਿ ਮੇਘਾਂ
ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਐਂ ਮੇਘਾ ਵਿਖੈ ਜਲ ਹੈ. ਜੇ ਆਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸ
ਹਿਤ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਜਲ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਜੇ ਆਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਮੇਘਾਂ ਵਿਖੈ ਜੇ ਜਲ ਹੈ, ਸੇਈ ਆਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
ਵਾਲਾ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮੇਘ ਵਿਖੈ ਜਲ ਐਂ ਆਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
ਕਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਉਦਕ ਐਂ ਦਕ ਏ ਦੇਨੂੰ ਜਲ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ.

ਅਬ ਮਹਾਕਾਸ ਵਰਲਨ. ਦੇਹਾ.

ਬਾਹਿਰ ਭੀਤਰ ਏਕਰਸ, ਵਜਾਧਕ ਜੇਨ ਭੁ ਰੂਪ;
ਮਹਾਕਾਸ ਤਾ ਕੁੰ ਕਰੈ, ਕੇਵਿਦ ਬੁਧਿ ਅਨੂਪ. ੮੧

ਟੀਕਾ:- ਬਾਹਿਰ ਐਂ ਭੀਤਰ ਸਾਰੇ ਏਕਰਸ ਵਜਾਧਕ ਜੇਨ ਭੁ

ਕਹਿਏ ਆਕਾਸ਼ ਯੁਗੁਪਏ. ਤਾਕੁੰ ਅਨੂਪ ਕਹਿਏ ਅਦ੍ਰੁਤ ਬੋਧਿ ਵਾ-
ਲੇ ਪੰਡਿਤ, ਮਹਾਕਾਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ. ੮੧

ਦੇਹਾ.

ਚਤੁਰਭਾਂਤਿ ਨਭਕੇ ਕਹੇ, ਲੋਛਲ ਸੁਤਿ ਅਨੁਸਾਰ;
ਅਬ ਚੇਤਨਕੇ ਸਿਖਜ ਸੁਨ, ਜਾਸੁੰ ਲਹੈ ਵਿਚਾਰ. ੮੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ. ਚਤੁਰਿਧਾਰਕੇ ਆਕਾਸ਼ਕੇ ਲੋਛਲ
ਕਹੈ, ਅਬ ਚਤੁਰਿਭਾਂਤਿਕੇ ਚੇਤਨਕੇ ਲੋਛਲ ਸੁਨ, ਜਾਕੇ ਸੁਨੈ ਤੈ ਵਿ-
ਚਾਰ ਕਹਿਏ ਵਿਚਾਰ ਕਾ ਫਲਗਜਾਨ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ. ੮੨

ਅਬ ਕੂਟਸ਼ ਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਮਤਿ ਵਾ ਵ੍ਯਾਜ੍ਞਿ ਅਗਜਾਨਕੇ, ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨਜ;
ਘਟਾਕਾਸ਼ ਸਮਭਾਨਿਏ, ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਅਜਨਜ. ੮੩

ਟੀਕਾ:- ਬੋਧਿ ਅਬ ਵਾ ਵ੍ਯਾਜ੍ਞਿ ਅਗਜਾਨਕੇ ਜੇ ਅਧਿਯਾ-
ਨ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਪੱਛ ਮੈਂ ਬੋਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ
ਜੀਵ ਹੈ, ਤਾ ਪੱਛ ਮੈਂ ਬੋਧਿਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਕੂਟਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰ-
ਜਾ ਪੱਛ ਮੈਂ ਵ੍ਯਾਜ੍ਞਿ ਅਗਜਾਨ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਤਾ ਪੱ-
ਛ ਮੈਂ ਵ੍ਯਾਜ੍ਞਿ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਜੇ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ
ਯਾ ਯਾਨ ਵਿਖੈ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ:- ਜੀਵ ਪਨੈ ਕਾ ਜੇ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ
ਤਾਕੇ ਅਧਿਯਾਨ ਕਾ ਨਾਮ ਕੂਟਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਅਜਨ ਹੈ.
ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਇਹ ਹੈ:- ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਕ੍ਯਾ-
ਰਾ ਜੈਮੈ ਚਿਦਾਕਾਸ਼ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤੈਮੈ ਇਹ ਉਤਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁਆ
ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪੀ ਹੈ. ਜੈਮੈ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਮਹਾਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਕ੍ਯਾ ਰਾ ਨ-
ਹੀਂ ਹੋਇ ਗਯਾ, ਕਿੰਤੁ ਮਹਾਕਾਸ਼ ਰੂਪੀ ਹੈ. ਇਹ ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਹੈ. ਜੇਈ

ਮਾਤਮਧਦਕਾ ਲਛਮ ਅਰਥ ਹੈ. ਮੈਂ ਜਾਹੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤ੍ਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ
ਜਾਹੀ ਕੁੰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਹੀ ਜੀਵ ਸਾਂਝੀ ਹੈ. ੮੩

ਅਥ ਜੀਵ ਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਕਾਮ ਕਰਮ ਯੁਤ ਬੋਧਿ ਮੈਂ, ਜੇ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ;
ਜੀਵ ਕਰੇਂ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਤਿਹਿ, ਜਲ ਨਭ ਤੁਲ੍ਯ ਸਬਿੰਬ. ੮੪

ਟੀਕਾ:- ਨਾਨਾ ਕਾਮ ਮੈਂ ਕਰਮ ਸਹਿਤ ਜੇ ਬੋਧਿ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ
ਜੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ, ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕਹਿਏ ਰਾਜਾਨੀ, ਜੀਵ ਕਰੇਂ ਹੈ.
ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਮਾਤ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜੀਵ ਕਰੇਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੂ ਜੇ ਮੈਂ ਘਟਾਕਾ
ਸੁਸਹਿਤ ਮਾਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕੁੰ ਜਲਾਕਾਸ ਕਰੇਂ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਸਬਿੰਬ
ਕਹਿਏ ਬਿੰਬ ਜੇ ਕੂਟਸ਼ਥ, ਤਾਂ ਸਹਿਤ ਚਿਦਾਕਾਸ ਕੁੰ ਜੀਵ ਕਰੇਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ
ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਆ:- ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਜੇ ਚਿਦਾਕਾਸ ਮੈਂ ਬੋਧਿਕਾ ਅਧਿ-
ਸ਼ਾਨ ਚੇਤਨ, ਦੇਹੁ ਵਾ ਕਾ ਨਾਮ ਜੀਵ ਹੈ. ੮੪

ਦੇਹਾ.

ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਕੂਟਸ਼ਥ ਮੈਂ, ਹੈ ਮਾਭਾਸ ਬਹਾਲ ;
ਰਕੁ ਪ੍ਰਸਥ ਉਪਰ ਧਰ੍ਯੇ, ਸ਼ਟਿਕ ਹੋਇ ਜਿਮਿਲਾਲ. ੮੫

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰਵ ਦੇਹੇ ਵਿਖੈ ਬਿੰਬ ਜੇ ਕੂਟਸ਼ਥ ਤਾਂ ਸਹਿਤ ਮਾਭਾਸ
ਕੁੰ ਜੀਵ ਕਰ੍ਯਾ. ਯਾ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ:- ਜੇ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰ-
ਬ ਹੈ ਮੈਂ ਕੂਟਸ਼ਥ ਕਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਬਾਹਿਰ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਕਾ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜਾਂ
ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਬਿੰਬ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਕੂਟਸ਼ਥ ਕੁੰ ਬਿੰਬ ਕਰ੍ਯਾ.
ਯਾ ਤੇ ਤਾਂ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ; ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਯਾ ਦੇਹੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿ-
ਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ:- ਜੇ ਮੈਂ ਬਹੇਲਾਲ ਪ੍ਰਸਥ ਕੇ ਉਪਰ ਜੇ ਧਰ੍ਯਾ ਜੇ ਸੁ-
ਫੇਦ ਸ਼ਟਿਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੈ ਫੁਲ ਕੀ ਲਾਲੀ ਕੀ ਦਮ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ

ਲਾਲ ਫੁਲ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ; ਤੈਸੇ ਕੂਟਸ਼ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਜੇ ਬੋਧਿ, ਤਾ
ਕੇ ਵਿਖੈ ਕੂਟਸ਼ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀ ਦਮਕ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਯਤਿਕ ਅਜੀਤ ਉ
ਜਲ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਬੋਧਿ ਬੀ ਅਜੀਤ ਸੁੰਧ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਬੋਧਿ ਸਹੁ ਗੁਲ ਕਾ
ਕਾਰਜ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਕੂਟਸ਼ ਕੀ ਦਮਕ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ.

ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਹਮਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਮਹਾਕਾਸ਼ ਕਾ ਘਟ
ਕੇ ਜਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਥੀ ਤਰ ਕੇ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੈਂ.
ਜਿਤਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਲ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਉਤਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਭੀਤ
ਰ ਕੇ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ. ਯਾ
ਤੈਂ ਬਾਹਿਰ ਕੇ ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ. ਇਹ ਜੇ ਕਹੈ ਹੈ, " ਵਜਾਧਰ-
ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਨੈ ਨਹੀਂ," ਜੇ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਸੰਕਾ-
ਦਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਆਕਾਸ਼ ਬੀ ਵਜਾਧਰ ਹੈ. ਐਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰ-
ਬ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਵਜਾਧਰ ਚੇਤਨ ਕਾ ਬੀ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਨੈ ਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਕਹੈ ਹੈ, " ਰੂਪ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਰੂਪ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ
ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੈ ਹੈ," ਜੇ ਬੀ ਨਿਜਮ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ. ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਸਬ-
ਦ ਕਾ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਹ ਪੁਰਵ ਕਹਿ ਆ
ਏ; ਯਾ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਨੈ ਹੈ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਐ ਬੋਧਿ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇ-
ਤਨ, ਦੇਨੁ ਵਾ ਕਾ ਨਾਮ ਜੀਵ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਯਾ. ਜੇ ਜੀਵ ਹੈ ਪਦ ਕਾ ਵਾ
ਚਕਰ ਹੋਇ ਹੈ. ਐਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਚਿਦਾਭਾਸ ਕਾ ਅਜਾਗ ਕਹਿ ਕੇ ਕੇਵ-
ਲ ਜੇ ਕੂਟਸ਼ ਹੈ, ਜੇ ਹੈ ਪਦ ਕਾ ਲਛਣ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਅਹੰ ਸਬਦ ਕਾ
ਵਾਚਕ ਬੀ ਜੀਵ ਹੈ. ਕੇਵਲ ਕੂਟਸ਼ ਲਛਣ ਹੈ. ੮੫

ਦੇਹਾ.

ਬੋਧਿ ਮਾਹਿ ਆਭਾਸ ਜੇ, ਧੁਲ੍ਹ ਧਾਧ ਫਲ ਭੋਗ;
ਗਮਨ ਆਗਮਨ ਜੇ ਕਰੈ, ਨਹਿ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਯੋਗ. ੮੬

ਮਿਥਯਾ ਨਭੁ ਘਟ ਸੰਗ ਜਜੁ, ਲਹੈ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ;

ਘਟਾਕਾਸੁ ਅਕ੍ਰਿਯ ਸਦਾ, ਰਹੈ ਏਕ ਰਸ ਸਾਂਤਿ. ੮੭

ਟੀਕਾ:- ਯਦਯਪਿ ਜੀਵ ਨਾਮ ਚਿਦਾਭਾਸ ਐਕੁਟਸ਼ਦੇਨੁ-
ਵਾਕਾਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਜੀਵਧਨੈਕੇ ਜੇਧਰਮਹੈ, ਸੇ ਸਾਰੇ ਆਭਾਸ ਵਿਖੈ ਹੈ.
ਪੁਲ੍ਯ ਐਧਾਧ ਐਪੁਲ੍ਯ ਧਾਧ ਕੇਵਲ ਸੁਖਦੁਖ, ਐਲੋਕਾਂਤਰ ਵਿਖੈ
ਗਮਨ. ਐਕਾ ਲੋਕ ਵਿਖੈ ਆਗਮਨ, ਇਸਤੈ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਸਾਰੇ
ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਬੁਧਿ ਕਰੈ ਹੈ. ਐਕੁਟਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੈ ਹੈ. ਕੁਟਸ਼ ਵਿਖੈ
ਕੇਵਲ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਸੈਂ ਖੁਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਸੈਂ ਖੁਤੀਤਿ ਬੀ ਬੁਧਿ ਸਹਿ-
ਤ ਆਭਾਸ ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਕੁਟਸ਼ ਕੁੰ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ ਕੁਟ ਜੇ ਲੁਹਾਰ ਕਾ ਅਹ
ਰਨ. ਤਾਰੀ ਨਜਾਈਂ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਰੂਪ ਸੈਂ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਕੁਟਸ਼ ਕਹਿ
ਏਹੈ. ਅਥਵਾ ਕੁਟ ਕਹਿਏ ਮਿਥਯਾ ਜੇ ਬੁਧਿ ਐ ਚਿਦਾਭਾਸ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ
ਅਸੰਗ ਰੂਪ ਸੈਂ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਕੁਟਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਕੁਟਸ਼ ਵਿਖੈ
ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਆਦਿ ਕਥਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਚਿਦਾਭਾਸ ਮੈਂ ਬਨੈ ਹੈ.

ਐ ਅਤ੍ਯੰਤ ਵਿਚਾਰ ਸੈਂ ਦੇਖਿਏ ਤੈ ਪੁਲ੍ਯ ਧਾਧ ਸੁਖਦੁਖ ਲੋਕਾਂ
ਤਰ ਮੈਂ ਗਮਨ ਐ ਆਗਮਨ ਕੇਵਲ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਹੈ; ਆਭਾਸ ਮੈਂ ਬੀ ਨ-
ਹੀਂ. ਬੁਧਿ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਸੈਂ ਆਭਾਸ ਮੈਂ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਜਲ ਸਹਿਤ ਜੇ ਘਟ ਹੈ,
ਸੇ ਟੇਕੁ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਸੀਧਾ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਜਾਵੈ ਆਵੈ ਹੈ; ਐ ਤਾਕੇ ਸੰਬੰਧ
ਸੈਂ ਹੁੰਦੇ ਮੰਕਾ ਆਭਾਸ ਸੰਪੂਰਣ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਕੁਛ ਬੀ ਨਹੀਂ
ਕਰੈ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਕਾਮ ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਜਲ ਸੈਂ ਭਰਕਾ ਜੇ ਬੁਧਿ ਰੂਪੀ ਘਟ ਹੈ, ਸੇ
ਪੁਲ੍ਯ ਸੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿਕਾਰ ਧਾਰੇ ਹੈ, ਐ ਤਾਕੇ ਸੰਬੰਧ ਸੈਂ
ਚਿਦਾਭਾਸ ਧਾਰੇ ਹੈ. ਐਕੁਟਸ਼ ਸਰਵ ਵਿਕਾਰ ਸੈਂ ਸਹਿਤ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਜ-
ਲ ਪੁਰਿਤ ਘਟ ਕੇ ਵਿਕਾਰ ਸੈਂ ਸਹਿਤ ਘਟਾਕਾਸੁ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਨਜਾਈਂ ਕੁਟ
ਸ਼ਕੁੰ ਜਾਨ. ਯਾਤੈਂ ਜੀਵਧਨੈਕੇ ਧਰਮ ਚਿਦਾਭਾਸ ਮੈਂ ਹੈ; ਤਥਾਪਿ ਕੁ-
ਟਸ਼ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਸੈਂ ਖੁਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਬੁਧਿ ਕੇ ਵਿਖੈ ਕੁਟਸ਼
ਸਹਿਤ ਜੇ ਚਿਦਾਭਾਸ ਜੇ ਜੀਵ ਕਹਿਏ ਹੈ. ੮੭

ਇਹ ਜੇ ਜੀਵ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਵਰਤਨ ਕਿਆ, ਜਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਾਗਜ
ਕੀ ਗਾਨਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਜੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥਿ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੀਵ ਕਾ ਨਾਮ
ਪ੍ਰਾਗਜ ਹੈ, ਤਾ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥਿ ਵਿਖੈ ਬੋਧਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਤੈਂ ਬੋਧਿ
ਮੈਂ ਅਭਾਸ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਗਜ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ
ਜੇ ਸਾਜ਼ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਵੈਗਾ. ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੈਂ ਜੀਵ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਅੰ
ਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਅਥਵਾ ਵ੍ਯਾਜਿ ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ, ਜੇ ਚੇਤਨ ਅਭਾਸ ;
ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਕੂਟਸਥ ਯੁਤ, ਕਹੈ ਜੀਵ ਪਦ ਤਾਸ. ੮੮

ਟੀਕਾ:- ਅਗਜਾਨ ਕੇ ਅੰਸ ਕਾ ਨਾਮ ਵ੍ਯਾਜਿ ਅਗਜਾਨ ਕ
ਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਨਾਮ ਸਮਝਿ ਅਗਜਾਨ ਹੈ
ਤਾ ਅਗਜਾਨ ਕੇ ਅੰਸ ਵਿਖੈ ਜੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਅਭਾਸ, ਮੈਂ ਅਗਜਾਨ ਕੇ
ਅੰਸ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਜੇ ਕੂਟਸਥ ਹੈ. ਤਿਨ ਦੋਨ੍ਹਾਂ ਕੁੰ ਜੀਵ ਪਦ ਕਹੈ ਹੈ. ਜਾ
ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਗਜ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥਿ ਵਿਖੈ ਅਗਜਾਨ
ਕਹੈ ਹੈ ਜੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥਿ ਵਿਖੈ ਚੇਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਹਿਤ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਅੰ
ਸ ਹੈ, ਮੈਂ ਬੋਧਿ ਰੂਪ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਾ
ਧੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਚਿਦਾਭਾਸ ਸਹਿਤ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਲਯਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰ
ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਮੈਂ ਬੋਧਿ ਹੀ ਕਹੁੰ ਸਾਜ਼ਨ ਵਿਖੈ
ਜੀਵ ਪਦ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਵਰਤਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈਂ ਜੀ-
ਵ ਪਦ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਅਗਜਾਨ ਹੈ. ੮੮

ਅਥ ਈਸ਼ ਵਰਤਨ.

ਦੇਹਾ.

ਚਿਤ੍ਰ ਛਾਯਾ ਮਾਯਾ ਵਿਖੈ, ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ;

ਮੇਘ ਹੋਮ ਸਮ ਈਸੁ ਸੇ. ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਮੁਕੁ. ੮੯

ਟੀਕਾ: - ਮਾਯਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਜੇ ਚੇਤਨ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕਹਿਏ ਆਭਾਸ ਮੈਂ
ਮਾਯਾ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ. ਦੇਨੂੰ ਵਾਂਗੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਕਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ
ਆਕਾਸ ਕੇ ਸਮ ਹੈ. ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਹੈ. ਕਹਿੰਤੈ, ਸਰਵ ਕੇ ਅੰ
ਤਰ ਪ੍ਰੇਰਨ ਕਹੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਦਾ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਕਹਿੰਤੈ
ਵਾਂਗੂੰ ਅਪਨੈ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਆਵਰਲ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦਿਕ
ਬੰਧ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਹੇਤੁ ਤੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਨਿਤ ਮੁਕੁ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਰ-
ਵਗਤ ਹੈਂ. ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਜਾਨਨੈ ਵਾਲਾ ਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਦਿ-
ਹ ਹੇਤੁ ਹੈ: - ਮਾਯਾ ਵਿਖੇ ਸੁੰਧ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਹੈ. ਤਮੇਗੁਲ ਮੈਂ ਰਜੇਗੁਲ
ਮੈਂ ਦਬਜਾ ਹੁਆ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ; ਕਿੰਤੁ ਰਜੇਗੁਲ ਮੈਂ ਤਮੇਗੁਲ
ਕੁੰ ਆਪਦ ਬਾਵਨੈ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਸੁੰਧ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਤ੍ਰਗੁਲ
ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਸਤ੍ਰਗੁਲ
ਹੈ. ਮੈਂ ਸੀ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਜੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ, ਤਾ-
ਕੁੰ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੇ ਅਥਵਾ ਮੈਂ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ ਆਵਰਲ ਜੰਭਵੈ ਨਹੀਂ
ਯਾ ਤੈਂ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਰਵਗਤ ਹੈ.

ਅਧਿਯਾਨ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਜੇ ਤੈਂ ਜੀਵ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇਨੂੰ ਵਿਖੇ ਬੰ-
ਧ ਮੋਛ ਭੇਦ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਆਕਾਸ ਕੀ ਨਜਾਈ ਏਕ ਰਸ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਆ-
ਭਾਸ ਮੈਂ ਸ ਵਿਖੇ ਬੰਧ ਮੋਛ ਹੈ. ਅਧਿਯਾਨ ਵਿਖੇ ਆਭਾਸ ਕੁੰ ਭ੍ਰਾਂ-
ਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਕੇਵਲ ਆਭਾਸ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੋਛ ਹੈ. ਤਿਸ
ਵਿਖੇ ਬੰਧ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ: - ਜਾ ਆਭਾਸ ਮੈਂ ਆਵਰਲ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿ-
ਖੇ ਬੰਧ ਹੈ; ਜਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਆਵਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜੇ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਈ-
ਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਆਵਰਲ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਸਦਾ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਜੀਵ ਵਿ-
ਖੇ ਆਵਰਲ ਹੈ. ਜੇ ਬੰਧ ਹੈ. ਬੰਧ ਕਹਿਏ ਬੰਧ ਜਾ ਹੁਆ ਹੈ. ਕਹਿੰਤੈ ਜਾ
ਅਵਿਦਯਾ ਕੇ ਅੰਸ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਭਾਸ ਕੁੰ ਜੀਵ ਕਹਜਾ, ਤਾ ਅ-
ਵਿਦਯਾ ਕਾ ਆਵਰਲ ਕਰਨੈ ਕਾ ਸ਼ੁਭਾਵ ਹੈ. ਯਦਯਪਿ ਅਵਿਦਯਾ

ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਏਕਹੀ ਵਸਤੂ ਕਰੇ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਸੁਧ ਸਵ
ਗੁਣ ਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਲਿਨ ਸਵਗੁਣ ਕੀ ਪ੍ਰ-
ਧਾਨਤਾ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਅਵਿਦਯਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਰਜੇਗੁਣ ਮੈਂ ਤਮੇਗੁਣ
ਸੈਂਦਬਜਾਜੇ ਸਵਗੁਣ ਹੈ, ਸੇ ਮਲਿਨ ਸਵਗੁਣ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਤ-
ਮੇਗੁਣ ਮੈਂ ਰਜੇਗੁਣ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਹੈ ਨੇ ਤੈ, ਅਵਿਦਯਾ ਮੈਂ ਜੇ ਜੀਵ
ਕਾ ਅਭਾਸ ਮੈਂ, ਤਾਕੁੰ ਅਵਿਦਯਾ, ਸਵਰੂਪ ਕਾ ਅਵਰੁਣ ਕਰੇ ਹੈ
ਯਾਤੈ ਜੀਵ ਮੈਂ ਬੰਧਨ ਹੈ; ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਸ
ਹਿਤ ਜੇ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਅਭਾਸ ਰੂਪ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਸੇ ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਕ
ਹਿਏ ਹੈ; ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਲੇਛਨ ਹੈ. ਜੇ ਈ-
ਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਸੇ ਈ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਪਾਲਨ ਮੈਂ ਸੰਗਰ ਕਰੇ ਹੈ;
ਇਸ ਸੰਪੂਰਣ ਸਾਧੂ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਚੇ-
ਤਨ ਮੈਂ ਸਤੈਂ ਅਕਾਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਅਸੰਗ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਭਾਸ ਮੈਂ ਸੰਜ
ਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਅਵਿਦਯਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਤਾਹੀ ਵਿਖੈ ਸਰਵਗਤਾ ਹੈ. ਮੈਂ
ਭੁਕੁਜਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਜੇ ਕਰੇ ਹੈ, ਸੇ ਬੀ ਕੇਵਲ ਅਭਾਸ ਮੈਂ
ਸਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਰਜੇ ਕਹੁ ਮੈਂ ਸ਼ਵਰ ਯਹੈ ਸੇ ਕੇਵਲ ਅਭਾਸ ਮੈਂ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇ-
ਤਨ ਮੈਂ ਸੁ ਏਕਰਸ ਹੈ, ਵਾਕੇ ਵਿਖੈ ਸਤਾ ਸ਼ੁਰਤਿ ਦੇਨੇ ਬਿਨਾ ਮੈਂ ਰ-
ਮੈਂ ਸ਼ਵਰ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ੮੬

ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਵਰੁਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਅੰਤਰ ਬਾਹਿਰ ਏਕਰਸ, ਜੇ ਚੇਤਨ ਭਰ ਪੂਰ ;

ਵਿਭੁਨ ਭ ਸਮ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮੇ, ਨਹਿ ਨੇਰ ਨਹਿ ਦੂਰ. ੮੭

ਟੀਕਾ:- ਬ੍ਰਾਹਮੰਡ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕਹਿਏ ਭੀਤਰ, ਮੈਂ ਬਾਹਿਰ ਜੇ ਮ
ਹਾਕਾਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਭਰਪੂਰ ਚੇਤਨ ਹੈ; ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੇ ਬ੍ਰ-
ਮ ਨੇਰ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਵਸਤੂ ਅਪਨੇ ਸੈਂ ਬਿਨੁ ਹੋਵੇ

ਮੈਂਦੇਸਰੂਪ ਉਪਾਧਿਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੇਨੇਰੇ ਮੈਂਦੁਰਿ ਕਹਿ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਬ੍ਰ-
 ਮ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਰਵ ਕਾ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਮੈਂਦੇਸਾਦਿਕ ਸਰਵ ਉ-
 ਪਾਧਿ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਨੇਰੇ ਮੈਂਦੁਰਿ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਜਾਵੇ. ਯਦ੍ਯ-
 ਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਵਾਚਨਾ ਧੀ ਸੇਧਾਧਿਕ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਹਜਾਧਕਵ-
 ਸੁਕਾਨਾਮ ਬ੍ਰਮ ਹੈ. ਸੇ ਹਜਾਧਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ:— ਏਕ ਤੋਂ ਅਧੇ
 ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਏਕ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ. ਜੇ ਦਸਤੁ
 ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਅਧੇ ਛਾ ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕੀ ਅਧੇ-
 ਛਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ ਅਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ
 ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਆਦਿ ਕੀ ਅਧੇ ਛਾ ਮੈਂ ਆਲਾ ਹਜਾਧਕ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕੀ
 ਅਧੇ ਛਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਲਾ ਵਿਖੇ ਅਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ
 ਮੈਂ ਜੇ ਦਸਤੁ ਸਰਵ ਕੀ ਅਧੇ ਛਾ ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਹੋਵੇ ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ ਜੇ ਹਜਾ-
 ਧਕਤਾ, ਸੇ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੇ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ
 ਹਜਾਧਕਤਾ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਥਵਾ ਚੇਤ-
 ਨ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਮੈਂ ਰ ਕੋਈ ਹਜਾਧਕ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਚੇਤਨ ਹੀ ਸਰਵ
 ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ. ਇ-
 ਹ ਦੇਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹਜਾਧਕਤਾ ਸਹਿਤ ਜੇ ਦਸਤੁ ਹੈ. ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ
 ਕਾ ਵਾਚਨ ਹੈ. ਸੇ ਦੇਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹਜਾਧਕਤਾ ਆਲਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਚੇਤ-
 ਨ ਵਿਖੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਵਿਖੇ ਜੇ ਆਲਾ ਅੰਸ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ
 ਤੋਂ ਅਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਵਿਖੇ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ
 ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਆਲਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰਧੇ
 ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਆਲਾ ਚੇਤਨ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ਼ ਵਿ-
 ਖੇ ਹੈ. ਤਾ ਆਲਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਕੀ ਹਜਾਧਕਤਾ ਅ-
 ਧਿਕ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰਧੇ ਛਿਕ ਹਜਾਧਕਤਾ ਹੈ. ਤ-
 ਥਾਪਿ ਆਲਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਸੇ ਪਰਮਾਰਥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕ-
 ਰਿਕੇ ਸੁਧ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸੁਧ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਲਾ ਵਿ-

ਸਿਫ਼ ਮੈਂ ਬੀ ਜੇ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੈ ਨਿਰਧੋਛ ਕਹੀ ਹਜਾਧ ਕਤਾ
 ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਵਿਸਿਫ਼ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਵਾਚਨ ਬਨੈ ਹੈ.
 ਅੰਸੁ ਚੇਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਲੋਛਨ ਹੈ. ਜਾਤੈ ਈਸ਼ਵਰ ਸਬਦ ਅੰਸੁ-
 ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਦੇ ਨੁਵਾਂਕਾ ਸਮਾਨ ਹੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਭਿੰਨ ਅਰ-
 ਥ ਨਹੀਂ ਤਬਾਧਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਤੈ ਇਹ ਸੁਭਾਵ ਹੈ:- ਜੇ ਬਹੁਤ ਸਥਾਨ ਵਿ-
 ਥੈ ਲੋਛਨ ਅਰਥ ਕੁੰ ਬੋਧਨ ਕਰੈ ਹੈ, ਅੰਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸਥਾਨ ਵਿਖੈ ਵਾਚਨ ਅਰਥ
 ਕੁੰ ਕਰੈ ਹੈ. ਅੰਸੁ ਈਸ਼ਵਰ ਸਬਦ ਕਾ ਇਹ ਸੁਭਾਵ ਹੈ:- ਜੇ ਬਹੁਤ ਸਥਾਨ ਮੈਂ
 ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਕਾ ਬੋਧਨ ਕਰੈ ਹੈ; ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਜਾਤੈ ਲੋਛਨ ਅਰਥ
 ਕੁੰ ਲੇਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਭਿੰਨ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਯਾ ਹੈ. ੯੦

ਦੇਹਾ.

ਚਤੁਰ ਭਾਂਤਿ ਚੇਤਨ ਕਹਯੋ, ਤਾਮੈਂ ਮਿਥਯਾ ਜੀਵ ;
 ਪੁਲ੍ਲਯ ਪਾਪ ਫਲ ਭੋਗ ਹੈ, ਚਿਤ ਕੂਟਸ਼ ਸੁਸੀਵ. ੯੧

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖ ਜ. ਜਗਤਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਚੇਤਨ ਕਹਯਾ ਤਾਮੈਂ ਜੀਵ
 ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਜੇ ਮਿਥਯਾ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ, ਜੇ ਪੁਲ੍ਲਯ ਪਾਪ ਕਰੈ ਹੈ. ਅੰਸੁ
 ਤਿਨ ਕੇ ਫਲ ਕੁੰ ਭੋਗੈ ਹੈ. ਅੰਸੁ ਕੂਟਸ਼ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ ਸੇ ਸੀਵ ਕਹਿਏ ਸਿਵ ਰੂਪ
 ਹੈ. ਸਿਵ ਨਾਮ ਕਲਿਆਣ ਕਾ ਹੈ. ਜਾਤੈ ਪ੍ਰਥਮ ਜੇ ਸੁੰਕਾ ਕਰੀ ਥੀ, "ਜੇ ਬੋ-
 ਧਿ ਰੂਪੀ ਛਿਦ੍ਰ ਮੈਂ ਦੇ ਪੋਛੀ ਹੈ; ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੰਸੁ ਜੀਵ;" ਤਾ ਕਾ ਇ-
 ਹ ਉਤਰ ਕਹਯਾ. ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੰਸੁ ਜੀਵ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਿੰਤੁ
 ਕੂਟਸ਼ ਤੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਨ ਹੈ, ਅੰਸੁ ਆਭਾਸ ਭੋਗੈ ਹੈ. ੯੧

ਦੇਹਾ.

ਕਰਮੀ ਛਾਯਾ ਦੇਤ ਫਲ, ਨਹਿੰ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਯੋਗ ;
 ਜੇ ਅਸੰਗ ਇਕ ਰੂਪ ਹੈ, ਜਾਨੈ ਭਿੰਨ ਕੁਲੋਗ. ੯੨

ਟੀਕਾ:- ਜੀਵ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਜੇ ਚੇਤਨ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕਹਿਏ ਆਭਾ

ਸ ਅੰਸ ਹੈ. ਜੇ ਕਰਮੀ ਕਹਿਏ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹੈ. ਤਾ ਕਰਮ ਕਰਨੈ ਵਾਲੇ ਕੁੰਛਾ
 ਜਾ ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ ਸੇ ਫਲ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਛਾਯਾ ਸਬਦ ਕਾ
 ਦੇਹਲੀ ਦੀ ਧਕ ਨਜਾਯ ਕਰਕੇ ਪੁਰਵ ਉਤਰ ਦੇਨੂੰ ਐਰ ਕੁੰ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜੇ
 ਸੇ ਦੇਹਲੀ ਕੇ ਉਪਰ ਧਕਾ ਜੇ ਦੀ ਧਕ ਹੈ, ਸੇ ਦੇਨੂੰ ਐਰ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸੈ ਹੈ.
 “ਛਾਯਾ ਕਰਮੀ” ਐ “ਛਾਯਾ ਦੇਤ ਫਲ.” ਯਾ ਤੈ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਿੰਧ
 ਹੁਈ:— ਜੀਵ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਜੇ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ, ਸੇ ਤੈ ਪੁਲਕ ਪਾਧਕ
 ਰੈ ਹੈ. ਐ ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਭੇਗੈ ਹੈ: ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਜੇ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ ਸੇ
 ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਐ ਦੇਨੂੰ ਵਾ ਵਿਖੈ ਜੇ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਹੈ, ਤਿਸ ਵਿਖੈ
 ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਕਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ. ਜੀਵ ਮੈਂ ਜੇ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਹੈ ਤਾ ਵਿਖੈ ਤੈ ਕਰ
 ਮ ਅੰਸ ਫਲ ਕਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ. ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਜੇ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਹੈ. ਤਾ ਮੈਂ ਫ-
 ਲ ਦੇਨੈ ਕਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤਾ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਜੇ ਕਰੈ ਹੈ. ਸੇ ਮੁਰਖ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈ
 ਚੇਤਨ ਦੇਨੂੰ ਵਾ ਵਿਖੈ ਅਸੰਗ ਹੈ; ਐ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ. ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ
 ਜੀਵ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਚੇਤਨ ਮੈਂ, ਅਥਵਾ ਈਸ਼ਵਰ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਜੇ ਜੀ-
 ਵ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕਹਿਏ ਨਜਾਯ ਜਾਨੈ ਸੇ ਕੁਲੇਗ ਕਹਿਏ ਨਿੰਦਨ ਕਰ
 ਨੈ ਯੋਗਜ ਲੇਕ ਹੈ. ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੈ ਦੂਸਰਾ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਯਾ ਬਾ ਜੇ “ਜੀ-
 ਵ ਐ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਏਕਤਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੈ ਤੈ ਕਰਮ ਐ ਉਪਾਸ
 ਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਵੇਦ ਨਿਯਤ ਹੋਵੈਗਾ,” ਤਾ ਕਾ ਉਤਰ ਕਯਾ. ਜੇ
 ਜੀਵ ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਤੈ ਅਭੇਦ ਹੈ; ਐ ਆਭਾ
 ਸ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਦੇਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਚਨ ਬਨੈ ਹੈ. ੯੨

ਚੌਥਾਈ.

ਅਹੇ ਸਿਖ ਜ ਤੈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੁ ਕੀਨੈ,
 ਤਿਨ ਕੇ ਏ ਉਤਰ ਮੈਂ ਦੀਨੈ:
 ਕਹੇ ਜੁ ਤੈ ਤਰੁ ਮੈਂ ਵੈ ਪੱਛੀ,
 ਇਕ ਭੇਗੈ ਇਕ ਆਹਿ ਅਨਿਛੀ. ੯੩

ਤੇ ਚੇਤਨ ਆਭਾਸ ਲਖਾਏ.
 ਨਭ ਛਾਯਾ ਜੁੱਜ ਭਿੰਨ ਬਤਾਏ:
 ਕਹੰਭੇ ਭਿੰਨ ਕਰਮੀ ਫਲ ਦਾਤਾ,
 ਮਤਿ ਆਯਾ ਛਾਯਾ ਸੇ ਤਾਤਾ. ੯੪
 ਜੀਵ ਈਸ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਰੂਪੀ,
 ਭੇਦ ਗੰਧ ਤੇਂ ਰਹਿਤ ਅਨੂਪੀ:
 ਯਾਤੈਂ “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਇਹ ਜਾਨੈ.
 “ਅਹੰ” ਸਬਦ ਕੂਟਸਥ ਪਿਛਾਨੈ. ੯੫
 “ਬ੍ਰਹਮ” ਸਬਦ ਕੈ ਅਰਥ ਸੁਭਾਖੰਭੇ.
 ਮਹਾਕਾਸ ਸਮਲਛਜ ਜੁ ਰਾਖੰਭੇ:
 “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਨਹਿ ਜੈ ਲੈ ਜਾਨੈ,
 ਤੇ ਲੈਂਦੀ ਨ ਦੁਖਿਤ ਭੁਯ ਮਾਨੈ. ੯੬

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਕਰੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਮੈਂ ਉਤਰ ਕਹੇ. ਜੇ
 ਤੈਂ ਕਹਿਆ ਥਾ: “ਏਕ ਵਿੰਦ ਮੈਂ ਦੇ ਪਛੀ ਹੈਂ. ਏਕ ਭੋਗੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਏਕ ਇੰਦਾ ਤੈਂ.
 ਰਹਿਤ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.” ਯਾਕਾ ਹਮਨੈ ਉਤਰ
 ਕਹਿਆ ਜੇ “ਯਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਿੰਤੁ
 ਕੂਟਸਥ, ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਜੇ ਆਭਾਸ ਤਿਨ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ. ਸੇ ਆਪ
 ਸ ਮੈਂ ਅਵਾਕਾਸ ਮੈਂ ਆਕਾਸ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਭਿੰਨ ਹੈ.” ਮੈਂ
 ਰ ਜੇ ਤੈਂ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਕਰਿਆ ਥਾ:- “ਜੀਵ ਤੈਂ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੈ
 ਵਾਲਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਫਲ ਦੇਨੈ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੀ ਏਕਤਾ ਬਨੈ
 ਨਹੀਂ.” ਯਾਕਾ ਬੀ ਹਮਨੈ ਇਹ ਉਤਰ ਕਹਿਆ ਜੇ “ਕਰਮ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ
 ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਫਲ ਦੇਨੈ ਵਾਲਾ ਈਸ਼ਵਰ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਜੀਵ ਮੈਂ
 ਜੇ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ ਸੇ ਕਰੈ ਹੈ. ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਜੇ ਆਭਾਸ ਅੰਸ ਹੈ ਸੇ

ਫਲ ਦੇਵੇ ਹੈ. ਐ ਜੀਵਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਜੇ ਚੇਤਨ ਅੰਸ ਹੈ, ਸੇ ਘਟਾਕਾਸ ਮਹਾ
 ਕਾਸਕੀ ਲਜਾਈਂ ਭੇਦ ਕਾ ਜੇ ਗੰਧ ਕਹਿਏ ਲੇਸ, ਤਾ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਇਸ
 ਠੀਤਿ ਮੈਂ ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜੀਵ ਐ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਬੰਨੇ ਹੈ. ਯਾਤੈ "ਅਹੰ"
 ਕਹਿਏ "ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਹੁ" ਐਸੈ ਤੁ ਜਾਨ. ਅਹੰ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਤੈ ਕੁਟਸ਼ਥ
 ਕੁੰਧਿਛਾਨ. ਐ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕਾ ਜੇ ਮਹਾਕਾਸ ਕੇ ਸਮਲੋਛਜ ਅਰਥ ਕ
 ਹਜਾ ਹੈ, ਸੇ ਜਾਨ. "ਅਹੰ" ਸਬਦ ਕਾ ਐ "ਬ੍ਰਹਮ" ਸਬਦ ਕਾ ਵਾ.
 ਚਜ ਅਰਥ ਕਾ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਬੀ ਹੈ. ਧਰਤੁ ਲੋਛਜ ਅਰਥ ਕਾ ਅਭੇ-
 ਦ ਹੈ. ਐ ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜਬ ਲਗਤੁ "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸ਼ਿ" ਐਸੈ ਨਹੀਂ ਜਾ-
 ਨੈਗਾ ਤਬ ਲਗਤੁ ਅਧਨੈ ਕੁੰਦੀਨ ਮਾਨੈਗਾ; ਐ ਦੁਖੀ ਮਾਨੈਗਾ. ਐ
 ਨਜਾਗਾ ਜੇ ਧਰਮਾਤਮਾ ਜਾਨਜਾ ਹੈ, ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੁੰਭਯ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੋਵੈਗਾ.
 ਯਾਤੈ "ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਹੁ" ਐਸੈ ਜਾਨ.

ਤਵ੍ਹਦ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.

ਦੇਹ.

ਕਹੈ ਗੁਰੂ ਏ ਕੋਨ ਕੁੰ, "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ" ਇਹ ਗਜਾਨ ?

ਨਹਿ ਜਾਨੁ ਮੈਂ ਆਪਕੇ, ਭਾਖੈ ਬਿਨਾ ਸੁਜਾਨ. ੯੭

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਗੁਰੂ! ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਕੇ ਕਹੈ. "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ-
 ਸ਼ਿ" ਐਸਾ ਗਜਾਨ ਕਿਸ ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਹੈ? ਆਪਕੇ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਇਹ ਵਾ-
 ਰਤਾ ਮੈਂ ਜਾਨੁ ਨਹੀਂ ਹੁੰ. ਸਿਖਜ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਇਹ ਗੁਰੂ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:
 "ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਹੁ" ਐਸਾ ਗਜਾਨ ਕੁਟਸ਼ਥ ਹਿਖੈ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਆਭਾ-
 ਸ ਸਹਿਤ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ: ਜੇ ਕੁਟਸ਼ਥ ਮੈਂ ਕਹੇਗੇ ਤੇ ਕੁਟਸ਼ਥ ਹਿਕਾ-
 ਰੀ ਹੋਵੈਗਾ. ਐ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਕਹੇਗੇ ਤੇ ਵਾਕੁ "ਮੈਂ ਬ੍ਰ-
 ਮਹੁ" ਐਸਾ ਗਜਾਨ ਕੁੰਤਿ ਰੂਪ ਹੋਵੈਗਾ. ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਪਨੈ ਐਸਾ ਪ੍ਰ-
 ਰਵ ਕਯਾ ਜੇ "ਕੁਟਸ਼ਥ ਕੀ ਐ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਹੈ. ਐ ਆਭਾਸ ਭਿੰ-
 ਨ ਹੈ." ਯਾਤੈ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਆਭਾਸ ਤਾਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਜੇ-

ਗਜਾਨ ਸੇਭਾਂਤਿ ਹਿ ਹੋਵੈਗਾ. ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਸੇਭਿਨ ਜੇ ਰੋਜੁ, ਤਾਕਾ ਸਰਪ
 ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਗਜਾਨ ਭਾਂਤਿ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੇ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਬੋਧਿ ਕੁੰ
 “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਰੁ” ਇਹ ਗਜਾਨ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈਗਾ. ਕਿੰਤੁ ਭਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੋ
 ਵੈਗਾ ਅੰਜੋ ਕਦਾਚਿਤ “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਿ” ਇਸ ਗਜਾਨ ਕੁੰ ਭਾਂਤਿ ਰੂ-
 ਪ ਹੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇਗੇ, ਤੇ ਯਾ ਗਜਾਨ ਤੇ ਮਿਥਣਾ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵਿੱਤਿ
 ਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈਗੀ, ਕਿੰਤੁ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਸੇ ਮਿਥਣਾ ਕੀ ਨਿਵਿੱਤਿ ਹੋਵੈ
 ਹੈ ਜੈਸੇ ਰੋਜੁ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਸੇ ਮਿਥਣਾ ਸਰਪ ਕੀ ਨਿਵਿੱਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੇ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਬੋਧਿ ਕੁੰ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਰੁ” ਇਹ ਗਜਾ-
 ਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ੯੭

ਸ਼ੀਗੁਰੁਰੁਵਾਚ.

ਸੋਰਠਾ.

ਕਹੁ ਅਵਸਥਾ ਸਾਤ, ਸੁਨ ਸਿਖਿ ਜ ਵ ਆਭਾਸ ਕੀ;
 ਨਹਿ ਚੇਤਨ ਕੀ ਤਾਤ, ਤਿਨਹੀਂ ਮੈਂ ਇਹ ਗਜਾਨ ਹੈ. ੯੮

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਿ! ਅਥ ਆਭਾਸ ਕੀ ਸਾਤ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਕ-
 ਹੁੰਦੇ. ਸੋ ਤੁਸੁਨ:- ਅਥ ਕੀ ਟੈਰ ਵਕਾਰ ਪੜ੍ਹਾ ਹੈ. ਤਿਨ ਸਾਤ
 ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਬੀ ਚੇਤਨ ਜੇ ਕੁਦਰਤ, ਤਾ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅੰ “ਮੈਂ ਬ੍ਰ-
 ਮਰੁ” ਇਹ ਗਜਾਨ ਬੀ ਤਿਨ ਸਾਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਹੀ ਹੈ. ੯੮

ਅਥ ਸਧੁ ਅਵਸਥਾ ਨਾਮ.

ਚੌਥਾਈ.

ਇਕ ਅਗਜਾਨ ਆਵਰੁ ਲਸੁ ਜਾਨੈ,
 ਭਾਂਤਿ ਦ੍ਰਿਦਿਧਿ ਪੁਨਿ ਗਜਾਨ ਪਿਛਾਨੈ;
 ਸੇਕ ਨਾਸ ਅਤਿ ਹਰਖ ਅਧਾਰਾ,
 ਸਧੁ ਅਵਸਥਾ ਇਮ ਨਿਰਧਾਰਾ. ੯੯

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸ਼. ੬੬

ਅਥ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਆਵਰਲ ਸ਼ਰੂਪ ਵਰਲਨ.

ਦੇਹਾ.

ਨਹਿੰ 'ਜਾਨੁ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ', ਯਾ ਕੁੰ ਕਹਤ ਅਗਿਆਨ;
ਬ੍ਰਹਮ ਹੈਨ ਨਹਿੰ ਭਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਆਵਰਲ ਸੁਜਾਨ. ੧੦੦

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! "ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨੁ ਕੁੰ" ਇਹ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕ
ਹੈ ਹੈਂ ਜਾ ਵਜਹ ਹਾਰ ਕਾਹੇਤੁ ਅਗਿਆਨ ਹੈ. "ਬ੍ਰਹਮ ਹੈਨਹੀਂ, ਐਂ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ
ਹੈ." ਇਸ ਵਜਹ ਹਾਰ ਕਾਹੇਤੁ ਆਵਰਲ ਹੈ. ਆਵਰਲ ਮੈਂ ਇਹ ਵਜਹ-
ਹਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੋਂ ਦੇ ਪੁਕਾਰ ਕੀ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਸੁਕ੍ਰਿ ਹੈ:- ਏਕੋਤੋਂ ਅ
ਸਹਾਧਾਦਕ ਹੈ, ਐਂ ਏਕ ਅਭਾਨਾਧਾਦਕ ਹੈ. ਤਿਨ ਦੇਨੁ ਕੁੰ ਆਵਰਲ
ਕਹੈ ਹੈ. "ਵਸਤੁ ਨਹੀਂ ਹੈ." ਐਸੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਰਾਵਨੈ ਵਾਲੀ ਜੇ ਸੁਕ੍ਰਿ,
ਅਸਹਾਧਾਦਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਂ ਵਸਤੁ ਕਾ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਸੀ-
ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਰਾਵਨੈ ਵਾਲੀ ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਸੁਕ੍ਰਿ, ਜੇ ਅਭਾਨਾਧਾ-
ਦਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ "ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ ਹੈ." ਇਸ ਵਜਹ ਹਾਰ
ਕੀਹੇਤੁ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਅਸਹਾਧਾਦਕ ਸੁਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਐਂ "ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਨ ਨ
ਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ." ਇਸ ਵਜਹ ਹਾਰ ਕੀਹੇਤੁ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਅਭਾਨਾਧਾਦ-
ਕ ਸੁਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਇਨ ਦੇਨੁ ਕਾ ਨਾਮ ਆਵਰਲ ਹੈ. ੧੦੦

ਅਥ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਵਰਲਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜਨਮ ਮਰਲ ਗਮਨਾ ਗਮਨ, ਧੁਲ੍ਹ ਧਾਪ ਸੁਖ ਖੇਦ:
ਨਿਜ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੈ, ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ਵੇਦ. ੧੦੧

ਟੀਕਾ:- ਜਨਮ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕੇ ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਤਾਕੀ ਜੇ ਨਿ-
ਜ ਸ਼ਰੂਪ ਕਹਿਏ ਕੁਟਸ਼ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ, ਜੇ ਵੇਦ ਮੈਂ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਂ

ਯਾਹੀਕੁੰ ਸੋਕ ਕਰੈ ਹੈ. ੧੦੧

ਅਥ ਹ੍ਰਿਦਿਯ ਗਜਾਨ ਵਰੁਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਹ੍ਰੇਦਿਯ ਗਜਾਨ ਬਖਾਨਿਏ, ਇਕ ਪਰੋਛ ਅਪਰੋਛ;

“ਅਜਿਬੁਸੁ” ਪਰੋਛ ਹੈ, “ਅਹੰਬੁਸੁ” ਅਪਰੋਛ.

“ਨਹੀਂ ਬੁਸੁ” ਯਾ ਅੰਸੁ ਕੇ, ਕਰੈ ਪਰੋਛ ਬਿਨਾਸੁ;

ਸਕਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਜਾਲਕੁੰ, ਦੂਜੇ ਨਸੈ ਪ੍ਰਕਾਸੁ ੧੦ ੩

ਟੀਕਾ:- ਬੁਸੁ “ਨਹੀਂ ਹੈ” ਯਾ ਆਵਰੁਣ ਕੇ ਅੰਸੁਕੁੰ “ਬੁਸੁ ਹੈ”

ਐਸਾ ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾਸੈ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ “ਸਤਗੁਰਾਨ ਅਨੰਤ ਰੂਪ

ਪ ਬੁਸੁ ਹੈ.” ਐਸਾ ਜੇ ਗਜਾਨ, ਤਾਕਾ ਨਾਮ ਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਹੈ, ਜੇ “ਬੁ

ਸੁ ਨਹੀਂ ਹੈ.” ਐਸੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ; ਐਰਕਾ ਨਹੀਂ ਐ.

“ਮੈਂ ਬੁਸੁ ਹੁੰ” ਐਸਾ ਜੇ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਜੇ ਸਕਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ

ਜਾਲ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਯਾ ਕਾਰਣ ਤੈ: “ਮੈਂ ਬੁਸੁ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨੁੰ ਹੁੰ” ਇ

ਹ ਅਗਜਾਨ; ਐ “ਬੁਸੁ ਨਹੀਂ ਹੈ.” ਐ “ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ” ਇਹ

ਆਵਰੁਣ; ਐ “ਮੈਂ ਬੁਸੁ ਨਹੀਂ ਹੁੰ, ਕਿੰਤੁ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕਾਰਣ ਐ

ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਭੇਦੁ ਜੀਵ ਹੁੰ” ਇਹ ਭ੍ਰਾਂਤਿ; ਇਤਨਾ ਜੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ

ਜਾਲ ਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਨਾਸੁ ਕਰੈ ਹੈ. ੧੦ ੩

ਅਥ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਾਸੁ ਵਰੁਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੈਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਨਹਿੰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਲੇਸ ;

ਕਿੰਤੁ ਅਜਨਮ ਕੁਟੁੰਬ ਮੈਂ, ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਾਸੁ ਇਹ ਬੇਸ. ੧੦ ੪

ਟੀਕਾ:- ਮੇਰੇ ਦਿਖੈ ਜਨਮ ਐ ਮਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ

ਲੇਸ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਐਰਕੇਈ ਬੀ ਸੰਸਾਰੀ ਧਰਮ ਮੇਰੇ ਦਿਖੈ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿੰਤੁ ਅਜਨਮ ਕਹਿਏ ਜਨਮ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਜੇ ਕੁਟਸ਼ ਮੈਂ “ਮੈਂ” ਹੋ ਸਿਖ
 ! ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਅਨਰਥ ਕਾ ਜੇ ਨਿਖੇਧ, ਇਹ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਾਸ ਕਾ ਬੇ
 ਸਕਹਿਏ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਇਹ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਾਸ ਬੇਸਕਹਿਏ ਉਤਮ ਹੈ. ਯਾ
 ਜਗੈ ਕੁਟਸ਼ ਮੈਂ ਜਨਮ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰਨੈ ਤੈਂ ਸਰਵ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਜਾਨਿ ਲੇ
 ਨਾ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜਨਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਮੈਰ ਅਨਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੈਂ ਜਨਮ ਕੇ ਨਿਖੇਧ ਤੈਂ ਸਰਵ ਅਨਰਥ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਹੈ. ਇਹ ਜੇ ਭ੍ਰਾਂ-
 ਤਿ ਨਾਸ ਹੈ. ਯਾਹੀ ਕੁੰ ਸੇ ਕਾ ਨਾਸ ਬੀ ਕਹੈ ਹੈ. ੧੦੪

ਅਥ ਹਰਖ ਸ਼ਰੂਪ ਵਰਣਨ.

ਦੇਹਾ.

ਸੰਸਾਰ ਰਹਿਤ ਸ਼ਰੂਪ ਕੇ, ਹੋਇ ਜੁ ਅਦ੍ਵਯ ਗਿਆਨ :
 ਤਬ ਉਪਜੇ ਹਿਯ ਮੇਦ ਤਬ, ਸੇ ਤੁੰ ਹਰਖ ਪਿਛਾਨ. ੧੦੫

ਟੀਕਾ:- ਹੋ ਸਿਖ! ਜਬ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਸੰਸਾਰ ਰਹਿਤ ਅਪਨੈ ਸ਼ਰੂਪ
 ਕਾ ਮੇਸਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈਗਾ; ਜੇ “ਮੈਂ” ਅਦ੍ਵਯ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਕੁੰ ਤਬ ਤੇਰੇ
 ਕੁੰ ਮੇਦ ਹੋਵੈਗਾ, ਤਾ ਕੁੰ ਤੁੰ ਹਰਖ ਪਿਛਾਨ. ੧੦੫

ਦੇਹਾ.

ਕਹੀ ਅਵਸਥਾ ਸਾਤ ਮੈਂ, ਤੇਕੁੰ ਸਿਖ ਜੁ ਜਾਨ :
 ਸੇ ਸਗਰੀ ਆਭਾਸ ਕੀ, ਹੈ ਤਿਨਹੀ ਮੈਂ ਗਿਆਨ. ੧੦੬
 “ਗਿਆਨ ਹੋਤ ਹੈ ਕੋਨ ਕੁੰ,” ਇਹ ਧੁਛੀ ਤੈਂ ਬਾਤ;
 ਮੈਂ ਤਾਕੇ ਉਤਰ ਕਹੈ, ਚਹੈ ਜੇ ਧੁਛਵ ਤਾਤ. ੧੦੭

ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ. ੧੦੭

ਜਾ ਗੁਰੂ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਕਾ ਬਾ, ਤਾ ਕੁੰ ਅਥ ਸਿ-
 ਖ ਜ ਧੁਗਾਵ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਭਗਵਨਹੈ ਆਭਾਸਕੁੰ, “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਇਹ ਗਿਆਨ;
ਤੁਮਭਾਖਯੋਸੇ ਮੈਂ ਲਖਯੋ, ਪੁਨਿ ਸੰਕਾ ਇਕ ਆਨ. ੧੦੮
ਚੰਪਾਈ.

ਹੈ ਆਭਾਸ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਰਾ,
ਅਸਤੁਮਪੁਰਵ ਕਿਯੋ ਨਿਰਧਾਰਾ;
“ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਸੇ ਕੌਸੇ ਜਾਨੈਂ?
ਆਪਹਿ ਭਿੰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਮਾਨੈਂ. ੧੦੯
ਜੇ ਜਾਨੈਂ ਤੋਂ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆਨ,
ਹੋਇ ਜੇਵਰੀ ਭੁਜਗ ਸਮਾਨ;
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਇਹ ਸੰਦੇਹ ਮਿਟਾਊ,
ਯਕ੍ਰਿਸਹਿਤ ਨਿਜ ਉਕ੍ਰਿਸਨਾਊ. ੧੧੦

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭਗਵਨ! ਆਪਨੇ ਇਹ ਪੁਰਵ ਕਹਿਆ ਸੇ:- “ਕੁ-
ਟਸ਼ਥ ਅੰਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਦੇਨੁ ਏਕਹੈਂ; ਅੰ ਆਭਾਸ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੈ,”
ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਆਭਾਸਕੁੰ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਹੁੰ,” ਅੰਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ-
ਕੇ ਗਿਆਨ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਮੇਰਾ ਅਧਿਯਾਨ ਜੇ ਕੁਟਸ਼ਥ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ
ਅੰਸਾ ਜੇ ਆਭਾਸਕੁੰ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਯਥਾਰਥ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ; ਅੰ
“ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ” ਇਹ ਗਿਆਨ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀਂ ਬੰਨੇ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਅਹੰ
ਨਾਮ ਅਪਨੈ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਮੈਂ ਕਹੇ ਹੈਂ. ਸੇ ਆਭਾਸ ਕਾ ਸ਼ਰੂ-
ਪ ਮਿਥਿਆ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਆਭਾਸ ਕਾ ਜੇ
ਸ਼ਰੂਪ ਵਾਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆਨ
ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸੇ ਸਰੂਪ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਜੇਵਰੀ, ਤਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਗਿਆ-
ਨ ਮਿਥਿਆ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮਿਥਿਆ ਨਾਮ ਭੁੰਤਿ ਕਾ ਹੈ. ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਕੁੰ-

ਭ੍ਰਾਂਤਿਰੂਪਕਰਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ੧੧੦

ਦੇਹਾ.

“ਅਹੀ” ਸਬਦਕੇ ਅਰਥਕੇ, ਸੁਨ ਅਬ ਸਿਖਜ ਵਿਵੇਕ;
ਤਵ ਹਿਯਕੇ ਜਾਸੁੰ ਨਸੈ, ਸੰਕ ਕਲੰਕ ਅਨੇਕ. ੧੧੧

ਅਰਥ ਆਸ਼. ੧੧੧

ਹੈ ਯਦਜਧਿ ਆਭਾਸਮੈਂ, “ਅਹੀਬ੍ਰਮ” ਇਹ ਗਯਾਨ;
ਤਬਾਧਿ ਸੇਕੂਟਸਬ ਕੇ, ਲਹੈ ਆਪ ਅਭਿਮਾਨ. ੧੧੨
ਤਾਕੇ ਸਦਾ ਅਭੇਦਹੈ, ਵਿਭੁ ਚੇਤਨ ਤੈਂ ਤਾਤ;

ਬਾਧ ਸਮੈ ਨਿਜ ਰੂਪਹੂ, ਬ੍ਰਮਰੂਪ ਦਰਸਾਤ. ੧੧੩

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਯਦਜਧਿ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਮਹੁੰ” ਐਸਾ ਗਯਾਨ
ਬੋਧਿ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸਕੁੰ ਹੋਵੈਹੈ, ਐਕੂਟਸਬਕੁੰ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿਸੇ
ਆਭਾਸਕੂਟਸਬਕੁੰ ਐ ਅਪਨੈ ਸ਼ਰੂਪਕ, ਦੇਨੁੰਵਾਂਕੁੰ ਅਪਨਾ ਆਤ
ਮਾ ਜਾਨੈਹੈ. ਤਾ ਆਤਮਾਕਾ ਮੈਂ ਸਬਦਕਰਿਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਹੋਵੈਹੈ. ਜੇਈ,
ਅਹੀ ਸਬਦਕਾ ਅਰਥਹੈ.

ਤਾ ਅਹੀ ਸਬਦਮੈਂ ਭਾਨ ਜੇਹੋਵੈਹੈ ਕੂਟਸਬ; ਤਾਕਾਤੈ ਬ੍ਰਮਕੇ ਸਾ-
ਬ ਸਦਾ ਅਭੇਦਹੈ. ਜੈਸੈ ਘਟਾਕਾਸਕਾ ਐ ਮਹਾਕਾਸਕਾ ਸਦਾ ਅ-
ਭੇਦਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਕੂਟਸਬਕਾ ਬ੍ਰਮਕੇ ਸਾਬ ਮੁਖਜ ਸਮਾਨਾ-
ਧਿਕਰਣ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸ਼ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾਹੈ. ਜਾ ਵਸਤੁਕਾ ਜਾ ਵਸਤੁਕੇ ਸੰਗ
ਸਦਾ ਅਭੇਦਹੋਵੈ, ਤਾ ਵਸਤੁਕਾ ਤਾਕੇ ਸੰਗ ਮੁਖਜ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ
ਕਹਿਏਹੈ, ਜੈਸੈ ਘਟਾਕਾਸਕਾ ਮਹਾਕਾਸਕੇ ਸੰਗ ਸਦਾ ਅਭੇਦ
ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਘਟਾਕਾਸਕਾ ਮਹਾਕਾਸਕਾਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਘਟਾਕਾਸਕਾ
ਮਹਾਕਾਸਕੇ ਸਾਬ ਮੁਖਜ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕੂ-
ਟਸਬਕਾ ਬ੍ਰਮਕੇ ਸੰਗ ਮੁਖਜ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣਹੈ. ਕਹਿਏਤੈਂ, ਕੂਟਸਬਕਾ
ਬ੍ਰਮ ਤੈਂ ਸਦਾ ਅਭੇਦਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਮੈਂ ਸਬਦਮੈਂ ਭਾਨ ਜੇਹੋਵੈਹੈ. ਕੂਟਸਬ-

ਤਾਕਾ ਤੋ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸੰਗ ਸਦਾ ਅਭੇਦ ਹੈ.

ਐਸੇ ਸਬਦ ਮੈਂ ਭਾਨ ਜੇ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਭਾਸ, ਤਾਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਅਪ-
ਨੈ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਬਾਧਿਕੇ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜੇਸੇ ਮੁਖ ਕਾ ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ, ਤਾ
ਕਾ ਬਿੰਬ ਸ਼ਰੂਪ ਮੁਖਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਬਾਧਿਕੇ ਅਭੇਦ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੋ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸ਼ ਵਿਖੈ ਆਭਾਸ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸੰਗ
ਬਾਧ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ ਕਰਜਾ ਹੈ. ਜਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਬਾਧ ਹੋਇਕੇ ਜਾਕੇ
ਸੰਗ ਅਭੇਦ ਹੋਈ, ਤਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਤਾਕੇ ਸੰਗ ਬਾਧ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ ਕ-
ਰਿਏ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਮੁਖਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕਾ ਬਾਧ ਹੋਇਕੇ ਮੁਖਕੇ ਸਾਥ ਅਭੇਦ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਮੁਖ ਹੈ, ਨਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ; ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
ਕਾ ਮੁਖਕੇ ਸਾਥ ਬਾਧ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ ਹੈ.

ਕਿੰਦਾ, ਜੇਸੇ ਸ਼ਾਲੁ ਮੈਂ ਪੁਰੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਇਕੇ ਸ਼ਾਲੁ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਅ-
ਨੰਤਰ, "ਪੁਰੁਖ ਸ਼ਾਲੁ ਹੈ." ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਸ਼ਾਲੁ ਮੈਂ ਬਾਧ
ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇਸੇ ਆਭਾਸ ਕਾ ਬਾਧ ਹੋਇਕੇ ਬ੍ਰਹਮਕੇ
ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋ ਮੈਂ ਸਬਦ ਵਿਖੈ ਭਾਨ ਜੇ ਹੋਵੇ ਆਭਾਸ
ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਨਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ. ਐਸਾ ਬਾਧ ਸਮਾਨਾਧਿਕਰਣ ਆਭਾਸ
ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ, ਹੇ ਸਿਖ ਜ ਅਹੰ ਸਬਦ ਮੈਂ
ਭਾਨ ਜੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕੁਟਸ਼ ਤਾਕਾ ਤੋ ਮੁਖਜ ਅਭੇਦ ਹੈ, ਐ ਆਭਾਸ ਕਾ
ਬਾਧ ਕਰਿਕੇ ਅਭੇਦ ਹੈ. ੧੧੩

ਤਤ੍ਵਤ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਅਹੰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੈ, ਸਾਛੀ ਅਰੁ ਆਭਾਸ;

ਜੇ ਕ੍ਰਮ ਤੋ ਵਾ ਕ੍ਰਮ ਬਿਨਾ, ਯਾਕੇ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸ. ੧੧੪

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਭਗਵਨ! ਆਪਨੈ ਕਰਜਾ ਜੇ "ਅਹੰ ਦ੍ਰਿਤਿ
ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਅਰੁ ਆਭਾਸ ਦੇਨੁ ਵਾ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਯਾਕੇ ਵਿਖੈ ਮੈਂ.

ਏਕ ਵਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨੂੰਗੁੰ. ਸੇਕੁਟਸਥ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਕਾ ਭਾਨ ਅਹੈ ਦ੍ਰਿ-
ਤਿ ਵਿਖੈ ਰੁਮ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਅਥਵਾ ਰੁਮ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਅਰ-
ਥ ਇਹ ਹੈ:- ਰੁਮ ਮੈਂ ਕਹਿਏ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ ਅਥਵਾ ਦੇ-
ਨੁਵਾ ਕਾ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਆਪ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕ
ਹਿਏ ਬੋਧ ਕਰੇ. ੧੧੪

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਗੁਰਦਾਸ.

ਦੇਹਾ.

ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਸਿਖ ਜ ਸੁਨ, ਭਾਖੁੰ ਉਤਰ ਸਾਰ;

ਸੁਨਤ ਨ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਤਮ, ਬੋਧ ਭਾਨੁ ਉਜਿਯਾਰ. ੧੧੫

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖ ਜ! ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਿਯਾ, ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਸਾਰ ਭੂਤ
ਉਤਰ ਕਹੂੰਗੁੰ. ਤੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇ ਕੇ ਸੁਨ. ਕੋਸਾ ਉਤਰ ਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਸੁਨ-
ਤੇ ਹੀ ਬੋਧ ਰੂਪੀ ਸੁਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਤਮ
ਕੁੰਨਾ ਮੈਂ ਹੈ. ੧੧੫

ਦੇਹਾ.

ਏਕ ਸਮਯ ਹਿ ਭਾਨ ਹੈ, ਸਾਛੀ ਅਰੁ ਆਭਾਸ;

ਦੂਜੇ ਚੇਤਨ ਕੇ ਵਿਖਯ, ਸਾਛੀ ਸ਼ੁਯੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼. ੧੧੬

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖ ਜ! ਏਕ ਹੀ ਸਮਯ ਸਾਛੀ ਕਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ
ਕਾ ਅਹੈ ਦ੍ਰਿਤਿ ਵਿਖੈ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਰਨ ਵਿਖੈ ਆਭਾਸ ਸ
ਬਦ ਮੈਂ ਅੰਤ:ਕਰਣ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸ ਕਾ ਗੁਹਣ ਕਰਨਾ, ਯਾ ਤੈਂ ਦੂਜੇ
ਕਹਿਏ ਅੰਤ:ਕਰਣ ਸਹਿਤ ਜੇ ਆਭਾਸ ਹੈ, ਜੇ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਜੇ ਸਾਛੀ, ਤ
ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਇ ਕੇ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਸ਼ੁਯੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਕਰਿ-
ਕੇ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਅੰਤ:ਕਰਣ ਕੀ ਜੇ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ, ਤਾ ਕਾ
ਵਿਖਯ ਸਾਛੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਅਪਾਰਿਕ ਬਾਹਿਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਵਿਖੈ

ਤੋਂ ਮੈਸੀਰੀਤਿ ਹੈ:- ਜਬ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਮੈ ਘਟ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋਵੈ; ਤਬ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਕੀ ਹਿਤਿ ਨਿਕਸਿਰੇ ਘਟ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਕੁੰਘਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਮੁਖਾ ਮੈ ਗੋਰਾ ਜੇਤਾਮੁ, ਤਾਕੇ ਮੁਖਾ ਕੇ ਆਕਾਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇਸੇ. ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਕੀ ਹਿਤਿ ਕਾ ਬੀ ਘਟ ਕੇ ਆਕਾਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਹਿਤਿ ਆਭਾਸ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਹਿਤਿ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋ. ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਕਾ ਜੇ ਪਰਿਣਾਮ ਤਾਕੁ ਹਿਤਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਸਵਰੁਲ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਨੈ. ਜਵਹਰੇ, ਯਾ ਤੋਂ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਵਿਖੈ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤੇਸੇ ਹਿਤਿ ਬੀ ਜਵਹਰ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋ. ਯਾ ਤੋਂ ਹਿਤਿ ਵਿਖੈ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈ ਹਿਤਿ ਜੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸੇ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਮੈ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਬੀ ਹਿਤਿ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈ,

ਵਿਖਯ ਜੇ ਘਟ ਹੈ, ਸੇ ਤਮੋਗੁਲ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਜਵਰੁਪ ਮੈ ਜੜ ਹੈ, ਮੈ ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਅਗਜਾਨ ਮੈ ਤਾਕਾ ਆਵਰੁਲ ਹੈ. ਯਾ ਮੈ ਇਹ ਸੰਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ:- ਅਗਜਾਨ ਮੈ ਤਾਕਾ ਆਵਰੁਲ ਵਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈ ਚੇਤਨ ਵਿਖੈ ਹੈ. ਘਟ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਅਗਜਾਨ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਮੈ ਚੇਤਨ ਹੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਮੈ ਸਾਤ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈ ਜੇ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸ ਕਰੁਣਾ, ਸੇ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ; ਮੈ "ਅਗਜਾਨੀਹੁ" ਮੈਸਾ ਅਭਿਮਾਨ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸ ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈ ਮੁਖ ਅਸ਼੍ਰਯ ਚੇਤਨ ਹੈ; ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰ੍ਰਹਿਤ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਸੇ ਜਾਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਸੇ ਤਾਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਹੀ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਰੂਪ ਆਸ਼੍ਰਯ ਹੈ. ਮੈ ਚੇਤਨ ਹੀ ਕੁੰ ਅਗਜਾਨ

ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਸ਼ੁਰੂਪ ਕਾ ਜੋ ਆਵਰਲ ਕਰਨਾ ਮੇਈ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਜੋ ਅਗਜਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਆਵਰਲ ਜੜ੍ਹ ਵਸਤੁ ਵਿਖੈ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਜੜ੍ਹ ਵਸਤੁ ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੇਂ ਹੀ ਆਵਿਤ ਹੈ. ਵਾਕੇ ਵਿਖੈ ਅਗਜਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਆਵਰਲ ਕਾ ਕਹੁ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੇਂ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਆਸ਼ੁਯ ਮੇਂ ਵਿਖਯ ਚੇਤਨਾ ਹੈ. ਮੇਂ ਮੇਂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਮਯਜ ਜੋ ਅੰਧਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਮਯਜ ਕੁੰ ਆਵਰਲ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਗਜਾਨ ਮੇਂ ਤਾਕਾ ਆਵਰਲ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਤਾਕਾ ਇਹ ਸਮਝਾਨਾ ਹੈ.

ਮੇਂ ਮੇਂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੇਂ ਭਿਨ ਸਤ ਅਸਤ ਮੇਂ ਵਿਲੱਛਣ ਅਗਜਾਨ, ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ ਤਾ ਅਗਜਾਨ ਮੇਂ ਚੇਤਨ ਆਵਿਤ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੇਂ ਘਟ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੇਂ ਭਿਨ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਦਯਾਧਿ ਘਟ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤਥਾਪਿ ਅਗਜਾਨ ਨੇਂ ਘਟਾਦਿਕ ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਜੜ੍ਹ ਸ਼ੁਰੂਪ ਰਚੇ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਸਦਾਹੀ ਅੰਧ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਵਿਤ ਹੈ. ਜੋ ਆਵਿਤ ਸ਼ੁਭਾਵ ਘਟਾਦਿਕਨ ਕਾ ਅਗਜਾਨ ਨੇਂ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੋਂ ਤਮੋਗੁਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਗਜਾਨ ਮੇਂ ਭੂਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਦਿਕ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਜੋ ਤਮੋਗੁਲ ਆਵਰਲ ਸ਼ੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਘਟਾਦਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਅੰਧ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੇਂ ਅੰਧਤਾ ਰੂਪ ਆਵਰਲ ਘਟਾਦਿਕਨ ਮੇਂ ਅਗਜਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ੁਭਾਵ ਜਿਥੇ ਹੈ ਮੇਂ ਘਟਾਦਿਕਨ ਕੇ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਆਸ਼ਿਤ ਅਗਜਾਨ, ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਆਛਾਦਿਤ ਕਰਿ ਕੇ ਸ਼ੁਭਾਵ ਮੇਂ ਆਵਿਤ ਘਟਾਦਿਕਨ ਕੁੰ ਬੀ ਆਵਿਤ ਕਰੇ ਹੈ. ਕਾਦਯਾਧਿ ਸ਼ੁਭਾਵ ਮੇਂ ਆਵਿਤ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਆਵਰਲ ਮੇਂ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਆਵਰਲ ਕਰ ਤਾ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੀ ਅਧਿਯਾਨ ਮੇਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਨਿਰਾਵਰਲ ਕੀ ਨਜਾਈ ਆਵਰਲ ਸਹਿਤ ਮੇਂ ਬੀ ਆਵਰਲ ਕਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਲੋਕ ਮੇਂ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ. ਤਾਂ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਘਟ ਕੁੰ ਵਜਾਏ ਜੇ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅੰ-
ਤਰਲ ਕੀ ਆਭਾਸ ਮਹਿਤ ਘਟਾਕਾਰ ਹਿਤਿ; ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਿਤਿ ਭਾ-
ਗਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਆਵਰਲ ਕੁੰ ਵਰਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਅੰ ਹਿਤਿ ਮੈਂ ਜੇ ਆਭਾਸਤਾ
ਗਰੇ; ਜੇ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ-
ਵਿਖੇ ਹਿਤਿ ਅੰ ਆਭਾਸ ਦੇ ਨੁੰਹਾ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਹੈ.

ਇਸ਼ਾਰਤ.

ਜੇਸੇ ਅੰਧਕਾਰ ਮੈਂ ਕੁੰਭੇ ਮੈਂ ਮਿਤਿਗਾ ਅਥਵਾ ਲੋਹ ਕਾ ਪਾਤਲ-
ਕਾ ਪਕਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੰਡ ਮੈਂ ਕੁੰਭੇ ਕੁੰਭੇ, ਵੰਡੀ ਵਿਰੇਖੇ ਖੀਛੀ ਦੀਪਕ-
ਬਿਨਾ ਉਸ ਨਿਰਾਵਰਲ ਪਾਤਲ ਕਾ ਖੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਦੀਪਕ
ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇਸੇ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਜੇ ਘਟ, ਤਾਂ ਕੇ ਆ-
ਵਰਲ ਕੁੰ ਹਿਤਿ ਭੰਗ ਕੀ ਕਰੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਖਿ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
ਕਰੇ ਹੈ, ਘਟ ਤੋਂ ਸਵਰੂਪ ਮੈਂ ਜੜ੍ਹ ਹੈ; ਅੰ ਹਿਤਿ ਕੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ; ਤਾਂ ਕਾ ਆ-
ਵਰਲ ਭੰਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਤਾਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾ ਤੋਂ ਘਟ
ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਆਭਾਸ ਹੈ. ਨੇਤ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਵਜ੍ਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤੱਛ-
ਛ ਗਿਆਨ ਕੀ ਇਹ ਗੀਤਿ ਕਹੀ. ਅੰ ਸੁਵਲਾ ਵਿਕਰਾ ਜੇ ਵਿਖਯ ਹੈ,
ਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕੀ ਕੀ ਗੀਤਿ ਅੰਸੇ ਹੀ ਜਾਨਿ ਲੇਨੀ.

ਹਿਤਿ ਅੰ ਘਟ ਦੇ ਨੁੰ ਏਕ ਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਹੋਨੇ ਤੋਂ ਘਟ ਕਾ ਗਿਆਨ
ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰ ਅੰਤਰਲ ਕੀ ਹਿਤਿ ਤੇ ਘਟਾਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਅੰ-
ਘਟ ਕੇ ਸੰਗ ਹਿਤਿ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਅੰਤਰ ਹੀ ਹਿਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ-
ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. “ਇਹ ਘਟ ਹੈ.” ਅੰਸਾ ਅਪ੍ਰਤੱਛ
ਗਿਆਨ ਕਾ ਆਕਾਰ ਹੈ, ਅੰ “ਘਟ ਹੈ” ਅਥਵਾ ਜੇ ਘਟ ਹੈ.” ਅੰਸਾ
ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਿਆਨ ਕਾ ਆਕਾਰ ਹੈ. ਯਦਯਪਿ ਸਮਿਤਿ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ-
ਰੋਛ ਗਿਆਨ ਹੀ ਹੈ. ਤਦਾਪਿ ਸਮਿਤਿ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਹੈ.
ਅੰ ਅਨੁਮਿਤਿ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਨਮ ਹੈ; ਇਤ-
ਨਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ.

ਹਮ ਪ੍ਰਮਾਲ ਨਿਰੁਪਲ ਕਰੈ ਹੈ.

ਚਾਰਵਾਰ ਜੇ ਹੈ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ,
ਕਨਾਦ ਐ ਸੁਗਤ ਮਤ ਕੇ ਜੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ, ਸੇ ਦੂਸਰਾ ਅਨੁਮਾਨ
ਪ੍ਰਮਾਲ ਥੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋ, ਏਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਲ
ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੋ ਤਿਥਿ ਕੇ ਅਰਥੀ ਕੀ ਭੋਜਨ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੇਗੀ. ਕਾਹੇ ਤੋ, ਅਭੁਕੁ ਭੋਜਨ ਵਿਖੈ ਤਿਥਿ ਕੀ ਹੇਤੁਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋ-
ਗ ਪ੍ਰਮਾਲ ਜਨਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਰਾਜ ਨ ਹੈ. ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋ ਭੁਕੁ ਭੋਜਨ ਮੈਂ
ਅਨੁਭਵ ਜੇ ਕਰੀ ਹੈ ਤਿਥਿ ਕੀ ਹੇਤੁਤਾ ਜੇ ਅਭੁਕੁ ਭੋਜਨ ਮੈਂ ਥੀ ਅ-
ਨੁਮਾਨ ਮੈਂ ਜਾਨਿ ਕੇ ਤਿਥਿ ਕੀ ਅਰਥੀ ਕੀ ਭੋਜਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ
ਤੋ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਲ ਥੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਾ ਚਾਹਿਏ. ਇਸ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਕਨਾਦ ਐ ਸੁਗਤ ਮਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਐ ਅਨੁਮਾਨ
ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ,

ਸੰਖਯ ਸਾਧੁ ਕਾਰਤਾ ਜੇ ਕਪਿਲ ਦੇਵ ਹੈ; ਤਾ ਕੇ ਮਤ ਕੇ ਅ-
ਨੁਸਾਰੀ ਤੀਸਰਾ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਲ ਥੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ, ਕਾਹੇ ਤੋ, ਜੇ ਪ੍ਰ-
ਯੋਗ ਐ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇਨ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੋ ਦੇਸਾਂਤਰ ਵਿਖੈ ਜਾ
ਕਾ ਪਿਤਾ ਮਰਿ ਗਯਾ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਕੋਈ ਯਥਾਰਥ ਵਕੂ ਅਨਿਕ ਕਰੇ,
ਤੇਰਾ ਪਿਤਾ ਮਰ ਗਯਾ ਹੈ. ਤਬ ਸੇ ਤਾ ਕੁੰ ਪਿਤਾ ਕੇ ਮਰਨੈ ਕਾ ਨਿਸ਼ਚਯ
ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ, ਕਾਹੇ ਤੋ, ਦੇਸਾਂਤਰ ਵਿਖੈ ਸਿਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਮਰਨ
ਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਐ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰਿ ਕੇ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
ਕਪਿਲ ਮਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਐ ਅਨੁਮਾਨ ਐ ਸਬਦ ਤੀ-
ਨਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ,

ਨਾਨਾ ਸਾਧੁ ਕਾਰਤਾ ਜੇ ਗੋਤਮ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਮਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾ-
ਰੀ ਉਪਮਾਨ ਚਤੁਰਥ ਪ੍ਰਮਾਲ ਥੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋ ਪ੍ਰ-
ਯੋਗ ਅਦਿਕ ਤੀਨੀ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੋ ਜਾਪਰਖ ਨੇ

ਗਵਯ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਜਾਹੈ. ਐ ਬਨਵਾਸੀ ਪੁਰਖ ਮੈਂ ਐਸਾ ਸੁਹਣ ਵਿਯਾ
ਹੈ:—“ਗੋ ਕੇ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਗਵਯ ਹੋਵੈ ਹੈ.” ਜੇ ਪੁਰਖ ਜੇ ਬਨ ਮੈਂ ਚਲ ਜਾ
ਜਾਵੈ. ਐ ਗਵਯ ਕੁੰ ਦੇਖ ਲੇਵੈ, ਤਬ ਵਾਕੁੰ ਬਨਵਾਸੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਕ-
ਹ ਜਾ ਜੇ “ਗੋ ਕੇ ਸਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਗਵਯ ਹੋਵੈ ਹੈ,” ਇਹ ਵਾਕੁੰ; ਤਾ ਕੇ ਅ-
ਰਬ ਕਾ ਸੁਰਣ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਸਮਿਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਐਸਾ
ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ:—“ਇਹ ਪਸੁ ਗਵਯ ਹੈ.” ਐਸਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁ-
ਆ ਚਾਹਿਏ. ਜਾਣੈ ਐਸੇ ਵਿਲੋਛਣ ਗਜਾਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਉਪਮਾਨ ਪ੍ਰ-
ਮਾਲ ਬੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ,

ਪੁਰਵ ਮੀ ਮਾਂਸਾ ਕਾ ਏਕ ਦੇਸੀ ਜੇ ਭੁਟ ਕਾ ਸਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰੈ, ਜੇ
ਪੰਚਮ ਅਰਥਾਧੇਤਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਬੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਦਿਨ ਮੈਂ ਭੋਜਨ
ਜਾਗੀ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਸੁਲ ਦੇਖਿ ਕੇ ਐਸਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ:—“ਇਹ ਪੁਰਖ
ਗਤਿ ਕੁੰ ਭੋਜਨ ਕਰੈ ਹੈ.” ਤਹਾਂ ਗਤਿ ਭੋਜਨ ਬਿਨਾ ਦਿਨ ਮੈਂ ਭੋਜਨ ਤਜਾ
ਗੀ ਕੇ ਵਿਖੈ ਸੁਲਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜਾਣੈ ਗਤਿ ਭੋਜਨ ਕਾ ਸੁਲਤਾ ਸੰਧਾ
ਦਰਹੈ. ਗਤਿ ਭੋਜਨ ਸੰਧਾ ਦਰਹੈ, ਸੰਧਾ ਦਰ ਜੇ ਗਤਿ ਭੋਜਨ, ਤਾ ਕੇ ਗਜਾ-
ਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਸੁਲਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਅਰਥਾਧੇਤਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ,

ਪੁਰਵ ਮੀ ਮਾਂਸਕ ਜੇ ਭੁਟ ਹੈ, ਜੇ ਖਸ਼ ਅਨੁਪਲਬਧਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਬੀ
ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਖੈ ਬੀ ਖਟ ਪ੍ਰਮਾਲ ਅੰਗੀ
ਕਾਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਨੁਪਲਬਧਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਇਹ ਹੈ:—ਗਿ-
ਹਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਘਟਾਦਿਕਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਜਾਪ
ਦਾਰਬਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅ-
ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕੁੰ ਅਨੁਪਲਬਧਿ ਕਰੈ ਹੈ. ਘਟ ਕੀ ਜੇ ਅਨੁਪਲਬਧਿ ਕਹਿ
ਏ ਅਪ੍ਰਤੀਤਿ, ਤਾ ਤੈਂ ਘਟ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐਸੇ ਪਦਾਰ
ਥਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਨਿਸ਼ਚਯ ਕਾ ਹੋਤੁ ਜੇ ਪਦਾਰਥਨ ਕੀ ਅਪ੍ਰਤੀਤਿ ਤਾ ਕੁੰ
ਅਨੁਪਲਬਧਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਰੈ ਹੈ.

ਪ੍ਰਮਾ ਗਜਾਨ ਕਾ ਜੇ ਕਰਣ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਮਿਤਿ

ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇ ਅਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਗਯਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਖੁ-
 ਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਮਿਤਿ ਗਯਾਨ ਜੇ ਹੈ, ਜੇ ਖੁਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਹੇਤੈ ਜੇ ਖੁ-
 ਮਾ ਗਯਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਖੁਮਾ ਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ, ਸਮਿਤਿ ਖੁਮਾ ਤਾ
 ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸੋਛੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀ ਹੈ. ਐ,
 ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਐ ਜੇ ਸੁਯ ਬੀ ਸੋਛੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਏ-
 ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਸਮਿਤਿ ਐ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਐ ਜੇ ਸੁਯ ਗਯਾਨ, ਏ ਤੀਨੂੰ
 ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅਵਿਦਯਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਕੂਧ ਹੈ; ਅੰਤਰੁ ਕਲ ਕੀ ਫਿ-
 ਤਿ ਕੂਧ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਖੁਮਾ ਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸੋਛੀ ਕੇ ਆ-
 ਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਕਲ ਕੀ ਫਿਤਿ ਕੂਧ ਗਯਾਨ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਖੁਮਾ ਤਾ ਕੇ
 ਆਸ਼ਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਜੇਈ ਖੁਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਮਿਤਿ ਗਯਾਨ ਅੰਤ-
 ਰੁ ਕਲ ਕੀ ਫਿਤਿ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਖੁਮਾ ਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ; ਐ ਖੁਮਾ
 ਬੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਖੁਮਾ ਕੇ ਲੋਛਲੁ ਵਿਖੈ ਸਮਿਤਿ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕਹਿਯਾ ਚਾ-
 ਹਿਏ. ਅਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਸਮਿ-
 ਤਿ ਗਯਾਨ ਬੀ ਹੈ. ਧਰੰਤੁ ਸਮਿਤਿ ਗਯਾਨ ਸਮਿਤਿ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ
 ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਜੇ ਸਮਿਤਿ
 ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਗਯਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਖੁਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਲੋਛਲੁ ਵਿਖੈ ਕੇਈ
 ਦੇਖ ਨਹੀਂ.

ਐਰ ਕੇਈ ਸਮਿਤਿ ਗਯਾਨ ਕੁੰ ਬੀ ਖੁਮਾ ਕੂਧ ਮਾਨੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ
 ਮਤ ਮੈਂ ਖੁਮਾ ਕੇ ਲੋਛਲੁ ਵਿਖੈ ਸਮਿਤਿ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਕਹਨਾ
 ਕਿੰਤੁ ਅਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਜੇ ਗਯਾਨ ਹੈ.
 ਜੇ ਖੁਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਜੇ ਹੈ, ਜੇ ਅਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ
 ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਥਾਇਤ ਅਰਥ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਹੈ; ਯਾ
 ਤੈਂ ਖੁਮਾ ਕੇ ਲੋਛਲੁ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਜਿਨੈਂ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ
 ਸਮਿਤਿ ਗਯਾਨ ਵਿਖੈ ਬੀ ਖੁਮਾ ਵਜਵਹਾਰ ਹੈ; ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਸਮਿ-
 ਤਿ ਗਯਾਨ ਅੰਤਰੁ ਕਲ ਕੀ ਫਿਤਿ ਹੈ; ਅਵਿਦਯਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਸਾਢੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਬੀ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਧੁਮਾਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੋਂ,
 ਅੰਤਰੁਰਲ ਕੀ ਫ਼ਿਤਿ ਕਾ ਆਸ਼ੁਕ ਧੁਮਾਤਾ ਹੀ ਬਣਿ ਹੈ. ਸਾਢੀ ਬਨੇ ਨ-
 ਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਗਜਾਨ ਕਿਸੀ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰੁਰਲ
 ਕੀ ਫ਼ਿਤਿ ਹੈ; ਯਾਤੋਂ ਧੁਮਾ ਰੂਪ ਹੈ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਅਵਿਦਯਾ ਕੀ ਫ਼ਿ-
 ਤਿ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਧੁਮਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਮੈਂ ਭਾਂਤਿ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਗਜਾਨ
 ਏਦੇਨੂੰ ਸਰਵ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਅਵਿਦਯਾ ਕੀ ਫ਼ਿਤਿ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਾਢੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ
 ਹੈ; ਯਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਕੇ ਦੇਖਿਏ ਤੋਂ ਸਮਿਤਿ
 ਗਜਾਨ ਬੀ ਅਵਿਦਯਾ ਕੀ ਫ਼ਿਤਿ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਾਢੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ; ਧੁਮਾ ਰੂ-
 ਪ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਜੇ ਵੇਚਾਂਤ ਸੰਧੂਦਾਯ ਕੇ ਵੇਤਾ ਹੈ, ਤਿਨੇ ਨੇ ਧੁਮਾ ਗਜਾ-
 ਨ ਖਰ ਧੁਕਾਰ ਕਾ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਤਾ ਖਰ ਧੁਕਾਰ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਗਜਾਨ ਹੈ ਨ-
 ਹੀਂ, ਯਾਤੋਂ ਧੁਮਾ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਮਯਸੁਦਨ ਜ਼ਾਮੀ ਨੇ ਸਮਿਤਿ ਗਜਾਨ ਸਾਢੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ
 ਹੀ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਏਕਤੋਂ ਧੁਤੰਜਯ ਧੁਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੁਸਰੀ, ਅਨੁਮਿਤਿ ਧੁਮਾ
 ਹੈ, ਤੀਸਰੀ ਉਪਮਿਤਿ ਧੁਮਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਚਤੁਰਬੀ ਸਾਬਦੀ ਧੁਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ
 ਪੰਚਮੀ ਅਰਥਾਧਿ ਧੁਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਖੜੀ ਅਭਾਵ ਧੁਮਾ ਹੈ; ਏ ਖਰ
 ਧੁਮਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਧੁਰਵ ਕਹੇ ਜੇ ਧੁਤੰਜਯ ਆਦਿਕ ਖਰ ਧੁਮਾਲ ਹੈ, ਜੇ ਦਿ-
 ਨ ਕੇ ਕਰਮ ਤੋਂ ਕਰਲ ਹੈ. ਧੁਤੰਜਯ ਧੁਮਾ ਕਾ ਜੇ ਕਰਲ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਧੁਤੰਜਯ
 ਧੁਮਾਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਸਾਧਾਰਲ ਕਾਰਲ ਜੇ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕਰਲ ਕਹਿਏ
 ਹੈ. ਜੇ ਸਰਵ ਕਾਰਨ ਕਾ ਕਾਰਲ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸਾਧਾਰਲ ਕਾਰਲ ਕਹਿਏ
 ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਧਰਮ ਅਧਰਮਾਦਿਕ ਸਰਵ ਕਾਰਨ ਕੇ ਕਾਰਲ ਹੈ ਯਾਤੋਂ,
 ਸਾਧਾਰਲ ਕਾਰਲ ਹੈ. ਸਰਵ ਕਾਰਨ ਕਾ ਕਾਰਲ ਨ ਹੋਵੇ. ਕਿੰਤੂ ਕਿ-
 ਸੀ ਕਾਰਨ ਕਾ ਕਾਰਲ ਹੋਵੇ ਜੇ ਅਸਾਧਾਰਲ ਕਾਰਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ
 ਦੰਤ ਮੈਂ ਹੈ. ਜੇ ਸਰਵ ਕਾਰਨ ਕਾ ਕਾਰਲ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਘਟ ਆਦਿਕ ਜੇ
 ਕਾਰਨ ਹਿ ਮੈਂ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਕਾਰਲ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਦੰਤ ਅਸਾਧਾਰਲ ਕਾ-
 ਰਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਕਾਰਲ ਬੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਧੁਤੰਜਯ ਧੁਮਾ

ਕੇਈ ਸ਼ੁਰ ਭੀਤਾਰੀ ਇੰਛਾ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਤੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਕਾ-
ਹੇਂ ਤੋਂ ਈ ਸ਼ੁਰ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸਰਵ ਕਾਰਣ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਤਿਨ ਬਿਨਾ,
ਕੇਈ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਈ ਸ਼ੁਰਾਦਿਕ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰਣ ਹੈ.
ਭੀ ਨੇੜ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੈ. ਜੇ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਅਸਾ-
ਧਾਰਣ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਨੇੜ ਆਦਿਕ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ-
ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਨੇੜ ਆਦਿਕ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰ-
ਤੱਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਯਸ੍ਯਾਪਿ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੁੰ ਵੇਦਾਂਤ ਮਿਧਾਂਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਮਾ ਰਜਾਨ-
ਕੀ ਕਾਰਣਤਾ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਚੇਤਨ ਕੇ ਚਜਾ ਰਿਬੇਦ ਹੈ:-
ਏਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਭੀ ਦੁਸਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਭੀ ਤੀਸਰੀ
ਪ੍ਰਮਿਤਿ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾ ਚੇਤਨ ਬੀ ਕਹੇ ਹੈ. ਭੀ ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਮੇਯ
ਚੇਤਨ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਚੇਤਨ ਬੀ ਕਹੇ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾ-
ਨਾਮ ਚੇਤਨ ਕਾਹੇ; ਜੇ ਨਿਯਤ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਨ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰਿ-
ਯ ਤਾ ਕਾ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ. ਤਸ੍ਯਾਪਿ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾ ਵਜਵਹਾਰ ਕਾ ਸੰਧ-
ਦਕ ਵਿਤਿ ਬੀ ਪ੍ਰਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾਰਣ ਹੈ.

ਵੇਹ ਕੇ ਮਯਜ ਜੇ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਣ, ਤਾ ਕਾਰਿਕੇ ਅਵਛਿੰਨ ਜੇ ਚੇਤ-
ਨ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇਈ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਣ ਨੇੜਾਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁ-
ਆਰਾ ਨਿਕਸਿਕੇ ਜਿਤਨੇ ਦੁਰਿਘਟਾਦਿਕ ਵਿਖਯ ਸ੍ਥਿਤ ਹੋਵੇ. ਉਤ
ਨਾਲੰਬਾ ਪਰਿਣਾਮ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਣ ਕਾਹੇ ਵੇ ਹੈ. ਭੀ ਆਗੇ ਵਿਖਯ ਜੇ-
ਘਟਾਦਿਕ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਮਿਲਿਕੇ ਜੇ ਸੰਘਟਾਦਿਕ ਕਾ ਆਕਾਰ ਹੋਵੇ
ਤੈਸਾਹੀ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਣ ਕਾ ਆਕਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਸੰਕੇਤ ਮੈਂ ਭੁਕਤਾ ਜੇ ਜ-
ਲ ਮੈਂ ਛਿਦ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਸਿਕੇ, ਲੰਬੇ ਨਾਲੇ ਕਾ ਆਕਾਰ ਹੋਇਕੇ, ਬ-
ਗੀਚੇ ਕੇ ਕੇਦਾਰ ਮੈਂ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਭੀ ਕੇਦਾਰ ਮੈਂ ਜਾਇਕੇ ਜੇ ਸਾ ਕੇਦਾਰ ਕਾ
ਆਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਿਸ ਆਕਾਰ ਕੁੰ ਜਲ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਸੰ ਅੰਤ ਸ਼ੁ-
ਰਣ ਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਰੂਪੀ ਛਿਦ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਸਿਕੇ ਵਿਖਯ.

ਰੂਪੀ ਕੇਦਾਰ ਕੁੰਜਾਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਲੇ ਕੇ ਘਟਾ ਦਿਕ ਵਿਖਯ ਪਰਯੰ
ਤ ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਕਰਨ ਲੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਪਰਿਲਾਮ. ਤਾ ਕੁੰ ਫਿਤਿਗਜਾ-
ਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਅਵਛਿਨ ਜੇ ਚੇਤਨ, ਤਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚੇਤਨ ਕਹੈ ਹੈ.
ਅੰ ਫਿਤਿਗਜਾਨ ਰੂਪ ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਕਰਨ ਪਰਿਲਾਮ, ਤਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾਣ
ਕਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈ ਕੇਦਾਰ ਵਿਖੈ ਜਲ ਜਾਇ ਕੇ ਕੇਦਾਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਹੋ-
ਵੈ ਹੈ; ਤੇ ਮੈ ਘਟਾ ਦਿਕ ਜੇ ਵਿਖਯ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਫਿਤਿਜਾਇ ਕੇ ਘਟਾ ਦਿ-
ਕ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਅਵਛਿਨ ਜੇ ਚੇਤ-
ਨ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾ ਚੇਤਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਜੇ ਘਟਾ ਦਿਕ ਤਿ-
ਨ ਕਰ ਕੇ ਅਵਛਿਨ ਜੇ ਚੇਤਨ, ਸੇ ਵਿਖਯ ਚੇਤਨ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਅੰ ਪ੍ਰਮੇ-
ਯ ਚੇਤਨ ਬੀ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਦ ਅਰਥ ਕੇ ਜਾਨਨੈ ਵਾਲੇ ਆਚਾਰ
ਯਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ.

ਯਾ ਮੈਂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ ਜੇ ਅਵਛੇਦਵਾਦ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ, ਤਿ-
ਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਤੇ ਅੰਤਰੁ ਵਿਸਿਯ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਅੰ
ਸੇਈ ਕਰਤਾ ਭੇਦਾ ਹੈ. ਅੰ ਅੰਤਰੁ ਉਪਹਿਤ ਸਾਛੀ ਹੈ. ਏਕਹੀ
ਅੰਤਰੁ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਤੇ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ, ਅੰ ਸਾਛੀ ਕੀ ਉਪਾਧਿ
ਹੈ. ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਵੈ, ਅੰ ਸੀ ਜੇ ਵਜਾਵਰਤ ਕਵਰੁ ਹੈ
ਸੇ ਵਿਸੇਖਣ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਵਸੁ ਕੇ
ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਜੇ ਜਨਾਵੈ, ਸੇ ਵਜਾਵਰਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਕੁੰ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ
ਕੇ ਜਨਾਵੈ, ਸੇ ਵਜਾਵਰਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈ “ਨੀਲ ਘਟ ਹੈ” ਯਾ
ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਨੀਲਤਾ ਵਿਸੇਖਣ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਨੀਲ ਘਟ ਕੇ ਵਿ-
ਖੈ ਨੀਲਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੈ, ਅੰ ਪੀਤ ਸ਼ੇਤਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ
ਜਨਾਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਵਜਾਵਰਤ ਕਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਨੀਲਤਾ ਘਟ ਕਾ ਵਿਸੇ-
ਖਣ ਹੈ ਅੰ ਘਟ ਪਰਿਛੇਦ ਜਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਪੀਤ ਸ਼ੇਤਾ ਦਿਕਨ ਤੇ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ
ਏ ਸੁਦਾ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਾਇਏ ਹੈ; ਜੇ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਾਇਏ ਸੇ ਪਰਿ-
ਛੇਦ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਵਜਾਵਰਤ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਅੰ ਵਿਸੇਖ ਬੀ ਕਹਿਏ ਹੈ ਅੰ

“ਦੰਡੀ ਪੁਰਖ ਹੈ” ਯਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਬੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਦੰਡ ਵਿਸੇਖਲ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਵਿਸੇਖਲ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਹੈ. ਐ.

ਪ੍ਰਮੇਯ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਜਨਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਜਾਵਰਤ ਕਹੈ; ਜਾ ਵਜੁ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੈ, ਐ. ਵਜਾਵਰਤ ਕਹੈ, ਸੇ ਉਪਾਧਿ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਜੇ ਮੈਂ ਨੈ ਯਾ ਇਕ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਕਰਲ ਸਸ਼ੁਲੀ ਮੈਂ ਅਵਛਿੰਨ ਜੇ ਆਕਾਸ ਹੈ, ਸੇ ਸੋੜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਕਰਲ ਸਸ਼ੁਲੀ ਸੋੜ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸੋੜ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਤੈਂ ਕਰਲ ਸਸ਼ੁਲੀ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਬਾਹਿਰ ਕੇ ਆਕਾਸ ਤੈਂ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਸੋੜ ਕੁੰ ਜਨਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਜਾਵਰਤ ਕਹੈ. ਐ ਅਟਾਕਾਸ ਜੇ ਹੈ. ਸੇ ਮਨ ਪਰਿਮਾਣ ਅੰਨ ਕੁੰ ਅਵਕਾਸ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਬੀ ਆਕਾਸ ਕੀ ਅਟ ਉਪਾਧਿ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਮਨ ਅੰਨ ਕੁੰ ਅਵਕਾਸ ਦੇਨੈ ਵਾਲਾ ਜੇ ਆਕਾਸ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਤੈਂ ਅਟ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਅਟ ਪਾਰ ਬਿਵ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਵਕਾਸ ਦੇਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਅਟ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਜਾ ਪਰ ਆਕਾਸ ਤੈਂ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਮਨ ਅੰਨ ਕੁੰ ਅਵਕਾਸ ਦੇਨੈ ਵਾਲਾ ਜੇ ਆਕਾਸ ਤਾ ਕੀ ਅਟ ਉਪਾਧਿ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਉਪਹਿਤ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਸੇ ਸਾਛੀ ਹੈ. ਯਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਸਾਛੀ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ,

ਸਾਛੀ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਤੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਪ੍ਰਮੇਯ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਕੁੰ ਭਿੰਨਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਜਨਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਏਕਹੀ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਸਾਛੀ ਕੀ ਤੈਂ ਉਪਾਧਿ ਹੈ, ਐ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਾ ਵਿਸੇਖਲ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਉਪਹਿਤ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਸੇ ਤੈਂ ਸਾਛੀ ਹੈ: ਐ, ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੈ. ਜੇ ਉਪਾਧਿ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੇ ਉਪਹਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਵਿਸੇਖਲ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੇ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਕਹਿਏ ਹੈ ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੈ, ਸੇ ਈ ਕਰਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਾਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਸੇ

ਸਾਗੀ ਜੀਵ ਹੈ. ਇਹ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਵੀ ਗੀਤਿ ਹੈ. ਐ,

ਆਭਾਸਵਾਦ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰਰਲ ਜੀਵ ਕਾ ਵਿ-
ਸੇਖਲ ਹੈ. ਐ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰਰਲ ਸਾਛੀ ਵੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ.
ਯਾ ਤੇਂ ਸਾਭਾਸ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਹੈ, ਐ ਸਾਭਾਸ ਅੰ-
ਤਰਰਲ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਸਾਛੀ ਹੈ. ਯਦਨ ਧਿ ਦੇਨੁ ਪੇਛ ਮੈਂ ਵਿਸੇਖ-
ਲ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਹੈ. ਸੇਈ ਸੰਸਾਰੀ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਵਿਸੇਖ ਜਥਾਗ
ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਰਲ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਕਾ
ਸੰਬੁਧ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਵਿਸੇਖਲ ਭਾਤ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਸੇਈ ਵਿਸਿਸ਼ਟ
ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਹੁ ਤੋਂ ਵਿਸੇਖਲ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ
ਹਜਵਹਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਕਹੁ ਵਿਸੇਖ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਹਜਵ-
ਹਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਐ ਕਹੁ ਵਿਸੇਖਲ ਵਿਸੇਖ ਦੇਨੁ ਹਾ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਵਿ-
ਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਹਜਵਹਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੇਈ ਡਕਰ ਕੇ ਘਟਾ ਕਾਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋ-
ਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਵਿਸੇਖਲ ਜੇ ਘਟ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਚੰਡ ਕਰਿ ਕੇ ਨਾਮ
ਹੋਵੈ ਹੈ; ਐ ਵਿਸੇਖ ਜੇ ਆਕਾਸ ਹੈ, ਤਾਕਾ ਨਾਮ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਤੋਂ ਬੀ ਵਿ-
ਸਿਸ਼ਟ ਜੇ ਘਟਾ ਕਾਸ ਹੈ, ਤਾਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ “ਕੁੰਡਲੀ ਪੁਰ-
ਖ ਜੇਵੈ ਹੈ.” ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਕੁੰਡਲ ਵਿਸੇਖਲ ਹੈ; ਐ ਪੁਰਖ ਵਿਸੇਖ ਜੇ
ਵਿਸੇਖਲ ਜੇ ਕੁੰਡਲ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਸੇਵਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿਸੇਖ-
ਜੇ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਸੇਵਨਾ ਹੈ. ਐ “ਕੁੰਡਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਜੇਵੈ ਹੈ.” ਐ-
ਸਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਹਜਵਹਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ “ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਯੋਧ ਮੈਂ ਗ-
ਯਾ ਹੈ.” ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਵਿਸੇਖਲ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਐ ਵਿਸੇਖ ਪੁਰਖ, ਦੇ-
ਨੁ ਯੋਧ ਮੈਂ ਗਏ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਦੇਨੁ ਹਾ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਹਜਵਹ-
ਰ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਮੈਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸੇਖਲ
ਹੈ, ਐ ਆਭਾਸਵਾਦ ਮੈਂ ਸਾਭਾਸ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸੇਖਲ ਹੈ; ਐ ਦੇਨੁ ਪੇ-
ਛ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਵਿਸੇਖ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਤੋਂ ਜਨਮ ਆਦਿ ਸੰਸਾਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ
ਕਿੰਤੁ ਵਿਸੇਖਲ ਅੰਤਰਰਲ ਅਥਵਾ ਸਾਭਾਸ ਅੰਤਰਰਲ ਤਾ

ਕਾ ਧਰਮ ਜੇ ਜਨਮਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰ, ਤਾ ਕਾ ਵਿਸਿਯੁ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਵਜਹੁ
ਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਵਜਹੁ ਨਾਮ ਖੁਤੀਤਿ ਐਕਹਨੈ ਕਾ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
ਆਭਾਸਵਾਦ ਐ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ.

ਆਭਾਸਵਾਦ ਮੈਂ ਤੇ ਅੰਤਰੁ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਹੈ. ਐ ਅਵੇ
ਛੇਦਵਾਦ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਆਭਾਸ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਦੇਨੁ ਪੱਛ ਮੈਂ ਆਭਾਸ-
ਵਾਦ ਸੋਝ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਭਾਸੁ ਜਕਾਰਨੈ ਆਭਾਸਵਾਦ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿ
ਯਾ ਹੈ. ਐ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਮੈਂ ਵਿਦਯਾਰਲਜ ਜਾਮੀ ਨੈ ਦੇਖ ਬੀ ਕਯਾ
ਹੈ:- ਜੇ ਆਭਾਸ ਰਹਿਤ ਅੰਤਰੁ ਅਵੇਛਿਨ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾਤਾ
ਮਾਨੈ ਤੋਂ ਘਟ ਅਵੇਛਿਨ ਚੇਤਨ ਬੀ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ
ਜੇ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਭੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਬੀ ਭੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰ
ਯ ਹੈ. ਐ ਜੇ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਚੇਤਨ ਕਾ ਅਵੇਛੇਦ ਕਹਿਏ ਵਜਾਵਰ
ਤਰ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਬੀ ਚੇਤਨ ਕਾ ਅਵੇਛੇਦ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਅੰਤਰੁ
ਵਿਸਿਯੁ ਕੀ ਨਜਾਈ ਘਟ ਵਿਸਿਯੁ ਬੀ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਐ ਅੰ
ਤਰੁ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿਏ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ,
ਅੰਤਰੁ ਤੋਂ ਭੂਤਨ ਕੇ ਸਰੂਪ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਜੋਛ ਹੈ. ਐ
ਘਟਾਦਿਕ ਭੂਤਨ ਕੇ ਤਮੋਗੁਲ ਕੇ ਕਾਰਯ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ. ਜੋਛ ਨਹੀਂ. ਜੇ
ਜੋਛ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੇ, ਸੋਈ ਆਭਾਸ ਕੇ ਯੋਗਜ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮਲੀਨ ਪਦਾ
ਰਥ ਆਭਾਸ ਕੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਾਂਚ ਐ ਤਾ ਕਾ ਢਕਨਾ ਦੇਨੁ ਪ੍ਰਿ-
ਥੀ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੈ. ਪਰੀਤ ਕਾਂਚ ਤੋਂ ਜੋਛ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਮੁਖ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋ-
ਵੇ ਹੈ. ਢਕਨਾ ਜੋਛ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਤਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਸਰੂ-
ਪ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੋਨੈ ਤੋਂ ਅੰਤਰੁ ਜੋਛ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ
ਆਭਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੁਗੰਧਾਦਿਕ ਐ ਘਟਾਦਿਕ ਤਮੋਗੁਲ ਕੇ ਕਾਰਯ
ਹੋਨੈ ਤੋਂ ਜੋਛ ਨਹੀਂ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਮੈਂ ਵਿਦਿਯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਏਕ ਤੋਂ ਵਜਾ-
ਪਕ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐ ਦੂਸਰਾ ਆਭਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ. ਸੁਗੰਧ-

ਗਦਿਕ ਐਘਟਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਏਕ ਹਜਾਧਕ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੈ ਹੈ. ਦੂ-
ਸਰਾ ਆਭਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਵਿਦਿਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਹਿਤ ਐ-
ਤਯੁਰਲ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਹੀ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ-
ਹਿਤ ਜੇ ਘਟਾਦਿਕ ਤਿਨ ਕਰਿਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਨਹੀਂ. ਜਿ-
ਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਅੰਤਯੁਰਲ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਨਹੀਂ. ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਘਟਾ-
ਦਿਕਨ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਅੰਤਯੁਰਲ ਮੈਂ ਬੀ ਆਭਾਸ ਕਾ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਕਾ-
ਸ਼ ਤੈ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਹਜਾਧਕ ਚੇਤਨ ਕਾ ਜੇ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅੰਤਯੁਰਲ ਮੈਂ,
ਸੇਈ ਹਜਾਧਕ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਘਟਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅੰਤ-
ਯੁਰਲ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਘਟ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਵਾ ਸ੍ਰੀਰ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ
ਵਾ ਭੀਤਿ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਬੀ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
ਘਟ ਸ੍ਰੀਰਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਅੰਤਯੁਰਲ ਮੈਂ ਯਹੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੈ. ਅੰਤ-
ਯੁਰਲ ਸਦ੍ਰੁਗਲ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਜੇਹੁ ਹੋਨੈ ਤੈ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾ-
ਸ ਗ੍ਰਹਲ ਕਰਨੈ ਕੇ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਐਰਥ ਦਾਰਬ ਜੇਹੁ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈਂ ਆ-
ਭਾਸ ਗ੍ਰਹਲ ਕਰਨੈ ਕੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ. ਆਭਾਸ ਗ੍ਰਹਲ ਕੇ ਯੋਗਜ ਜੇ
ਅੰਤਯੁਰਲ, ਤਾ ਕਰਿਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹੀ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਘ-
ਟਾਦਿਕ ਐ ਸ੍ਰੀਰਾਦਿਕ ਆਭਾਸ ਗ੍ਰਹਲ ਕਰਨੈ ਕੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ.
ਯਾਤੈਂ ਤਿਨ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆ-
ਭਾਸ ਵਾਦਹੀ ਉਤਮ ਹੈ; ਅਵੇਛੇਦ ਵਾਦ ਨਹੀਂ.

ਜੇਸੈ ਅੰਤਯੁਰਲ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਹੈ, ਤੇਸੈ ਅੰਤਯੁਰਲ ਕੀ ਵਿ-
ਤਿ ਬੀ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸਾਭਾਸ ਵਿਤਿ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ
ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਚੇਤਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰਤਯੁਰਲ ਕੀ ਘਟਾਦਿ ਵਿਖਯਾਕਾਰ
ਜੇ ਵਿਤਿ, ਤਾ ਮੈਂ ਆਰੂਫੁ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾ ਐ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਕ-
ਹੈ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈਂ ਵਿ-
ਖਯਾਕਾਰ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਆਰੂਫੁ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਮਾ ਕਹੈ ਹੈ ਤਹਾ ਚੇਤਨ ਯ-
ਦ੍ਰਯਪਿ ਸਦ੍ਰੁਪ ਕਰਿਕੇ ਨਿਤ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਨ ਤਾ ਕੇ ਅ-

ਭਾਵਤੈ ਪ੍ਰਮਾਚੇਤਨ ਕਾ ਸਾਧਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨਹੀਂ: ਤਸਾਧਿ ਨਿਰੂਪਾਦਿ
 ਕਚੇਤਨ ਮੈਂ ਤੈ ਪ੍ਰਮਾ ਹਜਵਹਾਰ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿਖਯਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਉਧ
 ਹਿਤ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾ ਹਜਵਹਾਰ ਹੈ ਹੈ. ਜਾ ਤੈ ਚੇਤਨ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਮਾ ਸਬਦ
 ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਵਿਖਯਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਉਧਾਧਿ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਖਯਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ
 ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਜ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ. ਪ੍ਰਮਾ ਪੰਨੈ ਕੀ ਉਧਾਧਿ ਜੇ
 ਵਿਤਿ, ਤਾ ਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਜ ਹੈ ਨੈ ਤੈ ਉਧ ਹਿਤ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾ, ਮੈਂ ਈ ਇੰਦ੍ਰਿਯ-
 ਜਨਜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਤੈ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਮਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ
 ਤਯਰਲ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਸਾਗ ਪ੍ਰਮਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਸਰੀਰ ਕੇ ਭੀ
 ਤਰ ਜੇ ਮੈਂ ਤਯਰਲ ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯਾ ਘਟਾਦਿਕ ਨ ਤੇ ਡੀ ਪਰਿਲਾਮ,
 ਤਾ ਕੁ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਹੇ ਹੈ. ਵਿਖਯਾ ਤੈ ਮਿਲਿ ਕੇ ਵਿਖਯਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜੇ ਮੈਂ-
 ਤਯਰਲ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ. ਉਤਨੈ ਕੁ ਪ੍ਰਮਾ ਕਹੇ ਹੈ. ਸਰੀਰ ਕੇ ਭੀ ਤਰ ਜੇ
 ਮੈਂ ਤਯਰਲ ਤਾ ਮੈਂ ਲੇ ਕੇ ਘਟਾਦਿਕ ਵਿਖਯਾ ਤੇ ਡੀ ਪਹੁੰਚਾ ਜੇ ਮੈਂ ਤਯਰ-
 ਲ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ, ਮੈਂ ਈ ਪ੍ਰਮਾ ਰੂਪ ਕੁੰਧਾਰੇ ਹੈ. ਜਾ ਤੈ ਪ੍ਰਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾ-
 ਲ ਰੂਪ ਮੈਂ ਤਯਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਮਤੀ ਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ-
 ਬਾਹਿਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਯਾਨ ਜਹਾਂ ਹੈ ਹੈ ਤਹਾਂ ਮੈਂ ਤਯਰ-
 ਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਬਾਹਿਰ ਜਾਇ ਕੇ ਵਿਖਯਾ ਜੇ ਘਟਾਦਿਕ, ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ
 ਮਾਕਾਰ ਰੂਪ ਕੁੰਧਾਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਰੀਰ ਕੇ ਮੈਂ ਤਰ ਜੇ ਮਾਤਮਾ ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰ-
 ਯੋਗ ਹੈ ਹੈ, ਤਬ ਮੈਂ ਤਯਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਬਾਹਿਰ ਜਾਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸ-
 ਰੀਰ ਕੇ ਭੀ ਤਰ ਹੀ ਵਿਤਿ ਮਾਤਮਾ ਕਾਰ ਹੈ ਹੈ, ਤਾ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਮਾ-
 ਤਮਾ ਕੇ ਮਾਸਿਤ ਮਾਵਰਲ ਦੂਰਿ ਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਾਤਮਾ ਮਧਨੈ ਪ੍ਰ-
 ਕਾਸ ਤੈ ਤਾ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਲ ਤੈ ਵਿਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯਾ-
 ਮਾਤਮਾ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਚਿਦਾਭਾਸ ਰੂਪ ਜੇ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਫਲ, ਤਾ ਕਾ ਵਿ-
 ਖਯਾ ਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ, ਜਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈ ਸਾਫੀ ਮਾਤਮਾ ਫਲ ਪ੍ਰਕਾਸ
 ਰੂਪ ਭਾਨ ਹੈ ਹੈ; ਇਹ ਸਿੰਧ ਹੁਆ. ੧੧੬

ਤੁਹਿਜਿਹਵਾਚ.

ਦੇਹ.

ਇਹਿਯਕੇਸੰਬੰਧਿਨ, “ਅਰੰਭੁ” ਇਹਗਜਾਨ;
ਕੈਸੇ ਹੋ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਭੂ? ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਬਖਾਨ, ੧੧੭

ਦੀਰਾ:— “ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਅਪਰੋਛ ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਸਕਲ ਅਵਿਦਿਆ
ਜਾਲ ਕਾਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਧਰੋਛ ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ,” ਇਹ ਪੁਰਵ ਕਹਾ.
ਤਾਰੇ ਵਿਖੇ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ:— ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਰੇ
ਤੋਂ ਇਹਿਯ ਜਨਮ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਗਜਾਨ ਇਹਿ
ਯ ਜਨਮ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਾਰੇ ਤੋਂ,

ਨੇੜ ਇਹਿਯ ਤੋਂ ਰੂਪਵਾਨ ਕਾ ਅਥਵਾ ਨੀਲਾਦਿਕ ਰੂਪ ਕਾ
ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਨੇੜ ਇਹਿਯ ਜਨਮ ਗਜਾਨ
ਨ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਨ ਕੀ ਜੇ ਮਨੁਖ ਜਾਕਾਰ ਮੁ
ਰਤਿ ਹੈ. ਜੇ ਯਜਨਾਧਿ ਰੂਪਵਾਲੀ ਹੈ, ਤਬਾਧਿ ਮੈ ਮੁਰਤਿ ਮਾਯਾ ਰ-
ਚਿਤ ਹੈ, ਮਿਥਾ ਹੈ, ਮੈ ਮੁਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ. ਮੈ ਪੁਰਾਣ ਮੈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿ-
ਸ਼ਨਾਦਿਕ ਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਤਾ ਕਹੀ ਹੈ; ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਮੁਰਤਿ
ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਕਿੰਤੁ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰੀਰ-
ਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ; ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਕਹੀ ਹੈ.
ਯਾਰੇ ਵਿਖੇ ਮੈਸੀ ਸੰਕਾ ਹੋਵੈ ਹੈ:— ਸਰਵ ਸਰੀਰਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ
ਚੇਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿ-
ਸ਼ਨਾਦਿਕ ਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਹੀ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਸਰਵ ਸਰੀਰਨ ਕਾ ਅਧਿ-
ਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਮਨੁਖ ਜਾ ਪਸੁ ਪੰਛੀ ਆਦਿਕ ਸਰਵ ਹੀ
ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਹੋਵੈ ਗੇ. ਯਾ ਤੋਂ
ਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਨ ਕੁੰ, ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਇਸ ਅਭਿ-
ਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਕਿੰਤੁ ਤਿਨ ਕੁੰ ਮੈਰ ਜੀਵ ਤੋਂ ਵਿਸੇ

ਰੂਪਤਾਰੀ ਸਿੰਧਿ ਵਾਜੇ, ਤਿਨਕਾ ਸੁਰੀਰਹੀ ਬੁਝਹੈ, ਐਸਾ ਮਾਨਨਾ-
ਯੋਗਜਹੈ.

ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ ਸੁਰੀਰ ਕਾਬਾਧ ਕਰਿਕੇ ਤਿਨਕਾ ਸੁਰੀਰ
ਨਕੁੰ ਬੁਝ ਰੂਪਤਾ ਮਾਨੈਂ, ਤੋਂ ਸਰਵ ਸੁਰੀਰਨਕਾ ਬਾਧ ਕਰਿਕੇ ਸਾਰੇਈ
ਸੁਰੀਰ ਬੁਝ ਰੂਪਹੈਂ. ਐ ਬਾਧ ਕਿਏ ਬਿਨਾਤੋਂ ਅਨਜ ਸੁਰੀਰਨ ਕੀ-
ਨਜਾਈ, ਹਜ਼ੂ ਪਾਵਾਦਿਕ ਅਵਯਵ ਸਹਿਤ ਰੂਪਵਾਨ ਕ੍ਰਿਯਾਵਾਨ
ਸੁਰੀਰਕਾ ਨਿਰਵਯਵ ਨਿਰੂਪ ਅਕ੍ਰਿਯਬੁਝਤੋਂ ਅਭੇਦ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.
ਯਾਤੋਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨਕਾ ਸੁਰੀਰ ਬੁਝ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ
ਹੈ:- ਜੀਵਨਕੇ ਸੁਰੀਰ ਪੁਲਕ ਪਾਪਕੇ ਮਾਧੀਨਹੈਂ. ਬੂਤਨਕੇ ਕਾਰਯ
ਹੈਂ. ਐ ਜੀਵਨਕੁੰ ਦੇਹਾਦਿਕ ਅਨਾਤਮ ਪਦਾਰਥਨ ਵਿਖੈ ਅਵਿਦ੍ਯਾ
ਬਲਤੋਂ ਅਹੰਮਮ ਅਯਜਾਸਹੈ; ਮਾਚਾਰਯਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਤੋਂਤਾ ਅਯਜਾ
ਸਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਐ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨਕੇ ਸੁਰੀਰ ਅਪਨੇ ਪੁ-
ਲਕ ਪਾਪਤੋਂ ਰਚਿਤ ਨਹੀਂ. ਬੂਤਨਕੇ ਕਾਰਯ ਨਹੀਂ.

ਕਿੰਤੂ ਜੇਸੇ ਸਿਸ਼ਿਕੇ ਆਦਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣਿਯੋਂਕੇ ਕਰਮ ਭੋਗ ਦੇਨੇ-
ਕੁੰ ਸਨਮੁਖਹੈਵੈ, ਤਬ ਆਪੁ ਕਾਮਈਯਹਰ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਾਣਿਯੋਂਕੇ ਕਰਮ
ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ “ਮੈਂ ਜਗਤਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰੂੰ” ਐਸਾ ਸੰਕਲਪਹੈਵੈਹੈ
ਤਾ ਸੰਕਲਪਤੋਂ ਜਗਤਕੀ ਉਤਪਤਿ ਰੂਪ ਸਿਸ਼ਿਕੇ ਹੈਵੈਹੈ. ਤੇਸੇ ਸਿ-
ਸ਼ਿਕੇਤੋਂ ਅੰਤਰ ਬੀ “ਮੈਂ ਜਗਤਕਾ ਪਾਲਨ ਕਰੂੰ” ਐਸਾ ਈਯਹਰ-
ਕਾ ਸੰਕਲਪਹੈਵੈਹੈ. ਤਾ ਸੰਕਲਪਤੋਂ ਜਗਤਕਾ ਪਾਲਨਹੈਵੈਹੈ. ਕਰ-
ਮਨਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਸੰਬੀਧ ਪਾਲਨਕਹਿਏਹੈ. ਤਾ ਪਾਲ-
ਨ ਸੰਕਲਪਕੇ ਮਯਜ ਉਪਾਸਕ ਪੁਰੁਖਨਕੀ ਉਪਾਸਨਾਕੇ ਬਲਤੋਂ
ਈਯਹਰਕੁੰ ਐਸਾ ਸੰਕਲਪਹੈਵੈਹੈ:- “ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨਾਮ ਸਹਿ-
ਤ ਮੁਰਤਿ ਸਰਵਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਤਿਹੈਵੈ.” ਤਾ ਈਯਹਰ ਸੰਕਲਪਤੋਂ ਵਿਸੇਖਨਾ
ਮਰੂਪ ਰਹਿਤ ਈਯਹਰ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨਾਮ ਪੀਤਾਂਬਰਧਰਾ
ਦਿਸ਼ਾਮਸੰਦਰ ਵਿਗ੍ਰਹ ਰੂਪਕੀ ਉਤਪਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਜੇ ਵਿਗ੍ਰਹ-

ਕਰਮ ਕੇ ਆਧੀਨ ਨਹੀਂ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਵਿਗਰਹ ਤੇ
ਸਾਧੁ ਮੈਂ ਦ੍ਰਵਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਤੇਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਜਾਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋ
ਤੁ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਤਾਕੇ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਤੇਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ
ਆਧੀਨ ਕਹਿਏ ਹੈ; ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਅਵਤਾਰਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਸਾਧੁ ਪੁ
ਰੁਖਨ ਕੁੰ ਸੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੋਨੈ ਤੇਂ ਸਾਧੁ ਪੁਰੁਖਨ ਕੇ ਪੁਲ੍ਯ ਸਮੁਦਾਯ ਤੇਂ
ਰਹਿਤ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ ਅਸੁਗਾਦਿਕ ਅਸਾਧੁ ਪੁਰੁਖਨ ਕੁੰ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੋਨੈ
ਤੇਂ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਪ ਕੇ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ “ਅਵਤਾਰਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾ
ਪ ਕੇ ਆਧੀਨ ਨਹੀਂ,” ਇਹ ਕਹਨਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਵੈ. ਤਥਾਪਿ ਜੇ ਮੈਂ ਜੀ-
ਵਨੈ ਪੁਰੁਹ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਉਤ
ਰ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਤਾ ਜੀਵ ਕੁੰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾ ਸਰੀਰ ਅਭਿਮਾ-
ਨੀ ਜੀਵ ਕੇ ਪੁਰੁਹ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅਪਨੈ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕੇ ਆਧੀਨ ਉ-
ਤਰ ਸਰੀਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਯਦ੍ਯਪਿ
ਸਾਧੁ ਅਸਾਧੁ ਪੁਰੁਖਨ ਕੇ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੁੰ ਸੁ
ਖ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੇ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਤੇਂ ਰਹਿ
ਤ ਅਵਤਾਰ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੁੰ ਅਪਨੈ ਸਰੀਰ ਤੇਂ ਸੁਖ ਕਾ ਤਥਾ
ਦੁਖ ਕਾ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਅਪ
ਨੈ ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕੇ ਆਧੀਨ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸੰਭਵੈ ਹੈ.

ਤੇਂ ਮੈਂ ਭੂਤਨ ਕੇ ਪਰਿਲਾਮ ਬੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ.
ਕਿੰਤੂ ਚੇਤਨ ਆਸ਼੍ਰਿਤ ਆਯਾ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਹੈ. ਜੇ ਧੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕੇ
ਪਰਿਲਾਮ ਹੋਵੇ ਤੇਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰੀਰ ਵਿਖੈ ਰੋਜ਼ ਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧਨਾਦਿਕਨ ਕਾ
ਅਭੁਵ ਸਾਸ਼੍ਰੁ ਮੈਂ ਕਹਨਾ ਹੈ. ਜੇ ਅਜੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਧੰਚ-
ਭੂਤ ਰਹਿਤ ਜਿਯ ਯੋਗੀ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਬੀ ਬੰਧਨਾਦਿਕ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਤ-
ਥਾਪਿ ਯੋਗੀ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਮ ਬੰਧਨਾਦਿਕਨ ਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਫੇ
ਰਿ ਯੋਗਾਭੁਜਾ ਸਰੂਪ ਪੁਰੁਖਾਰਥ ਤੇਂ ਬੰਧਨ ਦਾਹਾਦਿਕਨ ਕੀ ਯੋ-
ਗਤਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਯੋਗੀ ਕੀ ਨਜਾਈ

ਕਹੁ ਪੁਰਖਾਤਮ ਮੈਂ ਬੰਧਨਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਤਿਨ ਕੇ ਸ-
ਗੋਰ ਮਹਜ ਹੀ ਬੰਧਨਾ ਦਿ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈਂ ਬੂਤਨ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਨ-
ਹੀਂ. ਮੈਂ ਮਾਂਤੁ ਕਜ ਭਾਸ਼ਨ ਵੀ ਟੀਕਾ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਗਿਰਿ ਨੇ ਰਾਮਾਦਿਕ ਸ੍ਰੀ
ਰ ਬੂਤਨ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਕਹੈ ਹੈ, ਸੇ ਸੁਲ ਫਿਜ਼ਿ ਮੈਂ ਮੈਰ ਸ੍ਰੀਰਨ ਕੇ ਸਮਾ-
ਨ ਵੇ ਸ੍ਰੀਰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਕਹੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ. ਬ੍ਰਾ-
ਸ਼ਨ ਕਾਰਨੈ ਗੀਤਾ ਭਾਸ਼ਨ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਜਾਹੈ:- “ਜੀਵਨ ਕੇ ਉਪਰ ਅ-
ਨੁਗ੍ਰਹ ਕਰਿ ਕੇ ਸ੍ਰੀਰ ਧਾਰੀ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਲ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸੇ ਜਨਮਾਦਿਕ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਦਸੁ ਦੇਵ ਦੁ-
ਆਰਾ ਦੇਵ ਕੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਬੀ ਮਾਯਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.” ਇਸ ਗੀਤਿ
ਮੈਂ ਭਾਸ਼ਨ ਕਾਰਨੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀਰ ਮਾਯਾ ਕਾ ਕਾਰਯ ਕਹਿ ਜਾਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬੂ-
ਤਨ ਤੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸ੍ਰੀਰਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਤਿਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀਰਨ
ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਨ ਸਾਂਝਾਤ ਮਾਯਾ ਹੈ.

ਮੈਰ ਜੀਵਨ ਕੁੰਦੇ ਹਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਆਤਮ ਭੁੰਤਿ ਹੈ; ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ-
ਦਿਕਨ ਕੁੰਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੀਵ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮਲੀਨ ਸਤ੍ਰ-
ਗੁਣ ਵਾਲੀ ਹੈ. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਮਾਯਾ ਸੁੰਧ ਸਤ੍ਰ-
ਗੁਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਕੁੰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਭੁੰਤਿ, ਮੈਰਾਮ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕਨ ਕੁੰ ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਸਰਵਗਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੀਵਨ ਕੁੰ ਅਗਜਾ-
ਨ ਕ੍ਰਿਤ ਆਵਰਣ ਮੈਂ ਭੁੰਤਿ ਕੇ ਨਾਸ ਨਿਮਿਤ ਮਾਚਾਰਯ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾ-
ਵਾਕਜ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਜਨਨ ਗਿਆਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ-
ਨ ਕੁੰ ਆਵਰਣ ਮੈਂ ਭੁੰਤਿ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਜਨਨ ਗਿਆਨ ਕੀ ਅ-
ਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਜੀਵ ਕੁੰ ਅੰਤਰਕਰਣ ਕੀ ਫਿਤਿ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਕੀ-
ਨਜਾਈਂ, ਈਸ਼ਵਰ ਕੁੰ ਮਾਯਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਉ-
ਪਦੇਸ਼ਾਦਿਕ ਬਿਨਾ ਬੀ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਤਾ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਕਹੁ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਤਿ-
ਨ ਕੁੰ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੀਵਨ ਕੁੰ ਅਵਾਦਿਕਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਆ-
ਵਰਣ ਭੰਗ, ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਜੇ ਅਵਾਦਿਕ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਜੇ ਜੀਵਨ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਗਿਆ-
ਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਆਤਮਾ, ਤਾ ਕਾ ਆਵਰਣ ਭੰਗ ਤੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਮੈਂ
ਆਤਮਾ ਵਿਖਯ ਜਦ ਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਖਯ
ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਰੂਪ ਜੇ “ਅਹੰ
ਬ੍ਰਹਮਾਸਮਿ” ਮੈਂ ਸਾਗਿਆਨ, ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਆਤਮਾ-
ਮੈਂ ਆਵਰਣ ਰਹਿਤ ਜਦ ਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਆਵਰਣ ਭੰਗ, ਵਾ ਵਿ-
ਖਯ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਜੀਵਨ
ਮੁਕੁ ਵਿਦੁਆਨ ਕੁੰ ਨਿਰਾਵਰਣ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਅੰਤ
ਸ਼ਵਰਣ ਕੀ “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਮਿ” ਮੈਂ ਸੀ ਫਿਤਿ ਆਵਰਣ ਭੰਗਾ ਦਿ-
ਕ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕੁੰ ਬੀ ਆਵਰਣ ਭੰਗਾ ਦਿ-
ਕ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬਿਨਾ ਆਤਮਾ ਕੀ ਫਿਤਿ ਰੂਪ “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਮਿ” ਮੈਂ ਸਾ-
ਗਿਆਨ ਉਪਦੇਸ਼ਾਦਿਕ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਕੁੰ ਜੀਵਨ ਤੇ ਵਿਲੱਛਣਤਾ
ਈਸ਼ਵਰ ਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਤਿਨ ਕਾ ਸੁਗੀਰ ਆਤਮਾ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਮਿਥਯਾ ਹੈ, ਆਤਮਾ ਨੇ ਉਤਪੰਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੇ ਅਵਤਾਰਨ ਕਾ
ਸੁਗੀਰ ਮੈਂ ਹਸੁ ਪਾਦਾਦਿਕ ਅਵਯਵ ਸਹਿਤ, ਮੈਂ ਰੂਪ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ
ਯਾ ਤੇ ਨੇੜ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਵਿਖਯ ਤਿਨ ਕਾ ਸੁਗੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਨੇੜ ਇੰ-
ਦ੍ਰਿਯ ਵਿਖਯ ਕਰੇ ਨਹੀਂ.

ਤੇ ਮੈਂ ਹੁਚਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀ ਸੁਖ ਸੁਕੁੰ. ਮੈਂ ਸੁਖ ਸੁਕੇ ਆਸੁਯ ਕੁੰ ਵਿ-
ਖਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖ ਸੁਕਾ ਆਸੁਯ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਸੁਖ ਸੁਕਾ ਨਹੀਂ. ਯਾ
ਤੇ ਹੁਚਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ.

ਰਸਨਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੇ ਰਸ ਕਾ ਗਿਆਨ, ਘ੍ਰਾਣ ਤੇ ਗੰਧ ਕਾ ਗਿਆਨ, ਸੇ-
ਤ ਤੇ ਸੁਬਦ ਕਾ ਗਿਆਨ, ਹੋਵੇ ਹੈ. ਰਸ ਗੰਧ ਸੁਬਦ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਲੱਛਣ
ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਰਸਨਾ ਘ੍ਰਾਣ ਮੈਂ ਸੇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਹਚਨਾਦਿਕ

ਕਿਯਾ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੈਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਤਿਨ ਤੈਂ ਤੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ
 ਹੀ ਤਿਸੇਂ ਕਿਸੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ
 ਤੈਂ ਜੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਿਏ ਹੈ, ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੁੰਗੀ ਅਧਰੇ
 ਛ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਧਰੇ ਛ ਗਿਆਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸਬਦ ਮੈਂ
 ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਸਬਦ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਧਰੇ ਛ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ
 ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਬੀ ਧਰੇ ਛ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ੧੧੭

ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਗ੍ਰੰਥ.

ਦੇਹ.

ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬਿਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹਿ, ਸਿਖ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨ ਜਾਨ;
 ਬਿਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਗਿਆਨ. ੧੧੮

ਦੀਕਾ:- ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਬਿਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ.
 ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਕਾ ਐਂ ਦੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਜੇ
 ਕਿਸੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੈਂ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਬੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ
 ਯਾ ਤੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਤੈਂ ਜੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਜੇ ਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਵਿਖਯ ਤੈਂ ਵਿਤਿਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਇ ਕੇ ਵਿਖਯਾ
 ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਜਗ ਹੋਵੈ, ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਿਆਨ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਵਿਖਯ
 ਤੈਂ ਵਿਤਿਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕਰੁੰ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਐਂ ਕਰੁੰ ਸਬਦ ਮੈਂ ਹੋ.
 ਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਮੈਂ “ਦਸਮ ਤੂ ਹੈ.” ਇਸ ਸਬਦ ਤੈਂ ਦਸਮ ਜੇ ਆਪ ਤਾ ਤੈਂ ਐਂ
 ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਨ ਕੀ ਵਿਤਿਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਇ ਕੇ ਦਸਮ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੈਂ ਸਬਦ ਜਨਮ ਬੀ ਦਸਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਤੈਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਸੁਖਾ ਕਾਰ ਦੁਖਾ ਕਾਰ ਐਂ
 ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਨ ਕੀ ਵਿਤਿ ਹੋਵੈ; ਤਾ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਪੁਰੁਹਿਤ ਪੰਥ ਸੁਖ

ਦੁਖ ਨਸ਼ਟ ਹੁਏ ਪਾਛੇ ਜਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਯਾਦ ਮਾਵੈ ਤਹਾਂ ਸੁਖਾਕਾਰ ਦੁਖਾ
 ਕਾਰ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਤੈ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਵਿਤਿ ਕਾ ਨਸ਼ਟ ਹੁਏ ਸੁਖ ਦੁ
 ਖ ਤੈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਸੋ ਗਯਾਨ ਸਮਿਤਿ ਰੂਪ ਹੈ; ਪ੍ਰਯੋਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ
 ਯਜਨ ਪਿ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੇ ਧਰਮ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਹੈ. ਤਬਾ ਪਿ
 ਸੁਖਾਕਾਰ ਦੁਖਾਕਾਰ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਸੁਖ ਦੁ
 ਖ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਪਦਾਰਥ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਬੀ ਸਾਂਝੀ
 ਵਿਤਿ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੈ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ. ਜੇ ਸੋ ਸੁਖਿ ਰਜਤ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਹੈ,
 ਤਹਾਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੀ ਵਿਤਿ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਕਰਿ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਰਜਤ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਸਾਂਝੀ ਕੀ ਸ-
 ਹਾਸ਼ ਕਰੇ. ਅੰ ਮਿਥ੍ਯਾ ਰਜਤਾ ਦਿਕਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੀ
 ਵਿਤਿ ਸਹਾਸ਼ ਕਰੇ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਬੀ ਵਿਤਿ
 ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਹੈ. ਜੇ ਵਿਤਿ ਜਹਾਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾ ਦਿਕ ਬਾਯਜ ਸਾਧਨ ਤੈ ਹੋਵੈ
 ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਨਹੀਂ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕ-
 ਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਬਾਯਜ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾ ਦਿਕ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਜਬ
 ਸੁਖਾ ਦਿਕ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ; ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਨ੍ਯ ਸਾਧਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ
 ਬਿਨਾ ਸੁਖਾਕਾਰ ਦੁਖਾਕਾਰ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਵਿਤਿ
 ਮੈਂ ਮਾਰੂਤ ਸਾਂਝੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਯਾ ਤੈ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਾਂਝੀ ਭਾ-
 ਸ੍ਹਜ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਅੰ ਬਾਯਜ ਜੇ ਘਟਾ ਦਿਕ ਹੈ ਤਿਨ ਮੈਂ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਕਾ
 ਸੰਬੰਧ ਨੇਤਾ ਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਘਟਾ ਦਿਕ ਸਾਂ-
 ਝੀ ਭਾਸ੍ਹਜ ਨਹੀਂ. ਤੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਅੰ
 ਤ ਯੁਗਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਬਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੈ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤਰ ਹੀ
 ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯਾਨ ਬੀ ਸੁ-
 ਖ ਦੁਖ ਕੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਰੂਪ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਸੁਖਾਕਾਰ ਦੁਖ

ਕਾਰ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ ਬਾਹਜ ਸਾਧਨ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਾ-
 ਛੀ ਭਾਸ਼ਨ ਹੈਂ. ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਜੇ ਅੰਤਰਕਰਣ ਕੀ ਵਿੱਤਿ, ਤਾਮੈਂ ਤੈਂ ਗੁ-
 ਰਦੁਆਰਾ ਵੇਦ ਵਚਨ ਕਾ ਸੋਝ ਸੈਂ ਸੰਬੰਧ ਬਾਹਜ ਸਾਧਨ ਚਾਹਿਏ ਹੈ.
 ਯਾਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਸਾਛੀ ਭਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜਹਾਂ ਵਿਖਯਤੈਂ ਵਿੱਤਿ
 ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈਵੇਂ, ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਮਿ"
 ਯਾ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ, ਤਾਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਿਆਨ
 ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਸੰਭਵੈ ਹੈ.

ਮੈਂ ਜਹਾਂ ਧੁਮਕੁੰਦੇਖਿਕੈ ਅਗਨਿ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਧੁਮਕਾ
 ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਨਹੀਂ.
 ਕਾਹੇਤੈਂ, ਨੇਤਰਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਕਰਣ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਧੁਮਤੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ;
 ਯਾਤੈਂ ਧੁਮਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਨੁਮਾਨਤੈਂ ਅੰਤਰ-
 ਕਰਣ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤਰ ਅਭਿਨੂ ਕੇ ਆਕਾਰ ਕੁੰਗਹਲ ਕਰ
 ਨੇ ਵਾਲੀ ਤੈਂ ਹੁਈ, ਪਰੰਤੂ ਅਗਨਿ ਮੈਂ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ
 ਅਗਨਿ ਕਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜਹਾਂ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ
 ਵਿਖਯ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈਵੇਂ, ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਹਾਂ ਵਿੱਤਿ
 ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂ; ਵਿਖਯ ਬਾਹਿਰ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇਂ,
 ਅਥਵਾ ਭੂਤ ਵਾ ਭਵਿਖਤ ਹੋਵੇਂ, ਮੈਂ ਅਨੁਮਾਨਤੈਂ, ਅਥਵਾ ਸਬਦ
 ਦਤੈਂ ਵਿਖਯਾਕਾਰ ਵਿੱਤਿ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇਂ ਸੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਕਹਿਏ
 ਹੈ. ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਤ ਗਿਆਨ ਹੀ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ
 ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਤ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਹੈ;
 ਤੇ ਮੈਂ ਦਸਮ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸਬਦ ਜਨਤ ਹੈ; ਤੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ ਹੋ
 ਵੇਂ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਗੁਰੁ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਲ ਰਿਯਾ ਜੇ 'ਮਹਾਵਾ-
 ਕਤ ਰੂਪ ਵੇਦ ਸਬਦ' ਤਾਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬੀ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗ
 ਹੀ ਸੰਭਵੈ ਹੈ. ੧੧੮

ਦੇਹਾ.

ਗੁਰੁਕੇ ਅਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਿ, ਤਵੁਦਿਸ਼ਿਬੁਧਿਮੰਤ;
 ਬੁਨਰੂਪ ਲਖਿ ਮਾਤਮਾ, ਕਿਯੋਭੇਦ ਭੁਮ ਅੰਤ. ੧੧੯
 “ਅਰੰਭੁਰ” ਯਾ ਦ੍ਰਿਤਿਮੈਂ, ਨਿਰਾਵਰਣੁ ਹੈ ਭਾਨ ;
 ਦਾਦੁ ਮਾਦੁਰੂਪ ਜੈ; ਯੁੰ ਹਮ ਲਿਯੋ ਧਿਛਾਨ. ੧੨੦

ਇਤੀਸ਼ੀਉਤੋਮਾਧਿਕਾਰੀਉਪਦੇਸ਼ ਨਿਰੂਪਣ
 ਨਾਮਚਤੁਰਥਸਤੁਰੰਗ:ਸਮਾਪੁ:੪

ਸ਼੍ਰੀਗਣੇਸ਼ਾਯਨਮ:

ਅਬਸ਼ੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇ

ਪੰਚਮਾਤਰੰਗ: ਪ੍ਰਾਰੰਭ: ੫

ਅਬਸ਼ੀਗੁਰੁਵੇਦਾਦਿਵ੍ਯਾਵਹਾਰਿਕ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ

ਮਧ੍ਯਮਾਧਿਕਾਰੀ ਸਾਧਨ ਨਿਰੂਪਣੰ .

ਪੁਰੁਸ਼ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ:—“ਗੁਰੁਮੁਖਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਵਲ ਕਿਏ
ਵੇਦਵਾਕ੍ਯ ਤੋਂ ਅਵ੍ਯੈਤ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਸੌਛਾਤਕਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ” ਤਾਕੁੰ ਸੁਨਿਕੇ ਅ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਾਮ ਵਿਤੀਯ ਸਿਖ੍ਯ, ਇਹ ਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈ:— ਵੇਦਗੁਰੁ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੇ
ਤੋਂ ਅਵ੍ਯੈਤ ਕੀ ਗਾਨਿ; ਅਸਤ੍ਯ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਤਿਨ ਤੋਂ ਪੁਰੁਖਾਰੁਥਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ
ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਨੂੰ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵੇਦਗੁਰੁ ਤੋਂ ਅਵ੍ਯੈਤ ਗਿਆਨ ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਚੌਪਾਈ.

ਵੇਦ ਰੁ ਗੁਰੁ ਜੇ ਮਿਥਿਯਾ ਕਹਿਏ,
ਤਿਨ ਤੋਂ ਬੁਵਦੁਖ ਨਸ੍ਯੋਨ ਚਹਿਏ;
ਜੈਮੈ ਮਿਥਿਯਾ ਮਰੁਥਲ ਕੇ ਜਲ,
ਪ੍ਰਯਾਸ ਨਾਸ੍ਯੋਨ ਹਿੰਤਾ ਮੈਂ ਬਲ . ੧
ਸਤ੍ਯ ਵੇਦ ਗੁਰੁ ਕਹੈ ਤੁ ਵ੍ਯੈਤ,
ਬੁਯੋ ਗਯੋ ਸਿੰਧਾਂਤ ਅਵ੍ਯੈਤ;
ਯੁੰ ਸੰਕਰਮਤ ਯੇਥਿ ਅਸੁਯਾ,

ਤਜਜੇ ਸਕਲ ਮਧਾਦਿ ਪ੍ਰਬੋਧਾ . ੨

“ਭੁਯੋ” ਪਦਕੋ ਪ੍ਰਬਮ ਪਾਦਸੈਂ ਅਨੂਯੋ .

ਇਹ ਸ੍ਰੀਕਾਭਗਵਨ ਮਹਿੰ ਉਪਜੈ ,
ਉਤਰਦੇਹੁ ਦਯਾਲ ਨ ਕ੍ਰਪਿਜੈ ;

ਗੁਰੁ ਬੋਲੇ ਸਿਖਰੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ,
ਸ੍ਰੀਕਰਕੇ ਮਤ ਪਰਮ ਪ੍ਰਮਾਣੀ . ੩

ਚਯਾਰਿ ਯਾਰ ਮਧਾਦਿਕ ਜੇਹੈਂ ,
ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ ਕਹਤ ਸਬਤੇ ਹੈਂ ;
ਯਾਮੈਂ ਵਯਾਸ ਵਚਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ,
ਸ੍ਰੀਕਰ ਮਤਹਿ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕਰੀਜੈ . ੪

ਕਲਿਮੈਂ ਵੇਦ ਅਰਥ ਬਹੁ ਕਰਿਹੈ ,
ਸ੍ਰੀਸ੍ਰੀਕਰ ਸਿਵ ਤਬ ਅਵਤਰਿਹੈ ;
ਜੈਨ ਬੋਧ ਮਤ ਮੂਲ ਉਧਾਰੇ ,
ਗੰਗਾਤੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਰਤਿ ਨਿਕਾਰੈ . ੫

ਜੈਸੈ ਭਾਨੁ ਉਦਯ ਉਜਿਯਾਰੇ ,
ਦੂਰਿ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈਂ ਅੰਧਿਯਾਰੇ ;
ਸਬ ਵਸਤੁਹਿ ਜਜੁਕੇ ਤੂੰ ਭਾਸੈ ,
ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਵਿਪਰਯਾਯ ਨਾਸੈ . ੬

ਵੇਦ ਅਰਥ ਮੈਂ ਤੂੰ ਅਗਯਾਨ ,
ਨਸਿਹੈ ਸ੍ਰੀਸ੍ਰੀਕਰ ਵਯਾਖਯਾਨ :
ਕਰਿਹੈ ਤੈ ਉਪਦੇਸ਼ ਯਥਾਰਥ .

ਨਾਸਹਿ ਸੰਸਾਰ ਅਰੁ ਅਯਥਾਰਥ . ੭

ਅਯਥਾਰਥ, ਕਹਿਏ ਭੁੰਤਿ.

ਐਰ ਸੁ ਵੇਦ ਅਰਥਕੁ ਕਰਿਹੈ,
ਤੇ ਸਠ ਫਿਥਾ ਪਰਿਸ਼ਮ ਪਰਿਹੈ;
ਯੁੰ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਹਜਾਮ ਕਹੀ ਹੈ,
ਸੰਕਰ ਮਤਮੈਂ ਮਾਨ ਏਹੀ ਹੈ ; ੮

ਮਹਾਦਿਕਰੇ ਮਤ ਨ ਪ੍ਰਮਾਣੀ,
ਇਹਹਮਹਾਮਹਚਨਤੈ ਜਾਣੀ;
ਐਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਹੁੰ ਸੇ ਸੁਨਿਏ,
ਵਾਲਮੀਕਿ ਰਿਖਿ ਮੁਖਜਨੁ ਗਿਨਿਏ. ੯

ਤਿਨ ਮਨਿ ਰਿਯੋ ਗੰਥ ਵਾਸਿਯਾ,
ਤਾਮੈਂ ਮਤ ਅਵੈਤ ਸਪਸ਼ਟਾ;
ਸ੍ਰੀਸੰਕਰ ਅਵੈਤਹਿ ਗਾਨ੍ਯੈ,
ਤਿਨਕੇ ਮਤ ਇਹ ਹੇਤੁ ਪ੍ਰਮਾਣ੍ਯੈ. ੧੦

ਵਾਲਮੀਕਿ ਰਿਖਿ ਵਚਨ ਵਿਰੁਧੰ,
ਬੇਦਵਾਦ ਲਖਿ ਸਕਲ ਅਸੁਯੰ. ੧੧

ਟੀਕਾ:- ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰਣ ਕਾਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:- ਹਜਾਮ ਭਗਵਾਨ
ਨੈ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹੀ ਹੈ:- “ਜਬ ਕਲਿ ਮੈਂ ਵੇਦਕੇ ਅਰਥਕੁ ਨਾ
ਨਾ ਭੁੰਤਿ ਕਰੈਗੇ, ਤਬ ਰਿਪਾਲ ਸਿਵ, ਸ੍ਰੀਸੰਕਰ ਨਾਮ ਪਾਰਕੇ ਅ-
ਵਤਾਰ ਲੇਕੇ ਬਦ੍ਰਿਨਾਥ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਕਾ ਦੇਵਨ ਦੀ ਮਯਜਤੈ ਉਧਾਰ,
ਮਹਾਥਾਨ ਮੈਂ ਸਥਾਪਨ, ਜੇਨ ਬੋਧ ਮਤ ਖੰਡਨ, ਐ ਵੇਦਕਾ ਅਥਾਰ-
ਥ ਹਜਾਮ ਜਾਨ ਕਰੈਗੇ” ਯਾ ਹਜਾਮ ਵਚਨ ਤੈਂ ਸ੍ਰੀਸੰਕਰ ਮਤ ਪ੍ਰਮਾ-
ਣ ਹੈ, ਐ ਮਹਾਦਿਕਰਨ ਕਾ ਬੇਦ ਮਤ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਐਰ ਉਪਨਿ-
ਖਦ, ਗੀਤਾ, ਸੂਤ੍ਰ, ਏਤੀਨਿ ਜੇ ਵੇਦਾਂਤਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਤਿਨਕੇ

ਜਦ੍ਯਪਿ ਮਸ਼ਾਦਿਕਨਨੈ ਕਿਜੀਤੈ ਖੀਚਕੇਯੁਯੁ ਮਤਰੇ ਅਨੁਸਾਰ
 ਰਹਜਾਖਜਾਨ ਕਿਏਹੈ; ਤਥਾਪਿ ਹਜਾਮ ਵਚਨਤੈ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਕ੍ਰਿਤ
 ਹਜਾਖਜਾਨਹੀ ਯਥਾਰਥਹੈ. ਐ ਆਦਿ ਕਹਿ ਸਰਵਗਜ ਵਾਲ-
 ਮੀਕ ਰਿਖਿਨੈ ਉਤਰ ਰਾਮਾਯਣ ਵਾਸਿਯੁ ਨਾਮ ਗੰਥ ਕਿਯਾਹੈ
 ਤਹਾਂ ਅਦ੍ਵੈਤ ਮਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿਵਾਦਹੈ. ਜੇ ਅਨੇ-
 ਕ ਇਤਿਹਾਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਿਯਾਹੈ. ਯਾਤੈ ਵਾਲਮੀਕ ਵ-
 ਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦ੍ਵੈਤ ਮਤ ਪ੍ਰਮਾਣਹੈ. ਐ ਵਾਲਮੀਕ ਵਚਨ
 ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦ ਮਤ ਅਪ੍ਰਮਾਣਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵਗਜ ਰਿਖਿ
 ਮੁਨਿ ਵਚਨ ਵਿਰੋਧਤੈ ਭੇਦਵਾਦ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਕਹਿਆ. ਐ ਯੁਕ੍ਤਿਮੈ
 ਬੀ ਭੇਦਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧਹੈ. ਇਹ ਖੰਡਨ ਆਦਿਕ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰ
 ਥਾਦਿਕਨਨੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਿਯਾਹੈ. ਯੁਕ੍ਤਿਕਠਿਨਹੈ, ਯਾਤੈ ਭੇਦ
 ਮਤ ਖੰਡਨ ਕੀ ਯੁਕ੍ਤਿਨਹੀਂ ਲਿਖੀ: ਐ,

ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਵਚਨਤੈ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦ ਮਤ ਮੈਂ ਜੈਨ ਮਤ ਕੀ ਨਜ਼ਾ-
 ਈਂ ਅਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਨਿਜ਼ੁਯ ਹੁਏਤੈ ਯੁਕ੍ਤਿਮੈ ਖੰਡਨ ਕੀ ਆਸ਼ਿਕ ਅ-
 ਧਿਕਾਰੀਰੁ ਅਧੇਛਾ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਤੀਨ ਚੌਪਾਈ ਮੈਂ ਕਹੈਹੈ:-

ਚੌਪਾਈ.

ਕਿਯੇ ਗੰਥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਥ ਜੁ ਖੰਡਨ ,
 ਖੰਡਨ ਭੇਦ ਏਕਤਾ ਮੰਡਨ ; ;
 ਲਿਖਯੇ ਤਹਾਂ ਇਹ ਬਹੁ ਵਿਸ਼ਾਰ ,
 ਭੇਦਵਾਦ ਨਹਿ ਯੁਕ੍ਤਿ ਸਹਾਰਾ . . ੧੨
 ਐਰ ਭੇਦ ਧਿਕਾਰ ਜੁ ਗੰਥਾ ,
 ਤਹਾਂ ਭੇਦ ਖੰਡਨ ਕੀ ਧੰਥਾ ;
 ਕਠਿਨ ਦੁਰੁਹ ਤਰਕਹੈਤੇ ਅਤਿ ,
 ਨਹਿਯੈ ਠਿਹਿ ਸਿਖਤਿਨ ਮੈਤੇ ਮਤਿ . ੧੩

ਯਾਤੋਂ ਕਹੀ ਨ ਤੇ ਤੁਹਿ ਉਕਤੀ,
 ਕਰੈ ਜੁ ਭੇਦਹਿ ਖੰਡਨ ਸੁਕਤੀ:
 ਅਧਮਾਨੁ ਮਤ ਭੇਦ ਲਖੈ ਜਬ,
 ਖੰਡਨ ਮੈਂ ਯੁਕਿ ਨ ਚਹਿ ਯਤ ਤਬ . ੧੪
 ਦੇਹ ਵਚਨ ਮੈਂ ਬੀ ਭੇਦ ਮਤ ਵਿਚੁੰਧੈ: ਇਹ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਭੇਦ ਖੂਤੀਤਿ ਜਗਾ ਦੁਖ ਦਾਤਾ,
 ਯਮ ਕਰਮੈਂ ਇਹ ਦੇਵਤ ਤਾਤਾ:
 ਯਾਤੋਂ ਭੇਦਵਾਦ ਚਿਤ ਤਜਾਵਾਰੁ,
 ਇਕ ਅਵੈਤਵਾਦ ਅਨੁਰਾਗਾਰੁ . ੧੫

* ਮਿਤੀ: ਜਮਿਤੁਸਾਸ਼ੇਤਿ ਯ ਇਹ
 ਨਾਨੇਹ ਪਸੁਮਤੀ " ਚਿ ਸੂਤ:

“ਵਿਤੀਯਾ ਹੈ ਭੁਖੀ ਭੁਵਤਿ”

“ਅਨੇ ਸਾਵਨੇਰ ਮਯੀਤਿ ਨ ਸ ਦੇਦ ਯਥਾ
 ਪਸੁਰੇਹ ਸ ਦੇਵਾਨੀ” ਇਤਿ ਹੈ ਸੂਤਿ.

ਅਰਥ:- ਜੇ ਵਿਤੀਯਕੁ ਮਤਿ ਮੈਂ ਧਾਰੈ,
 ਭੁਖ ਤਾਕੁ ਇਹ ਦੇਦ ਪੁਕਾਰੈ;
 ਗੰਯ ਗੰਯ ਮੈਂ ਕਹੁ ਮੀਰਾ,
 ਲਖੈ ਸੁ ਪਸੁ ਇਹ ਦੇਦ ਚੰਦੇਰਾ . ੧੬
 ਜਿਖਜ ਯਾਤੋਂ ਮਧਾਇਕ ਵਾਨੀ.

* ਅਰਥ “ਜੇ ਪੁਰਖ ਇਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੈ ਨਾਨਾ ਕੀ ਨਜਾਈ ਦੇਖਤਾ ਹੈ,
 ਜੇ ਮਿਤੀ ਤੇ ਮਿਤੀ ਕੁੰ ਪਾਵਤਾ ਹੈ” ਇਤਿ.

ਸੁਨੀ ਸੁ ਵਿਜਰਹ ਅਤਿ ਦੁਖਦਾਨੀ:
 ਹੋਤ ਵਚਨ ਤਦ ਧਿਯ ਮੈ ਜੋਲੇ.
 ਹੋ ਸਾਛਾਤ ਅਵੈਤ ਨ ਤੇਲੇ. ੧੭
 ਹੋਤ ਵਚਨ ਕੇ ਅਰਲ ਸੁ ਹੋਵੇ.
 ਹੋ ਸਾਛਾਤ ਤੁ ਤਾਹਿ ਵਿਗੀਵੇ;
 ਪੁਰਵ ਸ੍ਰਿਤਿ ਸਾਛਾਤ ਵਿਨਾਸਤ.
 ਸੁਨ ਇਹ ਅਸਤੁਹਿ ਕਥਾ ਪੁਰਾਸਤ. ੧੮
 ਰਾਜਾ ਕੇ ਇਕ ਭਰਛੁ ਮੰਤੀ.
 ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਬ ਤਾਰੇ ਤੇਰੀ:
 ਮੇਰ ਸੁਮਾਰਿਯ ਮੰਤੀ ਜੇਤ.
 ਕਰੈ ਈਰਖਾ ਤਸੁ ਤੇਰੇ. ੧੯

ਤੇਰੀ ਕਹਿਏ ਆਧੀਨ.

ਕਰੀ ਨ ਸਕਤ ਭਰਛੁ ਕੀਰਾਨ.
 ਮਹਾਰਾਜ ਨਿਜ ਨਿਯ ਪਿਯਾਜਾਨ;
 ਤਬ ਸਬ ਮਿਲਿ ਇਹ ਰਚੇ ਈਰਾਜਾ,
 ਧਾਰਿ ਚੋਰ ਦੇਗਾ ਮਰਦਾਯਾ. ੨੦
 ਮੇ ਸੁਨਿ ਰਾਜਹਿ ਕਰੀ ਕਚਹਰੀ.
 ਲਿਏ ਬਲਾਯਾ ਮਸਾਹਿਬ ਜਹਰੀ:
 ਤਿਨ ਸੁੰਕਹੇ ਬੇਗਿਚ ਨਿਜਾ ਵਹੁ.
 ਚੋਰਤ ਧਾਰਿ ਸੁ ਧੁਮ ਨਸਾਵਹੁ. ੨੧
 ਤਬ ਸਬ ਮਿਲਿ ਉਤਰ ਇਹ ਦੀਨਾ,
 ਸਦਾ ਏਕ ਭਰਛੁਹਿ ਤੁਮ ਚੀਨਾ:

ਮਹਲ ਲਿਖੇ ਅਬਹਮਹਿੰਧਣਾਵਤੁ;
 ਭੁਰਛੁਕੁੰ ਕਹੁ ਕਜੁ ਨ ਛਡਾਵਤੁ. ੨੨
 ਤਬ ਬੇਲਜੇ ਭੁਰਛੁ ਕਰ ਜੇਗੀ,
 ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਨੁ ਵਿਨਤੀ ਮੇਰੀ;
 ਆਗਾਹੇਯ ਮੇਰਿ ਇਹ ਰੋਗੀ.
 ਮਾਰੁੰ ਸਕਲ ਧਾਰਿ ਜੇ ਦੇਰੀ. ੨੩
 ਤਬ ਭੁਰਛੁਕੁੰ ਬੇਲਜੇ ਰਾਜਾ,
 ਤੁਮਚਲਿ ਜਾਹੁ ਸੰਮਾਰਹੁ ਕਾਜਾ;
 ਤੇ ਜਾਤਹਿ ਭੁਰਛੁ ਸਬ ਮਾਰੇ,
 ਬਨਕਰਿਖੀਬਲ ਕਿਏ ਸੁਖਾਰੇ. ੨੪
 ਭੁਰਛੁ ਵਿਜਯਸੁਨਜੇ ਤਿਨਜਬਗੀ,
 ਰਾਜਾ ਧੈ ਭਾਖੇ ਇਹ ਤਬਹੀ;
 ਭੁਰਛੁ ਮਕੇ ਨ ਸੁਧਕੇ ਰਾਜਾ,
 ਮਿਥਾ ਵਚਨ ਸੁਨਤਹੀ ਰਾਜਾ. ੨੫
 ਮੈਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਸਾਹਿਬ ਕੀਨੇ,
 ਛਡਹੁ ਧੀਨਸ ਧੰਧਾ ਦੀਨੇ;
 ਬੰਦੇਬਸ ਤਿਨ ਕੀਨੇ ਅਧਨਹੁ,
 ਸੁਨੈਨਰਾਜਾ ਭੁਰਛੁਹਿ ਸੁਧਨਹੁ. ੨੬
 ਸਬਹਿਤੰਤ ਭੁਰਛੁ ਤਬ ਸੁਨਿਕੇ,
 ਰੁਪਤਪਹਿਧਕੇ ਇਹ ਗਾਨਿਕੇ;
 ਰਾਜਾ ਧੈ ਮਹਿ ਜਾਨ ਨ ਦੇਹੈ,
 ਗਏ ਫੂਰ ਲਗ ਪਾਲਹੁ ਲੈਹੈ. ੨੭

ਅਬਲਗਸਧਹਿਧਦਾਰਬਭੇਗੇ,
 ਦੇਹ ਰੁ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਰੰਗੇ ਅਰੇਗੇ;
 ਤਿਯ ਜੇ ਚਾਰਿ ਚਤੁਰਧਦ ਮੇਹਤ,
 ਚਜਾਰਿਫੁਲ ਫਲ ਖਗਮਨ ਮੇਹਤ. 2੮

“ਤਿਯ” ਆਦਿ: “ਖਗ” ਅੰਤ, ਏਥੇ ਧਦਕੇ ਅਰਥਕ.
 ਦੇਹਾ.

ਚਜਾਰਿਚਤੁਰ ਧਦ.

ਕਰਿਕਰ ਉਰ ਮਿਗ ਖਰਧਰਜ, ਕੇਹਰਿ ਸੀਕਟਿ ਮਾਨ;
 ਲੇਯਨ ਚਪਲ ਤੁਰੰਗ ਮੈਂ, ਵਰਲੈ ਧਰਮ ਸੁਜਾਨ. 2੯

ਚਜਾਰਿਫੁਲ.

ਕਮਲ ਵਦਨ ਅਲਸੀਕੁਸੁਮ, ਚਿਬਕ ਚੀਨ ਮਤਿ ਧਾਮ;
 ਤਿਲ ਪ੍ਰਸੂਨ ਸੀਨਾ ਸਿਕਾ, ਚੰਪਕ ਤਨੁ ਅਭਿਰਾਮ. 3੦

ਚਜਾਰਿਫੁਲ.

ਬਿੰਬ ਅਧਰ ਦਾਰਿਮਦਸਨ, ਉਰਜ ਬਿੱਲ ਮੇ ਧੀਰ;
 ਕੇਹਰ ਸੀ ਏੜੀ ਕਹਤ, ਕੇਵਿਦ ਮਤਿ ਗੰਭੀਰ. 3੧

ਚਜਾਰਿਖਗ.

ਹੈ ਮਰਾਲ ਸੀ ਮੰਦ ਗਤਿ, ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੁਦਾਰ;
 ਧਿਕ ਸੀ ਬਾਲੀ ਅਤਿ ਮਧੁਰ, ਮੇਰ ਖੁਛ ਮੈ ਵਾਰ. 32

ਚੰਪਾਈ.

ਗੰਗਾਧਰੇ ਨਿਧਿਕਰਨੁ ਤਜਾਗਤ,

ਜਾਏਂ ਰਸਿਕ ਸੁਮਨ ਅਨੁਗਾਤ:
ਵਿਧਿ ਤਿਲੇਤਮਾ ਅਪਰ ਬਨਾਈ.
ਹਨੁਜੇ ਸੁੰਦ ਜਿਨ ਸੇ ਨ ਸੁਹਾਈ. ੩੩
ਮਿਹਿੰਦੀ ਜਾਵਕ ਕਰ ਧਵਰਾਗਾ,
ਤਿਨ ਕੇ ਮੈਂ ਵਿਯਨਿ ਮਿਖਨ ਆਗਾ:
ਮੇਰ ਭੇਗ ਤਿਨ ਕੇ ਉਧਕਰਨਾ ,
ਭੇਗੋਂ ਸਥੇ ਨਿਕਟ ਭੇ ਮਰਨਾ . ੩੪
ਅਹੇ ਮੁਢ ਕੇ ਮਮ ਸਮ ਜਗ ਮੈਂ:
ਭੈਂ ਲੰਘਟ ਅਥਲਗ ਮੈਂ ਭਗ ਮੈਂ:
ਗੀਲੇ ਮਲਿਨ ਮੁੜੇ ਤੇ ਨਿਸਿ ਦਿਨ,
ਸਵਤ ਮਾਂਸ ਮਲਗੁਧਿਰ ਮੁਢਤ ਬਿਨ. ੩੫
ਚਰਮ ਲਧੇਨੁਜੇ ਮਾਂਸ ਮਲੀਨਾ ,
ਉਧਰੀ ਵਾਰ ਅਸੁੰਧ ਅਲੀਨਾ ;
ਇਨ ਮੈਂ ਕੇਨ ਧਵਰਾਥ ਸੁੰਦਰ,
ਅਤਿ ਅਧਵਿਤਗਲਾ ਨਿਕੇ ਮੀਦਿਰ. ੩੬
ਤਿਨ ਕੀ ਜੈਥ ਜਥਾਨੁਜ ਸਦਾਹੀ.
ਕੇਭਾ ਕਰਿ ਕਰ ਉਧਮਿਤ ਜਾਹੀ:
ਮਾਰਦੁ ਕੂਤਰੇ ਮਨੁ ਧਤਨਾਰੇ :
ਰਧਿਰ ਮਾਂਸ ਦੂਰ ਅਸਿਧਿ ਮਾਰੇ. ੩੭
ਲਗਤ ਜੁ ਨੀਕੇ ਸੁਲ ਨਿਤੀਯਾ.
ਤਿਨ ਕੇ ਮਯਜ ਮਲਿਨ ਮਲਬੰਧਾ:
ਤਰ ਤਾਰੇ ਤੇਂ ਅਤਿ ਦੁਰਗੰਧਾ.

ਹੈ ਮਾਮਰੁ ਤਹਾਂ ਮੈ ਮੀਧਾ . ੩੮
 ਮਧਰ ਮੈ ਬੁਕ ਲਾਰ ਮੈਂ ਭੀਜਤ,
 ਤਜਿਗਲਾਨਿ ਨਿਜ ਮੁਖ ਮੈਂ ਦੀਜਤ;
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਦਾ ਨਾਗੀ ਮਦਿਰਾ ਭੁਜਿ,
 ਸੁਧ ਮਸੁਧ ਦਿਵੇਰ ਦਿਯੇ ਤਜਿ . ੩੯
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਦਾ ਕਹਿਏ ਜਾਕੇ ਦੇਖਤੀ ਮਦਚੜੇ.
 ਕਹਤ ਨਾਰਿਕੇ ਮੀਂਗ ਜੁ ਨੀਕੇ,
 ਕਹਤ ਵਿਚਾਰ ਲਗਤ ਯੁੰ ਫੀਕੇ;
 ਕਪਟ ਕੁਟਕੇ ਮਾਕਰ ਨਾਗੀ,
 ਮੈਂਜਾਨੀ ਮਥ ਤਜਨ ਵਿਚਾਰੀ . ੪੦
 ਕਲਾਰੰਦ ਦਧਿ ਧਾਯਸ ਧੇਰਾ,
 ਤੰਦੁਲ ਘ੍ਰਿਤ ਚੁੰਨੀਜਨ ਬਹੁਤੇਰਾ;
 ਮੈਰ ਵਿਦਿਯ ਭੋਜਨ ਜੇ ਕੀਨੇ,
 ਤਿਨ ਸਬ ਕੇ ਰਸਨਾ ਰਸ ਲੀਨੇ . ੪੧
 ਮਥਲੈਂ ਕੁਈ ਨ ਤਿਖਿਜੁ ਯਾਹੁੰ,
 ਯਾਤੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾ ਧੇਖਿਨਾ ਤਾਹੁੰ;
 ਫੁਧਾ ਵਿਨਾਸਹਿਬਨ ਫਲ ਕੰਦਾ,
 ਹੈ ਕੁੰਯ ਪਰਾਧੀਨ ਇਹ ਬੰਦਾ . ੪੨
 ਗੁਹਾ ਮਹਲ ਬਨ ਬਾਗ ਘਨੇਰਾ,
 ਕੁੰਯ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹੈ ਹੁੰ ਚੇਰਾ;
 ਮੇਜਸਿਲਾ ਮਰੁਨਿਜ ਭੁਜਤ ਰਿਯਾ,
 ਨਿਰੰਦਰ ਜਲ ਕਰਧਾ ਤਨੁ ਰਿਯਾ . ੪੩

ਬੈਠਿ ਇਕੰਤ ਹੋਯ ਸੁਛੰਦਾ,
 ਲਹਿਏ ਬੁਰਛੁ ਪਰਮਾਨੰਦਾ;
 ਬਿਨ ਏਕਾਂਤ ਨ ਆਨੰਦ ਕਬਹੂ,
 ਮਿਲੈ ਅਬਧਿਲੈ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਹੂ. ੪੪
 ਦੇਹਾ.

ਪ੍ਰਿਥੀਪਤੀ ਨਿਰੋਗ ਯੁਵ, ਦ੍ਰਿੜ ਸੁਲ ਬਲਵੰਤ;
 ਵਿਦਿਆ ਯੁਤ ਤਿਹਿ ਬੂਧਮੈਂ, ਮਾਨੁਖ ਸੁਖਕੇ ਅੰਤ. ੪੫
 ਚੰਪਾਈ.

ਜੇ ਮਾਨਵ ਗੰਧਰਵ ਕਹਾਵਤ,
 ਤਾਨ੍ਰਿਧੰਤੈਂ ਸਤਗੁਲ ਸੁਖਧਾਵਤ;
 ਹੇਤ ਦੇਵ ਗੰਧਰਵ ਜੁ ਅੰਗ,
 ਤਿਨਤੈਂ ਤਹ ਮੰਗੁਲ ਸੁਖਹੋਂਗ. ੪੬
 ਸੁਖ ਗੰਧਰਵ ਦੇਵਕੇ ਜੇ ਹੈ,
 ਤਾਨ੍ਰਿਧੰਤੈਂ ਸਤਗੁਲ ਪਿਤਰਨ ਕੋਹੈ;
 ਧਨਿ ਆਜਾਨ ਦੇਵਮੈਂ ਤਿਨਤੈਂ,
 ਮੰਗੁਲ ਕਰਮ ਦੇਵ ਮੈਂ ਜਿਨਤੈਂ. ੪੭
 ਮੁਖਜਦੇਵ ਜੇਹੈਂ ਧਨਿ ਤਿਨਮੈਂ,
 ਕਰਮਦੇਵ ਤੈਂ ਮੰਗੁਲ ਜਿਨਮੈਂ;
 ਜੇ ਤਿਲੋਕ ਪਤਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕਹੀਜੈ,
 ਤਾਮੈਂ ਧਨਿ ਮੰਗੁਲ ਗਿਨਿਲੀਜੈ. ੪੮

ਮੁਖਜਦੇਵ ਕਹਿਏ ਗਜਾਗਰੁਦ੍ਰ, ਬਾਰਾ ਆਦਿਤ, ਆਠ
 ਦਸ ਏ ਇਕਤੀਸ.

ਮਥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਬਿਹਸਧਿ,
 ਲਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇਂ ਸਤਗੁਲ ਸੁਖਗਤਿ;
 ਜਾਰੇ ਨਾਮ ਧ੍ਰੁਵਾਧਿ ਭਾਖਤ,
 ਗੁਰੂ ਤੇਂ ਸੁਖ ਮੈਗੁਲ ਮੇ ਰਾਖਤ. ੪੯
 ਤਾਗੁ ਤੇਂ ਮੈਗੁਲ ਬ੍ਰਹਮਹਿ ਸੁਖ,
 ਲਹੈ ਨ ਰੰਚਕ ਮੇ ਕਬਹੂੰ ਦੁਖ;
 ਇਤਨੈ ਯਾ ਕ੍ਰਮ ਤੇਂ ਸੁਖ ਪਾਵਤ,
 ਤੈਤਿਗੀਯ ਸੁਤਿ ਯੁੰ ਸਮੁਸ਼ਾਵਤ. ੫੦
 ਮੇਰਠਾ.

ਰਾਜਾ ਤੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂਤ, ਕਹੈ ਜੁ ਸੁਖ ਸਗਰੇ ਲਹੈ;
 ਰਹਤ ਸਦਾ ਏਕਾਂਤ, ਕਾਮਦਗਾਧ ਜਾਰੇ ਨ ਹਿਯ. ੫੧
 ਚੰਧਾਈ.

ਹੂੰ ਏਕਾਂਤ ਦੇਸ ਮੈਂ ਅਸ ਸੁਖ,
 ਯੁਵਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਧਨ ਸੰਗ ਸਦਾ ਦੁਖ;
 ਅਥ ਯੁਵਤੀ ਸੰਗ ਦੁਖ ਵਰਲਨ.
 ਯੁਵਤਿ ਕੁਰੂਪ ਕੁਬੈਲ ਨਿਜਾਰੇ,
 ਸਦਾ ਸੇਰ ਹਿਯ ਹੂੰ ਤਿਹ ਤਾਰੇ. ੫੨
 ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਗੀਧ ਪੰਡਾ ਇਹ ਰੰਡਾ,
 ਦਿਯ ਮਹਿ ਕੈਨ ਪਾਪ ਕੇ ਦੰਡਾ;
 ਬੈਲਤ ਬੈਨ ਹਜਾਲ ਕਾਗਨਿ ਕੇ,
 ਭੇੜ ਭੇਂਸਿ ਲੇਗੀ ਨਾਗਨਿ ਕੇ. ੫੩
 ਭੂਤ ਭਾਵਤੀ ਉਠਨਿ ਕੇ ਹੇ,

ਬੋਲ ਖਰੀਰੇ ਸੁਨਿ ਖਰ ਮੇਰੇ;
 ਰੈਨਿ ਜੁ ਉਂਚੇ ਜ਼ਰਹਿ ਉਚਾਰਤ ,
 ਸਜਾਰ ਹਜਾਰਨ ਸੁਨਤ ਧੁਕਾਰਤ . ੫੪
 ਨਿਰਧਰਾਧ ਤਿਯ ਬਿਨ ਹੋਗਾ,
 ਤਜਤ ਨ ਬਨਤ ਪਾਪ ਜਿਯ ਲਾਗਾ;
 ਰਹਤ ਦੁਖੀਯੁੰ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਧਿਯ ਮਨ,
 ਤਿਯ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਿ ਲਖਿ ਕੁਰੂਪ ਤਨ . ੫੫
 ਕਾਮਿਨਿ ਹੈ ਜੁ ਸੁਰੂਪ ਸੁਦਾਨੀ,
 ਮੇ ਕੁਰੂਪ ਤੈਂ ਹੈ ਦੁਖ ਦਾਨੀ ;
 ਚਮਕ ਚਮਕੀ ਧਿਯਹਿ ਧਿਯਾਰੀ,
 ਅਰਥ ਧਰਮ ਨਸਿ ਮੇਛ ਬਿਗਾਰੀ . ੫੬

ਅਥ ਧਨ ਵਿਗਾਰ.

ਮੀਠੇ ਬੈਠ ਜਗਰ ਖੁਤ ਲੜਵਾ,
 ਖਾਯ ਗਮਾਯ ਬੋਧਿ ਹੈ ਭੜਵਾ;
 ਮੇਰ ਕਹੁ ਸੁਖਨਹੁ ਨਹਿ ਦੇਖੈ,
 ਕਾਮ ਅੰਧ ਇਕ ਕਾਮਨੀ ਲੇਖੈ . ੫੭
 ਧਨ ਕਹੁ ਮਿਲੇ ਜੁ ਬਾਹਿਰ ਧਰਮੈਂ
 ਮੇ ਸਥ ਧਰਚੈ ਕਾਮਨਿ ਧਰਮੈਂ;
 ਭੂਖਣ ਵਸਤੁ ਤਾਹਿ ਧਹਿਰਾਵੈ ,
 ਗੁਰਧਿਤੁ ਮਾਤੁ ਜਾਦਿਹੁ ਨ ਆਵੈ . ੫੮
 ਪਾਯਸ ਪਾਨ ਮਿਠਾਈ ਮੇਵਾ;
 ਦੇਯ ਭਉ ਤੈਂ ਤਿਯ ਨਿਜ ਦੇਵਾ,

ਨੇਹ ਨਾਥ ਨਾਥੋ ਨਹਿ ਛੁਟੇ ,
ਤਿਯ ਤ੍ਰਿਸਾਨ ਪਿਯ ਬੈਲਹਿ ਛੁਟੇ. ੫੯

ਅਥ ਧਰਮ ਬਿਗਾਰ.

ਜੂਜ ਸੁਹਾ ਪਿੰਜਰੇਮੈ ਬੰਧੁਹਾ,
ਸਿਖਯੋ ਬੈਲਤ ਸੁੰਧ ਅਸੁਧਾ;
ਤੈਮੈ ਜੇ ਕਹੁ ਨਾਰਿ ਸਿਖਾਵਤ,
ਸੇਗਾਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤਹੀ ਸੁਨਾਵਤ. ੬੦

ਜੈਮੈ ਮੇਰ ਮੇਰਨੀ ਆਗੇ,
ਨਾਚਿ ਰਿਸਾਨ ਆਪੁ ਅਨੁਗਾਗੇ;
ਤੈਮੈ ਵਿਦਿਯ ਵੇਖ ਕਰਿ ਤਿਯ ਕੇ,
ਮਨ ਰਿਸਾਨੀ ਸੁਤ ਮਨ ਪਿਯ ਕੇ. ੬੧

ਜਬ ਦੁਹਨ ਕੇ ਮਨ ਅਨੁਗਾਗੇ,
ਤਬਹਿ ਮਦਨ ਮਦਿਰਾ ਮਦ ਜਾਗੇ;
ਭੁਏ ਬਾਵਰੇ ਹਮਨਹੁ ਤਜਾਗੇ,
ਅਤਿ ਉਨਮਤ ਧੁਰਨ ਧੁਨਿ ਲਾਗੇ. ੬੨

ਧੇਤੁ ਰੂਪ ਧਰਿ ਨਗਨ ਅਮੀਗਲ,
ਭਿਰਿ ਫਿਰਿ ਭਿਰਤ ਮੇਖ ਮਨੁ ਦੇਗਲ;
ਜੂਜ ਲੇਟਤ ਮਦਨ ਪਿ ਮਤ ਦਾਰੇ,
ਗਿਨਤ ਮਲੀਨ ਗਲੀਨ ਨ ਨਾਰੇ. ੬੩

ਤੂੰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਮਦਨ ਮਦ ਅੰਧੇ,
ਅਤਿ ਮਲੀਨ ਅੰਗਨ ਮੈ ਬੰਧੇ;
ਕਰਤ ਮਦਨ ਮਦ ਭ੍ਰਮ ਜਜੂ ਮਨ ਕੁੰ,

ਹੈ ਅਚਰਜ ਸੁਨਿ ਤਜਾਗੀ ਜਨਕੁੰ. ੬੪
 ਨਜੈਂ ਮਦਨ ਮਦੈਂ ਮਤਿ ਨਰਕੀ,
 ਲਖਤ ਨ ਉਂਚ ਨੀਚ ਪਰਪਾਰਕੀ;
 ਤਿਯਹੁ ਬਾਵਰੀ ਮਦਨ ਬਨਾਈ,
 ਰਿਯਾ ਦੁਖਦ ਜਿਹਿਹੈ ਸੁਖਦਾਈ. ੬੫
 ਪ੍ਰਬਲ ਕਾਮ ਮਦਿਰਾ ਮਦ ਜਾਗੈ,
 ਤਬ ਹ੍ਰਿਜ ਤਿਯ ਧਾਨਕੁੰਤੈ ਲਾਗੈ;
 ਧਿਏ ਮਦਨ ਮਦਿਰਾ ਨਰ ਨਾਰੀ,
 ਮੈਸੇ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ਖੁਵਾਰੀ. ੬੬
 ਕਾਮਦੇਖ ਯੁੰ ਨਰਹਿ ਬਿਗੋਵਤ,
 ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁੰਦਰੀ ਤਿਯ ਜੈਵਤ;
 ਯਾਤੈਂ ਅਤਿਸੁਰੁਪ ਤਿਯ ਦੁਖਦਾ,
 ਤਾਰੇ ਤਜਾਗ ਕਰਤ ਮੁਨਿ ਸੁਖਦਾ. ੬੭
 ਜੇ ਸੁਰੁਪ ਤਿਯ ਮੈਂ ਅਨੁਗਾਗਤ,
 ਵਿਖਸ ਮਦੁਖਦ ਧੇਖਿਨ ਹਿੰਭਾਗਤ;
 ਉਭਯ ਲੋਕ ਕੀ ਕਰਤ ਸੁਹਾਨੀ,
 ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਲ ਗਲ ਸਾਬ ਬਖਾਨੀ. ੬੮
 ਜੇ ਨਾਨਾ ਦਿਯ ਭੋਜਨ ਖਾਵੈ,
 ਰਸ ਤਾਰੇ ਫਲ ਬਿੰਦੁ ਉਪਾਵੈ;
 ਜੀਵਨ ਬਿੰਦੁ ਅਧੀਨ ਸਬਨ ਕੇ,
 ਨਸਤ ਸੇਵ ਬਿੰਦੁ ਹੁੰਤੈਂ ਮਨ ਕੇ. ੬੯
 ਹੈ ਜਬ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਮਲਹਾਸੀ,

ਕਰਤ ਸੇਕ ਅਤਿ ਧਰਤ ਉਦਾਸੀ;
 ਰੁਧਿਰ ਨਿਵਾਸ ਧਰਤ ਮਨ ਜਬਹੁ,
 ਚੰਚਲ ਅਧਿਕ ਰਜੇਗੁਲ ਤਬਹੁ. ੭੦
 ਜਬ ਮਨ ਕਰਤ ਬਿੰਦੁ ਮੈਂ ਵਾਸਾ,
 ਤਥੇ ਸੇਕ ਚੰਚਲਤਾ ਨਾਸਾ; ;
 ਧੁਨਿ ਆਧਾਹਿਬਲਵਤ ਜਨ ਜਾਨੈ,
 ਹੁੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁਖ ਕਾਰਜ ਠਾਨੈ. ੭੧
 ਬਿੰਦੁ ਅਧਿਕ ਹੋਵੈ ਜਾ ਜਨ ਮੈਂ,
 ਸੰਦਰ ਕਾਂਤਿ ਕੂਧ ਤਾ ਤਨ ਮੈਂ;
 ਬਿੰਦੁ ਹੋਵੇ ਤਨ ਮੈਂ ਉਮਿਯਾਰੇ,
 ਨਸੈ ਬਿੰਦੁ ਤਨ ਮਨ ਹਤਿਯਾਰੇ. ੭੨
 ਜਾਰੇ ਬਿੰਦੁ ਨ ਕਬਹੂ ਨਾਸੈ,
 ਬਲਿਨ ਪਲਿਤ ਤਿਹਿ ਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸੈ;
 ਯੋਗੀ ਕਰਤ ਖੇਚਰੀ ਮੁਦਾ,
 ਤਾਂਤੈ ਬਿੰਦੁ ਰਾਖਿ ਹੋ ਕੁਦਾ. ੭੩
 ਅਜੁ ਸਿਧਿ ਜੇ ਧਾਰਤ ਯੋਗੀ,
 ਬਿੰਦੁ ਖਸੈ ਹਾਰਤ ਤੇ ਭੋਗੀ;
 ਅਸ ਅਤਿ ਉਤਮ ਬਿੰਦੁ ਜਨਗ ਮੈਂ,
 ਤਿਹਿ ਤਿਯ ਛੀਟਿ ਲੇਤ ਨਿਜ ਭਗ ਮੈਂ. ੭੪
 ਜੂਜ਼ ਵਿਸਾਨ ਵੇਲਨ ਮੈਂ ਉਖਾਰਿ,
 ਧਿਰਤ ਲੇਤ ਨਿਰੋਰਿ ਧਿਯੁ ਖਾਰਿ;
 ਬਾਰ ਬਾਰ ਵੇਲਨ ਮੈਂ ਧਾਰਹਿ,

ਹੈ ਅਸਾਰ ਦੋਸਾ ਤਬ ਜਾਗਹਿ. ੭੫
 ਹਲਕੀਥਾਸ ਗੰਢੇ ਕੀ ਬੰਧੀ ਹਈ ਬੇਲਨ ਮੈਂ ਦੇਵੈ, ਤਾਕਾ ਨਾ-
 ਮ ਦੋਸਾ ਪੰਜਾਬ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ.

ਭੁੰ ਤਿਯ ਭੀਚਿ ਭੁਜਨ ਮੈਂ ਖੀਰੁੰ,
 ਭਰਤ ਯੋਨਿ ਘਟ ਖੀਚਿ ਅਮੀਰੁੰ;
 ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਤੋਲੈ,
 ਜੇਖ ਬਿੰਦੁ ਕੈ ਬਿੰਦੁਤ ਜੋਲੈ . ੭੬
 ਕਿਯੋ ਅਸਾਰ ਨਾਰਿ ਨਰਦੇਹਾ,
 ਖੀਚ ਫੁਲੇਲ ਫੂਲ ਜੂਨ ਖੇਹਾ:
 ਭੈ ਅਕਾਸ ਸਬ ਤਾਹਿ ਜਗਾਵੈ,
 ਸੁਕੇ ਬੈਠ ਮੁਰਾਰ ਲਗਾਵੈ . ੭੭
 ਹੈ ਜੁ ਸੁਰੂਪ ਜੇਰ ਧਨ ਭਰੀ,
 ਤਾ ਨਰ ਪੈ ਨਾਰੀ ਬਲਿਹਾਰੀ;
 ਕਰਿ ਸੁਰੂਪ ਧਨ ਬਲਕੈ ਅੰਤਾ,
 ਕਹਤ ਤਾਹਿ ਤੂੰ ਕਾਕੈ ਕੰਤਾ. , ੭੮
 ਤਿਹਿ ਪੁਨਿ ਮਿਲਨ ਚਹੈ ਜੁ ਅਨਾਰੀ,
 ਕਰ ਧਰਯੈਂ ਧਰਤਹੁ ਦੇ ਗਾਰੀ;
 ਨਾਕ ਚੜਾਯ ਅੰਧਿਹੁ ਮੇਰੈ, ,
 ਜਾਯ ਨ ਪਤਿ ਮੇਜਹੁ ਕੈ ਧੇਰੈ . ੭੯
 ਕੇਰਿ ਬਜ ਸੰਘਾਤ ਜੁ ਕਰਿਏ,
 ਅਬਕੈ ਸਾਰ ਖੀਚਿ ਇਕ ਧਰਿਏ;
 ਤਿਨਕੇ ਹਿਯ ਸਮ ਜੇ ਨ ਕਰੇਗਾ,

ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਗਲੁ ਇਹ ਦੇਤੁ ਚੰਦ੍ਰੇਰਾ. ੮੦
 ਕਰਤੁ ਗੁਮਾਨੁ ਹਨੁ ਤਿਯ ਜੁੰਜੁੰਜੁੰ,
 ਚਿਧਟਤੁ ਸੁਰ ਮਤਿ ਜਨ ਮਨੁ ਤੁੰਤੁੰ;
 ਕਥਹੁਕੁ ਤਾਰੇ ਹੰਢਿਤੁ ਕਰਿਕੇ,
 ਮਰਲੁ ਅੰਤੁ ਛੇੜਤੁ ਨ ਧਰਿਕੇ. ੮੧
 ਧੜ੍ਹੇ ਪੁਰਾਣੁ ਦੇਵ ਜਿਉਤਿ ਗੀਤਾ,
 ਤਰ੍ਹਕਿ ਧਿਯੁਲੁ ਧਨਿ ਕਿਨਹੁ ਨ ਜੀਤਾ;
 ਕਰਤੁ ਅਧੀਨੁ ਤਾਹਿ ਤਿਯ ਅੰਮੈ,
 ਬਾਜੀਗਰ ਬੰਦਰੁ ਭੁੰ ਜੰਮੈ. ੮੨
 ਸਬ ਕਹੁ ਮਨੁ ਭਾਵਤੁ ਕਰਵਾਵਤੁ,
 ਧੜ੍ਹੇ ਪਸੁਹਿ ਭੁਲੁ ਭਾਂਤਿ ਨ ਚਾਵਤੁ;
 ਏਕਿ ਯੁਕਿ ਸਬ ਤਬਹੀ ਧਿਸਰੇ,
 ਜਬ ਧੰਡਿਤੁ ਪਹਿ ਤਿਯ ਮੈਂ ਧਿਸਰੇ. ੮੩
 ਜਬ ਕਥਹੁੰ ਸੁਮਰਤੁ ਹਿਯ ਹੇਦਾ,
 ਤਬ ਤਿਯ ਮੈਂ ਮਾਨਤੁ ਕਹੁ ਖੇਦਾ;
 ਤਿਹਿ ਤਾਗਨੁ ਕੀ ਇੰਛਾ ਧਾਰੇ,
 ਧਨਿ ਤਿਯ ਨੈਨੁ ਮੈਨੁ ਸਰ ਸਾਰੇ. ੮੪
 ਜਹਰੁ ਕਰੋਹੁ ਨੈਨੁ ਸਰ ਬੈਰੇ,
 ਤਾਨਿ ਕਮਾਨੁ ਭੰਗੁ ਜੁਗੁ ਜੈਰੇ;
 ਮਾਰਤੁ ਮਾਰਤੁ ਹਿਯ ਸਬ ਜਨ ਕੇ,
 ਦਿਗਜਹੁ ਬਚਤੁ ਨ ਧਨੁ ਸੁਰਗ ਲਵੇ. ੮੫

ਦਿਗਜ ਕਹਿਏ ਦਿਹਾਨੁ ਨ ਬਚਤੁ, ਸੁਰਗ ਲਵੇ ਧਨੁ ਕਹਿਏ ਕਹਾ ਚੀਜ਼.

ਭੁਯੇ ਨ ਤਿਨ ਮੈਂ ਤੀਬ੍ਹ ਹਿਰਾਗਾ,
 ਯੁੰਮਤਿ ਮੰਦ ਕਰਤ ਧਨਿਰਾਗਾ;
 ਕਰਤ ਵਿਵਿਧ ਆਗਾਜਾਜੂਚਾਕਰ,
 ਹੁਕਮ ਕਰੈ ਬੈਠੀ ਮਨੁ ਠਾਕਰ . ੮੬
 ਜੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਯਨ ਸਰ ਬੀਧੇ,
 ਤਿਨਕੇ ਹਿਏ ਹੇਤ ਨਹਿ ਜੀਧੇ;
 ਭੁਲੇ ਬੁਰੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਬ ਬਿਸਰਤ,
 ਤੇ ਕੈਸੇ ਭਵ ਦੁਖ ਤੋਂ ਨਿਸਰਤ . ੮੭
 ਨਾਰਿ ਬੁਰੀ ਵੇਸਾ ਆਰੁ ਪਰਕੀ,
 ਤੀਜੀ ਨਰਕ ਨਿਸਾਨੀ ਘਰਕੀ;
 ਤਜਤ ਵਿਵੇਕੀ ਤਿਹੁ ਮੈਂ ਨੇਹਾ ,
 ਕਰੈ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸੁਠ ਸੁਖ ਖੇਹਾ . ੮੮
 ਦੇਹਾ.

ਆਰੁ ਧਰਮ ਆਰੁ ਮੋਢ ਕੁੰ, ਨਾਰਿ ਬਿਗਾਰਤ ਭੈਨ;
 ਸਬ ਆਨਰੁ ਕੇ ਮੂਲ ਲਖਿ, ਤਜੈ ਤਾਹਿ ਹੈ ਚੈਨ . ੮੯
 ਧਰੁ ਸਦਾ ਦੁਖ ਦੇਤ ਯੁੰ, ਬਿਨਾ ਧਰਾਧਿ ਦੁਖ ਏਕ;
 ਗਰੁਭ ਸਮਯ ਦੁਖ ਜਨਮ ਦੁਖ, ਮਰੈ ਤੁ ਦੁਖ ਅਨੇਕ . ੯੦
 ਚੰਪਾਈ.

ਗਰੁਭ ਧਰਤ ਜੈਲੈ ਨਹਿ ਨਾਰੀ,
 ਦੁਖ ਦੰਧਤਿ ਮਨ ਤੈਲੈ ਭਾਰੀ;
 ਹੈ ਜੁ ਗਰੁਭ ਇਹ ਚਿਤਨ ਨਾਸੈ,
 ਪਤੀ ਹੇਯ ਕਿ ਧਰੁ ਧਰਾਜੈ? ੯੧

ਗਰਬੁ ਗਿਰਨਕੇ ਹੇਤੁ ਅਨੰਤਾ,
 ਤਿਨਤੈਂ ਭਰਤ ਕਰਤ ਅਤਿ ਚਿਤਾ;
 ਹੈ ਜੁ ਖੁਤ ਨਹ ਭਾਸ ਵਿਹਾਨੈ,
 ਜਨਨੀਜਨਕ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਸਾਨੈ. ੬੨
 ਨਹਗੁਰ ਮੈਂ ਇਕ ਹੋ ਨਹਿ ਬਿਗਰੈ,
 ਅਸਜਨਕੇ ਜਨਮ ਨ ਜਗ ਸਗਰੈ;
 ਬਿਗਰੈਗੁਰੀ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਚਿਤਾ,
 ਕਰਤ ਭਾਤ ਪਿਤੁ ਬੈਠਿ ਇਕੰਤਾ. ੬੩
 ਮਿਸੁ ਉਦਾਸ ਹੈ ਜਬਤ ਜਿਥੇਥਾ,
 ਤਬਦੇਉ ਮਿਲਿ ਲਾਗਤ ਰੋਥਾ;
 ਯੁੰ ਚਿਤਤ ਕਹੁ ਗਏ ਮਹੀਨੇ ,
 ਦਾਂਤ ਖੁਤ ਕੇ ਨਿਕਸੈ ਸੀਨੇ. ੬੪
 ਮਰਤ ਬਾਲ ਬਹੁ ਨਿਕਸਤਦੰਤਾ,
 ਤਬ ਇਹ ਚਿਤਾ ਦੁਖ ਤਿਯਕੰਤਾ;
 ਜਿਥੇ ਦੂਬਰੇ ਦੁਖ ਤੈਂ ਬਾਰੇ ,
 ਦੇਖਿ ਚੁਹਾਰੇ ਧਰਤ ਉਤਾਰੇ. ੬੫
 ਮਲੇਛ ਚਮਾਰ ਚੁਹਾਰੇ ਕੋਰੀ,
 ਤਿਨਤੈਂ ਸ਼ਰਵਾਵਤ ਹਿਜ ਧੋਰੀ;
 ਸਇਯਦ ਖ਼ਾਜਾ ਧੀਰ ਫ਼ਕੀਰਾ ,
 ਧੋਕਤ ਜੋਰਤ ਹਾਥ ਅਧੀਰਾ. ੬੬
 ਜਾਕੁੰ ਹਿੰਦੁ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਮਾਨੈ,
 ਖੁਦ ਹੇਤੁ ਤਿਹਿ ਇਸ਼ੁ ਪਿਛਾਨੈ;

ਭੈਰੋਂ ਬੂਤ ਮਨਾਵਤ ਨਾਨਾ, .
 ਧਰਤ ਮਿਟਾਵਲ ਧੂਮਿ ਮਸਾਨਾ. ੯੭
 ਧਾਨਕਰੇ ਭਮਰੁ ਘਰਿ ਬਾਜੈ,
 ਕਰ ਜੈਰਤ ਧੁਮਤ ਨਹਿ ਲਾਜੈ;
 ਮੇਰ ਯੀਤ ਤਾਵੀਜ ਘਨੇਰੇ,
 ਲਿਖਿ ਮਨੁਹਾਯ ਧੁਤਰਾਰ ਗੇਰੇ. ੯੮
 ਨਿਜ ਕੁਲ ਮੈਂ ਇਕ ਅਚ੍ਯੁਤ ਧੁਜਾ,
 ਬਿਨੁ ਹਨੁ ਸੁਖ ਨਹੁ ਸੁਖ ਮਰਜੀ ਦੁਜਾ;
 ਜੇ ਕੁਲ ਨੇਮ ਧੁਤ ਹਿਤ ਤਜਾਗੀ,
 ਵਜ ਬਿਚਾਰਨ ਜੂਨ ਜਹੰਤ ਹਲਾਗੀ. ੯੯
 ਹੇਤ ਸੀਤਲਾ ਕੇ ਜਬ ਨਿਕਸਨ,
 ਨਸਤ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਮਨ ਕੇ ਬਿਕਸਨ;
 ਜਨਨ ਬਿਯਾਤ ਮਿਰਹਤ ਮਲੀਨਾ,
 ਧਰਮ ਦੇਵ ਗਦਹਾਰੁੰ ਕੀਨਾ. ੧੦੦
 ਮੇਰਿ ਬਾਗ ਬਕਸਹੁ ਮਿਸੁ ਮੇਰਾ,
 ਗਦਹਾ ਮਾਤ ਚਰਾਉਂ ਤੇਰਾ;
 ਯੁੰ ਕਹਿ ਚਨਾ ਗੇਦ ਮੈਂ ਧਾਰੈ,
 ਬਿਨਤੀ ਕਹਿ ਗਦਹਾਰੁੰ ਚਾਰੈ. ੧੦੧
 ਮਸ ਮਨੰਤ ਦੁਖ ਤੈਂ ਮਿਸੁ ਪਾਰਨ,
 ਯੁਵਾ ਹੇਤ ਲੈਂ ਮੇਰ ਹਜਾਰਨ;
 ਉਮਰ ਧੁਤਰੀ ਹੈ ਜੇ ਬੇਗੀ,
 ਮਰਿਹੈ ਕਰਹੁ ਉਧਾਯ ਕਰੇਗੀ. ੧੦੨

ਮੇਰੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਕੁਟਿਹਿ ਮਾਥਾ,
 ਮਾਨਿ ਮਾਧਕੁੰ ਦੀਨ ਮਨਾਥਾ;
 ਹਾਜ਼ਹਾਜ਼ਕਾਰਿ ਨਿਸਦਿਨ ਰੇਹੈ,
 ਕਰਿਧਿਕਧਿਕਨਿਜਮਨਮਹਿਰੇਹੈ. ੧੦੩
 ਧੁਤ ਮਰਲਕੈ ਹੋ ਦੁਖ ਜੈਸੇ,
 ਲਖਤ ਮਧੁਤ ਮਧੁਤਨ ਤੈਸੇ;
 ਜੇ ਜੀਵੈ ਤੇ ਹੋਤਹਿ ਤਰਨਾ,
 ਲਗਤ ਨਾਰਿਕੇ ਧੋਖਲ ਭਰਨਾ. ੧੦੪

ਮਧੁਤ ਕਹਿਏ ਜਾਕਾ ਧੁਤ ਜੀਵੈਹੈ, ਜੇ ਮਧੁਤ ਕਹਿਏ ਜਾਕੇ ਧੁ-
 ਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ.

ਜਿਨ ਮਨੇਕ ਕਤਨਨਿ ਪ੍ਰਤਿਧਾਰੇ,
 ਤਿਨਕੁੰ ਜਲ ਪ੍ਰਜਾਵਨ ਹੋ ਭਾਰੇ;
 ਰਜਨਿ ਜੇਜਧੈ ਜਿਥਹੈ ਨਾਰੀ,
 ਤਹ ਪਿਤ ਮਾਤ ਦੇਹੁ ਮਹਿਗਾਰੀ. ੧੦੫
 ਹੋ ਮਧੁਤ ਤੇ ਪ੍ਰਤਹਿ ਉਤਿਕੇ,
 ਨਹੈ ਦੂਰ ਤੇ ਮਾਥ ਨ ਗਾਇ ਕੇ;
 ਰਹੈ ਮਾਤ ਪਿਤ ਮਾਥੈ ਨੇਰੇ,
 ਧੁਤ ਨ ਮਨਮੁਖ ਮਾਧਿਹੁ ਹੋਰੇ. ੧੦੬
 ਹੋ ਕ੍ਰਪੁਤ ਤੇ ਉਠਹਿ ਪ੍ਰਤਾ,
 ਵਚਨ ਗਾਰਿਸਮਥਕਿ ਮਜੁਹਾਰਾ;
 ਜੁਦੇਹੋਇ ਲੇ ਸਬ ਧਰ ਕੇ ਧਨ,
 ਦੇ ਪਿਤ ਮਾਤਹਿ ਇਕਤਿਨ ਕੇ ਤਨ. ੧੦੭

ਫੇਰਿ ਸੰਬਾਰਤ ਕਥਹੁ ਨ ਤਿਨਹੁ,
 ਪੈਖਤ ਸਥਦਿਨ ਤਿਯ ਨਿਜਤਨਹੁ;
 ਦੇਖਿ ਲੇਤ ਪਿਤ ਭਾਤ ਉਸਾਸਾ,
 ਯਾਹਿਧਿ ਪੁਤ੍ਰ ਸਦਾ ਦੁਖ ਰਾਸਾ . ੧੦੮
 ਦੇਹਾ.

ਕਰਿ ਵਿਚਾਰ ਯੁੰ ਦੇਖਿਏ, ਪੁਤ੍ਰ ਸਦਾ ਦੁਖ ਰੂਪ;
 ਸੁਖ ਚਾਹਤ ਜੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇ, ਤੇ ਸੁਛਨ ਕੇ ਰੂਪ. ੧੦੯
 ਤਸਿ ਤਿਯ ਪੁਤ੍ਰ ਜੁ ਧਨ ਚਹੈ, ਤਾਕੇ ਸੁਖ ਮੈਂ ਪੁਰ;
 ਧਨ ਜੇਰਨ ਚੰਛਾ ਕਰਨ, ਖਰਚ ਨਾਸ ਦੁਖ ਮੂਰ. ੧੧੦
 ਚੰਘਈ.

ਜੇ ਚਹੈ ਭਾਯਾ ਬਹੁ ਜੇਰੀ,
 ਕਰੈ ਭਨਕੁ ਸੁਲਾਖ ਕਰੇਰੀ;
 ਜਾਤਿਧਰਮ ਕੁਲ ਧਰਮ ਸੁਝਾਗੀ,
 ਜੇ ਧਨਹੁ ਜੇਰਨ ਜਨ ਲਾਗੀ. ੧੦੧
 ਬਿਨਾ ਭਾਗਤ ਦਧਿਨ ਧਨ ਜੁ ਰਿਹੈ,
 ਜੁਰੈ ਤੁ ਰੋਛਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਮਰਿਹੈ;
 ਧਰਚਤ ਧਨ ਘਟਿਹੈ ਇਹ ਦਿਤਾ,
 ਨਾਮੈਂ ਨਿਮਿ ਦਿਨ ਤਾਧ ਭਨੀਤਾ. ੧੦੨
 ਸਦਾ ਕਰਤ ਯੁੰ ਦੁਖ ਧਨ ਮਨਹੁ,
 ਚਹੈਤਾਹਿਧਿਕਧਿਕਤਿਹਿਜਨਹੁ;
 ਕੁਦਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਧਨ ਲਖਿ ਦੁਖ ਦਾਤਾ,
 ਤਮਜੇ ਕੁਰਹੁ ਭਾਯਾ ਕੇ ਨਾਤਾ. ੧੦੩

ਕੁੰਡਲਿਯਾ ਛੈਦ.

ਭਰਛੁ ਬਨ ਏਕਾਂਤ ਮੈਂ, ਗਯੋ ਵਿਯੋ ਚਿਤ ਸਾਂਤ ;
 ਕੁਯੋ ਨਯੋ ਦੀਵਾਨ ਤਿਨ, ਸੁਨਯੋ ਸਕਲ ਫਿਤਾਂਤ ;
 ਸੁਨਯੋ ਸਕਲ ਫਿਤਾਂਤ, ਚਿਤ ਇਹ ਉਧਯੀ ਤਾਰੇ ;
 ਜੇ ਨਿਧਿ ਜੀਵਤ ਸੁਨੇ, ਮਿਲੇ ਦਾ ਕਾਹੁ ਨਾਰੇ ;
 ਤੇ ਝੁਠੇ ਹਮ ਹੋਹਿ, ਭੂਧ ਦੇ ਸਬ ਕੁੰ ਵੰਡਾ ;
 ਯਾਤੇ ਅਥ ਮਿਲਿ ਕਹੈ, ਭਰਛੁ ਤੇ ਪ੍ਰੇਤ ਪ੍ਰਚੰਡਾ; ੧੧੪
 ਦੇਹਾ.

ਕਰਿ ਸਲਾਹ ਇਹ ਧਰਮਧਰ ਗਏ ਕਚਹਰੀ ਬੀਚ;
 ਸਬਹਿ ਕਹੀ ਇਹ ਭੂਧ ਤੇ, ਭਰਛੁ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੀਚ. ੧੧੫
 ਰਾਖ ਲਗਾਏ ਦੇਹ ਮੈਂ, ਮਿਲੇ ਜਾਹਿ ਬਤਰਾਤ;
 ਤਿਹਿ ਮਾਰਤ ਮੇਨਰ ਬਚਤ, ਜੇ ਤਿਹਿ ਦੇਖਿ ਧਰਾਤ. ੧੧੬
 ਧਰਾਤ ਕਹਿਏ ਧੁਗ ਜਾਏ.

ਸੁਨਿ ਭੂਧਰ ਨਿਰੂਪਣ ਵਿਯੋ, ਭਰਛੁ ਮਰਿ ਤੇ ਪ੍ਰੇਤ;
 ਸਾਂਚ ਝੁਠ ਭੂਧ ਨਲਖਤ, ਹੈ ਜੁ ਪ੍ਰਮਾਦ ਅਚੇਤ. ੧੧੭
 ਕੁਛ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਭੂਧ ਤਬ, ਗਾਰਨ ਗਏ ਸਿਕਾਰ;
 ਪੈਠਯੋ ਗਿਰਿ ਬਨ ਸਾਧਨ ਮੈਂ, ਜਹ ਮਿਗਾਗਾਜਹ ਜਾਏ ੧੧੮
 ਤਪਤ ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਰਤਰੈ, ਭਰਛੁ ਨਿਜ ਦੀਵਾਨ;
 ਪੇਖਿ ਤਾਹਿ ਭਾਜਯੋ ਉਲਟਿ, ਮਾਨਿ ਪ੍ਰੇਤ ਦੁਖਦਾਨ. ੧੧੯
 ਇੰਦਰ ਛੈਦ.

ਭਰਛੁ ਮਰਯੋ ਰੁਪਚੇਤ ਕੁਯੋ ਇਹ,
 ਵਾਲਜ ਅਮਤਜਹੁ ਸਤਜ ਪਿਛਾਨਹੁ;

ਦੇਖਿਲਿਯੋ ਨਿਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਜੀਵਤ,
 ਤੇਹੁ ਪਰੇਤਹੁ ਮਾਨਿ ਭਗਾਨਾ ;
 ਵੰਚਕੁਤੰਮੁ ਨਿਵੈਤ ਤਬਾਮਤਿ ਮੈਂ,
 ਵਿਸਵਾਸ ਕਰੈ ਜੁ ਅਜਾਨਾ ;
 ਬ੍ਰਹਮ ਅਵੈਤ ਲਖੈ ਪਰਤੋਛਹੁ,
 ਤੇਹੁ ਨ ਤਾਹਿ ਹਿਏ ਠਹਰਾਨਾ . ੧੨੦
 ਵੇਹਾ.

ਭੇਦ ਵਚਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਿ, ਸੁਨਤ ਜੁ ਕੋਈ ਅਜਾਨ;
 ਜੇ ਜਨ ਦੁਖ ਭੁਗਤੇ ਸਦਾ, ਹੁੰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਗਿਆਨ . ੧੨੧
 ਯਾਤੈ ਸੁਨੈ ਜੁ ਭੇਦ ਕੇ, ਵਚਨ ਲਖੈ ਜੁ ਅਸਤਤ ;
 ਤਬਹੀ ਤਾਹੁ ਗਿਆਨ ਹੁੰ, ਮਹਾਵਾਕਯ ਤੇ ਸਤਤ . ੧੨੨
 ਵੇਖਾਈ.

ਸਿਖਤੈ ਸੁਨੀ ਜੁ ਭੇਦ ਕਹਾਨੀ ,
 ਜਾਨਿ ਫੂਰ ਤੇ ਨਰਕ ਨਿਜਾਨੀ ;
 ਤਿਨਕੇ ਕਹਨਹਾਰ ਸਬ ਫੂਰੈ ,
 ਪਰੁਖਾਰਕ ਸੁਖਤੈ ਸੁਨ ਬੂਰੈ . ੧੨੩
 ਤਿਨਕੇ ਸੰਗ ਨ ਕਥਹੁ ਕੀਜੈ,
 ਹੁੰ ਜੇ ਸੰਗ ਨ ਵਚਨ ਸੁਨੀਜੈ ;
 ਜੇ ਕਹੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਸੁਨਤ ਹਿਤਯਾਗਹੁ,
 ਮਲੇਛ ਜੇਨ ਵਚ ਸਮਲਥਿਯਾਗਹੁ . ੧੨੪
 ਜੇ ਮਿਥਜਾਹੁ ਦੋਸਿਕ ਵੇਦਾ ,
 ਕੋਜੇ ਕਰਹੀ ਕੁਛ ਦੁਖ ਹੋਦਾ ;

ਜਾਕੇ ਅਥ ਉਤਰ ਸੁਨਿ ਲੀਜੇ,
 ਮਿਥਣਾ ਦੁਖ ਮਿਥਣਾ ਤੇਂ ਛੀਜੇ: ੧੨੪
 ਵੇਦੁ ਰੁ ਰੁਗੁ ਮਤਨ ਜੇ ਹੋਵੇ,
 ਤੇ ਮਿਥਣਾ ਬੁਢਦੁਖ ਨਹਿ ਖੋਵੇ;
 ਜਾਮੈ ਇਕ ਸ਼ਿਸ਼ਾਤ ਸੁਨਾਉਂ,
 ਜਾਤਿ ਤਵ ਜੀਵੇਹ ਨਜਾਉਂ: ੧੨੫
 ਸੁਰਪਤਿ ਇੰਦੁ ਸ਼ਰਗ ਮੈਂ ਜੀਐ,
 ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੂਧ ਇਕ ਮੀਐ;
 ਭੀਮ ਸਮਾਨ ਸੁਰ ਬਹੁਤੇਰੇ,
 ਤਿਨ ਕੇ ਚਹੁਧਾ ਭੇਰੇ ਗੇਰੇ: ੧੨੬
 ਜੋਧਾਲੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਹਥਿਯਾਰਨ,
 ਖਰੇ ਰਹੇ ਤਿਹਿ ਦੁਰਹਜਾਰਨ;
 ਅੰਦਰ ਮੰਦਿਰ ਕੀੜੀ ਠਾਢੇ,
 ਲਿਏ ਖੜਗ ਕੇਸਨ ਤੇਂ ਕਾਢੇ: ੧੨੭

ਕੇਸ ਕਹਿਏ ਮਜਾਨ.

ਉਂਚੇ ਮਹਲ ਅਟਾਰੀ ਜਾਮੈ,
 ਫੁਲਸੇਜ ਸੇਵੇ ਦਿਧ ਤਾਮੈ;
 ਪੰਛੀਹੁੰ ਧੋਰਨ ਨਹਿ ਪਾਵੇ,
 ਤਹਾਂ ਅੰਦਰ ਕੇਸੇ ਚਲਿ ਜਾਵੇ: ੧੨੮
 ਤਹਾਂ ਭੂਧ ਦੇਖੇ ਅਸ ਸੁਪਨਾ,
 ਪਕਰੇ ਪੈਰ ਗਾਦਰੀ ਅਧਨ;
 ਭੂਧ ਫੁੜਾਯੇ ਚਾਹਤ ਨਿਜ ਪਗ,

ਤਜਤਨਗਾਦਰਿਥਕਰਿਜੁਪਗਾਰਗਾ. ੧੩੦

ਤਬ ਗਾਜਾ ਯੁੰ ਖਰੇ ਪੁਕਾਰੇ,
ਹੈ ਕੇ ਅਸ ਜੇ ਗਾਦਰਿ ਮਾਰੇ;

ਲੇਯਾ ਜੇ ਟਾਲੈ ਨਿਜ ਦੁਆਰਾ,
ਤਿਨਰੇਚਕਰੁ ਨ ਦਿਖੈ ਮਹਾਰਾ. ੧੩੧

ਤਬ ਦਿਖਦੈ ਤਲਿਖੈ ਨਿਜਕਰਮੈ,
ਆਪਹਿਮਾਨੈ ਸਜਾਗਨਿ ਸਿਰਮੈ;

ਲਗਤ ਦੰਤ ਤੇ ਤਾਰੇ ਅੰਤਾ,
ਤਬ ਨਿਜਰੇ ਪਗਾਰਗਾ ਤੇ ਦੰਤਾ. ੧੩੨

ਦੰਤ ਲਗੈ ਗਾਏ ਦਿਖ ਪਗਮੈ,
ਯੁੰ ਲੰਗਾਰਾਤ ਸੁਚਾਲਤ ਮਗਮੈ;

ਤਬ ਚਾਲੈ ਲੇ ਲਾਠੀ ਕਰ ਮੈ,
ਪਹੁੰਚੈ ਆਵਰਿਯਾ ਕੇ ਘਰਮੈ. ੧੩੩

ਤਾਹਿ ਕਹੈ ਫੇਰਾ ਅਸ ਦੀਜੈ,
ਆਹ ਪਾਹ ਕੇ ਤੁਰਤ ਭਰੀਜੈ;

ਆਵਰਿਯਾ ਦਿਖਤੈ ਇਹਭਾਖੈ,
ਫੇਰਾਨਹਿੰਤਯਾਰ ਧਰ ਰਾਖੈ. ੧੩੪

ਜੇ ਤੂੰ ਦੇ ਪੈਸਾ ਇਕ ਮੇਰੁੰ,
ਤੇ ਤਯਾਰ ਕਰਿ ਦੇਹੁੰ ਤੇਰੁੰ;

ਤਬ ਉਲਟੈ ਦਿਖ ਲਾਠੀ ਫੇਰਾ,
ਨਹੀਂ ਦੇਨਰੁੰ ਕੋਇਹੁ ਏਰਾ. ੧੩੫

ਲਾਗੈ ਸੋਚ ਕਰਨਦਰਿ ਘਰਤੈ,

ਭੁਜੈ ਬਾਤ ਕੈਨ ਬਿਨ ਜਰ ਤੇ;
 ਜੇ ਮੈਂ ਹੋਤ ਧਨੀ ਬੜ ਭਾਗਾ,
 ਮਾਹਤੁ ਘਰ ਘਾਵਰਿਯਾ ਭਾਗਾ. ੧੩੬
 ਮੇਰਿ ਨਿਕੰਮਾ ਜਾਨਿ ਕੰਗਾਲਾ,
 ਘਰਤੈਂ ਤੁਰਤ ਰੋਗ ਜੂਨ ਟਾਲਾ;
 ਜਾਗੀਬੁੰ ਕਹੁ ਦੇਖ ਨ ਦੀਜੈ,
 ਬਿਨ ਸ਼ਾਰਬਰੇ ਵਿਹਿਨ ਪਤੀਜੈ. ੧੩੭
 ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਾਂਧਵ ਸੁਤ ਨਾਰੀ,
 ਕਰਤ ਧਜਾਰ ਸ਼ਾਰਬ ਤੈਂ ਭਾਰੀ;
 ਜੇ ਨਹਿੰ ਸ਼ਾਰਬ ਸਿੰਧੀ ਪਾਵੈ,
 ਤੋਂ ਇਨਕੁੰ ਦੇਖਜੇਹੁ ਨ ਭਾਵੈ. ੧੩੮
 ਜਾ ਬਿਨ ਘਰੀ ਏਕ ਨਹਿੰ ਰਹਤੇ,
 ਦੁਖ ਅਪਾਰ ਬਿਛੁਰੈ ਸਬ ਲਹਤੇ;
 ਜਬ ਦੇਖੈ ਮਾਨੇ ਘਰ ਪੈਰੀ,
 ਘਰਕੇ ਮਿਲਤ ਭਾਜਿ ਭਰਿ ਕੈਰੀ. ੧੩੯
 ਵਿਧਿ ਅਧੀਨ ਕੇੜੀ ਜੇ ਹੋਵੈ,
 ਸਬ ਅੰਗਨਿ ਮੈਂ ਪਾਨੀ ਚੋਵੈ;
 ਅਰੁ ਸਰਿਪਰੀ ਅੰਗੁਰੀ ਜਾਕੇ,
 ਭਿਨ ਭਿਨਾਤ ਮੁਖ ਮਾਖੀ ਤਾਕੇ. ੧੪੦
 ਕਹਤ ਤਾਹਿਤੇ ਘਰਕੇ ਧਜਾਰੇ,
 ਮਰਿਧਾਧੀ ਅਬਤੈ ਹਤਿਯਾਰੇ;
 ਜਿਹਿ ਦੇਖਤ ਅੰਖਿਯਾਨ ਅਧਾਨੀ,

ਤਿਹਿਲਖਿਗਲਾਨਿਹਮਨਜੁੰਘਾਨੀ. ੧੪੧
 ਜੇਤਿਯਹਿਯਲਾਗਤਧਤਿਧਜਾਰੇ,
 ਕਿਯਨਚਹਤਧਲ ਉਰ ਤੈਨਜਾਰੇ:
 ਤਾਰੀ ਧਹਨ ਬਚਾਯੇ ਲੈਰੇ,,
 ਭਿਰੇ ਜੁ ਹਸਨ ਤੁ ਨਾਕਸਕੋਰੇ. ੧੪੨
 ਜਿਹਿ ਧਿਤੁ ਮਾਤੁ ਗੋਦ ਮੈਂ ਲੇਤੇ,
 ਸਕੁਚਤ ਤਿਹਿ ਕਰਤੇ ਕਹੁ ਦੇਤੇ;
 ਮਿਲਤ ਝਾਤ ਜੇਭਰਿਭੁਜ ਕੋਰੀ,
 ਜੇ ਬਤਗਤ ਬੀਚਦੈ ਝੋਰੀ. ੧੪੩
 ਐਸੇ ਜਗ ਯਹਾਰਬ ਕੇ ਸਾਰੇ,
 ਬਿਨ ਯਹਾਰਬ ਕੇ ਕਾਰੇ ਧਜਾਰੇ;
 ਮਹਿਯਹਾਰਬਯੋਗਜਨਹਿਧਿਕੀਨੇ,
 ਯਾਏਂ ਇਨ ਫੇਗ ਨਹਿੰ ਦੀਨੇ. ੧੪੪
 ਯੁੰਚਿਤਤ ਇਕਮੁਨਿ ਤਿਹਿ ਭੇਟ੍ਹੇ,
 ਤਿਨ ਦੈ ਜਗੀ ਘਾਹ ਦੁਖ ਮੇਟ੍ਹੇ;
 ਨਿਦ੍ਰਾਏਂ ਜਾਗੇ ਨਿਧ ਜਬਹੀ,
 ਘਾਹ ਦਰਦਮੁਨਿ ਨਾਮੈ ਤਬਹੀ. ੧੪੫
 ਸਿਖਇਹ ਤੁਹਿਦ੍ਰਿਸ਼ੀਤਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ,
 ਲਖਿਮਿਯਜਾਏਂ ਮਿਯਜਾ ਨਾਸ਼ੇ;
 ਮਿਯਜਾ ਦੁਖਦੇਖੇ ਜਬ ਰਾਜਾ,
 ਸਾਂਚਸਮਾਜਨਕਿਯਕਹੁਕਾਜਾ. ੧੪੬

ਟੀਕਾ:- ਸਰਹਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾ ਅਰਥ ਘਾਹ. ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:-

ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਦੁੱਖ ਮਿਥਣਾ ਹੈ. ਜਾਣੈਂ ਤਿਸਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਨੇ ਕੇ ਸਾਧਨ ਵੇ-
ਦਗੁਰ ਮਿਥਣਾ ਹੀ ਚਾਹਿਏ ਹੈ ਮਿਥਣਾ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈਂ ਮਯਜਮਾਧਨ ਕੀ ਮ
ਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਮਯਜਮਾਧਨ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਤਿਨ ਤੋਂ ਮਿਥਣਾ ਕਾ ਨਾਮ
ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਮੀਪ ਮਿਥਣਾ ਗਾਦਰੀ ਸ਼ੁਧ ਮੈਂ ਧਰੁ-
ਚੀ, ਕਿਸੀ ਮਯਜ ਯੋਧਾ ਮੈਂ ਰੁਕੀ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਜਬ ਕ
ਹੁ ਮੈਂ ਬੀ ਮਰਾ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸ ਅਨੇਕ ਸਾਚੇ ਸਾਧਨ ਧਰੇ ਰਹੈ
ਤੋਂ ਬੀ ਮਿਥਣਾ ਦੇਹ ਮੈਂ ਮਰੀ. ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਮਿਥਣਾ ਪਾਵ ਬੁਝਾ, ਤਬ
ਕੋਈ ਵੇਲੇ ਸੁਰਾਹ ਸਾਂਚਾ ਪਾਯਾ ਨਹੀਂ. ਮਿਥਣਾ ਜਰਾਹ ਕੇ ਪਾਸ ਗ
ਯਾ; ਤਾਨੇ ਪੈਸਾ ਮਾਰਾ, ਤੋਂ ਅਨੰਤ ਖਜਾਨੇ ਸਾਂਚੇ ਧਰੇ ਹੀ ਰਹੈ, ਏ-
ਕ ਪੈਸਾ ਬੀ ਰਾਜਾ ਕੁੰ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ. ਕੋਈ ਬੀ ਮਯਜਮਾਧਨ ਰਾਜਾ
ਕੇ ਦੁੱਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਸਮਰਥ ਹੁਆ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਮਿਥਣਾ ਮੁਨਿ
ਨੇ ਮਿਥਣਾ ਜ਼ਰੀ ਦੇਵੇ ਮਿਥਣਾ ਦੁੱਖ ਕਾ ਨਾਮ ਕਿਯਾ. ਇਸ ਗੀਤਿ
ਕੇ ਸ਼ੁਧ ਸਰਵ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਸਿੰਧ ਹੈ. ਜਾਗਤ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਸ਼ੁ-
ਧ ਮੈਂ ਕਾਰੂ ਕੁੰ ਕਦੇ ਬੀ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ ਜੇ ਸੰਸ
ਰ ਦੁੱਖ ਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਮਿਥਣਾ ਵੇਦ ਗੁਰ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸਾਚੇ ਵੇਦ ਗੁਰ ਅ
ਧੋਛਿਤ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਮੈਂ ਮਰੁਥਲ ਕੇ ਮਿਥਣਾ ਜਲ ਤੋਂ ਤਿਖਾ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ
ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ ਵੇਦ ਗੁਰ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੁੱਖ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਮਿ-
ਥਣਾ ਵੇਦ ਗੁਰ ਮਾਨਿ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੁੱਖ ਕਾ ਤਿਨ ਤੋਂ ਨਾਮ ਅੰਗੀ ਕਾ-
ਰ ਕਰੇਗੇ, ਤੋਂ ਮਰੁਥੁ ਮਿ ਕੇ ਜਲ ਤੋਂ ਬੀ ਤਿਖਾ ਕਾ ਨਾਮ ਹੁਆ ਚਾ-
ਹਿਏ. ਇਹ ਸੰਕਾ ਸਿਖਨ ਨੇ ਕਰੀ ਬੀ.

ਤਾਕਾ ਸਮਾਧਾਨ.

ਚੋਪਾਈ.

ਲਦਜਾਧਿ ਮਿਥਣਾ ਮਰੁਥਲ ਪਾਨੀ.

ਤਾਏਂ ਕਿਨਹੁ ਨ ਧਿਆਸ ਬੁਝਾਨੀ;
 ਤਦਧਿ ਵਿਖਮ ਫਿਜ਼ਾਤ ਸੁ ਤੇਰੇ,
 ਸੋਤਾ ਭੇਦ ਦੁਹਨੁ ਮੈਂ ਹੋਰੇ. . ੧੪੭

ਟੀਕਾ:- ਯਦਧਿ ਮਿਥਨਾ ਜੈ ਮਰੂਭੂਮਿ ਕਾ ਪਾਨੀ, ਤਾਏਂ
 ਕਿਸੀ ਨੈ ਧਿਆਸ ਨਹੀਂ ਬੁਝਾਈ; ਮੈਂ ਮਿਥਨਾ ਗੁਰੁ ਦੇਦ ਤੈਂ ਦੁੱਖ ਕੇ
 ਨਾਸ਼ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਮਿਥਨਾ ਜਲ ਮੈਂ ਧਿਆਸ ਕਾ ਨਾਸ਼ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ;
 ਮੈਂ ਧਿਆਸ ਨਾਸ਼ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਿਥਨਾ ਦੇਦ ਗੁਰੁ ਤੈਂ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਨਾਸ਼
 ਸੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਯਦਧਿ ਕਹਿਏ ਤੈਂ ਬੀਤੇਰਾ ਫਿਜ਼ਾਤ ਵਿਖਮ ਹੈ. ਕਾ
 ਹੋਤੈਂ, ਦੁਹਨੁ ਮੈਂ ਕਹਿਏ ਮਰੂਬਲ ਕਾ ਜਲ ਮੈਂ ਧਿਆਸ ਦਿਨ ਦੇਨੁ ਮੈਂ
 ਸੋਤਾ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਹੋਰੇ ਕਹਿਏ ਦੇਖੇ.

ਚੌਪਾਈ.

ਸਮ ਸੋਤਾ ਭੁਵ ਦੁਖ ਗੁਰੁ ਦੇਦਾ,
 ਯੁੰ ਗੁਰੁ ਦੇਦ ਕਰਤ ਭੁਵ ਛੇਦਾ;
 ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਮ ਸੋਤਾ ਜਿਨ ਕੀ,
 ਲਖਿ ਸਾਧਕ ਬਾਧਕਤਾ ਤਿਨ ਕੀ. ੧੪੮

ਟੀਕਾ:- ਭੁਵ ਦੁੱਖ ਮੈਂ ਗੁਰੁ ਦੇਦ ਕੀ ਸਮ ਸੋਤਾ ਕਹਿਏ ਏਕ
 ਸੋਤਾ ਹੈ; ਯਾਏਂ ਗੁਰੁ ਦੇਦ ਤੈਂ ਭੁਵ ਦੁੱਖ ਕਾ ਛੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਿਨ ਕੀ ਆ
 ਪਸ ਮੈਂ ਸਮ ਸੋਤਾ ਹੋਵੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਾਧਕਤਾ ਮੈਂ ਬਾਧਕ
 ਤਾ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇਸੇ ਮਿਤਿ ਕਾ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਸਮ ਸੋਤਾ ਹੈ. ਯਾਏਂ ਮਿਤਿ
 ਕਾ ਘਟ ਕਾ ਸਾਧਕ ਹੈ; ਅਗਨਿ ਮੈਂ ਕਾਝ ਕੀ ਸਮ ਸੋਤਾ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਅ
 ਗਨਿ ਕਾਝ ਕਾ ਬਾਧਕ ਹੈ. ਸਾਧਕ ਕਹਿਏ ਕਾਰਣ, ਮੈਂ ਬਾਧਕ ਕ-
 ਹਿਏ ਨਾਸ਼ਕ, ਮਰੂਬਲ ਕੇ ਜਲ ਕੀ ਮੈਂ ਧਿਆਸ ਕੀ ਸਮ ਸੋਤਾ ਨਹੀਂ,
 ਯਾਏਂ ਮਰੂਬਲ ਕਾ ਜਲ ਧਿਆਸ ਕਾ ਬਾਧਕ ਨਹੀਂ ਯਾ ਘਾਟ

ਮੈਂ ਇਹ ਰਹਸਜ ਹੈ: - ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪਰਮਾਰਥ ਜੋਤਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨ
ਜੇ ਮਿਥਣਾ ਪਦਾਰਥ ਤਿਨ ਮੈਂ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜੋਤਾ ਹੈ. - ਏਕੰਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰ
ਰ ਜੋਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ ਜੋਤਾ ਹੈ.

ਜਾ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੀ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਹਜ਼ਾਰ ਜੋਤਾ ਕਹਿ
ਏ ਹੈ. ਜੇ ਹਜ਼ਾਰ ਜੋਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਹੈ; ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਿ
ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਧਿ, ਤਾ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ
ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੀ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਦਨ ਪਿਛੀਸ਼ਵਰ
ਰ ਸਿਧਿ ਰੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਨਾ ਜੋਤਾ ਹੋਵੇ,
ਬੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਅਧਰੇਂਦੁ
ਮਿਥਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾ ਨਾਮ ਬਾਧੇ ਹੈ. ਜੇ ਅਧਰੇਂਦੁ ਮਿਥਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿ
ਤ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਧਿ ਰੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਿ-
ਸੀ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਮੁਲ
ਅਵਿਦਿਆ ਰੇ ਕਾਰਨ ਜੇ ਜਾਗਤ ਰੇ ਪਦਾਰਥ; ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਧਿ
ਤਾ ਮੈਂ ਹਜ਼ਾਰ ਜੋਤਾ ਹੈ. ਜਨਮ ਮਰਦ ਬੰਧ ਮੈਂਦੁ ਆਦਿਕ ਹਜ਼
ਾਰ ਰੇ ਸਿਧਿ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਜੇ ਜੋਤਾ ਕਹਿਏ ਹੋਨਾ, ਜੇ ਹਜ਼ਾਰ
ਜੋਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਜਿਨ ਕਾ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ, ਤਿਨ ਪ
ਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ ਜੋਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਬਿ
ਨਾ ਹੀ, ਸੁਖਿ, ਜੇਵਰੀ, ਮਰੁ ਬਲ ਆਦਿਕ ਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਰੂਪਾ,
ਸਰ੍ਵ, ਜਲ, ਆਦਿਕ ਨ ਕਾ ਬਾਧੇ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ
ਜੋਤਾ ਹੈ. ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਾਤ੍ਰ ਜੇ ਜੋਤਾ ਕਹਿਏ ਹੋਨਾ
ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ ਜੋਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤੁਲ ਅਵਿਦਿਆ ਰੇ ਕਾਰਨ, ਰੂਪਾ ਅ
ਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋਨਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰ-
ਤਿਭਾਸ ਜੋਤਾ ਹੈ.

ਜਾਕਾ ਤੀਨਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬਾਧੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ, ਤਾਕੀ ਧਰਮਾਰਥ ਸੋਤਾ ਕਹਿ
 ਏਹੈ. ਚੇਤਨ ਕਾ ਬਾਧ ਕਏ ਹੋਏ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਧਰਮਾਰਥ ਸੋਤਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਹੋ
 ਇਸਰੀ ਤਿਸੇਂ ਦੇਦਗੁਰੁ ਮੈਂ ਸੀਸਾਰ ਦੁਖ ਤਿਨ ਕੀ ਏਕ ਹਜ਼ਾਰ
 ਸੋਤਾ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਮਝੇ ਤਾਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਮਿਥਨਾ ਗੁਰੁ ਦੇਦੇ ਤੇਂ ਮਿ-
 ਥਨਾ ਬੁਝੇ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰੈ ਹੋ ਮੈਂ ਦੁਖਾ ਧਿਧਾਸਾ ਖਾਲ ਕੇ ਧਰਮ ਹੋ.
 ਖਾਲ ਮੈਂ ਤਾ ਕੇ ਧਰਮ ਨਕਾ ਬੁਝ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਬਾਧੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ,
 ਯਾ ਤੇਂ ਧਿਧਾਸਾ ਕੀ ਜਨਵਾਰ ਸੋਤਾ ਹੋ; ਮਰੁ ਬਲ ਕੇ ਜਲ ਕਾ ਬੁਝ ਗਯਾ
 ਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਮਰੁ ਬਲ ਕੇ ਗਯਾਨ ਤੇਂ ਬਾਧੇ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਮਰੁ ਬਲ ਕੇ ਜਲ
 ਕੀ ਖੁਤਿ ਭਾਸ ਸੋਤਾ ਹੋ. ਯਾ ਤੇਂ ਧਿਧਾਸਾ ਮੈਂ ਮਰੁ ਬਲ ਕੇ ਜਲ ਕੀ ਸਮਝੇ
 ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਤਾ ਜਲ ਤੇਂ ਧਿਧਾਸਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਏ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਖੁਕਾਰ ਤੇਂ
 ਦਾਰੁ ਜ਼ੰਤੁ ਵਿਖੈ ਬਾਧ ਕਏ ਦਗੁਰੁ, ਮੈਂ ਬਾਧ ਜ ਸੀਸਾਰ ਦੁਖ, ਤਿਨ
 ਕੀ ਸੋਤਾ ਏਹੈ, ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾ ਤ ਵਿਖੈ ਜਲ ਮੈਂ ਧਿਧਾਸਾ ਕੀ ਸੋਤਾ ਕਾ ਭੇ-
 ਦ ਹੋ ਯਾ ਤੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾ ਤ ਵਿਖੈ ਮਕਹਿਏ ਦਾਰੁ ਜ਼ੰਤੁ ਕੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ.

ਸੀਕਾ.

ਚੋਪਾਈ.

ਬੁਝ ਭਿਨ ਮਿਥਨਾ ਮਥ ਕਾਏ,

ਤਿਨ ਕੇ ਭੇਦ ਹੇਤੁ ਰਿਹਿ ਰਾਏ;

ਉਪਜੀ ਇਹ ਮੇਰੁ ਸੀਦੇਹਾ,

ਪ੍ਰਭੁ ਤਾ ਕੇ ਅਥ ਕੀਜੇ ਛੇਹਾ. ੧੪੯

ਦੀਕਾ:- ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ! ਬੁਝ ਮੈਂ ਭਿਨ ਆਪਸ ਰਹੁ ਮਿਥਨਾ
 ਕਹੈ ਹੋ; ਤਿਨ ਮਿਥਨਾ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਯਾ, ਰੋਜੁ ਸਰਧ, ਮਰੁ ਬ-
 ਲ ਜਲ ਆਦਿ ਕਨਕਾ ਬੁਝ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਾਧ, ਮੈਂ ਸੀ-
 ਸਾਰ ਦੁਖ ਕਾ ਬੁਝ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਬਾਧ, ਇਹ ਭੇਦ ਕੀਨ ਹੇਤੁ
 ਮੈਂ ਰਾਖੈ ਹੋ?

ਉਤਰ. ਚੌਥਾਈ.

ਸਕਲ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾਰਜਮਿਥਾ,
ਜਿਖ ਤਾਮੈਂ ਚੰਚਕਹੁ ਨ ਤਖਾ ;
ਜਾ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਉਪਜਤੁ ਜੇਈ,
ਤਾਕੇ ਗਿਆਨ ਬਾਧ ਤਿਹਿ ਹੋਈ. ੧੫੦

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਜਿਖਜ: ਯਸਜਪਿ ਬ੍ਰਹਮੈਂ ਭਿਨ ਸਕਲ ਅਵਿ
ਦਿਆ ਕਾਰਕਾਰਜਹੇ, ਯਾਤੈਂ ਮਿਥਾਹੇ; ਤਾਮੈਂ ਚੰਚਕ ਬੀ ਤਖਾ ਕਹਿ
ਏ ਸਤਿ ਨਹੀਂ; ਪਰੰਤੂ ਜਾਕੇ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਜੇ ਉਪਜੇਹੈ. ਤਾਕੇ ਗਿਆ-
ਨ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਬਾਧ ਹੋਵੈਹੈ. ਸੁਭਿ ਰੰਗੁ ਮਰੁ ਬਲ ਅਵਿਕਨਕੇ ਅਗਿਆ-
ਨ ਤੈਂ, ਰੂਪਾ ਸਰਪ ਜਲ ਅਵਿ ਉਪਜੇਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਬਾਧ ਸੁਭਿ ਰੰਗੁ
ਮਰੁ ਬਲ ਅਵਿਕਨਕੇ ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਹੋਵੈਹੈ; ਅੰ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਅਗਿਆਨ
ਮੈਂ ਜੇ ਜਨਮ ਮਰਣਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਉਪਜੇਹੈ. ਤਾਕਾ ਬਾਧ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਹੋਵੈਹੈ. ੧੫੦

ਜਿਖਜਉਵਾਚ.

ਦੇਹਾ.

ਭਗਵਨ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਿਆਨ ਤੈਂ, ਜੇ ਉਪਜੇ ਸੰਸਾਰ;
ਜੇ ਕਿਹਿ ਰੂਮ ਤੈਂ ਹੋਤ ਹੈ, ਕਹੈ ਮੇਹਿ ਨਿਰਧਾਰ. ੧੫੧

ਅਰਥ ਯਾਤ.

ਸ਼੍ਰੀਗੁਰੁਵਾਚ.

ਚੌਥਾਈ.

ਜੇਮੈ ਜਾਪੁ ਹੋਤ ਬਿਨ ਰੂਮ ਤੈਂ,

ਤੂੰ ਮਿਥਣਾ ਜਗ ਬਾਸਤ ਭ੍ਰਮ ਤੈ;
ਜੇ ਤਾਕੇ ਭ੍ਰਮ ਜਾਨੇ ਲੈਰੈ,
ਸੇਮਰੁ ਬਲ ਜਲ ਵਸਨ ਨਿਚੈਰੈ. ੧੫੨

ਅਰਥ ਸ਼ਬਦ. ੧੫੨

ਦੇਹਾ.

ਉਪਨਿਖਦਨ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦਿਯਿ, ਜਗ ਉਤਪਤਿ ਪ੍ਰਕਾਰ;
ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹੀ, ਚੇਤਨ ਭਿਨ ਅਸਾਰ. ੧੫੩

ਦੀਕਾ:- ਯਦਨ ਪਿਉਪਨਿਖਦਨ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਅ-
ਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ. ਛਾਂਦੋਗਜ ਮੈਂ ਤੇ ਸਤਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਅਗ-
ਨਿ ਜਲ ਪ੍ਰਿਥੀ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਉਪਜੇ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਤੇ ਤਿਰੀਯ ਮੈਂ
ਆਕਾਸ਼, ਵਾਯੂ, ਅਗਨਿ, ਜਲ, ਪ੍ਰਿਥੀ, ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਧਾਂਚ ਬੂਤਰੀ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਕਹੁੰ ਸਰਵ ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ
ਉਤਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ; ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀ ਹੈ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਵੇਦ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਵੇਦ
ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਜਗਤ ਮਿਥਣਾ ਹੈ. ਜੇ ਜਗਤ ਕਹੁ ਪਦਾਰ
ਥ ਹੇਤ ਤੇ ਤਾਰੀ ਉਤਪਤਿ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਵੇਦ ਨਹੀਂ ਕਹਤਾ ਅ-
ਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤ-
ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਵੇਦ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਵੈਤ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਲਖਾਵਨੇ ਕੁੰ ਜਗਤ ਕੇ ਨਿਖੇਧ ਕਰਨੇ ਵਾਯੇ ਮਿਥਣਾ ਜਗਤ ਕਾ
ਕਿਸੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਰੇਧ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇ ਮੈਂ ਦਿਨੇ ਦ ਕੇ
ਨਿਮਿਤ ਦਾਰੂ ਕਾ ਹਸਤੀ ਉਠਾਵਨੇ ਕੁੰ ਬਨਾਵੇ ਹੈ, ਤਾਕੇ ਕਾਨ ਪੁਛ
ਦੇਨੂੰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੁਧੇ ਕਰਨੇ ਵਾਯੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਵੈਤ ਗਣ-
ਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਧੰਚ ਕੇ ਨਿਖੇਧਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਧੰਚ ਕਾ ਆਰੇਧ ਕਿਯਾ ਹੈ.
ਯਾ ਤੇ ਵੇਦ ਨੇ ਪ੍ਰਧੰਚ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਭ੍ਰਮ, ਏਕਰੂਪ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਯਤਨ

ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ. ਪ੍ਰਧੰਬਕੀਉਤਪਤਿਏਕਰੂਪਮੈਂਵੇਦਨੈਨਹੀਂਕਹੀਂਯਾਤੈਇ
ਹਜਾਨੈਹੈ:-ਵੇਦਕਾਅਭਿਪ੍ਰਾਯਪ੍ਰਧੰਬਨਿਖੇਧਨਮੈਂਹੈ,ਤਾਕੀਉਤਪ-
ਤਿਮੈਂਅਭਿਪ੍ਰਾਯਨਹੀਂ.ਐਰ

ਸੁਤਕਾਰਭਾਸ਼ਨਕਾਰਨੈਵਿਗੀਯਅਯਯਾਯਮੈਂਉਤਪਤਿਕਹਨੈ
ਵਾਲੈਸੁਤਿਵਚਨਕਾਵਿਰੋਧਦੁਰਿਕਰਿਕੇਜੇਏਕਰੂਪਮੈਂਤੈਤ੍ਰਿਗੀਯਸੁ-
ਤਿਕੇਅਨੁਸਾਰਉਤਪਤਿਮੈਂਸਰਵਉਪਨਿਖਦਨਕਾਅਭਿਪ੍ਰਾਯਕਹਨ
ਹੈ,ਜੇਮੰਦਜਿਗਜਾਸੁਕੇਨਿਮਿਤਕਹਨਾਹੈ.ਜੇਉਤਪਤਿਵਾਕਜਨ
ਕੇਪੁਰਵਕਹੈਅਭਿਪ੍ਰਾਯਕੁੰਨਹੀਂਜਾਨੈ,ਤਾਮੰਦਜਿਗਜਾਸੁਕੁੰਉਪ-
ਨਿਖਦਨਮੈਂਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਮੈਂਜਗਤਕੀਉਤਪਤਿਦੇਖਿਕੇਆਪਸ-
ਮੈਂਉਪਨਿਖਦਨਕਾਵਿਰੋਧਹੈ,ਇਹਭੁੰਤਿਹੋਇਜਾਵੈਗੀ.ਤਾਕੇਦੁਰਿ
ਕਰਨੈਕੁੰਸਰਵਉਪਨਿਖਦਨਮੈਂਏਕਰੂਪਮੈਂਜਗਤਕੀਉਤਪਤਿਪ੍ਰਤਿਪ-
ਦਨਕਾਪ੍ਰਕਾਰਕਹਨਾਹੈ.ਐਜਾਕੁੰਬ੍ਰਹਮਵਿਚਾਰਮੈਂਯਥਾਰਥਗਣਾ-
ਨਨਹੀਂਹੋਵੈ,ਤਾਕੁੰਲਯਚਿੰਤਨਕੇਨਿਮਿਤਬੀਉਤਪਤਿਰੂਮਕਹਨਾਹੈ
ਜਾਕੁੰਮਤੈਂਉਤਪਤਿਕਹੀਹੈ;ਤਾਮੈਂਵਿਧਰੀਤਿਰੂਮਤੈਂਲਯਚਿੰਤਨ
ਕਰੈ.ਤਾਲਯਚਿੰਤਨਮੈਂਅਵੇਤਮੈਂਬ੍ਰਹਮਿਥਿਤਹੋਵੈਹੈ.ਜੇਲਯਚਿ
ਤਨਕਾਪ੍ਰਕਾਰਪੰਚੀਕਰਲਮੈਂਵਾਰਤਿਕਕਾਰਸੁਰੇਸ਼ਵਰਾਚਾਰਯਨੈਕ
ਕਹਨਾਹੈ.ਇਹਗੰਥਉਤਮਜਿਗਜਾਸੁਕੇਨਿਮਿਤਹੈ,ਯਾਤੈਂਜਗਤਕੀ
ਉਤਪਤਿਐਲਯਕਾਪ੍ਰਕਾਰਨਹੀਂਕਹਨਾ.ਐਸਾਗਰਰੂਪਹੈਯਾ-
ਤੈਂਸੰਛੇਪਤੈਂਦਿਖਾਵੈਹੈ.ਸੁਧਬ੍ਰਹਮੈਂਜਗਤਕੀਉਤਪਤਿਹੋਵੈਨ-
ਹੀਂ,ਕਾਹੇਤੈਂਸੁਧਬ੍ਰਹਮਸੰਗਹੈ,ਐਅਕ੍ਰਿਯਹੈ;ਕਿੰਤੁਭਾਯਾਵਿ-
ਸ਼ਿਸ਼ੁਜੇਈਸ਼ਵਰ,ਤਾਮੈਂਜਗਤਕੀਉਤਪਤਿਹੋਵੈਹੈ.ਯਾਤੈਂਭਾਯਾ
ਐਈਸ਼ਵਰਕਾਸ਼ਰੂਪਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨਕਰੈਹੈ.੧੫੩

ਕਵਿਤ੍ਰੁ.

ਜੀਵਈਸੁਭੇਦਹੀਨਚੇਤਨਸ਼ਰੂਪਭਾਗਿ,
ਭਾਯਾਸੇਅਨਾਦਿਏਕਸਾਂਤਤਾਹਿਭਾਨਿਏ;

ਸਤ ਮੈ ਅਸਤ ਤੋਂ ਵਿਲੱਛਣ ਸ਼ਰੂਪ ਤਾਰੇ ,
 ਤਾਹਿਰੁ ਅਵਿਦਿਆ ਮੈ ਅਗਨਾਨਹੁ ਬਖਾਨਿਏ;
 ਚੇਤਨ ਸਾਮਾਨਜਨ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਰੇ ਸਾਧਕ ਹੈ ,
 ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈ ਅਬੁਝੁ ਵਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਜਾਨਿਏ;
 ਮਾਯਾ ਮੈ ਅਭਾਸ ਅਧਿਯਾਨ ਅਰੁ ਮਾਯਾ ਮਿਲ,
 ਈਸ਼ ਸਰਵਗਤ ਜਗ ਹੇਤੁ ਪਹਿਚਾਨਿਏ . ੧੫੪

ਟੀਕਾ:- ਜੀਵਈਸ਼ਵਰ ਬੇਦਰਹਿਤ ਜੇ ਸੁਧ ਚੇਤਨ, ਤਾਰੇ ਅਸਿ-
 ਤ ਮਾਯਾ ਹੈ. ਜੇ ਮਾਯਾ ਅਨਾਦਿ ਰਹਿਏ ਅਦਿਰਹਿਤ ਹੈ ਅਦਿਨ
 ਮਉਤਪਤਿ ਕਾਰੈ. ਜੇ ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੋ ਮਾ-
 ਯਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਧੰਨ ਮੈ ਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨਜਾਈ ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪ-
 ਤਿ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਚੇਤਨ ਮੈ ਹੀ ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮਾਨਨੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਤ-
 ਹਾਂ ਜੀਵ ਭਾਵ ਮੈ ਈਸ਼ਵਰ ਭਾਵ ਤੋ ਮਾਯਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਮਾਯਾ ਕੀ
 ਸਿੱਧਿ ਹੁਏ ਬਿਨਾ ਜੀਵਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਅਜਿਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੋ ਜੀਵ
 ਚੇਤਨ ਵਾ ਈਸ਼ਵਰ ਚੇਤਨ ਮੈ ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਹਨਾ ਅਸੰਭਵ
 ਹੈ. ਮੈ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਅਸੰਗ ਹੈ, ਅਕ੍ਰਿਯ ਹੈ, ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਹੈ; ਤਾ ਤੋ
 ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮਾਨੇ ਵਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਮੈ ਮਾ-
 ਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਤੋ ਮੈਛ ਦਸਾ ਵਿਖੈ ਮਾਯਾ ਨਿਰ ਉਪਜੇਗੀ.
 ਯਾ ਤੋ ਮੈਛ ਨਿਮਿਤ ਸਾਧਨ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਵੇਗੇ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈ ਮਾਯਾ
 ਉਤਪਤਿ ਰਹਿਤ ਹੈ; ਯਾ ਤੋ ਅਨਾਦਿ ਹੈ; ਮੈ ਏਕ ਹੈ, ਸੰਤ ਕਹਿਏ
 ਅੰਤ ਵਾਲੀ ਹੈ; ਗਜਾਨ ਤੋ ਮਾਯਾ ਕਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈ ਸਤ ਅਸਤ-
 ਮੈ ਵਿਲੱਛਣ ਹੈ. ਜਾ ਕੀ ਤੀਨ ਕਾਲ ਮੈ ਬਾਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਸਤ ਕ-
 ਹਿਏ ਹੈ ਮੈਸਾ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਮਾਯਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਤੋ ਬਾਧ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੋ
 ਸਤ ਮੈ ਵਿਲੱਛਣ ਹੈ. ਜਾ ਕੀ ਤੀਨ ਕਾਲ ਮੈ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਜੇ
 ਅਸਮਿੱਗ ਬੰਧਨਾ ਪੁਤ੍ਰ, ਮਾਕਾਸ ਫੁਲ, ਮਾਦਿਕ ਅਸਤ ਕਹਿਏ

ਹੈ. ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਖੁਹ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾਗਤ ਵਿਖੈ "ਮੈਂ" ਮਗਜਾਨੀ ਹੁੰ, ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨੁੰ ਹੁੰ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਜੁ ਪ੍ਰਕੇ ਵਿਖੈ ਜੇ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਮਾਯਾ ਹੈ.

ਮੈਂ ਸੁਖ ਧ੍ਰਿ ਮੈਂ ਮਨ ਤਰ ਮਗਜਾਨ ਕੀ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ: - "ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ ਜੇਯਾ, ਕਛੁ ਬੀ ਨ ਜਾਨਤਾ ਭੁਯਾ." ਜੇ ਸਮਿਤਿ ਮਗਜਾਤ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਖ ਧ੍ਰਿ ਮੈਂ ਮਗਜਾਨ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਮਗਜਾਨ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਏਕ ਹੀ ਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਪਦਾਰਥ ਤੈਂ ਤੀਨੁ ਮਹਿਸਾ ਵਿਖੈ ਮਾਯਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਹੈ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਜੇ ਮਾਯਾ, ਤਾ ਕਾ ਕਾਰਜ ਬੀ ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਹੈ. ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਕੁੰ ਹੀ ਅਵ੍ਹੇਤ ਮਤ ਮੈਂ ਮਿਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜ ਤੈਂ ਵੇਤ ਹੀ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਸਤ ਕੁਧ ਹੈ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਮੈਂ. ਤਾ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਤ ਕੁਧ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਵੇਤ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਣ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਮਿਥਨਾ ਹੈ. ਮਿਥਨਾ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਵੇਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਜੁ ਪ੍ਰਕੇ ਪਦਾਰਥ ਮਿਥਨਾ ਹੈ. ਤਿਨ ਤੈਂ ਵੇਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਵਿਭਾਗ ਰਹਿਤ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਮਾਸਿਤ ਮਾਯਾ ਹੈ ਮੈਂ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਹੀ ਮਾਯਾ ਦਨ ਕਰੇ ਹੈ; ਜੇ ਮੈਂ ਜੇਹ ਕੇ ਮਾਸਿਤ ਮੈਂ ਕਾਰ ਕੇਹ ਕੁੰ ਮਾਯਾ ਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਪਦਾਰਥ ਜੁ ਮਾਯਾ ਵਿਖਾਯ ਪਦ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੁ ਕਹਿਏ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਜੁ ਕਹਿਏ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਵਿਖਾਯ. ਕਹਿਏ ਮਾਯਾ ਤੈਂ ਮਾਯਾ ਦਿਤ ਹੈ. ਅਰਥ ਇਹ, ਚੁਕਾ ਹੈ. ਸੰਛੇਪ ਸਾਗੀਰਕ, ਵਿਦਰੁਦ, ਵੇਦੰਤ ਸੁਕਾਵਲੀ, ਅਵ੍ਹੇਤ ਸਿਧਿ, ਮੈਂ ਵੇਤ ਦੀ ਧਿਰਾ, ਮਾਦਿਕ ਕੀ ਕਾਰ ਹੈ ਜੁ ਮਾਯਾ ਵਿਖਾਯ ਕੀ ਮਾਯਾ.

ਗਿਆਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿਆ ਹੈ.

ਐਂ ਵਾਚਯਤਿਕਾ ਇਹਮਤ ਹੈ:- ਅਗਿਆਨ ਜੀਵ ਕੇ ਆਸ਼ਿ
ਤ ਹੈ. ਐਂ ਬ੍ਰਹਮੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੈ ਹੈ; “ਮੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਹਮੁੰ ਨਹੀਂ
ਜਾਨੂੰਹੁੰ” ਯਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ “ਮੈਂ” ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਜੀਵ “ਅਗਿਆਨੀ
ਕਹੈਨੈ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਆਸ਼ਯ ਬੁਝਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐਂ “ਬ੍ਰਹਮੁੰ-
ਨਹੀਂ ਜਾਨੂੰਹੁੰ” ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.
ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਜੀਵ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਐਂ ਬ੍ਰਹਮੁੰ ਵਿਖਯ ਕਹਿ
ਏ ਆਛਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਏਕ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅਨੰਤ ਹੈ; ਕਾਹੇ-
ਤੈਂ ਜੇ ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਮਾਨੈ ਤੈਂ ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਏਕ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਨਿ-
ਵ੍ਰਿਤਿ ਹੁਏ ਤੈਂ ਐਂ ਰਨੁੰ ਅਗਿਆਨ ਐਂ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਜੰਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ-
ਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਐਂ ਮੈਂ ਕਹੈ ਆਜ ਤੇਰੀ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਗਿਆਨ
ਹੁਆ ਨਹੀਂ, ਤੈਂ ਆਗੇ ਬੀ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈਗਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਸੁ-
ਵਲਾਦਿਕ ਸਾਧਨ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਵੈਗੇ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨੰਤ ਜੀਵਨ ਕੇ ਆ-
ਸ਼ਿਤ ਅਗਿਆਨ ਅਨੰਤ ਹੈ, ਅਨੰਤ ਜੀਵਨ ਕੇ ਅਨੰਤ ਅਗਿਆਨ ਕ-
ਲਪਿਤ, ਈਸ਼ਵਰ ਅਨੰਤ ਐਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਅਨੰਤ ਹੈ, ਜਾ ਜੀਵ ਕੁੰ ਗਿਆਨ
ਨਹੈ ਤਾਕਾ ਅਗਿਆਨ ਈਸ਼ਵਰ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਕੁੰ
ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਬੰਧ ਰਹੈ ਹੈ. ਇਹ ਬਾਚਯਤਿਕਾ ਮਤ ਹੈ,
ਜੇ ਸਮੀਚੀਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ,

“ਈਸ਼ਵਰ ਜੀਵ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਇਹ ਕਹਨਾ
ਸੁਤਿ ਸਮਿਤਿ ਪੁਰਾਣ ਤੈਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਈਸ਼ਵਰ ਅਨੰਤ ਹੈ, ਐਂ ਜੀਵ ਜੀ-
ਵ ਮੈਂ ਸਿਧਿ ਕਾ ਭੇਦ, ਇਹ ਬੀ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਨਾਨਾ ਅਗਿਆਨ ਮਾ-
ਨੈ ਅਸੰਗਤ ਹੈ. ਐਂ ਨਾਨਾ ਅਗਿਆਨ ਮਾਨਿਕੇ ਈਸ਼ਵਰ ਐਂ ਸਿਧਿ
ਏਕ ਮਾਨੈ, ਤੈਂ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਧੰਨ ਅਗਿਆਨ
ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਅਨੰਤ ਅਗਿਆਨ ਮਾਨੈ ਤੈਂ, ਏਕ ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਕਲ-
ਪਿਤ ਜੀਵ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਐਂ ਪ੍ਰਧੰਨ ਬੀ ਅਨੰਤ ਹੀ ਹੋਵੈਗੇ.

ਜਾਹੀ ਤੈਂ ਵਾਚਧਤਿ ਨੈ ਅਨੰਤ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਹੀ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਏਕ ਹੈ. ਇਹ ਮਤ ਸਮੀਚੀ ਨਹੈ.

ਸੇ ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਬੀ ਜੀਵ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰ-
 ਹਮ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਕਹੇ ਤੈਂ, ਜੀਵ ਭਾਵ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਸੇ
 ਅਗਿਆਨ ਜਹ ਤੇ ਭਾਵੇ ਬੀ ਰਹੈ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ੁਕ ਅਗਿਆਨ
 ਮੈਂ ਤੇ ਜੀਵ ਭਾਵ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਥਮ ਕਿਸੀ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਅਗਿਆਨ ਹੋ-
 ਵੇ, ਤਬ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜੀਵ ਭਾਵ ਹੋਵੇ. ਜੀਵ ਪਨੈ ਕੀ ਨਜਾ-
 ਈ ਈਸ਼ਰ ਤਾ ਬੀ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਬੀ ਅ-
 ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਅਨਾਦਿ ਅਗਿਆਨ ਹੈ.
 ਅਨਾਦਿ ਜੈ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਤਿਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਬੀ ਅਨਾਦਿ
 ਚੇਤਨ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਅਨਾਦਿ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਜੀਵ ਭਾਵ ਈਸ਼ਰ ਭਾਵ
 ਬੀ ਅਨਾਦਿ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਜੀਵ ਭਾਵ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਭਾਵ ਅਗਿਆਨ ਕੇ
 ਆਧੀਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਦ੍ਯਪਿ "ਮੈਂ
 ਅਗਿਆਨੀ ਹੁੰ" ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਅਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਤੀ-
 ਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਬਾਪਿ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਜੇ ਅਗਿਆਨ, ਤਾ ਕਾ ਜੀ-
 ਵ ਕੁੰ "ਮੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਹੁੰ" ਇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਜੀਵ ਅਗਿਆ-
 ਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਰੂਪ ਆਸ਼ੁਕ ਜੀ-
 ਵ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਰੂਪ ਅ-
 ਸ਼ੁਕ ਹੈ. ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਜੇ ਅਗਿਆਨ, ਸੇ ਤਾ ਬ੍ਰ-
 ਹਮ ਕੁੰ ਹੀ ਆਛਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਿਸ ਤੈਂ ਅਨੰਤਰ "ਮੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਹੁੰ"
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਰੂਪ ਆਸ਼ੁਕ ਜੀਵ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈਂ ਜਹਾਸ਼ੁਕ ਜਹ ਵਿਖਾਨ ਅਗਿਆਨ ਹੈ.

ਸੇ ਅਗਿਆਨ ਯਦ੍ਯਪਿ ਏਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਤੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤਿ ਹੋਵੇ
 ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਜਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਅ-
 ਵਿਵਿਠ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸਥਿਤ ਜੇ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਅੰਸ ਤਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ

ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੋਈ ਮੁਕੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾ ਅੰਤ ਯੁਗਲ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ
 ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਅੰਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅੰਬੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾਹੀ ਤਿਸੇਂ ਏਕ
 ਅਗਜਾਨ ਪੇਛ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੈਂ ਛੁਡ ਜਵਹਾਰ ਬਣੇ ਹੈ. ਅੰਕਿਸੀ ਕੁੰਦਾ ਚ ਸਧਿ
 ਕੀਰੀ ਤਿਸੇਂ ਨਾਨਾ ਅਗਜਾਨ ਵਾਦੀ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਵਹ ਬੀਅ
 ਵੇ ਤਗਜਾਨ ਕਾ ਉਪਾਯ ਹੈ ਤਾਕੇ ਖੰਡਨ ਮੈਂ ਕਛੁ ਆਗੁ ਹਨਹੀਂ. ਜਿਸੀ ਤਿ
 ਸੇਂ ਜਿਗਜਾ ਸੁਕੁ ਅਵੇ ਤਬੇ ਪਹੋਵੇ ਤੇ ਸੋ ਬੁਧਿ ਕੀ ਸਿਧਿ ਕਰੇ. ਸੁਧ ਬੁ-
 ਧੁ ਕੇ ਆਸਿਤ ਜੋ ਮਾਯਾ, ਤਾਕੁ ਅਵਿਦਿਆ ਅੰ ਅਗਜਾਨ ਕਰੇ ਹੈ, ਅ-
 ਚਿਤ ਸੁਕੁ ਅੰ ਯੁਕੁ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰੇ, ਯਾ ਤੇਂ ਮਾਯਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਵਿਦਿਆ
 ਤੇਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਅਵਿਦਿਆ ਕਰੇ ਹੈ. ਸ਼ਰੁਪ ਕਾ ਆਛਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ
 ਯਾ ਤੇਂ ਅਗਜਾਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਜਾ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਸਿਤ ਹੈ, ਸੋ ਸਾਮਾਨਜ ਬੇ-
 ਤਨਤਾ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਾਮਾਨਜ ਚੇਤਨ ਮਾਯਾ ਕਾ ਸਾਧ ਕਰੇ, ਸੋ ਤਾ
 ਸ਼ਰੁਪ ਦੇਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਅਕੁਲ ਕਹਿਏ ਸਿਧਿ ਸੋ ਚੇਤਨ ਅਥਵਾ
 ਚੇਤਨ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਤਾਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਨਿਏ. ਕਹਿਤੁ ਕੇ ਤੀਨਿ ਪਾਦ
 ਨ ਤੇਂ ਮਾਯਾ ਕਾ ਸ਼ਰੁਪ ਕਰਜਾ.

“ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ” ਇਤਯਾਦਿ ਚਤੁਰਥਾਦ ਸੇਈ ਸ਼ਰੁਪ
 ਸ਼ਰੁਪ ਕਰੇ ਹੈ. ਸੁਧ ਸ਼ਰੁਪ ਸਹਿਤ ਮਾਯਾ ਅੰ ਮਾਯਾ ਕਾ ਅਧਿ-
 ਯਾਨ ਚੇਤਨ, ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ, ਤੀਨੁ ਮਿਲੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੋ
 ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਰੁਪ ਗਜਾਨ ਹੈ. ਸੋਈ ਜਗਤ ਕਾ ਹੇਤੁ ਕਹਿਏ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਕਾਰ-
 ਣ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ:—ਏਕ ਤੋਂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਏਕ ਨਿਮਿ-
 ਤ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕੇ ਸ਼ਰੁਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਵੇ, ਅੰ ਜਾ ਬਿਨ
 ਕਾਰਣ ਕੀ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਸੋ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਜੇ ਸੋ
 ਮਿਤਿ ਕਾ ਘਟ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਘਟ ਕੇ ਸ਼ਰੁਪ ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼
 ਹੈ. ਅੰ ਮਿਤਿ ਕਾ ਬਿਨ ਘਟ ਕੀ ਸਿਧਿ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਕਾ ਸ਼ਰੁਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇ-
 ਸ਼ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਕਾਰਣ ਕੁੰ ਭਿਨ ਸਿਧਿ ਹੋਇ ਕੇ ਕਰੇ; ਅੰ ਜਾ ਕੇ ਨਾਸ ਤੇਂ
 ਕਾਰਣ ਬਿਰਥੇ ਨਹੀਂ; ਸੋ ਨਿਮਿਤਤ ਕਾਰਣ ਕਹਿਏ ਹੈ ਜੇ ਸੋ ਘਟ ਕੇ

ਕੁਲਾਲ ਦੰਡ ਚੜ੍ਹ ਆਇਕ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਘਟ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਪ ਮੈਂ
ਤਿਨ ਕਾ ਪਵੇਸ ਨਹੀਂ. ਘਟ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਹਿਏ ਕਿਨਾਰੇ ਸਥਿਤ ਹੋਇਕੇ ਘਟ
ਟਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਐਂ ਉਤਪਤਿ ਹੁਏ ਪਾਛੇ ਕੁਲਾਲ ਦੰਡ ਚੜ੍ਹ ਆ
ਇਕਨ ਕੇ ਨਾਮ ਤੇ ਘਟ ਬਿਗਰੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਐਂ
ਨਿਮਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐਂ ਜਗਤ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਐਂ ਨਿਮਿਤ ਦੇਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਈਸ਼ਵਰ
ਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਏਕਹੀ ਮਕਰੀ ਜਾਲੇ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਐਂ
ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਐਂ ਜੈ ਐਂਸੇ ਕਹੈ:- ਮਕਰੀ ਕਾ ਜੜ੍ਹ ਸਰੀਰ ਜਾ
ਲੇ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ, ਐਂ ਮਕਰੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਜੈ ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਮੈਂ
ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਏਕ ਈਸ਼ਵਰ ਕੁੰ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ, ਐਂ ਉ-
ਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਮਾਨਨੈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮਕਰੀ ਕੀ ਨਜ਼ਾ-
ਈ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਸਰੀਰ ਜੜ੍ਹ ਮਾਯਾ ਜਗਤ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ, ਐਂ
ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ, ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਏਕਹੀ ਈਸ਼ਵਰ ਜ-
ਗਤ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਐਂ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਤਾ ਮੈਂ ਮਕਰੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿ-
ਸ਼ਟਾਂਤ ਐਂ ਮੁਖਯ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸ਼ੁਧ ਹੈ. ਜਾ ਸਮਯ ਜੀਵਨ ਕੇ ਕਰਮ
ਫਲ ਦੇਨੈ ਕੁੰ ਸਨ ਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਪੁਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਜੀਵਨ
ਕੇ ਕਰਮ ਫਲ ਦੇਨੈ ਕੁੰ ਸਨ ਮੁਖ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕਰਮ ਕੇ ਆਧੀਨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ,

ਜੀਵ ਕਾ ਸ਼ੁਰੂਪ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਮਲਿਨ ਸੜ੍ਹ ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ, ਜੈ ਚੇਤਨ ਆਭਾਸ ;

ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਯੁਤ ਜੀਵ ਮੈਂ, ਕਰਤ ਕਰਮ ਫਲ ਆਸ. ੧੫੫

ਦੀਕਾ:- ਰਜੇਗਲ ਤਮੇਗਲ ਕੁੰ ਦਾ ਬਿਲੇਵੇ, ਜੈ ਸੁੰਧ ਸੜ੍ਹ
ਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਂ ਰਜੇਗਲ ਤਮੇਗਲ ਮੈਂ ਅਧ ਦਵੇ ਮੈਂ ਮਲਿਨ

ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਕਹਿਏਹੈ. ਤਾ ਮਲਿਨ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਸਹਿਤ ਅਗਯਾਨ ਕੇ ਅੰ
ਸ ਮੈਂ ਜੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਅਭਾਸ, ਅੰ ਅਗਯਾਨ ਅੰ ਤਾ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਕੁ
ਟਸ, ਤੀਨੁ ਮਿਲੈ ਜੀਵ ਕਹਿਏਹੈ. ਜੇ ਜੀਵ ਕਰਮ ਕਰੇਹੈ. ਅੰ ਫਲ
ਕੀ ਆਸ ਕਰੇਹੈ.

ਤਾ ਜੀਵ ਕੇ ਕਰਮ ਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਂਚ ਨੀਚ ਭੇਗ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਈਸ਼
ਰ ਸਿਧਿ ਰਚੇਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਵਿਖਮ ਦਿਯਿ ਅੰ ਕੂਰਤਾ ਨਹੀਂ, ਅੰ ਜੇ
ਅੰ ਸੇ ਕਰੇਹੈ:- ਸਰਵ ਸੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਿਧਿ ਸੈਂ ਪੁਰਵ ਕਰਮ ਨਹੀਂ. ਅੰ ਪ੍ਰਥਮ
ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਉਂਚ ਨੀਚ ਸਰੀਰ ਅੰ ਭੇਗ ਈਸ਼ਰ ਨੈ ਰਚੇਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਈਸ਼ਰ
ਵਿਖਮ ਦਿਯਿਹੈ. ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੰਸਾਰ ਅਨਾਦਿਹੈ. ਉਤਰ
ਉਤਰ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਪੁਰਵ ਸਿਧਿ ਕੇ ਕਰਮ ਹੇਤੁਹੈ. ਸਰਵ ਸੈਂ ਪ੍ਰਥ
ਮ ਕੇਈ ਸਿਧਿ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ.

ਕਹਿਤੁ.

ਜੀਵਨ ਕੇ ਪੁਰਵ ਸਿਧਿ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਈਸ਼,
ਇਛਾ ਹੋਇ ਜੀਵ ਭੇਗ ਜਗ ਉਪਜਾਇਏ;
ਨਭ ਵਾਯੁ ਤੇਜ ਜਲ ਭੂਮਿ ਭੂਤ ਰਚੇ ਤਹਾਂ,
ਸਬਦ ਅਰਸ ਰੂਪ ਰਸ ਗੰਧ ਗੁਣ ਗਾਇਏ;
ਸਤ੍ਰ ਅੰਸ ਪੰਚਨ ਕੇ ਮੇਲਿ ਉਪਜਤ ਸਤ੍ਰ,
ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰਾਣ ਤੁੰ ਉਪਾਇਏ;
ਏਕ ਏਕ ਭੂਤ ਸਤ੍ਰ ਅੰਸ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿ ਰਚੇ,
ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸ ਤੋਂ ਲਗਾਇਏ. ੧੫੬

ਟੀਕਾ:- ਜਬ ਜੀਵਨ ਕੇ ਕਰਮ ਭੇਗ ਦੇਨੈ ਸੈਂ ਉਦਾਸੀ ਨ ਹੋਵੈ ਤਬ
ਪ੍ਰਲਯ ਹੋਵੈਹੈ. ਪ੍ਰਲਯ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਮਾਯਾ ਮੈਂ
ਰਹੈਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਕੇ ਕਰਮ ਬੀ ਜੇ ਬਾਕੀ ਰਹੈ ਥੇਸੇ ਜੁਛਮ ਹੋਇ.

Original with:
 Language: ~~English~~ Punjabi
 Digitized by:
 Panjab Digital Library

ਹੈ. ਅਧਿਕ ਕਾਰਣ ਕੇ ਹੈ. ਐਸਰਹ ਕਾਮੁਲ ਕਾਰਣ ਈਸ਼ਰਹੈ. ਤਾਐਮਾ
ਯਾ ਐਚੇਤਨ ਦੇ ਭਾਗਹੈ. ਮਿਥਯਾਪਨਾ ਮਾਯਾ ਕਾ, ਐਸਤਾਸ਼ੁਰਤਿਓ
ਤਨ ਕਾ ਸਰਹ ਭੂਤਨ ਮੈਂ ਹੈ. ਕਵਿਤ੍ਵ ਕੇਦੇ ਪਾਦ ਕਾ ਇਹ ਅਰਥਹੈ.

ਪੰਚਭੂਤਨ ਕਾ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਅੰਸ ਮਿਲਿਕੇ ਸਤ੍ਵ ਕਹਿਏ ਅੰਤ੍ਰ
ਰਣ ਕੁੰ ਉਪਜਾਵੈਹੈ. ਅੰਤ੍ਰਰਣ ਗਯਾਨ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਐਗਯਾਨ
ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਤੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰਕਰੀਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅੰਤ੍ਰਰਣਭੂ
ਤਨ ਕੇ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਕਾ ਕਾਰਯਹੈ. ਐਪੰਚਭੂਤਨ ਕੇ ਕਾਰਯ ਪੰਚਗਯਾਨੈ
ਦ੍ਰਿਸ਼; ਤਿਨ ਸਬ ਕਾ ਸਹਾਯਕਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਪੰਚਭੂਤਨ ਕੇ ਮਿਲੈ ਸਤ੍ਵਗੁ-
ਣ ਤੈਂ ਅੰਤ੍ਰਰਣ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿਹੈ. ਦੇਹ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕਹਿਏ ਭੀਤਰ ਹੈ.
ਐਰਣ ਕਹਿਏ ਗਯਾਨ ਕਾ ਸਾਧਨਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਅੰਤ੍ਰਰਣ ਕ-
ਹਿਏਹੈ. ਐਭੂਤਨ ਕੇ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਕਾ ਕਾਰਯਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅੰਤ੍ਰਰਣ
ਕਾ ਸਤ੍ਵ ਬੀ ਨਾਮਹੈ.

ਅੰਤ੍ਰਰਣ ਕਾ ਜੇ ਪਰਿਲਾਮ ਤਾਕੁੰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕਹੈਹੈ. ਜੇ ਅੰਤ੍ਰ
ਰਣ ਕੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਚਯਾਰਿਹੈ. ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਭਲੇ ਬਰੇ ਸਰੂਪ ਕੁੰ ਨਿਸ਼ਚਯ
ਕਰਨੈ ਵਾਲੀ ਦ੍ਰਿਤਿ, ਬੋਧਿਕਹਿਏਹੈ. ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮ
ਨ ਕਹਿਏਹੈ, ਚਿੰਤਾ ਦ੍ਰਿਤਿ ਚਿੰਤ ਕਹਿਏਹੈ. “ਅਹੰ” ਐਸੀ ਅਭਿ-
ਮਾਨ ਦ੍ਰਿਤਿ ਅਚੈਕਾਰਕਹਿਏਹੈ.

ਪੰਚਭੂਤਨ ਕੇ ਮਿਲੈ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿਹੈ
ਵੈਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰਿਯਾਭੇਦਤੈਂ ਐਸਥਾਨ ਭੇਦਤੈਂ ਪਾਂਚਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਹੈ ਜਾ ਕਾ
ਰਿਦਯ ਸਥਾਨ ਐਭੁਥਾਧਿਧਾਸਾ ਰਿਯਾ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਕਹਿਏਹੈ. ਐਜਾ
ਕਾ ਗੁਦਾ ਸਥਾਨ, ਮੂਤ ਮਲ ਅਧੇਨ ਯਨ ਰਿਯਾ ਜੇ ਅਧਾਨ. ਜਾ-
ਕਾ ਨਛਿ ਸਥਾਨ, ਐਭੂਥੁ ਧੀਤ ਅੰਨ ਸਲ ਕੁੰ ਪਾਂਚਨ ਯੋਗਜ ਸਮ
ਕਰੈ ਜੇ ਸਮਾਨ. ਜਾਕਾ ਚੰਨ ਸਥਾਨ, ਐਸ਼ਾਸ ਰਿਯਾ, ਜੇ ਉਦਾਨ.
ਜਾਕਾ ਸਰਹ ਸਰੀਰ ਸਥਾਨ ਰਸ ਮੇਲਨ ਰਿਯਾ, ਜੇ ਹਜਾਨ. ਐਕ-
ਹੁੰ, ਨਾਗ, ਕੁਰਮ, ਕ੍ਰਿਕਲ, ਦੇਹਦੇਤ, ਧਨੰਜਯ; ਪੰਚਪ੍ਰਾਣ ਅਧਿ

ਕਰਹੈਏ. ਤਿਨਕੀ ਉਦਗਾਰ, ਨਿਮੇਖ, ਛੀਕ, ਜਿਛਾਈ, ਮਿਤਸਰੀਰ
 ਫੁਲਾਵਨ; ਏਕਮਤੈ, ਰਿਯਾ ਕਹੀਏ. ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ, ਜਲ, ਤੇਜ, ਵਾਯੁ. ਆ
 ਕਾਸ, ਧੰਚਨਕੇ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਕ੍ਰਮਤੈ ਉਤਪਤਿ ਕ-
 ਹੀਏ. ਐ ਅਧਾਨ, ਸਮਾਨ, ਧ੍ਰਾਣ, ਉਦਾਨ, ਵ੍ਯਾਨ, ਇਨਕੀ ਬੀ
 ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਆਦਿਕ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸਤੈ, ਉਤਪਤਿ ਕਹੀਏ.
 ਸਰਵਕੇ ਮਿਲੈ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਅਦ੍ਵੈਤ ਸਿੰਧਾਂਤ ਸੋਇ
 ਹ ਪ੍ਰਕਿਯਾ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ, ਵਿਦਯਾਰਲਜ ਸਵਾਮੀਨੇ ਤਥਾ ਧੰਚੀਕਰ-
 ਲ ਮੈਂ ਵਾਰਤਿਕ ਕਾਰਨੇ ਸੁਛਮ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਐ ਧੰਚਕੇ ਸਨ ਮੈਂ ਨਾਗ ਕੁ-
 ਰਮ ਆਦਿਕਨ ਕਾਗੁਲ ਰਿਯਾ ਨਹੀਂ. ਐ ਤਿਨਨੇ ਅਧਾਨ ਆ-
 ਦਿਕ ਧੰਚ ਧ੍ਰਾਣ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਬੀ ਭੂਤਨਕੇ ਮਿਲੈ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸ
 ਤੈਂ ਕਹੀਏ. ਯਾਤੈ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਅਧਾਨ ਆਦਿਕਨ
 ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਥਨ ਅਜੰਗਤ ਐ ਸੁਛਮ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਨਾਗ ਕੁਰਮ
 ਆਦਿਕਨ ਕਾਗੁਲ ਅਜੰਗਤ. ਧੰਚ ਧ੍ਰਾਣ ਕਾਹੀ ਸੁਛਮ ਸਰੀ
 ਰ ਮੈਂ ਗੁਹਲ ਹੈ. ਧ੍ਰਾਣ ਵਿਛੇਪ ਰੁਪੈਂ. ਐ ਵਿਛੇਪ ਸਵਾਦ ਰਜੇਗੁ-
 ਲ ਕਾਹੈ. ਯਾਤੈ ਭੂਤਨਕੇ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਧ੍ਰਾਣ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕ-
 ਹੀਏ. ਇਹ ਤਿਤੀਯ ਪਾਦਕਾ ਅਰਥ ਹੈ.

ਏਕ ਏਕ ਭੂਤ ਕਾ ਸਤੋਗੁਲ ਅੰਸ ਧੰਚ ਗਜਾਨੇ ਦ੍ਰਿਯ ਰਚੇਏ.
 ਐ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਰਜੇਗੁਲ ਅੰਸ ਏਕ ਏਕ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਰਚੇਏ. ਆ
 ਕਾਸਕੇ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਤੈਂ ਸ੍ਰੇਤ. ਵਾਯੁਕੇ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਤ੍ਵਕ ਤੇਜਕੇ ਸ
 ਤ੍ਰਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਨੇਤ੍ਰ, ਜਲਕੇ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਰਸਨਾ, ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ
 ਕੇ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਅੰਸਤੈ ਧ੍ਰਾਣ ਹੋਵੈਏ. ਏ ਧੰਚੇ ਦ੍ਰਿਯ ਗਜਾਨਕੇ ਸਾਧਨ
 ਹੈ. ਯਾਤੈ ਗਜਾਨੇ ਦ੍ਰਿਯ ਕਹਿਏਏ. ਐ ਗਜਾਨ ਸਤ੍ਰਗੁਲ ਤੈਂ ਹੋਵੈ.
 ਹੈ. ਯਾਤੈ ਭੂਤਨਕੇ ਸਤੋਗੁਲ ਤੈਂ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀਏ. ਸ੍ਰੇਤ ਦ੍ਰਿਯ ਆ-
 ਕਾਸਕੇ ਗੁਲ ਕੁੰਗੁਲ ਕਰੇਏ; ਯਾਤੈ ਸ੍ਰੇਤ ਦ੍ਰਿਯ ਕੀ ਆਕਾਸ਼ ਤੈਂ ਉ
 ਤਪਤਿ ਕਹੀ. ਤੈਂ ਸੇ ਜਾ ਭੂਤ ਕੇ ਗੁਲ ਕੁੰਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਗੁਹਲ ਕਰੇ ਤਾ

ਬੂਤ ਮੈਂ ਤਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ।

ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ ਤੋਂ ਵਾਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ;
ਵਾਯੁ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ ਤੋਂ ਪਾਲਿ ਕੀ; ਤੇਜ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ ਤੋਂ ਪਾਦ
ਕੀ; ਜਲ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ ਤੋਂ ਉਪਸ਼੍ਥ ਕੀ; ਧ੍ਰਿਵਿਵੀ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰ-
ਸ ਤੋਂ ਗੁਦਾ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕੀ ਯੋਨਿ ਅੰਧਰੁਖ ਕੇ ਮੇਦੁ ਮੈਂ ਜੇ ਵਿ-
ਖਯਾਨ ਦਕਾ ਸਾਧਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੇ ਉਪਸ਼੍ਥ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਕਰਮ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿ-
ਯਾ ਕਾ ਹੈ। ਏ ਪੰਚ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੋਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਕਰਮੇਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕ
ਹਿਏ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਯਾ ਰਜੋਗੁਣ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਯਾ ਤੋਂ ਬੂਤਨ ਕੇ ਰਜੋਗੁਣ ਅੰਸ
ਤੋਂ ਇਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ।

ਸਵੇਯਾਵੰਦ.

ਬੂਤ ਅਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ਕਾਰਜ,
ਇਤਨੀ ਸੁਫਲ ਸਿਧਿ ਪਿਛਾਨ;
ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤਨ ਤੋਂ ਉਪਜੇ,
ਸੁਲ ਪਸਾਰੇ ਸਾਰੇ ਮਾਨ;
ਕਾਰਣ ਸੁਫਲ ਸੁਲ ਦੇਹ ਅਰੁ,
ਪੰਚਕੋਸ ਇਨਹੀ ਮੈ ਜਾਨ;;
ਕਹਿ ਦਿਵੇਸ਼ ਲਧਿ ਮਾਤਮ ਨਾਹੇ,
ਮੰਜ ਇਖੀਕਾ ਤੋਂ ਜੂਜ ਭਾਨ. ੧੫੭

ਵੀਕਾ:- ਅਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤ ਮੈ ਤਿਨ ਕਾ ਕਾਰਜ ਅੰਤ ਸੁਫਲ,
ਪ੍ਰਾਣ, ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਇਤਨੀ ਸੁਫਲ ਸਿਧਿ
ਕਹਿਏ ਹੈ। ਸੁਫਲ ਸਿਧਿ ਕਾ ਗਿਆਨ, ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਨੇਤ੍ਰ-
ਨਾ ਸਿਕਾਇਕ ਯੋਗ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਵਿਖਯਾ ਹੈ; ਧਰੰਤੁ ਤਿਨਹੀ
ਲੁਕਨ ਮੈ ਸਿਧਿ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ: ਸੇ ਕਾਹੁ ਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਵਿਖਯ

ਨਹੀਂ. ਸੁਛਮ ਸਿਧਿ ਕੀਉਤ ਪੋਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਇਛਾ ਤੋਂ ਸੁ-
ਲ ਸਿਧਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਬੂਤਨ ਕਾ ਪੰਚੀਕਰਣ ਹੋਤਾ ਭੁਯਾ.

ਪੰਚੀਕਰਣ ਦੇ ਭਾਂਤਿ ਮੈਂ ਕਯਾ ਹੋ. ਏਕ ਏਕ ਬੂਤ ਕੇ ਦੇ ਦੇ ਭਾਗ ਸ-
ਮ ਹੋਇਕੇ ਏਕ ਏਕ ਭਾਗ ਕੇ ਚਯਾਰਿ ਚਯਾਰਿ ਭਾਗ ਭਏ. ਪਾਂਚ ਬੂਤਨ
ਕਾ ਆਧਾ ਆਧਾ ਭਾਗ, ਪ੍ਰਥਮ ਜੁੰਗਾ ਤੁੰਗ ਕਯਾ ਹੋ. ਆਧੇ ਆਧੇ
ਭਾਗ ਕੇ ਜੇ ਚਯਾਰਿ ਚਯਾਰਿ ਭਾਗ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਰਹੇ. ਬੰਡੇ ਅਰਧ ਭਾ-
ਗਨ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਭਾਗ ਕੁੰਛੇ ਫਿਰੇ ਮਿਲੇ ਤੋਂ ਅਰਧ ਭਾਗ ਸ-
ਬ ਬੂਤਨ ਮੈਂ ਅਪਨਾ, ਐਂ ਅਰਧ ਭਾਗ ਅਪਨੇ ਮੈਂ ਇਤਰ ਚਯਾਰਿ
ਬੂਤਨ ਕਾ ਮਿਲਿ ਕੇ ਪੰਚੀਕਰਣ ਕਹਾਵੈ ਹੋ.

ਐਂ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ: - ਏਕ ਏਕ ਬੂਤ ਕੇ ਦੇ ਦੇ ਭਾਗ ਭਏ
ਸੇ ਸਮ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਭਾਗ ਚਯਾਰਿ ਐਂਸਰਾ, ਐਂ ਪੰਚਮ ਐਂਸ
ਕਾ ਏਕ ਭਾਗ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਨ੍ਯੂਨ ਅਧਿਕ ਦੇ ਦੇ ਭਾਗ ਭਏ. ਤਿਨ
ਮੈਂ ਸਬ ਕੇ ਅਧਿਕ ਭਾਗ ਜੁੰਗੇ ਤੁੰਗ ਪ੍ਰਿਥਕ ਸਥਿਤ ਰਹੇ. ਐਂ ਪੰਚ ਬੂ-
ਤਨ ਕੇ ਨ੍ਯੂਨ ਜੇ ਪੰਚ ਭਾਗ, ਤਿਨ ਕੇ ਏਕ ਏਕ ਭਾਗ ਕੇ ਪੰਚ ਪੰਚ ਭਾ-
ਗ ਕਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਸਥਿਤ, ਅਧਿਕ ਪੰਚ ਭਾਗਨ ਮੈਂ ਏਕ ਏਕ ਭਾਗ ਮਿ-
ਲਿ ਕੇ ਪੰਚੀਕਰਣ ਹੋਵੈ ਹੋ. ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਛ ਮੈਂ ਏਕ ਭਾਗ ਕੇ ਚਯਾਰਿ ਭਾਗ
ਪ੍ਰਿਥਕ ਰਹੇ. ਆਧੇ ਆਧੇ ਭਾਗਨ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਭਾਗ ਕੁੰਛੇ ਫਿਰੇ ਮਿ-
ਲੇ. ਐਂ ਦੂਸਰੇ ਪੱਛ ਮੈਂ ਨ੍ਯੂਨ ਭਾਗ ਕੇ ਪੰਚ ਭਾਗ ਪ੍ਰਿਥਕ ਰਹੇ. ਅਧਿ-
ਕ ਪੰਚ ਭਾਗਨ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਭਾਗ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਮਿਲੇ. ਐਂ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਛ ਮੈਂ
ਪੰਚੀਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤਨ ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਐਂਸ ਅਰਧ, ਐਂ ਅਰਧ ਐਂਸ ਐਂਰ-
ਨਕਾ. ਦੂਸਰੇ ਪੱਛ ਮੈਂ ਪੰਚੀਕਰਣ ਕ੍ਰਿਏ ਤੋਂ ਅਪਨੇ ਐਂਸ ਇਕੀਸ, ਐਂ
ਰ ਇਨਕੇ ਐਂਸ ਚਯਾਰਿ. ਐਂ ਦੂਸਰੇ ਪੱਛ ਕੀ ਸੁਗਮ ਰੀਤਿ ਇਹ ਹੋ: -
ਏਕ ਏਕ ਬੂਤ ਕੇ ਪੰਚੀਸ, ਪੰਚੀਸ, ਭਾਗ ਹੋਯ; ਇਕੀਸ, ਇਕੀਸ ਭਾ-
ਗ, ਐਂ ਚਯਾਰਿ ਚਯਾਰਿ ਭਾਗ ਪ੍ਰਿਥਕ ਭਏ. ਚਯਾਰਿ ਚਯਾਰਿ ਭਾ-
ਗਨ ਮੈਂ ਮੈਂ ਏਕ ਏਕ ਭਾਗ ਇਕੀਸ ਇਕੀਸ ਭਾਗਨ ਮੈਂ ਮਿਲੇ, ਅਪ

ਨੇ ਇਕੀ ਸਭਾਗਨ ਕੁੰਛੇ ਰਿਕੇ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਪੰਚੀ ਕਰਣ
ਕਰਨ ਹੈ. ਏਕੇ ਕਰ ਬੂਤ ਮੈਂ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਬੂਤ ਮਿਲਾਯ ਕੇ ਕਰਨੈ ਕਾ ਨਾਮ ਪੰਚੀ
ਕਰਣ ਹੈ. ਮਿਨ ਬੂਤ ਨ ਕਾ ਪੰਚੀ ਕਰਣ ਕਿਯਾ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਪੰਚੀ ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ.

ਤਿਨ ਪੰਚੀ ਰਿਤ ਬੂਤ ਨ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸੁਲ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ
ਹੇਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੇ ਅੰਤਰ, ਬੁਧਲੋਕ, ਬੁਧਰਲੋਕ, ਸੁਧਰਲੋਕ,
ਮਹਰਲੋਕ, ਜਨਲੋਕ, ਤਪਲੋਕ, ਸਤ੍ਯਲੋਕ; ਏ ਸਾਤ ਬੁਧਨ ਉਪਰ
ਕੇ ਹੋਤੇ ਬੁਧੇ. ਐਂ ਅੰਤਲ, ਸੁਤਲ, ਪਾਤਲ, ਵਿਤਲ, ਰਸਾਤਲ, ਤਲਾਤ-
ਲ, ਮਹਾਤਲ, ਏ ਸਾਤ ਲੋਕ ਨੀਚੇ ਕੇ ਹੋਤੇ ਬੁਧੇ. ਤਿਨ ਚਤੁਰਦਸ ਲੋਕ ਨ
ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਕੇ ਭੋਗ ਯੋਗਯ ਅੰਨਾ ਦਿਕ, ਐਂ ਭੋਗ ਕਾ ਸਥਾਨ ਦੇਵ ਮਨੁਖ
ਪਸ਼ੁ ਆਦਿ ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਹੋਤੇ ਬੁਧੇ. ਇਹ ਸੰਵੇ ਪੰਤੋਂ ਸਿਧਿ ਕਾ ਨਿਰੂਪ
ਣ ਕਿਯਾ. ਐਂ ਆਯਾ ਕੇ ਕਾਰਯ ਕਾ ਵਿਸ਼ਾਰ ਮੈਂ ਨਿਰੂਪਣ ਕਿਏ ਤੋਂ ਕੋ
ਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬੀ ਆਯਾ ਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਨਿਰੂਪਣ ਕਾ ਅੰ-
ਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਵਾਲ ਮੀ ਕਿਨੈ ਅਨੇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨ ਤੋਂ ਵਾਸਿਸ਼ਠ
ਮੈਂ ਨਿਰੂਪਣ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਇਹ ਸੰਵੇ ਆ ਕੇ ਦੇ ਪਾਦ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ.

ਤਿਤੀਯ ਪਾਦ ਕਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ:- ਇਨ ਹੀ ਮੈਂ ਕਹਿਏ, ਆਯਾ
ਐਂ ਤਾ ਕੇ ਕਾਰਯ ਮੈਂ ਤੀਨਿ ਸ੍ਰੀਰ ਐਂ ਪੰਚ ਕੇਸ ਹੈਂ. ਸੁੰਧ ਸ੍ਰਗੁਲ ਸ
ਹਿਤ ਆਯਾ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰੀਰ ਐਂ ਮਲਿਨ ਸ੍ਰਗੁਲ ਸਹਿ
ਤ ਅਵਿਚਯਾ ਅੰਸ ਜੀਵ ਕਾ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰੀਰ ਹੈ. ਉਤਰ ਸ੍ਰੀਰ ਕੇ ਆ
ਰੰਭ ਕ ਪੰਚ ਸੁੰਢ ਮ ਬੂਤ ਮਨ, ਬੁਧਿ, ਚਿਤ, ਅਹੰਕਾਰ, ਪੰਚ ਪ੍ਰਾਣ
ਪੰਚ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਪੰਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ; ਜੀਵ ਕਾ ਸੁੰਢ ਮ
ਸ੍ਰੀਰ ਹੈ. ਐਂ ਸਰਵ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸੁੰਢ ਮ ਸ੍ਰੀਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੇ ਈ
ਸ਼ਰ ਕਾ ਸੁੰਢ ਮ ਸ੍ਰੀਰ ਹੈ. ਸੰਪੂਰਣ ਸੁਲ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਸੁਲ ਸ
ਰੀਰ ਹੈ. ਐਂ ਜੀਵਨ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਿ ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ. ਇਨ ਤੀਨਿ
ਸ੍ਰੀਰ ਨ ਮੈਂ ਹੀ ਪੰਚ ਕੇਸ ਹੈਂ. ਕਾਰਣ ਸ੍ਰੀਰ ਕੁੰ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੇਸ ਕਰੇ
ਹੈ. ਵਿਗਯਾਨ ਮਯ, ਮਨੋ ਮਯ, ਪ੍ਰਾਣ ਮਯ, ਤੀਨ ਕੇਸ ਸੁੰਢ ਮ ਸ੍ਰੀਰ

ਮੈਂ ਹੈਂ. ਪੰਚਗਜਾਨੈਦ੍ਰਿਯ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਯਰੂਪ ਅੰਤਰਰੁਚ ਕੀ ਵਿਤਿਬੁ-
 ਧਿ ਵਿਗਜਾਨਮਯ ਕੇਸ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪੰਚਗਜਾਨੈਦ੍ਰਿਯ ਮੈਂ ਸੰਕਲਪਵਿਕ-
 ਲਪ ਅੰਤਰਰੁਚ ਕੀ ਵਿਤਿ ਮਨੇ ਮਯ ਕੇਸ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪੰਚਪਾਲ ਮੈਂ ਪੰਚ
 ਕਰਮੈਦ੍ਰਿਯ ਪਾਲ ਮਯ ਕੇਸ ਹੈ, ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰਕੁ ਅੰਨ ਮਯ ਕੇਸ ਕਹੈ ਹੈ
 ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਤੀਨ ਸਰੀਰਨ ਮੈਂ ਹੀ ਪੰਚ ਕੇਸ ਹੈ. ਈਸ਼ਰ ਕੇਸਰੀਰ ਮੈਂ ਈ
 ਸ਼ਰ ਕੇ ਕੇਸ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇਸਰੀਰਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਕੇਸ ਹੈ. ਕੇਸ ਨਾਮ ਮਯਾਨ
 ਕਾ ਹੈ. ਮਯਾਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਪੰਚ ਕੇਸ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁ ਆਛਾਦ-
 ਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਅੰਨ ਮਯਾਦਿਕ ਕੇਸ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਨੇਕ ਮੰਦਮਤਿ-
 ਪੁਰਖ ਪੰਚ ਕੇਸਨ ਮੈਂ ਜੇ ਆਤਮਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਏਕੁ
 ਆਤਮਾ ਮਾਨਿਕੇ ਮੁਖਜ ਸੌਛੀ ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੂਪ ਤੈਂ ਵਿਸੁਖ ਹੀ ਰਹੈ ਹੈ
 ਯਾਤੈ ਅੰਨ ਮਯਾਦਿਕ ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁ ਆਛਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ.

ਕਿਤਨੇ ਪਾਮਰ ਵਿਰੋਚਨ ਮਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ. ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰਰੂਪ
 ਅੰਨ ਮਯ ਕੇਸ ਕੁ ਹੀ ਆਤਮਾ ਕਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਇਹ ਯੁਕਿ ਕਹੈ ਹੈ:- ਜਾ
 ਮੈਂ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਹੋਵੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਜੇ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ
 ਹੋਵੈ ਹੈ: "ਮੈਂ ਮਨੁਖਜ ਹੁੰ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁੰ" ਮੈਂ ਸੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਰਵ ਕੁ ਹੋਵੈ
 ਹੈ. ਮੈਂ ਮਨੁਖਜ ਪਨਾ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਨਾ ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹੀ ਹੈ. ਯਾਤੈ
 ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਹੀ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਕਿੰਦਾ
 ਜਾ ਮੈਂ ਮੁਖਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ, ਧਨ, ਪਸੁ, ਅ-
 ਦਿਕ ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕਹੈ ਤੈਂ ਤਿਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ
 ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕਨਹੀ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਕੇ ਨਿ-
 ਮਿਤ ਅਨੁਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹੀ ਮੁਖਜ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਵਸੁ, ਬੁਖਲ
 ਅੰਜਨ, ਮੰਜਨ, ਨਾਨਾ ਵਿਧ ਭੋਜਨ ਸੇ ਸਿੰਗਾਰ ਪੈਖਲ ਹੀ ਪਰਮ
 ਪੁਰਖਾਰਥ ਹੈ. ਇਹ ਅਸੁਰ ਸ਼ਾਮੀ ਵਿਰੋਚਨ ਕਾ ਸਿੰਧਾਂਤ ਹੈ.

ਮੈਂ ਕੇਉ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ:- ਸ਼ੁਲ ਸਰੀਰ ਹੀ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ.

ਕਿੰਤੁ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਹੋ ਨੈ ਤੈਂ ਜੀਵਨ ਹਜਹਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾ
 ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਨੈ ਤੈਂ ਮਰਣ ਹਜਹਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ
 ਭਿੰਨ ਹੈ. ਜੀਵਨ ਮਰਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈ. ਜਿ ਤਨੇ ਕਾਲ
 ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੋਵੇ ਉਤਨੇ ਕਾਲ ਜੀਵਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਕੇਉ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ
 ਹੋਵੇ ਤਬ ਮਰਣ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ “ਮੈਂ ਦੇਖੁ ਹੁੰ” “ਮੈਂ ਸੁਨੁ ਹੁੰ” “ਮੈਂ ਬੋ-
 ਲੁ ਹੁੰ” ਇਸ ਭੀਤਿ ਮੈਂ ਅਹੇ ਬਾਧਿ ਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਇੰ-
 ਦ੍ਰਿਯ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ.

ਮੈਂ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰਭ ਕੇ ਉਧਾਸੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੁੰ ਆਤਮਾ ਕਹੈ ਹੈ, ਤਾ
 ਮੈਂ ਇਹ ਕੁਝਿ ਕਹੈ ਹੈ: - ਜਬ ਮਰਣ ਸਮਯ ਸੁਰਛਾ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਬ ਤਾ
 ਕੇ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਾਣ ਇਕ ਪ੍ਰਾਣ ਜੇਖ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਜੀਵਨ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ
 ਜੇਖ ਨਹੋਵੇ ਤੈਂ ਮਰਣ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਕਿੰਦਾ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਨੇੜ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਹੀ
 ਹੋਵੇ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਸਰੀਰ ਰਹੈ ਹੈ. ਸੁੰਦਰ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਬਾਧਿ ਰਹੈ ਹੈ. ਵਾਕ-
 ਬਿਨਾ ਮੁਕ ਰਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤਾ ਕੇ ਹਜਾਧਾਰ ਮੈਂ
 ਬਿਨਾ ਬੀ ਸਰੀਰ ਸਿਰ ਹੀ ਰਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਤਿਸੀ ਛਲ ਮੈਂ
 ਸਮਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਮੰਗਲ ਭੁਯੰਕਰ ਹੋਇ ਕੇ ਗਿਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ “ਮੈਂ
 ਦੇਖੁ ਹੁੰ” “ਸੁਨੁ ਹੁੰ” ਯਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਤੈਂ ਭਿੰਨ ਹੀ ਆਤ-
 ਮਾ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਹਿਏ, “ਨੇੜ ਸੁਰੁਪ ਮੈਂ ਦੇਖੁ ਹੁੰ” ਸੁਰੁਪ ਸੁਰੁਪ
 ਮੈਂ ਸੁਨੁ ਹੁੰ” ਜੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸਿੰਧ
 ਹੋਵੇ; ਕਿੰਤੁ “ਮੈਂ ਨੇੜ ਵਾਲਾ ਦੇਖੁ ਹੁੰ, ਸੁੰਦਰ ਵਾਲਾ ਮੈਂ ਸੁਨੁ ਹੁੰ” ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀ-
 ਤਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਤੈਂ, ਭਿੰਨ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਖ-
 ਤਿ ਮੈਂ ਸੁਰੁਪ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ; ਤੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਹੋ ਨੈ ਤੈਂ ਜੀਵਨ
 ਹਜਹਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜੀਵਨ ਮਰਣ ਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਆਧੀਨ
 ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਵਿਯੋਗ ਹੁੰ ਮਰਣ ਕਹੈ ਹੈ. ਯਾ-
 ਤੈਂ ਜੀਵਨ ਮਰਣ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਹੀ ਆਧੀਨ ਹੈ. ਜੇ ਬੀ ਆਤਮਾ ਹੈ.

ਮੈਂ ਕੇਈ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ: - ਪ੍ਰਾਣ ਜੜ੍ਹ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਪਾਦ ਕੀ ਨਜ਼ਾ

ਈਂ ਅਨਾਤਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੈਂਛ ਮਨ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈਂ. ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਆਪ
ਕੁਜੇ ਮਨ, ਜੇ ਮਨ ਬੰਧਨ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈਂ. ਵਿਖਯ ਵਾਸਨਾ ਰਹਿਤ ਮਨ ਮੈਂਛ
ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਹੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਗਿਆਨ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ ਮਨ ਕੇ ਸੰ-
ਬੰਧ ਬਿਨਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਸਰਵ ਵਸਤੁ ਹਾਰ ਕਾ
ਹੋਤੁ ਮਨ ਹੈ, ਸੇਈ ਆਤਮਾ ਹੈ.

ਮੈਂਛ ਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਦੀ ਬੰਧ ਇਹ ਕਹੈ ਹੈ:- ਮਨ ਕਾ ਰੂਪ
ਪਾਰ ਬੁਧਿ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈ, ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਬੁਧਿ ਕਾ ਹੀ ਆਕਾਰ ਮਨ ਹੋਵੈ ਹੈ.
ਯਾ ਤੇਂ ਛਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਰੂਪ ਬੁਧਿ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਮਨ ਨਹੀਂ. ਇ-
ਹ ਤਿਨ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਸੰਪੂਰਣ ਪਦਾਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇ ਹੀ
ਆਕਾਰ ਹੈ. ਸੇ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ. ਮੈਂਛ ਨ ਛਨ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ
ਕੇ ਉਤਪੱਤਿ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਪੂਰਵ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਨੁਜ ਵਿਗਿਆਨ
ਨਹੀ ਉਤਪੱਤਿ, ਹੁਣੇ ਤੇਂ ਪੂਰਵ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ ਤੇਂ ਮੈਂ ਤਿਤੀਯ
ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ, ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾ ਨਾਸ, ਚਤੁਰਥ
ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ, ਤਿਤੀਯ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਦੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ
ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ਬਨੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਸੇ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਧਾਰਾ
ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ. ਏਕੇ ਤੇਂ ਆਲਯ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰ-
ਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਹੈ. "ਅਦ, ਅਹ" ਮੈਂ ਸੀ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ
ਕੁੰ ਆਲਯ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਾਹੀ ਕੁੰ ਬੁਧਿ ਕਹੈ ਹੈ. "ਇ
ਹ ਘਟ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਗਰ ਹੈ" ਮੈਂ ਸੀ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ.
ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕਹੈ ਹੈ. ਆਲਯ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿ-
ਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮਨ ਕਾ ਸਰੂਪ ਬੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿ-
ਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਮੈਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਆਲਯ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਰੂਪ ਬੁਧਿ ਕਾ
ਕਾਰਯ ਹੈ. ਸੇ ਬੁਧਿ ਹੀ, ਆਤਮਾ ਹੈ. ਆਲਯ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਵਿ-
ਖੇ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕਾ ਬਾਧ ਚਿੰਤਨ ਤੇਂ ਨਿਰਵਿਸੇਖ ਛਨਿ-
ਕ ਵਿਗਿਆਨ ਧਾਰਾ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਮੈਂਛ ਹੈ. ਇਸ ਕੀ-

ਤਿਸੇਂ ਵਿਗਜਾਨਵਾਦੀ ਬੋਧਿਕੁੰਹੀ ਛਨਿਕਰੁਪ ਐਸ਼ਵਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਰੁਪ
ਕਲਪਨਾ ਕਰਿਕੇ ਆਤਮਾ ਕਹੈ ਹੈ।

ਐ ਪੁਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਾ ਵਾਰਤਿਕ ਕਾਰ ਭੁੱਟ ਇਹ ਕਹੈ ਹੈ:- ਵਿ-
ਦ੍ਯੁਤ ਕੀ ਨਜਾਈ ਛਨਿਕਰੁਪ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਸ੍ਵਿਰੁਪ ਆਤ-
ਮਾ ਜੜ੍ਹ ਸ਼ਰੁਪ ਐਚੇਤਨ ਰੁਪ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ, ਸੁਖਾਧਿ
ਸੇਂ ਜਾਗਿਕੇ ਪੁਰੁਖ ਇਹ ਕਹੈ:- “ਮੈਂ ਜੜ੍ਹ ਹੋਇਕੇ ਸੇਵਤਾ ਕੁਯਾ” ਯਾਤੈ
ਆਤਮਾ ਜੜ੍ਹ ਰੁਪ ਹੈ। ਐ ਜਾਗੇ ਕੁੰ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਅਗਜਾਤ ਕੀ ਸ-
ਮਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੁਪ ਸੇਂ ਭਿੰਨ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਐਰ
ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ। ਯਾਤੈਂ ਸਮਿਤਿ ਕਾ ਹੇਤੁ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੈ, ਸੇ ਆਤ-
ਮਾ ਕਾ ਸ਼ਰੁਪ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੇਂ ਖਦ੍ਯੋਤ ਕੀ ਨਜਾਈ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰ-
ਕਾਸ਼ ਐ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਹੈ। ਗਜਾਨ ਰੁਪ ਹੈ। ਯਾਤੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ; ਐ ਜ-
ੜ੍ਹ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਹੈ। ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਐ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਆਨੰ-
ਦ ਮਯ ਕੇਸ ਹੈ। ਕਾਹੇਤੈਂ, ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਜੇ ਅ-
ਗਜਾਨ, ਤਾਕੁੰ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੇਸ ਕਹੈ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਆਭਾਸ ਤੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁ-
ਪ ਐ ਅਗਜਾਨ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਹੈ। ਯਾਤੈਂ ਭੁੱਟ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਆਨੰਦ-
ਮਯ ਕੇਸ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ।

ਐ ਸੁਨ੍ਯਵਾਦੀ ਬੋਧ ਇਹ ਕਹੈ ਹੈ:- ਆਤਮਾ ਨਿਰੀਸ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ
ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਐ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ।
ਐ ਖਦ੍ਯੋਤ ਕਾ ਤੈ ਏਕ ਅੰਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਹੈ, ਐ ਦੂਸਰਾ ਅੰਸ ਅਪ੍ਰ-
ਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਹੈ। ਤਾਰੀ ਨਜਾਈ ਅੰਸ ਰਹਿਤ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਉਭਯ ਰੁਪ
ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਯਾਤੈਂ ਉਭਯ ਰੁਪ ਕੀ ਸਿੰਧਿ ਵਾਤੈ ਆਤਮਾ ਅੰ-
ਸ ਸਹਿਤ ਹੀ ਮਾਨਨਾ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇ ਅੰਸ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਘਟਾ ਦਿ-
ਕਹੈ, ਸੇ ਉਤਪੋਤਿ ਐ ਨਾਸ ਵਾਲੇ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਬੀ ਅੰਸ ਸ-
ਹਿਤ ਹੋਨੈ ਤੈ ਉਤਪੋਤਿ ਨਾਸ ਵਾਲੀ ਮਾਨਨਾ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇ ਉਤਪੋਤਿ
ਨਾਸ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੈ ਸੇ ਉਤਪੋਤਿ ਸੇਂ ਪੁਰਵ ਐ ਨਾਸ ਤੈ ਅਨੰ-

ਤਨ ਅਸਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮੈਂ ਅਸਤ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਮਯਜਬੀਸਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਮਯਜਬੀ ਅਸਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬਿਨ ਬੀ ਸੰਪੂਰਣ ਪਦਾਰਥ ਉਤਪਤਿ ਨਾਸ ਹਾਲੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਅਨਤਮਾ ਸਮਗ੍ਰ ਵਸਤੁ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੂਨ੍ਯ ਹੀ ਪਰਮਤ੍ਵ ਹੈ, ਇਹ ਸੂਨ੍ਯਵਾ ਦੀ ਮਾਯਜਮਿਕ ਬੀਧੇ ਕਾ ਮਤ ਹੈ.

ਜੇ ਬੀ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਮਯਕੇ ਸਕੁੰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਕਹਿੰਦੇ, ਅਗਿਆਨ ਤੀ ਨਿਰੂਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅਵੇਤ ਸਾਸ਼ੁ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਰਹਿਤ ਜੇ ਮੁਕਤ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਤੇ ਜਗਤ ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਅਗਿਆਨ ਸਤ੍ਯ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਅਵੇਤ ਸਾਸ਼ੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੁਕਿ ਨਿਪੁਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕੁੰ ਸਤ ਅਸਤ ਮੈਂ ਵਿਲੱਛਣ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਰੂਪ ਅਗਿਆਨ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਜਗਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅਗਿਆਨ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਪੁ ਜੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਵਿਵਾਨ ਤਿਨ ਕੁੰ ਕਾਰਯ ਸਹਿਤ ਅਗਿਆਨ ਤੁਛ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੁਛ, ਅਸਤ੍ਯ, ਸੂਨ੍ਯ ਏਤੀਨ ਸਬਦ ਏਕ ਹੀ ਅਰਥ ਕੁੰ ਕਹਿੰਦੇ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਕੁੰ ਤੁਛ ਰੂਪ ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਅਗਿਆਨ ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਮੇਹਿਤ ਸੂਨ੍ਯਵਾ ਦੀ ਪਰਮਪੁਰਖਾਰਥ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨੇ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਤੁਛ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਮਯਕੇ ਸਕੁੰ ਹੀ ਆਤਮਾ ਕਹਿੰਦੇ.

ਅੰ ਪੁਰਵ ਮੀ ਮਾਸਾ ਕਾ ਏਕ ਦੇਸੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਮੈਂ ਨੈ ਯਾਇਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ: - ਆਤਮਾ ਸੂਨ੍ਯ ਰੂਪ ਨਹੀਂ. ਕਹਿੰਦੇ, ਜੇ ਸੂਨ੍ਯ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਮਾਨੈ, ਤਾਕੁ ਇਹ ਪੁੰਛੈ ਹੈ: - ਸੂਨ੍ਯ ਰੂਪ ਕਾ ਤੇ ਨੈ ਅਨੁਭਵ ਕਿਯਾ ਹੈ, ਅਬਵਾ ਨਹੀਂ: ਜੇ ਅੰ ਮੈ ਕਹੈ: - ਸੂਨ੍ਯ ਰੂਪ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਤੇ ਸੂਨ੍ਯ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਧ ਹੁਆ. ਅੰ ਮੈ ਕਹੈ ਸੂਨ੍ਯ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਯਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਨੈ ਸੂਨ੍ਯ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਯਾ ਹੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਸੂਨ੍ਯ ਮੈਂ ਵਿਲੱਛਣ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੂਨ੍ਯ ਤੇ ਵਿਲੱਛਣ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਮਨ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਤੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾਗਿਆਨ

ਗੁਲਤੈ ਆਤਮਾ ਚੇਤਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਸ਼ਰੂਪ ਸੈਂ ਆਤਮਾ ਜੜ੍ਹ ਹੈ. ਤੈ-
ਸੈ ਸੁਖ, ਦੁਖ, ਇੱਛਾ, ਵੈਖ, ਧੁਯਤਨ, ਧਰਮ, ਅਧਰਮ, ਆਦਿ ਰਗੁ-
ਲ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਬੀ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੇਸਹੀ ਆਤ-
ਮਾ ਹੈ. ਐ ਵਿਗਨਾਨ ਮਯ ਕੇਸ ਮੈਂ ਜੇ ਬੁਧਿ ਹੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਨਾ-
ਨ ਗੁਲ ਕਹੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੇਸ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਗੁਲ ਹੈ, ਵਿਵੇਕ
ਹੀਨ ਕੁੰ ਖੁਡੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਤਬਾਨੇ ਯਾਇਕ ਆਤਮਾ
ਕੁੰ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਗਨਾਨ ਹੀਨ ਮਾਨਿਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਸੈਂ ਜੜ੍ਹ ਕਹੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ.
ਗੁਲ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੇਸ ਮੈਂ ਹੀ ਤਿਨ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਕੁੰਤਿ ਹੈ. ਐ ਆ-
ਤਮ ਸ਼ਰੂਪ ਨਿਤਜ ਗਨਾਨ ਕੁੰ ਤੈਂ ਜੀਵ ਮੈਂ ਮਾਨੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਨਿਤਜ
ਗਨਾਨ ਮਾਨੈ ਹੈ. ਜੇ ਅਨਿਤਜ ਗਨਾਨ ਸਿੰਧਾਂਤ ਮੈਂ ਅੰਤ ਸ਼ਰੂਪ ਕੀ
ਵਿਤਿ ਬੁਧਿ ਰੂਪ ਹੈ. ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਯਾਇਕ ਮਤ ਮੈਂ ਆਨੰਦ
ਮਯ ਕੇਸ ਆਤਮਾ ਹੈ; ਐ ਬੁਧਿ ਤਾ ਕਾ ਗੁਲ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਮਤ ਬੀ ਸਮੀ
ਚੀਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ.

ਗਨਾਨ ਸੈਂ ਭਿਨ ਜੇ ਜੜ੍ਹ ਵਸਤੂ ਘਟਾਦਿਕ ਹੈ, ਜੇ ਅਨਿਤਜ ਹੈ
ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਬੀ ਗਨਾਨ ਸ਼ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਤੈਂ ਘਟਾਦਿਕ ਕੀ ਨਜਾ
ਈ ਜੜ੍ਹ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਅਨਿਤਜ ਹੋਵੈਗਾ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਅਨਿਤਜ ਹੋਵੈ ਤੈਂ ਮੈਂ-
ਛ ਕੇ ਅਰਥ ਸਾਧਨ ਨਿਛਲ ਹੋਵੈਗਾ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵੇਦਾਂਤ ਦਾ ਕਜ
ਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਾਸ ਹੀਨ ਅਨੇਕ ਬਹਿਰਮੁਖ ਧੰਚਕੇਸਨ ਮੈਂ ਹੀ ਵਿਸੀਧ
ਦਾਰਥ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਮਾਨੈ ਹੈ. ਐ ਸੁਖਜ ਆਤਮ ਸ਼ਰੂਪ ਸਾਢੀ ਕੁੰ
ਨਹੀਂ ਜਾਨੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅੰਨ ਮਯਾਦਿਕ ਆਤਮਾ ਕੇ ਆਛਾਦਕ ਹੋਵੈ ਤੈਂ
ਕੇਸ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਜੇ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਧੰਚਕੇਸ ਜੀਵ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਸ਼ਰੂਪ ਸਾਢੀ ਕੁੰ
ਆਛਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ; ਤੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇਸ ਮਸ਼ਿਧ ਧੰਚਕੇਸ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਯਥਾ-
ਰਥ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਆਛਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਯਥਾਰਥ ਸ਼ਰੂ-
ਪ ਤੈਂ ਤਤ੍ਵਦ ਕਾ ਲਛਣ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਯਾਗਿ ਕੇ ਕੇਈ ਤੈਂ ਮਾਯਾ ਰੂਪ

ਮਾਨੰਦਮਯਕੋਸ਼ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਜੇ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ, ਤਾ-
 ਕੁੰਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਤੇਸੇ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ, ਵੇਦਵਾਨਰ, ਵਿਸ਼ਨੁ, ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਸਿਵ, ਗਣੇਸ਼, ਦੇਵੀ, ਸੁਰਯ ਸੇ ਅਦਿਲੇਰੇ ਅਸਿ, ਕੁਦਾਲ, ਪੀਪਲ
 ਅਰਕ, ਬੀਸ ਪਰਯੰਤ ਪਦਾਰਥਨ ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਯ-
 ਦ੍ਯਾਧਿ ਸਰ੍ਵ ਪਦਾਰਥਨ ਮੈਂ ਲਛਨ ਭਾਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ
 ਤਬਾਧਿ ਤਿਸ ਤਿਸ ਉਪਾਧਿ ਸਹਿਤ ਕੁੰ ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਾਨੇ ਹੈ, ਜੇ-
 ਤਿਨ ਕੁੰ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਹੈ. ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪੰਚਕੋਸ਼ਨ ਤੇ ਅਵ੍ਹਿਤ ਜੇ ਜੀਵ ਈ-
 ਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ਼੍ਵਰੂਪ ਤਮੈਂ ਵਿਸੁਖ ਹੋਇਕੇ ਦੇਹਾਦਿਕਨ ਮੈਂ
 ਮਾਤਮਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਰਿਕੇ ਖਲ੍ਯ, ਪਾਪ, ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਅੰਤਰਯਾਮੀ
 ਮੈਂ ਅਦਿਲੇਰੇ ਬੀਸ ਪਰਯੰਤ ਕੁੰ ਈਸ਼੍ਵਰ ਰੂਪ ਮਾਨਿਕੇ ਮਾਰਾਧਨ
 ਕਰਿਕੇ ਸੁਖ ਚਾਹੇ ਹੈ. ਜੇਸੀ ਉਪਾਧਿ ਕਾ ਮਾਰਾਧਨ ਕਰੇ ਹੈ, ਤਾਰੇ ਅ-
 ਨੁਸਾਰਹੀ ਤਿਨ ਕੁੰ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ; ਕਾਰਣ, ਸੁੰਦਰਮ, ਸੁਲਪ੍ਰਯੰਚ
 ਸਾਰਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਤੀਨਿ ਸਰੀਰਨ ਕੇ ਅੰਤਰਕੂਤ ਹੈ. ਤਾਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ
 ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਬੀ ਸਰ੍ਵ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਬ੍ਰਹਮਰਜਾਨ ਬਿਨ ਮੈਂ
 ਛ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੇਛ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਜੀਵ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਸ਼੍ਵ-
 ਰੂਪ ਕੁੰ ਪੰਚਕੋਸ਼ਨ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕਰੇ. ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ:- ਜੇਸੇ ਮੰਜ ਮੈਂ ਈਥੀ
 ਕਾ ਕਹਿਏ ਤੁਲੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਤੇਰਿਕੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕਰੇ ਹੈ; ਤੇਸੇ
 ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਜੀਵ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਸ਼੍ਵਰੂਪ ਕੁੰ ਪੰਚਕੋਸ਼ਨ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਜਾਨੇ ਇ-
 ਹ ਸਵੇਯਾ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ. ੧੫੭

ਜੇ ਵਿਵੇਕ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ.

ਸਵੇਯਾ.

ਸੁਲ ਦੇਹ ਕੇ ਭਾਨ ਨ ਹੋਵੇ,
 ਸ਼੍ਵਪ੍ਰਮਾਹਿਲਾਧਿ ਮਾਤਮਰਜਾਨ;
 ਸੁੰਦਰਮਰਜਾਨ ਸੁਖਪ੍ਰਿ ਸਮੇਂ ਨਹਿ,

ਸੁਖ ਸਵਰੂਪ ਹੈ ਆਤਮ ਭਾਨ;
 ਭਾਮੈ ਭਏ ਸਮਾਧਿ ਅਵਸਥਾ,
 ਨਿਰਾਵਰਣ ਆਤਮ ਨ ਅਗਿਆਨ;
 ਐਸੇ ਤੀਨਿ ਦੇਹ ਵਜਭਿਚਾਰੀ ,
 ਆਤਮ ਅਨੁਗਤ ਨਜਾਰੇ ਜਾਨ. ੧੫੮

ਟੀਕਾ:- ਸਵਰੂਪ ਅਵਸਥਾ ਆਗੀ ਸੁਖ ਦੇਹ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
 ਐ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇਸੇ ਸੁਖ ਭਿ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਸੁਖ ਸੁਗੀਰ
 ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਐ ਸੁਖ ਸਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸਵਰੂਪ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਤੇ
 ਭਾਨ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸੁਖ ਭਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ
 ਤੇ, "ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ ਸੋਵਤਾ ਭਯਾ." ਐਸੀ ਸਮਿਤਿ ਜਾਗਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁਈ
 ਚਾਹਿਏ; ਯਾ ਤੇ ਸੁਖ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸੁਖ ਭਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖ ਵਿਖਯ
 ਜਨਤ ਤੇ ਸੁਖ ਭਿ ਮੈਂ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਆਤਮ ਸਵਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਆਤਮ
 ਸਵਰੂਪ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਸੁਖ ਸਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸਵਰੂਪ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਤੇ ਸੁ
 ਖ ਭਿ ਮੈਂ ਭਾਮੈ ਹੈ, ਐ ਨਿਦਿਯ ਜਾਸਨ ਕਾ ਫਲ ਨਿਰਵਿਕਲ ਪਸਮਾ-
 ਧਿ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਨਿਰਾਵਰਣ ਕਹਿਏ ਅਗਿਆਨ ਕ੍ਰਿਤ ਆਵਰਣ ਹੋ
 ਤ ਆਤਮਾ ਭਾਮੈ ਹੈ, ਐ ਨ ਅਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਕਾਰਣ ਸੁਗੀਰ ਅਗਿਆ-
 ਨ ਨਹੀਂ ਭਾਮੈ ਹੈ, ਐਸੇ ਤੀਨਿ ਦੇਹ ਵਜਭਿਚਾਰੀ ਹੈ. ਏਕ ਅਵਸਥਾ ਕੁੰ
 ਛੇ ਤਿ ਕੇ ਦੁਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਭਾਮੈ ਨਹੀਂ. ਆਤਮਾ ਅਨੁਗਤ ਹੈ, ਸਰ-
 ਵ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਭਾਮੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਵਜਾਧ ਕਹੇ. ਯਾ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਤੀਨਿ ਸ-
 ਰੀਰਨ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਨਜਾਰੇ ਜਾਨ. ਸੁਖ ਸੁਗੀਰ ਤੇ ਅੰਨ ਮਯ ਕੇ ਸ
 ਹੈ. ਐ ਕਾਰਣ ਸੁਗੀਰ ਅੰਨ ਮਯ ਕੇ ਸ ਹੈ. ਐ ਸੁਖ ਸੁਗੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾ
 ਣਮਯ, ਮਨੋਮਯ, ਵਿਗਿਆਨਮਯ, ਤੀਨਿ ਕੇ ਸ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਤੀਨਿ ਸ-
 ਰੀਰਨ ਕੇ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਪੰਚ ਕੇ ਸ ਕਾ ਹੀ ਵਿਵੇਕ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇਸੇ ਜੀਵ ਕਾ ਸ-
 ਵਰੂਪ ਪੰਚ ਕੇ ਸ ਨ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥ ਕਹੇ, ਤੇਸੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਸਵਰੂਪ ਬੀ ਸਮਝਿ

ਪੰਚਕੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਥਕ ਹੋ. ਮੈਂ ਚਤੁਰਥ ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਚਤੁਰ ਵਿਧ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਲਛਣ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ ਵਿਵੇਕ ਵਿਸ਼ਾਰ ਮੈਂ ਕ-
 ਰਿ ਆਏ ਹੋ ਮੈਂ ਉਤਰ ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਅਸ਼ਿਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਰੂਪ ਕੇ ਨਿਰੂਪਣ
 ਮੈਂ ਤਬਾ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਕੇ ਅਰਥ ਨਿਰੂਪਣ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ
 ਸ਼ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇਂਗੇ. ਯਾ ਤੋਂ ਇਹਾਂ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਹੀ ਆਤਮ ਵਿਵੇਕ
 ਕਰ ਜਾਹੋ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ,

ਪੰਚਕੋਸ਼ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਕੁੰਨ੍ਯਾਗ ਸਾਨੈ ਮੈਂ ਬੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜਹੈ ਵੈ ਨ-
 ਹੀ, ਕਿੰਤੁ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਅਭੇਦ ਨਿਸ਼ਚਯ ਵਾਸੈ ਫੇਰਿ ਬੀ ਵਿਚਾਰ ਕ-
 ਰਤ ਹਜ ਰਹੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਕਰਤ ਹਜ ਕਾ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜਤਾ ਕੀ
 ਸਿਧਿ ਵਾਸੈ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਕਾ ਅਰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੈ ਹੈ:-

ਸਵੇਯਾ.

ਪੰਚਕੋਸ਼ ਤੋਂ ਆਤਮ ਨ੍ਯਾਗੇ,
 ਜਾਨਿ ਸੁਜਾਨਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ;
 ਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨ ਜੁ ਦੀਖੈ ਸੁਨਿਏ,
 ਸੇ ਮਾਨਹੁ ਮਿਥ੍ਯਾ ਭ੍ਰਮ ਕੂਪ ;
 ਮਿਥ੍ਯਾ ਅਧਿਸ਼੍ਠਾਨ ਨ ਬਿਗਾਰੇ,
 ਸ਼ਵਧੂ ਭੀਖ ਨ ਦਰਿਦ੍ਰੀ ਭੂਪ ;
 ਸਬ ਕਛੁ ਕਰਤਾ ਤਉ ਅਕਰਤਾ ,
 ਤਵ ਅਸ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਅਨੂਪ . ੧੫੯

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖ. ਪੰਚਕੋਸ਼ ਤੋਂ, ਆਤਮਾ ਕੁੰਨ੍ਯਾਗ ਜਾਨਿ ਕੇ
 ਸੁ ਕਹਿਏ ਸੇ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਨੈ ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ,

ਮੈਂ ਸੀ ਸੰਕਾਹੈ ਹੈ:-

ਆਤਮਾ ਪੁਲਕ ਪਾਪ ਕਰੈ ਹੈ, ਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ਵਰਗ ਨਰਕ ਮੈਂ ਮਿਤ੍ਯਾ

ਲੋਕਮੈਂ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਭੋਗੇ ਹੋਏ। ਤਾਕੀ ਬ੍ਰਹਮੈਂ ਏਕਤਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ।

ਤਾਕਾ ਸਮਾਧਾਨ.

“ਤੈਂ ਭਿੰਨ ਜੁਦੀਖੈ” ਇਤਾਦਿਤੀ ਨਿਪਾਦਨ ਤੈਂ ਕਹੈ ਹੈ:- ਤਾ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਜੇਦੀਖੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੁਨਿਏ ਹੈ। ਸਾਜੂ ਮੈਂ, ਸ਼ਰੰਗ ਨਰਕ, ਪੁਲਕ ਪਾਪ, ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਮਿਥਨਾ ਕ੍ਰਮ ਹੈ; ਮੈਂ ਮੈਂ ਮਾਨੇ। ਮੈਂ ਮਿਥਨਾ ਵਸਤੂ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਕੁੰ ਬਿਗਾਰੈ ਨਹੀਂ। ਜੈਂ ਮੈਂ ਸ਼ਵਯਨ ਕੀ ਮਿਥਨਾ ਭੀਖ ਕਹਿਏ ਭਿੰਨ ਮਾਂਗਨੇ ਤੈਂ ਬੁਧਦਰਿਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਰੁਬਲ ਕੇ ਮਿਥਨਾ ਜਲ ਤੈਂ ਬੂਮਿਗੀਲੀ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਮਿਥਨਾ ਸਰਧ ਤੈਂ ਰੋਜੁ ਵਿਖ ਸਹਿਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੈਂ ਸਬ ਕਹੁ ਕਰਤਾ ਕਹਿਏ ਸੰਪੂਰਣ ਮਿਥਨਾ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਉ ਕਹਿਏ ਤੈਂ ਬੀ, ਅਕਰਤਾ ਕਹਿਏ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਸਾਤੁ ਕਹਿਏ ਤੈਂ ਰਾ ਅਦ੍ਬੁਤ ਆ-ਸ਼ਰਯਰੂਪ ਅਨੂਪ ਕਹਿਏ ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਯਾ ਕਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:- ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਅਭਿੰਨ ਤੇਰੇ ਸ਼ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਸ਼ੁਲ ਸੁਫਲ ਸਰੀਰ, ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਫਲ ਜਨਮ, ਮਰਣ, ਸ਼ਰੰਗ, ਨਰਕ, ਸੁਖ ਦੁਖ ਸੰਪੂਰਣ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ। ਤਾ ਕਲਪਿਤ ਸਾਮਗੀ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵ ਬਿਗਾਰੈ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਬੀ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ। ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਤੀਨਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਤਾ ਕੇ ਪਰਮਨੁਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਹੀ ਨਿਤ ਮੁਕੁ ਹੈ। ਤਾ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਕਦੇ ਬੀ ਭੇਦ ਨਹੀਂ। ੧੫੯

ਜੇ ਮੈਂ ਕਹੈ:- ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਹੀ ਨਿਤ ਮੁਕੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਤੈਂ, ਸ਼ੁਦਾਦਿਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਨਿਸ਼ਚਲ ਹੋਵੈਗੇ।

ਤਾਕਾ ਸਮਾਧਾਨ.

ਇੰਦਰ ਛੰਦ.

ਨਾਹਿ ਖਧਸ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਧੰਬਤੁ,

ਈਸ ਕਹਾ ਕਰਤਾ ਜੁ ਕਹਾਵੈ;
 ਸਾਛਜ ਨਹੀਂ ਇਮ ਸਾਛਿ ਜ਼ਰੂਪ ਨ,
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦ੍ਰਿਕ ਕਾਹਿ ਜਨਾਵੈ;
 ਬੰਧਹੁ ਹੋਇ ਤੁ ਮੈਛ ਬਨੈ ਅਰੁ,
 ਹੋਇ ਅਗਜਾਨ ਤੁ ਗਜਾਨ ਨਸਾਵੈ;
 ਜਾਨਿ ਇਹੀ ਕਰਤਹਜ ਤਜੇ ਸਬ,
 ਨਿਜ਼ੁਯ ਹੋਤਹਿ ਨਿਜ਼ੁਲ ਧਾਵੈ ੧੬੦

ਟੀਕਾ:- ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਵਿਦੁ ਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ
 ਕਾਰਜ ਤੁਛ ਹੈ. ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਕਾ ਨਿਜ਼ੁਯ ਬਤਾਵੈ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ.
 ਇਹ ਖ੍ਰਿਸਤ ਖ੍ਰਿਸਤ ਸਮਾਨ ਕਹਿਏ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਫੁਲ ਕੀ ਨਜਾਈ ਹੈਂ ਜਾ
 ਤੇਂ ਤਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਈ ਜ਼ਰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸਾਛੀ ਕਾ ਵਿਖਯ ਅਗਜਾਨਾ ਦਿਕ
 ਸਾਛਜ ਕਹਿਏ ਹੈ ਸੇ ਸਾਛਜ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇਂ ਸਾਛੀ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਤੇਂ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ
 ਕਾ ਖ੍ਰਿਸਤ ਕਾ ਦ੍ਰਿਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਖ੍ਰਿਸਤ ਨੇ ਯੋਗਜ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਦ੍ਰਿ-
 ਸ਼ਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੇ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇਂ ਦ੍ਰਿਕ ਬੀ ਨਹੀਂ;
 ਅਸਤਧਿ ਕੇ ਵਲ ਕੁਟਾਬ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਸਾਛੀ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਕ ਕਹੈ ਹੈਂ; ਤਾ ਕਾ ਨਿ-
 ਖੇਧ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿ ਸਾਛਜ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੇਂ ਸਾਛੀ ਨਾਮ ਮੈਂ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਤੇਂ ਦ੍ਰਿਕ ਨਾਮ ਹੈ. ਸਾਛਜ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਕਾ ਅਭਾ-
 ਵ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਸਾਛੀ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਕ ਨਾਮ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੈ ਹੈ. ਜ਼ਰੂਪ ਕਾ ਨ-
 ਹੀਂ. ਮੈਂ ਬੰਧ ਹੋਵੈ ਤੇਂ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਮੈਛ ਹੋਵੈ, ਬੰਧ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੇਂ
 ਮੈਛ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਅਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਤੇਂ ਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਸੇਂ ਨਾਸ ਹੋਵੈ, ਅ-
 ਗਜਾਨ ਹੋ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇਂ ਤਾ ਕਾ ਨਾਸ ਕਾ ਗਜਾਨ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਜਾਨਿ
 ਕੇ ਕਰਤਹਜ ਤਜੇ, ਕਹਿਏ “ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਇਹ ਕਰਨੈ ਯੋਗਜ ਹੈ ” ਯਾ-
 ਬੇਧਿ ਕੁੰ ਤਜਾਗੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਇਹ ਲੇਕਤ ਬਾਧ ਲੇਕਤ ਤੇਂ ਤੁਛ ਹੈ, ਤਿਨ
 ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਹੁ ਕਰਤਹਜ ਨਹੀਂ. ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਮੈਛ

ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਬੀ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ. ਯਾਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਨਿਤ ਅਮਰ ਬ੍ਰ-
ਹਮਾ ਰੂਪ ਜਾਨਿ ਕੇ ਜਬ ਨਿਸ਼ਚਲ ਹੋਵੇ, ਜਬ ਕਰਤ ਹਜ ਤਾਗੈ; ਤਬ
ਨਿਸ਼ਚਲ ਕਹਿਏ ਅਬਿਯ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛੁਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ. ਯਾ
ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਇਹ ਹੈ:-

ਯਦਯਪਿ ਆਤਮਾ, ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬੀ ਨਿਤ ਅਮਰ ਬ੍ਰਹ-
ਮਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਾ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਮਿ-
ਥਾ ਜਾ ਮਾਨਿ ਕੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪੁ ਅੰਦੁਖ ਵੀ ਨਿਵਿਤਿ ਵਾਜੈ ਅਨੇਕ ਸਾਧ-
ਨ ਕਰੇਂ. ਤਾਮੈਂ ਕਲੇਸ ਕੁੰਗੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇਂ. ਜਬ ਉਤਮ ਆਚਾਰਯ
ਮਿਲੇ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਂ. ਤਿਨ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਯਨ
ਕੇ ਸ਼ੁਦਲ ਤੇਂ ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਂ:- “ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ
ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਹੂੰ, ਯਾ ਤੇਂ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਕਿੰਚਿਤ ਬੀ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ” ਐ-
ਸਾ ਜਾਨਨਾ ਹੀ ਸ਼ੁਦਲਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਅੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਵੇ-
ਦਾਂਤ ਸ਼ੁਦਲ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਪਨਾ ਰੂਪ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ
ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੈ. ੧੬੦

ਦੇਹਾ.

ਏਹਿ ਚਿੰਨ ਅਗਿਆਨ ਕੇ, ਜੇ ਮਾਨੈ ਕਰਤ ਹਜ ;
ਸੇਈ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਰਨਰ, ਨਹਿ ਜਾ ਕੁੰ ਭਵਿਤ ਹਜ. ੧੬੧
ਦੀਕ:- ਜੇ ਕਰਤ ਹਜ ਮਾਨੈ ਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਚਿੰਨ ਹੈ, ਅੰ ਜਾ ਕੁੰ ਭਵਿਤ
ਹਜ ਨਹੀਂ ਕਹਿਏ ਅਨੁਜ ਰੂਪ ਹੁਆ ਨਹੀਂ ਚਾਹੈ, ਜੇ ਨਰ ਗਿਆਨੀ ਕਹਿਏ

ਇੰਦਰੰਦ.

ਏਕ ਅਖੰਡਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸੰਗ,
ਅਜਨਮ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਯ ਅਰੂਪ ਅਨਾਮੈ;
ਮੂਲ ਅਗਿਆਨ ਨ ਸੁੰਦਰ ਮ ਸੂਲ ,
ਸਮਸ਼ਿਨ ਹਜ ਸ਼ਿਪਨੈ ਨਹਿ ਤਾਮੈ;

ਈਸ਼ਨ ਸੁਤ ਹਿਰਾਟਨ ਖਾਗਨ ਨ,
 ਤੈਜਸ ਵਿਸ਼੍ਵ ਸ਼ਰੂਪ ਨ ਜਾਮੈ;
 ਭੋਗ ਨ ਯੋਗ ਨ ਬੰਧ ਨ ਮੋਹ,
 ਨਹੀਂ ਕਛੁ ਵਾਮੈ ਰੁਹੇ ਸਬ ਵਾਮੈ. ੧੬੨
 ਜਾਗਤਮੈ ਜੁ ਧਰ੍ਧਚ ਪ੍ਰਭਾਸਤ,
 ਸੇ ਸਬ ਬ੍ਰਹਿ ਬਿਲਾਸ ਬਨ੍ਯੇ ਹੈ;
 ਜੁਜੁ ਸੁਖਨੈ ਮਹਿ ਭੋਗਨ ਨ ਭੋਗ,
 ਤਉਂ ਇਕ ਚਿਤ ਵਿਚਿਤ ਜਨ੍ਯੇ ਹੈ;
 ਲੀਨ ਸੁਖੁ ਪਤਿ ਮੈਂ ਮਤਿ ਹੇਤਹਿ,
 ਭੇਦ ਭਗੇ ਇਕ ਰੂਪ ਸਨ੍ਯੇ ਹੈ;
 ਬ੍ਰਹਿ ਰਚੇ ਜੁ ਮਨੋਰਥ ਮਾਤ੍ਰ ਸੁ,
 ਨਿਜ਼ਲ ਬ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨ੍ਯੇ ਹੈ. ੧੬੩

ਸਵੇਯਾ ਛੰਦ.

ਜਾਰੇ ਹਿਯ ਗਜਾਨ ਉਜਿਯਾਰੇ,
 ਤਮ ਅੰਧਿਯਾਰੇ ਖਰੇ ਦਿਨਾਸ;
 ਸਦਾ ਅਸੰਗ ਏਕ ਰਸ ਅਤਮ,
 ਬ੍ਰਹ੍ਮਰੂਪ ਸੇ ਸ਼ੁਯੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼;
 ਨਾ ਕਛੁ ਭੁਯੈ ਨ ਹੇਨਹਿ ਹੂੰ ਹੈਂ,
 ਜਗਤ ਮਨੋਰਥ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਲਾਸ;
 ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਨ ਚਾਹਤ,
 ਜੁਜੁ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਕੋਊ ਨ ਆਸ. ੧੬੪
 ਦੇਖੈ ਸੁਨੈ ਨ ਸੁਨੈ ਨ ਦੇਖੈ,

ਸਬ ਰਸ ਗ੍ਰਹੇ ਹੁ ਲੇਤ ਨ ਯਾਦ;
 ਸੁੰਘਿ ਪਰਸਿ ਪਰਸੈ ਨ ਨ ਸੁੰਘੈ,
 ਬੈਨ ਨ ਬੋਲੈ ਕਰੈ ਵਿਵਾਦ; ;
 ਗ੍ਰਹਿ ਨ ਗ੍ਰਹੈ ਮਲ ਤਜੈ ਨ ਤਜਾਗੈ,
 ਚਲੈ ਨਹੀਂ ਅਰੁ ਧਾਵਤ ਧਾਵ ;
 ਭੋਗੈ ਯੁਵਤਿ ਸਦਾ ਸਨਜਾਸੀ,
 ਸਿਖਲਖਿ ਇਹ ਅਦਬੁਤ ਸੰਵਾਦ. ੧੬੫
 ਜਾ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਸਹੇਯਾਛੰਦ.

ਨਿਜ ਵਿਖਾਨਾ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਵਰਤੈ,
 ਤਿਨ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਹੀਂ ਸੰਗ; ;
 ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨਹਿੰ ਮਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨਹਿੰ,
 ਮੈਂ ਸਾਂਝੀ ਕੁਟੰਬ ਅਸੰਗ;
 ਤਜਾਗਹੁ ਵਿਖਾਨਾ ਕਿਉਂਗਹੁ ਇੰਦ੍ਰਿਯ,
 ਮੇਰੁ ਲਗੈ ਨ ਰੰਚਕ ਰੰਗ ;
 ਇਹ ਨਿਯੰਤਰ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਜਾਤੈਂ,
 ਕਰਤਾ ਦੀਖੈ ਕਰੈ ਨ ਅੰਗ. ੧੬੬

ਹੈ ਅੰਗ, ਪ੍ਰਿਯ ਅਨੁਜ ਅਰੁ ਯਯ. ੧੬੬

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਆਚਾਰਯ ਨੈ ਸਿਖਤ ਕੁੰਗੋਧਤ ਤਵ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼
 ਕਿਯਾ ਤੈ ਬੀ ਸਿਖਤ ਕਾ ਮੁਖ ਅਤੀਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿ ਕੇ ਇਹ ਜਾਨਾ
 ਸਿਖਤ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁਆ. ਜੇ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਹੋਤਾ ਤੋਂ ਯਾ ਕਾ ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ
 ਤਾ ਯਾਤੈਂ ਫੇਰਿ ਸੁਲ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੈ ਕੁੰ,

ਲਯਚਿਤਨ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਸਵੇਯਾਛੰਦ.

ਮਾਟੀ ਕੇ ਕਾਰਜ ਘਟ ਜੈਸੇ ,
ਮਾਟੀ ਤਾਕੇ ਬਾਹਰਿ ਮਾਹਿ:
ਜਲਤੈ ਫੇਨ ਤਰੰਗ ਬੁਦਬੁਦਾ,
ਉਧਜਤ ਜਲਤੈ ਜੁਦੇਸੁ ਨਾਹਿ;
ਐਸੇ ਜੇ ਜਾਕੇ ਹੈ ਕਾਰਜ ,
ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਪਿਛਾਨਹੁ ਤਾਹਿ;
ਕਾਰਣ ਈਸੁ ਸਕਲ ਕੇ "ਸੇ ਮੈ",
ਲਯ ਚਿਤਨ ਜਾਨਹੁ ਵਿਯਯਾਹਿ. ੧੬੭

ਟੀਕਾ:- ਜੈਸੇ ਮਾਟੀ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਮਾਟੀ ਹੈ; ਯਾ-
ਤੈਂ ਮਾਟੀ ਕਾ ਸਰ੍ਹਵ ਕਾਰਜ ਮਾਟੀ ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ. ਫੇਨ ਮਾਦਿਕ ਜਲ-
ਕੇ ਕਾਰਜ ਜਲ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਐਸੇ ਜੇ ਜਾਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜੇ ਤਾ ਕਾਰਣ
ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਕਾਰਜ ਕਾਰਣ ਹੀ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਸਕ-
ਲ ਪ੍ਰਧੰਚ ਕਾ ਮੂਲ ਕਾਰਣ ਈਸ਼ਰ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਧੰ-
ਚ ਈਸ਼ਰ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਰ੍ਹਵ ਪ੍ਰਧੰਚ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਈ-
ਸ਼ਰ ਹੀ ਹੈ. "ਸੇ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਹੂੰ." ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਲਯ ਚਿਤਨ ਜਾਨਿ
ਕੇ ਤੁਕਰ.

ਲਯ ਚਿਤਨ ਕਾ ਸੰਖੇਪਤੈ ਇਹ ਕ੍ਰਮ ਹੈ:- ਸੁਲ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮਾ-
ਰਾ ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸੇ
ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਸ਼ਰੂਪ, ਜੇ ਜਲ ਕਾ ਕਾਰਜ ਜਲ ਸ਼ਰੂਪ, ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਾ-
ਬੂਤਨ ਕਾ ਜੇ ਕਾਰਜ ਸੇ ਤਾਕਾ ਹੀ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾਰਾ
ਸੁਲ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬੂਤ ਬੀ

ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕੇ ਕਾਰਜ ਹੈਂ. ਯਾਤੈਂ ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਸ਼ਰੂਪਹੀਪੰ
 ਚੀਰਿਤ ਭੂਤ ਹੈ, ਇੰਨ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਅੰਤਰੁਰਲ ਅਦਿਕਸੁਛਮ ਸਿਧਿ
 ਈ, ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈਨੈਂ ਤੈਂ ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਭੂਤਸ਼ਰੂਪ
 ਹੈਂ. ਤਾਮੈਂ ਅੰਤਰੁਰਲ ਸਾਰੇ ਭੂਤਨ ਕੇ ਸਹੁਗਲ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈਂ, ਯਾ-
 ਤੈਂ ਸਹੁਗਲ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈਂ. ਐਂ ਭੂਤਨ ਕੇ ਰਜੇਗਲ ਅੰਸ ਕੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਾ-
 ਲ ਰਜੇਗਲ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈਂ, ਗੁਦਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕੇ ਰਜੇਗਲ ਅੰ-
 ਸ ਕੇ ਕਾਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕਾ ਰਜੇਗਲ ਸ਼ਰੂਪ; ਘ੍ਰਾਲ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਿ-
 ਥਿਵੀ ਕੇ ਸਹੁਗਲ ਕਾ ਕਾਰਜ, ਸੇ ਸਹੁਗਲ ਸ਼ਰੂਪ; ਐਂ ਸੈਰਸਨਾ
 ਐਂ ਉਪਸ਼ ਜਲ ਕੇ ਸਹੁਗਲ ਰਜੇਗਲ ਸ਼ਰੂਪ; ਨੇਤ੍ਰ ਐਂ ਪਾਦਤੋਜ ਕੇ
 ਸਹੁਗਲ ਰਜੇਗਲ ਸ਼ਰੂਪ; ਹ੍ਰਕ ਐਂ ਪਾਲਿ ਵਾਯੁ ਕੇ ਸਹੁਗਲ ਰਜੇ-
 ਗਲ ਸ਼ਰੂਪ; ਸ੍ਰੋਤ ਐਂ ਵਾਕ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਸਹੁਗਲ ਰਜੇਗਲ ਸ਼ਰੂਪ;
 ਯਾਗੀਤਿ ਸੈਂ ਸਾਰੀ ਸੁਛਮ ਸਿਧਿ ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਭੂਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈਂ.

ਇਹ ਚਿੰਤਨ ਕਰਿਕੇ ਅਪੰਚੀਰਿਤ ਭੂਤਨ ਕਾ ਬੀਲਯ ਚਿੰਤਨ
 ਕਰੈ. ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਜਲ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਜਲ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਤੇਜ ਕਾ ਕਾਰ-
 ਜ ਜਲ, ਤੇਜ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਤੇਜ ਵਾਯੁ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈਨੈਂ ਤੈਂ ਵਾਯੁ ਸ਼ਰੂਪ
 ਹੈ. ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਕਾਰਜ ਵਾਯੁ, ਆਕਾਸ਼ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਤਮੇਗਲ ਪ੍ਰਧਾ-
 ਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਕਾਰਜ ਆਕਾਸ਼, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ.

ਐਂ ਮਾਯਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੈ ਹੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ
 ਮਾਯਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ. ਏਕ ਵਸਤੁ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ, ਮਾਯਾ, ਅਵਿਦ੍ਯਾ
 ਅਗਨਾਨ, ਏਨਾਮ ਹੈਂ. ਸਰ੍ਵ ਕਾਰਜ ਕੁੰ ਅਪਨੈਂ ਮੈਂ ਲੀਨ ਕਰਿਕੇ
 ਪ੍ਰਲਯ ਮੈਂ ਸਥਿਤ ਉਦਾਸੀਨ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਐਂ
 ਸਿਧਿ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਯੋਗਜ ਤਮੇਗਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿ-
 ਤਿ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਜੇਮੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲਾਦਿਕ ਸਾਮਗੀ ਬਿਨਾ ਦੁਰਘਟ ਪਦਾ
 ਰਬ ਕੀ ਇੰਦ੍ਰਜਲ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਇੰਦ੍ਰਜਲ ਕੁੰ ਮਾਯਾ
 ਕਰੈ ਹੈ. ਤੇਮੈਂ ਅਸੰਗ ਅਵਿਤੀਯ ਬ੍ਰਹਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੁਰਘਟ ਹੈਂ

ਤਿਨ ਕੁੰ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਮਾਯਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਮਾਛਾ ਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ
ਮਗਯਾਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਯਾ ਤੈਂ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਮਹਿਦਯਾ ਕਰੇ
ਹੈ. ਮੈਂ ਸ਼ਤ ਤੇ ਕਦੇ ਬੀ ਕਰੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਮਾਸਿਤ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ
ਤੈਂ ਸ਼ਕਤਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮਾਦਿਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇ ਹੀ ਭੇਦ
ਹੈ: ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੂਪ ਹੈ. ਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਕੀ ਸ਼ਕਤਿ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਪੁਰ
ਖ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥ ਰੂਪ ਸ਼ਕਤਿ ਪੁਰਖ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਰੂਪ ਸ਼ਕਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈਂ ਸਰਵ ਅਨਾਤ
ਮ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਲਯ ਚਿੰਤਨ ਕਰਿ ਕੇ "ਸੇ ਅਦ੍ਰੁਸ਼ ਬ੍ਰਹਮ
ਮੈਂ ਹੁੰ" ਇਹ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ.

ਜਾ ਕੁੰ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਵਿਚਾਰ ਕ੍ਰਿਏ ਤੈਂ ਬੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਮੰਦਤਾ ਦਿਖਾਵਿ
ਸੀ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਤੈਂ ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਲਯ ਚਿੰਤ
ਨ ਰੂਪ ਯਜਾਨ ਕਰ ਜਾ ਹੈ. ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਕਾ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ: -
ਗਯਾਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਯ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈ, ਵਿਧਿ ਮੈਂ ਪੁਰੁਖ ਕੀ
ਇੱਛਾ ਕੇ ਆਧੀਨ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਯਜਾਨ, ਵਿਧਿ ਕੇ ਤਥਾ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਇੱਛਾ
ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਥਾ ਹਠ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾ
ਣ ਨੇੜ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਯ ਘਟਾ ਦਿਕ, ਤਹਾਂ ਨੇੜ ਮੈਂ ਘਟਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਤੈਂ ਪੁ
ਰੁਖ ਕੀ ਇੱਛਾ ਬਿਨਾ ਬੀ ਘਟਕਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਭਾਵ ਪਦ ਸੁੰ
ਪਚਤੁਰਬੀ ਕੇ ਦਿਨ ਚੰਦ੍ਰ ਦਰਸਨ ਕਾ ਨਿਬੇਧ ਹੈ. ਵਿਧਿ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਪੁਰੁ-
ਖ ਕੁੰ ਇਹ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ ਹੈ: - "ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਮਾਜ ਚੰਦ੍ਰ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ,"
ਤੈਂ ਬੀ ਕਿਸੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨੇੜ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਜੇ ਪ੍ਰਮੇਯ ਚੰਦ੍ਰ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੋਇ
ਜਾਵੇ, ਤੈਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਗਯਾਨ ਅਦ੍ਰੁਸ਼ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰਮੇਯ ਕੇ ਆਧੀਨ ਗਯਾਨ ਹੈ, ਵਿਧਿ ਮੈਂ ਇੱਛਾ ਕੇ ਆਧੀਨ
ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਜਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਹੈ. ਇਹ ਯਜਾਨ ਕਰੇ, ਤਾ ਕੁੰ ਉਤਮ
ਫਲ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਕੁੰ ਤੈਂ ਚਤੁਰ ਬੁਝ ਮੁ-
ਰਤਿ, ਸੰਖ, ਚਕ੍ਰ, ਗਦਾ, ਪਦਮ, ਲੋਛਿਮੀ, ਧਨਿਤ ਜਾਨੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਨੇੜ

ਪ੍ਰਮਾਣ ਤੋਂ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਕੁੰ ਸਿਲਾ ਜਾਨੈ ਹੈ. ਤਬਾਧਿ ਵਿਧਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇੰ-
 ਛਾ ਤੋਂ “ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਵਿਸ਼ੁ ਹੈ,” ਇਹ ਧਿਆਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਧਰਤੀ ਸੇ ਧਿਆਨ ਨਾ
 ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ. ਕਹੁੰ ਤੋਂ ਅਨਜ ਦਸਤੁ ਕਾ ਅਨਜ ਰੂਪ ਸੇ ਧਿਆਨ. ਜੇਸੇ
 ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਕਾ ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਸੇ ਧਿਆਨ; ਯਾਕੁੰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਧਿਆਨ ਕਹੈ ਹੈ.
 ਐ ਵੇਕੁੰ ਠ ਲੇਕ ਵਾਸੀ ਵਿਸ਼ੁ ਕਾ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਸਹਿਤ ਚਤੁਰਭੁਜ ਮੂ-
 ਰਤਿ ਰੂਪ ਸੇ ਧਿਆਨ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਅਨਜ ਕਾ ਅਨਜ ਰੂਪ ਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ.
 ਕਿੰਤੁ ਧਿਆਨ ਰੂਪ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਹੈ. ਵੇਕੁੰ ਠ ਵਾਸੀ ਵਿਸ਼ੁ
 ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੇ ਜਾਨਿਏ ਹੈ. ਐ ਸਾਸਤ੍ਰ
 ਨੇ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਸਹਿਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੁ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਕਹਿਆ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਧਿਆਨ
 ਯ ਸ਼ਰੂਪ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਹ ਧਿਆਨ ਹੈ. ਵਿਧਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇੰਛਾ
 ਬਿਨਾ ਧਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. “ਇਹ ਉਧਾਸਨਾ ਕਰੇ.” ਐ ਸਾਧਕ ਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰ
 ਕ ਵਚਨ ਵਿਧਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਵਚਨ ਸੇ ਸੁਧਾਕੁੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਹੈ ਹੈ, ਐ
 ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਲੁ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਰਜੇਗੁਲ ਕੀ ਫਿਤਿ ਇੰਛਾ ਕਹਿਏ ਹੈ.
 ਧਿਆਨ ਕੇ ਹੇਤੁ ਇਹ ਤੀਨ ਹੈ; ਗਿਆਨ ਕੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਧਿਆਨ ਹਠ ਸੇ ਹੋਵੈ
 ਹੈ. ਗਿਆਨ ਸੇ ਹਠ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਨਿਰੰਤਰ ਧਿਆਨ ਕਾਰ
 ਚਿਤ ਕੀ ਫਿਤਿ ਕੁੰ ਧਿਆਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਫਿਤਿ ਸੇ ਵਿਛੇਧ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਹਠ ਸੇ
 ਫਿਤਿ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਕਰੇ. ਐ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਲੁ ਕੀ ਫਿਤਿ ਸੇ ਤ-
 ਤਕਾਲ ਅਵਰਲੁ ਭੁੰਗਾਹੁਏ ਤੋਂ ਫਿਤਿ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਨ-
 ਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਹਠ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ ਵੇਕੁੰ ਠ ਵਾਸੀ ਚਤੁਰਭੁਜ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਧਿਆਨ
 ਨਹੀਂ ਲਾਈ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ” ਇਹ ਧਿਆਨ ਬੀ ਧਿਆਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ
 ਹੈ. ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ. ਧਰਤੀ ਇਹ ਅਹੰਗ੍ਰਹ ਧਿਆਨ ਹੈ. ਧਿਆਨ ਸ਼ਰੂਪ ਕਾ
 ਅਧਨੇ ਸੇ ਅਭੇਦ ਕਰਿਕੇ ਚਿੰਤਨ, ਅਹੰਗ੍ਰਹ ਧਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁੰ ਅਧੋਛਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਐ ਵੇਦ ਕੀ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ
 ਵਿਧਿ ਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਿਕੇ ਹਠ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ “ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ” ਯਾ ਫਿ-
 ਤਿ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਰੂਪ ਅਹੰਗ੍ਰਹ ਧਿਆਨ ਕਰੇ. ਤਾਕੁੰ ਬੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰ-

ਪੁਰੋਇ ਕੇ ਮੋਢ ਕੀ ਪਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ੧੬੭

ਮੇਰੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮਹੰਗਾਹ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੈ ਹੈ:-

ਸਦੈ ਯਾਛੈਦ.

ਯਜਾਨ ਮਹੰਗਾਹ ਪੁਲਹ ਰੂਪ ਕੇ,

ਕਹੰਜੇ ਸੁਰੇਸ਼ਰ ਸੁਤਿ ਮਨੁਸਾਰ;

ਮੋਢਰ ਪੁਲਹ ਬ੍ਰਹਮ ਮਮ ਰੂਪ ਸੁ,

ਯੁੰ ਮਨੁਲਹ ਨਿਜ ਮਤਿ ਗਤਿ ਧਾਰ;

ਯਜਾਨ ਸਮਾਨ ਮਾਨ ਨਹਿ ਯਾਰੇ,

ਪੰਚੀਕਰਲ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ;

ਜੇ ਇਹ ਕਰਤ ਉਪਾਸਨ ਸੇਮਨਿ,

ਤਹਿਤ ਨਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਮਧਾਰ . ੧੬੮

ਦੀਕ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਪੁਲਹ ਰੂਪ ਕਹਿਏ ਚਕਾਰ ਸੁਰੂਪ ਕਾ ਮ-
ਹੰਗਾਹ ਯਜਾਨ ਮਾਂਡੂਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਾਦਿਕ ਸੁਤਿ ਕੇ ਮਨੁਸਾਰ ਸੁਰੇਸ਼ਰ
ਚਾਰਯ ਨੈ ਕਹਿਯਾ ਹੈ:- ਸੇਤੁੰਕਰ ਤਾਕਾ ਜੀਛੇ ਪਤੈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਹੈ:- ਪੁ-
ਲਹ ਮੋਢਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਰੂਪ ਹੈ. "ਸੇ ਪੁਲਹ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਹੁੰ" ਯਾ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਮਨੁਲਹ ਕਹਿਏ ਛਲ ਮਾਤ ਮੰਤਰਾਯ ਰਹਿਤ ਨਿਜ ਮਤਿ ਕੀ
ਗਤਿ ਕਹਿਏ ਫਿਤਿ ਧਾਰ ਸਥਿਤ ਕਰ, ਯਾਰੇ ਸਮਾਨ ਮਾਨ ਯਜਾਨ
ਨਹੀਂ ਹੈ. ਮੈਂ ਯਾ ਯਜਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿਏ ਵਿਸੇਖ ਗੀਤਿ ਸੁਰੇਸ਼ਰ
ਭਿਤ ਪੰਚੀਕਰਲ ਨਾਮ ਗੰਥ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ. ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਸ੍ਯਾਸ਼. ਯ-
ਜਾਧਿ ਪੁਲਹ ਉਪਾਸਨਾ ਬਹੁਤ ਉਪ ਨਿਖਦਨ ਮੈਂ ਹੈ; ਤਥਾਧਿ ਮਾਂ-
ਡੂਕ ਉਪ ਨਿਖਦ ਮੈਂ ਵਿਸੇਖ ਹੈ. ਤਾਰੇ ਛਜਾ ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਭਾਸ਼ਨ ਕਾਰ
ਮੈਂ ਮਾਛੈਦ ਗਿਰਿਨੈ ਤਾਕੀ ਗੀਤਿ ਸ੍ਯਾਸ਼ ਲਿਖੀ ਹੈ. ਸੇਈ ਗੀਤਿ ਵਾ-
ਰਤਿਕ ਕਾਰਨੈ ਪੰਚੀਕਰਲ ਮੈਂ ਲਿਖੀ ਹੈ. ਤਥਾਧਿ ਤਿਨ ਗੰਥਨ ਕੇ

ਵਿਚਾਰਨੇ ਮੈਂ ਜਿਨ ਕੀ ਬਾਧਿ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਅਰਥ ਪੁਲਹ
ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਹਮ ਲਿਖੇ ਹੈ: - ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਪੁਲਹ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਉ
ਪਨਿਖਦਨ ਮੈਂ ਕਰਜਾ ਹੈ, ਏਕਤੈ ਪਰਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੈਂ ਪੁਲਹ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਜ
ਹੈ ਮੈਂ ਦੁਸਰਾ ਅਪਰਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੈਂ ਕਰਜਾ ਹੈ. ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਪਰਬ੍ਰ
ਹਮ ਕਹੈ ਹੈ. ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਅਪਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈ. ਪਰਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੈਂ ਪੁਲ
ਹ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ, ਮੈਂ ਮੈਂ ਛੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਪਰਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੈਂ ਪੁ
ਲਹ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਨਿਰਗੁਣ
ਸਗੁਣ ਭੇਦ ਤੈਂ ਪੁਲਹ ਉਪਾਸਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ. ਤਾਮੈਂ,

ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਲਿਖੇ ਹੈ, ਸਗੁਣ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਾ
ਹੈ ਤੈਂ ਜਾਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਹੋਵੈ ਤਾਕੁੰ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਤੈਂ
ਬੀ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲ ਮੈਂ ਛੇ ਹੋ-
ਵੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੀ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਹਿਰਲਜਗਤ
ਭਰੇ ਸਮਾਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਭੋਗਿ ਕੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਤਬ ਮੈਂ ਛੇ ਹੋਵੈ. ਮੈਂ ਜਾਕੁੰ
ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਤਾਕੁੰ ਇਸ ਲੋਕ ਮੈਂ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੋ-
ਇਕੇ ਮੈਂ ਛੇ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ ਬੀ ਨਿ-
ਰਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਮੈਂ ਤਰਕੁਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੈ ਹੈ: - ਜੇਕਰ ਕਾਨਣ ਕਾਰਜ ਦਸੁ ਹੈ, ਜੇ ਕਿੰਕਾਰ ਸੁਰੂ-
ਪ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਹ ਰੂਪ ਕਿੰਕਾਰ ਹੈ. ਸਰਹ ਪਦਾਰਥਨ ਮੈਂ ਨਾਮ ਮੈਂ ਰੂ
ਪ ਦੇ ਭਾਗ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਰੂਪ ਭਾਗ ਅਧਨੇ ਅਧਨੇ ਨਾਮ ਭਾਗ ਮੈਂ ਨਾਮ-
ਕਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਹੀ ਰੂਪ ਭਾਗ ਹੈ. ਕਹੈ ਤੈਂ, ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਰੂਪ
ਕਹਿਏ ਆਕਾਰ. ਤਾਕਾ ਨਾਮ ਮੈਂ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਹਣ ਦਾ ਤਜਾ-
ਗਹੈ ਹੈ, ਨਾਮ ਜਾਨੈ ਬਿਨਾ ਕੇ ਵਲ ਆਕਾਰ ਤੈਂ ਹਜ਼ਦਹਾਰ ਸਿਧ ਹੈ
ਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਨਾਮ ਹੀ ਸਾਰ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਕਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਹੁਏ ਤੈਂ ਬੀ ਨਾ
ਮ ਸੇਖ ਕਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕੇ ਨਾਮ ਹੁਏ ਤੈਂ ਮ੍ਰਿਤਿਕਾ ਸੇਖ ਕਹੈ ਹੈ ਤ-
ਹਾਂ ਘਟ ਮ੍ਰਿਤਿਕਾ ਮੈਂ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦਸੁ ਨਹੀਂ; ਮ੍ਰਿਤਿਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ.

ਤੈਸੇ ਆਕਾਰਕਾ ਨਾਮ ਹੁਏ ਤੈਸੇ ਮਿਤਿਕਾ ਵੀ ਨਾਈਸੇ ਬਰਹੇ ਜੇ ਨਾਮ,
 ਤਾਸੇ ਆਕਾਰਕੀ ਬਕਨਹੀ: ਨਾਮ ਜਹਰੂਪ ਹੀ ਆਕਾਰ ਹੈ. ਕਿੰਵਾ ਜੇ
 ਜੇ ਘਟ ਜਗਵਾਇਕਨ ਮੈ ਮਿਤਿਕਾ ਅਨੁਗਤ ਹੈ, ਐ ਘਟ ਜਗਵਾਇ
 ਕ ਪਰਘਰ ਹਜਤਿਚਾਰੀ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਘਟ ਜਗਵਾਇਕ ਮਿਥਨਾ ਤਿਨ ਮੈ
 ਅਨੁਗਤ ਮਿਤਿਕਾ ਸਤਿ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਘਟ ਆਕਾਰ ਅਨੁਗਤ ਹੈ. ਤਿਨ ਸਬ
 ਕਾ "ਘਟ" ਇਹ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨਾਮ ਏਕ ਹੈ. ਜੇ ਆਕਾਰ ਪਰਘਰ
 ਹਜਤਿਚਾਰੀ, ਐ ਸਰਵ ਘਟ ਕੇ ਆਕਾਰਨ ਮੈ ਨਾਮ ਏਕ ਅਨੁਗਤ
 ਹੈ. ਯਾਤੈ ਮਿਥਨਾ ਆਕਾਰ ਸਤਿ ਨਾਮ ਤੈਸੇ ਧਿਕਰ ਨਹੀ. ਇਸ ਗੀਤਿ
 ਮੈ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਆਕਾਰ ਅਧਨੈ ਅਧਨੈ ਨਾਮ ਮੈ ਭਿਨ ਨ
 ਹੀ. ਕਿੰਤੁ ਨਾਮ ਜਹਰੂਪ ਹੀ ਆਕਾਰ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਓਕਾਰ ਮੈ
 ਭਿਨ ਨਹੀ. ਕਿੰਤੁ ਓਕਾਰ ਜਹਰੂਪ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਸੇ ਵਾਚਕ ਸਬਦ
 ਕੁ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹੈ. ਐ ਲੋਕ ਵੇਦ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਬਦ ਓਕਾਰ ਮੈ ਉਤਪੰਨ ਹੁਏ
 ਹੈ ਇਹ ਸੂਤਿ ਮੈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਕਾਰਨ ਕਾਰਣ ਜਹਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ.
 ਯਾਤੈ ਓਕਾਰ ਕੇ ਕਾਰਨ ਜੇ ਵਾਚਕ ਸਬਦ ਰੂਪ ਨਾਮ ਜੇ ਓਕਾਰ ਜਹਰੂ
 ਪ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈ ਰੂਪ ਭਾਗ ਜੇ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਆਕਾਰ ਜੇ ਤੈਸੇ ਨਾ
 ਮ ਜਹਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਸਰਵ ਨਾਮ ਓਕਾਰ ਜਹਰੂਪ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਸਰਵ ਜਹਰੂ
 ਪ ਓਕਾਰ ਹੈ.

ਜੈਸੇ ਸਰਵ ਜਹਰੂਪ ਓਕਾਰ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਸਰਵ ਜਹਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਯਾ
 ਤੈ ਓਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਕਿੰਵਾ ਓਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਵਾ
 ਚਕ ਹੈ. ਵਾਚਕ ਕਾ ਐ ਵਾਚਕ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਯਾਤੈ ਬ੍ਰਹਮ ਓਕਾਰ
 ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਵਿਚਾਰ ਇਹਿ ਤੈਸੇ ਜੇ ਅੰਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਅਯਤ
 ਸੁ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਤਿਯਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ, ਅਯਤ ਸੁ ਕਾ ਜਹਰੂਪ ਅ
 ਧਿਯਾਨ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹੈ ਨਹੀ ਯਾਤੈ ਬ੍ਰਹਮ ਓਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਹਰੂਪ ਹੈ.
 ਯਾਤੈ ਓਕਾਰ ਕੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਚਿਤਨ ਕਰੇ.

ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਓਕਾਰ ਕਾ ਅਤਮਾ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਅਭੇਦ ਚਿਤਨ ਕਰੇ ਕਾ

ਹੋਤੈ, ਆਤਮਾ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸੈਂ ਮੁਖ ਜ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਚਜਾ ਰਿਖਾ
ਦਹੈ; ਤੈਂ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਬੀ ਚਜਾ ਰਿਖਾ ਦਹੈ. ਧਾਦ ਨਾਮ ਭਾਗ ਕਾ ਹੈ.
ਤਾਹੀਂ ਭੁੰ ਮੈਂ ਸਥੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਵਿਰਾਟ, ਹਿਰਣ੍ਯਗਰਭ, ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਤ-
ਤਪਦ ਕਾਲਛ੍ਯ ਈਸ਼ਵਰ ਸਾਢੀ, ਏ ਚਜਾ ਰਿਖਾ ਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੁ
ਤੈਂ ਜਸ, ਪ੍ਰਾਨਜ, ਮੈਂ ਤੈਂ ਪਦ ਕਾਲਛ੍ਯ ਜੀਵ ਸਾਢੀ; ਏ ਚਜਾ ਰਿਖਾ ਦ
ਆਤਮਾ ਕੇ ਹੈ. ਜੀਵ ਸਾਢੀ ਭੁੰ ਹੀ ਤੁਰੀਯ ਕਹੈ ਹੈ.

ਸਮਸ਼੍ਰਿ ਸ਼ੁਲ ਪ੍ਰਧੰਚ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਵਿਰਾਟ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਹਜਸ਼੍ਰਿ
ਸ਼ੁਲ ਅਭਿਮਾਨੀ ਵਿਸ਼ੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਵਿਰਾਟ ਕੀ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਕੀ ਉਪਾਧਿ
ਸ਼ੁਲ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਰਾਟ ਰੂਪ ਹੀ ਵਿਸ਼ੁ ਹੈ; ਵਿਰਾਟ ਤੈਂ ਨਜਾਗ ਨਹੀਂ ਵਿ-
ਰਾਟ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਸਾਤ ਅੰਗ ਹੈ. ਸ਼ੁਕਲ ਲੋਕ ਮੁਰਧ ਹੈ. ਸੁਰਯ ਨੇਤ੍ਰ
ਹੈ. ਵਾਯੁ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ. ਆਕਾਸ਼ ਧਰੁ ਹੈ. ਸਮਸ਼੍ਰਾਦਿ ਰੂਪ ਜਲ ਮੁਤ੍ਰ ਸ਼ਬਦ
ਹੈ; ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਪਾਦ ਹੈ. ਜਾ ਅਗਨਿ ਮੈਂ ਹੋ ਮ ਕਹਿਏ ਸੇ ਅਗਨਿ ਮੁਖ
ਹੈ; ਏ ਸਾਤ ਅੰਗ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਕਹੈ ਹੈ. ਮਾਤ੍ਰ ਕਜ ਮੈਂ ਯਦ੍ਯਧਿ ਸ਼ੁਕਲ ਲੋ-
ਕਾਦਿਕ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਅੰਗ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿ ਵਿਰਾਟ ਕੇ ਅੰਗ ਹੈ. ਤਾ ਵਿ-
ਰਾਟ ਤੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਅੰਗ ਕਹੈ ਹੈ.

ਤੈਂ ਮੈਂ ਵਿਰਾਟ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਉਨੀ ਸਮੁਖ ਹੈ:- ਪੰਚ ਪ੍ਰਾਣ, ਪੰਚ ਕਰਮ ਇੰ-
ਦ੍ਰਿਯ, ਪੰਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਚਜਾ ਰਿਖਾ ਮੈਂ ਤਸ਼ੁਕਲ; ਏ ਉਨੀ ਸਮੁਖ
ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਭੋਗ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਮੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਨ ਉਨੀ ਸਤੈਂ
ਸ਼ੁਲ ਸੁਬਦਾਦਿਕਨ ਭੁੰ ਬਾਯਜ ਵਿਤਿਕ ਰਿਕੇ ਜਾਗਤ ਅਵਸ਼ਾ-
ਵਿਖੈ ਭੋਗੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਰਾਟ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੁ ਸ਼ੁਲ ਕਾ ਭੋਗਤਾ ਮੈਂ ਬਾ-
ਯਜ ਵਿਤਿਕ ਰਿਏ ਹੈ; ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਅਵਸ਼ਾ ਦਾਲਾ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਪ੍ਰਾਣਾਦਿਕ ਉਨੀ ਸਜੇ ਭੋਗ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਸ਼ੇਤਾਦਿਕ
ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਮੈਂ ਮੈਂ ਤਸ਼ੁਕਲ ਚਜਾ ਰਿਖਾ, ਏ ਚਤੁਰਦਸ ਅਧਨੈ ਅਧਨੈ
ਵਿਖਯ, ਮੈਂ ਅਧਨੈ ਅਧਨੈ ਦੇਵਤਾ ਕੀ ਸਹਾਯ ਚਾਹੈ ਹੈ. ਦੇਵਤਾ ਵਿ-
ਖਯ ਕੀ ਸਹਾਯ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਇਨ ਤੈਂ ਭੋਗ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਪੰਚ

ਪਾਲ ਮੈਚਤੁਰਦਸ਼ ਤਿਪੁਟੀ ਵਿਰਾਟ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੇ ਕੇ ਸੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਸਮੁਦਾਯ ਕਾ ਨਾਮ ਤਿਪੁਟੀ ਹੈ.

ਮੈ ਤਿਪੁਟੀ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਹਿਏ ਹੈ:- ਸ੍ਰੇਤ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ ਮੈ ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸਬਦ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਦਿਸ਼ਾ ਕਾ ਮਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਯਾ ਸਕ੍ਰਿ ਦਾਲੇ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਸਕ੍ਰਿ ਦਾਲੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ. ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਣ ਮਯਜਾਤ ਮ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਮਧਿਬੂਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਯ ਕਦੇਵਤਾ ਮਧਿਦੈਵ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤ੍ਵਚਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਵਿਖਯ ਸਬਦ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ. ਵਾਯੁ ਤ੍ਵਕਾ ਮਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਨੇਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ ਰੂਪ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਸੁਰਯ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਰਸਨਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ, ਰਸ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ. ਵਰੁਣ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਘ੍ਰਾਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ, ਗੰਧ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ. ਮਜ਼ਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ: ਮੈਂ ਵਾਰਤਿਕ ਕਾਰ ਸੁਰੇਸ਼ਵਰ ਚਾਰੁਣ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕਾ ਮਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਘ੍ਰਾਣ ਕਾ ਮਧਿਦੈਵ ਕਯਾ ਹੈ. ਸੋਬੀ ਬਨੈ ਹੈ; ਕਾਹੇਤੈ, ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਮੈਂ ਘ੍ਰਾਣ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਮਧਿਦੈਵ ਕਯਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਸੂਰਯ ਕੀ ਬੜਵਾ ਕੀ ਨਾਸਿਕਾਤੈ ਮਜ਼ਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਹੀ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਨਾਸਿਕਾ ਕਾ ਮਧਿਦੈਵ ਕਹੁ ਮਜ਼ਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਵਾਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ. ਵਕੁਯ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਮਗਨਿ ਦੇਵਤਾ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਹ੍ਰਤ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ. ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਪਾਦ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮਗਮਨ ਮਧਿਬੂਤ, ਵਿਸ਼ਨੁ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਗੁਦਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮ, ਮਲ ਕਾ ਯਾਗ ਮਧਿਬੂਤ, ਯਮ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ; ਉਪਸਥ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਯਜਾਤ ਮ, ਗ੍ਰਾਮਯ ਰਸ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਮਨ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ. ਮਨਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ, ਸੰਦ੍ਰਮਾ ਮਧਿਦੈਵ ਹੈ. ਬੁਧਿ ਮਯਜਾਤ ਮਹੈ. ਬੋਧਯ ਮਧਿਬੂਤ ਹੈ,

ਵਿਹਯਤਿ ਅਧਿਦੇਵ ਹੈ. ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬੈਧਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅ-
ਰੰਗਾਰ ਅਧਯਾਤਮ ਹੈ. ਅਰੰਗਾਰ ਕਾ ਵਿਖਯ ਅਧਿਭੂਤ ਹੈ, ਦੁਖ ਅ-
ਧਿਦੇਵ ਹੈ. ਚਿਤ ਅਧਯਾਤਮ ਹੈ. ਚਿਤਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਅਧਿਭੂਤ ਹੈ. ਛੇ-
ਤ ਗਜ ਜੇ ਸਾਛੀ ਸੇ ਅਧਿਦੇਵ ਹੈ. ਏਕਤੁਰਦਸ ਤਿਪਤੀ ਅੰ ਪੰਚਪ੍ਰਾ-
ਣ ਏਉਨੀਸ ਵਿਗਟ ਰੂਪ ਵਿਯਕੇ ਮੁਖ ਹੈ. ਜੇ ਸੇ ਵਿਗਟ ਤੋਂ ਵਿਯਕਾ
ਅਭੇਦ ਹੈ ਤੇ ਸੇ ਓਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਭਾਤ ਜੇ ਅਕਾਰ, ਤਾ ਕਾ ਬੀ ਵਿਗਟ ਰੂ-
ਪ ਵਿਯਕੇ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਚਯਾ ਰਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਦ
ਵਿਗਟ ਹੈ. ਅੰ ਭਾਤ ਮਾ ਕੇ ਚਯਾ ਰਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਵਿਯਕੇ ਹੈ; ਤੇ ਸੇ ਓ-
ਕਾਰ ਕੀ ਚਯਾ ਰਿਭਾਤਾ ਰੂਪ ਪਾਦਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਦ ਅਕਾਰ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਥਮਤਾ ਤੀਨੁ ਮੈਂ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਹੋਨੇ ਤੋਂ ਵਿਯਕ ਵਿਗਟ ਅਕਾਰ ਕਾ ਅ-
ਭੇਦ ਚਿਤਨ ਕਰੇ. ਜੇ ਸਾਤ ਅੰਗ ਉਨੀਸ ਮੁਖ ਵਿਯਕੇ ਕਰੇ, ਸੇਈ;

ਸਾਤ ਅੰਗ ਅੰ ਉਨੀਸ ਮੁਖ ਤੇ ਜਸ ਕੇ ਬੀ ਜਾਨਨੇ ਯੋਗਜ ਹੈ
ਪਰੰਤੂ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ:- ਵਿਯਕੇ ਜੇ ਅੰਗ ਅੰ ਮੁਖ ਹੈ:- ਸੇ ਤੋਂ ਈਯ
ਰਹਿਤ ਹੈ. ਅੰ ਤੇ ਜਸ ਕੇ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੇਵਤਾ, ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਤਿਪ-
ਤੀ ਅੰ ਮੁਖਾਦਿਕ ਅੰਗ ਸੇ ਮਨੇ ਮਯ ਹੈ. ਤੇ ਜਸ ਕਾ ਭੋਗ ਸੁਛ ਮ ਹੈ.
ਯਦਯ ਪਿਭੋਗ ਨਾਮ ਸੁਖ ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਕੇ ਗਜਾਨਨ ਕਾ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ
ਸੁਲਤਾ ਅੰ ਸੁਛ ਮਤਾ ਕਹਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਤਥਾ ਪਿ ਬਾਯਜ ਜੇ ਸੁਖ
ਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਜੇ ਸੁਖ ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਛਾ
ਤਕਾਰ ਸੇ ਸੁਲ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰ ਮਾਨਸ ਜੇ ਸੁਖ ਦਾਦਿਕ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧ
ਤੋਂ ਜੇ ਭੋਗ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਸੁਛ ਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਵਿਯਕ ਤੋਂ ਸੁ-
ਲ ਕਾ ਭੋਗ ਸੁਤਿ ਵਿਖੇ ਕਹਯਾ ਹੈ. ਅੰ ਤੇ ਜਸ ਸੁਛ ਮ ਕਾ ਭੋਗ ਕਹਯਾ
ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਤੇ ਜਸ ਕੇ ਭੋਗ ਜੇ ਸੁਖ ਦਾਦਿਕ ਹੈ, ਸੇ ਤੋਂ ਮਾਨਸ ਹੈ; ਯਾ
ਤੋਂ ਸੁਛ ਮ ਹੈ. ਅੰ ਤਿਨ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਕਰਿਕੇ ਵਿਯਕੇ ਭੋਗ ਬਾਯਜ ਸੁ-
ਖ ਦਾਦਿਕ ਹੈ; ਸੇ ਸੁਲ ਹੈ. ਅੰ ਵਿਯਕ ਬਹਿਰ ਪ੍ਰਗਯ ਹੈ, ਤੇ ਜਸ ਅੰਤਰ
ਪ੍ਰਗਯ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਵਿਯਕੀ ਅੰਤਰ ਕਰਣ ਕੀ ਵਿਤਿ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਯਾ

ਹੈ, ਜੋ ਬਾਹਿਰ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਐ ਤੇਜਸ ਕੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ਹੈ.

ਜੇਮੈ ਵਿਯੁਕਾ ਐ ਵਿਗਟ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੈ, ਤੇਮੈ ਤੇਜਸ ਕੁੰਬੀ ਹਿ-
ਰਲਜਗਾਰਬੁ ਰੁਪ ਜਾਨੈ. ਕਾਹੇ ਤੈ, ਜੁਛਮ ਉਪਾਧਿ ਤੇਜਸ ਕੀ ਹੈ, ਐ
ਜੁਛਮ ਹੀ ਹਿਰਲਜਗਾਰਬੁ ਕੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਦੇਨੁ ਵਾ ਕੀ ਏਕਤਾ ਜਾਨੈ. ਤੇ-
ਜਸ ਹਿਰਲਜਗਾਰਬੁ ਕੀ ਏਕਤਾ ਜਾਨਿਕੇ ਓਕਾਰ ਕੀ ਵਿਤੀਯ ਮਾਤ੍ਰਾ
ਉਕਾਰ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਅਭੇਦ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਮਾਤ੍ਰਾ ਮਾਕੇ ਚਜਾਗਿਧਾ
ਦਨ ਮੈਂ ਵਿਤੀਯ ਪਾਦ ਤੇਜਸ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਪਾਦਨ ਮੈਂ ਹਿਰਲਜਗਾਰਬੁ
ਦੁਸਰਾ ਪਾਦ ਹੈ. ਓਕਾਰ ਕੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਮੈਂ ਵਿਤੀਯ ਮਾਤ੍ਰਾ ਉਕਾਰ ਹੈ. ਵਿਤੀ-
ਯਤਾ ਤੀਨੁ ਮੈਂ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਤੀਨੁ ਕੀ ਏਕਤਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ.

ਐ ਪ੍ਰਾਗਜ ਕੁੰਬੀ ਯੁਕਤ ਰੁਪ ਜਾਨੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਪ੍ਰਾਗਜ ਕੀ ਕਾਰਣ
ਉਪਾਧਿ ਹੈ; ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਬੀ ਕਾਰਣ ਉਪਾਧਿ ਹੈ. ਈਸ਼ਵਰ ਐ ਪ੍ਰਾ-
ਗਜ ਪਾਦਨ ਮੈਂ ਵਿਤੀਯ ਹੈ. ਓਕਾਰ ਕੀ ਵਿਤੀਯ ਮਾਤ੍ਰਾ ਮਕਾਰ ਹੈ. ਤੀ
ਸਰਾਪਨ ਤੀਨੁ ਮੈਂ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਤੀਨੁ ਕੀ ਏਕਤਾ ਜਾਨੈ ਐ
ਇਹ ਪ੍ਰਾਗਜ ਪ੍ਰਾਗਜਾਨ ਘਨ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜਾਗਤ ਐ ਸਵਪ੍ਰਕੇ ਜਿਤ
ਨੇਗਜਾਨ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਖਾਧਿ ਵਿਖੈ ਘਨ ਕਹਿਏ ਏਕ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਰੁਪ
ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਗਜਾਨ ਘਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਆਨੰਦ ਭੁਕ-
ਬੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਗਜ ਸੁਤਿ ਨੈ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਮਾਦ੍ਰਿਤ
ਜੇ ਆਨੰਦ ਹੈ, ਤਾਕੁ ਇਹ ਪ੍ਰਾਗਜ ਭੇਗੋ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਆਨੰਦ ਭੁਕ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਜੇਮੈ ਤੇਜਸ ਐ ਵਿਯੁਕਾ ਭੇਗ ਰਿਖਟੀ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇਮੈ ਪ੍ਰਾਗਜ
ਕੇ ਭੇਗ ਕੀ ਬੀ ਰਿਖਟੀ ਕਹਿਏ ਹੈ:- ਚੇਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਹਿਤ ਜੇ-
ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੀ ਵਿਤਿ ਹੈ, ਜੇ ਅਧਜਾਤਮ ਹੈ. ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ ਮਾਦ੍ਰਿਤ
ਜੇ ਸਵਰੂਪ ਆਨੰਦ, ਜੇ ਅਧਿਭੂਤ ਹੈ, ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਅਧਿਦੇਵ ਹੈ; ਇ
ਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਵਿਯੁ ਤੇ ਬਹਿਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਹੈ, ਐ ਤੇਜਸ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਹੈ,
ਐ ਪ੍ਰਾਗਜ ਪ੍ਰਾਗਜਾਨ ਘਨ ਹੈ.

ਐਸਾ ਜੇ ਤੀਨੁ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਜੇ ਉਪਾਧਿ ਕਹਿਕੇ ਹੈ. ਵਿਯੁ ਕੇ.

ਸੁਲ ਸੁਛਮ ਅਗਜਾਨ ਤੀਨਿ ਉਧਾਇਹੈ. ਐ ਤੇਜਸਵੀ ਸੁਛਮ ਅਗਜਾਨ ਦੇ ਉਧਾਇਹੈ. ਐ ਪ੍ਰਾਗਜ ਵੀ ਏਕ ਅਗਜਾਨ ਉਧਾਇਹੈ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਉਧਾਇ ਵੀ ਨੁਜਨਤਾ ਅਧਿਕਤਾ ਮੈਂ ਤੀਨੁ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਪਰ ਮਾਰਬ ਕਰਿ ਕੇ ਸੁਰੂਪ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ.

ਵਿਸ਼, ਤੇਜਸ, ਪ੍ਰਾਗਜ, ਇਨ ਤੀਨੁ ਵਿਖੈ ਅਨੁਗਤ ਜੇ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਜੇ ਪਰ ਮਾਰਬ ਮੈਂ ਤੀਨੁ ਉਧਾਇ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਤੀਨੁ ਉਧਾਇਕਾ ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਤੁਰੀਯ ਹੈ, ਜੇ ਬਹਿਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਨਹੀਂ, ਐ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਨਹੀਂ, ਐ ਪ੍ਰਾਗਜਾਨ ਘਨ ਬੀ ਨਹੀਂ, ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਐ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ, ਐ ਬੋਧਿਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਕਿਸੀ ਸਬਦ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ, ਐਸਾ ਜੇ ਤੁਰੀਯ ਹੈ; ਤਾ ਕੁੰ ਪਰ ਮਾਤ ਮਾ ਕਾ ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਈ ਸੁਰ ਸਾਂਝੀ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨੈ.

ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਕਰਜਾ ਏਕ ਤੇ ਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਏਕ ਅਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ. ਤੀਨਿ ਪਾਦ ਤੇ ਅਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਏਕ ਪਦ ਤੁਰੀਯ ਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇ ਸੁਰੂਪ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਓਕਾਰ ਕੇ ਬੀ ਦੇ ਸੁਰੂਪ ਹੈ. ਅਕਾਰ ਓਕਾਰ ਮਕਾਰ ਏ ਤੀਨਿ ਮਾਤਾ ਰੂਪ ਜੇ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਜੇ ਤੇ ਅਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ, ਐ ਤੀਨੁ ਮਾਤਾ ਵਿਖੈ ਵਜਾਧਕ ਜੇ ਅਜਿਭੁਤਾਤਿਧਿ ਯਰੂਪ ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਚੇਤਨ ਹੈ ਜੇ ਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੇ ਓਕਾਰ ਕਾ ਪਰ ਮਾਰਬ ਰੂਪ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਸੂਤਿ ਵਿਖੈ ਅਮਾਤ ਸਬਦ ਕਰਿ ਕੇ ਕਰਜਾ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ, ਤਾ ਪਰ ਮਾਰਬ ਸੁਰੂਪ ਵਿਖੈ ਮਾਤਾ ਵਿਭਾਗ ਹੈ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੇ ਅਮਾਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਸੁਰੂਪ ਵਾਲਾ ਜੇ ਓਕਾਰ ਹੈ ਤਾ ਕਾ ਦੇ ਸੁਰੂਪ ਵਾਲੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਜਾਨੈ.

ਵਜਸ੍ਰਿ ਐ ਸਮਸ੍ਰਿ ਜੇ ਸੁਲ ਪ੍ਰਧੰਚ ਤਾ ਸਹਿਤ ਵਿਸ਼ ਐ ਵਿਰਾਟ ਕਾ ਅਕਾਰ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਜਾਨੈ. ਆਤਮਾ ਕੇ ਜੇ ਪਾਦ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਵਿਸ਼ ਆਦਿ ਹੈ, ਐ ਓਕਾਰ ਕੀ ਮਾਤਾ ਵਿਖੈ ਅਕਾਰ ਆਦਿ ਹੈ;

ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਨੂੰ ਏਕ ਜਾਨੈ. ਸੁਛਮ ਖੂਬ ਦ ਮਹਿਤ ਜੇ ਹਿਰਲੁ ਜਗਰੁ ਰੂਪ
 ਤੇ ਜਸ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਉਕਾਰ ਰੂਪ ਜਾਨੈ. ਤੇ ਜਸ ਬੀ ਦੁਸਰਾ ਹੈ. ਐ ਉਕਾਰ ਬੀ
 ਦੁਸਰਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਨੂੰ ਕੁੰ ਏਕ ਜਾਨੈ. ਕਾਰਣ ਉਪਾਧਿ ਮਹਿਤ ਜੇ ਈਸ਼ਰ
 ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਗਜ ਹੈ ਤਾ ਕੁੰ ਮਕਾਰ ਰੂਪ ਜਾਨੈ. ਜੇ ਮੈ ਈਸ਼ਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਗਜ ਤੀਸ-
 ਰਾ ਹੈ, ਤੇ ਮੈ ਮਕਾਰ ਬੀ ਤੀਸਰਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਈਸ਼ਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਗਜ ਮੈ ਮਕਾ-
 ਰ ਕੁੰ ਏਕ ਜਾਨੈ. ਤੀਨੁ ਵਿਖੈ ਅਨੁਗਤ ਜੇ ਪਰਮਾਰਥ ਰੂਪ ਤੁਰੀਯ ਹੈ; ਤਾ
 ਕੁੰ ਉਕਾਰ ਵਰਣ ਕੀ ਤੀਨਿ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਖੈ ਅਨੁਗਤ ਜੇ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪਰਮਾ-
 ਰਥ ਰੂਪ ਅਮਾਤ੍ਰ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਅਤ੍ਰਿਨ ਜਾਨੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਾ ਵਿਰ ਵਿਖੈ ਤੁ-
 ਰੀਯ ਅਨੁਗਤ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਕਾਰਾ ਵਿਰ ਤੀਨਿ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਖੈ ਅਮਾਤ੍ਰ ਅ-
 ਨੁਗਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਉਕਾਰ ਕੇ ਅਮਾਤ੍ਰ ਰੂਪ ਕੁੰ ਮੈਂ ਤੁਰੀਯ ਕੁੰ ਏਕ ਜਾਨੈ. ਇ-
 ਸਹੀਤਿ ਮੈਂ ਅਤਮਾ ਕੇ ਧਾਵ ਮੈਂ ਉਕਾਰ ਕੀ ਜੇ ਮਾਤ੍ਰਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਏਕ-
 ਤਾ ਜਾਨਿ ਕੇ ਲਯ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ.

ਮੈਲ ਲਯ ਚਿੰਤਨ ਕਹਿਏ ਹੈ:- ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਜੇ ਅਕਾਰ ਹੈ; ਜੇ ਤੇ ਜ-
 ਸ ਰੂਪ ਉਕਾਰ ਮੈਂ ਲਯਾਗ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਉਕਾਰ ਰੂਪ ਹੈ. ਮੈਸਾ ਜੇ ਚਿੰਤਨ
 ਕਰਨਾ, ਮੈ ਯਾ ਅਯਾਨ ਮੈਂ ਲਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਸਾ ਹੀ ਮੈਰ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਖੈ
 ਬੀ ਜਾਨਿ ਲੇਨਾ. ਮੈਰ ਜਾ ਉਕਾਰ ਵਿਖੈ ਅਕਾਰ ਕਾ ਲਯ ਕਿਯਾ ਹੈ.
 ਤਾ ਤੇ ਜਸ ਰੂਪ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਜ ਰੂਪ ਜੇ ਮਕਾਰ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਲਯ
 ਕਰੈ. ਮੈ ਪ੍ਰਾਗਜ ਰੂਪ ਜੇ ਮਕਾਰ ਹੈ ਤਾ ਕੁੰ ਤੁਰੀਯ ਰੂਪ ਜੇ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪ-
 ਰਮਾਰਥ ਰੂਪ ਅਮਾਤ੍ਰ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਲੀਨ ਕਰੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸੁਛਮ ਕੀ
 ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਲਯ ਸੁਛਮ ਵਿਖੈ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਜੇ ਅਕਾਰ
 ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਤੇ ਜਸ ਰੂਪ ਉਕਾਰ ਮੈਂ ਲਯ ਬਨੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਛਮ ਕੀ ਉਤਪਤਿ
 ਮੈਂ ਲਯ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਜੇ ਅਕਾਰ ਹੈ ਤਾ-
 ਕਾ ਤੇ ਜਸ ਰੂਪ ਉਕਾਰ ਮੈਂ ਲਯ ਬਨੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਛਮ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ
 ਲਯ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਤੇ ਜਸ ਰੂਪ ਜੇ ਉਕਾਰ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ
 ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਾਗਜ ਰੂਪ ਜੇ ਮਕਾਰ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਲਯ ਬਨੈ ਹੈ. ਯਾ

ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੁ ਆਦਿਕ ਕੇ ਗੁਹਲ ਤੋਂ ਸਮਝਿ ਜੈ ਵਿਰਾਟ ਆ-
ਦਿਕ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ; ਐਂ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਜੈ ਤਿਧੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਸਰ੍ਹ-
ਕਾ ਗੁਹਲ ਜਾਨਨਾ. ਜਾ ਪ੍ਰਾਗਜ ਰੂਪ ਮਕਾਰ ਵਿਖੇ ਉਕਾਰ ਲਯ ਕਿ
ਯਾ ਹੈ ਤਾ ਮਕਾਰ ਕੁੰ ਤੁਰੀਯ ਰੂਪ ਜੈ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਰੂਪ ਅ-
ਮਾਤ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਕਰੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਉਕਾਰ ਕੇ ਪਰਮਾਰਥ ਸ਼ੁਰੂ
ਪਕਾ ਤੁਰੀਯ ਸੈਂ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਸੇ ਤੁਰੀਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਐਂ ਸੁਧ ਵਿਖੇ ਈ
ਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਦੇਨੁ ਕਲਧਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਜਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਕਲਧਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਤਾ
ਕਾ ਸ਼ੁਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਈ ਸ਼ੁਰ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਗਜ ਰੂਪ ਮਕਾਰ ਕਾ ਲਯ
ਬਨੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਜੈ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ਼ੁਰੂਪ ਅਮਾਤ ਵਿਖੇ ਸ-
ਰ੍ਹ ਕਾਲਯ ਕਿਯਾ ਹੈ; “ਸੇ ਮੈਂ ਹੁੰ” ਐਸਾ ਏਕਾਗ੍ਰ ਚਿੰਤ ਹੋਇ ਕੇ ਚਿੰਤਨ
ਕਰੈ. ਸਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਰੂਪ, ਐਂ ਅਸੰਗ, ਅਦ੍ਯ, ਅਸੰਸਾਰੀ, ਨਿ-
ਤ੍ਯ ਮੁਕੁ, ਨਿਰਭਯ, ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਜੈ ਉਕਾਰ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ਼ੁਰੂਪ
“ਸੇ ਮੈਂ ਹੁੰ” ਐਸਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੈ ਸੈਂ ਗਿਆਨ ਉਦਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ
ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਿ ਰੂਪ ਫਲ ਕਾ ਦੇਨੈ ਵਾਲਾ ਇਹ ਉਕਾਰ ਕਾ
ਨਿਰ੍ਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ. ਸੇ ਸਰ੍ਹ ਸੈਂ ਉਤਮ ਹੈ.

ਜੇ ਪੁਰ੍ਹ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਉਕਾਰ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਪ ਕੁੰ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਸੇ ਮੁਨਿ ਹੈ. ਜੇ
ਨਹੀਂ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਸੇ ਮੁਨਿ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਮਨਨ ਕਰਨੈ ਵਾਲੇ
ਕਾ ਹੈ. ਇਹ ਉਕਾਰ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਰੂਪ ਹੈ. ਜਾ ਕੇ ਉਕਾਰ ਕਾ ਚਿੰਤ
ਨ ਰੂਪ ਮਨਨ ਨਹੀਂ ਸੇ ਮੁਨਿ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਮਾਂਡੂਕਯ ਉਪਨਿਖਦ ਵੀਰੀ
ਤਿ ਸੈਂ ਸੰਖੇਪ ਤੋਂ ਉਕਾਰ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਹਿਆ ਹੈ. ਐਂ ਰਬੀ ਨ੍ਰਿਸਿੰਹ ਤਾਪ-
ਨੀ ਆਦਿਕ ਉਪਨਿਖਦ ਨ ਮੈਂ ਯਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ. ਇਹ ਉਕਾਰ ਕਾ ਚਿੰ
ਤਨ ਪਰਮਹੰਸ ਕਾ ਗੋਪਯ ਧਨ ਹੈ. ਬਹਿਰਮੁਖ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਯਾ ਵਿਖੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ; ਅਤੀਤ ਅੰਤਰਮੁਖ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ. ਗ੍ਰਿਹ-
ਸ਼ੁਕ ਯਾ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਧਨ ਪੁਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਗਾਦਿਕ ਰਹਿਤ
ਪਰਮਹੰਸ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ.

ਪੁਰੁਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਓਕਾਰ ਰੂਪ ਤੋਂ ਯਜਾਨ ਵਿਏ ਤੋਂ ਗਜਾਨ ਦੁ-
 ਮਾਰਾ ਮੋਛ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਜਾ ਪੁਰੁਖ ਵੀ ਇਸ ਲੋਕ ਕੇ ਭੋਗਨ ਮੈਂ ਅਬ-
 ਵਾ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੇ ਭੋਗਨ ਮੈਂ ਕਾਮਨਾ ਹੋਵੇ ਤੀ ਬ੍ਰਹੇਗਾਗਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ.
 ਮੈਂ ਹਠ ਮੈਂ ਕਾਮਨਾ ਕੁੰ ਰੇ ਕਿਰੇ, ਧਨ ਪੁਤਾ ਦਿਕਨ ਕੁੰ ਭਾਗਿ ਕੇ, ਪਰ
 ਮਹੀ ਸਗਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਓਕਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਯਜਾਨ ਕਰੇ; ਤਾਂ ਕੁੰ ਭੋ-
 ਗ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਹੈ. ਜਾ ਤੋਂ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ,
 ਕਿੰਤੂ ਯਜਾਨ ਕਰਤੇ ਹੀ ਸਰੀਰ ਭਾਗ ਤੋਂ ਅਨੰਤਰ ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਵੀ
 ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਸ ਲੋਕ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਰੇ ਕਿਰੇ ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਲ-
 ਗਾ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਇਸ ਲੋਕ ਮੈਂ ਅਭੀਤ ਵਿਬੂਤਿ ਵਾਲੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਤ ਸੰਗੀ ਕੁ-
 ਲ ਮੈਂ ਜਨਮ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਪੁਰੁਹ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋ-
 ਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਪੁਰੁਹ ਜਨਮ ਕੇ ਯਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰਨ ਤੋਂ ਫੇਰਿ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ
 ਅਬਵਾ ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾਂ ਤੋਂ ਗਜਾਨ ਹੋਇਕੇ ਮੋਛ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਰੇ ਕਿਰੇ ਓਕਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ
 ਕੇ ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਲਗਾ ਜਾ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਸਰੀਰ ਭਾਗਿ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੁੰ ਜਾਵੇ ਹੈ.
 ਤਹਾਂ ਮਨੁਖ ਜਨ ਕੁੰ, ਪਿਤਰਨ ਕੁੰ, ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਦੁਰਲਭ ਜੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹੈ,
 ਤਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੇ ਭੋਗੀ ਹੈ. ਜਿਤਨੀ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰਭ ਕੀ ਵਿਬੂਤਿ ਹੈ, ਜੇ
 ਸਾਰੀ ਸਤ੍ਯ ਸੰਕਲਪਾਦਿਕ ਵਿਬੂਤਿ ਇਸ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਜਾ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੁੰ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਮਾਰਗ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਹੈ
 ਜੇ ਪੁਰੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਤਤਪਰ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਮਰਣ ਸਮਯ ਇੰ
 ਦ੍ਰਿਯ ਅੰਤ ਸ਼ਰਣ ਯਜਾਨ ਪਿ ਸਾਰੇ ਮੁਰਛਿਤ ਹੈ. ਕਹੀਂ ਜਾਨੈ ਮੈਂ ਸਮਰ-
 ਥ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਯਮ ਕੇ ਦੂਤ ਤਾ ਕੇ ਸਮੀਪ ਆਵੇ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਤਾ ਕੇ ਲਿੰਗ ਸ-
 ਰੀਰ ਕੁੰ ਲੇ ਜਾਵੇ. ਪਰੰਤੂ ਅਗਨਿਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਤਾਂ ਕੁੰ ਮਰ-
 ਣ ਸਮਯ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਨਿਕਾਸਿ ਕੇ ਅਪਨੇ ਲੋਕ ਕੁੰ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਅ-
 ਗਨਿ ਲੋਕ ਤੋਂ ਦਿਨਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਤਿਸ ਤੋਂ ਬ੍ਰ-
 ਲਪੰਛ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਅਪਨੇ ਲੋਕ ਕੁੰ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਤਿਸ ਤੋਂ

ਆਗੇ ਉਤਰਾਯਲ ਜੇ ਖਟਮਾਸ ਹੈ, ਤਿਨਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਲੇ
ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਸੇਵਤਸਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ
ਹੈ ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਦੇਵਲੋਕ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ
ਆਗੇ ਵਾਯੁ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਸੂਰ
ਯ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਚੰਦ ਦੇਵਤਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ
ਆਗੇ ਵਿਜੁਲੀ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਅਪਨੇ ਲੋਕ ਮੈਂ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਤ
ਹਾਂ ਵਿਜੁਲੀ ਕੇ ਲੋਕ ਮੈਂ ਤਿਸ ਉਪਾਸਕ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਹਿਰਲਜਗਰਬੁਕੀ
ਆਗਾਤਾ ਤੋਂ ਦਿਵਜਪੁਰੁਖ ਹਿਰਲਜਗਰਬੁ ਲੋਕਵਾਸੀ ਹਿਰਲਜਗ-
ਰਬੁ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਤਾ ਕੇ ਲੋਕ ਮੈਂ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਸੇ ਪੁਰੁਖ ਵਿਜੁਲੀ ਕੇ ਲੋਕ ਤੋਂ
ਵਰੁਣ ਕੇ ਲੋਕ ਮੈਂ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਵਿਜੁਲੀ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਸਾਥ
ਆਵੇ ਹੈ, ਵਰੁਣ ਕੇ ਲੋਕ ਤੋਂ ਇੰਦੁ ਲੋਕ ਮੈਂ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ, ਅੰ ਵਰੁਣ ਦੇਵਤਾ
ਬੀ ਇੰਦੁ ਲੋਕ ਤੋਂ ਹੀ ਹਿਰਲਜਗਰਬੁ ਲੋਕਵਾਸੀ ਪੁਰੁਖ ਅੰ ਉਪਾਸ-
ਕ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਇੰਦੁ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਲੋਕ ਤੋਂ
ਤ੍ਰੀਦੇਵੁ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹੇ ਹੈ, ਤਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਤਿਨ ਦੇਵੁ ਕੇ ਸਾ-
ਥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਲੇ ਜਾਨੇ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਮੈਂ ਤਾ
ਦਿਵਜਪੁਰੁਖ ਕੇ ਸਾਥ ਸੇ ਉਪਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕਾ ਅ-
ਧਿਪਤਿ ਹਿਰਲਜਗਰਬੁ ਹੈ, ਸੁੰਦਰਮ ਸਮਾਜਿਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਚਿਤਨ
ਹਿਰਲਜਗਰਬੁ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਕੁੰਕਾਰੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੇ ਹੈ, ਕਾਰਯ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਕੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕਹੇ ਹੈ.

ਯਦ੍ਯਪਿ ਪੁਰੁਵਹੀ ਤਿਸੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ
ਕਹਿਕੇ ਕਹੀ ਹੈ, ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਕੁੰ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਚਾਹਿ-
ਏ ਹੈ, ਤਬਾਪਿ ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਗਯਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅੰ ਕਾਮਨਾ
ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਤੋਂ ਜਾ ਕੁੰ ਗਯਾਨ ਹੁਆ ਨਹੀਂ, ਤਾ ਕੁੰ ਕਾਰੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਸਾ-
ਯਾਜਨ ਰੂਪ ਮੋਢ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪੁ ਜੇ ਉਪਾਸਕ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ
ਹਿਰਲਜਗਰਬੁ ਕੇ ਸਮਾਨ ਵਿਭੂਤਿ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਸਤ੍ਯ ਸੰਕਲ-

ਧਰੇਵੇਂ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਤੈਸਾਈ ਉਸ ਕਾ ਸ਼ਰੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਿ
ਨ ਭੋਗਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ, ਸੇ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਸੰਕਲਪ ਤੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਏ-
ਕ ਸਮਯ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਰਨ ਮੈਂ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਭੋਗਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ, ਤੈ ਤਾਹੀ
ਸਮਯ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਂ ਉਨ ਕੇ ਭੋਗਨ ਦੀ ਜੁਦੀ ਜੁਦੀ ਸਾਮਗੀ ਉਪ
ਜੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕਜਾ ਕਰੇ ਜੇ ਕਹੁ ਸੰਕਲਪ ਕਰੇ ਸੇਈ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੇ-
ਤੁ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤਿ ਪਾਲਨ ਸੰਗਰਛੇ ਤਿਕੇ ਮੈਰ ਸਾਹੀ ਵਿਬੂਤਿ ਏ
ਜ਼ਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾਹੀ ਹੁੰ ਸਾ ਯੁਜਨ ਮੈਂ ਛ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਹਿਰਲਜ
ਗਰੁਭ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੁਆ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸੰਕਲਪ ਸਿੰਧ ਦਿਲਜ ਪਦਾਰਥ
ਨ ਕੁੰ ਭੇਰਿ ਕੇ ਪੁਲਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜਬ ਹਿਰਲਜ ਗਰੁਭ ਕੇ ਲੋਕ ਕਾਨਾ ਸੁਹੇਵੇ
ਤਬ ਗਜਾਨ ਹੋਇ ਕੇ ਉਧਾਸ ਕਰੁੰ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਜੇਮੈ ਫਿਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਦੀ
ਪ੍ਰਾਪੁ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇਮੈ ਮੈਰ ਬੀ ਉਪਨਿਖਦਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਦੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕਰੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੇਂ ਇਹੀ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੇਤੁ ਅਹੰਗੁਰ
ਉਧਾਸਨਾ ਬਿਨਾ ਮੈਰ ਉਧਾਸਨਾ ਤੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.
ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਭਾਸਨ ਕਾਰਨ ਨੈ ਚਤੁਰਬ ਅਧਿਆਤਮ ਮੈਂ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ ਮੈਂ ਨਰਥ ਦੇ ਜ਼ਰਕਾ ਸਿਵਰੂਪ ਤੇਂ ਮੈਂ ਸਾਲਿਗੁ
ਮਕਾ ਵਿਜ਼ਰੂਪ ਤੇਂ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਧਿਆਨ ਹੈ. ਅਹੰਗੁਰ
ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਮਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੇਂ ਆਦਿਤਜ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਤੇਂ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ
ਹੈ ਸੇ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਧਿਆਨ ਹੈ, ਅਹੰਗੁਰ ਨਹੀਂ. ਤਿਨ ਤੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾ-
ਪੁ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਸਗਲ ਅਥਵਾ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਅਪਨੇ ਤੇਂ ਅਭੇਦ
ਕਰਿ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ, ਤਾਹੁੰ ਅਹੰਗੁਰ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਾਹੀ ਤੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋ-
ਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਪੁਰਵ ਕਹਨਾ ਜੇ ਮਾਰਗ ਹੈ. ਤਾਹੁੰ ਉਤਗਾਯਨ ਮਾਰਗ ਕਰੇ ਹੈ
ਮੈਂ ਦੇਵ ਮਾਰਗ ਬੀ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਾ ਦੇਵ ਮਾਰਗ ਤੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੁੰ ਜੇ ਉਧਾਸ
ਕਰਾਵੇ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਦੇਰਿ ਸੰਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ. ਕਿੰਤੁ ਗਜਾਨ ਹੋਇ ਕੇ ਵਿ-

ਦੇਹ ਮੁਕਿ ਕੁੰਘਾ ਧੁੰਦੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਜੇ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸਾ ਦਿ
ਕਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਬੀ ਅਧੇਛਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੋਕ ਮੈਂ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸਾ ਦਿ
ਕਸਾਧਨ ਬਿਨਾ ਹੀ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਕਹੈ ਤੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੋਕ ਮੈਂ ਤਮੇ ਗੁਰੁ ਰਜੇ ਗੁ
ਲ ਕਹੈ ਤੈਂ ਲੇਸ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਕੇਵਲ ਸਤ੍ਰਗੁਰੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਹ ਲੋਕ ਹੈ. ਤਮੇ ਗੁਰੁ ਨ
ਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਜੜਤਾ ਮਾਲ ਸਜਾ ਦਿਕ ਨਹੀਂ. ਰਜੇ ਗੁਰੁ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈਂ ਕਾਮ ਕ੍ਰੇ-
ਧਾ ਦਿਰੁਪ ਰਜੇ ਗੁਰੁ ਕਾ ਕਾਰਜ ਦਿਛੇ ਪਨਹੀਂ. ਕੇਵਲ ਸਤ੍ਰਗੁਰੁ ਹੈ. ਯਾ
ਤੈਂ ਸਤ੍ਰਗੁਰੁ ਕਾ ਕਾਰਜ ਗਜਾਨ ਰੁਪ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾ ਲੋਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ.

ਓਕਾਰ ਕੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੁੰਤੈ ਜੇ ਪੁਰੁ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀ ਹੈ, ਤਬ ਓਕਾਰ
ਕੀ ਮਾਤਾ ਕਾ ਅਰਥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਚਿੰਤਨ ਕਿਆ ਹੈ:- ਸ਼ੁਲ ਉਪਾਧਿ
ਸਹਿਤ ਵਿਰਾਟ ਵਿਸ਼ਵ ਚੇਤਨ ਅਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚਨ ਹੈ. ਸੁਛਮ ਉਪਾਧਿ ਸ-
ਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤੇਜਸ ਓਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚਨ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਉਪਾਧਿ
ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਈਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਮਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚਨ ਹੈ. ਐਸਾ ਅਰਥ ਜੇ ਪੁ-
ਰੁ ਚਿੰਤਨ ਕਿਆ ਹੈ. ਤਾ ਕੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੋਕ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐਸੇ ਸਤ੍ਰਗੁਰੁ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੈਂ ਐਸਾ ਦਿਵੇਚਨ ਹੋਵੈ ਹੈ:- ਸ਼ੁਲ ਉਪਾਧਿ ਕਰਿ ਕੇ ਚੇਤਨ
ਮੈਂ ਵਿਰਾਟ ਪਨਾ ਐ ਵਿਸ਼ਵ ਪਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸ਼ੁਲ ਸਮਜਿ ਕੀ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ ਵਿਰਾਟ ਪਨਾ ਐ ਸ਼ੁਲ ਵ੍ਯਾਜਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪਨਾ
ਹੈ. ਐਸੇ ਸਮਜਿ ਵ੍ਯਾਜਿ ਸ਼ੁਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਬਿਨਾ ਵਿਰਾਟ ਭਾਵ ਐ ਵਿ-
ਸ਼ਵ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ ਤੇ ਸੋ ਸੁ-
ਛਮ ਉਪਾਧਿ ਸਹਿਤ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤੇਜਸ ਚੇਤਨ ਉਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚਨ
ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸਮਜਿ ਸੁਛਮ ਉਪਾਧਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤਾ
ਐ ਵ੍ਯਾਜਿ ਸੁਛਮ ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ, ਤੇਜਸ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੁਛਮ
ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਬਿਨਾ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤਾ ਐ ਤੇਜਸ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ
ਨਹੀਂ. ਤੇ ਸੋ ਮਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚਨ ਈਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਾਗਜ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸਮਜਿ ਅਗਜਾ-
ਨ ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਤਾ, ਐ ਵ੍ਯਾਜਿ ਅਗਜਾਨ
ਉਪਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਗਜ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਗਜਾਨ

ਉਧਾਧਿਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਬਿਨਾਈ ਜ਼ਰਤਾ: ਐ ਪ੍ਰਾਗਯਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
 ਜੇ ਦ੍ਰੁਜਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਅਨਯਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ
 ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਜਾਕਾਰੂਪ ਅਨਯਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਤੀ
 ਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਤਾ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਏਕ ਪੁਰੁਖ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਕੀ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਤਾ, ਐ ਦਾਦਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਤਾ ਦਿਕ ਰੂਪ ਭਾਨ ਹੋਵੇ
 ਹੈ. ਜੇ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਧਿੰਡੀ ਪਰਮਾਰਥ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਸੁ-
 ਲ ਸੁਛਮ ਕਾਰਣ ਉਧਾਧਿਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੋਂ ਜੇ ਵਿਰਾਟ ਵਿਸ਼ਵਾ ਦਿਕ ਰੂਪ
 ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਮਿਥਯਾ ਹੈ; ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਜੇ ਚੇਤਨ ਸਰਵ ਭੇਦ
 ਰਹਿਤ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਵਿਰਾਟ ਐ ਵਿਸ਼ਵਾ ਜੇ ਭੇਦ ਹੈ, ਜੇ ਉਧਾਧਿ ਤੋਂ ਦੇਨੁ ਕੀ
 ਯਜਨ ਧਿ ਸੁਲ ਹੈ, ਤਥਾ ਧਿ ਸਮਯਿ ਉਧਾਧਿ ਵਿਰਾਟ ਕੀ, ਐ ਹਜਸ੍
 ਵਿ ਉਧਾਧਿ ਵਿਸ਼ਵ ਕੀ ਜੇ ਸਮਯਿ ਹਜਸ੍ ਉਧਾਧਿ ਤੋਂ ਤਿਨ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ
 ਯਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰੂਪ ਤੋਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਜਸ ਕਾ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤੋਂ ਭੇਦ ਥੀ ਸ
 ਮਯਿ ਹਜਸ੍ ਉਧਾਧਿ ਤੋਂ ਹੈ; ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਗਯ
 ਕਾ ਭੇਦ ਥੀ ਸਮਯਿ ਹਜਸ੍ ਉਧਾਧਿ ਕੇ ਭੇਦ ਤੋਂ ਹੈ. ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਐ-
 ਜੇ ਪ੍ਰਾਗਯ ਕਾ ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਅਭੇਦ, ਐ ਤੇਜਸ ਕਾ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਤੋਂ ਅ-
 ਭੇਦ, ਤਥਾ ਵਿਸ਼ਵਾ ਵਿਰਾਟ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਲ ਉਧਾਧਿ
 ਵਾਲੇ ਕਾ ਸੁਛਮ ਉਧਾਧਿ ਵਾਲੇ ਤੋਂ, ਵਾ ਕਾਰਣ ਉਧਾਧਿ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਭੇਦ ਨ-
 ਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸੁਲ ਸੁਛਮ ਕਾਰਣ ਉਧਾਧਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤਾਗੇ ਤੋਂ ਚੇਤ-
 ਨ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭੇਦ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਅਨਾਤਮ ਐ
 ਥੀ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਅਨਾਤਮ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਅਵਿਦ੍ਯਾ
 ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤਿਨ ਕਾ ਥੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ
 ਭੇਦ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਮੈਂ ਸਰਵ ਭੇਦ ਰਹਿਤ, ਅਸੰਗ, ਨਿਰਵਿਕਾਰ,
 ਨਿਤ੍ਯ ਸੁਖ; ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਅਾਤਮਾ, ਚੰਕਾਰ ਕਾ ਲਛਣ ਸ਼ੁਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਰੂਪ ਤਿਸ ਉਧਾਸ ਕਰੁੰ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਤੋਂ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰ੍ਭ ਲੋਕ ਵਾ-
 ਸੀ ਕੁੰ ਮੈਂ ਸਾਰ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਯਦ੍ਯਪਿ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯਕੇ ਵਿਵੇਕ ਬਿਨਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਆਪਣੇ
 ਓਕਾਰ ਕਾ ਵਿਵੇਕ ਹੀ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਕਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਸੁਲ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇ
 ਤਨ ਮਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚ੍ਯ, ਸੁਲ ਉਧਾਧਿ ਕੁੰਯਾਗਿ ਕੇ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਮਕਾਰ
 ਕਾ ਲਛ੍ਯ, ਤੇ ਮੈ ਸੁਛ ਮ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਉਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚ੍ਯ; ਸੁਛ ਮ
 ਉਧਾਧਿ ਕੁੰਯਾਗਿ ਕੇ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਲਛ੍ਯ, ਕਾਰਣ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤ-
 ਨ ਮਕਾਰ ਕਾ ਵਾਚ੍ਯ ਕਾਰਣ ਉਧਾਧਿ ਕੁੰਯਾਗਿ ਕੇ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਲਛ੍ਯ
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਵਿਵੇਕ ਅਕਾਰ ਕਾ ਮਾਤ੍ਰ ਕੇ ਵਾ-
 ਚ੍ਯ। ਮੈ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਸਰਵ ਮਾਤ੍ਰ ਕੇ ਲਛ੍ਯ ਹੈ। ਤੇ ਮੈ ਨਾਮ
 ਰੂਪ ਸਕਲ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਉਕਾਰ ਵਰਣ ਕਾ ਵਾਚ੍ਯ ਹੈ। ਮੈ ਨਾਮ
 ਰੂਪ ਸਕਲ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਚੇਤਨ ਉਕਾਰ ਵਰਣ ਕਾ ਲਛ੍ਯ ਹੈ। ਮੈ-
 ਮੈ ਉਕਾਰ ਕਾ ਮੈ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਕਾ ਅਰਥ ਏਕ ਹੀ ਹੈ। ਯਾ ਤੇ ਉਕਾਰ ਕੇ ਵਿ-
 ਵੇਕ ਤੇ ਅਵੈਤ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਮੈ ਮੈ ਮਾਚਾਰ੍ਯ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਵਲ ਕਰਿ ਕੇ
 ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਮ ਜੇ ਮਯਜਮ ਸਿਖਜ, ਸੇ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈ ਧ੍ਰਿਤਿ ਹੋਇ ਕੇ
 ਗਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮ ਪੁਰਖਾਰਥ ਮੈ ਛੇਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੁਆ। ੧੬੮

ਨਿਰਗੁਣ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈ ਜਾ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਤਾ ਕੁੰ ਕਰਤ ਹਜ ਕਹੈ ਹੈ

ਸਵੇਯਾ ਛੰਦ.

ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਗੁਣ ਯਾਨ ਨਹੈ ਤੇ,
 ਸਗੁਣ ਈਸ਼ ਕਰਿ ਮਨ ਕੇ ਧਾਮ;
 ਸਗੁਣ ਉਧਾਸਨਾ ਨਹਿ ਹੈ ਤੇ,
 ਕਰਿ ਨਿਸ਼ਾਮ ਕਰਮ ਭੁਜਿ ਰਾਮ;
 ਜੇ ਨਿਸ਼ਾਮ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ,
 ਤੇ ਕਰਿਏ ਸੁਭ ਕਰਮ ਸਕਾਮ;
 ਜੇ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ,

ਤੈ ਸੁਟ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਰਿ ਜਾਮ. ੧੬੯

ਦੇਹਾ.

ਓਕਾਰ ਕੇ ਅਰਬ ਲਖਿ, ਕੁਯੇ ਕ੍ਰਿਤਾਰਬ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਿ;
ਪਛੈ ਜੁ ਯਾਹਿ ਤਰੰਗ ਤਿਹਿ, ਦਾਦੁ ਕਰਹੁ ਸੁਦ੍ਰਿਸ਼ਿ. ੧੭੦

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵਾਦਿ ਹਜਾ ਵਹਾਰਿ ਕਥੁ ਤਿਆਦਨ
ਮਯਜਮਾਧਿਕਾਰੀ ਸਾਧਨ ਵਰਣਨੰ
ਨਾਮ ਧੰਚ ਮਝਰੰਗ:

ਸਮਾਪ੍ਤ: ੫

ਸ੍ਰੀਗਣੇਸਾਯਨਮ:

ਅਥਸ੍ਰੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇ

ਖਡਗੁਰੰਗ:ਪ੍ਰਾਰੰਭ: ੬

ਅਥਗੁਰੁਦੇਵਾਦਿਸਾਧਨਮਿਥਜਾਵਰੁਣਨੰ.

ਦੇਹਾ.

ਚੇਤਨ ਭਿੰਨ ਅਨਾਤਮਸਥ, ਮਿਥਜਾ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਸਮਾਨ;
ਬੁੰਸੁਨਿ ਬੇਲੋਜ ਤੀਸਰੇ, ਤਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਮਤਿਮਾਨ. ੧

ਟੀਕਾ:- ਚਤੁਰਥ ਤਰੰਗਮੈਂ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁੰਉਪਦੇਸ਼ਕਾਪ੍ਰ-
ਕਾਰਕਹਜਾ. ਪੰਚਮ ਤਰੰਗਮੈਂ ਮਯਜਮਕੁੰ ਕਹਜਾ. ਯਾ ਤਰੰਗਮੈਂ ਕਨਿਯੁ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁੰਉਪਦੇਸ਼ਕਾਪ੍ਰਕਾਰਕਹੈਹੈ:- ਜਾਕੁੰ ਸੀਕਾ ਬਹੁਤ ਉਪਜੇ
ਤਾ ਕੀ ਯਦ੍ਯਪਿ ਬੁਧਿ ਤੀਵੁਹੈਹੈਹੈ, ਤਥਾਪਿ ਵਹ ਕਨਿਯੁ ਅਧਿਕਾ
ਰੀਹੈ. ਇਹ ਤਰੰਗ ਯੁਕ੍ਤਿ ਪ੍ਰਧਾਨਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਸੁਨੈ ਅਰਥਮੈਂ ਜਾਕੁੰ ਕੁਤ
ਰਕਉਪਜੇ, ਤਾਕੁੰ ਇਸ ਤਰੰਗਕਾ ਉਪਯੋਗਹੈ. ਕੁਤਰਕਦੂਖਿਤ ਬੁਧਿ
ਕਨਿਯੁ ਅਧਿਕਾਰੀਹੈਹੈਹੈ. ਤਾਕੁੰਉਪਦੇਸ਼ਕਾਪ੍ਰਕਾਰ ਯਾ ਤਰੰਗਮੈਂ
ਹੈ. ਪਹਲੇ ਤਰੰਗਮੈਂ ਪ੍ਰਣਵ ਉਪਾਸਨਾ ਐਂ ਜਗਤਕੀ ਉਤਪਤਿ ਨਿਰੂ
ਪਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ ਇਹਕਹਜਾ:- ਜੇਚੇਤਨਮੈਂ ਭਿੰਨ ਅਗਜਾਨ ਐਂ ਤਾਕਾ
ਕਾਰਜ ਅਨਾਤਮ ਕਹਿਏਹੈ. ਜੇ ਅਨਾਤਮ ਪਦਾਰਥ ਸਾਰੇ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕੀ
ਨਜਾਈਂ ਮਿਥਜਾਹੈ. ਇਸ ਵਾਰਤਾਕੁੰ ਸੁਨਿਕੇਦੇਨੂੰ ਭਾਯੁੰਕੁੰ ਪ੍ਰਯੁਨੈਂ ਉ
ਪਗਮਦੇਖਿਕੇ,

ਤਰ੍ਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੈ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਪਹਿਲੀ ਜਾਨੈ ਵਸਤੂ ਕੀ, ਸਮਿਤਿ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਮੈਂ ਹੋਯ;
ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੈਂ ਅਗਿਆਤ ਅਤਿ, ਤਾਹਿ ਲਖੈ ਨਹਿ ਕੋਯ. ੨

ਟੀਕਾ:- ਪੁਰ੍ਵ ਜੋ ਅਤੀਤ ਅਗਿਆਤ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਸ੍ਵ
ਪ੍ਰ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੈਂ ਜਾ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਗਿਆਨ ਹੋ
ਵੈ ਤਾ ਕੀ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸਮਿਤਿ ਗਿਆਨ ਕੇ ਵਿਖ-
ਯ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸਤ੍ਯ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਰੂ-
ਪ ਗਿਆਨ ਬੀ ਸਤ੍ਯ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕੇ ਪਦਾ-
ਰਥ ਨ ਕੁੰ ਮਿਥਾ ਕਹਨਾ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ੨

ਅਨਯ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਗਿਆਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੁੰ ਸ
ਅਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਅਥਵਾ ਸ਼ੁਲਹਿ ਲਿੰਗ ਤਜਿ, ਬਾਹਰਿ ਦੇਖਤ ਜਾਯ;
ਗਿਰਿ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਨ ਵਾਜਿ ਗਜ, ਜੇ ਮਿਥਾ ਕਿਹਿੰ ਭਾਯ. ੩

ਟੀਕਾ:- ਅਥਵਾ ਕਹਿਏ ਐਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਕਾ ਗਿਆਨ ਐ-
ਤਾ ਕੇ ਵਿਖਯ ਪਦਾਰਥ ਸਤ੍ਯ ਹੈ; ਮਿਥਾ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਅਵਸਥਾ
ਮੈਂ ਸ਼ੁਲਹਿ ਸਰੀਰ ਕੁੰ ਅਗਿਰੇ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸਿਰੇ ਸਾਚੇ
ਗਿਰਿ ਸਮੁਦ੍ਰਾ ਦਿਕ ਨ ਕੁੰ ਦੇਖੈ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਮਿਥਾ ਨਹੀਂ.

ਉਤਰਦੇਹਾ.

ਇਹ ਹਜ਼ੀ ਆਗੇ ਖਰੇ, ਐਸੇ ਹੋਵੈ ਗਿਆਨ;
ਸ੍ਵਪ੍ਰ ਮਾਹਿੰ ਸਿਮਿਤਿ ਰੂਪ ਸੇ, ਕੈਸੇ ਹੋਯ ਸੁਜਾਨ. ੪

ਟੀਕਾ:- ਪੂਰਵ ਕਾਲ ਸੰਬੰਧੀ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ
ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਪੂਰਵ ਦੇਖੇ ਹੁੰਦੀ ਹੀ "ਸੋਹਣੀ" ਐਸੀ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਏ
ਹੁੰਦੀ ਸਨਮੁਖ ਸਿਤ ਹੈ. ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰਯ
ਛਕ ਹਿਏ ਹੈ. ਐਸੇ ਪ੍ਰਯ ਮੈਂ "ਤੈਂ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਆਗੇ ਸਿਤ ਹੈ. ਇਹ ਪਰ
ਵਤ ਹੈ. ਇਹ ਨਦੀ ਹੈ." ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਦੇਖੇ
ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਪ੍ਰਯ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਹੁੰਦੀ ਆਦਿਕ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰ
ਯੋਗ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਐਰ ਜੇ ਐਸੇ ਕਹੇ:- "ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਜਾਨੈ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਹੀ ਪ੍ਰਯ
ਨ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅਗਿਆਤ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਯਾ
ਤੈਂ ਜਾਗਤ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਯ ਨ ਕੇ ਗਿਆਨ
ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਗਿਆਨ ਸਮਿਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ
ਤੈਂ ਪ੍ਰਯ ਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸਮਿਤਿ ਰੂਪ ਹੈ." ਜੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਤੈਂ, ਪ੍ਰ
ਯੋਗ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ਹੈ. ਏਕ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ
ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕੇਵਲ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਤੈਂ ਜੇ
ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਨੇੜ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੈਂ ਹ
ੁੰਦੀ ਕਾ "ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ." ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ. ਐਸੇ
ਪ੍ਰਯੋਗ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨ ਤੈਂ ਐਂਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਤੈਂ ਜੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਜੇ
ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਪੂਰਵ ਦੇਖੇ ਹੁੰਦੀ ਕਾ "ਸੋਹਣੀ
ਇਹ ਹੈ." ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਹਿਏ ਹੈ
ਤਹਾਂ ਪੂਰਵ ਹੁੰਦੀ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਐਂਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਤੈਂ ਨੇੜ ਕਾ ਸੰਬੰਧ
ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਭਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਹੇ ਤੈਂ. ਯਾ ਤੈਂ "ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਗਿਆਨ
ਨ ਸਮਿਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ." ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਭਿਗਿਆਨ
ਪ੍ਰਯੋਗ ਬੀ ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੰਬੰਧ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ
ਲ ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸਮਿਤਿ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪ੍ਰਯੋਗ
ਮੈਂ ਹੁੰਦੀ ਆਦਿਕ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕੇਵਲ ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੂ

ਨਿਦਾ ਰੂਪ ਦੇਖ ਜਨਜ ਹੈ. ਮੈਂ ਹਜ਼ੀ ਆਦਿਕਨ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਸੁਧਨ ਮੈਂ
 ਕਲਪਿਤ ਇੰਦ੍ਰਿਜ ਬੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਇੰਦ੍ਰਿਜ ਜਨਜ ਹੈ. ਯਜਨਧਿ ਸੁਧ-
 ਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸਾਛੀ ਰਾਜ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰਿਜ ਜਨਜ ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਖਾਨ
 ਨਹੀਂ; ਤਥਾਧਿ ਅਵਿਵੇਕੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੇਂ ਸੁਧਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਜ
 ਜਨਜ ਰਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਧਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ-
 ਥਨ ਕੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਨਿਦਾ ਮੈਂ ਜਾਗਿ ਕੇ ਪ੍ਰਰਥ ਮੈਂ ਕਹੇ ਹੈ:-
 “ਮੈਂ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਹਜ਼ੀ ਆਦਿਕਨ ਕੁੰ ਦੇਖਤਾ ਰੁਯਾ” ਜੇ ਹਜ਼ੀ ਆਦਿ-
 ਕਨ ਕੀ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ. ਤੇਂ ਜਾਗਿ ਕੇ ਮੈਂ ਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਏ.
 “ਮੈਂ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਹਜ਼ੀ ਆਦਿਕਨ ਕੁੰ ਸਮਰਲ ਕਰਤਾ ਰੁਯਾ” ਮੈਂ ਕੋਈ
 ਨਹੀਂ ਕਹਤਾ, ਯਾ ਤੇਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥਨ ਕੀ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਨ
 ਹੀਂ. ਮੈਂ “ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਜੇ ਦੇਖੇ ਸੁਨੈ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਹੀ ਸੁਧਨ
 ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ” ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਅਗਜਾਤ ਪ-
 ਦਾਰਥਨ ਕਾ ਬੀ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਦਾਚਿਤ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਮੈ-
 ਜੇ ਵਿਲੋਛਲ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਕਦੀ ਦੇ-
 ਖੇ ਸੁਨੈ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇਂ ਤਿਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ.

ਯਜਨਧਿ “ਇਸ ਜਨਮ ਕੇ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾ-
 ਰਹੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੈ,” ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਨਜ ਜਨਮ ਕੇ
 ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰਨ ਤੇਂ ਬੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਅਨੁਕੂਲ ਗਜਾ-
 ਨ ਤੇਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅਨੁਕੂਲ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ-
 ਤੇਂ ਬਾਲਕ ਕੀ ਸੁਨ ਪਾਨ ਮੈਂ ਜੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਹੋਤਾ ਬਾ-
 ਲਕ ਕੁੰ ਬੀ “ਸੁਨ ਪਾਨ ਮੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ.” ਮੈਂ ਸਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤ-
 ਹਾਂ ਅਨਜ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਜੇ ਸੁਨ ਪਾਨ ਮੈਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੀ
 ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰਨ ਤੇਂ ਬਾਲਕ ਕੁੰ ਪ੍ਰਥਮ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਕੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਯਾ ਤੇਂ ਜਨਮ ਮਾਂਤਰ ਕੇ ਗਜਾਨ ਸੰਸਕਾਰਨ ਤੇਂ ਬੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤੇ-
 ਮੈਂ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਅਗਜਾਤ ਪਦਾਰਥਨ ਕੀ ਬੀ ਅਨਜ ਜਨਮ ਕੇ

ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨ ਤੋਂ ਸੁਖੁ ਵਿਖੈ ਸਮਿਤਿ ਸੰਭਵੈ ਹੈ. ਤਬਾਧਿ ਕੋਈ
ਪਦਾਰਥ ਸੁਖੁ ਮੈਂ ਐਸੈ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜਿਨਕਾ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਜ
ਨਮ ਵਿਖੈ ਗਿਆਨ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇਸੈ ਅਪਨੇ ਮਝਕ ਛੇਦਨ ਕੁੰ ਆਪ
ਨੇੜਨ ਸੇਂ ਸੁਖੁ ਮੈਂ ਦੇਖੈ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਅਪਨਾ ਮਝਕ ਛੇਦਨ ਨੇੜਨ ਸੇਂ ਜਾ
ਗਤ ਮੈਂ ਦੇਖੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਜਾਗਤ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ
ਨ ਤੋਂ ਸੁਖੁ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਐਸੈ ਸੁਖੁ ਕੁੰ ਸਮਿਤਿ ਰੂਪ ਖੰਡਨ ਮੈਂ
ਅਨੇਕ ਯੁਕਿ ਗੰਥ ਕਾਰੇਂ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਸੁਖੁ ਕੁੰ ਸਮਿਤਿ ਮਾਨ-
ਨੇ ਮੈਂ ਪੁਰਹ ਉਕੁ ਦੁਖੁ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ. ਜੇ ਸਮਿਤਿ ਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਖ
ਯਸਨੁ ਮੁਖ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਸੁਖੁ ਕੇ ਹਤੀ ਆਦਿਕ ਸਨੁ ਮੁ
ਖ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸੁਖੁ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਹਤੀ ਆਦਿਕ ਕੀ ਸੁਖ
ਨ ਮੈਂ ਸਮਿਤਿ ਨਹੀਂ.

“ਲਿੰਗ ਸ੍ਰੀਰ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸਿਰੇ ਸਾਚੇ ਗਿਰਿ ਸਮੁਦ੍ਰਾਦਿ
ਕਨ ਕੁੰ ਦੇਖੈ ਹੈ.” ਯਾਕਾ.

ਉਤਰਦੇਹਾ.

ਬਾਹਰਿ ਲਿੰਗ ਜੁ ਨੀਕਸੈ, ਦੇਹ ਅਮੰਗਲ ਹੋਯ;

ਪ੍ਰਾਣ ਸਹਿਤ ਸੁੰਦਰ ਲਸੈ, ਯਾਤੈਂ ਲਿੰਗ ਹਿਜੇਯ. ੫

ਟੀਕਾ:- ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਤੋਂ ਨਿਕਸਿਰੇ ਲਿੰਗ ਸ੍ਰੀਰ ਬਾਹਰਿ ਸਾ
ਚੇ ਗਿਰਿ ਸਮੁਦ੍ਰਾਦਿ ਕਨ ਕੁੰ ਦੇਖੈ. ਤੋਂ ਲਿੰਗ ਸ੍ਰੀਰ ਕੇ ਨਿਕਸਨੇ ਤੋਂ ਜੇ-
ਸੈ ਮਰਣ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀਰ ਭੁਯੰਕਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਤੇਸੈ ਸੁ
ਖੁ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੈ ਬੀ ਲਿੰਗ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਅਮੰਗਲ
ਕਹਿਏ ਭੁਯੰਕਰ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ; ਤੇਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਰਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮਾਨ
ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਐ ਸੁਖੁ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਐਸਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਸੁ-
ਖੁ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਪ੍ਰਾਣ ਸਹਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਜਾਗਤ
ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਸੁੰਦਰ ਕਹਿਏ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸੁਲ ਸ੍ਰੀਰ ਕੇ

ਬਾਹਰਿ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਯੁਕਤਾ ਵਸਤਾ ਮੈਂ ਨਿਕਸੈ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਜੇ ਮੈਸੈਰ-
 ਹੈ:- ਯੁਕਤਾ ਵਸਤਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਜਾਵੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅੰਤਰਰੂਪ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ
 ਬਾਹਰਿ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਜਾਇਕੇ ਤਿਨ ਕੁੰਦੇ ਖੈ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਣ ਬਾਹਰਿ ਨ-
 ਹੀ ਜਾਵੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮਰਨ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਕਰਹੈ
 ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਾਣ ਕਾ ਬਾਹਰਿ ਜਾਨੈ ਕਾ ਕਹੁ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਥੀ ਨਹੀਂ। ਕਹੈ ਤੇਂ, ਪ੍ਰਾਣ
 ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਸਭਿ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਰਿਯਾ ਸਭਿ ਹੈ। ਯਾ ਤੇਂ ਬਾਹਰਿ ਕੇ ਪਦਾਰ-
 ਥਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜਿਨ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਹੈ, ਸੇਈ ਜਾਵੈ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਸਭਿ
 ਅੰਤਰਰੂਪ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਮੈਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਕੀ ਕਜਾਈ ਕਰਮ
 ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਮੈਂ ਥੀ ਗਿਆਨ ਸਭਿ ਨਹੀਂ। ਰਿਯਾ ਸਭਿ ਹੈ। ਯਾ ਤੇਂ ਪ੍ਰਾਣ
 ਮੈਂ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ। ਯਾ ਤੇਂ ਮਰਨ ਨਿਮਿਤ ਤੇਂ ਦਾਹਾ
 ਦਿਕਨ ਕੀ ਰੋਛਾ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਾਹਰਿ ਅੰਤਰਰੂਪ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ
 ਜਾਵੈ ਹੈ। ਸਾਚੇ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕਨ ਕੁੰਦੇ ਖਿਕੈ ਪ੍ਰਾਣ ਮੈਂ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯ
 ਨ ਕੇ ਸਮੀਪ ਆਵੈ ਹੈ; ਸੇ ਥੀ ਬੰਨੈ ਨਹੀਂ। ਕਹੈ ਤੇਂ, ਸੁਲ ਸੁਫਲ ਸਮਾ-
 ਜ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕਾ ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਨਾ ਸਰੀਰ ਕੁੰਦੇ ਖਿਕੈ ਛਲ
 ਆਤਮਾ ਰਹੈ ਨਹੀਂ ਦੇਤੇ। ਬਾਹਰਿ ਲੇ ਜਾਵੈ ਹੈ, ਦਾਹ ਕਰੈ ਹੈ; ਸ੍ਵਰਸ਼
 ਤੇਂ ਲਾਨ ਕਰੈ ਹੈ। ਯਾ ਤੇਂ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸਾਰ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ। ਤੇਂ ਮੈਂ ਸੁਫਲ ਸ-
 ਰੀਰ ਮੈਂ ਥੀ ਪ੍ਰਯਾਨ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾ ਦਿਕ ਪਰਸਪਰ ਸ਼੍ਰੇਣਤਾ ਵਿਦਾਦ ਕਰਿਕੇ ਪ੍ਰਜਾ-
 ਪਤਿ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਇਕੇ ਕਰਜਾ; ਹੇ ਭਗਵਨ। ਹਮਾਰੇ ਵਿਖੈ ਕੈਨ ਸ਼੍ਰੇਣ-
 ਹੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਨੈ ਕਰਜਾ; ਤੁਮ ਸਾਰੇ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਰਿ-
 ਕੇ ਏਕ ਏਕ ਨਿਕਸਤੇ ਜਾਓ। ਜਿਸ ਕੇ ਨਿਕਸਨੈ ਤੇਂ ਸਰੀਰ ਅਮੰਗ-
 ਲ ਰੂਪ ਹੋਇਕੇ ਗਿਰ ਪੜੈ, ਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੇਣ ਹੈ, ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਵਚਨ
 ਤੇਂ ਡੇੜਾ ਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਤੇਂ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੇਂ ਅੰਧਾ ਦਿ ਰੂਪ ਸਰੀ-
 ਰ ਕੀ ਸਿਥਿ ਦੇਖੀ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਨੈ ਕਾ ਉਦਯੋਗ ਕਰਤੇ ਹੀ ਸਰੀ-
 ਰ ਗਿਰਨੈ ਲਗਾ ਤਬ ਸਰਵ ਨੈ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਰਿਯਾ, ਹਮਾਰਾ ਸਰ-

ਵਰਾਸ਼ਾਮੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਜਿਤਨੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਰਹੇ. ਉ-
ਤਨੇ ਰਹੇ ਹੋ. ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਣੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੋ. ਯਾ ਤੋਂ
ਸੁਫਲ ਸਮਾਜ ਕਾਰਜਾ ਦੀ ਨਜ਼ਾਈ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਨਿਕਸੇ
ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂਤ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸੇ ਨਹੀਂ ਕਿੰਦਾ,

ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂਤ ਅੰਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੂਤਨ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਤ ਕੇ ਕਾਰਣ
ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਸਭਿ ਹੈ; ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸਭਿ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਾਣ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸਭਿ
ਹੈ ਤਾਂ ਕੇ ਬਲ ਤੋਂ ਮਰਣ ਸਮਾਜ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂਤ ਤੋਂ ਆਗਿ ਕੇ
ਲੋਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਵੇ ਹੈ; ਅੰ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਹੀ ਬਲ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ-
ਸ਼ੁਰੂਤ ਦੀ ਵਿੱਤਿ ਬਾਹਰਿ ਘਟਾਇ ਕਨ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਪ੍ਰਾਣ
ਕੇ ਸਹਾਰੇ ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂਤਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਬਾਹਰਿ ਗਮਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ
ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਯੋਗ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈਂ ਕਹਿ ਜਾਵੇ:- “ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਰੋਧ ਬਿਨਾ ਮ-
ਨ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਮਨ ਕਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ.
ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਰੋਧ ਤੋਂ ਮਨ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਹੋਵੇ ਹੈ.” ਯਾ ਤੋਂ ਮਨ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਰੂਪ
ਜੋ ਰਾਜ ਯੋਗ, ਤਾਂ ਕੀ ਜਿਸ ਰੂਪ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਣ
ਯੋਗ ਕਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਰੇ; ਯਾ ਤੋਂ ਬੀ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂਤ
ਕਾ ਗਮਨ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂਤ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬਾਹ-
ਰਿ ਨਿਕਸੇ ਨਹੀਂ. ਅੰ ਸ਼ੁਰੂਤ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂਤ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਾਣ ਸਮੇਤ
ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ, “ਬਾਹਰਿ ਜਾਇਰੇ ਸਾਂਚੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ-
ਤ ਮੈਂ ਦੇਖੇ ਹੋ; ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿੰਦਾ,

ਕੋਈ ਪੁਰੁਖ ਅਪਨੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂਤ ਮੈਂ ਮਿਲਿ ਕੇ ਜੋ ਹਜਵ-
ਹਾਰ ਕਰੇ ਤੋਂ ਜਾਗਿ ਕੇ ਹੁਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਿਲੇ ਤਬ ਅੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਤਾ, ਜੇ
ਗਤਿ ਰੂਪ ਮਿਲੇ ਬੇ, ਅੰ ਅਮਰ ਹਜਵਹਾਰ ਕਿੰਦਾ ਬਾ ਅੰ ਪੁਰੁਸ਼ ਪੋ
ਛਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸਿ ਕੇ ਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੈਂ ਮਿਲਿ ਕੇ ਹਜਵ-
ਹਾਰ ਸਾਂਚਾ ਕਿੰਦਾ ਹੈ. ਤਾਂ ਮਿਲੇ ਕਾ ਅੰ ਹਜਵਹਾਰ ਕਾ ਗਜਾਨ ਸੰ-
ਬੰਧੀ ਰੂਪ ਚਾਹਿਏ, ਅੰ ਮਿਲੇ ਜਬ ਸੰਬੰਧੀ ਨੇ ਕਹਿ ਜਾ ਚਾਹਿਏ; ਅੰ

ਸਿੰਧਾਂਤ ਮੈਂ ਤੈ ਸੰਬੰਧੀ ਐਤਾਕਾ ਮਿਲਾਧ ਸਭ ਅੰਤਰੀ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਕਿੰਵਾ
 ਜੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇਕੇ ਸਾਂਚੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੁੰ ਦੇਖੈ, ਤੈ ਗਤਿ ਮੈਂ ਸੋਯਾਧ
 ਰੁਖ ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਮੈਂ ਮਧਯਾਨ ਕੇ ਸੂਰਯ ਤੈ ਤਥੇ ਮਹਲ ਗੰਗਾ ਤੈ ਪੁਰਵ
 ਐਨੀਲ ਪਰਵਤ ਗੰਗਾ ਤੈ ਪਸ਼ਿਮ ਦੇਖੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਗਤਿ ਮੈਂ ਮਧਯਾਨ
 ਕਾ ਸੂਰਯ ਨਹੀਂ, ਗੰਗਾ ਤੈ ਪੁਰਵ ਦਿਸਾ ਮੈਂ ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਪੁਰੀ ਨਹੀਂ ਐਨੀ
 ਗਾ ਤੈ ਪਸ਼ਿਮ ਨੀਲ ਪਰਵਤ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਬੀ ਸਾਂਚੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਦੇਖ
 ਨਾ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਐ ਜਾਗਤ ਕੀ ਸਮਿਤਿ, ਅਬਦਾਈ ਸੁਰਕਿ
 ਤ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸਿਕੇ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ;
 ਇਨ ਦੇਨੁ ਪੇਡਨ ਕਾ ਨਿਗਕਰਣ ਕਿਆ.

ਸਿੰਧਾਂਤ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਯਾ ਤੈ ਅੰਤਰ ਉਪਜੈ, ਤਿਪੁਰੀ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ;

ਵੇਦ ਕਹਤ ਯਾ ਅਰਥ ਕੁੰ, ਸਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਿਰਤਾਜ. ੬

ਟੀਕਾ:- ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਸਮਿਤਿ, ਐ ਬਾਹਰਿ ਲਿੰ
 ਗ ਕਾ ਨਿਕਸਨ ਤੈ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ ਜਾਗਤ ਕੀ ਨਜਾਈ ਗਯਾਤਾ
 ਗਯਾਨ ਗਯੇਯ, ਤਿਪੁਰੀ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਕੰਠ ਕੀ ਨਾ
 ਤੀ ਕੇ ਅੰਤਰੀ ਸਬ ਕਹੁ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਸਿਰਤਾ
 ਜ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ ਵੇਦ ਹੈ, ਤਾਨੇ ਇਹ ਕਹਿਯਾ ਹੈ:- ਉਪਨਿਖਦ
 ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ:- “ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀ-
 ਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਰਬ ਐ ਘੋੜੇ ਤਬਾ ਮਾਰਗ, ਤੈ ਸੇ ਰਬ ਮੈਂ ਬੈਠਨੇ ਵਾ
 ਲੇ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਨਹੀਨ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਪਰਵਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨਦੀ ਬ
 ਨਗਾ ਮਧੁਰੀ ਸੂਰਯ ਚੰਦ੍ਰ ਜੇ ਕਹੁ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਦੀਖੈ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਨ ਉਪ
 ਜੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕਨ ਹੋਵੈ ਤੈ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਗਯਾ-
 ਨ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ ਸੋ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੈ, ਵਿਖਯਾ ਤੈ ਇੰਦ੍ਰ

ਯਕਾ ਸੰਬੰਧ, ਵਾਅਤਾ ਕਰਨ ਵੀ ਇਤਿਕਾ ਸੰਬੰਧ, ਪ੍ਰਤੱਯੋਗਜਾਨ
ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਪਰਵਤਾਦਿਕ ਵਿਖਯ, ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ
ਇੰਦ੍ਰਿਯ; ਤਥਾ ਅੰਤਰਾਲ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਯਦ੍ਯਪਿ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸੁਭਿਰਜਤਾਦਿਕ ਨ ਕੀ ਨਜਾਈਂ
ਸਾਫ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈਂ ਅੰਤਰਾਲ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਉਪਰੰ
ਗਨਹੀਂ ਯਾਤੈਂ ਗਜੇਯ ਜੇ ਪਰਵਤਾਦਿਕ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਹੀ ਉਤਪੱਤਿ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ
ਮਾਨ ਨੀ ਯੋਗਜ ਹੈ, ਗਜਾਤਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮਾਨ
ਨੀ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ. ਤਥਾ ਪਿ ਜੇ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਪਰਵਤਾਦਿਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ
ਤੈਂ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਅੰਤਰਾਲ ਪ੍ਰਾਣ ਸਹਿਤ ਸ਼ੁੱਧ ਸਰੀਰ ਬੀ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ
ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਬੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮਾਨੀ ਚਾਹਿਏ. ਕਿੰਵਾ,

ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਵਿਖੈ ਨੇੜਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਵਿਖਯਤਾ ਭਾਨ ਹੋ
ਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਹਜਾਵਹਾਰਿ ਕੇ ਨੇੜਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਵਿਖਯਤਾ ਤੈਂ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਤਿ
ਭਾਸਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨ ਵਿਖੈ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਸਮਸਤਾ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ
ਹੀ ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਾਧਕ ਬਾਧਕ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਹ ਪੰਚਮ ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ-
ਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਹਜਾਵਹਾਰਿ ਕੇ ਨੇੜਾ ਦਿਕ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹੈ ਬੀ, ਤਿਨ ਤੈਂ ਸ਼-
ਬਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਵਿਖ ਮਸਤਾ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਵਿਖ-
ਯਤਾ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪਰਵਤਾਦਿਕ ਨ ਕੁੰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਵਾ ਹਜਾਵਹਾਰਿ-
ਕ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਪੰਨੇ ਅਪੰਨੇ ਗੋਲ ਕੇ ਕੁੰ ਝਗਰਿ ਕੇ ਕਾਰਯਕ
ਰਨੈ ਮੈਂ ਸਮਰਥ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਗਤ੍ਰ ਪਾਦ ਵਾਕ ਕੇ
ਗੋਲ ਕੇ ਤੈਂ ਨਿਸ਼ਚਲ ਦੁਸਰੇ ਕੁੰ ਦੀਥੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਗਤ੍ਰ ਮੈਂ ਹਜਾਵਹਾਰਿ
ਕੇ ਪਦਾਰਥਤਾ ਪਾਵਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ
ਅਵਸਥਾ ਮਾਨੀ ਚਾਹਿਏ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਤਥਾ
ਸੁਖ ਦੁਖ ਗਜਾਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ,
ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾਤੈਂ ਸਾਗਤਿ ਪੁਰੀ
ਸਮਾਜ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਅਨਿਰੁਦਨੀਯ ਖਜਾਤਿ ਕੀ ਇਹ ਗੀਤਿ ਹੈ:- ਜਿਤਨੈ ਭ੍ਰਮਗਜਾ
ਨਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਸਾਰੇ ਅਨਿਰੁਦਨੀਯ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਵਿਖ-
ਯ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ. ਐਸਾ ਸ੍ਰੁਤ ਕੇ ਮ
ਤ ਮੈਂ ਤੈ ਅਨੁਧਾਰ ਬਕਾ ਅਨੁਧਾਰ ਤੈ ਬਾਨ ਹੋਵੈ, ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ
ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਤੈ ਜੇ ਧਾਰ ਬਹੋਵੈ ਤੈ ਸਾਹੀ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਭ੍ਰਮ-
ਸ਼ਲ ਮੈਂ ਬੀ ਵਿਖਯ ਕੀ ਉਤਪੰਤਿ ਅਵਸ੍ਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਵਿਖਯ ਬਿਨਾ ਗਜਾ
ਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਧਨ ਮੈਂ ਤਿਪੁਟੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਨੈ ਤੈ ਸਾਗਰ
ਸਮਾਜ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਐਸੀ ਸੰਕਾ ਹੋਵੈ ਹੈ:- ਸ਼ੁਧਨ ਕੇ ਜੇ ਧਾਰ ਬ ਪ੍ਰਤੀਤ
ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੀ ਉਤਪੰਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਹੋਵੈ ਤੈ ਜੇ ਸੇ ਸ਼ੁਧਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਧਾਰ ਬ ਮਿਥਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ; ਤੈ ਸੇ ਜਾਗਤ ਕੇ ਧ-
ਦਾਰ ਬ ਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਉਤਪੰਤਿ ਹਾਲੇ ਹੋਨੈ ਤੈ ਸ਼ੁਧਨ ਕੇ ਧਾਰ ਬ ਹੀ
ਸਤ੍ਯ ਗੁਮਾਚਾ ਹਿਏ. ਐਸੇ ਸ਼ੁਧ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਧਾਰ ਬ ਨ ਕੀ ਉਤਪੰਤਿ ਨ-
ਹੀਂ ਮਾਨੈ ਤਥਾ ਇਹ ਦੋਖ ਨਹੀਂ, ਜਾਗਤ ਕੇ ਧਾਰ ਬ ਤੈ ਉਤਪੰਨ ਹੁਏ ਪ੍ਰਤੀ
ਤ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐਸੇ ਸ਼ੁਧ ਮੈਂ ਧਾਰ ਬ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਸ਼ੁਧਨ
ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਧਾਰ ਬ ਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੀ ਉਤਪੰ
ਤਿ ਮਾਨਨੀ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ. ਤਾ

ਸੰਕਾ ਕਾ ਸਮਾਧਾਨ.

ਦੇਹਾ.

ਸਾਧਨ ਸਾਮਗੀ ਬਿਨਾ, ਉਪਜੇ ਸ਼ੁਧ ਸੁਹੇਯ ;

ਬਿਨ ਸਾਮਗੀ ਉਪਜੇ, ਯੁੰ ਤਿਹਿ ਮਿਥਾ ਜੋਯ. ੭

ਟੀਕਾ:- ਜਿਸਦ੍ਰੁਤ ਕੀ ਉਤਪੰਤਿ ਮੈਂ ਜਿਤਨਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਲਾਦਿ
ਸਾਮਗੀ, ਸਾਧਨ ਕਹਿਏ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਉਤਨੀ ਸਾਮਗੀ ਬਿਨਾ ਉਪਜੇ ਸੇ
ਮਿਥਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐਸੇ ਸ਼ੁਧ ਕੇ ਹਜ਼ੀ ਮਾਦਿਕ ਕੀ ਉਤਪੰਤਿ ਕੇ ਯੋਗਜ

ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਐ ਬਹੁਤ ਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਉਪਜੇਨੇ ਯੋਗਜ ਹ-
 ਤੀ ਆਦਿ ਕਛਨ ਮਾੜ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸੁਛ ਮ ਕੈਠ ਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ
 ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ. ਯਦਨ ਧਿ ਸੁਧਨ ਮਹਾਸਾ ਮੈਂ ਕਾਲ ਦੇਸ਼ ਬੀ ਮਧਿ ਕਪਤੀ
 ਤਿਹੇ ਹੈ; ਤਬ ਧਿ ਮਨੁ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀਨਾਈ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਮਧਿ-
 ਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਮਧਿ ਕ ਦੇਸ਼ ਬੀ ਮਨਿ ਰਵਚਨੀ ਯ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿ ਕ ਉਤਪੰ-
 ਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਵਿਖਯ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿ ਕ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਸੁਧ ਮੈਂ
 ਮਧਿ ਕ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਹਜਾ ਵਹਾ ਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਨਜ਼ੁਨ
 ਹੈ ਯਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿ ਕ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਸੁਧਨ ਮਹਾਸਾ ਮੈਂ ਉਪ-
 ਜੇ ਜੇ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿ ਕ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ. ਮੈਂ ਸੁਧ ਮਹਾਸਾ ਕੇ ਹਜੀ ਆਦਿ ਕਨ
 ਕੇ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਪਹਲੀ ਉਪਜੇ ਹੈ, ਐ ਕਾਰਣ
 ਪਾਛੇ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਸੁਧਨ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹਜੀ ਆਦਿ ਕ ਦੇ ਕਹੀ ਸਮ-
 ਯ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਤਿਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ ਐ ਹਜਾ-
 ਵਹਾ ਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਨਜ਼ੁਨ ਹੈ, ਹਜੀ ਆਦਿ ਕਨ ਕੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ, ਯਾ
 ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੁਧ ਸਾਮਗੀ ਬਿਨਾ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਧਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ
 ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ. ਐਰ ਬੀ ਮਾਤਾ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕੇ ਹਜੀ ਆਦਿ ਕਨ ਕੀ ਸਾਮ-
 ਗੀ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਯਦਨ ਧਿ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਪਾਲੀ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਮਾ-
 ਤਾ ਪਿਤਾ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਬ ਧਿ ਸੁਧਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ
 ਉਤਪਤਿ ਕੇ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ. ਏਕ ਛੁਲ ਮੈਂ ਸਾ-
 ਬ ਉਪਜੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਤਿਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਨਿਦ੍ਰਾ ਸਹਿਤ
 ਮਹਿਦਿਜਾ ਮੈਂ ਸੁਧਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਉਪਜੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਈ ਮਹਿਦਿਜਾ ਤਿਨ ਪ-
 ਦਾਰਥ ਨ ਵਿਖੈ ਮਾਤਾ ਪਨਾ ਪਿਤਾ ਪਨਾ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਪਨਾ ਉਪਜਾਵੇ ਹੈ
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਧਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਐਰ ਕੇ ਈ ਸਾਮ-
 ਗੀ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਮਹਿਦਿਜਾ ਹੀ ਨਿਦ੍ਰਾ ਰੁਪ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਖ
 ਸਹਿਤ ਮਹਿਦਿਜਾ ਮੈਂ ਮਨੁ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿ ਰਜਤ ਕੀ ਨਜਾਈ ਮਿਥ ਜਾ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਧਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸਤ੍ਯ ਨਹੀਂ. ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ. ਤਿਨ

ਤਿਨ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ; ਅਥਵਾ ਸਾਫ਼ਾਤ ਅ-
ਵਿਦ੍ਯਾ ਹੀ ਤਿਨ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਪਹਲੇ ਪੌਡ ਮੈਂ ਸਾਫ਼ੀ ਚੇਤਨ ਸੁ-
ਖ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ, ਅੰਦੁਸਰੇ ਪੌਡ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਸੁਖ ਕਾ ਅਧਿਯਾ-
ਨ ਹੈ. ਇਸ ਵੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਾ ਅਥਵਾ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ
ਅੰਚੇਤਨ ਕਾ ਵਿਵਰਤ, ਸੁਖ ਨਹੈ.

ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਮੈਂ ਸੀ ਸੀ ਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ:- ਦੁਸਰੇ ਪੌਡ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਸੁ-
ਖ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਕਰਨਾ, ਅੰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਹੀ.
ਤਹਾਂ ਅਧਿਯਾਨ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਵੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰ ਸੁ-
ਖ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਅਗਿਆ-
ਨੀ ਕੁੰ ਜਾਗਰਨ ਮੈਂ ਸੁਖ ਪਨ ਵੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ.

ਅਨੁਸੰਗ:- ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਪਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ, ਅੰ ਉਪਾ-
ਦਾਨ ਕਾਰਣ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਵੇਦਾਂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਰੂਪ-
ਵਹਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਵੀ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਅੰ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾ-
ਰਣ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਕੁੰ ਰੂਪ ਵਹਾਰਿਕ ਕਹੀ
ਹੈ; ਅੰ ਸੁਖ ਪਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਤਿਭੂ ਸਿਕਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅੰ ਸਾਭੇ ਦ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿ-
ਏ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ; ਅੰ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਅਵਿ-
ਦ੍ਯਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜਾਗਤ ਸੁਖ ਪਨ ਵੇਦਾਂਤ ਰੂਪ ਵਹਾਰਿਕ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ; ਅ-
ਥਵਾ ਵੇਦਾਂਤ ਪ੍ਰਾਤਿਭੂ ਸਿਕਰ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ.

ਮੈਂ ਵੇਦਾਂਤ ਸੰਗ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਗ ਕਾ ਇਹ ਸਮਾਧਾ-
ਨ ਹੈ:- ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤਿਨ ਪਦ ਮੈਂ ਕ-
ਹੀ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਸਹਿਤ ਕਾਰਣ ਕਾ ਦਿਨਾ ਸਰੂਪ ਅਤੀਤ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤੇ ਸੁਖ
ਕੀ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ, ਪਰੰਤੂ ਵੇਦਾਂਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ
ਪਦ ਕਾ ਮਿਤਿ ਕਾ ਮੈਂ ਲਯਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਸੁਖ ਪਨ ਕੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਪਦ ਕੇ
ਨਾਸ ਤੇ, ਵਾ ਸੁਖ ਪਨ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਤੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਲ-
ਯਾ ਪਦ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸੁਖ ਪਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਮੰਨੇ ਹੈ.

ਐਰਜੇ ਸੰਕਾਰੀ:-“ਜਾਗਤੁ ਜੁਪਨ ਦੇਨੁ ਸਮਾਨੁ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ”
 ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜਾਗਤੁ ਕੇ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀਉ ਤਪਤਿ ਮੈਂ ਤੈ
 ਅਨਜ ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਕੇਵਲ ਅਨਾਦਿ ਅਵਿਜਾਗੀ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ
 ਹੈ. ਐ ਜੁਪਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਤੈ ਸਾਦਿ ਨਿਦਾ ਦੇਖ ਬੀ ਅਵਿਜਾਗ
 ਸਹਾਜ ਕਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨਜ ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਕੇਵਲ ਅਵਿਜਾ ਜਨਜ ਹਜਾ
 ਵਹਾਰਿਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਸਾਦਿ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਅਵਿਜਾ ਜਨਜ ਪ੍ਰਾਤਿ
 ਭਾਸਿਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੁਪਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨਿਦਾ ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਅਵਿਜਾ
 ਜਨਜ ਹੋਨੈ ਤੈ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿਕ ਹੈ. ਐ ਜਾਗਤੁ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਅਨਜ ਦੇਖ ਰ
 ਹਿਤ ਅਵਿਜਾ ਜਨਜ ਹੋਨੈ ਤੈ ਹਜਾ ਵਹਾਰਿਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
 ਜੁਪਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਜਾਗਤੁ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਤੈਂ ਵਿਲੋਛਲਤਾ ਹੈ. ਪ
 ਰੀਤੁ ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਸੋਤਾ ਮਾਨਿਕੇ ਸੁਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਕ
 ਹੀ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਤੈ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਸੋਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਜਾ
 ਗਤੁ ਜੁਪਨ ਕੀ ਪਰਸਪਰ ਵਿਲੋਛਲਤਾ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਅਨਜ ਪਿਛੇ ਦੰਤ ਪਰਿਭਾਸਾ ਦਿਕ ਗੰਥ ਨ ਮੈਂ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੈਂ
 ਹਜਾ ਵਹਾਰਿਕ ਐ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾਭੇਦ ਕਹਾ ਹੈ ਯਾ
 ਤੈਂ ਤੀਨ ਸੋਤਾ ਮਾਨੀ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਵਿਜਾਗ ਲਜ ਜੁਪਨੀ ਨੈ ਬੀ ਤੀਨ ਸੋਤਾ
 ਮਾਨੀ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੀਨੈ ਲਿਖਾ ਹੈ:- ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੇਹਾ ਦਿ
 ਕ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਏਕ ਤੈ ਈ ਜੁਰ ਰਚਿਤ ਹੈ ਸੋ ਬਾਹਜ ਹੈ, ਐ ਦੂਸਰੇ ਜੀਵ ਕੇ
 ਸੰਕਲਪ ਰਚਿਤ ਹੈ, ਸੇ ਮਨੇ ਮਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਤਿਨ ਦੇਨੁ ਮੈਂ
 ਜੀਵ ਸੰਕਲਪ ਤੈਂ ਰਚਿਤ ਅੰਤਰ ਮਨੇ ਮਯ ਸਾਢੀ ਭਾਸ੍ਯ ਹੈ. ਐ ਈ
 ਜੁਰ ਰਚਿਤ ਬਾਹਜ ਹੈ, ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਪ੍ਰਮਾਲ ਕੇ ਵਿਖਾ ਹੈ, ਐ ਅੰਤ
 ਰ ਮਨੇ ਮਯ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਹੀ ਜੀਵ ਕੁੰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਐ ਬਾਹਜ ਜੇ
 ਈ ਜੁਰ ਰਚਿਤ ਹੈ, ਸੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਮਨੇ ਮਯ ਪਦਾਰਥ
 ਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੁਮੋਹੁ ਕੁੰ ਅਧੋਛਿਤ ਹੈ. ਐ ਬਾਹਜ ਪ੍ਰਪੰਚ, ਸੁਖ ਦੁਖ
 ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਤਾਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅਧੋਛਿਤ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਕੇਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਗਏ ਹੋਵੇ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਏਕ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਿਜਾਵੇ ਏਕ ਕਾ
 ਜੀਵਤਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਜੀਵਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਬੜੀ ਵਿਬੂਤਿ ਕੁੰ ਧ੍ਰਾਪਿਓ ਏਕਿ ਕੇ ਕਿਸੀ ਧ੍ਰੁ
 ਰਖਦੁਆਰਾ ਅਧਨੈ ਪਿਤਾ ਕੁੰ ਅਧਨੀ ਵਿਬੂਤਿ ਧ੍ਰਾਪਿਕਾ, ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤੀ-
 ਯ ਕੇ ਮਰਨ ਕਾ ਸਮਾਚਾਰ ਬੇਜੇ; ਤਹਾਂ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਾਵਨ ਵਾਲਾ ਦੁਸ਼
 ਹੋਵੇ, ਯਾ ਤੋਂ ਜੀਵਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੁੰ ਕਹੈ, ਤੇਹਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਿਗਯਾ ਮੈਂ ਮਰੇ
 ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੁੰ ਕਹੈ, ਤੇਹਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਨਿਰੋਗ ਹੋ, ਬੜੀ ਵਿਬੂਤਿ ਕੁੰ ਧ੍ਰੁ
 ਪੁਹੁਆ ਹੋ; ਬੇੜੇ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹਜ਼ੀ ਆਰੁਨ ਬੜੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਆਵੇਗਾ. ਤਾ
 ਵੰਚਕ ਵਚਨ ਕੁੰ ਸੁਨਿਕੇ ਜੀਵਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਪਿਤਾ ਹੋਵੇ ਹੋ, ਬੜੇ ਦੁਖ ਕੇ ਅ
 ਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੋ; ਮੈਂ ਮਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਪਿਤਾ ਬੜੇ ਹਰਖ ਕੁੰ ਧ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੋ. ਇ
 ਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਸਾਂ ਤਰ ਵਿਖੈ ਈਸ਼ਰ ਰਚਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਜੀਵੇ ਹੋ. ਤੇ ਬੀ ਮਨੇ ਮ
 ਯ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਿਗਯਾ, ਯਾ ਤੋਂ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਹੋ. ਈਸ਼ਰ ਰਚਿਤ ਜੀਵਤ ਕਾ ਸੁ
 ਖ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਦੁਸਰੇ ਕਾ ਈਸ਼ਰ ਰਚਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਿਗਯਾ ਹੋ. ਤਾ ਕਾ
 ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮਨੇ ਮਯ ਜੀਵੇ ਹੋ. ਤਾ ਕਾ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੋ. ਯਾ ਤੋਂ ਜੀਵ ਸਿ
 ਜ਼ਿਹੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਹੋਤੁ ਹੋ. ਈਸ਼ਰ ਸਿਜ਼ਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ.
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਮੀਨੈ ਜੀਵ ਸਿਜ਼ਿ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕਹੀ
 ਹੋ. ਤਹਾਂ ਜੀਵ ਸਿਜ਼ਿ ਧ੍ਰਾਤਿਭਾ ਸਿਕ ਹੋ. ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਸਿਜ਼ਿ ਹਜਾਵ-
 ਹਾਰਿਕ ਹੋ, ਮੈਂ ਸੈਂ ਮੈਂ ਰਗੈ ਬਕਾਰੇ ਨੈ ਬੀ ਸੋਤਾ ਤੀਨਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕਹੀ ਹੋ
 ਚੇਤਨ ਕੀ ਪਰਮਾਰਥ ਸੋਤਾ ਹੋ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਭਿਨ ਜੜ੍ਹ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਦੇ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੋਤਾ ਹੋ. ਏਕ ਹਜਾਵਹਾਰਿਕ ਸੋਤਾ ਮੈਂ ਦੁਸਰੀ ਧ੍ਰਾਤਿਭਾ ਸਿਕ
 ਸੋਤਾ ਹੋ. ਸਿਜ਼ਿ ਕੇ ਆਦਿਕਾਲ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਉਪਜੈ ਜੇ ਕੇਵ
 ਲ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾ ਕਾਰਣ, ਪੰਚਭੂਤ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਜਾਵਹਾ
 ਰਿਕ ਸੋਤਾ ਹੋ. ਦੇਖ ਸਹਿਤ ਅਵਿਦਿਆ ਕੇ ਕਾਰਣ ਜਦ ਪ੍ਰਸੂਤਿ ਰਜਤਾ-
 ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਧ੍ਰਾਤਿਭਾ ਸਿਕ ਸੋਤਾ ਹੋ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਾਗ੍ਰਤ ਪਦਾਰਥ ਨ
 ਕੀ ਹਜਾਵਹਾਰਿਕ ਸੋਤਾ ਮੈਂ ਜਦ ਪਨ ਕੀ ਧ੍ਰਾਤਿਭਾ ਸਿਕ ਸੋਤਾ ਕਹੀ ਹੋ.

ਤਬਾਧਿ ਅਨਾਤਮ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਸਰਵ ਕੀ ਧ੍ਰਾਤਿਭਾ ਸਿਕ ਹੀ

ਸੋਤਾ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੀ ਸੋਤਾ ਹੈ, ਚੇਤਨ ਕੀ ਪਰਮਾਰਥ ਸੋਤਾ ਮੈਂ ਚੇ-
ਤਨ ਮੈਂ ਇੰਨ ਸਕਲ ਅਨਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਤਿਕ੍ਰਮਿਕ ਹੀ ਸੋਤਾ ਹੈ, ਜਾਗ੍ਰਤ ਯ
ਪਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਕਿੰਚਿਤ ਮਾਤ੍ਰ ਬੀ ਵਿਲੱਛਣਤਾ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ।
ਯਾ ਉਤਮ ਸਿੰਧਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੋ:-

ਚੰਪਾਈ.

ਬਿਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਉਪਜਤ ਯਾਤੈਂ,
ਜ੍ਵਪਨ ਸਿੱਧਿ ਸਬ ਮਿਥਾਤਾਤੈਂ;
ਦੇਸ ਕਾਲਕੇ ਲੇਸ ਨ ਜਾਮੈਂ,
ਸਰਵ ਜਗਤ ਉਪਜਤ ਹੈ ਤਾਮੈਂ. ੮
ਜ੍ਵਪਨ ਸਮਾਨ ਝੂਠ ਜਗ ਜਾਨਹੁ,
ਲੇਸ ਸਤ੍ਯ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਤਿ ਜਾਨਹੁ ;
ਜਾਗ੍ਰਤ ਮਾਹਿ ਜ੍ਵਪਨ ਨਹਿ ਜੈਮੈ,
ਜ੍ਵਪਨ ਮਾਹਿ ਜਾਗ੍ਰਤ ਨਹਿ ਤੈਮੈ. ੯

ਟੀਕਾ:- ਦੇਸ ਕਾਲ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਜ੍ਵਪਨ ਕੇ ਹਤੀ ਪਰਵਤਾਦਿ
ਕ ਉਪਜੇ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਮਿਥਾਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈਂ. ਤੈਮੈ ਅਕਾਸ਼ਾਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ
ਕੀ ਸਿੱਧਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਧੈ ਦੇਸ ਕਾਲ ਕਾ ਲੇਸ ਬੀ ਨਹੀਂ
ਹੈ. ਜ੍ਵਪੁ ਵਿਧੈ ਹਤੀ ਪਰਵਤਾਦਿ ਕਨ ਕੇ ਯੋਗ ਤੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਤ
ਥਾਪਿ ਅਲਪ ਦੇਸ ਕਾਲ ਹੈ; ਤੈਮੈ ਅਕਾਸ਼ਾਦਿ ਕੀ ਸਿੱਧਿ ਮੈਂ ਅ
ਲਪ ਦੇਸ ਕਾਲ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਾਹੇਤੈਂ, ਦੇਸ ਕਾਲ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ
ਮੈਂ ਅਕਾਸ਼ਾਦਿ ਕਨ ਕੀ ਸਿੱਧਿ ਕਹੀ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਤੈਤਿਰੀਯ
ਸੂਤਿ ਮੈਂ ਅਕਾਸ਼ਾਦਿ ਕਨ ਕੀ ਰੁਮਤੈਂ ਸਿੱਧਿ ਕਹੀ ਹੈ. ਦੇਸ ਕਾਲ ਕੀ ਸਿ
ਧਿ ਨਹੀਂ ਕਹੀ. ਮੈਂ ਸੁਤਕਾਰ ਕ੍ਰਾਮਜਕਾਰਨੈ ਬੀ ਦੇਸ ਕਾਲ ਕੀ ਸਿ-
ਧਿ ਨਹੀਂ ਕਹੀ. ਸਿੱਧਿ ਨਾਮ ਉਤਪਤਿ ਕਾ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਤੈਤਿਰੀਯ

ਸੁਤਿਕਾ ਮੈਂ ਸੁਤਕਾਰ ਭਾਸ਼ਨਕਾਰ ਕਾ ਯਹੀ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਆਕਾਸ਼
ਦਿਖ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਦੇ ਸਕਾਲ ਸਾਮਗੀ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ
ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਧਨ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ.

ਯਦਨ ਪਿਥ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜ਼ਹਾਮੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਸਾਫ਼ਤ ਅਵਿਦਜ
ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਪਹਲੀ ਆਕਾਸ਼
ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਦੇ ਸਕਾਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਿਸ ਤੋਂ ਅਨੰਤਰ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਕੀ
ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਯੋਗਜ ਦੇ ਸਕਾਲ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਖ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੀ
ਉਤਪਤਿ ਮਿਥ ਵੇ ਹੈ.

ਤਥਾ ਪਿਥ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜ਼ਹਾਮੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ:- ਜੇ ਦੇਸ਼
ਕਾਲ ਪ੍ਰਥਮ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕ ਉਤਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਅਤੀਤ
ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਭਵਿੱਖ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋ-
ਵੇ ਮੈਂ ਉਤਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਕੁੰ ਪਾਛੇ ਕਹੇ ਹੈ. ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਕੀ ਉਤਪਤਿ
ਤੋਂ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇ ਸਕਾਲ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਯਾ ਕਹੇ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਕੀ ਉਤਪਤਿ
ਤਿਕਾਲ ਤੋਂ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਉਪਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਕਾਲ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਟਾ
ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਕਾਲ
ਕੀ ਅਧੇਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਮੈਂ ਕਾਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਬਿਨਾ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਅਜਿਹਾ
ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਤੋਂ ਪੁਰਵ ਕਾਲ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਦਿਕ ਹੋਵੇ ਹੈ;
ਇਹ ਕਹਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ,

ਮਧੁਸੂਦਨ ਜ਼ਹਾਮੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਮੈਂ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ
ਪ੍ਰਧੰਬ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ
ਬਿਨ ਕੋਈ ਨਿਤਜ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਨਿਤਜ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਹੋਏ
ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ
ਕੀ ਬੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ; ਮੈਂ ਚੇ-
ਤਨ ਕੇ ਵਿਵਰਤ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਵਰਤ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ
ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਖ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੁੰ ਕਾਰਣਤਾ

ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਵਾ, ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਥਮ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਉਤਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਕਾ-
ਸਾਦਿਕ ਪ੍ਰਥਮ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਪ੍ਰਥਮ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ; ਇਹ
ਵਾਰਤਾ ਨੇ ਹੋ ਗੀ ਕਹਿ ਆਏ ਹੈ. ਆਤਿ ਬੀ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੂ ਆਕਾਸਾਦਿਕ ਪ੍ਰ-
ਥਮ ਕੀ ਕਾਰਣ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਜਦ ਪਠ ਕੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈ ਦੇਸ਼
ਕਾਲ ਸਹਿਤ ਆਕਾਸਾਦਿਕ ਪ੍ਰਥਮ ਆਜਾ ਵਿਸਿਯੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਉ-
ਤਪਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਕਿਸੀ ਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ
ਅਨੁ ਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਅਨੁ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੋ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰ-
ਥ ਪੁਲਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਉਪਜੇ ਹੈ; ਸਿਫ਼ਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ. ਆਤਿ ਦੇ-
ਸ਼ ਕਾਲ ਕੂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਬੀ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤੋ ਬੀ ਜਾ ਆਜਾ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਾ-
ਲ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਥਮ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਆਜਾ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕਾ-
ਰਣ ਤਾ, ਅਨੁ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਆਕਾਸਾਦਿਕ ਪ੍ਰ-
ਥਮ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ. ਆ ਕੇ ਵਿਖੈ,

ਐਸੀ ਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ:- ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਤੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ-
ਨਹੀਂ. ਐ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਆਨੇ;
ਤੋ ਅਸਤ ਬ੍ਰਜਾਤਿ ਕਾ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ. ਐ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਬੀ ਪ੍ਰਜਾ ਪੁਤ੍ਰ
ਸੁਸ਼ ਸਿੰਗਾਦਿਕ ਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਆਤਿ ਬਿਨਾ ਹੁਏ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀ-
ਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਆਤਿ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਤੋ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਰ-
ਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਕਾਰਣ ਤਾ ਆਜਾ ਕੇ ਬਲ ਤੋਂ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾ-
ਹਿਏ. ਐ ਕਾਰਣ ਤਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਤਿ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਸਰ-
ਵ ਪ੍ਰਥਮ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਐ,

ਜੇ ਸਿਧਾਂਤੀ ਐਸੇ ਕਹੈ:- ਸਰਵ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਕੀ ਕਾਰਣ ਤਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ
ਨਹੀਂ, ਜੇ ਬੀ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੋ, ਜੇਸੇ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ
ਤੋਸੇ ਸਰਵ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਕਾ-
ਰਣ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅਨੁ ਮੈਂ ਨਹੀਂ; ਆ ਕਹੇ ਨੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ ਆਤਿ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਵ
 ਪ੍ਰਧੰਬ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ, ਸਰਵ ਪ੍ਰਧੰਬ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਈ
 ਚਾਹਿਏ; ਕਿਸੀ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਕਿਸੀ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾਂ, ਮੈਂ ਸਾਭੇ ਦ ਨਹੀਂ ਚਾਹਿਏ
 ਕਿੰਦਾ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਕਾਰਣ
 ਤਾਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਕਹਿਨੇ ਤੋਂ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ ਕਾ ਮੈਂ
 ਗੀ ਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅਨਜ ਵਸਤੂ ਕੀ ਅਨਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਅਨਜ-
 ਬਾਖਜਾਤਿ ਕਹੇ ਹੈ. ਦੇਸ ਕਾਲ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਅਨਜ ਅਕਾਰ
 ਰਣ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਅਨਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕਹਿਏ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਾਨਨੇ ਮੈਂ ਅ-
 ਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ ਕਾ ਮੈਂ ਗੀ ਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਮੈਂ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾ-
 ਤਿ ਮੈਂ ਗੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਯਾ ਯਾਨ ਮੈਂ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ ਮਾਨੇ ਤੋਂ ਸੁਭ-
 ਤਿ ਮੈਂ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਰੂਪੇ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਮਾਨੀ ਹੈ, ਜੇਨਿ
 ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਮਤ ਹੈ: - ਦੇਵ ਤੋਂ ਅਨਜ
 ਦੇਸ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤਧਰਾਰਥ ਕੀ ਅਨਜ ਦੇਸ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ
 ਮੈਂ ਸੇਕਾਂਤ ਕਾਰ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਰਜਤ ਕਾ ਸਨਮੁਖ ਸੁਕ੍ਰਿ ਦੇਸ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅ-
 ਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ. ਅਬਧਾ ਅਨਜ ਧਰਾਰਥ ਕੀ ਅਨਜ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅ-
 ਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ. ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿ ਕੀ ਹੀ ਰਜਤ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾ-
 ਤਿ. ਮੈਂ ਸੇ ਸਾਰੇ ਭ੍ਰਮ ਯਲ ਮੈਂ ਅਨਜ ਬਾਖਜਾਤਿ ਮੈਂ ਨਿਰਵਾਹ ਸੰਭਵੇ ਹੈ.
 ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਰਜਤਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਥਨ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਮੈਂ
 ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਸੇ ਕਹੇ: - ਵਿਖਯ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰ ਰਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅ-
 ਨਜ ਵਸਤੂ ਕਾ ਅਨਜ ਰੂਪ ਤੋਂ, ਰਜਾਨ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਰਜਤਾ ਕਾਰ
 ਰਜਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬੀ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਰਜਤ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ
 ਅਵੇਤ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਅਨਜ ਜੇ ਦੇਸ ਕਾਲ ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ
 ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਰਾਗਾਨ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਕਾ ਅਬਧਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਕਾ ਰਾਨ ਸੰਭ-
 ਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੀ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਰਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸਰੀ

ਤਿਸੇਂ: "ਆਕਾਸ਼ਾਦਿਕਪ੍ਰਥੰਚਕੇਕਾਰਣਦੇਸੁਕਾਲਨਹੀਂ." ਇਹਕਬਨ
ਅਸੀਂਗਤਹੈ.

ਜੇਸੀਕਬਨੈਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਬ੍ਰਹਮਕੀਕਾਰਣਤਾਦੇਸੁਕਾਲਮੈਂਪ੍ਰ-
ਤੀਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਜੇਮੈਂਜਪਾਪੁਸ਼ਪਸੇਬੰਧੀਯਦਿਕਮੈਂਪੁਸ਼ਪਕੀਰਕੁਤਾਪ੍ਰ-
ਤੀਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਅਧਿਯਾਨਕੀਸਤਤਤਾਯਪਨਕਾਲਮੈਂਮਿਥਜਾਹਤੀ
ਪਰਵਤਾਦਿਕਨਮੈਂਪ੍ਰਤੀਤਹੈਵੈਹੈ. ਤਹਾਂਯਦਿਕਮੈਂਅਨਿਰਵਚਨੀਯਰਕੁ
ਤਾਰੀਉਤਪੋਤਿਕਾਅੰਗੀਕਾਰਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁਪੁਸ਼ਪਕੀਰਕੁਤਾਯਦਿਕਮੈਂਪ੍ਰ-
ਤੀਤਹੈਵੈਹੈ. ਯਾਤੈਂਯੇਤਯਦਿਕਕੀਰਕੁਰੂਪਤੈਂਪ੍ਰਤੀਤਹੈਨੈਤੈਂਰਕੁਤਾਕੇਗਜਾ
ਨਮੈਂਅਨੁਯਾਯਜਾਤਿਹੀਮਾਨੀਹੈ. ਤੈਂਮੈਂਯਪਨਮੈਂਮਿਥਜਾਪਦਾਰਥਨ
ਵਿਖੈਸਤਤਤਾਪ੍ਰਤੀਤਹੈਵੈ. ਤਹਾਂਅਨਿਰਵਚਨੀਯਸਤਤਤਾਤਿਨਪਦਾ
ਰਥਨਵਿਖੈਉਤਪੰਨਹੈਵੈਹੈਇਹਕਬਨਤੈਂ "ਸਤਤਮਿਥਜਾਹੈ," ਇਸ
(ਵਜਾਘਾਤਦੇਖਵਾਲੇ) ਵਚਨਕੀਨਜਾਈਂਜੰਭਵੈਨਹੀਂ. ਅੰਬਿਨਾਹੁ-
ਏਕੀਪ੍ਰਤੀਤਹੈਵੈਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁਯਪਨਕੇਅਧਿਯਾਨਚੇਤਨਕੀਸਤਤਤਾ
ਮਿਥਜਾਪਦਾਰਥਨਮੈਂਪ੍ਰਤੀਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਯਾਤੈਂਮਿਥਜਾਪਦਾਰਥਨਕੀ
ਸਤਤਰੂਪਤੈਂਪ੍ਰਤੀਤਹੈਨੈਤੈਂਸਤਤਤਾਕੇਗਜਾਨਮੈਂਅਨੁਯਾਯਜਾਤਿਹੀ
ਮਾਨੀਹੈ. ਤੈਂਮੈਂਅਧਿਯਾਨਬ੍ਰਹਮਕੀਕਾਰਣਤਾਦੇਸੁਕਾਲਮੈਂਅਨੁਯਾਯ
ਯਜਾਤਿਮੈਂਪ੍ਰਤੀਤਹੈਵੈਹੈ. ਐਰ,

ਜੇਐਸੇਕਹੈਂ:- ਇਤਨੈਸਥਾਨਮੈਂਅਨੁਯਾਯਜਾਤਿਮਾਨੈਤੈਂ
ਸਾਰੇਬ੍ਰਹਮਮੈਂਅਨੁਯਾਯਜਾਤਿਹੀਮਾਨੀਚਾਹਿਏ. ਜੇਸੀਕਬਨੈਨ
ਹੀਂਕਾਹੇਤੈਂ, ਸੁਕ੍ਰਿਰਜਤਾਦਿਕਨਮੈਂਅਨੁਯਾਯਜਾਤਿਮਾਨੈਨੈਮੈਂਇ
ਹਦੇਖਕਯਾਹੈ:- ਵਿਖਯਤੈਂਵਿਲੋਛੁਲਗਜਾਨਬਨੈਨਹੀਂਅੰਜਹਾਂ
ਯਦਿਕਮੈਂਰਕੁਤਾਕਾਗਜਾਨਹੈਵੈ, ਤਹਾਂਰਕੁਪੁਸ਼ਪਕਾਯਦਿਕਤੈਂਸੰਬੰ-
ਧਹੈ. ਯਾਤੈਂਯਦਿਕਸੰਬੰਧੀਪੁਸ਼ਪਕੀਰਕੁਤਾਯਦਿਕਮੈਂਪ੍ਰਤੀਤਹੈਵੈ
ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਅੰਤਯਕਰਣਕੀਵ੍ਰਿਤਿਜਥਰਕੁਪੁਸ਼ਪਕਾਕਾਰਹੈਵੈ; ਤਾਹੀ
ਵ੍ਰਿਤਿਕਾਵਿਖਯਰਕੁਪੁਸ਼ਪਸੰਬੰਧੀਯਦਿਕਹੈ; ਯਾਤੈਂਪੁਸ਼ਪਕੀਰਕੁ

ਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਰਸਤਾ ਰੁਪੜੇ ਤੋਂ ਗਜਾਨ ਸੰਭਵੇ ਨ
 ਹੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸੁਕ੍ਰਿਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਤਬਾਹੁ ਜਾਵਹਾ ਰਿਕਰਜ ਤੋਂ
 ਅਨਜਮਤ ਮੈਂ ਹੋ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸੁਕ੍ਰਿਹੈ. ਤਾ ਸੁਕ੍ਰਿਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਕੇ ਸਮਾਨ
 ਕਾਰਹੀ ਅੰਤ ਸ਼ਰਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇਗੀ. ਰਜਤਾ ਕਾਰ ਅੰਤ ਸ਼ਰਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿ
 ਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਚੇਤਨ ਕਾ ਵਿਵਰਤ ਅਨਿ
 ਰਵਚਨੀਯ ਰਜਤ, ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ, ਦੇਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ
 ਰਕੁਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ, ਤਹਾਂ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ ਰਕੁਪੁਸ਼ ਦੇਨੂੰ ਮੈਂ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਰਕੁਪੁਸ਼ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਰਕੁ ਕਾਰ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਜ਼ਰੂ
 ਰਿਕ ਤੋਂ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ ਰਕੁਤਾ ਕੀ ਛਾਯਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਪੁਸ਼-
 ਕਾ ਧਰਮ ਰਕੁਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ, ਤਾਹੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜ
 ਹਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਏਕ ਕੇ ਧਰਮ ਕੀ ਦੁਸਰੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਅਨਜਥਾ ਖਜਾਤਿ ਹੀ ਸੰਭਵੇ ਹੈ. ਜਹਾਂ ਦੇਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ
 ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਤਹਾਂ ਅਨਜਥਾ ਖਜਾਤਿ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ-
 ਖਜਾਤਿ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਪੁਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ ਪੁਸ਼ ਕੀ ਰਕੁਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਜੇ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੇ ਹਜ਼ੀ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕ ਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਧਰਮ ਸਤ੍ਯਤਾ ਬੀ ਚੇਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਹਜ਼ੀ ਪਰਵਤਾ ਦਿਕ-
 ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜੇ ਅਨਜਥਾ ਖਜਾਤਿ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਕਾ ਧ-
 ਰਮ ਕਾਰਲਤਾ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਮੈਂ ਜੇ ਪੁਰਹ ਸੰਕਾਰੀ:—“ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਸਰਵ
 ਪ੍ਰਧੰ ਚੇਤਨ ਹੈ. ਜੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾ ਧਰਮ ਅਨਜਥਾ ਖਜਾਤਿ ਮੈਂ ਅਨਜ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀ
 ਤ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਕੀ ਕਾਰਲਤਾ ਸਰਵ ਪ੍ਰਧੰ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਈ ਚਾਹਿਏ.”
 ਜੇ ਸੰਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਸਰੀਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਏਕ
 ਸਰੀਰ ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਦੁਸਰਾ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਤਹਾਂ ਦੇਨੂੰ ਸਰੀਰ ਨ ਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੇ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ ਤ
 ਬਾਧਿ ਪਿਤਾ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਕੀ ਕਾਰਲਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ

ਐਥੁੜ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਪ੍ਰਤੀਤ,
ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ
ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਸਰਵ ਕਾਰੋ. ਤਬਾ ਪਿਏ ਸਕਾਲ ਮੈਂ ਚੇ
ਤਨ ਧਰਮ ਕਾਰਣ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਐਰਨ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀ
ਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਥਵਾ,

ਅਧਿਯਾਨ ਚੇਤਨ ਅਸੰਗ ਹੈ. ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਤੋਂ ਕਾਰਣ
ਨਹੀਂ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਮਾਭਾਸ ਯਦਨ ਪਿਕਾਰਣ ਹੈ, ਤਬਾ ਪਿ ਮਾਭਾਸ ਕਾ ਸੁ
ਰੂਪ ਮਿਥ ਜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਮਾਧੀ ਮਿਥ ਜਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਬ
ਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੀ ਕਾਰਣ ਤਾ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਤਾ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਕ
ਲ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸੰਭਵੇ, ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਤਾ ਹੋ ਨਹੀਂ.
ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਰਣ ਤਾ ਵਿਕ ਧਰਮ ਰਹਿਤ ਅਸੰਗ ਹੈ. ਤਾ ਕੀ ਕਾਰਣ
ਤਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਇਹ ਕਹਨਾ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਮਾਯਾ
ਕਿੰਤੁ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਕਾਰਣ ਤਾ ਹਾਲੇ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਪਰਮਾਰਥ
ਪਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਦੇਨੁ ਹਾਂ ਕੁੰਦੇ ਥੈ; ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰੀਰ ਅਨਿਰਵਚਨੀ-
ਯ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰੀਰ ਕੀ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਕਾਰਣ
ਤਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਰੀਰ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ
ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਕਾਰਣ ਦੇ
ਸਕਾਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਮੈਂ ਮਾਕਾਸਾ ਵਿਕ
ਪ੍ਰਧੰਬ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਹੋ ਨਹੀਂ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਸਾ
ਮਗੀ ਬਿਨਾ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਪਨ ਕੀ
ਨਜਾਈ ਜਾਗਤ ਥੀ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ. ਐਰ ਜੇ ਮੈਂ ਸੁਪਨ ਕੇ ਸੁਪਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ
ਹੀ ਸੁਪਨ ਮੈਂ ਸੁਪਨ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ
ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੁਪਨ ਮੈਂ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਦੇਨੁ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਐਰ
ਜੇ ਮੈਂ ਸੋਚੇ:- ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਸੁਪਨ ਹੋਇਕੇ ਫਿਰ ਜਾਗਤ ਹੋਵੇ ਤਹਾਂ

ਪਹਲੀ ਜਾਗਤ ਕੇ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ; ਜੇਈ ਸ਼ਬਦ ਹਜਵਹਿਤ ਦੂਸਰੇ ਜਾਗਤ
ਤਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ. ਐਥੁਸਮਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਰਹੈ ਹੈ.
ਜਾਤਿ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਤੇ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿਲੋਂ ਛੁਟੇ ਹੈ.

ਜੇ ਸੰਕਾਸੀ ਸਿੰਧਾਂਤ ਕੇ ਅਗਜਾਨੀ ਮੁਖਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤਿ ਤੇ ਰਹੈ ਹੈ, ਕਾ
ਹੈ ਤੇ, ਐਸੀ ਮੁਖਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤਿ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਰ ਪ੍ਰਫਾਹ ਅਨਾਦਿ ਹੈ, ਤਾਮੈਂ ਜੀ
ਵਨ ਕੁੰ ਜਾਗਤ ਸ਼ਬਦ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਯੋ ਹੈ ਹੈ. ਜਾਗਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਸੁਖ-
ਪ੍ਰਿਯੋ ਨਹੈ ਹੈ ਹੈ. ਐ ਸ਼ਬਦ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਯੋ ਨਹੈ ਹੈ ਹੈ ਤੇ
ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਯੋ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਸ਼ਬਦ ਨਹੈ ਹੈ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਸ਼ਬਦ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਯੋ
ਹੈ ਹੈ, ਤਬ ਜਾਗਤ ਕਾਲ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੂਪਨਾ ਦਿਕ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ;
ਕਿੰਤੂ ਬਨੈ ਰਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਹੀ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਫਿਰਿ ਜਾਗਤ ਹੋਵੈ ਤ
ਬ ਪ੍ਰਸੂਪਨਾ ਜਾਗਤ ਕੇ ਵਿਦ੍ਯਮਾਨ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਹ
ਅਗਜਾਨੀ ਮੁਖਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤਿ ਹੈ. ਐ,

ਸਿੰਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ:- ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਚੇਤਨ ਕਾ ਵਿਵਰਤ ਹੈ. ਅਦਿ-
ਵ੍ਯਾਕਾਧ ਰਿਣਾ ਮਹੈ. ਜਾਤਿ ਮੁਕ੍ਤਿ ਰਜਤ ਕੀ ਨਾਈਂ ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਜੇ ਪ-
ਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ, ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਚੇਤਨ ਅਸ਼੍ਰਿਤ ਅਦਿਵ੍ਯ
ਕਾ ਦ੍ਰਿਵਿਧ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਦਿਵ੍ਯ ਕੇ ਤਮੋ ਗੁਣ ਅੰਸਕਾਧ ਪ੍ਰਾਦਿ
ਵਿਖਯ ਗੁਣ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਅਦਿਵ੍ਯ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਗੁਣ ਕਾ ਗਜਾਨਨ
ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਦਕਿ ਪਿਛੇਤਨ ਕੁੰ ਗਜਾਨਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਜਾਤਿ ਸਤ੍ਰ ਗੁਣ
ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਗਜਾਨਨ ਹੈ. ਇਹ ਕਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿ ਸਾਰੇ ਹ੍ਯਾਧ
ਕੇਤਨ ਗਜਾਨਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਸਾਭਾ ਸਚੇਤਨ ਮੈਂ ਆਰੂਧ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਗਜਾਨਨ
ਕਹੈ ਹੈ. ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨਨ ਹਜਵਹਾਰ ਕੀ ਸੰਧਾਦਕ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਇਸ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨਨ ਪਨੈ ਕੀ ਸੰਧਾਦਕ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਚੇਤਨ
ਮੈਂ ਗਜਾਨਨ ਪਨੈ ਕੀ ਉਪਾਧਿ ਦ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਬੀ ਗਜਾਨਨ ਸੁਖ ਦਕਾਧ
ਯੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਲੋ ਕ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ, "ਘਟ ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ, ਪਦ
ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਨਹੈ ਹੁਆ." ਤਹਾ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਆਰੂਧ ਚੇਤਨ ਕਾ ਤੇ ਉਤਪੰਨ

ਨਾਮ ਸੀਭਵੈ ਨਹੀਂ, ਫਿਰਿ ਕੇ ਉਤਪਤਿ ਨਾਮ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਐ ਗਿਆਨ ਕੇ ਉਤਪ-
ਤਿ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਫਿਰਿ ਮੈਂ ਬੀ ਗਿਆਨ ਸਬਦ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਜੇ
ਫਿਰਿ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਸਤ੍ਰਗੁਣ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ; ਇਹ ਕਹਨਾ ਸੀਭਵੈ ਹੈ ਤਾਂ
ਫਿਰਿ ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਅਦਾਇਕ ਵਿਖਯ
ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਕਹੈ ਤੈਂ ਵਿਖਯ ਐ ਫਿਰਿ ਜਲਜ-
ਪਿਏਨੁ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ; ਤਬਾਪਿ ਅਦਾਇਕ ਵਿਖਯ ਤੈਂ ਅਵਿ-
ਦ੍ਯਾ ਕੇ ਤਮੋਗੁਣ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਮਲਿਨ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਹੋ-
ਵੈ ਨਹੀਂ। ਐ ਫਿਰਿ ਸਤ੍ਰਗੁਣ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਸ਼ੁੱਢ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਹੋਵੈ
ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਫਿਰਿ ਰੂਪ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਭਾਸ ਗੁਣ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਵੈ
ਤੈਂ ਫਿਰਿ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਚੇਤਨ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕਹੈ ਹੈ; ਐ ਸਾਫ਼ੀ ਕਹੈ ਹੈ। ਅਦਾਇਕ
ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਆਭਾਸ ਗੁਣ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਵਿਖਯ
ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਚੇਤਨ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ; ਐ ਸਾਫ਼ੀ ਬੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਾ-
ਗਤ ਪਦਾਰਥ ਐ ਤਿਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਦੇਨੁ ਸਾਧੀ ਉਤਪਤਿ ਨਹੈ ਹੈ। ਐ ਸਾ-
ਧੀ ਨਹੈ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਦ ਕਾ ਗੁਣੁ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪ-
ਦਾਰਥ ਦੂਸਰੀ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਨਾ ਸੀਭਵੈ ਨਹੀਂ।

ਜਲਜ ਪਿਸ਼ਟ ਪਦ ਤੈਂ ਜਾਗੇ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਐ ਸੀ ਪ੍ਰਤਿਭਿਗਤਾ ਹੋ-
ਵੈ ਹੈ, “ਜੇ ਪੁਰਖ ਪਦਾਰਥ ਬੇ, ਜੇਈ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ।” ਯਾ ਤੈਂ ਜਾ-
ਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਮਕਾਲ ਉਤਪਤਿ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ
ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਐ ਗਿਆਨ ਨਾਮ ਤੈਂ,
ਅਨੰਤ ਰਬੀ ਰਹੈ ਹੈ:

ਤਬਾਪਿ ਜੇ ਸੈ ਸ਼ੁਧ ਪਦ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਤਿਸ ਛਲ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਨਹੈ ਹੈ, ਐ
ਐ ਸੈ ਪ੍ਰਤਿਭਿਗਤਿ ਹੈ:— “ਸੇਵੇ ਜਨਮ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਥਮ ਉਪਜੇ ਏ ਪਰਵ
ਤ ਸਮੁਦਾਇ ਕਹੈ:” ਤਹਾਂ ਤਤਕਾਲ ਉਪਜੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਬਹੁਕਾਲ ਸ-
ਥਿਰਤਾ ਕੀ ਭੁੰਗਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਜਾ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨੇ ਸਿਧ ਜਾ ਪਰਵਤ ਸ-
ਮੁਦਾਇ ਉਪਜਾਏ ਹੈ; ਤਿਸੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਬਹੁਕਾਲ ਸਥਿਰਤਾ ਐ-

ਸਿਰਤਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅਨਿਰਵਚਨੀ ਯਉ ਪਜੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ
ਬਨ ਵਿਖੈ ਬੀ ਅਨੇਕ ਦਿਨ ਸਿਰਤਾਰੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਬਲ ਮੈਂ ਮਿ
ਬਨਾ ਸਿਰਤਾਰੀ ਤਿਨ ਪਦਾਰ ਬਨ ਕੇ ਸਾਥ ਉਪਜਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅੰਤ

ਜੇ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਹੈ:- ਜਦ ਪਦਾਰ ਬ ਸਾਛਾਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ
ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ ਬ ਸਾਛਾਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰ
ਤੀ ਉਤਪਤਿ ਦੰਡ ਚਕ੍ਰ ਕੁਲਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪਦਾਰ ਬਨ ਕੀ ਉ
ਤਪਤਿ ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਸਾਛਾਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜੇ
ਸਾਛਾਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੈ, ਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦਿਕ੍ਰ ਮਤੋਂ ਪੰਚ ਬੂਤ
ਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ. ਮੈਂ ਪੰਚੀ ਕਰਣ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਸੁਤਿ ਮੈਂ ਕ
ਹੀ ਹੈਂ; ਜੇ ਅਜੀਗਤ ਹੋਵੇਗੀ. ਯਾ ਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ ਬ
ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਉਪਾਦਾਨ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ. ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਸਾਛਾਤ ਪ-
ਰਿਣਾਮ ਨਹੀਂ. ਜਦ ਪਦਾਰ ਬ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰ ਬ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ
ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਏਕ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਉਪਾਦਾਨ ਹੋਵੈ ਤੇ, ਤਿਨ ਪਦਾਰ ਬਨ ਕੀ ਮੈਂ
ਤਿਨ ਕੇ ਗਣਾਨ ਕੀ ਏਕ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ, ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਸੰਭਵ ਹੈ.
ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ ਬ ਤਿਨ ਬਿਨ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਪ
ਹਲੀ ਕਾਰਣ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤ
ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਇਸ
ਗਤਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਦਾਰ ਬ ਅਲਪ ਕਾਲ ਸਿਰ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕ ਕਾਲ
ਸਿਰ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਜਦ ਪਦਾਰ ਬ ਨਹੀਂ.

ਮੈਂ ਸੰਕਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ ਬਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਜਦ ਪ
ਦਾਰ ਬਨ ਵਿਖੈ ਬੀ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਬਾਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਿ
ਸੀ ਕੁੰ ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਪਦਾਰ ਬ:- ਮੇਰੀ ਗਉ ਕੇ ਬਤ੍ਰ ਗਉ ਮਾਹੇ ਅਬਦਾ ਮੇਰੀ ਸ੍ਰੀ
ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਗਉ ਮਾਹੇ, ਤਹਾਂ ਗਉ ਮੇਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਤਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ, ਮੈਂ
ਬਹੁ ਕਾਲ ਸ੍ਰਾਇਤਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਵਤਸ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤ ਵਿਖੈ ਕਾਰਣ ਤ
ਮੈਂ ਅਲਪ ਕਾਲ ਸਿਰਤਾਰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਮਕਾਲ ਹੈ. ਕੋਈ

ਰਿਸੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਗਉ ਵਤਸ ਸ੍ਰੀ ਮਾਦਿਕਨ ਕਾ ਮਹਿਦਜਾ
 ਹੀ ਉਧਾਦਾਨ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਾਗਤ ਵਿਖੇ ਬੀ ਕੋਈ ਮਾਧਿਕ ਕਾਲ ਸ੍ਰਾਇਕਾਰ
 ਲੁਪਤ ਹੈ; ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਕਾਲ ਸ੍ਰਾਇਕਾਰ ਲੁਪਤ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸ੍ਰਾਧਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾ-
 ਈ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਰਿਸੀ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰਾਧਨ ਕਾਰਨ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਾਫ਼ਤ ਮ
 ਵਿਦਜਾ ਕੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਐਰ,

ਸੁਤਿ ਵਿਖੇ ਜੇ ਕੁਮਤੈ ਸਿਧਿ ਕਹੀ ਹੈ; ਤਹਾਂ ਸਿਧਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਸੁ
 ਤਿਕ ਮਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਮਹੈਤ ਬੋਧਨ ਮੈਂ ਮਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ-
 ਦਾਰਥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ; ਜਾਤੈਂ ਤਾਰੇ ਵਿਵਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਜਾ ਕਾ ਵਿਵਰ
 ਤ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤਾਰਾ ਹੀ ਸ੍ਰਾਧਨ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜਾਤੈਂ ਸਾਰਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਤੈ ਪ੍ਰਿਥਕ ਨ-
 ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਥ ਬੋਧਨ ਕਰਨੇ ਕੁ ਸਿਧਿ ਕਹੀ ਹੈ। ਸਿਧਿ ਕਾ ਮੈਂ
 ਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ। ਤਹਾਂ ਕੁਮਕਾ ਜੇ ਕਰਨ ਹੈ, ਸੈਂ ਸੁਲ ਵਿਸ਼ਿਕੁ ਵਿਧੀ ਤਿ
 ਕੁਮਤੈ ਲਯ ਚਿੰਤਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਹੈ। ਤਾਰਾ ਬੀ ਮਹੈਤ ਬੋਧ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ।
 ਜਾਤੈਂ ਕੁਮਕਰਨ ਮੈਂ ਬੀ ਮਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਕੁਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿੰਤੁ
 ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਏਕ ਮਹਿਦਜਾ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਪਰਸਪਰ ਕਾਰਨ
 ਕਾਰਨ ਭਾਵ, ਐ ਪ੍ਰਵਰਤਿਤ ਭਾਵ, ਮਹਿਦਜਾ ਕਿੰਤੁ ਸ੍ਰਾਧਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈ
 ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਐ ਸੁਤਿਨੇ ਤਿਨ ਕੀ ਮਾਧਸ ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰਨ-
 ਤਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਰਤਿਤ ਭਾਵ ਕਹੀ ਹੈ। ਸੈਲ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਹੀ ਹੈ। ਯਜਨ
 ਮੈਂ ਵਿਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ, ਸੈਂ ਸਾ ਸ੍ਰਾਧਨ ਹੋਵੇ ਤੈਸਾ ਹੀ ਯਜਨ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜਾਤੈਂ ਜਾ
 ਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨਕਾ ਮਾਧਸ ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰਨ ਭਾਵ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ.

ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਸਾਫ਼ਤ ਮਹਿਦਜਾ ਕੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਸੁਕ੍ਰਿਰਜਤ ਕੀ-
 ਨਜ਼ਾਈਂ ਹਾ ਸ੍ਰਾਧਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਮਹਿਦਜਾ ਕੀ ਵਿਤਿ ਉਪਹਿਤ ਸਾਫ਼ਤੈਂ ਤਿਨ
 ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜਾਤੈਂ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਸਾਫ਼ਤੈਂ ਭਾਸ਼ਨ ਹੈ ਐ ਗਜਨ ਕਾਰ
 ਐ ਗਜੇ ਜਾ ਕਾਰ ਮਹਿਦਜਾ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਉਪਜੇ ਹੈ। ਸ
 ਬ ਹੀ ਨਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜਾਤੈਂ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀ
 ਤਿਕਾ ਵਿਧਾ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਨਯ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜਾਤੈਂ ਕੁੰਦਿ

ਜਿ ਸਿਜਿਵਾਦ ਕਹੈ ਹੈ.

ਜਾ ਧੰਨੁ ਮੈਂ ਪਦਾਰਥ ਵੀ ਅਨਾਤ ਮੰਤਾ ਨਹੀਂ, ਗਨਾਤ ਮੰਤਾ ਹੈ. ਅਵੈ-
 ਤਵਾਦ ਮੈਂ ਇਹ ਜਿਯੰਤ ਧੰਨੁ ਹੈ. ਜਾ ਧੰਨੁ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਮੰਤਾ ਹੈ; ਤੀਨ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇ-
 ਤੇ, ਅਨਾਤ ਮਧਦਾਰਥ ਮਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਾਈਂ ਪ੍ਰਾਤਿਤਾ ਸਿਰ ਹੈ. ਪ੍ਰਤੀ
 ਤਿਕਾਲ ਮੈਂ ਭਿਨਕਾਲ ਮੈਂ ਅਨਾਤ ਮਾਰੀ ਮੰਤਾ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੇ ਤੀਸਰੀ ਵਜਾ-
 ਵਹਾਰਿਕ ਮੰਤਾ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਧੰਨੁ ਮੈਂ ਮਾਰੇ ਅਨਾਤ ਮਧਦਾਰਥ ਮਾਛੀ ਕੁ-
 ਸ਼ਜ ਹੈ. ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਾ ਵਿਖਯ ਕੋਈ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਅੰਤ ਫ਼ਰਲ
 ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤਬਾਘਟਾ ਦਿਕ, ਮਾਰੀ ਰਿਪੁਟੀ ਮੈਂ ਗਜਾਨ, ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਾ
 ਈ ਦੇਵਕਾਲ ਮੈਂ ਉਪਜੈ ਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਵਿਖਟੀ ਕਾ ਵ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ
 ਘਟਾ ਦਿਕ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਕੇਵਾ ਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੇ ਮੈਂ ਅੰਤ ਫ਼ਰਲ ਦੇ ਗਜਾਨ
 ਪ੍ਰਥਮ ਹੋਵੈ; ਤੇ ਕੇਵਾ ਦਿਕ ਮਾਰਾ ਅੰਤ ਫ਼ਰਲ ਕੀ ਵਿੰਤਿ ਕੁਧ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਮਾ-
 ਣ ਜਨਕ ਹੋਵੈ ਮੈਂ ਅੰਤ ਫ਼ਰਲ, ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਵਿਖਯ, ਤੀਨੁ ਗਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਚਰ
 ਲ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਗਜਾਨ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਾਈਂ ਰਿਪੁਟੀ ਉਪਜੈ
 ਹੈ. ਜਾ ਤੇ ਰਿਪੁਟੀ ਜਨਕ ਗਜਾਨ ਕੋਈ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ ਗਜਾਨ ਵਿਖੈ ਸ਼ਬ-
 ਦ ਵੀ ਨਾਈਂ ਰਿਪੁਟੀ ਜਨਕ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿਹੈ ਹੈ. ਜਾ ਤੇ ਜਾਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ-
 ਥ ਮਾਛੀ ਕੁਸ਼ਜ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਨਕ ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੇ ਬੀ ਸ਼-
 ਬਦ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮਿਥਜਾ ਹੈ. ਕਿੰਨਾ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਕਿੰਨੈ ਪਦਾਰਥ ਕੁੰ ਮਿਥਜਾ
 ਕੁਧ ਕਰਿ ਕੇ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਨ ਕੁੰ ਸਤ ਕੁਧ ਕਰਿ ਕੇ ਮੈਂ ਜਾਨੈ ਹੈ:- ਅਨਾਦਿ
 ਕਾਲ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਰਿਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਉਤ
 ਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧੰਨ ਧਾਰਾ ਕਾ ਉਛੇਦ ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਕੁੰ ਗਜਾਨ ਹੋ
 ਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਧੰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿਹੈ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਧੰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿਹੈ-
 ਵੈ ਹੈ. ਤਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਵੇਦ ਗੁਰੂ ਹੈ. ਤਿਨ ਤੇ ਪਰਮ ਸਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੋਵੈ
 ਹੈ; ਮੈਂ ਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿ ਜਾਗਤ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਮਿਥਜਾ
 ਪਨ, ਕਿਸੀ ਮੈਂ ਨਾਸ, ਕਿਸੀ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ, ਵੇਦ ਗੁਰੂ ਤੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਰਥ
 ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ; ਏ ਸਾਰੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਾਈਂ ਮਿਥਜਾ ਹੈ ਦਾ

ਸਿਝ ਮੈਂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਇਤਿਹਾਸ ਕਰੇ ਹੋਏ. ਛੁਲ੍ਹਾ ਮਾਤ ਕੇ ਸੁਧਨ ਮੈਂ ਬਹੁ ਕਾ-
ਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ: ਮੈਂ ਜਾਗਤ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਸ਼ਾਈ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਤਿ-
ਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਭੋਗ ਹੋਵੇ; ਯਾ ਤੋਂ ਜਾਗਤ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਸੁਧਨ ਤੋਂ ਵਿਚਿਤ-
ਵਿਲੋਛਨ ਤਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਆਤਮਾ ਭਿੰਨ ਸਰ੍ਹਵ ਸਿਧ ਜਾ ਹੈ.

ਸਿਖਤ ਉਦਾਹਰ.

ਦੇਹਾ.

ਲਾਖ ਹਜ਼ਾਰਨ ਕਲਪ ਕੇ, ਇਹ ਉਪਜਾਏ ਸੰਸਾਰ;
ਯਾ ਤੋਂ ਗਜਾਨੀ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਬੰਧਨੇ ਅਗਜ ਹਜ਼ਾਰ. ੧੧
ਬੂਠ ਸੁਧ ਸਮਾਨ ਜੇ, ਛੁਲ੍ਹਾ ਪਟਿਕਾ ਹੈ ਜਾਮ;
ਬੰਧ ਕੰਨ ਕੇ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਕਿਹ ਕਾਮ. ੧੨

ਦੀਕਾ:- ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਝਿ ਅਨੰਤ ਕਲਪ ਤੋਂ ਅਨਾਦਿ ਹੈ. ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਜਾ-
ਨੀ ਮੁਕੁ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਅਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਬੰਧ ਰਹੇ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਧਨ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਸੁਧ-
ਨ ਏਕ ਛੁਲ੍ਹਾ ਪਟਿਕਾ ਤਬ ਪਹਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਬੀ ਛੁਲ੍ਹਾ ਅਬਦਾ ਪ-
ਟਿਕਾ ਪਹਰ ਕਾਲ, ਦਾ ਵਿਚਿਤ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਹੋਵੇਗਾ. ਸੁਧਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾ-
ਈ ਸੁਧਨ ਕਾਲ ਸ਼ਾਈ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇ; ਤੋਂ ਅਨਾਦਿ ਕਾਲ ਕਾ ਬੰਧ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੇਗਾ. ਬੰਧ ਨਿਵਿਤਿ ਰੂਪ ਮੈਂ ਛੁਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਸਾਧਨ ਨਿਸ-
ਫਲ ਹੋਵੇਗੀ.

ਜਦ ਜਪਿ ਪੁਰ੍ਵ ਉਕੁ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੈਂ ਛੁਕੇ ਦੇ ਦੁਗੁਰੂ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੂ ਚੇਤਨ ਨਿਯਮ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਅਵਿਦਿਆ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਨਾ-
ਨਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਾਂ ਤੋਂ ਆਤਮ ਰੂਪ ਕੀ ਵਿਚਿਤ ਮਾਤ ਬੀ ਗਨਿ ਨਹੀਂ.
ਆਤਮਾ ਜਦਾ ਅਸੰਗ ਏਕ ਰਸ ਹੈ. ਆਜ ਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਮੁਕੁ ਗੁਆ ਨਹੀਂ;
ਆਗੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਚੇਤਨ ਨਿਯਮ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਅਵਿਦਿਆ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੇ ਪਰਿਣਾ-
ਮ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਬੰਧ ਮੈਂ ਦੇ ਦੁਗੁਰੂ ਸੁਵਲਾ-
ਦਿਕ; ਮੈਂ ਸਮਾਧਿਤ ਬਾ ਮੈਂ ਛੁਕੇ, ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਬੀ ਸੁਧਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ

ਅਵਿਦਿਆ ਜਨਮ ਹੈ. ਜਾਤੈਂ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਇਨ ਵਿਖੈ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸਥਾਇਤਾ
ਈ ਅਵਿਦਿਆ ਜਨਮ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੁੰਨਹੀਂ ਜਾਨਿ ਕੈ ਸੁਲਭਿ-
ਜਿ ਕਾ ਪ੍ਰਸੂ ਹੈ.

ਗੁਰੂ ਵਾਕ

ਦੇਹਾ.

ਅਗ੍ਰਧ ਦੇਵ ਕੁੰ ਸੁਖ ਮੈਂ, ਭੁਖ ਉਪਜੈ ਜਿਹਿ ਗੀਤਿ;

ਸਿਖ ਤੇ ਕੁੰ ਇਹ ਉਪਜੀ, ਬੰਧ ਮੋਛ ਪਰਥੀਤਿ. ੧੩

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖ! ਜੇਜੈ ਨਿਦਾ ਦੇਖ ਤੇਂ ਸੁਖ ਮੈਂ, ਅਯਾਧਕ ਅ

ਯਜਯਨ, ਵੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ, ਪੁਰਾਣ, ਪਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈਂ ਅਯਜਯਨ ਕਰਤ, ਕਰ

ਮ, ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਫਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਿਨ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਸਤ੍ਯਤਾ

ਕੀਤ੍ਰਾਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਸੇ ਸੁਖ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ

ਸਾਗਤ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਸਤ੍ਯਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕੁ-

ਮ ਹੈ. ਦੇਹੈ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੋਛ ਗੁਹਲ ਤੇਂ ਸਰਵ ਅਨਾਤ ਮਾਕਾ ਗੁਹਲ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੁੰ

ਹਮ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਵੇਦ ਅਰਥ ਕਾ ਬੰਧ ਵਿਆਤ ਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ

ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਅਗ੍ਰਧ ਦੇਵ ਕੁੰ ਸੁਖ ਮੈਂ ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀ

ਤਿ ਕੇ ਵਿਖਯ, ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਦਾ ਦਿਕ ਅਠਿਰਵਚਨੀ ਕ ਉਪਜੈ ਹੈ; ਤੇਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰ

ਤੀਤਿ ਕੇ ਵਿਖੈ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਅਦਿਲੇ ਕੇ ਸਾਰੇ ਅਠਿਰਵਚਨੀ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਸੇ

ਅਗ੍ਰਧ ਦੇਵ ਕਾ ਮੈਂ ਸਾ ਸੁਖ ਮੈਂ ਹਮ ਹੈ:- ਦੇਹ ਅਗ੍ਰਧ ਨਾਮ ਦੇਵ

ਤਾ ਅਨਾਦਿ ਕਾਲ ਕਾ ਨਿਦਾ ਮੈਂ ਸੇਵਤਾ ਹਮ ਸੁਖ ਮੈਂ ਦੇਖਤਾ ਭੁਯਾ. ਤਾ

ਸੁਖ ਮੈਂ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਮੈਂ ਸੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੁਈ:- ਜੇ ਮੈਂ ਚੰਡਾਲ ਹੁੰ, ਮੈਂ ਮ

ਹਾਦੁਈ ਹੁੰ, ਮੈਂ ਅਸਿਖ ਮੈਂ ਜਾ ਰੁਧਿਰ ਤੁਰਾ ਮੈਂ ਸ ਮੇਦ ਵੀਰਯ ਰੁਪ ਸਪੁ

ਧਾਤੁ ਮੈਂ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਭੁਯਾ ਹੈ ਮੈਂ ਮਹਾ ਘੋਰ ਭੁਯੀ ਕਰ ਸਰਪ ਹਤੀ ਅਦਿ

ਕ ਮੈਂ ਯਕੁ ਜੇ ਧਨ ਤਾਰੇ ਵਿਏ ਮੈਂ ਭੁਖ ਕਰੁ ਹੁੰ. ਸੇਵਤਾ ਭੁਖ ਕਰਤਾ

ਹਮ ਤਾ ਬਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਮੈਂ ਬਾਨ ਦੇਖਤਾ ਹਮ ਕਹੁੰ ਨਾਨਾ ਭੁਯੀ ਕਰ

ਪਾਲੀ ਸਨ ਮੁਖ ਭੋਛਣ ਕਰਨੇ ਕੁੰਧ ਵਨ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹੁੰਗਾ ਧਿਰ ਧਿਰ ਮੈਂ
 ਭਰੇ ਕੰਢ ਹੈ: ਤਿਨ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹੇ ਪਾਲੀ ਗਾਗਾਰ ਸਬਦ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕੇਤ
 ਪੁਸ਼ੀਭ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੋਂ ਬੰਧੇ ਪੁਰਖ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹੁੰਤ ਪੁਸ਼ਾ ਲੁਕੁ ਮਾਰਗ
 ਹੋਇ ਕੇ ਨਗਨ ਪਾਦ ਪੁਰਖ ਜਾਵੇ ਹੈ: ਐ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਨ ਕੁੰਗਾ ਜਤੁ ਟਲੇ
 ਹਮ ਜਦੋਂ ਤਨ ਮੈਂ ਤਾੜਨਾ ਕਰੇ ਹੈ: ਇਸਰੀ ਤਿਸੇਂ ਨਾਨਾ ਜੇਭ ਯੀ ਕਰ ਸਥਾ
 ਨ ਹੈ: ਤਿਨ ਕੁੰਮੇ ਦੇਵਤਾ ਦੇਵਤਾ ਹੁਆ ਐ ਕਹਾ ਚਿਤ ਆਪ ਥੀ ਅਪਥਾਧ
 ਕਰਿ ਕੇ ਸੁਖ ਪਨ ਮੈਂ ਤਿਨ ਦੁਖ ਨ ਕੁੰਧਾ ਪੁਰੇ ਤਾਭੁਯਾ: ਐ

ਕਹੁੰਦਿ ਹਜ ਸਥਾਨ ਦੇਖਤਾ ਹੁਆ ਤਿਨ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਉਤਮ ਦੇਵ ਵਿਰਾ
 ਜੇ ਹੈ: ਤਿਨ ਦੇਵ ਨ ਕੇ ਦਿਹੁ ਭੋਗ ਹੈ: ਐ ਮਿਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮਾਤ੍ਰ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੁੰਤਿ
 ਪੁਰੇ ਹੈ: ਹੁਯਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਵੀ ਬਾਧਾ ਤਿਨ ਦੇਵ ਨ ਕੁੰਗੇ ਵੈ ਨਹੀਂ ਐ ਮਲ ਮੁਕਰਿ
 ਤ ਜਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਨ ਸਰੀਰ ਹੈ: ਐ ਉਤਮ ਵਿਸਾਨ ਮੈਂ ਸਿਤ ਹੋਇ ਕੇ ਕੇ
 ਈ ਦੇਵ ਰਮਣ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਵਿਸਾਨ ਤਾ ਦੇਵ ਕੀ ਇਛਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਮਨ ਕ
 ਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹੁੰ ਰਭਾ ਉਰਵਸੀ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੋਕ ਅਧ੍ਮਾਰ ਨਿਯਮ ਕਰੇ ਹੈ: ਤਿ
 ਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਣ ਅੰਗ ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਹੈ ਐ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਣ ਗੁਰੂ ਹੈ ਉਤਮ
 ਮਸਰੀਯ ਤਿਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਸੇਕਾ ਅਕੀ ਪੁਰਾਸ਼ਰ ਆਵੇ ਹੈ: ਐ ਕਹੁੰ ਤਿਨ ਮੈਂ
 ਦੇਵ ਰਮਣ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹਾ ਚਿਤ ਆਪ ਥੀ ਦੇਵ ਬਾਹੁੰ ਪੁਰੇ ਇਕੇ ਤਿ
 ਨ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਰਮਣ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਿਨ ਅਧ੍ਮਾਰ ਨ ਮੈਂ ਦਿ
 ਹੁ ਜ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਰਮਣ ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਅਕਸਾਤ ਰੁਧਿਰ ਮਲ ਪੁਰਿਤ ਜੇਰੀ
 ਤ ਹੈ ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਮੰਜਨ ਕਰੇ ਹੈ: ਐ,

ਏਕ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕਾ ਅਧਿਪਤਿ ਪੁਰਖ ਸਿਤ ਹੈ: ਤਾ ਕੇ ਆ
 ਗਜਾ ਕਾਰੀ ਅਨੁਚਰ ਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਸਿਤ ਹੈ: ਕਿਤਨੈ ਪੁਰਖ ਨ ਕੁੰਮੇ ਅ
 ਧਿਪਤਿ ਐ ਤਾ ਕੇ ਅਨੁਚਰ ਮੈਂ ਮਜਰੁ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ: ਐ ਕਿਤਨੈ ਪੁਰਖ
 ਨ ਕੁੰਮੇ ਮਹਾਭਯੰਕਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ: ਐ ਤਾ ਬਨ ਮੈਂ ਸਿਤ ਪੁਰਖ ਨ
 ਕੁੰਮੇ ਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਵੇ ਹੈ: ਇਸਰੀ ਤਿਸੇਂ ਅਗ੍ਧ ਨਾ ਮਦੇਵਤਾ
 ਸੁਖ ਪਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਜੇ ਸਥਾਨ ਹੈ: ਤਿਨ ਕੁੰਮੇ ਦੇਖਤਾ ਹੁਆ ਐ ਕਹੁੰ ਅ

ਨਜ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੇਦ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਐ ਕਹੁੰ ਯਗਜ ਸਾਲਾ ਮੈਂ ਉ
ਤਮ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਐ ਕਹੁੰ ਉਤਮ ਨਦੀ ਬਹੈ ਹੈਂ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਪੁਲਕ ਕੇ ਨਿਮਿਤ
ਲੇ ਕਸ਼ਨ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਐ ਕਹੁੰ ਗਜਾਨਨ ਹਾਨ ਆਚਾਰਯ ਸਿਖਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹ
ਵਿਦਿਆ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਤਾ ਬ੍ਰਹ ਵਿਦਿਆ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ ਕੇ ਤਾ ਬਨ
ਮੈਂ ਨਿਕਸਿਜਾਵੈ ਹੈ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਧ ਨ ਵਿਖੈ ਅਗ੍ਰਯ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਛਲ ਮਾਤ ਮੈਂ.
ਨਾਨਾ ਆਚਾਰਯ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਤਾ ਬਨ ਮੈਂ ਦੇਖਤਾ ਹੁਆ ਤਾ ਕੁੰ ਮੈਂ ਸੀ ਪ੍ਰ
ਤੀਤ ਸ਼ੁਧ ਮੈਂ ਹੁਈ:- ਜੇ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਕਾ ਬਨ ਮੈਂ ਸਥਿਤ ਹੁੰ, ਯਾ ਬ
ਨ ਕਾ ਕਦੀ ਉਛੇਦ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਦਾਚਿਤ ਬਾਗਵਾਨ ਚੜਾ ਰਿਮੁਖ ਨ ਮੈਂ ਨ
ਨਾ ਬੀਜ ਨਿਕਾਸਿ ਕੇ ਬਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰੈ ਹੈਂ, ਐ ਜਲ ਸੇਚਨ ਮੈਂ ਪਾਲ
ਨ ਕਰੈ ਹੈਂ, ਐ ਕਦਾਚਿਤ ਘੋਰ ਹਾਸਨ ਕਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਨਿਕਾ-
ਸਿ ਕੇ ਬਨ ਕਾ ਦਾਹ ਕਰੈ ਹੈਂ. ਬਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇਰੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋ-
ਵੈ ਹੈਂ, ਐ ਬਨ ਕੇ ਦਾਹ ਸੰਗ ਮੇਰਾ ਦਾਹ ਹੋਵੈ ਹੈਂ. ਐ ਸਰਵ ਬਨ ਕਾ ਦਾਹ
ਕਰਿ ਕੇ ਮੈਂ ਬਾਗਵਾਨ ਏਕ ਹੀ ਰਹੈ ਹੈਂ. ਤਾ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਬਨ ਕੇ ਬੀਜ ਰਹੈ
ਹੋਇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸ਼ੁਧ ਨ ਵੇਦ ਕੇ ਸ਼ੁਧ ਮੈਂ ਤਾ ਅਗ੍ਰਯ ਦੇਵਤਾ ਕੁੰ ਸ਼ੁਧ ਨ-
ਹੀ ਵਿਖੈ ਹੁਈ ਤਬ,

ਬਾਰੰਬਾਰ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਸੁਨਿ ਕੇ ਤਾਂ ਨੈ ਵਿਚਾਰ ਕਿਯਾ
ਜੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਬਨ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸਿਜਾਉਂ ਐ ਬਨ ਕੇ ਬਾਹਰਿ
ਨਹੀਂ ਬੀ ਨਿਕਸੁੰ, ਤੋਂ ਬੀ ਚਾਂਡਾਲ ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਐ ਦੇਵ-
ਭਾਵ ਸਦਾ ਬਨ ਜਾ ਰਹੈ. ਜੇ ਐਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਬਨ ਤੋਂ ਨਿਕਸਨੈ ਕਾਹੇ
ਨਹੀਂ. ਬ੍ਰਹ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੈ ਵਾਲੇ ਆਚਾਰਯ ਅਪਨੇ ਸਿ-
ਖਨ ਕੁੰ ਬਨ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਾਸੈ ਹੈਂ. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਆਚਾਰਯ ਕੁੰ
ਸ਼ੁਧ ਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੀ ਮੈਂ ਅਗ੍ਰਯ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ਮੈਂ ਵਿਧਿ ਪੁਰੁ-
ਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ਮੈਂ ਸਿਖਨ ਤਾ ਕੁੰ ਆਚਾਰਯ ਦੇਵਦਾਣੀ ਰੂਪ ਮਿਥਾ
ਗੰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੁਆ.

ਜੇ ਸਮਿਤ ਗੰਥ ਜੇ ਸਿਖ ਜਾ ਆਚਾਰ ਯਨੇ ਸਿਖ ਜਾ ਸਿਖ ਕੁੰਓ ਧ
 ਦੇਸ ਵਿਯਾ, ਤਾ ਗੰਥ ਕੁੰਓ ਆਚਾਰਿ ਕੇ ਲਿਖੇ ਹੈਂ. ਜੇ ਸਮਿਤ ਗੰਥ ਕੇ ਭਾਖਾ
 ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਕਰੇ ਹੈਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਮੰਗਲ ਕਰਨੇ ਤੇ ਜੇ ਗੰਥ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਧ
 ਤਿਥੀ ਧਰ ਦਿਖਾਨੇ ਹੈਂ, ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਹੈਂ. ਦਿਖਾਨ ਨਾਮ ਧਾਧ ਕਾਹੇ.
 ਧਾਧ ਤੇ ਸੁਭ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤਾ ਧਾਧ ਕਾ ਮੰਗਲ ਤੇ ਨਾ
 ਸਹੇ ਹੈਂ. ਮੈਂ ਜੇ ਧਾਧ ਰਹਿਤੇ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕੀ ਗੰਥ ਕੇ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਅਵ-
 ਸ਼ਤ ਕਰੇ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਗੰਥ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰਿਯਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਗੰਥ ਕ
 ਰਤਾ ਦਿਖੈ ਪਰਖਨ ਕੁੰ ਨਾ ਸਿਰ ਕੁੰ ਤਿਹੇ ਇਕੇ ਗੰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ

ਜੇ ਮੰਗਲ ਤੀ ਨਿਧੂ ਕਾਰ ਕਾਹੇ. ਏਕ ਹਸਤੁ ਨਿਰਦੇਸੁ ਰੁਪੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੁਸਰਾ ਨ
 ਮਾਯਾ ਰੁਪੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਤੀਸਰਾ ਆਸੀਰਵਾਦ ਰੁਪੁ ਹੈ, ਸਗਲ ਅਥਵਾ ਨਿਰ
 ਗਲ ਜੇ ਧਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਹਸਤੁ ਕਰਿਏ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹਸਤੁ ਨਿਰ
 ਦੇਸੁ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਅਧਨਾ ਅਥਵਾ ਸਿਖ ਜਨ ਕਾ ਜੇ ਹੰਡਿਤ ਹਸਤੁ ਤਾ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਰਥਨ ਕਾ ਨਾਮ ਆਸੀਰਵਾਦ ਰੁਪੁ ਮੰਗਲ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਅਧਨੇ
 ਹੰਡਿਤ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨ ਚਤੁਰਥ ਦੇਹੈ ਮੈਂ ਸ੍ਵਾਸ਼ ਹੈ. ਸਿਖ ਕੇ ਇਸ਼ਟ ਕਾ
 ਪ੍ਰਾਰਥਨ ਪੰਚਮ ਦੇਹੈ ਮੈਂ ਸ੍ਵਾਸ਼ ਹੈ.

ਗਲੇਸ ਮੈਂ ਦੇਵੀ ਕੁੰ ਈਸ਼ਵਰ ਤਾ ਪੁਗਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਿਧ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਅਨੀਸ਼
 ਰਕਾ ਚਿਤਨ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਪੁਗਲ ਮੈਂ ਗਲੇਸ ਕਾ ਜੇ ਜਨਮ ਹੋ ਜੇ ਜੀਵੀ ਲਾ
 ਈ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀਂ. ਕਿਤੁਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦਿਕਨ ਕੀ ਲਾਈ ਕੁੰ ਜਨਮ
 ਅਨੁਕਰਾਹਵਾ ਜੇ ਧਰਮਾਤਮਾ ਕਾਹੀ ਆਹਿਰਭਾਵ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਇਹ ਦੁਆ
 ਸਲਗਾਵਾਨ ਕਾ ਧਰਮ ਅਭਿਧਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਸ੍ਵਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਰਹਸੁ ਜੋ ਹੈ:-
 ਧਰਮਾਤਮਾ ਕੁੰਓ ਜੇ ਜੀਵੀ ਧਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਚਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਜਨਮ
 ਮਰਣ ਦਿਕ ਬੀਧ ਕਾ ਆਤਮਾ ਦਿਖੈ ਜੇ ਅਧਨਾ ਜੇ ਜੀਵ ਕਾ ਜੀਵ ਪਨ
 ਹੈ. ਮੈਂ ਜਨਮਾ ਦਿਕ ਬੀਧ ਗਲੇਸਾ ਦਿਕਨ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
 ਯਾ ਤੇ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਗਲੇਸਾ ਦਿਕਨ ਕੁੰ ਈਸ਼ਵਰ ਤਾਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਗੰ
 ਥ ਕੇ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਯੋਗ ਜੋ ਹੈ. ਨਾਨਾ ਰੁਪ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਜੇ ਕਰ

ਹੈ, ਸੇ ਸਰਵਕੁੰ ਈ ਸ਼ਰਤਾ ਕੇ ਤਨ ਕਰਨੇ ਵਾਜੇ ਹੈ. ਮੈ ਈ ਸ਼ਰਤ ਕੁਰਿ ਮੈ ਗੁ-
ਰੁਤ ਕੁਰਿ ਵਿਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਾ ਮੁਖ ਜ ਸਾਧਨ ਹੈ; ਇਸ ਅਰਥ ਕੁੰ ਬੀ ਕੇ
ਤਨ ਕਰਨੇ ਵਾਜੇ ਹੈ.

ਅਥ ਨਿਰਗੁਣ ਵਸਤੁ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਮੰਗਲ
ਦੇਹਾ.

ਜਾ ਵਿਬੁ ਸਤ੍ਯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੇ, ਪਰਕਾਸਤ ਰਹਿ ਚੰਦ;
ਸੇ ਸਾਂਝੀ ਮੈਂ ਬੋਧਿਕੇ, ਸੁੰਧ ਰੂਪ ਅਨੰਦ. ੧

ਅਥ ਸਗੁਣ ਵਸਤੁ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਲ.
ਦੇਹਾ.

ਨਾਮੈਂ ਵਿਖਨ ਸਮੁਲ ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਗਣਪਤਿ ਕੇ ਨਾਮ;
ਜਾ ਚਿੰਤਨ ਬਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀਂ, ਦੇਵਨਹੁ ਕੇ ਕਾਮ. ੨
ਦੀਕਾ:- ਸ਼ਿਖਰ ਵਧ ਮੈਂ ਇਹ ਵਾਕਤਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ.

ਅਥ ਨਮਸਕਾਰ ਰੂਪ ਮੰਗਲ.
ਮੇਰਨਾ.

ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਸੀਹਾਰ, ਲੋਛਿਮੀ ਪਾਰਹਤੀ ਪਤਿ;
ਤਿਨੈਂ ਪ੍ਰਣਾਮ ਹਮਾਰ, ਬੁਜਤਨ ਕੁੰ ਸੀਤਤ ਬੁਜੇ. ੩

ਅਥ ਸ਼ੁਵੰਛਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ.
ਮੰਗਲ.
ਦੇਹਾ.

ਜਾ ਸੁਖੀ ਕੀ ਸੁਖਿ ਲਹਿ, ਕਰੇ ਸਾਜ ਇਹ ਸਾਜ;
ਮੇਰੀ ਚਾਲੀ ਮੈਂ ਕਸਮਹੁ, ਗੰਥ ਜਿਧਿ ਕੇ ਕਾਜ. ੪

ਮਥਸਿਖਜਹਾਂਛਿਤਧਾਰਬਨਰੂਪਅਸੀਰਵਾਦ
ਦੇਹਾ.

ਬੰਧਹਰਲਸੁਖਕਰਨਸੀਦਾਦੂਦੀਨਦਯਾਲ;
ਪਛੇਸੁਨੇਜੇਗੰਥਇਹ,ਤਾਰੇਹਰਹੁਜੰਜਾਲ.੫
ਅਥਵੇਦਾਂਤਸਾਸੁਕਰਤਾਅਚਾਰਯਨਮਸਕਾਰ.
ਕਹਿਹੁ.

ਵੇਦਵਾਦਵਿੰਛਬਨਭੇਦਵਾਦਿਵਾਯੁਆਯ,
ਪਕਰਹਲਾਯਕ੍ਰਿਯਾਕੰਟਕਪਸਾਰਿਕੇ;
ਸਰਲਸੁਸ਼ੋਧਸਿਖਜਕੰਜਪੁਨਿਤੋਰਿਗੋਰਿ,
ਸੂਲਨਮੈਂਫੇਰਤਫਿਰਤਫੇਰਿਫਾਰਿਕੇ;
ਪੈਖਿਸੁਪਥਿਕਬੁਗਵਾਨਜਾਨਿਅਨੁਚਿਤ,
ਅੰਕਮੈਂਉਠਾਯਯਜਾਯਵਜਾਸਰੂਪਧਾਰਿਕੇ;
ਸੁੜਕੇਬਨਾਇਜਾਲਬਨਕੇਵਿਭਾਗਕੀਨ,
ਕਰਤਪ੍ਰਣਾਮਤਾਹਿਨਿਸ਼ਚਲਪੁਕਾਰਿਕੇ.

ਟੀਕਾ:- ਜੈਸੇਵਾਯੁਬਨਮੈਂਪੈਠਿਕੇਵਿੰਛਨਕੁੰਹਲਾਇਕੇਤਿਨਕੇ
ਰਪਸਾਰਿਕੇ,ਸੁੰਦਰਕਮਲਨਕੇਪੁਸ਼ਪਨਕੁੰਸੁਸ਼ਾਨਮੈਂਤੋਰਿਕੇ,ਕੰਟ
ਕਨਵਿਖੈਬ੍ਰਮਾਵੈ.ਤਿਨਕੁੰਧਮਤੈਪੁਸ਼ਪਨਕੁੰਦੇਖਿਕੇ,ਪਥਿਕਕੇਚਿਤਮੈਂਮੈ
ਸੀਆਵੈ:- ਜੇਏਸੁੰਦਰਕਮਲਯਾਸ਼ਾਨਯੋਗਜਨਹੀਂ.ਕਿੰਤੁਉਤਮ
ਸ਼ਾਨਯੋਗਜਹੈ.ਇਹਵਿਚਾਰਿਕੇਤਿਨਪੁਸ਼ਪਨਕੁੰਉਠਾਇਲੇਵੈ,ਅੰਫੇ
ਰਿਵਿਚਾਰਕਰੈ,ਜੇਆਗੇਬੀਪਵਨਕੰਟਕਨਵਿਖੈਪੁਸ਼ਪਨਕੁੰਤੋਰਿਕੇ
ਬ੍ਰਮਨਕਰਾਵੈਗਾ;ਯਾਤੈਮੈਂਜਾਉਧਾਯਕਰੁੰ,ਜਾਤੈਫੇਰਿਵਾਯੁਕੰਟਕਨ
ਮੈਂਪੁਸ਼ਪਨਕੁੰਬ੍ਰਮਾਵੈਨਹੀਂ.ਇਹਵਿਚਾਰਿਕੇਸੁੜਕੇਜਾਲਮੈਂਕੰਟਕਨ

ਕੁ ਫਿਛਨ ਕਾ ਵਿਭਾਗ ਕਰਿ ਦੇਵੈ. ਤਾ ਜਾਲ ਸੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਰੰਟ ਕਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇ
ਸੁਹੇਵੈ ਨਹੀਂ.

ਤੈਸੇ ਭੇਦਵਾਦੀ ਆਚਾਰੁ ਯਰੂਧ ਜੇਵਾ ਲੁਹੈ, ਸੇਵੇਦਰੂਪੀ ਬਨ ਮੈਂ
ਵਾਦਕ ਹਿਏ ਅਵਸਥਾਦਰੂਪ ਜੇ ਕੰਟਕ ਸਹਿਤ ਫਿਛਨ ਹੋਂ. ਤਿਨ ਤੈਂ ਸਕਾਮਕ
ਰਮਰੂਪ ਕੰਟਕ ਪ੍ਰਵਰਤ ਕਰਿ ਕੇ, ਸਰਲ ਕਹਿਏ ਕਪਟ ਰਹਿਤ ਮੈਂ ਸੁਸੁਧ ਕ-
ਹਿਏ ਅਤਿ ਸੁਧ ਗਾਗਾ ਦਿ ਦੇਖ ਰਹਿਤ ਜੇ ਸਿਖਤ ਰੂਪ ਕਮਲ ਪ੍ਰਸ਼, ਤਿਨ
ਕੁੰ ਸਮਾਦਿ ਰੂਪ ਜੇ ਸੁਸ਼ਾਨ ਤਾ ਸੇ ਤੇਰਿ ਕੇ ਸਕਾਮਕ ਰਮਰੂਪ ਕੰਟਕਨ ਵਿਖੈ
ਭੁਮਾਵੇਤ ਦੇਖਿ ਕੇ, ਪਬਿਕ ਸਮਾਨ ਹਜਾਧਰ ਵਿਸ਼ਨੁ ਨੈ ਵਿਚਾਰਿ ਕਿਯਾ, ਜੇ
ਇਹ ਸੁਧ ਪੁਰੁਖ ਯਾ ਸ਼ਾਨ ਯੋਗਜਨ ਹੀ ਹੋਂ, ਕਿੰਤੁ ਮੇਰੇ ਸੁਰੂਪ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਨੈ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਇਹ ਵਿਚਾਰਿ ਕੇ ਹਜਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸਿਖਤ ਕੁੰ
ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਅੰਕ ਮੈਂ ਸ਼ਾਧਨ ਕਿਯਾ. ਜੈਸੇ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਅੰਕ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰ-
ਸ਼ ਕੁੰ ਵਾਤ ਉੜਾਵਨੈ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ, ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਨਿਸ਼ਠ ਆਚਾਰੁ ਯ
ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੁੰ ਭੇਦਵਾਦੀ ਬਹਕਾਵਨੈ ਮੈਂ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ
ਯਾ ਤੈਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੀ ਅੰਕ ਕਹਿਏ ਗੋਦ ਹੈ. ਫਿਰ ਹਜਾ ਸਬੁਗਵਾਨ ਨੈ ਵਿਚਾ-
ਰ ਕਿਯਾ ਜੇ ਭੇਦਵਾਦੀ ਅੰਕ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੁੰ ਆਗੇਬੀ ਸਕਾਮਕ ਰਮਰੂਪ ਕੰ
ਟਕਨ ਮੈਂ ਭੁਮਾਵੈਗੇ. ਯਾ ਤੈਂ ਮੈਸਾ ਉਪਾਯ ਹੋਵੈ, ਜਾ ਤੈਂ ਆਗੇ ਸਿਖਤ ਕੁੰ
ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਵਿਚਾਰਿ ਕੇ ਸੁਤਰੂਪੀ ਜਾਲ ਸੈਂ ਵੇਦ ਕੇ ਵਾਕ੍ਯ ਰੂਪ ਫਿਛਨ
ਕਾ ਵਿਭਾਗ ਕਰਿ ਦਿਯਾ.

ਜੈਸੇ ਬਨ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਫਿਛਨ ਹੋਵੈ; ਸਕੰਟਕ ਅੰਕ ਕੰਟਕ ਰਹਿਤ ਤਿ-
ਨ ਕਾ ਜਾਲ ਸੈਂ ਵਿਭਾਗ ਕਰਿ ਦੇਵੈ; ਅੰ ਜਾਲ ਤੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਰੰਟ ਕਨ ਸਹਿਤ
ਫਿਛਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸੁ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੈਸੇ ਵੇਦ ਮੈਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਾਕ੍ਯ ਹੋਂ ਦੇ ਕੋਤੈ ਕਰ
ਮਕੀ ਸੁਤਿ ਕਰਿ ਕੇ ਕਰਮ ਵਿਖੈ ਵਹਿਰ ਮੁਖ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕਰਾਵੈ
ਹੈ. ਅੰ ਦੂਸਰੇ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਕੁੰ ਅਨਿਤ ਥੇਧਨ ਕਰਿ ਕੇ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਨਿ-
ਵਿਤਿ ਕਰਾਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਾਕ੍ਯਨ ਕਾ

ਵੇਦ ਹਜਾ ਸਨੈ ਵਿਭਾਗ ਕਰਿ ਕੇ ਸੁਤਨ ਮੈਂ ਇਹ ਬੇਧਨ ਕਿਯਾ

ਜੇ ਮਰਵਾ ਕਾ ਕਾਨਕਾ ਨਿਹਿਤਿ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਾਨ ਹੈ, ਪ੍ਰਹਿਤਿ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਦਾ
ਕਾਨਕਾ ਕੀ ਤਾਤਪਰਾਨ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਪ੍ਰਹਿਤਿ ਬੇ ਪਰਵਾ ਕਾਨ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਕੀ-
ਜਾ ਕਾਹਿਰ ਮੈਂ ਨਿਖਿਯ ਮੈਂ ਪ੍ਰਹਿਤਿ ਹੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਨਿਹਿਤਿ ਰਹਿਰੇ ਵਿਹਿਤ ਪ੍ਰ-
ਹਿਤਿ ਮੈਂ ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਕਾਨਕਾ ਮੁਧ ਹੋਇਰੇ, ਤਾ ਮੈਂ ਕੀ ਨਿਹਿਤਿ ਹੋਇਰੇ, ਕਾਨਕਾ
ਨਿਹਿਤ ਪਰਾਨ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਿਹਿਤਿ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਾਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਰਵਾ
ਦਾ ਕਾਨਕਾ ਜੇ ਕਰਮ ਕਾ ਕਾਨਕਾ ਕੀ ਕਾਨਕਾ ਹੈ. ਜੇ ਕਾਨਕਾ ਨਿਹਿਤ ਕਾਨਕਾ
ਕੀ ਕਾਨਕਾ ਹੈ. ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਤਾਤਪਰਾਨ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਮਰਵਾ ਮੁਕਤ ਮੈਂ ਹਜਾਮ
ਜੀ ਕੀ ਕਾਨਕਾ ਹੈ. ਕਾਨਕਾ ਮਰਵਾ ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਨਿਹਿਤ ਪਰਾਨ ਕੀ ਮਰਵਾ
ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਹਿਤਿ ਹੋਇਰੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਮੁਕਤ ਕਾਨਕਾ ਕਾਨਕਾ ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਨਿਹਿਤ
ਕਾਨਕਾ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਹਜਾਮ ਮੁਕਤ ਕਾਨਕਾ, ਮਰਵਾ ਮਰਵਾ ਮੈਂ ਨਿਹਿਤ ਕਾਨਕਾ
ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਕਾਨਕਾ ਕਾਨਕਾ ਹੈ.

ਦੋਹਰਾ.

ਕੇਉਰ ਸਿਖਤ ਉਦਾਰ ਮਤਿ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਸੁਰਲੇ ਜਾਇ;
ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਿਸੀ ਕਰਜੇ ਰਿਏ, ਪਾਦ ਪਦਮ ਸਿਰ ਨਾਇ. ੭

ਸਿਖਤ ਉਦਾਰ.

ਦੋਹਰਾ.

ਭੇਡਗਾਵਨ ਮੈਂ ਕੈਨ ਇਹ, ਸੰਸਿਤਿ ਕਾਨੇਂ ਹੋਇ ;
ਹੋਤੁ ਅਭਿ ਕੈ ਕਾਨਕਾ ਦਾ, ਕਰਮ ਉਧਾ ਮਨ ਦੇਇ. ੮

ਕੀ ਕਾ:- ਭੇਡਗਾਵਨ! ਮੈਂ ਕੈਨ ਕੁੰ? ਦੋਹਰਾ ਕੁੰ ਮਰਵਾ ਦੇਹ
ਮੈਂ ਕਿਨ ਕੁੰ? ਮੈਂ ਮਰਵਾ ਕੁੰ, ਮੈਂ ਮਰਵਾ ਮਰਵਾ ਹੈ. ਇਹ ਦੇ ਪਤੀਤ ਹੋਇ
ਹੈ, ਕਾਨਕਾ ਮੈਂ ਕੁੰ ਮਰਵਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੇਹ ਮੈਂ ਕਿਨ ਕੀ ਮੈਂ ਮਰਵਾ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ
ਕਰਤਾ ਕੇ ਕਾਨਕਾ, ਮਰਵਾ ਮਰਵਾ ਕੁੰ? ਮੈਂ ਮਰਵਾ ਕੁੰ, ਤੇ ਕੀ ਮਰਵਾ
ਮਰਵਾ ਵਿਖੇ ਦੇਹ ਕੁੰ, ਮਰਵਾ ਕਾਨਕਾ ਕੁੰ? ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਾ
ਮਰਵਾ ਕਾਨਕਾ ਹੈ. ਮੈਂ

ਇਹ ਸੰਸ਼ਿਤਿ ਕਹਿਏ ਸੰਸਾਰ, ਤਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਕੌਨ ਹੈ. ਜਾ ਕਾ ਇਹ
ਅਭਿਆਸ ਹੈ:- ਯਾ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਕੋਈ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਆਪ ਹੀ ਹੈਵੈ
ਜੇ ਕਰਤਾ ਕਹੇ ਤੋ ਬੀ ਕੋਈ ਜੀਵ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਜੇ ਈਸ਼
ਵਰ ਕਹੇ ਤੋ ਬੀ ਏਕ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸੋ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿਤ ਹੈ ਅਥਵਾ ਹਜਾਥ ਕਹੇ?
ਜੇ ਹਜਾਥ ਕਹੇ ਤੋ ਬੀ ਜੇਸੇ ਹਜਾਥ ਅਕਾਸ ਤੋਂ ਜੀਵ ਭਿਨ ਹੈ, ਤੇਸੇ ਤਾ
ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਜੀਵ ਭਿਨ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਅਭਿਨ ਹੈ? ਐ,

ਅਕ੍ਰਿਕਾਹੇਤੁ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਉਪਾਸਨਾ
ਹੈ, ਅਥਵਾ ਏਹੈ? ਜੇਦੇ ਕਹੇ, ਤੋ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕਰਮ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਗਿਆ
ਨ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ?

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ.

ਅਰਧ ਦੇਹ.

ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਨੰਦ ਏਕਤੁ, ਬ੍ਰਹਮ ਅਜਨਮ ਅਮੰਗ;

ਦੀਕ:- ਪ੍ਰਥਮ ਜੇ ਸਿਖ ਜਨੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਯਾ ਤਾ ਕਾ ਉਤਰ ਕਹੈ ਹੈ:-
“ਤੂੰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ.” ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੋਂ ਦੇਹ ਤੋਂ ਭਿਨ ਕਹਨਾ ਕਾ
ਹੈ ਤੋਂ ਦੇਹ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਜੜ ਰੂਪ ਹੈ, ਐ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਐ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ
ਬੀ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ,

ਜਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਦੁਖ ਹੈਵੈ, ਸੇ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਐ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ
ਜੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰੇ, ਜੇ ਕਰਤਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਤੇਰੇ ਵਿਖੈ ਦੁਖ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਦੁ
ਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਯਾ ਜੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਨਹੀਂ. ਤੂੰ ਆਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ,
ਯਾ ਤੋਂ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਬੀ ਤੂੰ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਕਰਤਾ
ਤਾਹੈਵੈ, ਸੋਈ ਭੇਕੁ ਹੈਵੈ ਹੈ. ਤੁਕਰਤਾ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਭੇਕੁ ਬੀ ਨਹੀਂ ਪੁਲਕ
ਪਾਥ ਕਾ ਜਨਕ ਜੇ ਕਰਮ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਐ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਭੇਕੁ ਸੁਲ
ਸੁਫਲ ਸੰਘਾਤ ਹੈ; ਤੂੰ ਨਹੀਂ. ਤੂੰ ਸੰਘਾਤ ਕਾ ਸਾਢੀ ਹੈ. ਯਾਹੀ ਤੋਂ,
ਆਤਮਾ ਏਕ ਹੈ, ਨਾਨਾ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ ਹੈਵੈ ਤਬ ਤੋਂ

ਨਾਨਾ ਹੋਵੇ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਕੋਈ ਸੁਖੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੈ. ਐਂਕਰਤਾ ਭੋਕ੍ਰਾ ਏਕਹੀ -
 ਅੰਗੀਕਾਰ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਏਕਰੇ ਸੁਖ ਹੋਨੇ ਤੋਂ, ਤਬਾ ਦੁਖ ਹੋਨੇ ਤੋਂ ਸਰਵਕੁੰ ਸੁਖ ਤਬਾ
 ਦੁਖ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੋਂ ਭੋਕ੍ਰਾ ਨਾਨਾ ਹੈ. ਐਂ ਆਤਮਾ ਭੋਕ੍ਰਾ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਏਕੇ

ਸੰਖਜ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਰਤਾ ਭੋਕ੍ਰਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਿ ਕੇ ਨਾ
 ਨਾ ਪੁਰਖ ਜੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਿਏ, ਸੇ ਅਤੀਤ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਸੰ-
 ਖਜ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ: - ਸਤ੍ਰ ਰਜ ਤਮ ਗੁਣ ਕੀ ਸਮ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਧਾ
 ਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ, ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਨਾਮ ਕਾਰ
 ਯ ਕਾ ਹੈ, ਐਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਨਾਮ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾ ਹੈ. ਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹੇਤ੍ਰ
 ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ, ਐਂ ਅਨਾਦਿ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਕ੍ਰਿ
 ਤਿ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਮਹੇਤ੍ਰ ਅਹੰਕਾਰ ਪੰਚਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ, ਏਸ ਤਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ
 ਹੈ. ਉਤਰ ਉਤਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਐਂ ਪੁਰੁਖ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਬੀ
 ਭੂਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਐਂ ਪੰਚ ਭੂਤ
 ਐਂ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰਿਯ, ਐਂ ਮਨੁ ਏਸੇ ਲਹ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ. ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਪੁਰੁਖ
 ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜੇਹੇਤੁ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ
 ਹੋਵੇ, ਐਂ ਕਾਰਯ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਪੁਰੁਖ ਕਿਸੀ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰ
 ਕ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਪੁਰੁਖ ਅਸੰਗ ਹੈ.
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੰਖਜ ਮਤ ਮੈਂ ਪਚੀਸਤ੍ਰ ਹੈ. ਤਤ੍ਵ ਨਾਮ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਹੈ. ਸੰ-
 ਖਜ ਮਤ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਯਹ ਤੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਜਗਤ ਕਾ ਕਾਰ
 ਣ ਹੈ. ਐਂ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਭੋਗ ਮੈਂ ਛ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪੁਰੁਖ
 ਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਤੋਂ ਪੁਰੁਖ ਨਕੁੰ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਬ੍ਰ
 ਹਮਾ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਤੋਂ ਮੈਂ ਛ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਦ੍ਰਸਥਿ
 ਪੁਰੁਖ ਅਸੰਗ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਮੈਂ ਛ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਤਖਾ ਪਿਰਾਜਾਨ ਸੁਖ ਦੁ
 ਖੰਗਾ ਹੋਖ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ. ਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਪਿਰਾ ਆਤਮਾ
 ਮੈਂ ਅਵਿਵੇਕ ਹੈ. ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਆਰੇਧਿਤ ਬੰਧ ਮੈਂ ਛ
 ਹੈ. ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਅਵਿਵੇਕ ਸਿਧ ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭੋਗ, ਤਾ ਮੈਂ ਹੀ

ਆਤਮਾ ਕੁੰਸਾਂ ਖਜਮਤ ਮੈਂ ਭੋਕ੍ਰਾ ਕਰੇਂ ਹੈਂ. ਐ ਪਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਭੋਕ੍ਰਾ
ਨਹੀਂ, ਬੁਧਿ ਹੀ ਭੋਕ੍ਰਾ ਹੈ. ਬੁਧਿ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬਿੰਨ ਹੈ; ਇਸ ਗਿਆਨ ਕਾ ਨਾ-
ਮ ਵਿਵੇਕ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਨਾਮ ਅਵਿਵੇਕ ਹੈ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾਂ ਖਜਮ
ਤ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਅਸੰਗ ਹੈ.

ਐ ਸੁਖਾਦਿਕ ਬੁਧਿ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ. ਐ
ਆਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਜੇ ਵਾਰਤਾ ਅਤੀਤ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਆਤ-
ਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ ਵੈ ਤੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਸੰਗੀਤ ਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤੇ, ਆਤਮਾ ਕਾ
ਭੇਦ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਤੇ ਹੈ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ
ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ, ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਕਾ ਹੀ ਭੇਦ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਕਾ
ਭੇਦ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਏਕ ਹੀ ਹਜਾਧਰ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਉਪਾਧਿ-
ਕੇ ਧਰਮ ਉਪਾਧਿ ਐ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਏਕ
ਹੀ ਹਜਾਧਰ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ
ਹੈ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਾਂ ਖਜਮਤ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਕੁੰ
ਅਸੰਗ ਮਾਨਿ ਕੇ ਨਾਨਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਨਿਸ਼ਫਲ ਹੈ. ਐ ਕੋਈ ਆਤ-
ਮਾ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਐ ਰਨ ਕੁੰ ਬੰਧ ਹੈ; ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੋਢ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਜੇ ਆਤ-
ਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਜੇ ਬੰਧ ਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਬੰਧ ਮੋਢ ਆਤ-
ਮਾ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ਬੰਧ ਮੋਢ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਜੇ
ਬੰਧ ਮੋਢ ਸਾਂ ਖਜਮਤ ਮੈਂ ਅਸੰਗ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ
ਬੁਧਿ ਕੇ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਬੰਧ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਐ ਬੁਧਿ ਕੇ ਵਿ-

ਵੇਕ ਮੈਂ ਬੰਧ ਕਾ ਮੋਢ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਜੇ ਵਸਤੁ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਐ
ਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਵਸਤੁ ਰੋਜੁ ਸਰਪ ਕੀ ਲਜਾਈਂ ਮਿਥ ਜਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਆ-
ਤਮਾ ਵਿਖੇ ਬੀ ਬੁਧਿ ਕੇ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਬੰਧ ਹੈ, ਐ ਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ
ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬੰਧ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਮੋ-
ਢ ਬੀ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ, ਜਾ ਮੈਂ ਬੰਧ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੈ ਤਾ ਕਾ ਹੀ ਮੋਢ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ
ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮਿਥ ਜਾ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਮੋਢ ਬੀ ਮਿਥ ਜਾ ਹੀ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ

ਮੇਂ ਮਿਥਣਾ ਜੇਬੀਧ ਮੇਛੁ ਮੈ ਆਕਾਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਏਕ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬੀ ਬਨੇ
ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੇਂ ਸਾਂਖਯ ਮਤ ਮੈਂ
ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਤੇਂ ਮੈਂ,

ਨਜਾਯ ਮਤ ਮੈਂ ਬੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਅਸੰਗਤ ਹੈ; ਕਹੇ ਤੇਂ ਇਹ ਨਜਾ-
ਯ ਕਾ ਨਿਯਾਂਤ ਹੈ:- ਸੁਖ, ਦੁਖ, ਗਜਾਨ, ਇੰਛਾ, ਦ੍ਰੋਖ, ਪ੍ਰਯਤਨ, ਧਰਮ, ਅ-
ਧਰਮ, ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੰਸਾਰ, ਸੰਖਯਾ, ਪਰਿਮਾਣ, ਪ੍ਰਿਥਕ, ਸੰਯੋਗ, ਵਿ-
ਭਾਗ, ਏਕਤ੍ਵ ਦਸ ਗੁਣ ਜੀਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਸੰਖਯਾ, ਪਰਿ-
ਮਾਣ, ਪ੍ਰਿਥਕ, ਸੰਯੋਗ, ਵਿਭਾਗ, ਗਜਾਨ, ਇੰਛਾ, ਪ੍ਰਯਤਨ; ਏਕਤ੍ਵ
ਗੁਣ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਹੈ, ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ:- ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਗਜਾਨ, ਇੰਛਾ ਪ੍ਰਯਤ-
ਨ, ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ; ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਤੀਨੂੰ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੈ, ਈਸ਼ਵਰ ਨਜਾਧਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਨਿ-
ਤ੍ਯ ਹੈ; ਜੀਵ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਨਜਾਧਰ ਹੈ, ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ, ਮੈਂ ਜੀਵ ਕਾ-
ਗਜਾਨ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਜਬ ਗਜਾਨ ਗੁਣ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਤੇਂ ਜੀਵ ਚੇਤਨ
ਹੈ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਗੁਣ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਹੋਵੈ। ਈਸ਼ਵਰ ਜੀਵ ਕੀ
ਨਜਾਈਂ ਆਕਾਸ਼, ਕਾਲ, ਦਿਸ਼ਾ, ਮਨ, ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ। ਮੈਂ,

ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ, ਜਲ, ਤੇਜ, ਵਾਯੁ, ਕੇ ਪਰਮਾਣੁ, ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਰੇਥੇ ਮੈਂ
ਸੁਛ ਮਰਜ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤਾ ਕੇ ਛੋਟੇ ਭਾਗ ਕਾ ਨਾਮ ਪਰਮਾਣੁ ਹੈ। ਸੰਪਰ-
ਮਾਣੁ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ ਮੈਂ ਬੀ ਜਾਤਿ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨੇ
ਪਦਾਰਥ ਨਜਾਯ ਮਤ ਮੈਂ। ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ। ਵੇਦ ਵਿਰੁਧ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਬਹੁਤ ਲਿ-
ਖਨੇ ਕਾ ਜਿਗਿਆਸੁ ਬੁੱਢਿਯ ਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੇਂ ਲਿਖੈ ਨਹੀਂ: "ਮੈਂ ਮਨੁਖ
ਹੁੰ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁੰ" ਮੈਂ ਸੀ ਜੇ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਆਤਮਾ ਭੁੰਤਿ; ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਾਗੈ ਧਰੇ-
ਵੈ ਹੈ। ਤਾਂ ਗਾਗੈ ਧਰੇ ਤੇਂ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਤਿਨ ਤੇਂ
ਸਰੀਰ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਸੁਖ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਜਾਯ ਮਤ ਮੈਂ
ਆਤਮਾ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਹੋਤੁ ਭੁੰਤਿ ਗਜਾਨ ਹੈ।

ਸੇ ਭੁੰਤਿ ਗਜਾਨ ਤਤ੍ਵ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਦੁਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਦੇਹਾਦਿਕ ਸੰਪੂਰਣ
ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ "ਆਤਮਾ" ਤਿਨ ਹੈ; ਯਾ ਨਿਸ਼ਚਯ ਕਾ ਨਾਮ ਤਤ੍ਵ ਗਜਾਨ

ਹੈ. ਤਾ ਤੁਹਗਜਾਨ ਮੈਂ "ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁੰ, ਮਨੁਖ ਜਾਨੁ." ਇਹ ਕੁੰਤਿ ਦੁਰਿਹੈ
 ਹੈ. ਕੁੰਤਿ ਕੇ ਨਾਸ ਤੈਂ ਗਾਗੇ ਖਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਧਨ
 ਮਾਮਧਰਮ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕੇ ਅਭਾਵ
 ਤੈਂ ਸਰੀਰ ਸੰਬੰਧ ਰੂਪ ਜਨਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਾ ਭੋਗ
 ਤੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸਰੀਰ ਸੰਬੰਧ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਇਕੀ ਸਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ
 ਸੇ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਸ ਰੂਪ ਹੀ ਨਾਜਾਨ ਮਤ ਮੈਂ ਮੇਂਦ ਹੈ. ਏਹ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੇ ਤੁਹ ਕੇ
 ਤਰਸਨਾ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਏਖਟ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮੈਂ ਖਟ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੇ ਵਿਖਣ ਮੈਂ ਖ-
 ਟ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੇ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ, ਏ ਇਕੀ ਸਦੁਖ ਹੈ. ਸਰੀਰਾ ਦਿਕ ਬੀ ਦੁ-
 ਖ ਕੇ ਜਨਕ ਹੈ, ਜਾ ਤੈਂ ਦੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਰਗਾ ਦਿਕ ਕਾ ਸੁਖ ਬੀ ਨਾਸ
 ਕੇ ਭੁਭ ਤੈਂ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜਾ ਤੈਂ ਦੁਖ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਜਦ ਜਾਪਿ ਨਾਜਾਨ ਮਤ ਮੈਂ ਸੇ ਤੁਹ ਮੈਂ ਮਨ ਨਿਤ ਜੈ ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਸ ਬਟੇ
 ਨਹੀਂ ਤਬਾਪਿ ਜਿਸ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਸੇ ਤੁਹ ਮਨ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਤਿਸ ਰੂਪ ਕਾ ਨਾਸ
 ਸੁਹੈ ਹੈ. ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰਿ ਕੇ ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਸੇ ਪਦਾਰਥ
 ਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਮੇਂਦ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸੇ ਤੁਹ ਮੈਂ ਮਨ ਕਰੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇਕਰ
 ਰਲ ਗੋਲ ਕ ਮੈਂ ਜਿਤ ਆਕਾਸੁ ਹੈ. ਸੇ ਸੇ ਤੁਹ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਕਰਲ ਗੋਲ ਕ
 ਮੇਂਦ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਭਾਵ ਹੈ. ਜਾ ਤੈਂ ਆਕਾਸੁ ਰੂਪ ਸੇ ਤੁਹ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੈ. ਬੀ ਪਰੰਤੂ
 ਗੋਲ ਕ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੇ ਗਜਾਨ ਕਾ ਜਨਕ ਮੈਂ
 ਸੇ ਤੁਹ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਸਰੂਪ ਸੇਈ ਦੁਖ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਹੀ ਨਾਸੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ,

ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਾਥਿ ਮਨ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਤੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਮਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ
 ਨਾਜਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਏਕ ਕੀ ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਅਥਵਾ ਏਕੀ ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ.
 ਜੇ ਸੇ ਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਏਕ ਯਾਨ ਕੀ ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਏ ਮੇਖਨ
 ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਏਕੀ ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤੈਂ ਸੇ ਦਿਖੁ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਤੈਂ ਰਿਯਾ ਕਦੇ
 ਬੀ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਮੇਂਦ ਕਾਲ ਮੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਬੀ ਰਿਯਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੈਂ ਸੰਯੋਗ
 ਵਾਨ ਮਨ ਕਾ ਹੀ ਮੇਂਦ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ.

ਕੇਈ ਏਕ ਦੇਸੀ ਹੁਚਾ ਕੇ ਸਾਥ ਮਨ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਕੁੰਗਜਾਨ ਕੇ ਹੋਤੁ ਕਹੈ

ਹੈਂ; ਆਤਮਾ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਹੁੰਨਗੀਂ. ਸੁਖ ਖਿਮੈਂ ਪੁਰੀ ਤਤ ਨਾਮ ਨਾਨੀ ਵਿਖੈ ਮ-
ਨ ਪੁਰੇ ਸੁ ਕਰੈ ਹੈ. ਹੁਚਾ ਸੈਂ ਮਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਖ ਖਿਮੈਂ ਗਯਾਨ
ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਹੁਚਾ ਸੈਂ ਸੰਯੋਗ ਵਾਲਾ ਮਨ ਹੀ ਗਯਾਨ ਦੁਆਰਾ
ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ ਨੈਂ ਤੈਂ ਦੁਖ ਹੈ; ਕੇਵਲ ਮਨ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਛ ਮੈਂ ਹੁਚਾ ਕੇ ਨਾ ਸੁ ਹੋ ਨੈਂ ਤੈਂ
ਤਾਹੇ ਸਾ ਵਿ ਸੰਯੋਗ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਗਯਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਛ ਕਾਲ ਮੈਂ ਮਨ ਹੈ
ਬੀ ਪਰੇਤੁ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋਤੁ ਜੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਜਨਕ ਹੁਚਾ ਸੈਂ ਸੰਯੋਗ ਵਾਲਾ ਮਨ
ਤਾ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਕੇ ਨਾ ਸੁ ਤੈਂ ਨਾ ਸੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮੈਂ ਛ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪਰਮਾ
ਤਮਾ ਸੈਂ ਤਿਨ ਹੀ ਦੁਖ ਰਹਿਤ ਹੋਇ ਕੇ, ਹਜਾਧਰ ਆਤਮਾ ਜੜ ਰੂਪ ਸਿਤ
ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਗਯਾਨ ਗੁਣ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਪੁਰਾਸੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਜੀਵ ਕਾ
ਗਯਾਨ ਸੰਪੂਰਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਜਨਕ ਹੀ ਹੈ; ਨਿਤ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਤਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ
ਜਨਕ ਗਯਾਨ ਕਾ ਮੈਂ ਛ ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਾ ਸੁ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਪੁਰਾਸੁ ਰਹਿਤ ਜੜ ਰੂ-
ਪ ਹੋਇ ਕੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਛ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਇਹ ਨਾ ਜਾਨ ਕਾ ਸਿਧਾਂ
ਤ ਹੈ. ਐ

ਨਾਨਾ ਯਮਤ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਉਕ੍ਤ ਪੁਰਾਸੁ ਸੈਂ ਸੁਖ ਦੁਖ ਐ ਬੀਧ ਮੈਂ ਛ ਆ-
ਤਮਾ ਕੁ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਐ ਸੰਪੂਰਣ ਹਜਾਧਰ ਹੈ. ਸਰ-
ਵ ਅਲਪ ਪਦਾਰਥ ਨ ਸੈਂ ਜੇ ਸੰਯੋਗ, ਜੇਈ ਨਾਨਾ ਯਮਤ ਮੈਂ ਹਜਾਧਰ ਕਾ
ਲਛਣ ਹੈ. ਐ ਸਜਾਤੀਯ ਵਿਜਾਤੀਯ ਸ਼ੁਗਤ ਬੇਦ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹਜਾਧਰ
ਕਾਲ ਛੁਲ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ. ਨਾਨਾ ਯਮਤ ਮੈਂ ਯਦ੍ਯਪਿ ਆਤਮਾ ਨਿਰਵ-
ਯਾ ਹੋਵੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਸ਼ੁਗਤ ਬੇਦ ਕਾ ਤੈਂ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਭਾਵ ਹੈ ਬੀ ਪਰੇਤੁ ਸਜਾਤੀ-
ਯ ਐ ਵਿਜਾਤੀਯ ਕੇ ਬੇਦ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਜਾਤੀਯ ਜੇ ਦੁਸਰਾ
ਆਤਮਾ, ਤਾ ਕਾ ਬੇਦ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ. ਐ ਵਿਜਾਤੀਯ ਪ੍ਰਟਾਦਿਕ ਨ ਕਾ
ਬੇਦ ਬੀ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਜਾਤੀਯ ਵਿਜਾਤੀਯ, ਸ਼ੁਗਤ ਬੇਦ ਕਾ
ਅਭਾਵ ਹਜਾਧਰ ਕਾਲ ਛੁਲ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸਰਵ ਅਲਪ ਪਦਾਰਥ ਨ
ਸੈਂ ਸੰਯੋਗ ਹੀ ਹਜਾਧਰ ਕਾਲ ਛੁਲ ਹੈ.

ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਕਰੈ ਹੈ:- ਨਾਨਾ ਯਮਤ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਾਨਾ

ਈਂ ਆਕਾਸ਼, ਕਾਲ, ਦਿਸ਼ਾ ਬੀ ਹਜਾਧਰ ਹੈ. ਐਧਰ ਮਾਲੁ ਸੁੰਢ ਮੰਧੇ, ਨਿਰ-
 ਵਯਾਵ ਹੈ; ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਹਜਾਧਰ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾ
 ਹੋਏ, ਜੇ ਪਰ ਮਾਲੁ ਸਾਵਯਾਵ ਹੈ, ਤਬ ਤੋ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰ-
 ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਐ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਅਨਯ ਹਜਾਧਰ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋ-
 ਵੇ ਸੇ ਪਰ ਮਾਲੁ ਸਾਵਯਾਵ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਨਿਰਵਯਾਵ ਹੈ; ਐ ਅਤਿ ਸੁੰਢ-
 ਮੰਧੇ. ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਥਿ ਏਕਹੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਹਜਾਧਰ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੰਯੋ-
 ਗ ਹੋਵੇਗਾ; ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋ ਜੇ ਏਕ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਮੈਂ ਆਨ ਨਿਰੁਪ ਹੈ;
 ਤਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਅਨਯ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰ-
 ਥ ਨ ਕੁੰ ਹਜਾਧਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਏਕਹੀ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਹਜਾਧਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ
 ਇਹ ਸੰਕਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋ, ਜੇ ਸਾਵਯਾਵ ਹਜੁ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋ, ਜੇ
 ਤੋ ਅਨਯ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਜੇ ਸੇ ਜਾ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਦੇਸ ਮੈਂ ਹਜੁ ਕਾ
 ਸੰਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਪਾਦ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਨਿਰਵਯਾਵ ਕਾ
 ਸੰਯੋਗ ਆਨ ਕੁੰ ਰੋਕੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੋ ਅਨਯ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ.
 ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਅਨੁਭਵ ਸਿੰਧ ਹੈ; ਜੇ ਸੇ ਪਟ ਕੇ ਜਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਸੰ-
 ਯੋਗ ਹੋ; ਤਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਹੀ ਕਾਲ ਕਾ ਐ ਦਿਸ਼ਾ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਬੀ ਹੈ. ਜੇ ਕੋਈ ਪਾ-
 ਟ ਕਾ ਦੇਸ, ਆਕਾਸ਼, ਕਾਲ, ਦਿਸ਼ਾ ਮੈਂ ਬਾਹਿਰ ਹੋਵੇ; ਤੋ ਤਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਆ-
 ਕਾਸ਼ ਕਾਲ ਦਿਸ਼ਾ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਜੇ ਬਾਹਿਰ ਤੋ ਕੋਈ ਦੇਸ ਹੋ ਨ-
 ਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਰ੍ਹਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਸਰ੍ਹਵ ਦੇਸ ਆਕਾਸ਼ ਕਾਲ ਦਿਸ਼ਾ ਮੈਂ
 ਹੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋ ਸਰ੍ਹਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੇ ਸਰ੍ਹਵ ਦੇਸ ਨ ਵਿਖੈ ਆਕਾਸ਼, ਕਾਲ
 ਦਿਸ਼ਾ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪਰ ਮਾਲੁ ਵਿਖੈ ਬੀ ਏਕਹੀ ਦੇਸ ਮੈਂ
 ਨਾਨਾ ਨਿਰਵਯਾਵ ਵਿਭੁ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਬਨੈ ਹੈ; ਕੋਈ ਦੇਸ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋ
 ਆਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ. ਐਰ ਸੰਪੂਰਣ ਹਜਾਧਰ ਹੈ.

ਸਰ੍ਹਵ ਕਾ ਸਰ੍ਹਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਸੰਯੋਗ ਹੈ; ਇਹ ਨਜਾਨ ਕਾ ਸਿੰ-
 ਧਾਂਤ ਹੈ; ਜੇ ਸਮੀਚੀ ਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋ ਜੇ ਹਜਾਧਰ ਆਤਮਾ ਨਾਨਾ ਐ
 ਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਤੋ ਸਰ੍ਹਵ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਅੰਗੀਕਾਰ

ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਕੰਨ ਸੁਰੀਰ ਕਿਸ ਕਾ ਹੈ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ-
 ਗਾ ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਰ੍ਵ ਸੁਰੀਰ ਹੁੰਦੇ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਮੈਂ ਸੋ ਕਹੂੰ:- ਜਾ
 ਕੇ ਕਰਮ ਮੈਂ ਜੇ ਸੁਰੀਰ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਹੈ, ਤਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਜੇ ਸੁਰੀਰ ਹੈ; ਜੇ
 ਬੀਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਕਰਮ ਜਾ ਸੁਰੀਰ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਾ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ
 ਪੁਰ੍ਵ ਸੁਰੀਰ ਮੈਂ ਬੀ ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਕਰਮ ਬੀ ਸਰ੍ਵ
 ਆਤਮਾ ਕੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੇ; ਏਕ ਕੇ ਨਹੀਂ. ਐਰ ਮੈਂ ਸੋ ਕਹੂੰ:- ਜਾ ਆਤਮਾ ਕੇ
 ਮਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰੀਰ ਹੈ. ਤਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਜੇ ਸੁਰੀਰ ਹੈ. ਜੇ ਬੀਬਨੇ ਨਹੀਂ.
 ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸੁਰੀਰ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਮਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬੀ ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ
 ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਜੇ ਕੰਨ ਸਾ ਮਨ ਕਿਸ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੈ
 ਕਿੰਤੁ ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਰ੍ਵ ਮਨ ਹੁੰਦੇ ਚਾਹਿਏ. ਤੇ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀ ਸਰ੍ਵ
 ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਰ੍ਵ ਹੀ ਹੋਵੇਗੇ. ਬਾਹਰਿ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਵਿਖੈ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ
 “ਇਹ ਮੈਰ ਕਾ ਹੈ.” ਐਸਾ ਹੁਜਵਹਾਰ ਬੀ ਸੁਰੀਰ ਨਿਮਿਤ ਕ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਰੀਰ
 ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਰ੍ਵ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬਾਹਰਿ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਬੀ ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ
 ਕਾ ਕੇ ਸਰ੍ਵ ਹੁੰਦੇ ਚਾਹਿਏ. ਐਰ

ਜੇ ਮੈਂ ਸੋ ਕਹੂੰ:- ਜਾ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਜਾ ਸੁਰੀਰ ਮੈਂ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਐ ਮਮ
 ਬੁਧਿ ਹੋਵੇ; ਤਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਜੇ ਸੁਰੀਰ ਹੈ. ਜੇ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਐ ਮਮ ਬੁਧਿ ਏ
 ਕ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਸਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਰਹੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਧਰਮ ਏਕ ਹੀ ਧਰਮੀ
 ਵਿਖੈ ਰਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੁਰੀਰ ਹੈ. ਜਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਜੇ ਸ-
 ਰੀਰ ਹੈ. ਤਾ ਸੁਰੀਰ ਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਐ ਬਾਹਰਿ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਤਾ
 ਆਤਮਾ ਕੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਹੁਜਾ ਪਕਨਾਨ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਬੀ
 ਦੇਖ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਵਾਰਤਾ ਬੀਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਯਜਨਧਿ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਏਕ ਦੇਹ ਮੈਂ
 ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤਥਾਧਿ ਜੇ ਨਜਾਯ ਮਤ ਮੈਂ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸ-
 ਰ੍ਵ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਏਕ ਦੇਹ ਮੈਂ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ, ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਨਜਾ-
 ਯ ਮਤ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਨਾ ਮਗਨਾਨ ਕਾ ਹੈ. ਜੇ ਗਨਾਨ ਆਤਮਾ ਐ ਮਨ ਕੇ

ਸੰਯੋਗ ਤੇ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਸੇ ਮਨ ਕੇ ਸਾਥਿ ਸੰਯੋਗ ਸਰ੍ਹ ਵ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ
 ਮਨ ਕੇ ਸੰਯੋਗ ਮੈਂ ਜੇ ਸੇ ਏਕ ਦੇਹ ਮੈਂ ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇ
 ਸੇ ਏਕ ਦੇਹ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹ ਵ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਅੰ ਸੇ ਕਰੇ
 ਯਦਨਾਥਿ ਮਨ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਤੇ ਸਰ੍ਹ ਵ ਆਤਮਾ ਸੇ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਜਾ ਆਤ
 ਮਾ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਕਾ ਜਨਕ ਅਦਿਸ਼੍ਟ ਹੈ. ਤਾ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਹੀ ਅਹੰ ਬੁਧਿ
 ਹੋਵੇ ਹੈ, ਤੇ ਬੀ ਸਰ੍ਹ ਵ ਕੁੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇ ਹਜਾਧਕ
 ਨਾਨਾ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ਏਕ ਸਰੀਰ ਕੀ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ
 ਤੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਸਰ੍ਹ ਵ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੀ ਅਦਿਸ਼੍ਟ ਹੁਏ ਚਾਹਿਏ; ਇਹ
 ਵਾਰਤਾ ਪੁਰ੍ਹ ਕਹਿ ਆਏ. ਯਾ ਤੇ ਹਜਾਧਕ ਜੇ ਨਾਨਾ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀ
 ਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ਏਕ ਦੇਹ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹ ਵ ਕੁੰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਭੋਗ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੇ
 ਹਜਾਧਕ ਨਾਨਾ ਕਰਤਾ ਭੋਕਾ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਇਹ ਨਜਾਯਕ ਸਿਧਾਂਤ ਸ-
 ਮੀਚੀ ਨਨੀ. ਅੰ

ਹਮਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਤੇ ਕਰਤਾ ਭੋਕਾ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਹੈ, ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ
 ਨਾਨਾ ਹੈ. ਹਜਾਧਕ ਅੰ ਅਨੁ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਮਾਨਤਾ ਅੰਤਰੁ ਰ-
 ਲ੍ਹ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ. ਦੀਪਕ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀ ਲਜਾਈ ਬੜੇ ਸਰੀਰ ਬੁੱਧਾ ਪ੍ਰਿ
 ਹੋਵੇ ਤਬ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਕਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅੰਨ੍ਹਾ ਨ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੇ ਕੇ ਚ ਹੋਵੇ
 ਹੈ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਦੁ ਕੇ ਹਜਾਧਕ ਜਾਨ ਮੈਂ ਮਧੁ ਸੁਦਨ ਸ਼ਾਮੀ ਨੈ ਪ੍ਰ
 ਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਜਾ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਕਾ ਜਾ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੇ ਬੰਧ ਹੈ. ਤਾ ਅੰ-
 ਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਕੁੰ ਤਾ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਭੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਕੁੰ ਹਜਾਧਕ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੇ ਸਰ੍ਹ ਵ ਸਰੀਰ ਸਰ੍ਹ ਵ
 ਕੇ ਹੋਵੇ; ਅੰ ਭੋਗ ਬੀ ਸਰ੍ਹ ਵ ਹੋਵੇ; ਜੇ ਹਜਾਧਕ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ
 ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਅੰ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਕੁੰ ਅਨੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਏਕ ਦੇ-
 ਸ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹੈ; ਅੰ ਸਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਵਾਰਤਾ
 ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੀ ਪਾਦ ਅੰ ਮਝਕ ਮੈਂ ਕੰਟਕ ਦੇ ਪਹੇ
 ਵੇ ਤੇ ਦੋਨੁ ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪੀੜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ

ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਅੰਤਰੁਰਲ ਅਲੁ ਹੋਵੈ, ਤੋ ਏਕਹੀ ਸਥਾਨ ਮੈ ਏਕਹੀ ਕਾਲ ਮੈ ਰ-
ਹੈ ਯਾ ਤੈ ਜਾ ਸਥਾਨ ਮੈ ਅੰਤਰੁਰਲ ਹੋਵੈ, ਤਾ ਸਥਾਨ ਮੈ ਹੀ ਪੀੜਾ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ
ਦੇਨੁ ਸਥਾਨ ਮੈ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈ ਅੰਤਰੁਰਲ ਅਲੁ ਮੈ ਵਜਾਧ ਕਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸ-
ਰੀਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਕੋਈ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਅਲੁ ਮੈ ਵਜਾਧ ਕੇ ਮੈ ਵਿਲੋਢੁਲ
ਜੇ ਹੈ; ਤਾ ਕੁੰਹੀ ਮਯਜ ਮਧ ਰਿਮਾਲ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈ

ਨਜਾਯ ਮਤ ਮੈ ਕਿਸੀ ਨਵੀਨ ਨੈ ਮੈਸਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿਆ ਹੈ:- ਆ
ਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਕਰਤਾ ਬੇਕੁ ਹੈ ਵਜਾਧ ਕਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ, ਭੋਗ ਕਾ ਸੰਕਰ ਨਹੀਂ.
ਅਲੁ ਬੀਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਮੈ ਪੀੜਾ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਬੀਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਜੇ-
ਸੈ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤ ਮੈ ਅੰਤਰੁਰਲ ਮਯਜ ਮਧ ਰਿਮਾਲ ਹੈ: ਤੈਸੈ ਆਤਮਾ ਬੀ
ਮਯਜ ਮਧ ਰਿਮਾਲ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਚਤੁਰਦਸ ਗੁਣ ਰਹੈ ਹੈ.

ਸੇਬੀ ਸਮੀਚੀਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਸੰਕੋਚ ਵਿਕਾਸ
ਵਾਲਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੋ ਦੀਪਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਨਜਾਈ ਆਤਮਾ ਵਿਕਾਰੀ
ਮੈ ਵਿਨਾਸ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੈ ਮੈ ਛੁਪਤਿ ਪਾਦਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਸਾਧਨ-
ਨਿਸ਼ੁਲ ਹੋਵੇਗੇ. ਮੈ ਮਯਜ ਮਧ ਰਿਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਿ ਕੇ ਸੰਕੋਚ ਵਿ-
ਕਾਸ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੈ, ਤੋ ਕੋਨ ਸੈ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅੰਗੀ
ਕਾਰ ਕਰੈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ੁਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮਨੁਖ ਜ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਗੀ
ਕਾਰ ਕਰੈ; ਤੋ ਸਬ ਆਤਮਾ ਹਤੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਸਰਵ ਸ-
ਰੀਰ ਮੈ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਯਾ ਤੈ ਜਾ ਦੇਸ ਮੈ ਹਤੀ ਕੇ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ
ਹੈ, ਤਾ ਦੇਸ ਮੈ ਪੀੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਮੈ ਹਤੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਮਾਨ-
ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੋ ਤਾ ਮੈ ਅੰਰ ਸਰੀਰ ਬੜੇ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ ਮੈ ਪੀੜਾ
ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਮੈ ਸਰਵ ਮੈ ਬੜਾ ਕਿਸੀ ਕਾ ਸਰੀਰ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਜਾ ਕੇ ਸ-
ਮਾਨ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ. ਮੈ ਸਰਵ ਮੈ ਬੜਾ ਵਿਰਾਟ ਕਾ ਸਰੀਰ ਹੈ,
ਤਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜੇ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੋ ਵਿਰਾਟ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤਰ
ਕੁਤ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਸਰਵ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਮੈ ਸੰਬੰਧ ਹੋ
ਵੇਗਾ; ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਪੁਰਵ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਹੀ ਹੈ. ਮੈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ:- ਜੇ ਮ-

ਧਜਮਧਰਿਮਾਲ ਵਸਤੁ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸ੍ਰੀਰਕੀ ਨਜਾਈ ਅਨਿਤਜ ਹੋਵੇ, ਜਾ
ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਬੀ ਅਨਿਤਜ ਹੋਵੇਗਾ. ਐਂ ਅੰਤ ਕਰਕੇ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਮਤ ਮੈਂ
ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਨਾ ਸੋਹੇਵੇ; ਜਾ ਤੋਂ ਅਨਿਤਜ ਹੋ. ਮਧਜਮਧਰਿਮਾਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਿ
ਏ ਤੋਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਵੀਨ ਤਾਰਕਿਕਾ ਮਤ ਬੀ ਸਮੀਚੀ ਨਹੀਂ ਐਂ

ਜੇ ਕੋਈ ਐਂ ਸੋ ਕਹੇ:- ਆਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ, ਐਂ ਅਲੁ ਹੈ, ਜੇ ਵਾਰਤਾ ਬੀ
ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੋਂ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੋਂ, ਅੰਤ ਕਰ
ਕੇ ਅਲੁ ਪੋਛ ਮੈਂ ਜੇ ਦੇਖ ਰਹਾ. ਸੇ ਦੇਖ ਹੋਵੇਗਾ. ਐਂ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ ਅੰਗੀ
ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੋਂ ਨਾਨਾ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਿਛਲ ਹੋਵੇਗਾ ਏਕ ਹੀ ਵਜਾ
ਪਰ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀਰ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਐਂ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ ਅੰ-
ਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੋਂ ਅਪਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਬੀ ਯਾਗ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਹੇ ਤੋਂ ਅ
ਲੁ ਵਾਦੀ ਕਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ:- ਰਜਾਨ ਸੁਖ ਦੁਖ ਧਰਮ ਮੈਂ ਆਦਿਲੇ
ਕੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ, ਜਾ ਤੋਂ ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅਲੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੋਂ
ਜਾ ਸ੍ਰੀਰ ਦੇਸ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਸ ਮ੍ਰਿਤ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ
ਪੀੜਾ ਦਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ.

ਐਂ ਜੇ ਐਂ ਸੋ ਕਹੇ:- ਯਦ੍ਯਪਿ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀਰ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ
ਮੈਂ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਕਸਤੂਰੀ ਕੇ ਗੰਧ ਕੀ ਨਜਾਈ ਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀਰ ਮੈਂ
ਵਜਾ ਪਤ ਹੈ. ਜਾ ਤੋਂ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀਰ ਵਿਖੈ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਕੇ ਸੰਬੰਧ
ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈ.

ਜੇ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ:- ਜਿਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਗੁਣ ਵਾ
ਲਾ ਰਹੇ. ਤਾ ਮੈਂ ਬਾਹਰਿ ਗੁਣ ਰਹੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਗੁਣੀ ਮੈਂ ਹੀ ਗੁਣ ਰਹੇ ਹੈ ਜੇ
ਸੇ ਰੂਪ ਘਟਾ ਦਿਕ ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰਿ ਰਹੇ ਨਹੀਂ; ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬਾਹਰਿ ਗਜਾ
ਨ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਕਸਤੂਰੀ ਕੇ ਸੁਛ ਮਭਾਗ ਜਿਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਵਜਾ ਪੁੱਛੇ
ਉਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਹੀ ਸੰਧ ਵਜਾ ਪੁੱਛੇ ਹੈ; ਜਾ ਤੋਂ ਕਸਤੂਰੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਬੀ ਬ-
ਨੈ ਨਹੀਂ. "ਜਾ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਅਲੁ ਹੈ" ਇਹ ਪੋਛ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ,

ਕਹੁੰ ਸੁਤਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਅਤੀਤ ਅਲੁ ਮੈਂ ਬੀ ਅਲੁ ਜੇ ਕਯਾ ਹੈ, ਜੇ

ਦੁਰਵਿਗਜੇਯਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਅਤਨੈਤ ਅਲੁ ਦੁਸੁ ਕਾ ਮੈਂ ਦਿਸ਼ੀ
ਪੁਰਖੁ ਗੁੰਗਾ ਨਹੈ ਵੈ ਨਹੀ, ਤੇ ਮੈਂ ਬਹਿਰੁ ਮੁਖ ਪੁਰਖੁ ਮਾਤਮਾ ਕਾ ਬੀਗਜਾ
ਨਹੈ ਵੈ ਨਹੀ, ਯਾ ਤੈਂ ਅਲੁ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਇਹ ਸੁਤਿਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ; ਮੈਂ
“ਮਾਤਮਾ ਅਲੁ ਹੈ” ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀ. ਕਹਿਓ, ਬਹੁਤ ਘਾਨ ਮੈਂ
ਵਜਾਧ ਕਰੁਪ ਮਾਧੀ ਦੇ ਦਨੈ ਪੁਤਿਧਾਦਨ ਕਿਯਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਅਲੁ ਨ-
ਹੀ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ “ਵਜਾਧ ਕਤਬਾ ਮਯਜਮ ਪਰਿਮਾਣ ਅਬਦਾ ਅਲੁ
ਮਾਤਮਾ ਨਾਨਾ ਹੈ” ਇਹ ਕਹਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀ.

ਪਰਿਸੇਖ ਤੈਂ ਏਕ ਵਜਾਧਰ ਮਾਤਮਾ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਧਰਮ ਅਧਰ-
ਮ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੈਂ ਛੇ ਜੇ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਸੁਖ ਮੈਂ ਕਿਸੀ-
ਕੁੰ ਦੁਖ, ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਬੰਧ, ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਮੈਂ ਛੇ, ਮੈਂ ਸਾ ਵਜਵਹਾਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ
ਤੈਂ ਧਰਮਾਦਿਕ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ. ਯਜਨ ਪਿਬੁਧਿ ਜੜ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਤਾ ਕੇ ਵਿ-
ਖੈ ਬੰਧ ਧਰਮ ਸੁਖਾਦਿਕ ਬਨੈ ਨਹੀ. ਤਬਾਧਿ ਮਾਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਨਹੀ ਹੈ
ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ “ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ” ਯਾ
ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀ. ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਸੁਖਾਦਿਕ ਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਹੈ
ਜੇ ਵਸੁ ਜਾ ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਹੈ, ਜੇ ਤਾ ਮੈਂ ਧਰਮਾਰਥ ਜੈ ਹੋਵੈ ਨਹੀ. ਜੇ ਮੈਂ ਸ-
ਰਧ ਰਜੁ ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਹੈ ਜੇ ਧਰਮਾਰਥ ਜੈ ਰਜੁ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀ. ਤੇ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਮੈਂ
ਸੁਖਾਦਿਕ ਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀ. ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਵਸੁ ਬੀ ਕਿਸੀ ਕਾ ਮਾਸੁ
ਯਹੈ ਵੈ ਨਹੀ; ਯਾ ਤੈਂ ਬੁਧਿ ਬੀ ਸੁਖਾਦਿਕ ਨਕਾ ਮਾਸੁ ਯਹੈ ਨਹੀ. ਧਰੰਤੁ
ਅਗਜਾਨ ਤੇ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਅੰਤਰੁਰਲ ਅਗਜਾਨ ਉ-
ਪਹਿਤ ਮੈਂ ਮਯਜਸੁ ਹੈ, ਮੈਂ ਅੰਤਰੁਰਲ ਉਪਹਿਤ ਮੈਂ ਧਰਮ ਅਧਰਮ
ਸੁਖ ਦੁਖ ਬੰਧ ਮੈਂ ਛੇ, ਮਯਜਸੁ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਧਰਮਾਦਿ-
ਕ ਨਕੇ ਮਧਿਯਾਨ ਪਨੈ ਕਾ ਅੰਤਰੁਰਲ ਉਧਾਧਿ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਅੰਤਰੁਰ-
ਲ ਕੇ ਧਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਜੇ ਅੰਤਰੁਰਲ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਧਰਮਾਦਿਕ ਮਯਜਸੁ ਕਹੈ ਤੇ ਬਨੈ ਨ-
ਹੀ. ਕਹਿਓ ਵਿਸੇਖਲ ਸੁਕੁਰਾਨਾ ਮ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਹੈ. ਧਰਮਾਦਿਕ ਮਯਜਾ-

ਸਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਜੇ ਆਤਮਾ, ਤਾਕਾ ਅੰਤਰਰਲ ਜੇ ਵਿਸੇਖਲ ਅੰਗੀਕਾ-
 ਰਕਰੇ, ਤੇ ਅੰਤਰਰਲ ਬੀ ਧਰਮ ਸੁਖਾ ਦਿਕਨਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਦਾਰ
 ਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ; ਸਿਖਤਾ ਦਸੁ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਆਤਮਾ
 ਮੈਂ ਧਰਮਾ ਦਿਕਨਕੇ ਅਧਜਾਸਕਾ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸੇਖਲ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਉਧਾ-
 ਧਿਹੈ. ਉਧਾਧਿਕਾ ਇਹ ਸੁਭਾਵ ਹੈ: - ਆਪਤ ਦਸੁ ਹੋਇਕੇ ਜਿਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ
 ਆਪ ਹੋਵੇ, ਉਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਵਸੁ ਕੁੰ ਜਨਾਵੇ. ਮੈਂ ਵਿਸੇਖਲ ਕਾ ਇਹ ਸੁ
 ਭਾਵ ਹੈ: - ਜਿਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਆਪ ਹੋਵੇ, ਉਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਵਸੁ ਕੁੰ ਅਧਨੇ
 ਸਹਿਤ ਜਨਾਵੇ. ਵਿਸੇਖਲ ਵਾਨ ਕੁੰ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਕਰੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਉਧਾਧਿਕਾਲੇ
 ਕੁੰ ਉਧਹਿਤ ਕਰੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਜੇ ਧਰਮਾ ਦਿ
 ਅਧਜਾਸੁ ਕਰੇ ਤੇ, ਜਿਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਲ ਹੈ, ਤਾ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਚੇਤ
 ਨਭਾਗ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਲ ਦੇਨੁ ਵਾਂ ਕੁੰ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਤਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਅੰਤਰਰਲ
 ਆਪ ਬੀ ਅਧਜਾਸੁ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਅਭਿਧਾ
 ਯਾ ਤੇ ਅੰਤਰਰਲ ਉਧਹਿਤ ਮੈਂ ਧਰਮਾ ਦਿਕ ਅਧਜਾਸੁ ਕਰੇ. ਯਾ ਤੇ "ਜਿ
 ਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਲ ਹੈ. ਉਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਚੇਤ ਨਭਾਗ ਮਾਤ ਮੈਂ ਅ
 ਧਿਸ਼ਠਾਨ ਤਾ ਹੋ; ਅੰਤਰਰਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ." ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਬਨੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ.

ਅੰਤਰਰਲ ਬੀ ਅਗਜਾਨ ਉਧਹਿਤ ਮੈਂ ਅਧਜਾਸੁ ਹੈ; ਅਗਜਾ-
 ਨ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਧਜਾਸੁ ਜੇ ਧਰਮਾ ਦਿਕ, ਤਿਨਕਾ
 ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਅਧਜਾਸਕੇ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਪਨੈ ਕੀ ਅੰਤਰਰ-
 ਲ ਉਧਾਧਿਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਬੁਧਿਕੇ ਧਰਮ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰ-
 ਲ ਆਤਮਾ ਦੇਨੁ ਵਾਂ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸਿ
 ਸ਼ਟ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਾ, ਤਾ ਕੇ ਧਰਮ ਕਰੇ ਹੈ. ਧਰਮਾ ਦਿਕ ਅੰਤਰਰਲ ਕੇ ਧਰਮ ਹੋ-
 ਵੇ ਅਥਵਾ ਅੰਤਰਰਲ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਤਾ ਕੇ ਧਰਮ ਹੋਵੇ, ਅਥਵਾ ਰੋਜੁਸ
 ਰੁਪ, ਸੁਖਨ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਗੰਧ ਰਸ ਨਗਰ, ਨਭ ਨੀਲਤਾਰੀ ਨਜਾਈਂ
 ਕਿਸੀ ਕੇ ਧਰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਨਹੀਂ. ਯ
 ਦਜਾਧਿ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਅਧਜਾਸੁ ਹੈ, ਤਬਾਧਿ ਜੇ ਵਸੁ ਜਾ ਮੈਂ ਅਧਜਾਸੁ

ਹੋਵੇ ਸੇਤਾਹੀ ਮੈਂ ਪਰਮਾਰਥ ਸੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਅਧਿਆਤਮ ਕਲਪਿਤ ਕਾ ਹੋ
ਯਾ ਤੇਂ ਰਾਗ ਦੁਖ, ਧਰਮ ਅਧਰਮ, ਸੁਖ ਦੁਖ, ਬੰਧ ਮੋਹ ਸੇਂ ਰਹਿਤ ਏਕ
ਵਿਆਪਕ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਜੇ

ਆਤਮਾ ਸਤ ਹੈ. ਜਾਵਤੁ ਕਾ ਗਿਆਨ ਸੇਂ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ ਸੇ ਅਸ-
ਤਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਸਤਕਹਿਏ
ਹੈ. ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨਕਾ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਆਤਮਾ ਅਧਿਯਾਨ
ਨਹੈ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਤੇ ਤਾ ਕਾ ਮੈਰ ਅਧਿਯਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾ
ਹਿਏ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਸੁਨਤ ਮੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਤਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿ
ਤਿ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਅਧਿਯਾਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੇ ਤਾ ਕਾ ਮੈਰ ਅਧਿਯਾਨ
ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਗਤਿ ਸੇਂ ਅਨੁਭਵ ਅਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ. ਮੈ
ਰ ਆਤਮਾ ਕੀ ਜੇ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਪੁੰਛੈ ਹੈ:- ਜੇ ਆ
ਤਮਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਿਸੀ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰੀ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ? ਜੇ ਮੈ-
ਜੇ ਕਰੇ, ਅਨੁਭਵ ਕਰੀ ਹੈ. ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੈ-
ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੇਈ ਆਤਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਧਨਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ, ਤਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਅ
ਨੁਭਵ ਅਧਨੈ ਮਾਤੁ ਕਛੇਦਨ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਆਤਮਾ ਕੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਮੈਂ ਜੇ ਕਰੇ ਜੇ:- ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿ
ਤਿ ਤੇਂ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਤਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਨਹੀਂ ਤੇਂ ਇਹ
ਵਾਰਤਾ ਸਿਧ ਹੁਈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤੇਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ
ਵਸਤੂ ਕਿਸੀ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰੀ, ਜੇ ਬੰਧ ਯਾ ਪੁਤ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਾ
ਤੇਂ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾਹੀ ਤੇਂ ਆਤਮਾ ਸਤ ਹੈ. ਮੈਂ

ਆਤਮਾ ਚਿਤ ਹੈ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਜੇ ਗਿਆਨ ਸੇ ਚਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਜੇ
ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੇ ਅਨਾਤਮ ਜੜਵਸਤੂ ਕਾ ਪ੍ਰ
ਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਅੰਤਰਕਰਣ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨ ਸੇਂ ਪਦਾਰਥ ਨਕਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ, ਤੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਅੰਤਰਕਰਣ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪਰਿਛਿੰ
ਨ ਹੈ, ਯਾ ਤੇਂ ਕਾਰਯ ਹੈ, ਜੇ ਪਰਿਛਿੰਨ ਹੋਵੇ ਸੇ ਪਟ ਕੀ ਨਜਾਈ ਕਾਰਯ

ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਅੰਤ ਭਰਦ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀਧ ਰਿਹਿੰਨ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਕਾਰਯ ਹੈ. ਦੇਸ਼
ਕਾਲ ਤੈਂ ਜਾ ਕਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇ, ਸੇਧ ਰਿਹਿੰਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਕਾਰਯ ਹੋਵੇ ਸੇਜੜ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅੰਤ ਭਰਦ ਐਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਬੀਧ ਜੜ ਹੈ. ਤਿਨ ਤੈਂ ਰਿਸੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪ੍ਰ-
ਕਾਸ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਜੇ ਆਤਮਾ ਸਰਵ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰੈ ਹੈ. ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਰੂਪ ਹੈ. ਐਂ

ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੈ:- ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਆਤਮਾ ਤੈਂ ਜ-
ੜ ਹੈ. ਐਂ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਗਿਆਨ ਗੁਣ ਹੈ; ਤਾ ਗਿਆਨ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਐਂ ਅਨਾਤਮਾ
ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਪੁੰਛੈ ਹੈ:- ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਗੁਣ ਨਿਤ
ਹੈ, ਅਬਧਾ ਅਨਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਨਿਤ ਕਰੈ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਗਿਆਨ
ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ:- ਜੇ ਆਤਮਾ ਸੈਂ ਬਿੰਨ ਹੋਵੇ, ਸੇ-
ਅਨਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਸੈਂ ਬਿੰਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੈਂ ਅ-
ਨਿਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਨਿਤ ਮਾਨਿਕੇ ਆਤਮਾ ਸੈਂ ਬਿੰਨ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਇ-
ਹ ਕਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਅਨਿਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੈਂ ਘਟਾ ਦਿਕਨ ਕੀ-
ਨਾਈਂ ਜੜ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਅਨਿਤ ਵਸਤੁ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਜੜ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ 'ਗਿਆ-
ਨ ਅਨਿਤ ਹੈ.' ਇਹ ਕਹਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਗਿਆਨ ਨਿਤ ਹੀ ਹੈ. ਸੇ-
ਨਿਤ ਗਿਆਨ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਹੈ. ਜੇ ਅਨਿਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੈਂ ਕ-
ਦਾਚਿਤ ਆਤਮਾ ਸੈਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ, ਐਂ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਸੈਂ
ਬਿੰਨ ਬੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ; ਐਂ ਨਿਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਸੈਂ ਤੈਂ ਬਿੰਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਗੁਣ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਗੁਣ ਵਾਨ ਵਿਖੈ ਕਦਾਚਿਤ ਰਹੈ; ਐਂ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ
ਬੀ ਰਹੈ. ਜੇ ਸੇ ਵਸਤੁ ਕਾ ਨੀਲ ਪੀਤ ਗੁਣ ਕਦਾਚਿਤ ਰਹੈ, ਐਂ ਕਦਾਚਿਤ ਨ-
ਹੀਂ ਰਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜੇ ਗੁਣ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਆਗਮਾਧਾਈ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਂ ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਨਿ-
ਅਤਾ ਹੋਵੇ ਤੈਂ, ਆਗਮਾਧਾਈ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੀ
ਗਿਆਨ ਹੈ.

ਐਂ ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਅਨਿਤ ਕਰੈ, ਤੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਅਬਧਾ ਅੰਤ ਭਰਦ ਸੈਂ
ਗਿਆਨ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਸੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਜੇ-

ਖੁਧਿ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਸੁਖ ਰਾਗ ਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਨਹੀਂ
ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਸੁਖ ਖੁਧਿ ਮੈਂ ਸੁਖ ਰਾਗ ਜਾਨ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੇ ਜਾ
ਗਿਰੇ "ਮੈਂ ਸੁਖ ਮੈਂ ਸੋਯਾ" ਇਹ ਸੁਖ ਖੁਧਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਮੈਂ
ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਜਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪੁਰਹ ਰਾਗ ਜਾਨ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕੀ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ
ਹੈ; ਮੈਂ ਮਰਾਗ ਤਵਸਤੁ ਕੀ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਸੁਖ ਖੁਧਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਜਾ-
ਗਿਰੇ ਸਮਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾ ਤੇਂ ਸੁਖ ਖੁਧਿ ਮੈਂ ਸੁਖ ਰਾਗ ਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਰਾਗ ਜਾਨ
ਕੇ ਜਨਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਸੁਖ ਖੁਧਿ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਜਾ ਤੇਂ ਨਿਯਤ ਹੈ. ਰਾਗ ਜਾਨ ਕੁੰਤਾ
ਗਿਰੇ ਆਤਮਾ ਕਦੇ ਬੀ ਰਹੇ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੇਂ ਰਾਗ ਜਾਨ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ.
ਜੇ ਮੈਂ ਉਲਟਾ ਕੁੰਤਾ ਗਿਰੇ ਅਗਨਿ ਕਦੇ ਬੀ ਰਹੇ ਨਹੀਂ; ਜਾ ਤੇਂ ਉਲਟਾ
ਵਨਿ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ. ਤੇਂ ਜੇ ਰਾਗ ਜਾਨ ਬੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਆਗਮਾ
ਧਾਈ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਗੁਣ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਉਲਟਾ ਮੈਂ ਰਾਗ ਜਾਨ ਆਗਮਾ ਧਾਈ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਾ ਤੇਂ, ਅਗਨਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਵਸਤੁ ਕਾ ਚਿਤ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਕਦਾ
ਚਿਤ ਨ ਹੋਵੇ, ਸੇ ਆਗਮਾ ਧਾਈ ਰਹਿਏ ਹੈ.

ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਵਿਨਾਸ ਮੰਤਰ ਕਰਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਰਾਗ ਜਾਨ ਕੇ ਨ
ਹੀਂ. ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਜੇ ਰਾਗ ਜਾਨ ਹੈ, ਸੇ ਵਿਸੇਖ ਵਜਵਹਾਰ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ; ਕਿ
ਤੁ ਰਾਗ ਜਾਨ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਅਬਵਾ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਆਰੂੜ ਰਾਗ ਜਾਨ, ਵਜਵਹਾਰ
ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਇਹ ਅਵੇਛੇਦਵਾਦ ਕੀ ਗੀਤਿ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਭਾਸਵਾਦ ਮੈਂ ਆਭਾ
ਸ ਸਹਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਵਜਵਹਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਭਾਸ ਦੁਆਰਾ ਅਬਵਾਸ ਆਛ
ਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਰਾਗ ਜਾਨ ਮੈਂ ਹੀ ਸਰਵ ਵਜਵਹਾਰ ਸਿੰਧ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਨਹੀਂ ਤੇਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਗ ਜਾਨ ਸਰੂਪ
ਆਤਮਾ ਹੈ; ਜਾ ਤੇਂ ਚਿਤ ਹੈ. ਮੈਂ

ਆਤਮਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿ
ਖਯ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਸਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ
ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਪੁਰਵ ਕਹੀ ਹੈ. ਜੇ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਆ
ਨੰਦ ਹੋਵੇ, ਤੇਂ ਜਾ ਵਿਖਯ ਤੇਂ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੁੰਤਾ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਤਾ ਮੈਂ ਹੀ ਅਨਯ ਕੁੰਤਾ

ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਜੇਸੇ ਅਗਨਿ ਕੇ ਸ੍ਵਰਸੁ ਤੇ ਅਗਨਿ ਕੀਟਕੁ, ਐਸਰਪ ਸਿੰਹ ਕੇ ਰੂ-
ਪ ਦੇ ਬਨੇ ਤੇ ਸਰਪ ਨੀ ਸਿੰਹ ਨੀ ਕੁੰ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਐਸੇ ਅਨਯ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੁੰ
ਦੁਖ ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਜੇਨਹੀਂ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ ਐਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਤੇ ਅਗਨਿ ਕੀਟਕੁ,
ਅਗਨਿ ਸ੍ਵਰਸੁ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਂ ਤਬ ਚੰਚਲ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ
ਭਾਨ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ. ਅਗਨਿ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਛਲ ਭਾਤ ਇੱਛਾ ਦੁਰਿਹੋਇ ਕੇ ਨਿਸ਼-
ਲ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਅਨਯ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੁੰ ਅਗਨਿ
ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਨਯ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ. ਤਿਨ ਪਦਾ-
ਰਥ ਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਅਗਨਿ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਦੁਰਿਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਚੰਚਲ ਅੰਤ-
ਸ਼ਰਲ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੇ.

ਇਹ ਸੰਕਾਰ ਹੋਵੇਂ ਹੈ:- ਜੇ ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਅੰਤਸ਼ਰਲ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਹੈ, ਸੇ ਤੇ
ਵਿਖਯ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਮੈਂ ਨਾਸ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਹੋਇ ਗਈ. ਐਸੇ ਅਨਯ ਵਿੱਤਿ ਕਾਰੇ-
ਈ ਨਿਮਿਤ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਹੋਈ ਨਹੀਂ. ਐਸੇ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਸ਼-
ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਹੀ ਆਨੰਦ ਹੈ.

ਸੇ ਸੰਕਾਰ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਰੇ ਤੇ, ਯਦਨ ਪਿ ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਤੇ ਅੰਤਸ਼ਰਲ
ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ. ਐਸੇ ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਵਿੱਤਿ ਹੋਵੇਂ ਤੇ ਬੀਤ ਕੇ ਵਿਖੇ ਆ-
ਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ. ਕਾਰੇ ਤੇ, ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਵਿੱਤਿ ਗਜ ਸੰਧੈ. ਐਸੇ ਆਨੰਦ
ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਹਿਕ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇਂ ਹੈ. ਤਬਾ ਪਿ ਵਾਂਛਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜੇ ਮਿ-
ਲ ਜਾਏ, ਤਾ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੇ ਵਾਝੈ ਜੇ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਅੰਤਸ਼ਰ-
ਲ ਕੀ ਵਿੱਤਿ ਹੈ, ਸੇ ਸਾਹਿਕ ਹੈ. ਕਾਰੇ ਤੇ, ਸਤ੍ਰਗਲ ਸੰਗ ਜਾਨ ਹੋਵੇਂ ਹੈ, ਇ-
ਹ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਤਾ ਸਾਹਿਕ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਸੇ
ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਤਿ ਬਹਿਰਮੁਖ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਪਿਸ਼ਠ ਭਾਗ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਜੇ ਅੰ-
ਤਸ਼ਰਲ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਸ਼ਰੂਪ ਆਨੰਦ, ਤਾ ਕਾ ਤਿਸ ਵਿੱਤਿ ਮੈਂ ਗੁ-
ਲ ਹੋਵੇਂ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ, ਵਿਖਯ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋ-
ਵੇਂ ਹੈ. ਸੇ ਵਿਖਯ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਆ-
ਤਮਾਨੰਦ ਕਾ ਹੀ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਭਾਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਤਿ ਵਿਖੇ

ਵਿਖਯਕੇਸਾਬਿਨੇਤਾਦਿਕਨਕਾਸੰਬੰਧੀਨਿਮਿਤ੍ਹਹੈ. ਅਥਵਾ.

ਗਯਾਨਰੂਪਜੇਬਹਿਰਮੁਖਵਿੱਤਿ, ਤਾਸੇਂਅਨੁਜਅੰਤਰਮੁਖਵਿੱਤਿਹੈ
ਵੈਹੈ. ਤਾਕੇਵਿਖੈਅੰਤਰਮੁਖਉਪਹਿਤਚੇਤਨਰੂਪਆਨੰਦਕਾਹੀਭਾਨਹੈ-
ਵੈਹੈ; ਇਹਉਤਮਸਿੰਧੀਤਹੈ. ਤਾਵਿੱਤਿਕੀਉਤਪੱਤਿਮੈਂਇਛਾਦਿਕਨਕਾਅ
ਭਾਵਹੀਨਿਮਿਤ੍ਹਹੈ. ਜੇਮੈਂਇਛਾਦਿਕਨਕੇਰਹਿਤਜੇਏਕੰਤਮੈਂਉਦਾਸੀਨ
ਪਰੁਖਸਿਤਹੈ. ਤਾਕੁੰਬਹਿਰਮੁਖਗਯਾਨਰੂਪਤੋਕੋਈਵਿੱਤਿਹੈਵੈਨਹੀਂ; ਅ
ਨੰਦਕਾਭਾਨਹੈਵੈਹੈ. ਯਾਤੋਂਇਛਾਦਿਕਨਕੇਅਭਾਵਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਹਤੋਂਅੰਤਰ
ਮੁਖਵਿੱਤਿਆਨੰਦਗੁਹਲਕਰਨੇਵਾਲੀਹੈਵੈਹੈ. ਤੋਂਮੈਂਵਾਂਛਿਤਵਿਖਯ
ਕੇਲਾਭਮੈਂਇਛਾਦਿਕਨਕਾਅਭਾਵਹੈਨੈਤੋਂਗਯਾਨਮੈਂਅਨੰਤਰਅੰਤਰਮੁ
ਖਵਿੱਤਿਹੈਵੈਹੈ. ਤਿਸਤੋਂਅੰਤਰਮੁਖਉਪਹਿਤਆਨੰਦਕਾਹੀਗੁਹਲਹੈ-
ਵੈਹੈ. ਜੇਸ਼ਰੂਪਆਨੰਦਕਾਗੁਹਲਅੰਦਿਖਯਗਾਗਯਾਨਅਤੰਤਅ-
ਵਜਵਹਿਤਹੈ. ਯਾਤੋਂਪਰੁਖਕੁੰਮੈਂਸੀਭ੍ਰਾਂਤਿਹੈਵੈਹੈ: “ਮੈਂਨੇਵਿਖਯਮੈਂਆ
ਨੰਦਅਨੁਭਵਕਿਯਾਹੈ” ਪ੍ਰਥਮਪੱਛਮੈਂਇਹਪੱਛਉਤਮਹੈ. ਕਾਹੇਤੋਂਜੇਵਿ-
ਖਯਗਾਗਯਾਨਰੂਪਵਿੱਤਿਹੈ; ਤਾਸੇਂਅੰਤਰਮੁਖਉਪਹਿਤਆਨੰਦਕਾਤੋਂ
ਭਾਨਬੰਨੇਨਹੀਂ. ਯਾਤੋਂਵਿਖਯਉਪਹਿਤਆਨੰਦਕਾਭਾਨਹੈਵੈਗਾ, ਤੋਂਮਾ
ਰਗਮੈਂਵਿੱਛਕਾਜੇਗਯਾਨਰੂਪਵਿੱਤਿਹੈਜੇਬੀਸਾਵਿਰਹੈ; ਤਾਸੇਂਬੀਵਿੱ-
ਛਉਪਹਿਤਚੇਤਨਸ਼ਰੂਪਆਨੰਦਕਾਭਾਨਹੁਆਚਾਹਿਏ. ਤੋਂਮੈਂਸਰਵ-
ਗਯਾਨਮੈਂਗਯੇਯਉਪਹਿਤਚੇਤਨਰੂਪਆਨੰਦਕਾਭਾਨਹੁਆਚਾਹਿਏ.
ਯਾਤੋਂਅਨਾਤਮਵਸ਼ੁਕਾਗਯਾਨਰੂਪਜੇਬਹਿਰਮੁਖਵਿੱਤਿ, ਤਾਸੇਂਗਯੇਯ
ਉਪਹਿਤਚੇਤਨਸ਼ਰੂਪਆਨੰਦਕਾਗੁਹਲਹੈਵੈਨਹੀਂ. ਇਸਗੀਤਿਮੈਂ
ਵਿਖਯਕੇਸੰਬੰਧਮੈਂਆਤਮਸ਼ਰੂਪਾਨੰਦਕਾਭਾਨਹੈਵੈਹੈ. ਜੇਆਤਮਾ
ਆਨੰਦਰੂਪਨਹੀਂਹੈਵੈ, ਤੋਂਵਿਖਯਸੰਬੰਧਮੈਂਆਨੰਦਕਾਭਾਨਬੰਨੇਨਹੀਂ
ਯਾਤੋਂਆਤਮਾਆਨੰਦਰੂਪਹੈ. ਅੰ

ਆਤਮਾਕਾਸੰਬੰਧੀਜੇਵਸ਼ੁਹੈ, ਤਾਕੇਵਿਖੈਪ੍ਰੇਮਹੈਵੈਹੈ. ਤਾਸੇਂਸੰ-
ਨਿਹਿਤਮੈਂਅਧਿਕਪ੍ਰੇਮਹੈਵੈਹੈ. ਇਸਗੀਤਿਮੈਂਬਾਹਿਰਬਾਹਿਰਕੇਪ-

ਦਾਰਬਨਰੀ ਅਧੇਛਾ ਤੇ ਅੰਤਰ ਅੰਤਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਹੈ. ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਅਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ ਪੁ
ਤ੍ਰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰੀ ਅਧੇਛਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਅੰ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇ ਬੀ ਸੁਲ ਸੁ
ਛਮ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਅੰ ਸੁਛਮ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਬੀ ਸੁਲ ਤੇ
ਸੁਛਮ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਪੁਰੁਸ਼ ਪੁਰੁਸ਼ ਮੈਂ ਉਤਰ ਉਤਰ ਅਤਮਾ ਕੇ ਸਮੀ-
ਪ ਹੈ. ਅਤਮਾ ਕਾ ਅਭਾਸ ਸੁਛਮ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹੈ; ਐਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਅ-
ਭਾਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤਮਾ ਕਾ ਸੁਛਮ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਐਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਸੁ
ਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੁਛਮ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੁਛਮ ਸ
ਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਅੰ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਸੁਲ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ
ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਅੰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਤ
ਰ ਉਤਰ ਜੇ ਅਤਮਾ ਕੇ ਸਮੀਪ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਜਾ ਅਤ
ਮਾ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ ਤੇਂ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਅਤਮਾ ਮੈਂ ਹੀ ਮੁਖਜ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਅੰ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ; ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਤਮਾ ਕੇ
ਅਧਿਕ ਸਮੀਪ ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਅਤਮਾ ਵਿਖੈ ਹੀ ਸਰੁ
ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ.

ਜੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਆਨੰਦ ਮੈਂ ਅੰਦੁਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਐਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ,
ਐਰ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਜੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਆਨੰਦ ਅੰਦੁਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੇ ਨਿਮਿ
ਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਆਨੰਦ ਅੰਦੁਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਮੈਂ ਐਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ
ਸਰੁਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਅਤਮਾ, ਜੇ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ; ਅੰਦੁਖ ਕਾ
ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਹੈ. ਕਲਪਿਤ ਕਾ ਅਭਾਵ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਸ
ਰੁਪ ਕਾ ਅਭਾਵ ਰੰਜ ਰੂਪ ਹੈ ਯਾ ਤੇਂ ਕਲਪਿਤ ਜੇ ਦੁਖ ਤਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਬੀ
ਅਤਮਾ ਰੂਪ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅਤਮਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ. ਅੰ,

ਨਜਾਯਮਤ ਮੈਂ ਅਤਮਾ ਕਾ ਆਨੰਦ ਗੁਣ ਹੈ, ਜੇ ਸਮੀਚੀਨ ਨਹੀਂ
ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ ਆਨੰਦ ਗੁਣ ਕੁਨਿਤਜ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤੇਂ ਅਗਮਾ ਪਾਈ

ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ; ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਆਨੰਦ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਨਿ-
 ਤਨ ਆਨੰਦ ਨਜਾਨ ਮਤ ਮੈਂ ਹੋ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਅਨਿਤ ਜੇ ਕਹੈ ਤੈਂ ਅਨੁਕੂਲ
 ਵਿਖਯਾ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕ-
 ਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁ ਆਚਾਹਿਏ-
 ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿਥ ਮੈਂ ਵਿਖਯਾ ਕਾ ਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੈਂ ਆ-
 ਤਮਾ ਕਾ ਆਨੰਦ ਗੁਣ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਆਤਮਾ ਆਨੰਦ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ
 ਥੀਤਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੇ

ਸੋਇ ਦਾਨੰਦ ਪਰਾਧਰ ਭਿਨ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਤਮਾ
 ਕੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਪਰਾਧਰ ਭਿਨ ਕੀ ਹੋਵੇ; ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੂਪ ਹੈ ਯਾ ਤੈਂ ਭਿਨ
 ਨਹੀਂ ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਨਿਹਿਤਿ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਸਤ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਤ੍ਰ ਮੈਂ
 ਵਿਲੱਛਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਚਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਮੈਂ ਵਿਲੱਛਣ ਸੁ-
 ਖ ਯਾ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾ ਵਿਖਯਾ ਹੈ। ਯਾ ਤੈਂ ਆਨੰਦ ਕਹਿਏ ਹੈ ਜੇ ਮੈਂ ਉਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂ-
 ਪ ਅਗਨਿ ਹੈ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਤ ਆਨੰਦ
 ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਯਾ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਮੈਂ
 ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਮ ਹਜਾ ਪਰ ਕਾ ਹੈ। ਦੇਸ ਤੈਂ ਜਾ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਸੇਵਾ ਪਰ ਕ-
 ਹਿਏ ਹੈ। ਤਾਯੋਂ ਆਤਮਾ ਜੇ ਭਿਨ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਦੇਸ ਤੈਂ ਅੰਤ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾ
 ਕਾ ਦੇਸ ਤੈਂ ਅੰਤ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਵੀ ਅੰਤ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਯਾ
 ਤੈਂ ਅਨਿਤ ਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾ ਕਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਅੰਤ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਨਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ
 ਯਾ ਤੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਭਿਨ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿਨ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਵੇ,
 ਤੋਂ ਅਨਾਤਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਨਾਤਮ ਪਰਾਇਕ ਹੈ; ਸੇ ਜਤ੍ਰ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਆ-
 ਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀ ਜਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਭਿਨ ਬ੍ਰਹਮ-
 ਬੀ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਰੂਪ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ।

ਏਕ ਹੀ ਚੇਤਨ ਸਰਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਬ੍ਰ-
 ਹਮ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਅਵਿਦਯਾ ਮੈਂ ਹਜਾ ਜਿਹੇ ਹਾਦਿਕਨ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਹੈ,
 ਯਾ ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਲੋਛ ਜ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਮੈਂ

ਤੁੰਧਦਕਾਲੋਛ੍ਯ ਆਤਮਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਈਸ਼ਰ ਸਾਢੀ ਤਤੁ ਧਦਕਾਲੋਛ੍ਯ ਹੈ,
 ਮੈਂ ਜੀਵ ਸਾਢੀ ਤੁੰਧਦਕਾਲੋਛ੍ਯ ਹੈ. ਹਜ਼ਾਇ ਸੰਘਾਤ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਜੀਵ
 ਸਾਢੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਮਝਿ ਸੰਘਾਤ ਉਪਹਿਤ ਚੇਤਨ ਈਸ਼ਰ ਸਾਢੀ ਕਹਿਏ ਹੈ.
 ਯਸ੍ਯ ਧਿ ਜੀਵ ਰੀ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਰੀ ਏਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿ ਜੀਵ ਸਾ-
 ਢੀ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਸਾਢੀ ਕਾ ਉਪਾਧਿ ਕੇ ਭੇਦ ਮੈਂ ਭੇਦ ਹੈ; ਮੈਂ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਏਕਗੀ ਹੈ
 ਜੇ ਮੈਂ ਮਠ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਜੇ ਪਟਾਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਮਠਾਕਾਸ਼ ਤਿਨ ਕਾ ਉਪਾਧਿ ਕੇ ਭੇਦ
 ਬਿਨਾ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਉਪਾਧਿ ਭੇਦ ਬਿ-
 ਨਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਏਕਗੀ ਵਸਤੂ ਹੈ. ਜੇ,

ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਆਤਮਾ ਅਜਨਮਾ ਕਹਿਏ ਜਨਮ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਆਤ-
 ਮਾ ਕਾ ਜਨਮ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਹਾਰਤਾ ਪਰਲੋਕ
 ਵਾਦੀ ਜੇ ਅਸ੍ਵਿਕ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਇਸ਼ੁ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੇ ਜੇ ਆਤਮਾ ਉਤਪਤਿ
 ਨਾਸ਼ ਵਾਨ ਹੋਵੇ. ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਪੁਰਵ ਕਰਮ ਬਿਨਾ ਹੀ ਸੁਖ ਦੁਖ
 ਕਾ ਭੇਗ; ਮੈਂ ਕਿਏ ਕਰਮ ਕਾ ਭੇਗ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਨਾਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੇ ਕਰਤਾ ਭੇ
 ਕਾ ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ ਬੀ ਜਨਮ ਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੀ ਮੰਗੀ ਕਾਰ
 ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਜਨਮ ਜੇ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੇ ਹੇਤੁ ਮੈਂ ਬਿ-
 ਨਾ ਤੇ ਕਿਸੀ ਵਸਤੂ ਕਾ ਜਨਮ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ ਕਿਸੀ ਹੇਤੁ ਮੈਂ ਹੀ ਜਨਮ ਕਰ-
 ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ
 ਉਤਪਤਿ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਸੰਪਰਦਾ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਲ੍ਪ
 ਪਿਤ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੇਤੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਰਜੁ ਮੈਂ ਕਲ੍ਪ ਪਿਤ ਸਰ੍ਵ-
 ਰਜੁ ਕਾ ਹੇਤੁ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਲ੍ਪ ਪਿਤ ਵਸਤੂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੇਤੁ
 ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਮੈਂ ਏਕ ਰਜੁ ਵਿਖੈ ਨਾਨਾ ਪਰਖ ਕਰ ਕੁੰ ਦੇਤ, ਸਰ੍ਵ, ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਰੇਖਾ
 ਜਲ ਪਾਗਰੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਮੈਂ ਦੇ ਮੈਂ ਸਹੈ, ਏਕ ਤੇ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਇ-
 ਦੇ ਮੈਂ ਸਹੈ, ਮੈਂ ਏਕ ਸਰ੍ਵ ਪਾਦਿਕ ਵਿਸ਼ੇਖ ਮੈਂ ਸਹੈ. ਜੇ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਇਦੇ
 ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਪਾਦਿਕ ਵਿਸ਼ੇਖ ਮੈਂ ਸਨ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਹਜ਼ਾ ਪਰ ਕਹੈ. ਇਹ ਸਰ੍ਵ

ਹੈ, ਇਹ ਦੰਡ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕੀ ਰੇਖਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਲ ਕੀ ਰੇਖਾ ਹੈ।" ਇਸ ਗੀ-
ਤਿ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਅੰਸ ਮੈਂ ਇਦੰ ਅੰਸ ਸਾਰੇ ਹਜਾਧਕ ਹੈ। ਜੇ ਹਜਾ
ਧਕ ਸਾਮਾਨੁ ਇਦੰ ਅੰਸ ਰੋਜੁ ਘਰੁਪ ਹੈ। ਤਾ ਸਾਮਾਨੁ ਇਦੰ ਅੰਸ ਕੇ
ਗਜਾਨੁ ਕੁੰਹੀ ਭੁੰਤਿ ਕਾਹੇਤੁ ਰੋਜੁ ਕਾ ਸਾਮਾਨੁ ਗਜਾਨੁ ਕਹੈ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਮਾਨੁ
ਇਦੰ ਅੰਸ ਸਤੁ ਹੈ। ਕਾਹੇਤੈ, ਰੋਜੁ ਕਾ ਗਜਾਨੁ ਹੁਏ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਰਬੀ ਤਾ ਇਦੰ
ਅੰਸ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਭੁੰਤਿ ਕਾਲ ਮੈਂ "ਇਹ ਸਰਧ ਹੈ" ਯਾ ਗੀਤਿ
ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਮਿਲਿਕੇ ਇਦੰ ਅੰਸ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਭੁੰਤਿ
ਕੀ ਨਿਹਿਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਰਬੀ "ਇਹ ਰੋਜੁ ਹੈ" ਯਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਰੋਜੁ ਕੇ ਸਾਥ
ਮਿਲਿਕੇ ਇਦੰ ਅੰਸ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਜੇ ਇਦੰ ਅੰਸ ਬੀ ਮਿਥ ਜਾਹੈ
ਤੇ ਸਰਧਾ ਦਿਕਨ ਕੀ ਲਜਾਈ ਭੁੰਤਿ ਕੀ ਨਿਹਿਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਰਤਾ ਕੀ ਬੀ ਪ੍ਰ-
ਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ। ਯਾ ਤੇ ਸਰਧਾ ਦਿਕ ਭੁੰਤਿ ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਜੇ ਇਦੰ
ਅੰਸ ਮੈਂ ਸਤੁ ਹੈ। ਅੰਸ ਅਧਿਯਾਨੁ ਰੋਜੁ ਰੁਪ ਹੈ। ਅੰਸ ਧਰਮੁ ਰਹਜ ਭਿਚਾਰੀ
ਜੇ ਸਰਧਾ ਦਿਕ, ਜੇ ਕਲਪਿਤ ਹੈ।

ਤੇ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਾਰਬਨ ਮੈਂ ਧਾਂਚ ਅੰਸ ਹੈ, ਏਕ ਨਾਮ ਅੰਸ ਰੁਪ ਅੰਸ ਅਭਿ-
ਤਾ ਭਾਤਿ ਅੰਸ ਪ੍ਰਿਯ "ਘਟ" ਇਹ ਦੰ ਅਛਰ ਨਾਮ, ਅੰਸ "ਗੋਲ ਰੁਪ ਘਟ-
ਹੈ" ਇਹ ਅਭਿ, ਅੰਸ "ਘਟ ਪ੍ਰਤੀਤਿ" ਹੋਵੈ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਤਿ, ਅੰਸ "ਘਟ, ਪ੍ਰਿ-
ਯ ਹੈ" ਇਹ ਅਨੰਦ ਸਰਧਾ ਦਿਕ ਬੀ ਸਰਧਾ ਨੀ ਅਦਿਕਨ ਕੁੰ ਪ੍ਰਿਯ
ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਾਰਬਨ ਮੈਂ ਧਾਂਚ ਅੰਸ ਹੈ। ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਅ-
ਭਿ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਰੁਪ ਤੀਨਿ ਅੰਸ ਸਰਧਾ ਦਾਰਬਨ ਮੈਂ ਹਜਾਧਕ ਹੈ। ਅੰਸ
ਨਾਮ ਰੁਪ ਹਜ ਭਿਚਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਹਜੁ ਕਹੁੰ ਹੋਵੈ ਅੰਸ ਕਹੁੰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈ, ਜੇ
ਹਜ ਭਿਚਾਰੀ ਕਹਿਏ ਹੈ। ਘਟ ਨਾਮ ਗੋਲ ਰੁਪ ਘਟ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਟ
ਨਾਮ ਅੰਸ ਤਾ ਕਾ ਰੁਪ ਘਟ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਾਰਬਨ
ਨ ਵਿਖੈ ਨਾਮ ਰੁਪ ਅੰਸ ਹਜ ਭਿਚਾਰੀ ਹੈ, ਅੰਸ ਅਭਿ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਰੁਪ
ਸਰਧਾ ਵਿਖੈ ਅਨੁਗਤ ਹੈ; ਜੇ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦੰਡਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਅਨੁਗਤ ਇਦੰ
ਅੰਸ ਸਤੁ ਅੰਸ ਅਧਿਯਾਨੁ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਦਾਰਬਨ ਮੈਂ ਅਨੁਗਤ

ਅਭਿਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਯਰੂਪ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਐ ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਸਰ੍ਵਦੰਡਾਦਿਕ
ਨਰੀਨ੍ਯਾਈ ਵ੍ਯਭਿਚਾਰੀ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਐ ਅਭਿਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਯ
ਸੋਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਤ
ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਸੰਪੂਰਣ ਨਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਧੰਨ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਜੇ
ਕਲਪਿਤ ਪਦਾਰਥ ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਕੇ ਜਨਮ ਕਾ ਹੋਤੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ
ਆਤਮਾ ਅਜਨਮਾ ਹੈ. ਜਾਣਤੁ ਕਾ ਜਨਮ ਹੋਵੈ; ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੋਤ, ਵਿਧਿ
ਪਰਿਲਾਮ ਅਧੋਛਲ ਨਿਵਾਸ ਰੂਪ ਪਾਂਚ ਵਿਕਾਰ ਐਰਹੋਵੈ ਹੈ. ਆਤਮਾ
ਕਾ ਜਨਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈਂ ਉਤਰ ਪਾਂਚ ਵਿਕਾਰ ਬੀ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ
ਮੈਂ ਅਜਨਮਾ ਕਹਿਏ, ਜਨਮਾਦਿਕ ਖਟ ਵਿਕਾਰ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਆਤਮਾ ਹੈ
ਸੋਤਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਕਾ ਹੈ; ਐ ਅਧੋਛਲ ਨਾਮ ਘਟਨੇ ਕਾ ਹੈ ਜੇ

ਆਤਮਾ ਅਸੰਗ ਹੈ. ਸੰਗ ਨਾਮ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਹੈ. ਜੇ ਸਜਾਤੀ ਯ ਵਿ-
ਜਾਤੀ ਯ ਯੁਗਤ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਘਟ ਮੈਂ ਜੇ ਸੰਬੰਧ
ਹੈ. ਜੇ ਸਜਾਤੀ ਯ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਐ ਘਟ ਕਾ ਘਟ ਮੈਂ ਜੇ ਸੰਬੰਧ, ਜੇ ਵਿਜਾ-
ਤੀ ਯ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯੁਗਤ ਨਾਮ ਅਵਲਵਕਾਰ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਪਟ ਕਾ ਤੰਤੁ ਮੈਂ ਜੇ
ਸੰਬੰਧ, ਜੇ ਯੁਗਤ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਦੇ ਅਥਵਾ ਅਨੰਤ ਹੋਵੈ, ਤੇ ਸ-
ਜਾਤੀ ਯ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਏਕ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਸਜਾ-
ਤੀ ਯ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਐ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਵਿਜਾਤੀ
ਯ ਅਨਾਤਮਾ ਹੈ, ਜੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦਿਸ਼ਾ ਕੇ ਜਲ ਰੀਨ੍ਯਾਈ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਲ-
ਪਿਤ ਹੈ. ਤਾ ਕਲਪਿਤ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਦਿ-
ਸ਼ਾ ਕੇ ਜਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਜੇ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਤੇ ਉਪਰ ਭੂ-
ਮਿ ਤਾ ਜਲ ਮੈਂ ਗਿਲੀ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਦਿਸ਼ਾ ਕੇ ਜਲ ਮੈਂ ਉ-
ਪਰ ਭੂਮਿ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ; ਤੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਜੇ ਵਿਜਾਤੀ ਯ
ਅਨਾਤਮਾ ਤਾ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਅਵਲ-
ਵ ਹੋਵੈ, ਤੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਯੁਗਤ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ, ਆਤਮਾ ਨਿਤ੍ਯ ਹੈ
ਯਾਤੈਂ ਨਿਰਵਲ ਹੋਵੈ. ਤਾ ਕਾ ਯੁਗਤ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀ-

ਤਿਸੇਂ ਸਜਾਤੀ ਯਾ ਵਿਸਾਤੀ ਯਾ ਸੁਗਤ ਸੰਧੰਧ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ
ਤੈਂ ਅਸੀਂ ਗਹੈ. ਇਸਰੀ ਤਿਸੇਂ ਹੇ ਸਿਖਯ. ਸਚਿਤ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ, ਜ-
ਨਮਾਇਕ ਵਿਕਾਰ ਰਹਿਤ, ਅਸੀਂ ਗਾ ਆਤਮਾ ਹੇ, "ਜੇ ਤੂੰ ਹੈ" ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ-
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਅਰਥ ਦੇਹੈ ਸੇਂ ਆਚਾਰਯ ਨੇ ਉਤਰ ਕਹਿਆ.

"ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਕੌਨ ਹੈ : " ਇਹ ਦੂਤੀ ਯ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਅ-
ਰਥ ਦੇਹੈ ਸੇਂ ਕਹੈ ਹੈ :-

ਦੇਹਾ.

ਵਿਭੁ ਚੇਤਨ ਮਾਯਾ ਕਰੇ, ਜਗਕੇ ਉਤਪਤਿ ਭੰਗ;

ਦੀਰਾ :- ਵਿਭੁ ਕਹਿਏ ਹਜਾਧਕ ਜੇ ਚੇਤਨ, ਤਾਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਐ ਤਾ-
ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰਨੈ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਕਹਿਏ ਸਤ ਅਸਤ ਸੇਂ ਵਿਲੋਕਣ ਅਦ੍ਰੁ-
ਤ ਸ੍ਰਿਰੂਪ ਅਗਜਾਨ, ਤਾ ਸੇਂ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਭੰਗ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਉਤਪਤਿ ਐ
ਭੰਗ ਕਹਨੈ ਤੇਂ ਸ੍ਵਿਤਿ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਅਰਥ ਤੇਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਇਹ ਅਰਥ ਸਿੰਧ
ਹੁਆ :- ਮਾਯਾ ਯੁਕੁ ਜੇ ਚੇਤਨ ਸੇਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸੇਂ ਈਸ਼ਵਰ ਜਗਤ ਕੀ
ਉਤਪਤਿ ਪਾਲਨ ਨਾਸ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੇਂ, "ਜਗਤ ਕਾ ਕੌਣੀ ਕਰਤਾ
ਹੈ, ਅਬ ਵਾ ਆਪ ਸੇਂ ਹੋਵੈ ਹੈ." ਯਾ ਕਾ ਉਤਰ ਕਹਿਆ. ਐ "ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ
ਕੌਣੀ ਜੀਵ ਹੈ, ਅਬ ਵਾ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ." ਯਾ ਕਾ ਬੀ ਉਤਰ ਕਹਿਆ.

ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ. ਆਪ ਸੇਂ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਕਰਤਾ ਸੇਂ
ਬਿਨਾ ਜਗਤ ਹੋਵੈ, ਤੇਂ ਕੁਲਾਲ ਬਿਨਾ ਘਟ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ. ਯਾ ਤੇਂ ਜਗਤ
ਕਾ ਕੌਣੀ ਕਰਤਾ ਹੈ. ਜੇ ਕਰਤਾ ਸਰਵਗਤ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ ਕਾ ਚੇਤਨ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਹੈ ਸੇਂ ਤਾ ਕਾਰਯ ਕੁੰ ਐ ਤਾ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਕੁੰ ਜਾਨਿ ਕੇ ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਜਗਤ ਕਾ
ਕਰਤਾ ਬੀ ਜਗਤ ਕੁੰ ਐ ਜਗਤ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਕੁੰ ਜਾਨਿ ਕੇ ਕਰੈ ਹੈ, ਇਸ
ਰੀਤਿ ਸੇਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਕੁੰ, ਐ ਜਗਤ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਕੁੰ ਜਾਨੈ
ਹੈ; ਯਾ ਤੇਂ ਸਰਵਗਤ ਹੈ. ਐ ਸਰਵ ਸ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ ਅਲਪ
ਸ੍ਰਿਵਾਲੇ ਜੀਵ ਹੈ. ਤਿਨ ਸੇਂ ਯਾ ਜਗਤ ਕੀ ਰਚਨਾ ਮਨ ਸੇਂ ਬੀ ਨਿਤਨ
ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਅਦ੍ਰੁਤ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਅਦ੍ਰੁਤ ਸ੍ਰਿਵਾਲਾ ਹੈ ਇ

ਸਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਸਰ੍ਵ ਸਕ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈ. ਐਸ਼ਤੀ ਤੈ ਹੈ. ਕਹਿੰਤੈ, ਜੇ
ਨ੍ਯੁਨ ਸਕ੍ਰਿਵਾਲਾ ਹੋਵੈ, ਸੇਧਰਾਧੀ ਨਹੋਵੈ. ਐਸਰ੍ਵ ਸਕ੍ਰਿਵਾਲਾ ਪਰਾ-
ਧੀ ਨਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈਂ ਸ਼ਤੀ ਤੈ ਹੈ. ਇਸਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਸਰ੍ਵਗਤ
ਸਰ੍ਵ ਸਕ੍ਰਿਮਾਨ ਸ਼ਤੀ ਤੈ ਹੈ. ਤਾਹੀ ਕੁੰ ਈਸ਼ਰ ਕਹੈ ਹੈ. ਐ.

ਅਲਪਗਤ ਅਲਪ ਸਕ੍ਰਿਮਾਨ ਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਜੀਵ ਕਹੈ ਹੈ. ਅਲਪ
ਪਿ ਅਲਪਗਤ ਤਾਦਿਕ ਜੀਵ ਮੈਂ ਬੀਧਰਮਾਰਥ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ ਅ-
ਵਿਦ੍ਯਾ ਸ਼ਿਤ ਮਿਥ੍ਯਾ ਅਲਪਗਤ ਤਾਦਿਕ ਜੀਵ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ
ਤੈਂ ਜੀਵ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ. ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਸ਼ਿਤ ਅਲਪਗਤ ਤਾਦਿਕ ਨਹੀਂ ਜੇਭ੍ਰੰਤਿ
ਜੇਈ ਜੀਵ ਤਾ ਹੈ. ਜੇ ਅਲਪਗਤ ਤਾਦਿਕ ਨਹੀਂ ਭ੍ਰੰਤਿ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਕਿੰਤੁ ਮਾਯਾ ਸ਼ਿਤ ਸਰ੍ਵਗਤ ਤਾਦਿਕ ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਹੈ. ਇਹਵਾਚਤਾ ਵਿਸ਼
ਤਾਰ ਮੈਂ ਆਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੈਗੇ. ਇਸਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ
ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਈਸ਼ਰ ਹੈ.

ਜੇਈਸ਼ਰ ਏਕਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸਰ੍ਵਤ੍ਰ ਵਜਾਧ ਕਹੈ. ਜੇ
ਏਕਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ ਜਾ ਵਸਤੁ ਕਾ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਅੰਤ ਹੋਵੈ, ਤਾਕਾ ਕਾਲ
ਮੈਂ ਬੀ ਅੰਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਅਨਿਤ ਹੋਵੈਗਾ. ਜੇ ਅਨਿਤ ਹੋਵੈ ਸੇਕਰਤਾ
ਮੈਂ ਜਨਮ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਬੀਕਰਤਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਹੋਵੈਗਾ
ਜੇਈਸ਼ਰ ਕਾ ਕਰਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਕਹਿੰਤੈ, ਆਪਤੈ ਅਪਨਾ ਕਰਤਾ ਬਨੈ
ਨਹੀਂ. ਜੇ ਅਪਨਾ ਕਰਤਾ ਆਪਹੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ ਆਤਮਾਸ਼ੁਯ
ਦੇਖ ਹੋਵੈਗਾ. ਆਪਹੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ, ਐ ਆਪਹੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰ-
ਮ ਹੋਵੈ; ਤਹਾਂ ਆਤਮਾਸ਼ੁਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕੁਲਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈਂ,
ਐ ਘਟ ਕਰਮ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਐ ਕਰਮ ਬਿਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਏਕ-
ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈਂ ਆਤਮਾਸ਼ੁਯ ਦੇਖ ਹੈ. ਕਰਮ ਨਾਮ ਕਾਰਯ ਕਾ ਹੈ.
ਐ ਕਾਰਯ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ. ਆਤਮਾਸ਼ੁਯ ਕਾਰਯ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ
ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਦੇਖ ਹੈ, ਯਾਤੈਂ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਕਰਤਾ ਅੰਨ੍ਯ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ-
ਨਾ ਹੋਵੈਗਾ. ਜੇ ਅਨ੍ਯ ਬੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਤਾ ਕੀ ਨ੍ਯਾਈਂ ਕਰਤਾ ਜਨਮੀ

ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਤਾਂ ਕਾਰਕਰਤਾ ਧੀ ਪ੍ਰਬਮ ਕੀ ਨਜਾਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਹੀ ਕਰਨਾ
 ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਪ੍ਰਬਮ ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੰਦ੍ਰਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਕਾਰਕਰਤਾ ਅੰਗੀ
 ਕਾਰਕਰੇ, ਤੇ ਅਨੁਜੇ ਨਜਾ ਸੁਯ ਦੇਖ ਹੋਵੇਗਾ, ਯਾ ਤੇਂ ਤਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਅੰ
 ਰ ਅੰਗੀ ਕਾਰਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਤਾਂ ਤਿਤੀਯ ਕਾਰਕਰਤਾ ਜੇ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਮਾਨੈ
 ਤਬ ਤੇ ਅਨੁਜੇ ਨਜਾ ਸੁਯ ਦੇਖ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਪ੍ਰਬਮ ਮਾਨੈ ਤਬ ਚਕ੍ਰਿਕਾ ਦੇਖ
 ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੈਂ ਚਕ੍ਰਕਾ ਭੁਮਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬਮ ਕਰਤਾ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਜਨਨ ਮੈਂ
 ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਤਿਤੀਯ ਜਨਨ, ਮੈਂ ਤਿਤੀਯ ਪ੍ਰਬਮ ਜਨਨ, ਜੇ ਪ੍ਰਬਮ ਛੇ
 ਰਿ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਜਨਨ; ਇਸਰੀ ਤਿਸੇਂ ਕਾਰਕਰਤਾ ਕਾਰਕਰਤਾ ਭਾਵ ਕਾਰਕਰਤਾ ਹੋਵੇ-
 ਗਾ ਚਕ੍ਰਿਕਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਬੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਸਰਵ ਕੀ ਪਰਸਧਰ ਅਧੇ-
 ਛਾ ਹੈ. ਅਨੁਜੇ ਨਜਾ ਸੁਯ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਰਸਧਰ ਅਧੇ ਛਾ ਹੈ. ਏਕ ਕੀ ਸਿਧਿ ਹੁਏ
 ਬਿਨਾ ਅਨੁਜ ਕੀ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਜੇ ਮੈਂ ਕੁਲਾਲ ਕਾਰਕਰਤਾ ਅਧ
 ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਤਾਂ ਕਾ ਪਿਤਾ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬਮ ਈਸ਼ਵਰ ਕਰਤਾ ਕਾ ਅਨੁਜ ਕਰਤਾ
 ਹੈ. ਮੈਂ ਕੁਲਾਲ ਕਾ ਪਿਤਾ ਅਧਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਨੁਜ
 ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਬਮ ਕਰਤਾ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ
 ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਨੁਜ ਕਰਤਾ ਮੈਂ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ ਕੁਲਾਲ ਕਾ ਪਿਤਾ
 ਮਹ, ਕੁਲਾਲ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੇ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਚਤੁਰਥ ਜੇ ਕੁ-
 ਲਾਲ ਕਾ ਪ੍ਰਪਿਤਾ ਮਹ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਤਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਧੀ
 ਪ੍ਰਬਮ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਕਰਤਾ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਚਤੁਰਥ ਕਰਤਾ
 ਅੰਗੀ ਕਾਰਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਚਤੁਰਥ ਕਾਰਕਰਤਾ ਅੰਰ ਪੰਚਮ ਮਾਨ
 ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਯਾ ਤੇਂ ਅਨੁਵਸ਼ਾ ਦੇਖ ਹੋਵੇਗਾ. ਧਾਰਾ ਕਾ ਨਾਮ ਅਨੁਵ-
 ਸ਼ਾ ਹੈ. ਜੇ ਕਰਤਾ ਕਾ ਧਾਰਾ ਅੰਗੀ ਕਾਰਕਰੇ ਤੇ ਕੋਨ ਸਾ ਕਰਤਾ ਜਗਤ
 ਕਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਲਯ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਿਸੀ ਏਕ ਕੁੰ ਜਗਤ ਕਾਰਕਰਤਾ
 ਮਾਨਨੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਯੁਕਿ ਨਹੀਂ. ਤਾਂ ਯੁਕਿ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਬਿਨਸ-
 ਮਨ ਵਿਚਰ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਧਾਰਾ ਕੀ ਕਹੁੰ ਵਿਸ਼ੰਤ ਅੰਗੀ ਕਾਰਕਰੇ ਤੇ ਜਾ ਕ
 ਰਤਾ ਮੈਂ ਧਾਰਾ ਕਾ ਅੰਤ ਅੰਗੀ ਕਾਰਕਿਯਾ, ਜੇ ਈ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਕਾ ਮਾ

ਨਨੇ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਪੁਰੁਸਾਰੇ ਨਿਜੁਲ ਹੋਵੇਗੇ. ਯਾ ਕਾਨਾ ਮਹੀ ਪ੍ਰਾਗਲੇਪ
ਕਰੇ ਹੈ. ਪਿਛਲੇ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਗਲੇਪ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ
ਕਾ ਦੇਸੁ ਤੈਂ ਅੰਤ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੈਂ ਉਤਪਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਅੰ ਉਤਪਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤੈਂ ਅਤਮਾਸੁ ਯਾਦਿ ਖਟਦੇ ਖੋਹੇਂਗੇ. ਯਾ
ਤੈਂ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਦੇਸੁ ਤੈਂ ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਹਜਾਧ ਕਰੇ. ਯਾਹੀ ਤੈਂ ਨਿਤ ਜੋ ਹੈ.

ਤਾ ਹਜਾਧ ਕਾ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਅੰਜੀਵ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ
ਉਪਾਧਿ ਮੈਂ ਭੇਦ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਅਵਛੇਦਵਾਦ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ
ਈਸ਼ਰ ਕਰੇ ਹੈ; ਅੰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਕਰੇ ਹੈ. ਮਾਯਾਸ
ਵਾਦ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਅੰ ਮਾਯਾਸ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ ਈਸ਼ਰ ਕਰੇ ਹੈ; ਅੰ ਮਾ
ਯਾਸ ਸਹਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ ਕੁੰ ਜੀਵ ਕਰੇ ਹੈ. ਮਾਯਾਸ ਵਾ
ਦ ਮੈਂ ਮਾਯਾਸ ਸਹਿਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰ ਮਾਯਾ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ; ਚੇਤਨ ਕਾ ਨਹੀਂ
ਤੈਂ ਮੈਂ ਅਵਛੇਦਵਾਦ ਮੈਂ ਬੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਅੰ ਮਾਯਾ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ
ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਅੰ ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਜੀਵ ਹੈ.
ਅੰ ਬਿੰਬ ਈਸ਼ਰ ਹੈ. ਯਾ ਪੇਂਡ ਮੈਂ ਬੀ ਚੇਤਨ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ; ਕਿੰ
ਤੁ ਏਕਹੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਪਨਾ ਅੰ ਈਸ਼ਰ ਪਨਾ ਮਾਰੋ ਪਿਤ ਹੈ. ਇਹ ਵਾ
ਰਤਾ ਮਾਰੇ ਕਹੇਂਗੇ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਸਰੁਹਗਜ ਸਰੁਹ
ਸਕ੍ਰਿਮਾਨ ਸ਼ੁਤੀਤ ਈਸ਼ਰ ਹੈ. ਸੇ ਈਸ਼ਰ ਹਜਾਧ ਕਰੇ. ਤਾ ਕਾ ਅੰਜੀ
ਵ ਕਾ ਵਿਸੇਖਲ ਮਾਤ ਮੈਂ ਭੇਦ ਹੈ; ਅੰ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਇਹ ਦ੍ਰਿਤੀ
ਯ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਕਯਾ.

“ ਮੈਂ ਛੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਗਜਾਨ ਹੈ; ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਹੈ; ਅਥਵਾ ਉਪਾ
ਸਨਾ ਹੈ. ਅਥਵਾ ਦੋ ਹੈ? ” ਯਾ ਕਾ ਉਤਰ ਕਰੇ ਹੈ:—

ਦੇਹਾ.

ਹੇਤੁ ਮੈਂ ਛੇ ਕੇ ਗਜਾਨ ਇਕ, ਨਹੀਂ ਕਰਮ ਨਹਿੰ ਯਜਾਨ;
ਰਜੁ ਸਰੁਪ ਤਬਹੀਂ ਨਸੇ, ਹੇਇ ਰਜੁ ਕੇ ਗਜਾਨ.

ਟੀਕਾ:- ਮੁਕਿਕਾਹੇਤੁ ਕਰਮ ਮੈ ਯਜਾਨ ਕਹਿਏ ਉਪਾਸਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਤੁਗਜਾਨਹੀਹੇਤੁਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈ ਬੰਧ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੇ ਤੋ ਤਾਕੀ ਨਿ-
ਵਿਤਿ ਰੂਪ ਮੋਹ ਗਜਾਨ ਮੈ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਕਰਮ ਅਥਵਾ ਉਪਾਸਨਾ
ਤੋ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਬੰਧ ਆਤਮਾ ਮੈ ਸਤ੍ਯ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਰੋਜੁ ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਨਜਾਈ
ਨਿਬਯਾਹੈ. ਤਾ ਮਿਥਯਾ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਅਧਿਯਾਨ ਗਜਾਨ ਮੈ ਹੀ ਬੰਨੇ
ਹੈ. ਕਰਮ ਅਥਵਾ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈ ਰੋਜੁ ਕਾ ਸਰ੍ਵ ਕਿਸੀ ਕ੍ਰਿ-
ਯਾ ਤੈ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਕੇਵਲ ਰੋਜੁ ਕੇ ਗਜਾਨ ਮੈ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇ ਮੈ
ਆਤਮਾ ਕੇ ਅਗਜਾਨ ਮੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਜੋ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬੰਧ, ਤਾ ਬੰਧ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮੈ
ਅਗਜਾਨ ਆਤਮਾ ਕੇ ਗਜਾਨ ਮੈ ਹੀ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਜੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਮੋਹ ਹੋਵੇ, ਤੋ ਮੋਹ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇਤੈ
ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੈ:- ਜੇ ਕਿਸੀ ਆਦਿ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਅੰਨਾ ਦਿਕੈ, ਜੇ
ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੈ. ਮੈ ਯਗਜਾਦਿ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਜੁਰਗਾਦਿ ਕਬੀ ਅਨਿ-
ਤ੍ਯ ਹੈ. ਜੇ ਮੋਹ ਬੀ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੋ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ
ਯਾ ਤੈ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਮੋਹ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ ਜੇ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਕਰੇ ਤੋ ਬੀ ਮੋਹ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ ਕਾਹੇਤੈ ਉਪਾਸਨਾ ਬੀ ਮਾਨਸ ਕਰਮ
ਹੀ ਹੈ; ਮੈ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਅਨਿਤ੍ਯ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੈ ਉਪਾਸਨਾ ਰੂਪ ਕਰ-
ਮ ਕਾ ਫਲ ਬੀ ਮੋਹ ਨਹੀਂ. ਮੈ

ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕੁੰ ਕਰਮ ਮੈ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਘਟਾ
ਰਬ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ, ਤਬਾਨਾਸ, ਅਥਵਾ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ, ਵਾਪ
ਦਾਰਥ ਕਾ ਵਿਕਾਰ, ਤੇ ਮੈ ਮੰਸ ਕਾਰ. ਅਨੁਜ ਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਾ ਨਾਮ
ਵਿਕਾਰ ਹੈ. ਮੰਸ ਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ:- ਮਲ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ, ਮੈਗ
ਦੁਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਇਹ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਕਰਮ ਮੈ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ
ਮੁਮੋਹੁ ਹੁੰ ਕੇ ਟੀ ਬੀ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਮੁਮੋਹੁ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸੁਹਣਾ
ਦਿਕਾਵਿਖੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ, ਮੈ ਕਰਮ ਮੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈ ਕੁਲਾਲ ਕੇ ਕਰ
ਮੈ ਕੁਲਾਲ ਕੁੰ ਪਦ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈ ਮੁਮੋਹੁ ਕੁੰ ਕ-

ਰਮਤੈਂ ਮੋਛ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਉਪਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ, ਕਾਹੇਤੈਂ, ਜੇ ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿ-
 ਵਿਤਿ ਐਧਰ ਮਾਨੈਦ ਕੀ ਧਾਧਿਰੁਪ ਮੋਛ ਹੈ, ਜੇ ਅਨਰਥ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ-
 ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਨਿਤ ਜਿਯੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਰਜ ਮੈਂ ਸਰਧ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਨਿਤ ਜਿਯੈ
 ਹੈ. ਆਤਮਾ ਧਰਮ ਮਾਨੈਦ ਸਰਧ ਹੈ. ਜਾਤੈਂ ਧਰਮ ਮਾਨੈਦ ਕੀ ਧਾਧਿਰੁਪ-
 ਨਿਤ ਜਿਯੈ ਹੈ; ਇਸ ਕੀ ਤਿਸੈਂ ਸਰਧ ਮਿਯ ਮੋਛ ਕੀ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ
 ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਸਰਧ ਮਾਨੈ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾ ਕੀ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਹੈ
 ਹੈ; ਐਸਿਯ ਸਰਧ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਐ.

ਵੇਦਾਂਤ ਸ਼ੁਦ੍ਧ ਕੀ ਮੋਛ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਿੰਤੁ
 ਆਤਮਾ ਨਿਤ ਜਿਯੈ ਹੈ, ਵਿਚਿਤ ਮਾਤ੍ਰ ਕੀ ਕਰਤ ਹਨ ਨਹੀਂ; ਇਸ ਵਾਰ-
 ਤਾ ਕੇ ਜਾਨਨੈ ਵਾਸੇ ਸ਼ੁਦ੍ਧ ਹੈ. ਇਹ ਜਾਨਿਕੇ ਕਰਤ ਹਨ ਕੁੰਤਿ ਦੂਰ ਹੈ-
 ਹੈ. ਐ ਵੇਦਾਂਤ ਸ਼ੁਦ੍ਧ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਕੀ ਨਿਤ ਕੁੰ ਕਰਤ ਹਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੈ-
 ਹੈ. ਤਿਨਨੈ ਤਤ੍ਵ ਜਾਨਨਾ ਨਹੀਂ. ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਤੈਂ. ਨਿਤ ਨਿਵਿਤਿ ਜੇ
 ਅਨਰਥ, ਤਾ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ, ਐ ਨਿਤ ਧਾਧਿਰੁਪ ਮਾਨੈਦ ਕੀ ਧਾਧਿਰੁਪ ਵੇਦਾਂ-
 ਤ ਸ਼ੁਦ੍ਧ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵ ਗੁਰਨੈ ਨੈ ਪ੍ਰਕਰਮ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਜਾਤੈਂ,
 ਮੋਛ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਰੁਪ ਕਰਮ ਕਾ, ਉਪਯੋਗ ਮੁਮੁਕ੍ਸ਼ੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਮੈਂ ਦੰਡ ਕਾ ਪ੍ਰਗਟ ਰੁਪ ਕਰਮ ਕਾ, ਅਦਕਾ ਨਾਸ ਰੁਪ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੈ
 ਹੈ; ਤੈਂ ਮੈਂ ਮੁਮੁਕ੍ਸ਼ੁ ਕਰਮ ਤੈਂ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਨਾਸ ਰੁਪ ਉਪਯੋਗ
 ਕੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈਂ, ਅਨੰਤ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਨਾਸ ਤੈਂ ਮੁਮੁਕ੍ਸ਼ੁ ਵੰਡਾ-
 ਤ ਹੋ ਨਹੀਂ, ਬੰਧ ਕਾ ਨਾਸ ਹੀ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੈਗਾ. ਜੇ ਬੰਧ ਆ-
 ਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਮਿਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੈ. ਤਾ ਮਿਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਾ ਨਾਸ
 ਕਰਮ ਤੈਂ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਆਤਮਾ ਕੇ ਲਾਭਾਨੁ ਸਗਲਾਨ ਮੈਂ ਤੈਂ ਮਿਸ਼ਣ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤਿ ਕਾ ਨਾਸ ਬਨੈ ਹੈ. ਜਾਤੈਂ ਮੁਮੁਕ੍ਸ਼ੁ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਨਾਸ ਰੁਪ ਉਪਯੋਗ
 ਕੀ ਕਰਮ ਮੈਂ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਗਮਨ ਰੁਪ ਕਰਮ ਤੈਂ ਗਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੋਵੈ
 ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਮੋਛ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਰੁਪ ਉਪਯੋਗ ਕਰਮ ਮੈਂ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਕਾਹੇਤੈਂ ਜੇ-
 ਆਤਮਾ ਨਿਤ ਜਿਯੈ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਮੋਛ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਰਨਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਜਾਕੁੰ

ਬੀਧਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਂ ਛੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨਾ ਬਨੈ ਹੈ: ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਬੀਧਹੈ ਨਹੀਂ,
ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਂ ਛੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਕਰਮ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਮੈਂ ਧਾਰਨ ਰੂਪ ਕਰਮ ਮੈਂ ਅੰਨ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਉਪਯੋਗ ਧਾਰਨ
ਕਰੇ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਉਪਯੋਗ ਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ
ਤੇ ਮੇਂ ਰੋਣੇ ਵਿਚਾਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ; ਜੇ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਬੰਧ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਕਰੇ ਮੈਂ ਮੇਂ ਛੇਰੀ ਮੈਂ ਚਤੁਰਤ੍ਵਾਦਿਕ ਵਿਲੋਭਤ ਰੂਪ ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਕਰੇ; ਤੇ ਅਨ੍ਯ ਰੂਪ ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਵਿਚਾਰ ਕਰਮ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਮੁਮੁਕੁਤੁ
ਬਨੈ. ਜੇ ਅਨ੍ਯ ਰੂਪ ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਜਾਂ ਤੇ, ਕਰ-
ਮ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਉਪਯੋਗ ਬੀ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਮੈਂ ਵਸਤੁ ਕੇ ਛਾਲਨ ਰੂਪ ਕਰਮ ਕਾ, ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਕਾਰ
ਹੈ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਕਾਰ ਬੀ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉ-
ਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੇ, ਅਨ੍ਯ ਕੇ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਤੇ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਵਾਂਝਿਤ
ਹੈ ਨਹੀਂ, ਆਤਮਾ ਕੇ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਨਿ-
ਤ੍ਤ ਸੁਯਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੈ. ਮਲ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਜਾਂ ਤੇ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਸੰ-
ਸਕਾਰ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਅੰਤਰ੍ਯਾਲ ਵਿਖੈ ਪਾਪ ਰੂਪ ਜੇ ਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਨਿ-
ਵ੍ਰਿਤਿ ਜੇ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਕਰੇ. ਤੇ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਤ੍ਯ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਸੁਯ
ਅੰਤਰ੍ਯਾਲ ਵਾਲਾ ਜੇ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਅੰਤ-
ਰ੍ਯਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਪਾਪ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਜਾਂ ਤੇ ਪਾਪ ਰੂਪ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ
ਸੰਸਕਾਰ ਬੀ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਕੁੰ ਜੇ
ਮਲ ਕਰੇ ਤੇ, ਅਗਿਆਨ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ ਬੀ, ਪਰੰਤੂ ਤਾਂ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕ-
ਰਮ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਗਿਆਨ ਹੈ; ਕਰਮ ਨ-
ਹੀਂ. ਜਾਂ ਤੇ ਮਲ ਰੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਕਾਰ ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ
ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਵਸਤੁ ਕਾ ਕੁਸੰਭ ਮੈਂ ਮੰਜਨ ਰੂਪ ਕਰਮ ਕਾ ਰੂਪ ਗੁਣ ਰੀ ਉਤ-
ਪਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਕਾਰ ਉਪਯੋਗ ਹੈ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਗੁਣ ਰੀ ਉਤਪਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਕਾਰ
ਮੁਮੁਕੁਤੁ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਅਨ੍ਯ ਵਿਖੈ ਤਾਂ ਗੁ-

ਲਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੇ ਗੁਣ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਗੁਣ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਬੀ ਅਮੁੰਡੁ ਕੁੰ ਕਰਮ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਨਾ ਮਫਲ ਕਾ ਹੈ. ਕਰਮ ਕਾ ਪਾਂਚ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਐਸ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਫਲ ਕਰਮ ਕਾ ਅਮੁੰਡੁ ਕੁੰ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਕਰਮ ਕੁੰ ਯਾ ਗਿਰੇ ਗਯਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸੁਵਲ ਵਿਖੇ ਹੀ ਅਮੁੰਡੁ ਪ੍ਰਵਿਤ ਹੋਵੇ ਉਪਾਸਨਾ ਬੀ ਮਾਨਸ ਕਰਮ ਹੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਤਾਂ ਕੇ ਖੰਡਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਿਥਕ ਯੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਕਹੀ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕੇ ਵਲ ਕਰਮ ਅਥਵਾ ਉਪਾਸਨਾ ਮੋਢੇ ਕਾ ਹੋਤ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਕੇ ਵਲ ਗਯਾਨ ਹੈ. ਐ ਕੇ ਵੀ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਸਹਿਤ ਗਯਾਨ ਕੁੰ ਮੋਢੇ ਕਾ ਹੋਤੁ ਐਂਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ. ਐ ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੇ ਯੁਕਤਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬੀ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਪੱਛੀ ਕਾ ਏਕ ਪੱਛ ਮੈਂ ਗਸਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਦੋ ਪੱਛ ਮੈਂ ਗਸਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ ਮੋਢੇ ਲੇਕ ਕੁੰ ਬੀ ਏਕ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਪੱਛ ਮੈਂ ਗਸਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਏਕ ਪੱਛ ਤੇਂ ਉਪਾਸਨਾ ਸਹਿਤ ਕਰਮ ਹੈ; ਐ ਦ੍ਰਿਤੀ ਯ ਪੱਛ ਗਯਾਨ ਹੈ. ਉਪਾਸਨਾ ਬੀ ਮਾਨਸ ਕਰਮ ਹੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਏਕ ਹੀ ਪੱਛ ਹੈ.

ਅਨੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇ ਮੈਂ ਮੇਤ੍ਰ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜੇ ਮੇਤ੍ਰ ਕਾ ਦਰਸਨ ਬੀ ਪ੍ਰਤੱਯੁਕਤ ਰੂਪ ਗਯਾਨ ਹੈ; ਐ ਸੁਯਾ ਭਵਿਸ਼ਿਤ ਸਹਿਤ ਗਸਨਾ ਦਿਨਿ ਯਮ ਕੀ ਅਪੇਂਛਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਸੁਯਾ ਦਿਕ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਰਖ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੁੰ ਮੇਤ੍ਰ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਮੇਤ੍ਰ ਕਾ ਪ੍ਰਤੱਯੁਕਤ ਗਯਾਨ ਸੁਯਾ ਨਿਯਮਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ, ਫਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਅਪੇਂਛਾ ਕਰੇ ਹੈ; ਤੇਂ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਬੀ ਮੋਢੇ ਰੂਪ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਅਪੇਂਛਾ ਕਰੇ ਹੈ. ਐ.

ਕੇ ਵਲ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਜੇ ਮੋਢੇ ਐਂਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਬੀ ਗਯਾਨ ਕਾ ਹੋਤ ਤੇਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਮਾਨੇ ਹੈ. ਸੁਯਾ ਐ ਨਿਸ਼ਚਲ ਅੰਤਰ ਹਲ ਮੈਂ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਅੰਤਰ ਹਲ ਸੁਭ ਕਰਮ ਮੈਂ ਸੁਯਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਉਪਾਸ

ਨਾ ਮੈਂ ਨਿਜਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਵੀ ਸੁਧਿ ਮੈਂ ਨਿਜਲ-
ਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਹੋਤੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਏ ਹੈ.

ਮੈਂ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਕੇ ਹੋਤੁ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਏ, ਤੇ ਮੈਂ ਗਜਾ-
ਨ ਕੇ ਫਲ ਮੈਂ ਛੁਕੇ ਹੋਤੁ ਬੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨੈ ਯੋਗਜ ਹੈ.

ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ:- ਮੈਂ ਮੈਂ ਜਲ ਕਾ ਮੇਚਨ ਦ੍ਰਿਛ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਮੈਂ
ਦ੍ਰਿਛ ਕੇ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਾ ਬੀ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜੇ ਬਨ ਕੇ ਦ੍ਰਿਛ ਨ ਕੇ ਜਲ ਮੇ-
ਚਨ ਬਿਨਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਬੀ ਦ੍ਰਿਛ ਕੇ ਮੂਲ ਮੈਂ ਨੀਚੇ ਜਲ ਕਾ ਜੇ ਬੰਧ
ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਜਲ ਕੇ ਜੇ ਬੰਧ ਬਿਨਾ ਦ੍ਰਿਛ ਹੀ ਸੁਕ ਜਾਵੇ ਫ-
ਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਤੇ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ, ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਮੈਂ ਗਜਾ-
ਨ ਕਾ ਫਲ ਜੇ ਮੈਂ ਛੁਕੇ, ਤਾਂ ਕੇ ਬੀ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ
ਗਜਾਨ ਤੀਨੁ ਮੈਂ ਛੁਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਬੀ ਕਰਮ ਕਰੇ.

ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਰੋਛਾ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ ਕਾ ਹੋਤੁ, ਜੇ ਕ-
ਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਤਜਾਗ ਕਰੇ, ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ ਗਜਾਨ
ਬੀ ਜਲ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਦ੍ਰਿਛ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਨਾ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ. ਕਾ ਹੋਤੁ, ਸੁਧ
ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਧ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੇ ਗਜਾਨ ਵਾ-
ਨ ਕੁੰਧਾਧ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਤਜਾਗ ਮੈਂ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਫੇਰਿ ਚੰਚ-
ਲ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ. ਤਾਂ ਮਲਿਨ ਮੈਂ ਚੰਚਲ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਰ-
ਹੇ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਮੈਂ ਸੁਕੀ ਭੂਮਿ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿਛ ਬੀ ਰਹੇ ਨਹੀਂ.

ਅਨੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ:- ਮੈਂ ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਮੈਂ ਸੁਧਿ ਕੀਏ ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਵੇਦ
ਪਾਠੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਸੁਧ ਕੀਏ ਸ਼ਾਨ ਬੀ ਕੀਸੀ-
ਨਿਮਿਤ ਮੈਂ ਵੇਰਿ ਮਲਿਨ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਨ ਕੁੰਧਾਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ-
ਮੈਂ ਕਰਮ ਕੇ ਤਜਾਗ ਮੈਂ ਮਲਿਨ, ਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਤਜਾਗ ਮੈਂ ਚੰਚਲ ਹੁ-
ਆ ਜੇ ਅੰਤਰੁ ਰਲ, ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੇ ਗਜਾਨ ਰਹੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ ਕਰਮ ਮੈਂ
ਉਪਾਸਨਾ ਗਜਾਨ ਕੀ ਰੋਛਾ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾ-

ਸਨਾ ਗਿਆਨ, ਤੀਨੁ ਮੇਛ ਕੇਹੇਤੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਤਬਾ ਗਿਆਨ ਕੀ ਹੋਛਾ
ਕੇਹੇਤੁ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਐ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਮੇਛ
ਕਾਹੇਤੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ, ਦੇਨੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਉਪਾ-
ਸਨਾ ਕਰਤ ਵਜਾਏ. ਜਾ ਕੁੰ ਸਮੇਚਨਾ ਵਾਦ ਕਰੈ ਹੈ. ਸੇ ਸਮੀਚੀਨ ਨਹੀਂ
ਕਾਹੇਤੈ,

ਦੇਹ ਸੇ ਬਿਨ ਜੇ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨੈ, ਤਾ ਸੇ ਕਰਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਕਾ
ਹੋਤੈ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੇ ਭੋਗ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹੈ; ਐ ਦੇਹ ਕਾ ਅਗ-
ਨਿ ਵਿਖੈ ਦਾਹ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤਾ ਸੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕਾ ਭੋਗ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਜਾਤੈ ਸ-
ਰੀਰ ਤੈ ਬਿਨ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕਰਮ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਸੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਬਿਨ
ਬੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਭੋਗ ਪ੍ਰਕਾਰਿਕੇ ਗਿਆਨ ਕਰਮ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. "ਮੈਂ
ਪੁਲਕ ਪਾਧ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੂੰ, ਪੁਲਕ ਪਾਧ ਕਾ ਫਲ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਹੋਵੇਗਾ," ਐ
ਜਾ ਜਾ ਕੁੰ ਗਿਆਨ ਹੈ. ਸੇ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹੈ. ਐ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਐ ਜਾ ਆਤ-
ਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਪੁਲਕ ਪਾਧ ਐ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੈ ਰਹਿਤ
ਅਜੀਗ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਐ ਜਾ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕ ਜੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ
ਹੈ. ਸੇ ਗਿਆਨ ਕਰਮ ਕਾਹੇਤੁ ਨਹੀਂ, ਉਲਟਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਜਾਤੈ ਗਿਆਨ
ਵਾਨ ਸੇ ਕਰਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਕਰਤਾ ਕਰਮ ਫਲ ਕਾ ਭੋਗ ਗਿਆਨ ਕਰਮ
ਕਾਹੇਤੁ ਹੈ. ਸੇ ਕਰਤਾ ਕਰਮ ਫਲ ਕੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਸੇ ਬਿਨ
ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ
ਤੈ ਬੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸੇ ਕਰਮ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾ-
ਰ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਿਆ ਹੈ. ਕਰਮ
ਕਾ ਐ ਗਿਆਨ ਕਾ ਫਲ ਸੇ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਜਾਤੈ ਬੀ ਗਿਆਨ ਕਰਮ ਕਾ ਸਮੇਚ
ਯ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਅਨਿਤ ਜ ਸਮਾਰ ਹੈ; ਐ ਗਿਆਨ ਕਾ ਫ-
ਲ ਨਿਤ ਮੇਛ ਹੈ; ਐ,

ਆਤਮਾ ਸੇ ਜਾਤਿ ਆਸ਼ਮ ਅਵਸ਼ਾ ਕਾ ਅਧਿਆਸ ਕਰਮ ਕਾ
ਹੋਤੁ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਜਾਤਿ ਆਸ਼ਮ ਅਵਸ਼ਾ ਕੇ ਯੋਗ ਬਿਨ ਬਿਨ ਕਰ

ਮ ਕਹੈ ਹੈ: ਯਾ ਤੈ ਜਾਤਿ ਆਦਿ ਕਨਕਾ ਅਧਯਾਸ ਕਰਮ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਯ-
 ਦ੍ਯਾਧਿ ਜਾਤਿ ਆਸ਼ੁਮ ਅਵਸਥਾ ਦੇਹ ਕੇ ਧਰਮ ਹੈ, ਐ ਕਰਮੀ ਕੁੰਦੇਹ ਮੈਂ
 ਆਤਮ ਬੁਧਿ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕਰਤਾ ਆਤਮਾ ਕਰਮੀ ਜਾਨੈ
 ਹੈ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਪੁਰਵ ਕਹੀ. ਯਾ ਤੈ ਜਾਤਿ ਆਸ਼ੁਮ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ
 ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਰਮੀ ਕੁੰਬੀ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਆਤਮਾ ਕਾ
 ਕਰਮੀ ਕੁੰ ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਾਸ਼ੁ ਮੈਂ ਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਹੈ.
 ਐ ਦੇਹ ਮੈਂ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਅਪਰੋਛ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਆਤਮਾ ਕਾ
 ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ. ਤੇ ਦੇਹ ਮੈਂ ਅਪਰੋਛ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਰੋ-
 ਧੀ ਹੋਵੇ. ਐ ਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਨਹੀਂ.
 ਯਾ ਤੈ ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕਰਤਾ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਯਾਨ, ਐ ਦੇਹ ਮੈਂ ਆਤਮ ਬੁ-
 ਧਿ ਦੇਨੁ ਏਕ ਕੇ ਬਨੈ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ: - ਮੂਰਤਿ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਗਯਾਨ ਸਾਸ਼ੁ
 ਮੈਂ ਪਰੋਛ ਹੈ, ਐ ਪਾਖਾਣ ਬੁਧਿ ਅਪਰੋਛ ਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਦੇ-
 ਨੁ ਏਕ ਕੁੰ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਰਜੁ ਮੈਂ ਜਾਕੁੰ ਸਰ੍ਵ ਮੈਂ ਅਪਰੋਛ ਭੇਦ ਗਯਾਨ ਹੈ,
 ਤਾਕੁੰ ਅਪਰੋਛ ਸਰ੍ਵ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿੰਧੁ-
 ਆ: - ਅਪਰੋਛ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ, ਪਰੋਛ ਮੈਂ ਨ-
 ਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਆਤਮਾ ਕਾ ਪਰੋਛ ਗਯਾਨ, ਐ ਦੇਹ ਮੈਂ ਅਪਰੋ-
 ਛ ਗਯਾਨ ਬਨੈ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਨੁ ਕਰਮ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਦੇਹ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਬੀ ਕਰਤਾ ਰੂਪ-
 ਕਰਿ ਕੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਕਰਮ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜੇ ਕਰਤਾ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਆ-
 ਤਮਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੈ. ਐ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੁੰ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ. ਕਰ-
 ਮ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਐ,

ਦੇਹ ਮੈਂ ਅਪਰੋਛ ਆਤਮ ਬੁਧਿ ਹੋਵੇ, ਤਬ ਦੇਹ ਕੇ ਧਰਮ ਜਾਤਿ ਆ-
 ਸ਼ੁਮ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਦੇਹ ਮੈਂ ਆਤਮ ਬੁਧਿ ਬੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੁੰ ਹੋ-
 ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਅਪਰੋਛ ਗਯਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ
 ਜਾਤਿ ਆਸ਼ੁਮ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ ਬੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੁੰ ਕਰਮ
 ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਐ ਉਪਾਸਨਾ ਬੀ "ਮੈਂ ਉਪਾਸਕ ਹੁੰ, ਦੇਵ ਉਪਾ-

ਸਜੇਹੇ" ਯਾ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਕੁੰਓ ਪਾਸ ਜਾਓ ਪਾਸ ਕਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. "ਦੇਹਾਦਿਕ ਸੰਘਾਤ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਦੇਵ ਕਾ ਸਵਪਨ ਕੀ ਨਜ਼ਾਈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ. ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਏਕ ਹੈ." ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਕਾ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੈ ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਕਾ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਮੈਂ,

ਪੱਛੀ ਕੇ ਗਮਨ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਪੱਛੀ ਕੇ ਤੋਂ ਦੇ ਪੱਛ ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੇਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਪਰਸਰ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਕਾ ਤੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਏਕ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ

ਮੇਤੁ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਬੀ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਮੇਤੁ ਕਾ ਦਰਸਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੇ ਫਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਕੇ ਜਨ ਕਾ ਫਲ ਤਿਥੁ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਕੇ ਜਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਮੇਤੁ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੇ ਫਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ ਰੂਪ ਫਲ ਸਾਭੁ ਮੈਂ ਜਾਨ ਜਾਵੇਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਭੁ ਮੈਂ ਫਲ ਜਾਨਿਏ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਮੈਂ ਯਗਿਆਦਿਕ ਕਰਮ ਸਰਗਾਦਿਕ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਮੇਤੁ ਕਾ ਦਰਸਨ ਬੀ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸ ਰੂਪ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੋਵੇਹੈ, ਮੈਂ ਤੈਂ ਜਿਤਨਾ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਸਾਭੁ ਨੈਂ ਸਹਾਯ ਬੰਧਨ ਕਿਆ ਹੈ, ਤਾਸ ਹਿਤ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੋਵੇਹੈ, ਕੇਵਲ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਯਾ ਨਿਯਮਾਦਿਕ ਸਹਿਤ ਮੇਤੁ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਪ ਨਾਸ ਰੂਪ ਫਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਸੁਯਾ ਨਿਯਮਾਦਿਕ ਰਹਿਤ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਮੇਤੁ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੇ ਕੋਈ ਫਲ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਕੇਵਲ ਸਾਭੁ ਮੈਂ ਜਾਨ ਜਾਵੇਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਭੁ ਸੁਯਾਦਿਕ ਸਹਿਤ ਮੇਤੁ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਫਲ ਬੰਧਨ ਕਰੇਹੈ. ਕੇਵਲ ਦਰਸਨ ਮੈਂ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਮੇਤੁ ਕਾ ਦਰਸਨ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਸੁਯਾ ਨਿਯਮ ਭਭਿਕੀ ਅਧੋਛਾ ਕਰੇਹੈ. ਮੈਂ

ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਅਪਨੇ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ

ਅਧੇਛਾ ਕਰੈ ਨਹੀਂ. ਕਰੇ ਤੇ, ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ ਕਾ ਫਲ ਬੀ ਸ਼ਰਗਰੀ ਨਜਾ
ਈ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਬੀ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ
ਜੇ ਸਾਸ਼ਨੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਹੋਵੈ; ਕਿੰਤੁ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਸਹਿਤ
ਜੇ ਬੰਧਨ ਕਿਯਾ ਹੋਵੈ; ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ ਬੀ ਜੇਤੁ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਨਜਾ
ਈ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਕਰੇ. ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਵਿਸ਼ਾ ਕਾ ਫਲ ਮੇਛ ਸ਼ਰਗਰੀ ਨਜਾ ਈ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਅਦ੍ਰਿਸ਼
ਤੇ ਹੋ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਮੇਛ ਨਿਯਤ ਪਾਧੁ ਹੋ. ਮੈਂ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਮੈਂ ਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ
ਹੋ. ਤਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ ਕਾ ਫਲ ਹੋ. ਜੇ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ
ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ ਮੈਂ ਹਮਾਰੇ ਕੁੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ. ਮੈਂ ਰੱਜੁ ਗਜਾ-
ਨ ਮੈਂ ਸਰਥ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸਰਵ ਕੁੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ. ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਸ਼ਟਾ
ਨ ਗਜਾਨ ਕਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਹੋ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਫਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ
ਤਿਜਿਤੀ ਸਾਮਗੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਸਾਮਗੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਲ ਕੀ ਹੋਤੁ ਰਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਰੀ ਤੇਤੁ ਦੇਖ ਮੈਂ ਧਰ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ.
ਯਾ ਤੇ ਤੁਰੀ ਤੇਤੁ ਦੇਖ ਧਰ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਭੋਜਨ ਮੈਂ ਤਿਧਿ ਤਿਰੁਧ
ਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਭੋਜਨ ਤਿਧਿ ਕਾਰੇਤੁ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ
ਕੇਵਲ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਗਜਾਨ ਤੇ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋ
ਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰੇ
ਤੁ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਰੱਜੁ ਕਾ ਗਜਾਨ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਅਨਜ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਕ-
ਰੈ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਮੈਂ ਬੰਧ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਜੇ ਨਿਤ ਮੁਕੁ ਮਾਤਮਾਤਾ
ਕਾ ਗਜਾਨ ਬੀ ਬੰਧ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਅਧੇ-
ਛਾ ਕਰੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ

ਗਜਾਨ ਕੇਵਲ ਮੇਛ ਕੁੰ ਜੇ ਸ਼ਰਗਰੀ ਨਜਾ ਈ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਅ-
ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈ; ਜੇ ਦੇਵ ਦਾ ਕਜ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ; ਕਾਰੇ ਤੇ, ਗਜਾਨ
ਦਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਸੀ ਲੋਕ ਕੁੰ ਗਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਤੁ ਇਹ ਦੇਵ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੈ.
ਮੈਂ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਤੇ, ਸ਼ਰਗਰੀ ਨਜਾ ਈ ਮੇਛ ਅ-

ਨਿਤ ਹੋਵੇਗਾ. ਜਾਂ ਤੈਂ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਮੋਛ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਲੋਕ ਵਿਸੇਖ ਜੇ ਮੋਛ
ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ. ਤਾਂ ਕੁੰ ਬੀ ਕੇਵਲ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਹੀ ਮੋਛ ਲੋਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰ
ਗੀ ਕਾਰ ਕਰਨੀ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਸਾਝੁ ਨੇ. ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਿਤਾ
ਅਰਥ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸਾਝੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਝੁ
ਕੇਵਲ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਮੋਛ ਕਰੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਕੇਵਲ ਗਜਾਨ ਮੋਛ ਕੇ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਕਰਮ
ਉਪਾਸਨਾ ਗਜਾਨ ਤੀਨੁ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ

ਵਿਛ ਕਾ ਵਿਛਾ ਤਬੀਬ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਯਦਨ ਪਿਜਲ ਕਾ ਸੇਚ
ਨ, ਵਿਛ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਰੋਛਾ ਮੈਂ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਵਿਛ ਕੇ ਫਲ ਕੀ ਉਤ
ਪਤਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਧਿ ਜੇ ਵਿਛ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਵਿਥੈ ਜਲ ਕਾ ਸੇਚਨ ਵਿਛ ਕੀ ਰੋ
ਛਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਹੋ; ਫਲ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਨਹੀਂ. ਜਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੁਜੇ ਵਿਛ. ਜੇਈ ਫ-
ਲ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਜਲ ਸੇਚਨ ਨਹੀਂ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਬੀ ਗਜਾਨ
ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਹੈ, ਮੋਛ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ, ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ
ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਹੀ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਸੁਧਿ, ਮੈਂ ਨਿਯੁਲ ਤਾਂ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰਮ ਉ
ਪਾਸਨਾ ਕਰੈ, ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਮੋਛ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਨਹੀਂ.

ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਬੀ ਜਿਤਨੇ ਅੰਤ ਭਰਲ ਮੈਂ ਮਲ ਮੈਂ
ਵਿਛੇ ਪਹੋਵੇ ਤਬ ਪਰਯੰਤ ਹੀ ਕਰੈ. ਸੁਧ ਮੈਂ ਨਿਯੁਲ ਅੰਤ ਭਰਲ ਜਾ-
ਕਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਜਿਗਜਾ ਸੁਸ਼ਵਲ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਤਜਾਗ ਕ-
ਰੈ. ਮਲ ਨਾਮ ਪਾਧ ਕਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸੁਭਵਾਸਨਾ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਜਬ ਪਰਯੰਤ
ਮਲ ਹੋਵੇ ਤਬ ਪਰਯੰਤ ਅਸੁਭਵਾਸਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਬ ਅਸੁਭਵਾਸਨਾ
ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤਬ ਮਲ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਿਯੁਲ ਕਰੈ. ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਚੰਚਲ
ਤਾਂ ਮੈਂ ਏਕਾਗ੍ਰਤਾ ਅਨੁਭਵ ਮਿਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਉਤਮ ਜਿਗਜਾਸੁ ਮੈਂ ਵਿ-
ਵਾਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਨਿਯੁਲ ਹੈ. ਮੈਂ

ਪੁਰਵ ਜੇ ਕਹਤਾ "ਗਜਾਨ ਕੀ ਰੋਛਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ
ਕਰੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਜਲ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਜੇ ਵਿਛ ਤਾਂ ਕੀ ਜਲ ਮੈਂ ਰੋਛਾ ਹੋਵੇ ਹੈ
ਜੇ ਜਲ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਤੈਂ ਵਿਧਿ ਵਿਛ ਬੀ ਸੁਕ ਜਾਵੇ ਹੈ ਤੈਂ ਮੈਂ ਕਰ

ਮਓਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਜੋਗਾਨ, ਤਾਕੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਰੋ
ਛਾਹੈ ਹੈ। ਜੋਗਾਨੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰੈ ਤੋ ਅੰਤ ਕਰਣ ਮਲਿ-
ਨ ਅੰਚਲ ਫੇਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈਗਾ। ਤਾਮਲਿਨ ਅੰਚਲ ਅੰਤ ਕਰਣ
ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਦਿਛੀ ਨਾਈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਗਾਨ ਬੀ ਨਾਹੈ ਹੋਇ
ਜਾਵੈਗਾ। ਯਾ ਤੋਂ ਗਾਨਾ ਨਾ ਬੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਕਰੈ।

ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਆਭਾਸ ਸਹਿਤ ਅਬ ਚੇਤਨ ਸਹਿਤ ਜੇ
ਅੰਤ ਕਰਣ ਕੀ "ਮੈਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ" ਇਹ ਦਿਤਿ; ਜੇ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਫਲ
ਰੂਪ ਗਾਨ ਹੈ। ਤਾਕੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈਗਾ। ਅਬ
ਚੇਤਨ ਜੇ ਰੂਪ ਗਾਨ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਰੈ:- ਜ਼ਰੂਰ
ਗਾਨ ਤੋ ਨਿਤ ਜ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਤਾਕੀ ਤੋ ਨਾਸ ਅੰਤ ਕਰਣ ਬਨੇ ਨਹੀਂ, ਪਰੰਤੂ
ਦਾਂਤ ਕਾ ਫਲ ਜੇ ਬੁਧਿ ਦਿਖਾ ਰੂਪ ਗਾਨ ਹੈ, ਤਾਕੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ
ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਅੰਤ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਕੀ ਯਾਗ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ-
ਦਿਖਾ ਬੀ ਨਾਸ ਹੋਇ ਜਾਵੈਗੀ। ਯਾ ਤੋਂ ਤਾਕੀ ਰੋਛਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰਮ ਉ-
ਧਾਸਨਾ ਕਰੈ ਮੈਂ ਬਨੇ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਏਕ ਦੁਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਜੇ ਅੰਤ ਕਰ-
ਣ ਕੀ ਬੁਧਿ ਕਾਰ ਦਿਤਿ ਤਾ ਮੈਂ ਅਗਾਨ ਅੰਤ ਤਿ ਕਾ ਨਾਸ ਰੂਪ ਫਲ ਤਿ
ਸਹੀ ਸਮਝ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਅਗਾਨ ਅੰਤ ਤਿ ਕੇ ਨਾਸ ਤੋਂ ਅਨੰਤ ਰੋ-
ਰਿ ਦਿਤਿ ਕੀ ਰੋਛਾ ਕੇ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਅੰਤ ਕਰਣ ਕੀ ਦਿਤਿ ਕੀ ਕਰ-
ਮ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਰੋਛਾ ਬਨੇ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜਬ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ
ਕਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕਰੈਗਾ ਤਬ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਕਾਹੀ ਦਿ-
ਤਿ ਰੂਪ ਗਾਨ ਹੋਵੈਗਾ; ਬੁਧਿ ਕਾ ਗਾਨ ਬਨੇ ਨਹੀਂ। ਅੰਤ ਦਿਤਿ ਹੋਈ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਥਮ ਦਿਤਿ ਰਹੇ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੋਂ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ, ਗਾਨ ਕੀ ਉਤਪੰਨ
ਕੇ ਤੋ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਹੋਤ ਹੈ; ਅੰਤ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਦਿਤਿ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਯਾ ਤੋਂ
ਕਰਮ ਉਧਾਸਨਾ ਤੋਂ ਗਾਨ ਕੀ ਰੋਛਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਅੰ,

ਪੁਰ੍ਹਜੇ ਕਰਣ "ਗਾਨਾ ਨਾਨਕ ਕਰਮ ਕੇ ਯਾਗ ਮੈਂ ਪਾਪ ਹੋਵੈ
ਹੈ।" ਜੇ ਵਰਤਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾ ਯਾਗ ਹੈ। ਸੇ

ਪਾਪਕਾਰੇਤੁਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਨਿਥਿਯਕਰਮਕਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨਹੀਪਾਪਕਾਰੇਤੁਹੈ
ਇਹਵਾਰਤਾਕਾਸਜਕਾਰਨੈਬਹੁਤਪ੍ਰਕਾਰਜੈਪੁਤਿਯਾਦਨਕਰੀਹੈ, ਯਾਤੈ
ਕਰਮਕੇਯਾਗਜੈਪਾਪਹੋਵੈਨਹੀਂ. ਐਗਜਾਨਵਾਨਕੁੰਤੈਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰ
ਜੈਪਾਪਕਾਅਸੰਬੁਧਹੈ. ਕਾਰੇਤੈ, ਪੁਲਕਪਾਪਐਤਿਨਕਾਅਸੁਖਅੰ
ਤਕਰਲਪਰਮਾਹੁਸਜੈਹੈਨਹੀਂ, ਅਵਿਦਯਾਜੈਮਿਥਯਾਪ੍ਰਤੀਤਹੋਵੈਹੈ
ਜੇਅਵਿਦਯਾਐਮਿਥਯਾਪ੍ਰਤੀਤਗਜਾਨਵਾਨਕੇਹੈਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਗਜਾ-
ਨਵਾਨਕੁੰਸੁਭਕਰਮਕੇਯਾਗਜੈਅਸੁਖਾਅਸੁਭਕਰਮਕੇਅਨੁਸ਼ਾਨ
ਜੈਪਾਪਬਨੈਨਹੀਂ.

ਯਾਸ਼ਾਨਜੈਇਹਸਿਧਾਂਤਹੈ: - ਮੰਦਮੌਰਦ੍ਰਿੜਦੇਪ੍ਰਕਾਰਕਾ-
ਗਜਾਨਹੈ. ਜੇਸਯਾਦਿਕਸਹਿਤਜੇਗਜਾਨ, ਜੇਮੰਦਗਜਾਨਕਹਿਏ
ਹੈ, ਐਸੇਸਯਾਦਿਕਸਹਿਤਗਜਾਨਦ੍ਰਿੜਕਹਿਏਹੈ. ਜਾਕੁੰਦ੍ਰਿੜਗਜਾ-
ਨਹੋਵੈ, ਤਾਕੁੰਕਿੰਚਿਤਮਾਤ੍ਰਬੀਕਰਤਵਜਨਹੀਂ. ਏਕਵਾਰਉਤਪੰਨਹੁਆ
ਜੇਸੇਸਯਾਦਿਕਸਹਿਤਅੰਤਕਰਲਕੀਵ੍ਰਿਤਿਰੂਪਗਜਾਨ, ਜੇਈ-
ਅਵਿਦਯਾਕਾਨਾਸਕਹਿਏਵੈਹੈ. ਜੇਗਜਾਨਆਪਬੀਦੁਰਿਹੋਇ-
ਜਾਵੈਤੈਬੀਬੁਲੇਪ੍ਰਕਾਰਜੈਜਾਵੈਆਤਮਾਮੈਫੇਰਿਭ੍ਰਾਂਤਿਹੋਵੈਨਹੀਂ. ਕਾ-
ਰੇਤੈ, ਜੇਭ੍ਰਾਂਤਿਕਾਕਾਰਲਅਵਿਦਯਾਹੈ. ਜੇਅਵਿਦਯਾਏਕਵਾਰਉਤਪੰ-
ਨਹੁਏਗਜਾਨਜੈਨਜ਼ਹੋਇਗਈ; ਯਾਤੈਭ੍ਰਾਂਤਿਐਅਵਿਦਯਾਕੇਅ-
ਭਾਵਤੈਵ੍ਰਿਤਿਗਜਾਨਕੀਆਵ੍ਰਿਤਿਕਾਕੁਛਉਪਯੋਗਨਹੀਂ. ਐਜੀ-
ਵਨਮੁਕੁਰੇਆਨੰਦਵਾਜੈਜੇਵ੍ਰਿਤਿਕੀਆਵ੍ਰਿਤਿਅਧੋਵ੍ਰਿਤਹੋਵੈਤੈ
ਬਾਰੰਬਾਰਵੇਦਾਂਤਕੇਅਰਥਕਾਚਿੰਤਨਹੀਕਰੈ. ਵੇਦਾਂਤਕੇਅਰਥਚਿੰ-
ਤਨਜੈਹੀਬਾਰੰਬਾਰਬ੍ਰਹਮਕਾਰਵ੍ਰਿਤਿਹੋਵੈਹੈ. ਐਕਰਮਉਪਾਸਨਾਤੈ
ਨਹੀਂਕਾਰੇਤੈ, ਕਰਮਐਉਪਾਸਨਾਕਾਅੰਤਕਰਲਕੀਸੁਧਿਐਨਿ-
ਜ਼ਲਤਾਦੁਆਰਾਹੀਗਜਾਨਜੈਉਪਯੋਗਹੈ. ਐਰਗੀਤਿਜੈਨਹੀਂ.
ਐਵਿਦਵਾਨਕੇਅੰਤਕਰਲਜੈਪਾਪਐਚੰਚਲਤਾਹੈਨਹੀਂ. ਰਾਗਵੇਖ
ਦੁਆਰਾਪਾਪਐਚੰਚਲਤਾਕਾਰੇਤੁਅਵਿਦਯਾਹੈ. ਤਾਅਵਿਦਯਾ

ਕਾਗਜਾਨ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਦੁ ਨ ਕੇ ਪਾਪ ਮੈਂ ਚੰਚਲਤਾ ਕੇ ਅਭਾ-
ਵ ਤੋਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ. ਅੰਤ

ਜੇ ਕਦਾਚਿਤ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਹੇ:- ਰਾਗ ਦੇਖਾ ਦਿਕ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੇ ਸਹ-
ਜ ਪਰਮ ਹੈ. ਜਿਤਨੇ ਅੰਤ ਭਰਲ ਹੈ ਉਤਨੇ ਰਾਗ ਦੇਖ ਕਾ ਸਰਵ ਬਾਨ-
ਸਾਗਜਾਨ ਵਾਨ ਕੇ ਬੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤਿਨ ਰਾਗ ਦੇਖ ਤੋਂ ਰਾਜਾਨ ਵਾਨ ਕਾ ਬੀ
ਅੰਤ ਭਰਲ ਚੰਚਲ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੰਚਲਤਾ ਦੁਰਿਕਰਨੇ ਵਾਜੇ ਰਾਜਾ
ਨ ਵਾਨ ਬੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ.

ਯਦਜਧਿ ਰਾਜਾਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਚੰਚਲਤਾ ਮੈਂ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ-
ਛ ਮੈਂ ਗਾਨਿ ਨਹੀਂ. ਤਥਾਧਿ ਚੰਚਲ ਅੰਤ ਭਰਲ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਪ ਅਨੰਦ ਕਾ-
ਬਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਚੰਚਲਤਾ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ,
ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਚੰਚਲਤਾ, ਦੁਰਿਕਰਨੇ ਵਾਜੇ. ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ.
ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਯਦਜਧਿ ਦ੍ਰਿੜ ਬੰਧ ਜਾ ਕੇ ਅੰਤ ਭਰਲ ਮੈਂ ਹੁ ਮਾਹੇ
ਤਾ ਕੇ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਵਿਦੇਹ ਸਮਾਨ ਹੋ ਯਾ ਤੋਂ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਨਿਜ਼ਲਤਾ
ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਿਸੀ ਯਤਨ ਕਾ ਆਰੰਭ ਵਿਦੁ ਨ ਕੁੰ ਬਨੇ ਨਹੀਂ.

ਤਥਾਧਿ ਵਿਦੁ ਨ ਕੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਮੈਂ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੇ ਆਧੀਨ-
ਹੈ. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਮ ਸਰਵ ਕਾ ਵਿਲੋਛਨ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਵਿਦੁ ਨ ਕਾ ਜਨ ਕਾ
ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਭੋਗ ਕਾਹੇ ਤੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਸੁਕਦੇਵ ਦਾ
ਮਦੇਵਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਹੇ ਤੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ. ਜਾ ਕੇ ਭੋਗ ਕਾ
ਹੇ ਤੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮੈਂ ਭੋਗ ਕੀ ਇੰਛਾ ਮੈਂ ਭੋਗ ਕੇ ਸਾਧ-
ਨ ਕਾ ਯਤਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਹੇ ਤੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕੁੰ ਜੀ-
ਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੀ ਇੰਛਾ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਭੋਗ ਮੈਂ ਗਲਾਨਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾ
ਕੁੰ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੀ ਇੰਛਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਕੀ ਆ-
ਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਵੇਦਾਂਤ ਅਰਥ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਹੀ ਕਰੇ; ਉਪਾਸਨਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ
ਤੋਂ ਅੰਤ ਭਰਲ ਕੀ ਨਿਜ਼ਲਤਾ ਮਾਤ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਮੈਂ ਭਾ-
ਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਵਿ-

ਤਿਹੇਦਾਂਤ ਚਿੰਤਨ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਉਧਾਸਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਅੰਤ ਕਰ ਲਈ
 ਚੰਚਲਤਾ ਬੀ ਵਿਦੁ ਨ ਕੁੰਓਦਾਂਤ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਮੈਂ ਹੀ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਯਾ
 ਤੇਂ ਅੰਤ ਕਰ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਲਤਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਬੀ ਉਧਾਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋ
 ਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸਹੀ ਤਿਸੈਂ ਦ੍ਰਿੜ ਬੋਧ ਜਾਕੇ ਹੁਆ ਹੈ. ਤਾਰੀ ਕਰਮ ਉਧਾਸ-
 ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ

ਜਾਕੇ ਮੰਦ ਬੋਧ ਹੈ, ਜੇ ਬੀ ਮਨਨ ਐ ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਹੀ ਕਰੇ, ਕਰ-
 ਮ ਉਧਾਸਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਮੰਦ ਬੋਧ ਜਾਕੇ ਹੁਆ ਹੈ, ਜੇ ਉਤਮ ਜਿਗਜਾ-
 ਸੁ ਹੈ. ਤਾ ਉਤਮ ਜਿਗਜਾਸੁ ਕੁੰਮਨਨ ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਮਨਨ
 ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਦਾਰਤਾ ਸਾਰੀ ਕਰ ਮੈਂ ਸੁਤਕਾਰ ਐ ਭਾਸੁ ਜਕਾਰਨੇ
 ਪ੍ਰਤਿਧਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਐ ਵਿਦੁ ਨ ਕੁੰਮਨਨ ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਬੀ ਕਰਤ
 ਹਜ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਜੀਵਨ ਮੁਖਿ ਕੇ ਮਾਨੰਦ ਹਾ ਤੇ ਵਿਦੁ ਨ ਮਨਨ ਨਿਦਿ-
 ਯਾਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਬੀ ਅਧਨੀ ਇੰਛਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ ਐ
 “ਮੈਂ ਵੇਦਕੀ ਮਾਗਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰੂੰਗਾ, ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਸਾਰ ਹੋ-
 ਵੇਗਾ.” ਇਸ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਜੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰੇ, ਜੇ ਕਰਤ ਹਜ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਜਨਮ
 ਦਿਕ ਕੀ ਬੁਧਿ ਵਿਦੁ ਨ ਕੇ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਅਧਨੀ ਇੰਛਾ ਤੇਂ ਜੇ ਵਿਦੁ
 ਨ ਮਨਨ ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਕਰੇ ਜੇ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ. ਇਸਹੀ ਤਿਸੈਂ ਮੰਦ
 ਬੋਧ ਅਥਵਾ ਦ੍ਰਿੜ ਬੋਧ ਜਾਕੇ ਹੁਆ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨ ਕਰ-
 ਤ ਹਜ ਨਹੀਂ. ਐ

ਜਾਕੇ ਬੋਧ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਮਾਤਮਾ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕੀਤੀ ਵ੍ਰਤਿ
 ਛਾਹੈ, ਬੇਗ ਕੀ ਨਹੀਂ; ਤਾਰਾ ਅੰਤ ਕਰ ਲ ਸੁਧ ਹੈ; ਯਾ ਤੇਂ ਜੇ ਬੀ ਉਤਮ-
 ਹੀ ਜਿਗਜਾਸੁ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਬੀ ਬੋਧ ਕੇ ਹਾ ਤੇ ਸੁਹਣਾ ਦਿਕ ਹੀ ਕਰਤ ਹਜ ਹੈ
 ਕਰਮ ਉਧਾਸਨ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਜੇ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨ ਕਾ ਫਲ ਹੋ ਸੇ ਤਾ
 ਕੇ ਸਿੰਧ ਹੈ. ਐ ਗਜਾਨ ਕੀ ਸਾਮਨਜ ਇੰਛਾ ਤੇਂ. ਜੇ ਸੁਹਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੁਆ
 ਹੈ. ਐ ਅੰਤ ਕਰ ਲ ਬੇਗਨ ਮੈਂ ਮਾਸ ਕੁੰ ਹੈ. ਜੇ ਮੰਦ ਜਿਗਜਾਸੁ ਹੈ. ਜੇ ਬੀ
 ਸੁਹਣ ਕੁੰ ਯਾ ਗਿਕੇ ਫੇਰਿ ਕਰਮ ਉਧਾਸਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ.

ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ ਅੰਤਰਰਲ ਕੀ ਸੁਧਿ ਐ ਨਿਜ਼ੁਲਤਾ ਹੈ. ਜੇ ਤਾਂ
 ਕੁੰ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ. ਸੁਵਲ ਕੀ ਆਵਿਤਿ ਤੈਂ ਅੰਤਰਰਲ
 ਕਾ ਦੇਖਦੁ ਰਿਹੋਇ ਕੇ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਅਥਵਾ ਅਨਜ ਜਨਮ ਵਿਖੈ
 ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਵਿਖੈ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਆਵਿਤਿ ਨਾਮ ਬਾਰੰਬਾਰ
 ਹੈ. ਐ ਸੁਵਲ ਕੁੰ ਤਿਆਗਿ ਕੇ ਜੇ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਆ
 ਰੁਝ ਪਤਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਐ ਉਤਮ ਜਿਗਿਆਸੁ
 ਕਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਖੈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਐ ਮੰਦ ਜਿਗਿਆਸੁ ਬੀ ਜੇ
 ਵੇਦਾਂਤ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤ ਹੁਆ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਐ ਗਿਆਨ ਕੀ
 ਜਾ ਕੁੰ ਇਛਾ ਤੋ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਭੋਗ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਆਸਕੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿ
 ਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਐਸਾ ਜੇ ਮੰਦ ਜਿਗਿਆਸੁ. ਤਾਕਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਕਰਮ ਐ ਉ-
 ਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ. ਐ

ਜਾ ਕੀ ਭੋਗ ਵਿਖੈ ਹੀ ਆਸਕੁ ਹੈ. ਗਿਆਨ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ; ਐ-
 ਸਾ ਜੇ ਬਹਿਰਮਖ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਵਿਖੈ ਬੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ. ਯਾ
 ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਕਰਮ ਉਪਾ-
 ਸਨਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਐ

ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਬੀ ਅੰਤਰਰਲ ਕੀ ਸੁਧਿ ਐ ਨਿਜ਼ੁਲਤਾ ਦੁ-
 ਆਗਾ ਗਿਆਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਕੇ ਤੋ ਹੋਤੁ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਗਿਆਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ
 ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਜੇ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ, ਤੋ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਗਿਆਨ ਨਸ਼ਟ
 ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ, ਯਾ ਤੈਂ ਗਿਆਨ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਗੱਛਾ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ
 “ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਹੂੰ, ਐ ਯਗਿਆਦਿ ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਕਰਤ ਹੁਆ ਹੈ, ਯਗਿਆਦਿ ਕਨ
 ਕਾ ਸ਼ਰਗਾਦਿ ਫਲ ਹੈ;” ਯਾ ਭੇਦ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ “ਮੈਂ
 ਉਪਾਸਕ ਹੂੰ, ਦੇਵ ਉਪਾਸਕ ਹੈ.” ਯਾ ਭੇਦ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ
 ਸੇ ਦੇਨੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਬੁਧਿ “ਸੁਵ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ.” ਯਾ ਬੁਧਿ ਕੁੰ ਦੁਰਿਕਰਿਕੇ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਗਿਆਨ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਯਦਨ ਪਿਗਿਆ
 ਨ ਵਾਨ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅਸੰਗ ਜਾਨੈ ਹੈ, ਤੋ ਬੀ ਦੇਹ ਕਾ ਭੋਜਨਾਦਿ ਕਹਾ

ਵਹਾਰ ਅਖਵਾ ਜਨਕਾ ਨਿਕਨ ਵੀ ਨਜਾਈਂ ਅਧਿਕਰਾਜਤ ਪਾਲਨਾ ਦਿ
 ਕਹਿਜ ਵਹਾਰ ਕਰੇਹੈ, ਤਾ ਕਹਿ ਵਹਾਰ ਕਾ ਗਜਾਨ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਵਹਾਰ
 ਰਗਜਾਨ ਕਾ ਬੀ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ. ਕਹਿਓ ਤੈ ਜੇ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਅਸੀ-
 ਗਜਾਨ ਜਾਹੈ. ਤਾ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਮੈਂ ਵਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ, ਤੈ ਵਹਾਰ
 ਕਾ ਵਿਰੇਧੀ ਗਜਾਨ ਤਬਾਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਰੇਧੀ ਵਹਾਰ ਹੋਵੈ; ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਵਾ-
 ਨ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਵਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਸੰਪੂਰਣ ਵਹਾਰ
 ਦੇਹਾ ਦਿਕਨ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਵਹਾਰ ਸਹਿਤ-
 ਦੇਹਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਵਹਾਰ ਕਰੇਹੈ
 ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਬੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੀ ਕਹੀ ਹੈ.

ਜੇ ਮੈਂ ਅਨਜ ਵਹਾਰ ਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ. ਤੈ ਮੈਂ ਕਰਮ ਉ-
 ਪਾਸਨਾ ਬੀ ਅਨਜ ਬਹਿਰਮੁ ਖਪੁਰਖਨ ਕੇ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਜੈ ਆਤਮਾ ਕੁੰ
 ਅਸੰਗ ਜਾਨਿਕੇ, ਮੈਂ ਦੇਹ ਵਾਕ ਅੰਤ ਸਰੂਪ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਿ
 ਕੇ ਜੇ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ, ਤੈ ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਓ ਤੈ ਜੇ ਆਤ-
 ਮਾ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਨੇ ਅਸੰਗ ਜਾਨਾ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਕਰਤਾ ਜਾਨਿਕੇ ਜੇ ਕਰਮ ਉਪਾ-
 ਸਨਾ ਕਰੇ. ਤੈ ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਰੇਧੀ ਹੋਵੈ, ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੇ ਅਸੰਗ ਰੂਪ ਦ੍ਰਿਸ਼
 ਨਿਸ਼ਯ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕਾ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈ ਆਤਮਾ
 ਸਰੂਪ ਕਰਮ ਮੈਂ ਉਪਾਸਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਗਜਾਨ ਕੇ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ. ਇਸੀ ਕਾ
 ਰਣ ਤੈ ਜਨਕਾ ਦਿਕਨ ਨੇ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਕਰਮ ਕਰੇਹੈ. ਜੇ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਅ-
 ਸੰਗ ਜਾਨਿਕੇ ਮੈਂ ਵਹਾਰ ਵੀ ਨਜਾਈਂ ਦੇਹਾ ਦਿਕਨ ਕੇ ਧਰਮ ਜਾਨਿ
 ਕੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰੇ, ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਕਰਮ ਕਹਿਓ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ
 ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰੇਧੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਭਾਸ਼ਨ ਕਾਰਨੇ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਜੇ-
 ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰੇਧੀ ਕਹਿਓ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਜੇ ਕਰ-
 ਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਵਿਰੇਧੀ ਕਹਿਓ ਹੈ. ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਮੈਂ ਨ-
 ਹੀਂ. ਤਬਾਧਿ,

ਮੰਦ ਬੋਧ ਕੇ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਕਰਮ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਉਪਾਸਨਾ

ਬੀ ਵਿਰੇਧੀ ਹੈਂ. ਕਾਹੇ ਤੈ, ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਦਿਕਸਹਿਤ ਬੋਧ ਹੈ, ਸੇ ਮੰਦ ਬੋਧ ਕ
ਹਿਏ ਹੈ. ਜਾ ਕੇ ਅੰਤ ਕਰਲ ਮੈਂ "ਆਤਮਾ ਅਸੰਗ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ"
ਐਸਾ ਕਦਾਚਿਤ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਪੁਰਖ ਜੇ ਬਾਰੰਬਾਰ "ਆਤਮਾ ਅ-
ਸੰਗ ਹੈ. ਮੇਰੇ ਕੁੰ ਕਿੰਚਿਤ ਮਾਤ ਬੀ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ." ਯਾ ਅਰਥ ਕੁੰ ਚਿੰਤ-
ਨ ਕਰੇ, ਤਬ ਤੈ ਸੰਸਾਰ ਦੁਰਿਹੋਇ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਬੋਧ ਹੋਇ ਜਾਵੇ, ਐ ਕਰਮ
ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਗਾ. ਤੈ ਮੰਦ ਬੋਧ ਜੇ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਹੈ, ਸੇ ਦੁਰਿਹੋਇ ਕੇ.
"ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਭੇਕੁ ਹੂੰ." ਇਹ ਵਿਧੀ ਤ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੈ ਮੰ
ਦ ਬੋਧ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਵਹੀ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ; ਐ ਅਨੰਤਰ ਨ-
ਹੀਂ. ਜੇ ਮੰਦ ਬੋਧ ਵਾਲਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਗਾ. ਤੈ ਉਤਪੰਨ ਹੁਆ ਬੋਧ-
ਨ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇ ਮੈਂ ਪੱਛੀ ਅਪਨੇ ਅੰਡੇ ਕੁੰ ਪੱਛ ਕੀ ਉ-
ਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਸੇਵਨ ਕਰੇ ਹੈ; ਐ ਪੱਛ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਨਹੀਂ.
ਜੇ ਪੱਛ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ ਅੰਡੇ ਕੁੰ ਸੇਵਨ ਕਰੇ; ਤੈ ਬਾਲ ਕਪ-
ਛੀ ਕੇ ਤਾ ਅੰਡੇ ਕੇ ਜਲ ਮੈਂ ਪੱਛ ਗਲਿ ਜਾਵੇ. ਤੈ ਸੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ
ਪੁਰਵਹੀ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਸੇਵਨ ਕਰੇ; ਐ ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ
ਅਨੰਤਰ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ ਕਰਮ ਉਪਾਸ-
ਨਾ ਕਾ ਸੇਵਨ ਕਰੇ ਤੈ. ਬਾਲ ਕਪੱਛੀ ਕੀ ਲਜਾਈਂ ਮੰਦ ਗਜਾਨ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋ-
ਇ ਜਾਵੇ. ਐ ਦ੍ਰਿਧ ਪੱਛੀ ਕੀ ਜੇ ਮੈਂ ਅੰਡੇ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਗਨਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ;
ਤੈ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜ ਬੋਧ ਕੀ ਤੈ ਗਨਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਐ ਦ੍ਰਿਧ ਪੱਛੀ ਕੀ ਲਜਾਈਂ ਦ੍ਰਿੜ
ਬੋਧ ਕੁੰ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਉਪਾਸੇਗ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨ
ਵਾਨ ਕੁੰ ਮੇਂਛ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਿੰਚਿਤ ਮਾਤ ਬੀ ਕਰਤ ਹਜ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਤਿਤੀ-
ਯ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਉਤਰ ਕਰਜਾ.

ਜੇ ਸਿਖ ਕੁੰ ਆਚਾਰ ਕਾ ਨੈ ਉਤਰ ਕਰੇ, ਸੇ ਵੇਦ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਯਥਾ ਕਰੇ; ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਕਰੇ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਸਿਖ ਕਰੇ ਜੇ ਤੇਹਿ ਮੈਂ, ਸਰਦ ਵੇਦ ਕੇ ਸਾਰ;

ਲਹੈ ਤਾਹਿ ਅਨਯਾਸਹੀ, ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਨਸੈਂ ਅਧਾਰ.੧੧

ਟੀਕਾ:-ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜੇਮੈ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਕਹਿਯਾ ਸੇ ਸਰ੍ਵ ਵੇਦਕਾ ਸਾਰਹੈ.
ਯਾ ਤੈਂ ਯਾ ਵਿਖੈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ. ਐਯਾ ਕੇ ਜਾਨਨੈ ਤੈਂ ਅਨਯਾਸ ਕਹਿ
ਏ ਖੇਦ ਬਿਨਾ ਅਧਾਰ ਜੇ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਕਹਿਏ ਜਨਮ ਮਰਣ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ
ਤਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੋ.

ਯਜਨ ਪਿਥੇ ਦਕਾਨਾਮ ਅਯਾਸਹੈ; ਤਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾਨਾਮ-
ਅਨਯਾਸਹੈ; ਤਥਾ ਪਿਛੇ ਦਕੇਵਾਜੈ ਅਨਯਾਸ ਪੜ੍ਹਾਹੈ. ਭਾਖਾ
ਮੈਂ ਛੇਦ ਕੇਵਾਜੈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਲਖੁ ਐ ਲਖੁ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਪ-
ੜ੍ਹਨੈ ਕਾ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਐ ਮੈਂ ਛੇਦ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਮੈਛਹੀ ਭਾਖਾ ਮੈਂ ਪਾਠ ਹੋਵੈ ਹੋ.
ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਇਹ ਭਾਖਾ ਕੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਹੋ.

ਦੋਹਾ.

ਲਖੁ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਲਖੁ ਹੋਤ ਹੈ, ਫਿਤਿ ਹੋਤੁ ਉਚਾਰ;

ਰੂ ਹੈ ਅਰੁ ਕੀ ਠੋਰ ਮੈਂ, ਅਬ ਕੀ ਠੋਰ ਵਕਾਰ.੧

ਸੰਯੋਗੀ ਛ ਨ ਕ ਪ ਰ ਖ ਨ, ਨਹੀਂ ਵ ਵਰਗ ਲਕਾਰ;

ਭਾਖਾ ਮੈਂ ਰਿ ਲਿਹੁ ਨਹੀਂ, ਅਰੁ ਤਾਲਹੁ ਸੁਕਾਰ.੨

ਟੀਕਾ:- ਇਤਨੈ ਅਛਰ ਭਾਖਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ; ਕੋਈ ਲਿਖੈ ਤੋ ਕਹਿ
ਅਸੁਯ ਕਹੈ. ਛ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਛ, ਖ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਖ, ਲਕਾਰ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ
ਨਕਾਰ, ਰਿ ਲਿਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਰਿ ਲਿਹੈ, ਸੁਕਾਰ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਸੁਕਾਰ ਭਾ-
ਖਾ ਮੈਂ ਲਿਖਨੈ ਯੋਗਜ ਹੋ.

“ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ, ਜੇ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਤਿਨ ਨਹੀਂ ਐ ਸਤ-
ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂੰ ਹੈ.” ਇਹ ਆਚਾਰ੍ਯ ਨੈ ਕਹਿਯਾ; ਜੇਈ-
ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੈਂ ਫੇਰਿ ਕਹੈ ਹੈ.

ਕਹਿਣੁ.

ਦੀਨਤਾ ਕੁੰਤਾ ਗਿਨਰ. ਆਪਨੇ ਸ਼ਰੂਪ ਦੇਖਿ

ਤੂੰ ਤੈ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜ ਦਿਸ਼ਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ਹੈ;
 ਆਪਣੇ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਜਗਤ ਸਭ ਤੁਹੀ ਰਚੈ,
 ਸਰਵ ਕੇ ਸੰਗਰ ਕਰੇ ਆਪ ਅਵਿਨਾਸੀ ਹੈ;
 ਮਿਥਾ ਪਰਪੰਚ ਦੇਖਿ ਦੁਖ ਜਿਨਾ ਮਾਨਿ ਜਿਯ,
 ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਤੂੰ ਤੈ ਸਭ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਹੈ;
 ਜੀਵ ਜਗ ਈਸ਼ ਹੋਇ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭ ਮੈਂ ਤੂੰ ਹਿ,
 ਜੇਮੈ ਰੰਜੁ ਸਾਂਧ ਸੀਧ ਰੁਪ ਹੋ ਪ੍ਰਭਾਸੀ ਹੈ; ੧੨

ਅਰਥ ਆਰਾਧਨਾ.

ਕਵਿਤ੍ਰ.

ਰਾਗ ਜਾਗਿ ਲੇਖੁ ਹਾਰਿ ਦੇਖ ਮਾਰਿ ਮਾਰਵਾਰਿ,
 ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਿਗ ਵਾਰਿ ਪਾਰ ਵਾਰ ਪੇਖਿਏ;
 ਗਜਾਨਨ ਭਾਨ ਮਾਨਿ ਤਮ ਤਮ ਤਾਰਿ ਭਾਗ ਭਾਗ,
 ਜੀਵ ਜੀਵ ਬੇਦ ਛੇਦ ਵੇਦਨ ਸੁ ਲੇਖਿਏ;
 ਵੇਦ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਰ ਆਪ ਕੁੰ ਸਭਾਰਿ ਯਾਰ,
 ਟਾਰਿ ਦਾਸ ਪਾਸ ਆਸ ਈਸ਼ ਕੀਨ ਦੇਖਿਏ;
 ਨਿਭੁਲ ਤੁੰ ਚਲ ਨ ਅਚਲ ਚਲ ਦਲ ਛਲ,
 ਨਭੁ ਨੀਲ ਤਲ ਮਲ ਤਾਸੁ ਨ ਵਿਸੇਖਿਏ. ੧੩

ਟੀਕਾ:- ਗਜਾਨਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਹੈ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਰਾਗ ਜੇ ਪਦਾਰ-
 ਥਨ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸ ਕ੍ਰਿ ਹੈ, ਤਾਕੁੰ ਜਾਗਿ ਕੇ, ਲੇਖੁ ਕੁੰ ਹਾਰਿ ਕਹਿਏ ਨਾਸ
 ਕਰਿ; ਦੇਖ ਕੁੰ ਮਾਰਿ; ਮਾਰ ਕਹਿਏ ਕਾਮ ਕੁੰ, ਵਾਰਿ, ਦੁਰਿ ਕਰ, ਰਾਗ
 ਲੇਖੁ ਦੇਖ ਕਾਮ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਤੈਂ, ਸਰਵ ਰਾਜਸੀ ਤਾਮਸੀ ਵਿਤਿ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ
 ਹੈ ਯਾ ਤੈਂ ਸਰਵ ਰਾਜਸੀ ਤਾਮਸੀ ਵਿਤਿ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰ, ਇਹ ਅਰਥ-
 ਸਿਧ ਆ ਰਾਜਸੀ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਤਾਮਸੀ ਵਿਤਿ ਗਜਾਨਨ ਕੀ ਦਿਰੋਧੀ

ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਸ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇਂ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਨਿ-
ਗਿਆਨੁ ਕੁੰ ਅਧੋ ਛਿਤ ਹੈ. ਵਿਵੇਕ, ਵੈਰਾਗਜ, ਸਮਾਦਿ ਥਟ ਸੰਧੰਤਿ, ਮੁ-
ਮੁਕਤਾ; ਏਹਾਰਿ ਜੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ.
ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਵੈਰਾਗਾਦਿਕ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਵਿਵੇਕ ਕਾ ਉਪਦੇ-
ਸ ਮਾਚਾਰਨ ਕਰੇ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਧਾਰਵਾਰ ਜੇ ਸੰਗਾਰ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਬਾ-
ਰੰਬਾਰ ਮਿਗਵਾਰਿ ਕਹਿਏ ਮਿਗਤਿਨਾ ਕੇ ਜਲ ਸਮਾਟ ਮਿਥਣਾ ਜਾ-
ਨ ਪਾਰਵਾਰ ਨਾਮ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਅਪਾਰਵਾਰ ਨਾਮ ਆਤਮਾ ਕਾ ਹੈ
ਪਾਰਵਾਰ ਮਿਥਣਾ ਹੈ; ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੇਂ ਅਪਾਰਵਾਰ ਮਿਥਣਾ ਨਹੀਂ, ਰਿ-
ਤੁਸਤੁ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਅਰਥ ਮੈਂ ਕਹੀ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਬਾਜੀਗਰ ਕੇ ਤਮਾ ਮੈਂ ਦੇ-
ਖਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੁੰ ਪਿਤਾ ਕਹੈ:- “ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ! ਇਹ ਆਮੁ ਵਿਵੇਕ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇ-
ਕੇ ਜੇ ਬਾਜੀਗਰ ਨੇ ਬਨਾਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਿਥਣਾ ਹੈ.” ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੇਂ ਬਾਜੀਗਰ
ਕੁੰ ਮਿਥਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨੈ ਹੈ; ਰਿਤੁ ਸਤੁ ਜਾਨੈ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ ਜਗ ਕੁੰ ਮਿਥਣਾ
ਕਹਨੈ ਤੇਂ ਆਤਮਾ ਕੁੰ ਸਤੁ ਜਾਨਿ ਲੇਵੇਗਾ. ਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੇਂ ਆ-
ਚਾਰਨ ਨੇ ਪਾਰਵਾਰ ਮਿਥਣਾ ਕਹਣਾ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜਗਤ ਮਿਥਣਾ
ਹੈ, ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸਤੁ ਹੈ; ਯਾ ਵਿਵੇਕ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਣਾ; ਤਾ ਵਿਵੇ-
ਕ ਮੈਂ ਅਨੁਜ ਸਾਧਨ ਆਪਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਵਿਵੇਕ ਕੇ ਉਪ-
ਦੇਸ਼ ਤੇਂ ਸਰਵ ਸਾਧਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਰਥ ਮੈਂ ਕਹਣਾ. ਗਿਆਨ ਕੇ ਬ-
ਹਿਰੰਗ ਸਾਧਨ ਕਹੈ, ਅੰਤਰੰਗ ਸਾਧਨ ਸੁਵਲ ਕਹੈ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ!
ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਜੇ ਭਾਨੁ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਆਨਿ ਕਹਿਏ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਸੰਧਾਦਨ ਕ-
ਰਿਕੇ. ਤਮ ਕਹਿਏ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਜੇ ਤਮ ਅੰਧੇਰਾ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਤਾਰਿਕ
ਹਿਏ ਨਾਸ ਕਰ, ਤਮ ਨਾਮ ਅੰਧੇਰਾ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਹੈ. ਅੰਧੇਰਾ ਉ-
ਪਮਾਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਉਪਮੇਯ ਹੈ. ਪ੍ਰਥਮ ਜੇ ਤਮ ਸੁਖਦ ਹੈ; ਮੈਂ
ਉਪਮੇਯ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੂਸਰਾ ਉਪਮਾਨ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਜਾ ਕੁੰ ਉਪਮਾ ਦੀ ਜਿਏ, ਮੈਂ ਉਪਮੇਯ ਬਖਾਨਿ;

ਜਾਕੀ ਉਧਮਾ ਦੀਜਿਏ, ਜੇ ਕਹਿਏ ਉਧਮਾਨਿ. ੩

ਗਜਾਨਕਾ ਜ਼ਰੂਪ ਅਨਜ ਸਾਜਨ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਅੰਗੀ-
ਕਾਰ ਕੀਜਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਮਹਾ ਵਾਕਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਜਾਨਕਾ ਜ਼ਰੂਪ ਕ
ਹੈ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ! ਜੀਵ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਵਿਖੇ ਅਵਿਦਿਆ ਮੈਂ ਮਾਯਾ
ਬਾਗ ਬੁੰਡਾ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕਾ ਜੇ ਬੁੰਦ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਾ ਕੁੰ ਛੇਦ ਕਹਿਏ
ਦੂਰਿ ਕਰਿ. ਮੈਂ ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਜੇ ਵੇਦਨ ਕਹਿਏ ਚੇਤਨ ਬਾਗ ਹੈ ਤਾ ਕੁੰ
ਬੁੰਦ ਰਹਿਤ ਜਾਨ. ਯਾ ਕਹਨੇ ਤੈਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਕਹੀ:- ਮਹਾ ਵਾਕਤ ਮੈਂ
ਬਾਗ ਅਜਾਗ ਲੋਕੁ ਤੈਂ ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਏਕਤਾ ਜਾਨ. ਸਿਵ ਕੇ ਸਾ-
ਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਪਛੁਤਾ ਹੈ. ਤਿਤੀ ਕਪਾਦ ਕਾ ਅਰਥ ਯਯੁ ਹੈ.

ਪੁਰਵ ਕਹੈ ਅਰਥ ਕੁੰ ਸੰਛੇਪ ਤੈਂ ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ. ਹੇ ਸਿਖਜ
ਚਲ ਕਹਿਏ ਵਿਨਾਸੀ ਜੇ ਦੇਹਾਦਿਕ ਸੰਘਾਤ, ਜੇ ਤੁੰ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਚਲ
ਕਹਿਏ ਅਵਿਨਾਸੀ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਜੇ ਤੁੰ ਹੈ. ਮੈਂ ਚਲ ਦਲ ਕਹਿਏ ਦ੍ਰਿੜ ਰੂਪ ਜੇ
ਸੰਸਾਰ, ਜੇ ਛਲ ਕਹਿਏ ਮਿਥਾ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਨਭ ਵਿਖੇ ਨੀਲਤਾ, ਮੈਂ ਤਲ
ਮਲ ਕਹਿਏ ਕਟਾਹ ਰੂਪ ਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ-
ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਬੀ ਮਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਦ੍ਰਿੜ
ਰੂਪ ਕਹਿਕੇ ਸੰਸਾਰ, ਸੁਤਿ ਸਮਿਤਿ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਦ੍ਰਿੜ ਕੇ ਵਾਚ
ਕਚਲ ਦਲ ਸਬਦ ਕਾ ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਹਿਯਾ ਹੈ.

ਮੋਛ ਕਾ ਸਾਧਨ ਗਜਾਨਕ ਹੈ, ਯਾ ਅਰਥ ਕੁੰ ਅੰਨਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ.

ਕਵਿਤ੍ਰ.

ਬੰਧ ਮੋਛ ਗੋਹ ਦੇਹ ਵਾਨ ਗਜਾਨਕ ਵਾਨ ਜਾਨ,
ਗਾਗਰੁ ਵਿਗਾਗ ਦੇਇ ਯਜਾ ਫਰਗਤ ਹੈ ;
ਵਿਖੈ ਵਿਖੈ ਸਤ੍ਯ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਤਿ ਵਾਤ ਤਾਤ,
ਹਲਲਾਤ ਪ੍ਰਾਤ ਗਤ ਪ੍ਰੀਤ ਨਹਰਾਤ ਹੈ ; ;
ਸਾਛਜ ਸਾਛੀ ਪੁਤਰੀ ਅਨੁਜਰੀ ਰੁਝਿਜਰੀ ਹੈ,

ਦੇਖਿ ਰਾਗੀ ਅਜਾਗੀ ਲਲਚਾਤ ਜਨ ਜਾਤੈ;
ਚੰਚਲ ਅਚਲ ਭ੍ਰਮ ਬ੍ਰਮ ਲਖਿ ਰੂਪ ਨਿਜ ,
ਦੁਖ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਯਦੁ ਰੂਪ ਮੈਂ ਸਮਾਤ ਹੈ. ੧੪

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ ! ਦੇਹਵਾਨ ਕਹਿਏ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਅ-
ਗਜਾਨੀ, ਐ ਗਜਾਨਵਾਨ; ਬੰਧ ਐ ਮੋਹ ਕੇ ਗੋਹ ਕਹਿਏ ਧਾਮ ਹੈ.
ਅਗਜਾਨੀ ਤੋ ਬੰਧ ਕਾ ਧਾਮ ਹੈ, ਐ ਗਜਾਨੀ ਮੋਹ ਕਾ ਧਾਮ ਹੈ. ਰਾਗ
ਐ ਵਿਰਾਗ ਤਿਨ ਕੀ ਧਜਾ ਹੈ. ਜੇ ਜੇ ਧਜਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਨਗਰ ਕਾ ਚਿਨ੍ਹ ਹੋਵੈ
ਹੈ. ਤੇ ਜੇ ਰਾਗ ਐ ਵਿਰਾਗ ਤਿਨ ਕੇ ਚਿਨ੍ਹ ਹੈ. ਅਗਜਾਨੀ ਕਾ ਰਾਗ ਚਿ-
ਨ੍ਹ ਹੈ. ਐ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਵਿਰਾਗ ਚਿਨ੍ਹ ਹੈ. ਅਗਜਾਨੀ ਵਿਖੈ ਬੀ ਵਿਰਾਗ
ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਅਗਜਾਨੀ ਮੈਂ ਵਿਲੱਛਣ ਵਿਰਾਗ ਕਹੈ ਹੈ:-
ਹੇਤੁਤ ! ਵਿਖਯ ਜੇ ਸਭ ਦਾ ਦਿਕ ਹੈ, ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਕਹਿਏ ਸ-
ਭ ਧਨੈ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ, ਐ ਭ੍ਰਮ ਮਤਿ ਕਹਿਏ ਰੋਜੁ ਸਰਪ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਵਿ-
ਖਯ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਇਹ ਜੇ ਮਤਿ ਨਿਸ਼ਚਯ ਜੇ ਵਾਤ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਰਾਗ-
ਐ ਵਿਰਾਗ ਕੁੰ ਹਲਾਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਜੇ ਵਾਯੁ ਧਜਾ ਕੀ ਚੰਚਲਤਾ ਕਹੈ ਹੈ, ਤੇ ਜੇ ਵਿ-
ਖਯ ਮੈਂ ਸਭ ਬੁਧਿ ਐ ਭ੍ਰਮ ਬੁਧਿ, ਰਾਗ ਐ ਵਿਰਾਗ ਕੁੰ ਚੰਚਲ ਕਹੈ ਹੈ.
ਸਿਖਿਲ ਹੋਨੈ ਦੇਵੇ ਨਹੀਂ. ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਸਭ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਰਾਗ ਕੀ ਸਿਖਿਲ
ਤਾ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਵਿਰਾਗ ਕੀ ਸਿਖਿਲਤਾ
ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਵਿਖਯ ਅਸਭ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਭ ਬੁਧਿ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੈ.
ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੇ ਜਨਾਵਨੈ ਕੁੰ ਕਹਿਣ ਮੈਂ ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਕਹਯਾ, ਸਭ ਬੁਧਿ
ਨਹੀਂ ਕਹੀ. ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਜਾਨ, ਐ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਜੇ ਮਿਥਯਾ
ਵਸਤੁ ਜੇ ਦੇਨੁ ਭ੍ਰਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੇ ਅਗਜਾਨੀ ਕੇ ਵਿਰਾਗ ਤੇ
ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਵਿਰਾਗ ਕਾ ਭੇਦ ਕਹਯਾ ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਅਗਜਾਨੀ ਕਾ ਵਿਰਾ-
ਗ ਹੈ, ਜੇ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਮਿਥਯਾ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਉਤਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁਆ; ਯਾ ਤੇ

ਮੰਦਰੇ. ਵਿਖਯ ਮਿਥਯਾ ਹੋਇਹ ਬੋਧਿ ਅਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਜਨ-
 ਧਿ ਸਾਭੁ ਯੁਗਿ ਮੈਂ ਅਗਯਾਨੀ ਬੀ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਵਿਖ-
 ਯ ਮਿਥਯਾਹੈ. ਇਹ ਅਧਰੋਛ ਮਤਿ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਹੀ ਹੋਵੈਹੈ; ਅ-
 ਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਅਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਪਰੋਛ ਜੇ ਮਿਥਯਾ
 ਬੋਧਿ, ਤਾਮੈਂ ਅਧਰੋਛ ਸਤ੍ਯ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਅ-
 ਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਜਬ ਹਿਰਾਗ ਹੋਵੈਹੈ, ਤਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਪਰੋਛ ਮਿ-
 ਥਯਾ ਬੋਧਿਹੈ ਬੀ ਪਰੋਛ ਪਰੋਛ ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬਲ ਅਧਰੋਛ ਸ-
 ਤ੍ਯ ਬੋਧਿਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਅਗਯਾਨੀ ਕੀ ਪਰੋਛ ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ ਹਿਰਾਗ ਕੀ
 ਹੋਤੁ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਤਾਮੈਂ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਗਾਗੀ ਹੋਵੈ
 ਹੈ, ਐ ਜੇ ਹਿਰਾਗ ਹੋਵੈ, ਤੋ ਬੀ ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਵਿਖਯ
 ਮੈਂ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਹੋਵੈਹੈ. ਐ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਧੰਬ ਕੁੰ ਅਧਰੋਛ
 ਰੂਪ ਕਰਿਕੇ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈਹੈ. ਤਾ ਅਧਰੋਛ ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ ਮੈਂ, ਅਧ-
 ਰੋਛ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਗਾਗੀ ਹੋਤੁ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਸਤ੍ਯ ਬੋ-
 ਧਿ ਤੋ ਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਹਿਰਾਗ ਕੀ ਹੋਤੁ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ
 ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਕੁੰ ਹੈ. ਜੇ ਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਫੇਰਿ ਹੋਵੈ ਤੋ
 ਗਾਗੀ ਫੇਰਿ ਹੋਵੈ, ਐ ਹਿਰਾਗ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਅਧਰੋਛ ਰੂਪ ਤੋ ਮਿਥਯਾ
 ਜਾਨੈ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਫੇਰਿ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇਮੈਂ ਅਧਰੋਛ ਰੂਪ ਤੋ
 ਮਿਥਯਾ ਜਾਨਾ ਜੇਰੋਜੁ ਮੈਂ ਸਰ੍ਵ, ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਫੇਰਿ ਹੋਵੈ ਨ-
 ਹੀਂ. ਤੇਮੈਂ ਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਫੇਰਿ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਗਾਗੀ
 ਉਤਪਤਿ ਐ ਹਿਰਾਗ ਕੀ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ, ਗਯਾਨੀ ਕੇ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਗਯਾ-
 ਨੀ ਕਾ ਹਿਰਾਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ੁ ਹੈ. ਐ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਜੇ ਅਗਯਾਨੀ ਕੁੰ ਹਿਰਾ-
 ਗ ਹੋਵੈਹੈ, ਜੇ ਤੋ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈਹੈ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਜਾ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਦੇਖ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਹੋਵੈਹੈ, ਤਾ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਹੀ ਅਲ੍ਯ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਮਯਕ ਬੋਧਿ
 ਬੀ ਹੋਇ ਜਾਵੈਹੈ. ਜੇਮੈਂ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਬਲ ਕੁੰ ਪਸੁ ਪਰ੍ਮਕੇ ਅੰਤ ਮੈਂ ਝੀ
 ਵਿਖੈ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਹੋਵੈਹੈ; ਐ ਕਾਲਾਂਤਰ ਮੈਂ ਫੇਰਿ ਸਮਯਕ ਬੋਧਿ ਹੋਵੈ

ਹੈ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਖ ਦਿਸਿ ਜਬ ਦੁਰਿ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਅਗਜਾਨੀ ਕਾ ਦਿ-
ਗਾਗ ਬੀ ਦੁਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਅਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਦ੍ਰਿੜੁ ਦਿਗਾਗ ਹੋਵੈ ਨ-
ਹੀ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਰਾਗ ਮੈਂ ਦਿਗਾਗ ਅਗਜਾਨੀ ਕੇ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਚਿੰ-
ਨ ਕਰੈ.

ਮੈਂ ਰਬੀ ਚਿਨ ਕਰੈ ਹੈ:- ਹੇ ਸਿਖਜ. ਜੈਸੇ ਧਾਮ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧੁਤ-
ਰੀ ਕਹਿਏ ਹਜਿ ਆਦਿ ਕਨਕੀ ਮੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤੈਸੇ ਬੀ ਮੈਂ ਛਕਾਧਾ
ਮਜੇ ਅਗਜਾਨੀ, ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਮੀਤ ਭਰਲ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਦਿਖੈ ਸਾਛਜ
ਸਾਛੀ ਧੁਤਰੀ ਹੈ; ਅਗਜਾਨੀ ਮੀਤ ਭਰਲ ਦਿਖੈ ਤੈ ਸਾਛਜ ਰੂਪੀ ਧੁ-
ਤਰੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਮੀਤ ਭਰਲ ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਰੂਪੀ ਧੁਤਰੀ ਹੈ. ਸਾਛੀ
ਕਾ ਦਿਖਯ ਜੇ ਪ੍ਰਧੰ ਚ ਹੈ, ਤਾ ਕੁੰ ਸਾਛਜ ਕਰੈ ਹੈ. ਸਾਛਜ ਰੂਪੀ ਧੁਤਰੀ
ਅਨੁਜਰੀ ਕਹਿਏ ਮਲਿਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਰੂਪੀ ਧੁਤਰੀ ਉਜਰੀ ਕਹਿਏ
ਸੁਧ ਹੈ. ਆਗੇ ਅਰਬ ਆਸ਼ ਹੈ. ਚੰਚਲ ਭੁਮ ਨਿਜ ਰੂਪ ਲਖਿ, ਮੈਂ
ਅਚਲ ਭੁਮ ਨਿਜ ਰੂਪ ਲਖਿ; ਯਾ ਕੁੰ ਮੈਂ ਅਨੁਯ ਹੈ.

ਭਾਗ ਤਜਾਗ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਜੇ ਕਹਿਤੁ ਮੈਂ ਦਿਸੇਖ ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਹਣ
ਕਿਯਾ ਹੈ. ਤਾ ਦਿਖੈ ਹੇਤੁ ਕਹਨੇ ਕੁੰ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਭੇਦ ਕਰੈ ਹੈ.
ਦੇਹਾ.

ਤਿਹਿਯ ਲੋਛਲਾ ਕਹਤ ਹੈ, ਕੇਹਿਦ ਬੋਧਿ ਨਿਧਾਨ;
ਜਹਤੀ ਅਰੁ ਅਜਹਤਿ ਪੁਨਿ ਭਾਗ ਤਜਾਗ ਜਿਯ ਜਾਨ.
ਆਦਿ ਦੇਇ ਨਹਿੰ ਜੰਭਵੈ, ਮਹਾ ਵਾਕਜ ਮੈਂ ਤਾਤ;
ਭਾਗ ਤਜਾਗ ਤੈਂ ਰੂਪ ਨਿਜ, ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਦਰਸਾਤ. ੧੬
ਅਰਬ ਆਸ਼.

ਸਿਖਜ ਉਦਾਹ.

ਅਰਧ ਸੰਕਰਛੰਦ.

ਅਬ ਲੋਛਲਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਤ ਕਾ ਕੁੰ, ਦੇਹੁ ਇਹ ਸਮੁਝਾਯ;

ਪੁਨਿ ਭੇਦ ਤਾ ਕੇ ਤੀਨਿ ਤਿਨ ਕੇ, ਲੋਛਲਹੁ ਦਰਸਾਯ. ੧੭

ਟੀਕਾ:- ਸਾਮਾਨਜ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਵਿਸੇਖ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋ
 ਵੇਹੋ. ਜੈਸੇ ਸਾਮਾਨਜ ਬਾਹਰ ਕੇ ਗਜਾਨ ਹੁਏ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਸਾਰਸਤ ਅ
 ਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇਹੋ. ਤੈਸੇ ਲੋਛਲਾ ਸਾਮਾਨਜ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋ
 ਵੇਤੈ ਜਹਤੀ ਆਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ. ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਸਾ
 ਮਾਨਜ ਰੂਪ ਜਾਨੈ ਬਿਨਾ, ਜਹਤੀ ਆਦਿਕ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪਨ ਕਾ ਗਜਾ-
 ਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਸਿਖਤ ਕਰੇਹੋ:- ਹੋ ਪ੍ਰਭੂ! ਲੋਛਲਾ
 ਕਾ ਕੁੰ ਕਹਤ ਹੈ? ਇਹ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਨੂੰ. ਯਾ ਤੋਂ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਸਾਮਾਨਜ
 ਰੂਪ ਦਿਖਾਯਾ ਕੇ ਤਿਸ ਤੋਂ ਅਨੰਤਰ ਜੇ ਜਹਤੀ ਆਦਿਕ ਲੋਛਲਾ ਕੇ
 ਤੀਨਿ ਭੇਦ ਕਹਿਏ ਵਿਸੇਖ ਹੋ; ਤਿਨ ਕੇ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਲੋਛਲ ਦਿਖਾਏ-
 ਛੰਦ ਵਾਜੇ ਪ੍ਰਭੇ ਰੁਪ ਪ੍ਰਭੁ ਪੜ੍ਹਾ, ਮੈਂ ਬਾਖਾਹੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਤੋਂ ਲੋਛਲ
 ਕੇ ਸਾਨ ਲੋਛਲ ਪੜ੍ਹਾ.

ਗੁਰੁ ਵਾਕਯ.

ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਸੁਤਿ ਚਿਤ ਨਿਜ ਏਕਾਗਰ ਕਰਿ ਅਬ ਸਿਖਤ ਸੁਨੁ ਮਮ ਵਾਨਿ
 ਜੂਨੁ ਲੋਛਲਾ ਅਰੁ ਭੇਦ ਤਾਰੇ ਲੇਹੁ ਨੀਕੇ ਜਾਨਿ;
 ਸੁਨੁ ਹਿਤਿ ਹੇ ਵੇ ਭਾਂਤਿ ਧਰ ਕੀ ਸਕਿ ਤਾਮੈਂ ਏਕ,
 ਤਹੁ ਲੋਛਲਾ ਪੁਨਿ ਜਾਨਿ ਦੂਜੀ ਸੁਨਹੁ ਮੇ ਸਹਿਵੇਕ ੧੮

ਟੀਕਾ:- ਧਰ ਕਾ ਜੇ ਅਰਥ ਮੈਂ ਜੰਬੰਧ, ਜੇ ਹਿਤਿ ਕਹਿਏਹੋ ਮੇ
 ਹਿਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ. ਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਏਕ ਸਕਿ ਹਿਤਿ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੂਜੀ
 ਲੋਛਲਾ ਹਿਤਿ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਸਹਿਵੇਕ ਕਹਿਏ ਵਿਵੇਕ ਸਹਿਤ ਯਾ ਕਾ
 ਅਰਥ ਲੋਛਲ ਸਹਿਤ ਸੁਨੁ.

ਅਬਸਤ੍ਰਿਲੋਛੁਲ.

ਦੇਹਾ.

ਜਾ ਪਦ ਤੇ ਜਾ ਅਰਥ ਕੀ, ਹੇ ਸੁਨਤੇਹਿ ਪਤੀਤਿ;

ਐਸੀ ਇੰਛਾ ਈਸ ਕੀ ਸਭਿ ਕਜਾਨ ਕੀ ਗੀਤਿ. ੧੯

ਟੀਕਾ:- ਜਾ ਪਦ ਤੇ ਕਹਿਏ ਅਟ ਪਦ ਤੇ. ਜਾ ਅਰਥ ਕੀ ਕਹਿਏ
ਕਲਮ ਅਰਥ ਕੀ ਸੁਨਤੇਹਿ ਪਤੀਤਿ ਕਹਿਏ ਗਜਾਨ ਸਰਹ ਪਰਖਨ ਕੁੰ
ਹੋਵੇ; ਐਸੀ ਜੇਈ ਸਰਹ ਕੀ ਇੰਛਾ, ਤਕੁੰਨ ਜਾਨ ਸਾਜੁ ਮੈਂ ਸਭਿ ਕਹੈ ਹੈਂ.

ਅਬਸਤ੍ਰਿਲੋਛੁਲ.

ਅਰਥ ਸੰਕਰਸ਼ੰਦ

ਸਾਮਰਥਜ ਪਦ ਕੀ ਸਭਿ ਜਾਨਹੁ, ਵੇਦ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ,

ਜੇ ਬਨਿ ਮੈਂ ਜਿਮ ਦਾਹ ਕੀ ਹੈ, ਸਭਿ ਤੁੰ ਨਿਰਧਾਰ;

ਟੀਕਾ:- ਅਟ ਪਦ ਕੇ ਸੇਤਾ ਕੁੰ ਕਲਮ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਰ
ਨੈ ਕੀ ਜੇ ਅਟ ਪਦ ਵਿਖੈ ਸਾਮਰਥਜ; ਜੇਈ ਅਟ ਪਦ ਮੈਂ ਸਭਿ ਹੈ.
ਤੈਸੇ ਪਦ ਪਦ ਕੇ ਸੇਤਾ ਕੁੰ ਵਜ੍ਹਾ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਰਨੈ ਕੀ ਜੇ ਪਦ
ਪਦ ਵਿਖੈ ਸਾਮਰਥਜ, ਜੇਈ ਪਦ ਪਦ ਮੈਂ ਸਭਿ ਫਿਤਿ ਹੈ. ਐਸੇ ਸਰਹ
ਪਦਨ ਮੈਂ ਜਾਨਿ ਲੇਨੀ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਜੇਸੇ ਬਨਿ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਮੈਂ ਮਿਲ
ਤੇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕੇ ਦਾਹ ਕਰਨੈ ਕੀ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸਭਿ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਸੇਤਾ ਕੇ ਕ-
ਰਦ ਮੈਂ ਮਿਲਤੇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਰਨੈ ਕੀ ਜੇ ਪਦ ਵਿਖੈ ਸਾਮਰ-
ਥਜ, ਜੇ ਸਭਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਸਾਮਰਥਜ ਨਾਮ ਸਮਰਥ ਪਨੈ ਕਾ ਹੈ, ਜਾ
ਕੁੰ ਸਮਰਥਾਈ ਕਹੈ ਹੈ; ਐ ਬਲ ਬੀ ਕਹੈ ਹੈ, ਜੇਰ ਬੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਜੇਸੇ
ਅਗਨਿ ਮੈਂ ਦਾਹ ਕੀ ਸਭਿ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਜਲ ਵਿਖੈ ਗੀਲਾ ਕਰਨੈ ਕੀ ਤ੍ਰਿ-
ਖਾਦੁਰਿ ਕਰਨੈ ਕੀ, ਪਿੰਡ ਬਾਂਧਨੈ ਕੀ ਜੇ ਸਮਰਥਾਈ ਹੈ. ਜੇ ਸਭਿ ਹੈ.
ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਸਰਹ ਪਦਾਰਥਨ ਵਿਖੈ ਅਪਨਾ ਅਪਨਾ ਕਾਰਨ

ਕਰਨੈ ਕੀ ਸਾਮਰਥਜ ਹੈ, ਸੇਈ ਸੁਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਇਹ ਵੇਦ ਕਾ ਸਿੰਘਾਂਤ ਹੈ. ਤਾਹੀ
ਕੁੰਨਿ ਰਧਾ ਰਹਿਏ ਨਿਯੰਤਰ ਕਰ. ਐ ਨਜਾਨ ਕੀ ਗੀਤਿ ਤਾਗਨੈ ਕੁੰਨੈ
ਗਜ ਹੈ.

ਸਿਖਯਉਵਾਚ.

ਸੰਕਰਛੰਦ

ਨਨੁ ਬਨਿ ਮੈਂ ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿ ਭਾਸੈ, ਬਨਿ ਬਿਨ ਕਹੁ ਐਰ,
ਹੈ ਹੇਤੁਤਾ ਜੇ ਦਾਹ ਕੀ ਸੇ, ਬਨਿ ਮੈਂ ਤਿਹਿ ਠੈਰ;
ਇਸ ਪਦਨਹੁ ਮੈਂ ਵਰਣ ਬਿਨ ਕਹੁ ਸੁਕ੍ਰਿ ਭਾਸਤ ਨਹਿ,
ਯਾ ਹੇਤੁ ਤੈਂ ਜੇ ਈਸ ਇੰਛਾ, ਸੁਕ੍ਰਿ ਜੇ ਮਤਿ ਮਾਹਿ. ੨੧

ਟੀਕਾ:- ਨਨੁ ਸੁਬਦ ਸੰਦੇਹ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ. ਵਨਿ ਮੈਂ ਤਕੇ ਸੁਰੂਪ
ਜੇ ਜੁਦੀ ਸੁਕ੍ਰਿ ਭਾਸੈ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਪੁਰੁਸ ਕਯਾ ਦਾ-
ਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਜੇ ਵਨਿ ਮੈਂ ਦਾਹ ਕਾ ਸਾਮਰਥਜ, ਸੇਈ ਵਨਿ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿ ਹੈ; ਸੇ ਬ-
ਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਦਾਹ ਕੀ ਹੇਤੁਤਾ ਕਹਿਏ ਜਨਕਤਾ ਕਾਰਣ ਪਨਾ ਕੇਵਲ
ਬਨਿ ਮੈਂ ਹੀ ਹੈ. ਅਪ੍ਰਸਿਧ ਸਾਮਰਥਜ ਬਨਿ ਮੈਂ ਮਾਨਿਕੇ ਤਾਕੇ ਵਿ-
ਖੇ ਹੇਤੁਤਾ ਮਾਨਨੇ ਕਾ, ਐ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬਨਿ ਮੈਂ ਹੇਤੁਤਾ ਤਾਗਨੈ ਕਾ ਕਹੁ
ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ ਸੰਭਵੈ, ਇਸ ਕਹਿਏ ਇ-
ਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪਦਨ ਕੇਵਿਖੈ ਬੀ ਵਰਣ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਜੇ ਪਦਨ ਕਾ ਸੁ-
ਰੂਪ ਤਾਮੈਂ ਜੁਦੀ ਸੁਕ੍ਰਿ ਭਾਸੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ-
ਹੇਤੁ ਤੈਂ ਈਸ ਵਰੀ ਇੰਛਾ ਰੂਪ ਜੇ ਨਜਾਨ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿ, ਸੇਈ ਮੇਰੀ
ਮਤਿ ਮਾਹਿ ਭਾਸੈ ਹੈ.

ਗੁਰੁਵਾਚ.

ਸੰਕਰਛੰਦ.

ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਹੋਤੇ ਬਨਿ ਤੈਂ ਨਹਿ, ਦਾਹ ਉਪਜੇ ਐਗ,

ਉਤੇਜਕ ਰੁ ਜਬ ਧਰੈ ਤਬ, ਫਿਰਿ ਦਰੈ ਬਨਿਸ਼ਠਸੰਗ;
 ਹੈ ਬਨਿ ਮੈਂ ਜੇ ਹੇਤੁਤਾ, ਤੇ ਦਾਹ ਹੈ ਸਬ ਕਾਲ,
 ਜੇ ਨਸੈ ਉਪਜੈ ਬਨਿ ਹੋਤ, ਹੇਤੁ ਸਭਿ ਸੁ ਬਾਲ. ੨੨

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਅੰਗ! ਧਿਯ! ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕੇ ਹੋਤੇ ਅਗਨਿ ਸੇਂਦਾਹ
 ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਉਤੇਜਕ ਅਸੀਧ ਧਰੈ, ਤਬ ਸ਼ਸੰਗ ਕਹਿਏ ਅਗਨਿ
 ਸੇਂ ਮਿਲਣਾ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਤਾ ਕਾ ਦਾਹ, ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਹੋਏ ਬੀ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੁ
 ਕ੍ਰਿਸੈ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਅਗਨਿ ਕੁੰ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁਤਾ ਹੋਵੈ ਤੇ ਸਰਵ ਕਾਲ ਕਹਿ
 ਏ ਉਤੇਜਕ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਾਲ ਅੰ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਰਹਿਤ ਕਾਲ ਕੀ
 ਨਜਾਈ ਉਤੇਜਕ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਦਾਹ ਹੁਆ ਚਾਹਿਏ
 ਕਾਹੇ ਤੇ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਕੇਵਲ ਅਗਨਿ ਤਾ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਹੈ. ਜੇ ਸ਼ਸਤ ਮੈਂ
 ਤੇ ਇਹ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇ ਸ਼ਸਤ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਭਿ, ਅਥਵਾ ਸੁ
 ਕ੍ਰਿਸਹਿਤ ਅਗਨਿ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ; ਕੇਵਲ ਅਗਨਿ ਨਹੀਂ. ਜਗੰ ਪ੍ਰ-
 ਤਿਬੰਧ ਹੈ ਤਹਾਂ ਸ਼ਸਤ ਪਿ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਕਾ ਤੇ ਨਾਸੁ ਦਾ ਤਿਰੇ
 ਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬੀ ਹੋਤਾ; ਤਬਾਧਿ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਭਿ ਕਾ ਨਾਸੁ ਦਾ ਤਿਰੇ
 ਧਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਾ ਤੇ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਸਭਿ ਅਥਵਾ ਸੁਕ੍ਰਿਸਹਿਤ ਅਗਨਿ
 ਕਾ ਅਥਵਾ ਹੋਵੈ ਤੇ ਦਾਹ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਜਾ ਸ਼ਸਤ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕੇ ਅਸੀਧ
 ਉਤੇਕ ਅਜਾ ਹੈ; ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਨੇ ਤੇ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਭਿ ਕਾ ਨਾਸੁ ਦਾ
 ਤਿਰੇ ਧਾਨ ਕਹਿ ਦਿਯਾ, ਪਰੰਤੂ ਉਤੇਜਕ ਨੇ ਫੇਰਿ ਸਭਿ ਕੀ ਉਤਪੱਤਿ
 ਦਾ ਪ੍ਰਾਦੁਰਭਾਵ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕੇ ਹੋਤੇ ਬੀ ਉਤੇਜਕ ਕੇ ਮਹਾ
 ਤਮ ਤੇ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਸਭਿ ਦਾ ਸਭਿ ਸਹਿਤ ਅਗਨਿ ਕੇ ਹੋਵੈ ਤੇ ਦਾਹ ਹੋ-
 ਵੈ ਹੈ. ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਕਾ ਅੰਛਗਾਰਥ ਇਹ ਹੈ:- ਹੇ ਬਾਲ, ਅਗਨਾ-
 ਤਤਵ! ਜੇ ਨਸੈ ਕਹਿਏ ਨਾਸੁ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਤੇ, ਉਪਜੈ ਉ-
 ਤੇਜਕ ਤੇ, ਸੁਕਹਿਏ ਜੇ ਸਭਿ ਦਾਹ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ. ਕਾਰਯਕਾ ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ
 ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਅੰ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅੰ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕੇ ਹੋਤੇ ਕਾ

ਰਾਜਕਾ ਸਾਧਕ ਉਤੇਜਕ ਕਹਿਏ ਹੋ.

ਅਗਨਿ ਕੇ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧੀ ਮੈਂ ਉਤੇਜਕ ਮਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈਂ ਖਯੋ ਹੋ
ਜਾ ਮਲਿ ਵਾ ਮੰਤ੍ਰ ਵਾ ਮੈਂ ਖਯ ਕੇ ਸੰਨਿਆਨ ਮੈਂ ਦਾਹ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿ
ਬੰਧਕ ਮੈਂ ਜਾ ਮਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈਂ ਖਯ ਕੇ ਸੰਨਿਆਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਹੋਵੇ ਬੀ
ਦਾਹ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਉਤੇਜਕ ਹੋ.

ਗੁਰੁਵਾਕਸ.

ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਸਿਖਰੀਤਿ ਇਹ ਸਬਦੁ ਮੈਂ ਤੂੰ, ਸ੍ਰਿਲੇਹ ਪਿਛਾਨਿ;

ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਿਨਹਿ ਕਛੁ ਕਾਜ ਹੋਵੇ, ਇਹੋ ਨਿਸ਼ੁਯ ਮਾਨਿ.

ਦੀਕਾ:- ਹੇ ਸਿਖਜ ! ਬਨਿ ਕੀ ਕਾਈਂ ਜਲ ਅਦਿਕ ਸਰਵ
ਪਦਾਰਥਨ ਵਿਖੈ ਤੂੰ ਸ੍ਰਿ ਪਿਛਾਨ. ਸ੍ਰਿ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਹੋਤੁ ਮੈਂ ਕੇ
ਈ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਸਾਰਧ ਸੰਕਰ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿ ਕਾ ਖਯੋ ਜਨ ਕਹਾ.

ਪੁਰੁਸ਼ ਜੇ ਸਿਖਜ ਨੈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਆ ਥਾ:- “ਸ੍ਰਿ ਬਨਿ ਮੈਂ ਬਿਨੁ
ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.” ਤਾਕਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਹਨੈ ਕੁੰ ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਮੈਂ ਸ-
ਕ੍ਰਿ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਦਿਖਾਵੇ ਹੋ:-

ਮੂਲ ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਅਥ ਸ੍ਰਿ ਕਾ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਵਹ, ਸ੍ਰਿ ਉਪਜੀ ਮੈਰ,

ਇਹ ਸ੍ਰਿ ਕੇ ਪਰਸਿਧ ਅਨੁਭਵ, ਲੇਖਿ ਹੋ ਕਿਸ ਠੈਰ.

ਅਰਥ:- ਸਪਸ਼ਟ. ਸਿੰਧਾਂਤ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸ੍ਰਿ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਮੈਂ
ਸ੍ਰਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਿਰੁਪਦ ਕਿਆ.

ਅਨਜ ਮਤ ਕੀ ਸ੍ਰਿ ਖੰਡਨ ਕਰੇ ਹੋ.

ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਜੇ ਸ੍ਰਿ ਇਛਾ ਈਸ ਕੀ ਮੈ ਪਦਨ ਕੇ ਨ ਨਜੀਕ ;

ਮਤ ਨਜਾਨਕੇ ਅਨਜਾਨਾ ਦਿਓ. ਸਕਿ ਜਾਨਿ ਅਲੀਕ
 ਟੀਕਾ:- ਜੇਈ ਜ਼ਹਰ ਕੀ ਇਛਾ ਰੂਪ ਧਰ ਸਕਿ ਕਹੀ, ਜੇ ਬੰਨੇ ਨ-
 ਗੀ. ਕਾਹੇਤੈ, ਈ ਜ਼ਹਰ ਕੀ ਇਛਾ ਈ ਜ਼ਹਰ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ; ਯਾਤੈ ਈ ਜ਼ਹਰ ਮੈਂ
 ਕਏ. ਜੇ ਇਛਾ ਜੇ ਧਰ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ ਇਹ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀ. ਜੇ ਧਰ ਕਾ ਧ-
 ਰਮ ਸਕਿ ਹੈ ਤੈ ਧਰ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ. ਇਹ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀ ਯਾਤੈ ਧਰ ਕੀ
 ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਹੀ ਧਰ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ; ਈ ਸ ਕੀ ਇਛਾ ਧਰ ਕੇ ਨਜੀਕ
 ਬੀ ਨਹੀ. ਜੇ ਧਰ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ; ਇਹ ਕਹਨਾ ਬੰਨੇ ਨਹੀ. ਅਲੀਕ ਨਾਮ
 ਝੂਠ ਕਾ ਹੈ.

ਅਖਵੈ ਯਾ ਕਰਲ ਰੀਤਿ ਸਕਿ ਲੋਛਲ.

ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਯੋਗਜਤਾ ਜੇ ਅਰਥ ਕੀ ਧਰ ਮਾਂਹਿ ਸਕਿ ਸੁਦੇਖਿ;
 ਯੁੰ ਕਹਤ ਹੈ ਯਾ ਕਰਲ ਭੂਖਲ, ਕਾਰਿ ਕਾਹਰਿ ਲੇਖਿ. ੨੬
 ਟੀਕਾ:- ਧਰ ਕੇ ਦਿਖੈ ਜੇ ਅਰਥ ਕੀ ਯੋਗਜਤਾ ਕਹਿਏ ਅਰਥ
 ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਹੇਤੁ ਤਾ ਹੇਤੁ ਧਨਾ ਜੇ ਧਰ ਮੈਂ ਸਕਿ ਹੈ. ਜੇ ਮੈ ਘਟ ਧਰ ਦਿ
 ਖੈ ਕਲਮ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਹੇਤੁ ਰੂਪ ਯੋਗਜਤਾ ਹੈ, ਜੇਈ
 ਸਕਿ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਹੈ ਯਾ ਕਰਲ ਭੂਖਲ ਕੰਧ ਮੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਾ
 ਰਿਕਾ ਪਸਾਲ ਖਿਖਿ ਕੇ ਸਕਿ ਕਹੀ ਹੈ. ਅਖਵੈ ਯਾ ਕਰਲ ਕੇ ਜੇ
 ਭੂਖਲ ਕਹਿਏ ਉਤਮ ਹੈ ਯਾ ਕਰਲ ਤੈ. ਹਰਿ ਕੀ ਕਾਰਿਕਾ ਕਹਿਏ ਸੁ-
 ਲੋਕ ਕੁੰਏ ਸਿ ਕੇ ਕਹਤ ਹੈ.

ਗੁਰਦਾਸ.

ਅਰਧ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਸੁਨੁ ਸਿਖ ਜੇ ਯਾ ਕਰਲ ਮਤ ਮੈਂ ਭੂਖਲ ਭੂਖਲ ਏਕ.
 ਸਾਮਰਥਜ ਧਰ ਮੈਂ ਹੈ ਨਹਾ ਇਹ, ਧੁਛਿ ਤਾਹਿ ਦਿਵੇਕ;

ਭਾਖੈ ਜੁਹੈ ਤੈ ਸੁਭਿ ਮਾਨਹੁ, ਤਾਹਿ ਲੇਕ ਪ੍ਰਸਿਧਿ,
ਕਹਿਨਾਹਿ ਜੇ ਅਸਮਰਥ ਪਦਮੇ, ਯੋਗਜਹੈ ਇਹ ਸਿਧਿ;
ਅਸਮਰਥਹੈ ਪਦਮਰਥ ਯੋਗਜਹੁ, ਕਹਤਹੀ ਮਹਿਰੇਧ,
ਜੇ ਐਰ ਦੁਖਲ ਦੇਖਨੈ ਤੈ, ਗੰਥ ਦਰਪਲ ਮੇਧ. ੨੮

ਟੀਕਾ:- ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਦ ਸ੍ਯਾਮ. ਹੇ ਸਿਖਜ! ਅਰਥਗਣਾਨਕੀ
ਹੇਤੁਤਾਰੁਧ ਯੋਗਜਤਾ ਕੁੰਜੈ ਸੁਭਿ ਮਾਨੈਹੈ; ਤਾਕੁ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਫਿ-
ਤੇਰੇ ਮਤ ਮੈਂ ਪਦ ਵਿਖੈ ਸਾਮਰਥਜਹੈ, ਅਥਵਾ ਨਹੀਹੈ? ਪ੍ਰਥਮ ਪੌਛਕ
ਹੈ ਤੈ ਹਮਾਰੇ ਮਤ ਕੀ ਸੁਭਿ ਬਲ ਤੈ ਸਿਧ ਹੋਵੈਹੈ. ਇਹ ਤਿਤੀਯ ਪਾਦ
ਮੈਂ ਕਹੈਹੈ. ਭਾਖੈ ਜੁਹੈ ਤੈ, ਇਤਿ. ਯਾਕਾ ਅਨੂਯ:- ਜੁਕਹਿਏ ਜੇ ਭਾ-
ਖੈਹੈ, ਤੈ ਲੇਕ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਸੁਭਿ ਤਾਹਿ ਮਾਨਹੁ. ਅਰਥ ਜੇ ਵੈਯਾਕਰਣੀ
ਕਹੈ, ਪਦ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜਹੈ ਤੈ ਲੇਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਜੇ ਸਾਮਰਥਜ ਰੁਪ ਸੁ-
ਭਿਹੈ. ਤਾਹਿ ਪਦ ਮੈਂ ਬੀ ਮਾਨਹੁ. ਪਦ ਮੈਂ ਅਰਥਗਣਾਨਕੀ ਜਨਕਤਾ
ਰੁਪ ਯੋਗਜਤਾ ਕੁੰਜੈ ਸੁਭਿ ਮਤਿ ਮਾਨ.

ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਇਹਹੈ:- ਜੇ ਪਦ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ
ਤਾਕੁ ਸਾਮਰਥਜ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਰੁਪ ਸੁਭਿ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਯੋਗਜ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ
ਸਾਮਰਥਜ ਰੁਪਹੀ ਸੁਭਿਹੈ; ਇਹ ਮਾਨਨਾ ਯੋਗਜਹੈ, ਕਹੈਹੈ, ਸਾ-
ਮਰਥਜ, ਬਲ, ਜੇਰ, ਸੁਭਿ, ਏਕਤਾਹਿਨਾ ਮਏਕ ਵਸਤੁਕੇ ਲੇਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰ-
ਸਿਧਹੈ. ਜੇਰਹੀਨ ਕੁਲੇਕ ਕਹੈਹੈ. ਇਹ ਸਾਮਰਥਜਹੀਨਹੈ, ਬਲ
ਹੀਨਹੈ, ਸੁਭਿ ਹੀਨਹੈ; ਐਹ ਬੁਰਜਿਤ ਅੰਨ ਕੁੰ ਕਹੈਹੈ. ਯਾਕੇ ਵਿਖੈ
ਅੰਕੁਰ ਉਤਪਤਿ ਕੀ ਸਾਮਰਥਜ ਨਹੀਂਹੈ. ਬਲ ਨਹੀਂਹੈ. ਸੁਭਿ ਨਹੀਂਹੈ
ਜੇਰ ਨਹੀਂਹੈ. ਇਸ ਗਤਿ ਮੈਂ. ਸਾਮਰਥਜ ਅੰ ਸੁਭਿ ਕੀ ਏਕਤਾ ਲੇ-
ਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ. ਐਕਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਸਾਮਰਥਜ ਰੁਪਹੀ ਸੁਭਿ ਨਿਰਨੀ-
ਤਹੈ. ਯਾਤੈ ਪਦ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਰੁਪਹੀ ਸੁਭਿ ਮਾਨਨੀ ਯੋਗਜਹੈ.
ਐ ਪਦ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਮਾਨਿਕੇ ਤਾਮੈਂ ਭਿੰਨ ਯੋਗਜਤਾ ਕੁੰਜੈ ਸੁਭਿ ਕਰ

ਨੈਂ ਕਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਬਿਨਾ ਐਰ ਫਲ ਨਹੀਂ. ਕੇਵਲ ਲੋਕ ਪ੍ਰ-
ਸਿਧਿ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੀ ਫਲ ਹੈ. ਐ,

ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ ਸਾਮਰਥਜ ਕੁੰ ਹੀ ਹਮ ਯੋਗਤਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ਤੇ ਹਮ-
ਰਾਹੀ ਮਤ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਐਸੇ ਕਰੇ, ਹਮ ਸਾਮਰਥਜ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਕਰੇ ਤੇ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ ਪਦ ਮੈਂ ਸੰਭਵੈ. ਜੇ ਸਾਮਰਥਜ ਕੁੰ ਅੰਗੀ-
ਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੇ ਯਾ ਤੇ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜਨਕਤਾ ਰੂਪ ਯੋਗਤਾ
ਤਾਹੀ ਪਦ ਮੈਂ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਪੁੰਡ੍ਰਾ ਚਾਹਿਏ:-

ਸਾਮਰਥਜ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕੇਵਲ ਪਦ ਮੈਂ ਹੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ,
ਅਥਵਾ ਬਨਿਸ਼ ਆਦਿਕ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਕਾ ਅਭਾ-
ਵ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ. ਜੇ ਅੰਤ ਪੰਡ ਕਰੇ ਤੇ ਬਨਿਸ਼ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰ-
ਥ ਨ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਮੈਂ ਉਕ੍ਰ ਜੇ ਯੁਕ੍ਰਿ ਤਿਨ
ਤੋਂ ਖੰਡਿਤ ਹੈ. ਐ ਪ੍ਰਥਮ ਪੰਡ ਕਰੇ ਤੇ ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅੰਤ ਪੰਡ ਉਕ੍ਰ ਦੇਖ
ਤੇ ਯਦ੍ਰਿਧਿ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਬਨਿਸ਼ ਆਦਿਕ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨ
ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਤੇ ਦਾਹ ਕਾ ਅਭਾ-
ਵ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਇਹ ਅੰਤ ਪੰਡ ਮੈਂ ਦੇਖ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਖ ਪ੍ਰਥਮ ਪੰਡ ਮੈਂ ਨਹੀਂ
ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਨਿਸ਼ ਆਦਿਕ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਤੇ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ
ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਤੇ ਦਾਹ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੂ ਪ-
ਦ ਕੇ ਵਿਖੈ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜਨਕਤਾ ਰੂਪ ਯੋਗਤਾ ਮੈਂ ਬਿਨ ਸਾਮ-
ਰਥਜ ਰੂਪ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਪਦ ਮੈਂ ਅਰਥ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕ੍ਰਿ-
ਹੈ. ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਪੰਡ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਤੇ ਦਾਹ ਕਾ ਅਸੰਭ-
ਵ ਰੂਪ ਦੇਖ ਤੇ ਨਹੀਂ. ਤਥਾਪਿ,

ਪਦ ਵਿਖੈ ਬੀ ਬਨਿਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਅ-
ਵਸ੍ਰਜਿਯਾ ਚਾਹਿਏ; ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ; ਜੀਕਰ ਕੇ ਦੇ ਪਦ
ਨ ਤੇ ਨਾਹਿ. ਜੇ ਅਸਮਰਥ, ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਸਵਿਰੋਧ ਪਰਯੰਤ. ਅਰ-
ਥ ਨਾਹਿ. ਕਹਿਏ ਪਦ ਮੈਂ ਸਾਮਰਥਜ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਜੇ

ਅਸਮਰਥ ਪਦ ਮੇਂ ਯੋਗਜ ਕਹਿਏ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਕਾ ਜਨਕ ਹੈ; ਇਹ ਜਿਧ ਕਹਿਏ ਮਤ ਕਾ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੈ, ਮੇਂ ਅਸੰਗਤ ਹੈ. ਕਹਿਏ ਤੇ, ਪਦ ਅਸਮਰਥ ਹੈ, ਮੇਂ ਅਰਥ ਯੋਗਜ ਕਹਿਏ. ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਕਾ ਜਨਕ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਕਜ ਨਧੀ ਸਕ ਕਾ ਅਮੇਧ ਵੀਰਯ ਹੈ; ਇਸ ਵਾਕਜ ਕੀ ਨਜਾਈ ਕਹਿਏ ਹੀ ਸਵਿਥੇਧ ਹੈ. ਵਿਰੋਧ ਸਹਿਤ ਹੈ. ਸਾਮਰਥਜ ਸਹਿਤ ਕਾ ਨਾਮ ਸਮਰਥ ਹੈ. ਮੇਂ ਸਾਮਰਥਜ ਸਹਿਤ ਕਾ ਨਾਮ ਅਸਮਰਥ ਹੈ. ਅਸਮਰਥ ਮੇਂ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਲੇਕ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਪਦ ਮੇਂ ਬੀ ਅਰਥ ਕਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕਾਰਜ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੇ ਪਦ ਮੇਂ ਸਾਮਰਥਜ ਮਾਨਨਾ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਜਬ ਸਾਮਰਥਜ ਪਦ ਮੇਂ ਅਗੀ ਕਾਰਕਿ ਯਾ ਤਬ ਸਕਿ ਬੀ ਪਦ ਮੇਂ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਹੀ ਮਾਨਨੀ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੇਂ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜਨਕਤਾ ਰੂਪ ਯੋਗਜਤਾ ਪਦ ਮੇਂ ਸਕਿ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੂ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਹੀ ਸਕਿ ਹੈ. ਜੇ ਵੇਖਾ ਕਰਲ ਮਤ ਮੇਂ ਮੇਰ ਦੁਖਲ ਦੇਖ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਸਕਿ ਕੇ ਨਿਰੁਪਲ ਮੇਂ ਦਰਪਲ ਗੰਥ ਕੁੰ ਜੇਧ, ਕਹਿਏ ਦੇਖ, ਦੁਖਲ ਕੁਲਿਯ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਦਰਪਲ ਉਕੁ ਦੁਖਲ ਲਿਖ ਜਾ ਨਹੀਂ.

ਅਥ ਬੁਟ ਗੀਤਿ ਸਕਿ ਲੇਛਲ.

ਅਰਥ ਸੰਕਰ ਛੰਦ.

ਸੰਖੀਧ ਪਦ ਕੇ ਅਰਥ ਮੇਂ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸਕਿ ਸੁ ਵੇਦ;

ਇਸ ਬੁਟ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰਿ ਬੁਖਤ, ਤਾਹਿ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ੨੯

ਟੀਕਾ:- ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਮੇਂ ਜੇ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਖੀਧ ਤਾਕੁੰ ਬੁਟ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਕਿ ਕਹਿਏ. ਜੇ ਵੇਦ ਕਹਿਏ ਤੂੰ ਜਾਨ. ਤਾਹਿ ਕਹਿਏ ਤਿਸ ਤਾਦਾਤਮਜ ਕੁੰ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ਰੂਪ ਕਹਿਏ. ਇਹ ਤਿਨ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਅਗਨਿ ਪਦ ਕਾ ਅੰਗਾਰ ਅਰਥ ਮੇਂ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੇ ਅਗਨਿ ਪਦ ਮੇਂ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਜਲ ਮਾ

ਦਿਕਹੈ; ਤਿਨਕੀ ਅਗਨਿ ਪਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਪਦ
 ਮੈਂ ਅੰਗਾਰ ਰੂਪ ਅਰਥਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈਗੀ। ਪਦ ਮੈਂ ਅਤੀਤ
 ਬਿਨ ਅਰਥਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਪਦਕਾ ਅਪਨੇ ਅਰਥ ਮੈਂ
 ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਅਤੀਤ ਅਭੇ
 ਦ ਵਾਚਨ ਵਾਚਕ ਕਾ ਹੋਵੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਪਦ ਕੇ ਵਾਚਨ ਅੰਗਾਰ
 ਮੈਂ ਮੁਖਕਾ ਦਾ ਹੋਵੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਅੰਗਾਰਕਾ ਵਾਚਕ ਅਗਨਿ ਪਦ ਕੇ ਉਚਾਰਣ
 ਰਣ ਰਿਏ ਤੇ ਬੀ ਮੁਖਕਾ ਦਾ ਹਰੁ ਆਚਾਰਿਏ। ਐ ਪਦ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਤੇ
 ਦਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਅਗਨਿ ਪਦ
 ਦਕਾ ਅੰਗਾਰ ਰੂਪ ਅਰਥ ਮੈਂ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੈ। ਭੇਦ ਹੈ ਯਾ ਤੇ
 ਦਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਐ ਅਭੇਦ ਹੈ ਯਾ ਤੇ ਅਗਨਿ ਪਦ ਤੇ ਜਲ ਆਦਿਕ
 ਨਕੀ ਨਜਾਈਂ ਅੰਗਾਰਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿਕਾ ਅਜੀਭਵ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਅ-
 ਗਨਿ ਪਦਕਾ ਅੰਗਾਰ ਰੂਪ ਅਰਥ ਮੈਂ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਉ-
 ਦਕ, ਬਨ, ਜਲ, ਦਕ, ਜੀਵਨ ਪਦਨ ਕਾ ਪਾਨੀ ਰੂਪ ਅਰਥ ਮੈਂ ਭੇਦ
 ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੈ। ਜੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੋਵੈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਦਕ ਆਦਿਕ ਪਦ
 ਨ ਤੇ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਅਗਨਿ ਆਦਿਕ ਹੈ; ਤਿਨਕੀ ਉਦਕ ਆਦਿਕ
 ਪਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਨੀ ਰੂਪ ਅਰਥਕੀ ਬੀ ਉਦਕ
 ਆਦਿਕ ਪਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੈਗੀ; ਯਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ
 ਐ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਬੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਹੋਵੈ ਤੇ ਮੈਂ
 ਪਾਨੀ ਤੇ ਮੁਖ ਮੈਂ ਸੀਤਲਤਾ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਉਦਕ ਆਦਿਕ ਪਦਨ ਕੇ
 ਉਚਾਰਣ ਤੇ ਬੀ ਮੁਖ ਮੈਂ ਸੀਤਲਤਾਈਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ; ਐ ਪਦਨ
 ਤੇ ਸੀਤਲਤਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ, ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਭੇਦ
 ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੋਵੈ ਤੇ ਦੇਉ ਦੇਖ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵਤ੍ਰੀ
 ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਾਚਨ ਤੇ ਵਾਚਕ ਪਦਨ ਕਾ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇ
 ਦ ਹੈ। ਤਾ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਕੁੰ ਹੀ ਕੁੰਦ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤਾਦਾਤ
 ਮਜ ਸੰਬੰਧ ਕਰੇ ਹੈ; ਐ ਭੇਦ ਭੇਦ ਕਰੇ ਹੈ। ਜੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾ-

ਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧੀ, ਸਰਵ ਪਦਨ ਮੈਂ ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਅਰਥ ਕੀ ਸ
ਕਿਹੈ. ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਜੁਦੀ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸਕਿ ਨਹੀਂ.
ਭੇਦਾਭੇਦ ਮੈਂ ਯਕਿ ਕਹੀ.

ਅਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਹੈ ਹੈ:-

ਅਰਥ ਸੰਕਰਛੰਦ.

ਇਹ ਓ ਅਛਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਯੁੰ ਕਹਤ ਵੇਦ ਅਭੇਦ;
ਪ੍ਰਤਿਵਾਦਿ ਮੈਂ ਪਦ ਅਰਥ ਬਾਹਰਿ ਦੇਖਿ ਯਤ ਇਹ ਭੇਦ.

ਟੀਕਾ:- ਮਾਂਡੂਕਜ ਆਦਿਕ ਵੇਦ ਵਾਕ੍ਯਨ ਮੈਂ "ਓ ਅਛਰ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਹੈ" ਇਹ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਤਹਾ ਵਾਕ੍ਯ ਕਰਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸ
ਰਹ ਕੀ ਰਹਿ ਕਰਤਾ ਓ ਅਛਰ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ. ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਯਾਤੈ
ਓ ਅਛਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ; ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਾਚਕ ਹੈ. ਜੇ ਵਾਚਕ ਵਾਚ
ਕ ਕਾ ਆਪਸ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਵਾਚਕ ਓ ਅਛਰ ਕਾ ਐਸਾ
ਚਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ, ਮਾਂਡੂਕਜ ਆਦਿਕਨ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਹਿਯੈ. ਐ-
"ਓ ਅਛਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ" ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਵਾਚਕ
ਵਾਚਕ ਕੇ ਅਭੇਦ ਮੈਂ ਵੇਦ ਵਚਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਐ ਸਰਵ ਲੋਕ ਕੀ ਪ੍ਰ-
ਤੀਤਿ ਮੈਂ ਵਾਚਕ ਵਾਚਕ ਕਾ ਭੇਦ ਸਿਧ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ ਅਗਨਿ ਆਦਿ
ਕ ਪਦ ਵਾਲੀ ਮੈਂ ਹੈ. ਐ ਅੰਗਾਰ ਆਦਿਕ ਤਿਨ ਕਾ ਅਰਥ ਵਾਲੀ
ਤੈਂ ਬਾਹਰਿ ਚੁਲਿ ਆਦਿਕਨ ਮੈਂ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਓ ਅਛਰ ਰੂਪ ਪਦ ਵਾਲੀ
ਮੈਂ ਹੈ. ਐ ਤਾਕਾ ਅਰਥ ਬ੍ਰਹਮ, ਵਾਲੀ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਵਾਲੀ ਤੈਂ ਬਾ-
ਹਰਿ ਕਹਿਯੈ ਅਪਨੀ ਮਹਿਮਾ ਮੈਂ ਹੈ. ਯਦ੍ਯਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਵਾਚਕ ਹੈ;
ਯਾਤੈ ਵਾਲੀ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀਂ. ਤਥਾਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਵਾਲੀ ਹੈ.
ਐ ਵਾਲੀ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ; ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਲੋਕਨ ਕੁੰ ਪਦ ਵਾਲੀ
ਮੈਂ; ਐ ਅਰਥ ਵਾਲੀ ਤੈਂ ਬਾਹਰਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਪਦ ਕਾ ਐ
ਅਰਥ ਕਾ ਭੇਦ ਲੋਕ ਮੈਂ ਪਸਿਧ ਹੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਵਾਚਕ ਵਾਚਕ

ਭੇਦ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਲੇ ਕਰਕਾ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਅੰਭੇਦ ਮੈਂ ਵੇ-
ਦ ਵਚਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਜਾਂ ਤੈਂ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਮੈਂ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮ
ਮਤ ਸੰਬੰਧ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਿੱਧ ਹੈ.

ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੈਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਮੈਂ ਵੀ ਭੇਦ ਭੇਦ ਤਾਦਾਤਮਤ ਸੰਬੰਧ
ਦਿਖਾਵੇਂ ਹੈ.

ਅਰਥ ਸੰਕਰਸ਼ੇਦ.

ਜੇ ਗੁਣ ਗੁਣੀ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਹੁਜਾਵਿ, ਰਿਯਾ ਅਰੁ ਤਦ੍ਰਾਨ;

ਸੰਬੰਧ ਲਖਿ ਤਾਦਾਤਮਤ ਇਨ ਕੇ, ਕਾਰਨ ਕਾਰਣ ਸਾਨ. ੩੧

ਟੀਕਾ:- ਰੂਪ ਰਸ ਗੰਧ ਆਦਿਕ ਗੁਣ ਹੋਂ, ਤਿਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਗੁ-
ਣੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਰੂਪ ਆਦਿਕਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਭੂਮਿ ਗੁਣੀ ਹੈ.
ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਜੇ ਏਕ ਧਰਮ, ਸੇ ਜਾਤਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹ-
ਵ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਕੇ ਮਾਹਿਰ ਏਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਰ੍ਹ ਸੂਰਮਾ-
ਹਿ ਸੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਰ੍ਹ ਜੀਵਨ ਮਾਹਿਰ ਜੀਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਪੁਰਖਨ ਮੈਂ ਪੁਰਖ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਸਰ੍ਹ ਅਟਨ ਮਾਹਿਰ ਅਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਕੁੰ ਲੋਕ ਮਾਹਿਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ -
ਪਨਾ, ਸੂਰਪਨਾ, ਜੀਵਪਨਾ, ਪੁਰਖਪਨਾ, ਅਟਪਨਾ, ਕਹਿਏ ਹੈ.
ਜੇਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿਕ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਮਾਹਿਰ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁੰਦਾ ਆਦਿਕ-
ਜਾਤਿ ਹੈ. ਜਾਤਿ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਜੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿਕ ਸੇ ਹੁਜਾਵਿ ਕਹਿ
ਏ ਹੈ. ਗਮਨ ਆਗਮਨ ਆਦਿਕ ਰਿਯਾ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਦ੍ਰਾਨ ਕਹਿ
ਏ ਤਿਸ ਹਾਲਾ, ਅਰਥ ਇਹ ਰਿਯਾ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਯ. ਇਤਨੇ ਪਦਾਰਥ
ਨ ਕਾ ਤਾਦਾਤਮਤ ਸੰਬੰਧ ਹੈ; ਇਹ ਲਖਿ ਕਹਿਏ ਜਾਨਿ. ਮੈਂ ਕਾ-
ਰਣ ਕਾਰਨ ਕੁੰ ਸਾਨ, ਕਹਿਏ ਗੁਣ ਗੁਣੀ ਆਦਿਕ ਵਿਖੇ ਮਿਲਾ
ਵ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਇਹ ਹੈ:- ਕਾਰਣ ਕਾਰਨ ਕਾ ਵੀ ਗੁਣ ਗੁਣੀ ਵੀ
ਨ ਜਾਈ ਤਾਦਾਤਮਤ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਗੁਣ ਕਾ ਮੈਂ ਗੁਣੀ ਕਾ ਆਪਸ ਮੈਂ ਤਾਦਾ-
ਤਮਤ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਜਾਤਿ ਕਾ ਮੈਂ ਹੁਜਾਵਿ ਕਾ ਆਪਸ ਮੈਂ ਤਾਦਾਤਮਤ ਸੰ

ਬੰਧ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਰਿਯਾ ਮੈਂ ਰਿਯਾ ਦਾਨ ਕਾ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਕਾਰਣ
ਕਾ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾ ਬੀ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਦਾਤਮਜ ਨਾਮ ਭੇਦ
ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਕਾ ਹੈ।

ਜਲਜਪਿ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਕਾ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾ ਤੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ
ਤਾਦਾਤਮਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾ
ਰਣ ਕਾ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ
ਘਟ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਕੁਲਾਲ, ਵੰਡ ਆਦਿ ਕਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਘਟ
ਰੂਪ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਬੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ
ਮਿਤਿ ਕਾ ਧਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾਰਣ ਕਾ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੈ ਜੇ ਮਿ-
ਤਿ ਕਾ ਧਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਅਤੀਤ ਭਿੰਨ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਮਿਤਿ ਕਾ ਧਿੰਡ ਮੈਂ ਅ-
ਤੀਤ ਭਿੰਨ ਤੇਲ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਬੀ ਉਤਪਤਿ ਨ-
ਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤੇ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਹੈ-
ਵੇ; ਤੇ ਬੀ ਮਿਤਿ ਧਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੇ। ਅਧਿਕ
ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਅਧਨੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਜਾ ਤੇ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾ
ਕਾਰਣ ਤੇ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਹੈ। ਜਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਪੇਛ ਕਾ ਦੇਖ ਨਹੀਂ
ਮੈਂ ਭੇਦ ਹੈ ਜਾ ਤੇ ਅਭੇਦ ਪੇਛ ਕਾ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾ
ਰਣ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਯੁਕਿ ਸਿੰਧ ਹੈ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਉਪਾਦਾਨ
ਤੇ ਕਾਰਣ ਕਾ ਭੇਦ ਭੇਦ ਹੀ ਸਿੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਤਿ ਧਿੰਡ ਹੈ। ਇਹ ਘਟ ਹੈ ਇਸ-
ਰੀਤਿ ਕੀ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮੈਂ ਭੇਦ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਦੇਖੈ ਤੇ ਘਟ
ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰ ਮਿਤਿ ਕਾ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਕੁਛ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਮਿ-
ਤਿ ਕਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜਾ ਤੇ ਅਭੇਦ ਸਿੰਧ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਉ-
ਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।
ਤੇ ਮੈਂ ਗੁਲ ਮੈਂ ਗੁਲੀ ਕਾ ਬੀ ਭੇਦ ਭੇਦ ਹੈ। ਜੇ ਘਟ ਕੇ ਰੂਪ ਕਾ ਘਟ ਮੈਂ
ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਤੇ ਘਟ ਕਾ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਹੈ; ਜੇ ਘਟ
ਘਟ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਤੁ ਸ਼ੁਭ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਰੂਪ ਬੀ ਘਟ

ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ ਗੁਣ ਗੁਣੀ ਕਾ ਅਤੀਤ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤੇ
 ਬੀ ਘਟ ਕਾ ਰੂਪ ਘਟ ਕੇ ਆਸ਼ਿਤ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅਪਨਾ ਆਸ਼-
 ਯ ਆਪ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਗੁਣ ਗੁਣੀ ਕਾ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰ-
 ਬੰਧ ਹੈ; ਇਹ ਯੁਕਤਿ, ਜਾਤਿ ਮੈਂ ਵਜਕਿ ਤਥਾ ਰਿਯਾ ਮੈਂ ਰਿਯਾ ਵਾਲੇ
 ਕੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਜਾਨਨੀ. ਮੈਂ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਜੇ
 ਮਤ ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਬਹੁਤ ਯੁਕਤਿ ਕਰਨੈ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਮੈਂ ਰ
 ਯੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ.

ਅਥ ਭੇਦ ਮਤ ਖੰਡਨ.

ਦੇਹਾ.

ਏਕ ਵਸਤੁ ਕੇ ਏਕ ਮੈਂ, ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਵਿਰੁੱਧ;

ਯੁਕਤਿ ਯੁਕਤ ਯਾ ਤੋਂ ਕਹਤ, ਇਹ ਮਤ ਸਕਲ ਅਸੂਯ.

ਟੀਕਾ:- ਮੈਂ ਭੇਦ ਅਥਵਾ ਅਥ. ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਇਹ ਹੈ:- ਯਦ੍ਯ
 ਪਿ ਏਕ ਘਟ ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਅਭੇਦ ਹੈ; ਮੈਂ ਧਰ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਤਥਾ ਪਿ ਜਾ
 ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਜਾ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਅਭੇਦ ਨ
 ਹੀਂ; ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ, ਏਕ ਵਸਤੁ ਕਾ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਵਿਰੁੱਧ ਕਹਿਯਾ ਹੈ
 ਤਥਾ ਏਕ ਵਸਤੁ ਕਾ ਕਹਿਏ ਘਟ ਕਾ ਹੀ ਅਥਵਾ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਮੈਂ ਧਰ ਮੈਂ
 ਭੇਦ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਜਾ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਹੈ ਤਾ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਜਾ ਮੈਂ ਭੇਦ ਹੈ ਤਾ ਮੈਂ
 ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੋਂ ਏਕ ਵਸਤੁ ਕਾ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਏਕ ਮੈਂ ਵਿ
 ਰੁੱਧ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਆਪਸ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਏਕ ਵਸਤੁ ਮੈਂ ਜਾ ਕਾ
 ਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤਾ ਕਾ ਅਭੇਦ, ਮੈਂ ਜਾ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤਾ ਕਾ ਭੇਦ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ
 ਯਾ ਤੋਂ ਵਾਚਨ ਵਾਚਕ, ਗੁਣ ਗੁਣੀ, ਜਾਤਿ ਵਜਕਿ, ਰਿਯਾ ਰਿਯਾ
 ਵਾਨ, ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਕਾ, ਜੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ
 ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਰਿਯਾ, ਜੇ ਅਸੂਯ ਹੈ.

ਪੁਰਵ ਵਾਚਨ ਵਾਚਕ ਕੇ ਭੇਦ ਭੇਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜੇ ਕਹਿਯਾ :-

“ਹਾਲੀਮੈਂਵਾਚਕ ਮੈਂਬਾਹਰਿਵਾਚਕ, ਜਾਤੈਭੇਦ, ਮੈਂਸੁਤਿਮੈਂਓ ਮੈਂ
ਫਰਬੁਸੁਕਰਜਾਹੈ: ਜਾਤੈਮਭੇਦ” ਤਾਕਾਸਮਾਧਾਨ:-

ਦੇਹਾ.

ਪ੍ਰਲਵਵਰਲ ਅਰੁਬੁਸੁਕੇ ਕਹੀਜੇ ਨੁ ਦੇਦ ਅਭੇਦ;
ਤਾਮੈਂਅਨਜਰਹਸਜਕਛੁ, ਲਖੀਨੁਭੇਦ ਸੁਭੇਦ. ੩੩

ਟੀਕਾ:- ਪ੍ਰਲਵਵਰਲ ਕਹਿਏ ਓ ਅੰਛਰ ਅਰੁਬੁਸੁਕਾਜੇਦੇਦ
ਮੈਂਅਭੇਦ ਕਹੀਜਾਹੈ, ਤਾਦੇਦਵਚਨਕਾਵਾਚਕਵਾਚਕ ਮਭੇਦਮੈਂਤਾਤ
ਪਰਯਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂਤਾਮੈਂਅਨਜਹੀਰਹਸਜਕਹਿਏ ਗੋਪਨ ਅਭਿਪ੍ਰਾ-
ਯਹੈ. ਸੇਭੇਦਕਹਿਏ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯਭੇਦਨੈ ਲਖੀਨਹੀਂ. ਜਹਾਂਓ ਅੰ-
ਛਰਬੁਸੁਕਰਜਾਹੈ, ਤਿਸਵਾਚਕਓ ਅੰਛਰ ਮੈਂਬੁਸੁਕੇ ਅਭੇਦਮੈਂ
ਤਾਤਪਰਯਨਹੀਂਹੈ, ਕਿੰਤੂ“ਓ ਅੰਛਰਕੁੰਬੁਸੁਕਰੁਪਕਰਿਓ ਉਧਾਸ-
ਨਾਕਰੈ; ਇਸ ਅਰਥਮੈਂਤਾਤਪਰਯਨਹੈ. ਉਧਾਸਨਾਜਾਰੀਵਿਧਾਨਕ-
ਰੀਹੈ: ਤਾਉਧਾਸਜਕੇਸ਼ਰੁਪਕਾਇਹਨਿਯਮਨਹੀਂਹੈ:- ਜੇਸੀਉ-
ਧਾਸਨਾ ਵਿਧਾਨ ਕਰੀਹੈ, ਤੇਸਾਹੀਉਧਾਸਜਕਾਸ਼ਰੁਪਹੋਵੈਹੈ, ਕਿ-
ਤੂਜੇਸਾਸ਼ਰੁਕਾਸ਼ਰੁਪਹੈ. ਤਾਕੁੰਭੁਜਾਗਿਕੇ ਅਨਜਸ਼ਰੁਪਕੀਬੀ
ਤਾਕੇਵਿਥੈ ਉਧਾਸਨਾਕਰਿਏਹੈ. ਜੇਸੇਸਾਲਿਗਾਮਅੰਨਰਵਦੇਸ਼ਰ-
ਕੀਵਿਸ਼ੁਰੁਪਅੰਜਿਵਰੁਪਕਰਿਓਉਧਾਸਨਾਕਰੀਹੈ. ਤਹਾਂਸੰਖਚ-
ਕਾਅਦਿਕਸਹਿਤਚਤੁਰਭੁਜਮੁਰਤਿਸਾਲਿਗਾਮਕੀਨਹੀਂਹੈ. ਅੰ-
ਗੰਗਾਭੂਖਿਤਜਟਾਸੂਟਤਮਰੁਚਰਮਕਧਾਲਿਕਾਸਹਿਤ, ਭਦ੍ਰਾ-
ਮੁਦ੍ਰਾਮੈਂਸਰਲਾਗਤਨਕੁੰਡਿਸੂਲਰਹਿਤ ਆਤਮਾਕਾਉਪਦੇਸ਼ਦ-
ਨਹਾਲੀਮੁਰਤਿਨਰਵਦੇਸ਼ਰਕੀਨਹੀਂਹੈ; ਕਿੰਤੂਦੇਨੁੰਡਿਸੂਲਰੁਪਹੈ: ਅੰ-
ਸਾਸ਼ਰੁਕੀਆਗਜਾਤੈਤਿਨਸਿਲਾਰੁਪਕੀਵਿਸ਼ਿਤਾਗਿਕੇਦੇਨੁੰਡਿ-
ਖਿਰਮਤੈਵਿਸ਼ੁਰੁਪਅੰਜਿਵਰੁਪਕੀਉਧਾਸਨਾਕਰਿਏਹੈ, ਜਾਤੈਉ-
ਧਾਸਜਕੇਸ਼ਰੁਪਕੇਆਧੀਨਉਧਾਸਨਾਨਹੀਂਹੋਵੈਹੈ. ਕਿੰਤੂਵਿਧਿਕੇ

ਆਪੀਨਹੈ. ਜੇਸੇ ਸਾਸ਼ਕਾ ਵਚਨ ਦਿਖਾਨ ਕਰੈ, ਤੇਸੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੈ.
 ਜੇਸੇ ਛਾਂਦੇ ਗਜ ਉਪਨਿਖਦ ਮੈਂ ਪੰਚਾਗਨਿ ਦਿਖਾ ਪ੍ਰਕਰਨ ਮੈਂ; ਸ਼ਰ-
 ਗਲੇਕ, ਮੇਘ, ਭੂਮਿ, ਪੁਰਖ, ਸ਼ੀ, ਇਨ ਪਾਂਚ ਪਦਾਰਥਨ ਕੀ ਅਗਨਿ ਰੂ-
 ਪ ਕਰਿ ਕੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀਹੈ. ਐਸੁਯਾ, ਸੇਮ, ਵਰਖੀ, ਅੰਨ, ਦੀਰਯ
 ਇਨ ਪਾਂਚ ਪਦਾਰਥਨ ਕੀ ਪੰਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਆਹੁਤਿ ਰੂਪ ਉਪਾਸਨਾ
 ਕਰੀਹੈ. ਤਹਾਂ ਸ਼ਰਗ ਆਦਿਕ ਅਗਨਿ ਨਹੀਂਹੈ; ਐਸੁਯਾ, ਸੇਮ ਆ-
 ਦਿਕ ਆਹੁਤਿ ਨਹੀਂਹੈ; ਤਥਾ ਪਿਛੇਦ ਕੀ ਆਗਜਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਗਲੇਕਾਦਿ-
 ਕਨ ਕੀ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਤੇ; ਐਸੁਯਾਦਿਕਨ ਕੀ ਆਹੁਤਿ ਰੂਪ ਤੇ ਉਪਾਸ-
 ਨਾ ਕਰਿਏਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਓਂ ਅੰਛਰ ਕੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਉਪਾਸਨਾ
 ਕਰੀਹੈ. ਤਹਾਂ ਓਂ ਅੰਛਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂਹੈ; ਤੇ ਬੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੇ ਉਪਾ-
 ਸਨਾ ਬਨੈਹੈ.

ਉਪਾਸਨਾ ਵਾਚਨ ਮੈਂ ਵਸਤੂ ਕੇ ਅਭੇਦ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਉ-
 ਨ ਵਸਤੂ ਕੀ ਬੀ ਅਭਿਨ ਰੂਪ ਤੇ ਉਪਾਸਨਾ ਹੋਵੈਹੈ. ਐਵਿਚਾਰ ਤੇ ਦੇਖਿ
 ਏਤੋਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾ ਵਾਚਕ ਜੇ ਓਂ ਅੰਛਰ ਹੋਤਾ ਕਾ ਤੇ ਅਧਨੈ ਵਾਚਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਤੇ
 ਅਭੇਦ ਬਨੈ ਬੀਹੈ. ਘਟ ਆਦਿਕ ਅਨਯਦਨ ਕਾ ਅਧਨੈ ਅਧਨੈ
 ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਅਰਥ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਮੈਂ, ਸਰਵ ਨਾਮ ਰੂਪ ਬ੍ਰ-
 ਹ੍ਮ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ; ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਓਂ ਅੰਛਰ ਬੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਕਾ ਨਾ-
 ਮ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ; ਕਲਪਿਤ ਵਸਤੂ ਅਧਿਯਾਨ ਮੈਂ
 ਭਿੰਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਅਧਿਯਾਨ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਵੈਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਓਂ ਅੰਛਰ
 ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਰੂਪ ਹੈ. ਐਘਟ ਆਦਿਕ ਪਦਨ ਕਾ ਜੇ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਅਧਨਾ ਅਰ-
 ਥ ਮੈਂ ਅਧਿਯਾਨ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਵਾਚਨ ਸਹਿਤ ਘਟ ਆਦਿਕ ਪਦ ਬ੍ਰ-
 ਹ੍ਮ ਮੈਂ ਕਲਪਿਤ ਹੈ; ਐ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਤਿਨ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮ ਮੈਂ
 ਤੇ ਸਰਵ ਕਾ ਅਭੇਦ ਬਨੈ ਬੀਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਘਟ ਆਦਿਕ ਪਦਨ ਕਾ
 ਅਧਨੈ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਕਿਸੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬਨੈ ਨਹੀਂ
 ਯਾ ਤੇ ਭੁਟ ਮਤ ਮੈਂ ਵਾਚਨ ਵਾਚਕ ਕਾ ਅਭੇਦ ਅਸੀ ਗਤ ਹੈ. ਐ.

ਕੇਵਲ ਭੇਦ ਜੇ ਦਾਚਨ ਦਾਚਕ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈ: ਤਿਨਕੇ
 ਮਤ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਭੁਟ ਨੈ ਕਹਿ ਜਾ ਹੈ:- ਜੇ ਘਟ ਪਦ ਕਾ ਦਾਚਨ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ
 ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਵਸਤੂ ਰੂਪ ਅ-
 ਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਕਲਸ
 ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਦਾਚਨ ਕੁੰ
 ਬਿਨ ਮਾਨਿਕੇ ਤਾ ਕੀ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਾਨੇਗੇ। ਤੇ ਮੈਂ ਮੈਂ ਘਟ ਪਦ
 ਤੇ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਕਲਸ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ: ਤੇ ਮੈਂ ਅਤੀਤ
 ਬਿਨ ਵਸਤੂ ਕੀ ਬੀ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ। ਇਹ ਦੇਖ ਬੀ ਜੇ
 ਸਾਮਰਥਨ ਅਥਵਾ ਇਛਾ ਰੂਪ ਸਕਿ ਨਹੀਂ ਮਾਨੇ ਤਿਨਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਹੈ। ਜੇ
 ਸਕਿ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ। ਤਿਨਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ। ਕਾਹੇ ਤੇ, ਜੇ ਘਟ ਪਦ
 ਕਾ ਦਾਚਨ ਕਲਸ, ਮੈਂ ਤਾ ਕਾ ਅਦਾਚਨ ਵਸਤੂ ਦਿਕ, ਮੈਂ ਦੇਨ ਘਟ ਪਦ
 ਮੈਂ ਬਿਨ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਘਟ ਪਦ ਮੈਂ ਕਲਸ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਰਨੇ
 ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ; ਮੈਂ ਅਨਜ ਅਰਥ ਕੇ ਗਜਾਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਕਿ ਨਹੀਂ, ਯਾ
 ਤੇ ਘਟ ਪਦ ਤੇ ਕਲਸ ਰੂਪ ਅਰਥ ਤੇ। ਬਿਨ ਅਰਥ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ
 ਨਹੀਂ ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਜਾ ਪਦ ਮੈਂ ਜਿਸ ਅਰਥ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ; ਤਾਹੀ ਅਰ-
 ਥ ਕੀ ਤਿਸ ਪਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਨਜ ਅਰਥ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਯਾ ਤੇ ਦਾ-
 ਚਨ ਦਾਚਕ ਕੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ। ਤਿਨਕਾ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅ-
 ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਬਨੇ ਨਹੀਂ।

ਭੇਦ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਅਪਸ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ
 ਕਾ ਕਾਰਣ ਤੇ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ; ਕੇਵਲ ਭੇਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਭੇ-
 ਦ ਮੈਂ ਜੇ ਦੇਖ ਕਹਿ ਜਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨੈਨਾ ਇਕ ਮੈਂ ਸਕਿ ਵਾਦੀ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਨਹੀਂ
 ਕਾਹੇ ਤੇ, ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਕੇ ਅਤੀਤ ਭੇਦ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਹੈ:- ਜੇ ਮਿਤ ਧਿੰ-
 ਤ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਘਟ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਤੇਲ ਕੀ
 ਬੀ ਮਿਤ ਧਿੰ ਤ ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ। ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਤੇਲ ਕੀ
 ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਤੇ ਅਤੀਤ ਬਿਨ ਘਟ ਕੀ ਬੀ ਮਿਤ ਧਿੰ ਤ

ਮੈਂ ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ.

ਇਹ ਦੇਖ ਨੈਯਾਇਕ ਮਤ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਸਰ੍ਹਵ ਸ੍ਰੁਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਨੈਯਾਇਕ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਕੁੰ ਕਾਰਣ ਮਾਨੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਦੰਡ, ਚਕ੍ਰ ਕੁਲਾਲ, ਕਾਰਣ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਬੀ ਘਟ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਸਰ੍ਹਵ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਜੇ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਘਟ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਮ੍ਰਿਤ ਪਿੰਡ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ; ਅਨ੍ਯ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਲਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਤਿਲਨ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ; ਅਨ੍ਯ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਕਾਰਣਨ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਅਪਨੈ ਅਪਨੈ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ. ਜਿਸ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਹੋਵੇ ਤਿਸ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਤਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਅਨ੍ਯ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਤ ਪਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤ ਪਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤੇ ਲਕੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਤੇ ਲਕਾ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਤਿਲਨ ਮੈਂ ਰਹੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ ਤਿਲਨ ਤੇ ਤੇ ਲਕੀ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਘਟ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਵ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਗਭਾਵ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਕਾ ਅਤ੍ਯੰਤ ਬੇਦ ਮਾਨਨੈ ਤੇ ਨੈਯਾਇਕ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ,

ਸਾਮਰਥਨ ਰੂਪ ਸ੍ਰਿਵਾਦੀ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤ ਪਿੰਡ ਮੈਂ ਘਟ ਕੀ ਸਾਮਰਥਨ ਰੂਪ ਸ੍ਰਿਵਾਦੀ ਹੈ. ਤੇ ਲਕੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਤਿਲਨ ਮੈਂ ਤੇ ਲਕੀ ਸਾਮਰਥਨ ਹੈ; ਘਟ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਘਟ ਕੀ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਮੈਂ ਤੇ ਲਕੀ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਤਿਲਨ ਤੋਂ ਤੇ ਲਕੀ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਘਟ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਕਾ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾ ਅਤ੍ਯੰਤ ਬੇਦ ਮਾਨਨੈ ਮੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਬੇਦਾ ਬੇਦ ਅਸੰਗਤ ਹੈ. ਮੈਂ ਬੇਦ ਮੈਂ ਤਥਾ ਅਬੇਦ ਮੈਂ ਜੇ ਦੇਖ ਬੁਟ ਨੈ ਕਹੈ ਹੈ; ਜੇ ਦੇਨੁ ਪੱਛ ਕੇ ਦੇਖ ਬੁਟ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਅਵਸਯ ਰਹੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਬੁਟ ਨੈ ਬੇਦ ਸਹਿਤ ਅਬੇਦ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਜਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਇਹ ਅਰਥ ਸਿੱਧ ਹੁਆ: - ਕਾਰਣ ਕਾਰ ਯਕਾ ਬੇਦ ਬੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਬੇਦ ਬੀ ਹੈ. ਬੇਦ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਬੇਦ ਪੱਛ ਉਕ੍ਰ ਦੇਖ

ਹੋਵੇਗੀ; ਐਂ ਅਭੇਦ ਹੈ ਯਾ ਤੈਂ ਅਭੇਦ ਪੱਛ ਉਕੁ ਦੇਖ ਹੋਵੇਗੀ. ਜੇ ਮੈਂ ਚੋਰੀ
ਕਾ ਦੇਖ ਐਂ ਲੁੱਤ ਕਾ ਦੇਖ ਜੇ ਏਕ ਏਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁੰ ਕਰੇ ਹੈ; ਜੇ ਏ ਉਹ
ਸਨ ਜਾ ਕੇ ਹੋਵੇ, ਤਾ ਕੇ ਚੋਰੀ ਲੁੱਤ ਦੇ ਨੁਕੇ ਦੇਖ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਗੁਲ ਗੁਲੀ
ਆਦਿ ਕਨ ਕੇ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ਮਾਨ ਨੈ ਤੈਂ ਬੀ, ਭੇਦ ਪੱਛ ਐਂ ਅਭੇਦ ਪੱਛ ਕੇ ਦੇ
ਨੁਕੇ ਦੇਖ ਹੋਵੇਗੀ. ਐਂ ਸਕ੍ਰਿਵਾਦੀ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਭੇਦ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਿਏ
ਤੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਗੁਲੀ ਮੈਂ ਗੁਲ ਕੇ ਧਾਰਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਕ੍ਰਿ ਹੈ; ਅ
ਨਜ ਕੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਭੇਦ ਪੱਛ ਮੈਂ ਜੇ ਦੇਖ ਕਹਾ ਸਾ:- ਘਟ ਕੇ ਰੂਪ
ਦਿਕ ਜੇ ਮੈਂ ਘਟ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਪਟ ਆਦਿ ਕ ਬੀ ਘਟ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਹੈ.
ਰੂਪਾਦਿ ਕਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਪਟ ਆਦਿ ਕ ਬੀ ਘਟ ਮੈਂ ਰਹੇ ਚਾਹਿਏ. ਅ
ਥਵਾ ਪਟ ਆਦਿ ਕਨ ਕੀ ਨਜਾਈ ਰੂਪਾਦਿ ਕ ਬੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਚਾਹਿਏ.
ਜੇ ਦੇਖ ਸਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਤਾ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਹੈ; ਸਕ੍ਰਿਵਾਦੀ ਕੇ ਮਤ
ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਭੇਦ ਮਾਨ ਨੈ ਤੈਂ ਬੀ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਉਲਟਾ ਭੋਟ ਮਤ ਮੈਂ ਭੇਦ ਅਭੇ-
ਦ ਦੇ ਨੇ ਮਾਨ ਨੈ ਤੈਂ ਦੇ ਨੁਕੇ ਦੇਖ, ਉਕੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈਂ ਹੈ. ਐਂ ਭੇਦ ਅਭੇ-
ਦ ਵਿਰੇਧੀ ਧਰਮ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਦੇਖ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਹਜਕ੍ਰਿ ਕਾ ਐਂ ਕ੍ਰਿ-
ਯਾ ਕ੍ਰਿਯਾਵਾਨ ਕਾ ਬੀ ਕੇਵਲ ਭੇਦ ਹੈ. ਤਬਾਧਿ ਹਜਕ੍ਰਿ ਮੈਂ ਜਾਤਿ ਕੇ ਧਾਰ
ਨੇ ਕੀ ਸਕ੍ਰਿ ਹੈ. ਐਂ ਕ੍ਰਿਯਾਵਾਨ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਯਾ ਧਾਰਨੇ ਕੀ ਸਕ੍ਰਿ ਹੈ; ਅਨਜ ਧਾ-
ਰਨੇ ਕੀ ਸਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਪਾਦਾਨ ਐਂ ਕਾਰਨ ਕਾ ਤਬਾ ਗੁ-
ਲ ਗੁਲੀ ਆਦਿ ਕਨ ਕਾ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਅਸੰਗਤ
ਹੈ. ਸਰਵ ਕਾ ਆਪਸ ਮੈਂ ਭੇਦ ਮਾਨ ਨੈ ਮੈਂ ਭੋਟ ਉਕੁ ਦੇਖ ਨ ਕੁੰ ਸਕ੍ਰਿ ਗੁਮੈ
ਹੈ. ਯਦਯਪਿ ਵੇਦਾਂਤ ਸਿੰਧਾਂਤ ਮੈਂ ਬੀ ਕਾਰਨ ਗੁਲ, ਜਾਤਿ, ਕ੍ਰਿਯਾ
ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਗੁਲੀ ਹਜਕ੍ਰਿ ਕ੍ਰਿਯਾਵਾਨ ਤੈਂ ਅਤੰਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ.
ਕਿੰਤੁ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੀ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਿਯਾ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਵੇ-
ਦਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਭੇਦਾ ਭੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਭੇਦ ਐਂ ਅਭੇ-
ਦ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਲ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਰੂਪ ਤਾਦਾਤਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਭੇਦ
ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਲ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਅਭੇਦ ਪੱਛ ਕੇ ਦੇਖ ਨਹੀਂ. ਐਂ ਅਭੇਦ ਮੈਂ ਵਿਲੋ-

ਛੁਟ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਬੇਦ ਪਛ ਕੇ ਦੇਖ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਗਤਿ ਮੈਂ ਬੇਦ ਬੇਦ ਮੈਂ ਦਿਲ
 ਲ ਅਨਿਰਵਚਨੀ ਯਤਾ ਦਾਤ ਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਬੇਦ ਬੇਦ ਰੂਪ ਤਾ-
 ਦਾਤ ਮਜ ਅਸੰਗਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ “ਵਾਚਕ ਵਾਚਕ ਕਾ ਬੇਦ ਬੇਦ ਰੂਪ ਤਾਦਾ-
 ਤ ਮਜ ਸੰਬੰਧ ਹੀ ਸਕਿ ਹੈ.” ਇਹ ਬੁਟ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾ ਪਛ ਸਮੀਚੀ ਨ-
 ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਪਦ ਕੇ ਸੁਨ ਤੇ ਹੀ ਅਰਥ ਕੇ ਗਯਾਨ ਕਰਨੇ ਹੀ ਜੇ ਪਦ ਮੈਂ ਸਾ
 ਮਰਥਕ, ਜੇਈ ਪਦ ਮੈਂ ਸਕਿ ਹੈ. ਇਤੀ ਸਕਿ ਨਿਰੂਪਣ.

ਲੋਛਲਾ ਕੇ ਗਯਾਨ ਮੈਂ ਸਕਤ ਕਾ ਗਯਾਨ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸ-
 ਕਤ ਸੰਬੰਧ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਹੈ, ਸਕਤ ਜਾਨੇ ਬਿਨਾ ਸਕਤ ਸੰਬੰਧ ਰੂ-
 ਪ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਕਤ ਕਾ ਲੋਛਲ ਕਹੇ ਹੈ:-

ਦੇਹਾ.

ਹੈ ਪਦ ਮੈਂ ਜਾ ਅਰਥ ਕੀ, ਸਕਿ ਸਕਤ ਜੇ ਜਾਨਿ;
 ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਪੁਨਿ ਕਹਤ ਤਿਹਿ, ਵਾਚਕ ਪਦ ਹਿ ਧਿਛਾਨਿ.

ਟੀਕਾ:- ਜਾ ਪਦ ਮੈਂ ਜਾ ਅਰਥ ਕੀ ਸਕਿ ਹੋਇ, ਤਾ ਪਦ ਕਾ ਜੇ ਅ-
 ਰਥ ਸਕਤ ਜਾਨਿ. ਮੈਂ ਸਕਤ ਅਰਥ ਕੁੰਹੀ ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਕੀ ਕਹੇ ਹੈ
 ਜੈ ਜੈ ਅਗਨਿ ਪਦ ਮੈਂ ਅੰਗਾਰ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੀ ਸਕਿ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਅਗ-
 ਨਿ ਪਦ ਕਾ ਅੰਗਾਰ ਸਕਤ ਅਰਥ ਮੈਂ ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ
 ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਕਾ ਬੇਧ ਪਦ ਵਾਚਕ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਅਥ ਲੋਛਲਾ ਮੈਂ ਜਹਤੀ ਮਾਦਿਕ ਬੇਦ ਲੋਛਲ.

ਕਹਿਹੁ.

ਸਕਤ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਜੇ ਸੁਰੂਪ ਜਾਨਿ ਲੋਛਲ ਕੇ,
 ਲੋਛਲਾ ਜੇ ਭਾਨ ਸਾ ਕੇ ਲੋਛਲ ਸੁਧਿਛਾਨਿਏ;
 ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਸਾ ਕੇ ਤਾ ਗਿ ਵਾਚਕ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਜਹਾਂ,
 ਹੋਇ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਤਹਾਂ ਜਹਤੀ ਬਖਾਨਿਏ ; ;

ਵਾਚਨ ਯੁਤ ਵਾਚਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਜੁ ਗਯਨ ਹੋਇ,
ਤਹਿ ਠੈਰ ਲੋਛਲਾ ਅਜਹਤਿਹਿ ਮਾਨਿਏ ;
ਏਕ ਵਾਚਨ ਬਾਗੁ ਤਾਗਹਿ ਤਤਹਾਂ ਬਾਗੁ ਤਾਗੁ
ਦੁਜੇ ਨਾਮ ਜਹਤੀ ਅਜਹਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਏ ॥੩੬

ਟੀਕਾ:- ਸਕਤ ਰਹਿਏ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਕਾ ਜੇ ਸੰਬੰਧ ਰਹਿਏ ਮਿ-
ਲਾਧ, ਜੇ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਸਵਰੂਪ ਰਹਿਏ ਲੋਛਲਾ ਜਾਨਿ. ਐਸਾ ਅਰਥ ਕਾ
ਪਦ ਕੀ ਸ਼ਕਤਿ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿੰਤੁ ਲੋਛਲਾ ਮੈਂ ਬਾਨ ਰਹਿਏ ਗਯਾ ਨਹੀਂ
ਹੈ ਜੇ ਪਦ ਕਾ ਲੋਛਲਾ ਅਰਥ ਰਹਿਏ ਹੈ. ਏਕ ਪਾਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਸਵਰੂਪ
ਰਹਿਯਾ. ਅਥ,

ਲੋਛਲਾ ਕੇ ਜਹਤੀ ਮਾਦਿਕ ਤੀਨਿ ਭੇਦਨ ਕੇ ਲੋਛਲਾ ਏਕ ਏਕ ਪਾ-
ਦਨ ਮੈਂ ਕਹੈ ਹੈ:- “ਵਾਚਨ” ਇਤਾਦਿ ਮੈਂ. ਜਹਾਂ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਸੰਪੂਰ-
ਨ ਯਾਗਿ ਕੇ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਇ, ਤਹਾਂ ਜਹਤਿ
ਲੋਛਲਾ ਰਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਨੈ ਕਹਿਯਾ, ਗੰਗਾ ਮੈਂ ਗਾਮ ਹੈ. ਯਾ ਸ਼ਾ-
ਨ ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਪਦ ਕੀ ਤੀਰ ਮੈਂ ਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਕਹੈ ਹੈ. ਗੰਗਾ ਪਦ
ਕਾ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਦੇਵ ਨਦੀ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੈ ਗਾਮ ਕੀ ਸਿ-
ਤਿਕਾ ਅਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਰੇ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਕੁੰ ਯਾਗਿ ਕੇ ਤੀਰ ਵਿਖੈ
ਗੰਗਾ ਪਦ ਕੀ ਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਵਾਚਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਨਾਮ ਲੋਛਲਾ
ਹੈ. ਯਾ ਸ਼ਾਨ ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ ਜੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਾ ਕਾ ਤੀਰ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ
ਸੰਬੰਧ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਗੰਗਾ ਪਦ ਕੇ ਵਾਚਨ ਕਾ ਜੇ ਤੀਰ ਮੈਂ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ
ਐ ਵਾਚਨ ਕਾ ਸਾਰੇ ਕਾ ਯਾਗ ਯਾ ਤੈਂ ਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ.

ਵਾਚਨ ਯੁਤ ਇਤਾਦਿ, ਤਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ ਦਿ-
ਕਾਇ ਹੈ:- ਵਾਚਨ ਯੁਤ ਰਹਿਏ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਸਹਿਤ, ਵਾਚਨ ਕੇ ਸੰਬੰ-
ਧੀ ਕਾ ਜਾਪਦ ਮੈਂ ਗਯਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇ, ਤਾ ਪਦ ਮੈਂ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ
ਮਾਨਿਏ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਨੈ ਕਹਿਯਾ. ਸੇਨ ਪਾਵਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸੇਨ ਪਦ

ਕੀਲਾਲ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਅਜ਼ਾਦਿਓਂ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ ਕਾਹੇਤੈ ਸੇਲ ਨਾਮ
ਲਾਲ ਰੰਗ ਕਾਹੇ. ਯਾਤੈ ਸੇਲ ਪਦਕਾ ਵਾਚਨ ਲਾਲ ਰੰਗਾਹੇ. ਤਾ ਕੇ ਵਲ ਮੈਂ
ਧਾਵਨ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੈ ਸੇਲ ਪਦਕਾ ਵਾਚਨ ਜੇਲ-
ਲ ਰੰਗ, ਤਾ ਸਹਿਤ ਅਜ਼ਾਦਿਓਂ ਸੇਲ ਪਦਕੀ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾਹੇ. (ਬਾਖਾ
ਮੈਂ ਸੇਲ ਕੁੰ ਸੇਨ ਪੜ੍ਹੇ ਹੈ.) ਗੁਣ ਕਾ ਮੈਂ ਗੁਲੀ ਕਾ ਤਾਦਾਤ ਮਜ ਸੰਬੰਧ ਕ-
ਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਲਾਲ ਬੀਰੁਪ ਕਾ ਕੇਦਰੇ ਨੈ ਤੈ ਗੁਣ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਸੇਲ ਪਦਕਾ ਵਾ-
ਚਨ ਜੇਲਾਲ ਗੁਣ, ਤਾ ਕਾ ਗੁਲੀ ਅਜ਼ਾਦਿਓਂ ਸਾਧਿ ਜੇ ਤਾਦਾਤ ਮਜ ਸੰਬੰ-
ਧ. ਜੇਲੋਛਲਾ. ਮੈਂ ਵਾਚਨ ਕਾ ਤਜਾਗ ਨਹੀਂ, ਅਧਿਕ ਕਾ ਗੁਣ. ਯਾ-
ਤੈ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ.

“ਏਕ ਵਾਚਨ” ਇਤਯਾਦਿ ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਮੈਂ ਬਾਗ ਤਜਾਗ ਲੋਛ-
ਲਾ ਬਤਾਵੇ ਹੈ:- ਜਹਾਂ ਪਦਨ ਕੇ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਮਧਜ ਏਕ ਬਾਗ ਕਾ
ਤਜਾਗ ਹੋਵੇ, ਏਕ ਬਾਗ ਕਾ ਗੁਣ ਹੋਵੇ, ਤਹਾਂ ਬਾਗ ਤਜਾਗ ਲੋਛਲਾ
ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਬਾਗ ਤਜਾਗ ਕੁੰਹੀ. ਜਹਤਿ ਅਜਹਤਿ ਲੋਛਲਾ ਬੀਰ
ਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਖੈ ਪਦਾਰਥ ਕੁੰ ਅਨਜ ਦੇਸ ਮੈਂ ਦੇਖਿ ਕੇ ਕਿਸੀ ਨੈ
ਕਹਿਆ “ਸੇ ਇਹ ਹੈ” ਤਹਾਂ ਬਾਗ ਤਜਾਗ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ ਅਤੀਤ
ਕਾਲ ਮੈਂ ਮੈਂ ਅਨਜ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਵਸਤੂ ਕੁੰ “ਸੇ” ਕਹੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਅ-
ਤੀਤ ਕਾਲ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਅਨਜ ਦੇਸ ਸਹਿਤ ਵਸਤੂ, ਸੇ ਪਦਕਾ ਵਾਚਨ
ਅਰਥ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਸਮੀਪ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਤ ਵਸਤੂ ਕੁੰ “ਇ-
ਹ” ਕਹੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਸਮੀਪ ਦੇਸ ਸਹਿਤ ਵ-
ਸਤੂ ਇਹ ਪਦਕਾ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਕਾਲ ਸਹਿਤ ਅਨਜ
ਦੇਸ ਸਹਿਤ ਜੇ ਵਸਤੂ, ਸੇਈ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਸਮੀਪ ਦੇਸ ਸਹਿਤ
ਹੈ. ਇਹ ਸਮੁਦਾਯ ਕਾ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਹੈ. ਜੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ ਅ-
ਤੀਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ, ਤਥਾ ਅਨਜ ਦੇਸ ਕਾ ਮੈਂ
ਸਮੀਪ ਦੇਸ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਦੇਨੁ ਪਦਨ ਮੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਜੇ ਵਾਚਨ
ਬਾਗ ਤਾ ਕੁੰ ਤਜਾਗਿ ਕੇ ਵਸਤੂ ਮਾਤ ਮੈਂ ਦੇਨੁ ਪਦੇ ਕੀ ਬਾਗ ਤਜਾਗ ਲੋਛਲਾ

“ਤੁਮਸਿ” ਮਹਾਵਾਕਜ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਦਿਖਾਵੇ ਨੇ ਕੁੰਤ ਤੁਪਦ ਮੈਂ
ਤੁਪਦ ਕਾਵਾਚਜ ਅਰਥ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ:

ਦੇਹਾ.

ਸਰ੍ਹ ਸਰ੍ਹਿ ਸਰ੍ਹਗਜ ਵਿਬੁ, ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਪਰੋਛ;
ਮਾਈ ਤਤਪਦ ਵਾਚਜ ਸੇ, ਜਾਮੈਂ ਬੰਧ ਨ ਮੋਛ. ੩੬

ਟੀਕਾ:— ਸਰ੍ਹ ਸਰ੍ਹਿ, ਕਹਿਏ ਜਾਮੈਂ ਸਰ੍ਹ ਸਾਮਰਥਜ. ਸਰ੍ਹ-
ਗਜ. ਕਹਿਏ ਸਰ੍ਹ ਵਸਤੁ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਵਿਬੁ ਕਹਿਏ ਵਜਾਧਰ ਈਸ
ਕਹਿਏ ਸਰ੍ਹ ਕਾ ਪੇਰਕ. ਮੈਂ ਸ੍ਰਤੰਤ, ਕਹਿਏ ਕਰਮ ਕੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ
ਮੈਂ ਪਰੋਛ ਕਹਿਏ ਜੀਵ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਾ ਵਿਖਯ ਨਹੀਂ. ਮਾਈ ਕਹਿਏ
ਮਾਯਾ ਜਾ ਕੇ ਅਧੀਨ ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੋਛ ਰਹਿਤ. ਜਾਮੈਂ ਬੰਧ ਹੋਵੇ ਤਾ ਕਾ ਮੋਛ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਮੈਂ ਮੋਛ ਬੀ ਨਹੀਂ. ਇਤ
ਨੇ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਤਤਪਦ ਕਾ ਵਾਚਜ ਅਰਥ ਹੈ.

ਅਸ ਤੁਪਦ ਵਾਚਜ ਨਿਰੁਪਲ.

ਦੇਹਾ.

ਕਹੇ ਧਰਮ ਜੇ ਈਸ ਕੇ, ਸਬ ਤਿਨ ਤੈਂ ਵਿਧਰੀਤ;
ਹੈ ਜਿਹਿ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਤਿਹਿ, ਤੁਪਦ ਵਾਚਜ ਪ੍ਰਤੀਤ. ੩੭

ਟੀਕਾ:— ਜੇ ਈਸ ਕੇ ਧਰਮ ਕਹੇ ਤਿਨ ਤੈਂ ਵਿਧਰੀਤ ਧਰਮ ਜਾਮੈਂ
ਹੋਵੇ, ਜੇ ਜੀਵ ਚੇਤਨ ਤੁਪਦ ਕਾ ਵਾਚਜ: ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਿਏ ਜਾਨ. ਯਾ
ਕਾ ਬਾਹੁ ਇਹ ਹੈ:— ਅਲਪ ਸਰ੍ਹਿ, ਅਲਪ ਗਜ ਪਰਿਛਿੰਨ, ਅਨੀ
ਸਰ੍ਹ ਕਰਮ ਕੇ ਅਧੀਨ, ਅਵਿਦਿਆ ਮੋਹਿਤ, ਮੈਂ ਬੰਧ ਮੋਛ ਵਾਲਾ, ਮੈਂ
ਪ੍ਰਯੋਗ, ਕਾਹੇਤੈਂ, ਅਧਨਾ ਸ੍ਰਰੂਪ ਕਿਸੀ ਕੁੰਧ ਪਰੋਛ ਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਯੋਗੀ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾਚਜ ਧਿ ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਕੁੰਧੀ ਅਧਨਾ ਸ੍ਰਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ; ਤਥਾ
ਧਿ ਈਸ ਸ੍ਰਤੰਤ ਕਾ ਸ੍ਰਰੂਪ ਜੀਵਨ ਕੁੰਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਯਾਤੈਂ ਪਰੋਛ ਕਹਿ

ਏਹੈ. ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੁੰ ਜੀਵ ਈ ਸ੍ਵਰ ਦੇ ਨੇਂ ਜਾਨੈਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਕ
ਹਿਏਹੈ. ਇਤਨੈ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਚੇਤਨ ਹੈ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ ਕਹਿਏਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ ਏਕਤਾ, ਹੈ ਦੇਨੁ ਕੀ ਭਾਨ; ;
ਸੇ ਨ ਬਨੈ ਯਾ ਤੈਂ ਸੁਮਤਿ, ਲੋਛੁਯ ਲੋਛੁਲ ਹਿ ਜਾਨ. ੩੮

ਟੀਕਾ:- ਸਾਮਵੇਦ ਕੇ ਛਾਂਦੋਗਯ ਉਪਨਿਖਦ ਮੈਂ ਉਦਾਲ ਕਮੁਨਿ
ਨੈ ਅਪਨੈ ਪ੍ਰਤੱਯੋਕ ਦੇਤ ਕੇਤੁ ਕੁੰ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ ਈ ਸ੍ਵਰ ਬ-
ਤਾਨ ਕੇ ਕਹਾ:- “ਤ੍ਵੰਮਸਿ.” ਤਾਕਾ ਇਹ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਹੈ:- ਤਤ ਕ-
ਹਿਏ ਜੇ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰਨੈ ਵਾਲਾ; ਸਰਵ ਸ੍ਰਕ੍ਰਿ ਸਰਵ ਗਤਾ
ਆਦਿ ਕ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਈ ਸ੍ਵਰ; ਤੂੰ, ਕਹਿਏ ਤੂੰ ਅਲ੍ਪ ਸ੍ਰਕ੍ਰਿ ਅਲ੍ਪ-
ਪਗਤਾ ਆਦਿ ਕ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਜੀਵ; ਅਸਿ ਕਹਿਏਹੈ. ਇਹਾਂ “ਸੇ
ਤੂੰਹੈ.” ਇਸ ਕਹਨੈ ਤੈਂ ਈ ਸ੍ਵਰ ਜੀਵ ਕੀ ਏਕਤਾ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਸੈਂ ਭਾਨ
ਹੈਹੈ. ਸੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ. ਕਹੈ ਤੈਂ, ਸਰਵ ਸ੍ਰਕ੍ਰਿ ਮੈਂ ਅਲ੍ਪ ਸ੍ਰਕ੍ਰਿ, ਸਰਵ
ਗਤ ਮੈਂ ਅਲ੍ਪ ਗਤ, ਇਥੁ ਮੈਂ ਪਰਿਛਿੰਨ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਮੈਂ ਕਰਮ ਅਧੀਨ
ਪਰੇਛੁ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੱਯੋਕ ਮਾਯਾ ਜਾ ਕੇ ਅਧੀਨ; ਮੈਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਹਿਤ ਏ
ਕਹੈ. ਇਹ ਕਹਨਾ “ਅਗਨਿ ਸੀਤਲ ਹੈ;” ਇਸ ਕਹਨੈ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ.
ਯਾ ਤੈਂਹੈ ਸੁਮਤਿ! ਲੋਛੁਲ ਹੀ ਕਹਿਏ ਲੋਛੁਲਾ ਤੈਂ ਲੋਛੁਯ ਅਰਥ ਜਾਨ
ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਆਦਿ ਦੇਯ ਨਹਿੰ ਸੰਭਵੈ, ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ ਤਾਤ;
ਭਾਗ ਤਾਗ ਯਾ ਤੈਂ ਲਖਹੁ, ਹੈ ਜਾ ਤੈਂ ਕੁਸੁਲਾਤ. ੩੯

ਟੀ:- ਹੇਤਾਤ! ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ ਆਦਿ ਦੇਯ ਕਹਿਏ ਜਗਤਿ ਅਜ
ਹਤਿ ਨਹੀਂ ਸੰਭਵੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਭਾਗ ਤਾਗ ਲੋਛੁਲਾ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ-

ਲਖਹੁ, ਕਹਿਏ ਜਾਨੈ. ਜਾਤੈ ਕੁਸਲਾਤ ਕਹਿਏ ਵਿਰੇਧ ਕਾਥ ਰਿਹਾਰਹੈ.

ਅਬ ਜਗਤਿ ਅਸੰਭਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ.

ਦੇਹਾ.

ਗਜੇਯ ਜੁ ਸਾਢੀ ਬ੍ਰਹਚਿਤ, ਵਾਚਨ ਮਾਹਿੰ ਮੇਲੀਨ;
ਮਾਨੈ ਜਗਤੀ ਲੋਛਲਾ, ਹੈ ਕਹੁ ਗਜੇਯ ਨਹੀਨ. ੪੦

ਟੀਕਾ:- ਸੰਪੁਰਣ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਗਜੇਯ, ਸਾਢੀ ਚੇਤਨ ਮੈ ਬ੍ਰਹਚਿ
ਤ ਕਹਿਏ ਬ੍ਰਹਚੇਤਨ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਢੀ ਚੇਤਨ ਮੈ ਬ੍ਰਹਚੇਤਨ ਤ੍ਰਿਪਦ ਮੈ ਤਤ
ਪਦ ਕੇ ਵਾਚਨ ਮੇਲੀਨ, ਕਹਿਏ ਪ੍ਰਵਿਸ਼੍ਟ ਹੈ. ਮੈ ਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਜਗ
ਹੈ ਤੇ ਤਹਾਂ ਵਾਚਨ ਸੰਪੁਰਣ ਕਾ ਤਾਗ ਕਰਿ ਕੇ, ਵਾਚਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਅ
ਨੁਜ ਯੋਗ ਜਹੈ ਹੈ. ਯਾਤੈ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈ ਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨੈ ਤੇ,
ਵਾਚਨ ਮੈ ਮਾਯਾ ਜੇ ਚੇਤਨ ਤਾ ਮੈ ਨਹੀਨ, ਕਹਿਏ ਅਨੁਜ ਕਹੁ ਗੇ-
ਯ ਹੋਵੈਗਾ. ਚੇਤਨ ਮੈ ਭਿੰਨ ਅਸਤ ਜਨ ਦੋਖ ਰੂਪ ਹੈ, ਤਾ ਕੇ ਜਾਨਨੈ ਤੈ ਪੁਰ
ਖਾਰਥ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈ ਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਨਹੀਂ.

ਅਬ ਅਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਅਸੰਭਵ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ.

ਦੇਹਾ.

ਵਾਚਨਹੁ ਸਾਰੇ ਰਹਤ ਹੈ, ਜਗਾਂ ਅਜਗਤੀ ਮੀਤ;
ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਸਵਿਰੇਧ ਯੁੰ, ਤਜਹੁ ਅਜਗਤੀ ਗੀਤ. ੪੧

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਿਯ. ਜਗਾਂ ਅਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਹੋਵੈ, ਤਹਾਂ
ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਸਾਰੇ ਰਹੈ ਹੈ. ਮੈ ਵਾਚਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਕਾ ਗੁਰੁ ਹੋਵੈ ਹੈ.
ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਮੈ ਅਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਤੇ, ਵਾਚਨ ਅ
ਰਥ ਸਾਰਾ ਹੋਵੈਗਾ. ਮੈ ਵਾਚਨ ਅਰਥ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਮੈ ਸਵਿਰੇਧ
ਕਹਿਏ ਵਿਰੇਧ ਮਹਿਤ ਹੈ. ਵਿਰੇਧ ਦੂਰ ਕਰਨੈ ਕੁ ਲੋਛਲਾ ਮੰਗੀ ਕਾ-
ਰ ਕਰੀ ਹੈ. ਅਜਗਤਿ ਮਾਨੈ ਤੈ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਮੈ ਵਿਰੇਧ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ.

ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਜਹਤੀ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮਹਾ ਵਾਕਯਨ ਮੈਂ ਤਜਹੁ.

ਅਸਭਾਗ ਅਜਾਗ ਲੋਛਲਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਹਾ.

ਅਜਾਗਿ ਵਿਰੇਧੀ ਧਰਮ ਸਬ, ਚੇਤਨ ਸੁਧ ਅਸੰਗ;
ਲਖਹੁ ਲੋਛਲਾ ਤੈਂ ਸੁਮਤਿ, ਭਾਗ ਅਜਾਗ ਇਹ ਅੰਗ.

ਟੀਕਾ:- ਹੇ ਅੰਗ, ਹੇ ਪ੍ਰਿਯ! ਤਤਪਦਕਾ ਵਾਕਯ ਈਸ਼ਵਰ, ਮੈਂ
ਤ੍ਵਪਦਕਾ ਵਾਕਯ ਜੀਵ, ਤਿਨ ਕੇ ਆਪਸ ਮੈਂ ਵਿਰੇਧੀ ਧਰਮ ਅਜਾਗਿ
ਕੇ ਸੁਧ ਅਸੰਗ ਚੇਤਨ ਲੋਛਲਾ ਤੈਂ ਲਖਹੁ. ਇਹ ਭਾਗ ਅਜਾਗ ਲੋਛਲਾ
ਹੈ. ਜਾ ਸਥਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ:- ਈਸ਼ਵਰ ਜੀਵ ਕਾ ਸ਼ਰੂਪ ਅਨੇਕ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਅਵੇਤ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਵਿਵਰਣ ਗੰਥ ਮੈਂ ਅਗਯਾਨ
ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਜੀਵ ਮੈਂ ਬਿੰਬ ਈਸ਼ਵਰ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਯਾਰਣਜ
ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਸੁਧ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਸਹਿਤ ਆਯਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਈਸ਼ਵਰ, ਮੈਂ ਮ-
ਲਿਨ ਸਤ੍ਵਗੁਣ ਸਹਿਤ ਜੇ ਅੰਤਰਰਣ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਕਾਰਣ ਅਵਿ-
ਦ੍ਯਾ ਕਾ ਅੰਸ ਤਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਜੀਵ ਕਹਿਯਾ ਹੈ.

ਯਦ੍ਯਪਿ ਧੰਦਸੀ ਗੰਥ ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਯਾਰਣਜ ਸ਼ਾਮੀਨੈ, ਅੰਤਰ-
ਰਣ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਜੀਵ ਕਹਿਯਾ ਹੈ; ਤਥਾਪਿ ਅੰਤਰਰਣ ਕੇ ਆਭਾਸ ਕੁੰ-
ਜੀਵ ਮਾਨੈ, ਤੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਣ ਰਹੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਜੀਵ ਕਾ ਬੀ-
ਅਭਾਵਹੁ ਆਚਾਹਿਏ. ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਗ੍ਯ ਰੂਪ ਜੀਵ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿ ਮੈਂ ਰਹੇ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ
ਵਿਦ੍ਯਾਰਣਜ ਸ਼ਾਮੀ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਅੰਤਰਰਣ ਰੂਪ ਪ-
ਰਿਣਾ ਮਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਜੇ ਹੋਵੈ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਅੰਸ, ਤਾ ਮੈਂ ਆਭਾਸ ਜੀਵ ਹੈ
ਜੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਅੰਸ ਸੁਖ ਪ੍ਰਿ ਮੈਂ ਬੀ ਰਹੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਗ੍ਯ ਕਾ ਅਭਾ-
ਵ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਆਭਾਸ ਹੀ ਜੀਵ ਈਸ਼ਵਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਆਯਾ ਕਾ
ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਆਯਾ ਸਹਿਤ ਆਭਾਸ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਵਿ-
ਦ੍ਯਾ ਅੰਸ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਠਾਨ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕੇ ਅੰਸ ਸਹਿਤ ਆ-

ਭਾਜੀਵਹੈ. ਈਸ਼ਰਕੀਉਧਾਧਿਮੈਂਜੁੱਧਸਹੁਗਲਹੈ. ਯਾਤੈਂਈਸ਼ਰ
ਮੈਂਸਰਵਸਭਿਸਰਵਗਜਤਾਦਿਕਧਰਮਹੈ. ਮੈਂਜੀਵਕੀਉਧਾਧਿਮੈਂ
ਮਲਿਨਸਹੁਗਲਹੈ. ਯਾਤੈਂਜੀਵਮੈਂਅਲਪਸਭਿਅਲਪਗਜਤਾ-
ਦਿਕਧਰਮਹੈ. ਯਾਕੁੰਆਭਾਸਵਾਦਰਹੈ. ਮੈਂ,

ਵਿਵਰਣਕੇਮਤਮੈਂਯਦ੍ਯਧਿਜੀਵਈਸ਼ਰਦੇਨੂੰਕੀਉਧਾਧਿਏ
ਕਹੀਅਗਯਾਨਹੈ; ਯਾਤੈਂਦੇਨੂੰਅਲਪਗਜਹੁਏਚਾਹਿਏ; ਤਬਾਧਿ
ਜਾਉਧਾਧਿਮੈਂਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਹੋਵੇਤਾਕਾਇਹਜ਼ੁਭਾਵਹੋਵੇਹੈ:- ਪ੍ਰਤਿ-
ਬਿੰਬਮੈਂਅਪਨੇਦੇਖਕਰੇਹੈ, ਬਿੰਬਮੈਂਨਹੀਂ. ਜੇਮੈਂਦਰਪਲਰੂਪਉਧਾ
ਧਿਮੈਂਮੁਖਕਾਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਹੋਵੇਹੈ. ਗੀਵਾਮੈਂਸ਼ਿਤਮੁਖਬਿੰਬਹੈ; ਤਹਾਂਦ
ਰਪਲਰੂਪਉਧਾਧਿਕੇਸੁਯਾਮਪੀਤਲਧਤਾਦਿਕਅਨੇਕਦੇਖਪ੍ਰ-
ਤਿਬਿੰਬਮੈਂਭਾਨਹੋਵੇਹੈ, ਮੈਂਗੀਵਾਮੈਂਸ਼ਿਤਜੇਬਿੰਬਹੈ, ਤਾਮੈਂਭਾਨ
ਹੋਵੇਨਹੀਂ. ਤੇਮੈਂਦਰਪਲਸ਼ਾਨੀਜੇਅਗਯਾਨ, ਤਿਸਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰ
ਬਰੂਪਜੀਵਮੈਂਅਗਯਾਨਕ੍ਰਿਤਅਲਪਗਜਤਾਦਿਕਦੇਖਹੈ; ਮੈਂਬਿੰ-
ਬਰੂਪਈਸ਼ਰਮੈਂਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ, ਈਸ਼ਰਮੈਂਸਰਵਗਜਤਾਦਿਕਹੈ; ਮੈਂ
ਜੀਵਮੈਂਅਲਪਗਜਤਾਦਿਕਹੈ;

ਆਭਾਸਮੈਂਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਕਾਇਤਨਾਭੇਦਹੈ:- ਆਭਾਸਧੋਛ
ਮੈਂਤੇਆਭਾਸਮਿਥਜਾਹੈ. ਮੈਂਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਵਾਦਮੈਂਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਮਿਥਜਾ
ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁਸਤ੍ਯਹੈ. ਕਾਹੇਤੈਂਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਵਾਦੀਕਾਇਹਸਿਧਾਂਤਹੈ:-
ਦਰਪਲਮੈਂਜੇਮੁਖਕਾਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਹੈ, ਜੇਮੁਖਕੀਛਾਯਾਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ-
ਤੈਂਛਾਯਾਕਾਇਹਜ਼ੁਭਾਵਹੈ:- ਜਿਸਦਿਸ਼ਾਮੈਂਛਾਯਾਵਾਨਕੇਮੁਖ
ਮੈਂਪ੍ਰਿਯੁਹੋਵੇ, ਉਸਦਿਸ਼ਾਮੈਂਛਾਯਾਕੇਮੁਖਮੈਂਪ੍ਰਿਯੁਹੋਵੇਹੈ. ਮੈਂਦ
ਰਪਲਕੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਕੇਮੁਖ, ਪੀਠਿ, ਬਿੰਬਮੈਂਦਿਧਰੀਤਿਹੋਵੇਹੈ. ਯਾ
ਤੈਂਦਰਪਲਮੈਂਛਾਯਾਰੂਪਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁਦਰਪਲਕੁੰਦਿਖਯ
ਕਰਨੈਵਾਜੈ, ਨੇਤ੍ਰਦੁਆਰਾਨਿਕਸਿਜੇਅੰਤਰਰਲਕੀਦ੍ਰਿਤਿ, ਜੇਦਰ
ਪਲਕੁੰਦਿਖਯਕਰਿਕੇਤਤਕਾਲਹੀਦਰਪਲਮੈਂਨਿਦ੍ਰਿਤਿਹੋਇਕੇ.

ਗੀਵਾ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਮੁਖ ਕੁੰ ਵਿਖਯ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕੁਮਲ ਕੇਵੇਗ ਮੈਂ ਅਲਾਤ
 ਕਾਚ ਕੁਤਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਚਕ੍ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਦਰਪਣ ਮੈਂ ਮੁਖ ਕੇ ਵਿਖ-
 ਯ ਕਰਨੈ ਮੈਂ, ਵਿਤਿ ਕੇਵੇਗ ਤੇ ਮੁਖ ਦਰਪਣ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਕੁਤਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ
 ਮੁਖ ਗੀਵਾ ਵਿਖੈ ਗੀ ਸ੍ਵਿਤ ਹੈ. ਦਰਪਣ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਛਾਯਾ ਬੀ ਨਹੀਂ
 ਵਿਤਿ ਕੇਵੇਗ ਮੈਂ ਜੇ ਦਰਪਣ ਮੈਂ ਮੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ, ਮੇਈ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ ਇ
 ਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦਰਪਣ ਕੁਧ ਉਧਾਧਿਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ, ਗੀਵਾ ਮੈਂ ਸ੍ਵਿਤ ਮੁਖ
 ਹੀ ਬਿੰਬ ਕੁਧ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕੁਧ ਕੁਤਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਬਿੰਬ ਪ੍ਰ-
 ਤਿਬਿੰਬ ਕੁਤਾਨ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਗਨਾਨ ਕੁਧ ਉਧਾਧਿਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਅ
 ਸੰਗਠੇਤਨ ਮੈਂ ਬਿੰਬ ਸ਼ਾਨੀ ਈ ਫ਼ਰਕਾਵ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸ਼ਾਨੀ ਜੀਵ
 ਕਾਵ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮੈਂ ਈ ਫ਼ਰਕਾ ਜੀਵਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ
 ਅਗਨਾਨ ਤੇ ਸੰਗਠੇਤਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ, ਮੇਈ ਅਗਨਾਨ ਮੈਂ
 ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਬਿੰਬ ਪਨਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਪਨਾ ਤੇ ਮਿਥਕਾ
 ਹੈ. ਮੈਂ ਫ਼ਰਕਾ ਮੈਂ ਬਿੰਬ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਬਿੰਬ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕਾ
 ਫ਼ਰਕਾ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਖੈ ਤੇ ਮੁਖ ਹੈ. ਮੈਂ ਦਰਪਣ ਵਿਖੈ ਚੇਤਨ ਹੈ ਮੈਂ ਮੁ-
 ਖ ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਸਤ੍ਯ ਹੈ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਕੁੰ ਫ਼ਰਕਾ ਤੇ ਸਤ੍ਯ ਹੈ
 ਨੇ ਤੇ ਸਤ੍ਯ ਕਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਭਾਸ ਕਾ ਫ਼ਰਕਾ ਛਾਯਾ ਮਾਨੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਮਿ-
 ਥਕਾ ਹੈ. ਇਹ ਅਭਾਸ ਦਾਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦਾਦ ਕਾ ਤੇ ਦਰ ਹੈ. ਮੈਂ

ਕਿਤਨੇ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਸੁਧ ਸਤ੍ਯ ਗੁਣ ਸਹਿਤ ਮਾਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ
 ਈ ਫ਼ਰਕਾ ਕਹਿਏ ਹੈ, ਮੈਂ ਮਲਿਨ ਸਤ੍ਯ ਗੁਣ ਸਹਿਤ ਅੰਤ ਕਰਕੁ ਕਾ ਉ-
 ਪਾਦਾਨ ਅਵਿਸ਼ਾਕੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਨ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਯਾ ਕੁੰ ਅ
 ਵੇਦੇਦਾਦ ਕਹੈ ਹੈ. ਸਰਵਹੀ ਵੇਦਾਂਤ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਾ ਅਵੈਤ ਅਭਾਸ ਕਾ
 ਜਨਾਵਨੈ ਕੁੰ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਜੈਨ ਸੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਾ ਤੇ ਜਿਗਤਾ ਸੁਕੁੰ ਬੰਧ ਹੈ
 ਮੇਈ ਤਾ ਕੁੰ ਸਮੀਚੀਨ ਹੈ. ਤਥਾ ਪਿਛਾ ਕਜ ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਹ-
 ਸ਼ੀ ਮੈਂ ਕਾਸ਼ਯਕਾਰਨੈ ਅਭਾਸ ਦਾਦ ਹੀ ਲਿਖਕਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਅਭਾਸ
 ਦਾਦ ਹੀ ਮੁਖ ਹੈ. ਤਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਅਭਾਸ, ਮੈਂ

ਮਾਯਾਕਾ ਮਧਿਯਾਨ ਜੇਢੇਤਨ, ਜੇਸਰਹ ਸ੍ਰਿਸਰਹ ਗਤਾਦਿਕ
 ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਈਸ਼ਰ ਹੈ; ਜੇਈਤਤ ਪਦਕਾ ਵਾਚਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਜਾਇ ਮ-
 ਵਿਦਯਾ ਤਾਮੈਂ ਮਾਭਾਸ, ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਮਧਿਯਾਨ ਜੇਢੇਤਨ ਮਲ੍ਧ ਸ੍ਰਿ-
 ਮਲ੍ਧ ਗਤਾਦਿਕ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਜੀਵ ਹੈ; ਜੇਈ ਪਦਕਾ ਵਾਚਜ ਹੈ ਤਿ
 ਨਦੇਨੂੰ ਕੀ "ਤ੍ਵਮਸਿ" ਵਾਕ੍ਯ ਨੇ ਏਕਤਾ ਬੈਧਨ ਕਰੀ; ਮੈਂ ਬਨੈ ਨਹੀਂ।
 ਯਾਤੈਂ ਮਾਭਾਸ ਸਹਿਤ ਮਾਯਾ ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਰ੍ਹਿਤ ਸਰਹ ਸ੍ਰਿਸਰਹ-
 ਗਤਾਦਿਕ ਧਰਮ; ਇਤਨੈ ਵਾਚਜ ਭਾਗੁੰ ਯਾਗਿਕੇ ਚੇਤਨ ਭਾਗਾਦਿ
 ਥੈ ਤਤ ਪਦਕੀ ਭਾਗ ਯਾਗ ਲੋਛਲਾ ਤੈਂ ਮੈਂ ਮਾਭਾਸ ਸਹਿਤ ਮਵਿਦਯਾ
 ਮੈਂ ਮੈਂ ਮਵਿਦਯਾ ਰ੍ਹਿਤ ਮਲ੍ਧ ਸ੍ਰਿ ਮਲ੍ਧ ਗਤਾਦਿਕ ਧਰਮ
 ਜੇਈ ਪਦਕਾ ਵਾਚਜ ਭਾਗ ਤਾਨੂੰ ਯਾਗਿਕੇ ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਮੈਂ ਤ੍ਵ ਪਦਕੀ-
 ਭਾਗ ਯਾਗ ਲੋਛਲਾ। ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ

ਭਾਗ ਯਾਗ ਲੋਛਲਾ ਤੈਂ, ਈਸ਼ਰ ਮੈਂ ਜੀਵ ਕੇ ਸਰੂਪ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ
 ਜੇਢੇਤਨ ਭਾਗ; ਤਿਨ ਕੀ ਏਕਤਾ "ਤ੍ਵਮਸਿ" ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਬੈਧਨ ਕ
 ਰੈ ਹੈ। ਤੈਂ ਮੈਂ "ਅਯੰ ਮਾਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ" ਇਸ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ ਮਾਤਮਾ ਪ
 ਦਕਾ ਜੀਵ ਵਾਚਜ ਹੈ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਪਦਕਾ ਈਸ਼ਰ ਵਾਚਜ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਪਦ
 ਕਾ ਸੁਧ ਵਾਚਜ ਨਹੀਂ, ਈਸ਼ਰ ਹੀ ਵਾਚਜ ਹੈ; ਇਹ ਚਤੁਰਥ ਤਰੀਗ ਮੈਂ
 ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਿ ਮਾਏ ਹੈ। ਪੁਰੁਸ਼ ਕੀ ਨਜਾਈ ਦੇਨੂੰ ਪਦਨ ਕੀ ਲੋਛ-
 ਲਾ ਹੈ। ਲੋਛਲਾ ਮਰੁਥ ਪਰੋਛ ਨਹੀਂ; ਇਸ ਮਰੁਥ ਕੁੰ ਜਨਾਵਨੈ ਕੁੰ ਮ
 ਯੰ ਪਦ ਹੈ। ਅਯੰ ਕਹਿਏ ਸਬ ਕੇ ਅਪਰੋਛ ਮਾਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਇਹ
 ਵਾਕ੍ਯ ਕਾ ਮਰੁਥ ਹੈ। "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਿ" ਇਸ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ
 ਅਹੰ ਪਦਕਾ ਜੀਵ ਵਾਚਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਪਦਕਾ ਈਸ਼ਰ ਵਾਚਜ ਹੈ। ਦੇ
 ਨੈਂ ਪਦਨ ਕੀ ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ। "ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੁ" ਇਹ ਵਾਕ੍ਯ
 ਕਾ ਮਰੁਥ ਹੈ। "ਪ੍ਰਗਯਾਨ ਮਾਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ" ਇਸ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਮੈਂ
 ਪ੍ਰਗਯਾਨ ਪਦਕਾ ਜੀਵ ਵਾਚਜ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਪਦਕਾ ਈਸ਼ਰ ਹੈ; ਪੁਰੁਸ਼
 ਕੀ ਨਜਾਈ ਲੋਛਲਾ। ਲੋਛਲਾ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾਤਮਾ, ਜੇ ਮਾਨੰਦ ਗੁਣ ਵਾ

ਲਾ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ; ਇਸ ਅਰਥ ਕੇ ਜਨਾਵਨੇ ਕੁੰ ਆਨੰਦ
 ਪਦ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਸੈਂ ਅਭਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਕ ਜ ਕਾ
 ਅਰਥ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਮਹਾ ਵਾਕ ਜਨ ਮੈਂ ਬਾਗ ਅਜਾਗ ਲੋਛਲਾ ਹੈ; ਤੈਸੇ ਅ-
 ਨੰਦ ਵਾਕ ਜਨ ਮੈਂ ਸਤੁ ਗਜਾਨ ਆਨੰਦ ਪਦ ਬੀ, ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਬਾਗ ਅ-
 ਗ ਲੋਛਲਾ ਮੈਂ ਹੀ ਬੋਧ ਨ ਕਰੈ ਹੈ; ਸਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਸੁੰਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ
 ਸੀ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਸਿੰਧਾਂਤ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਰੇ ਪਦ ਵਿਸਿਸ਼ਟ
 ਕੇ ਵਾਚਨ ਹੈ, ਐਸੇ ਸੁੰਧ ਕੇ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਮਾਯਾ ਕੀ ਆਪੇਂਡਿਕ ਸਤੁ ਜਤਾ, ਐ
 ਚੇਤਨ ਕੀ ਨਿਰਪੇਂਡਿਕ ਸਤੁ ਜਤਾ ਮਿਲੀ ਹੁਈ ਸਤੁ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ ਹੈ
 ਨਿਰਪੇਂਡਿਕ ਸਤੁ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਬੋਧਿ ਵਿਤਿ ਰੂਪ ਗਜਾਨ ਐਸੇ ਜੀ ਪ੍ਰਕਾ
 ਸ ਗਜਾਨ, ਦੇਨੁ ਮਿਲੈ ਤੈਂ ਗਜਾਨ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ, ਐਸੇ ਜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਗ ਲੋਛਲਾ, ਵਿਖਾਸ ਸੰਬੰਧ ਜਨਨ ਸੁਖਾ ਕਾਰ ਸਾਹਿਕ ਅੰਤ ਕਰਨ
 ਕੀ ਵਿਤਿ, ਐਸੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਆਪਦ ਸ਼ਰੂਪ ਸੁਖ; ਦੇਨੁ ਮਿਲੈ
 ਆਨੰਦ ਪਦ ਕਾ ਵਾਚਨ; ਐਸੇ ਵਿਤਿ ਬਾਗ ਕੁੰ ਅਜਾਗਿ ਕੇ ਸ਼ਰੂਪ ਬ੍ਰਾ-
 ਗ ਲੋਛਲਾ ਇਸ ਗੀਤਿ ਸੈਂ ਸਰਵ ਪਦਨ ਕੀ ਸੁੰਧ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ; ਸੰਛੇਪ
 ਸਾਰੀ ਰਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ.

ਅਥ ਉਕੁ ਅਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹ.

ਕਵਿਤ੍ਰ.

ਗੰਗਾ ਮੈਂ ਗਾਮ ਜਗਤਿ ਲੋਛਲਾ ਯਾ ਠੈਰ ਲਖਿ,
 ਮੈਨ ਪਾਵੈ ਲੋਛਲਾ ਅਜਗਤਿ ਜਨਾਇਏ;
 “ਮੋਈ ਇਹ ਵਸੁ” ਇਹਾਂ ਲੋਛਲਾ ਹੈ ਬਾਗ ਅਜਾਗ,
 ਦੂਜੇ ਨਾਮ ਜਗਤਿ ਅਜਗਤਿ ਸੁਨਾਇਏ ;
 “ਤ੍ਵੰ ਮਸਿ” ਆਦਿ ਮਹਾ ਵਾਕ ਜਨ ਮੈਂ ਬਾਗ ਅਜਾਗ,
 ਲੋਛਲਾ ਨ ਜਗਤਿ ਅਜਗਤਿ ਬਤਾਇਏ ;

ਬ੍ਰਹਮਾਹੁਪਦਕੋਨ ਵਾਚਨ ਯੁੰ ਬਖਾਨੈ ਵੇਦ,
 ਯਾਤੈ ਸਰ੍ਵ ਪਦਨ ਮੈਂ ਰੀਤਿ ਯੁੰ ਲਖਾਇਏ. ੪੩
 ਮਾਯਾ ਮਾਹਿ ਸਤ੍ਯਤਾ ਸੁ ਮੈਰ ਬਾਂਤਿ ਬਾਖਿਯਤ,
 ਬ੍ਰਹਮਾਹਿ ਸਤ੍ਯਤਾ ਸੁ ਮੈਰ ਬਾਂਤਿ ਬਾਖਿਏ;
 ਦੇਵੁ ਮਿਲਿ ਸਤ੍ਯ ਪਦ ਵਾਚਨ ਮੁਨਿ ਬਾਖਤਹੇ,
 ਬ੍ਰਹਮਾਹਿ ਸਤ੍ਯਤਾ ਸੁ ਲੋਛਨ ਬਾਗ ਗਾਖਿਏ;
 ਬੋਧਿ ਦ੍ਰਿਤਿ ਮੈ ਬਿਤਹੈ ਮਿਲੇਗਨ ਪਦ ਵਾਚਨ,
 ਸੰਵਿਤ ਸਰ੍ਵ ਪਦ ਲੋਛਨ ਬੋਧਿ ਦ੍ਰਿਤਿ ਨਾਖਿਏ;
 ਮਾਤਮ ਮੈਂ ਵਿਖੈ ਕੇ ਸੁਖ ਵਾਚਨ ਪਦ ਮਾਨੰਦਕੇ,
 ਵਿਖੈ ਸੁਖ ਯਾਗਿ ਮਾਤਮ ਸੁਖ ਲੋਛਨ ਮਾਖਿਏ. ੪੪

ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਦੂਰਿ ਕਰਨੈ ਕੁੰ. ਦੇਨੁ ਪਦਨ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ ਮੈਂ
 ਰੀ ਕਾਰ ਕਰੀ. ਤਹਾਂ ਕੋਈ ਕਹੈ ਹੈ:- ਏਕ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ ਮੈਂ ਰੀ ਕਾਰ-
 ਕਿਏ ਮੈਂ ਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ; ਦੇਨ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ ਮਾਨਨੈ ਕਾਧ
 ਯੋਜਨ ਨਹੀਂ.

ਦੇਹਾ.

ਏਕਹਿ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ, ਮਾਨੈ ਨਹੀਂ ਵਿਰੋਧ;
 ਦੇਨ ਪਦਨ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ, ਨਿਛਲ ਕਹਤ ਸੁਬੋਧ. ੪੫
 ਟੀਕਾ:- ਸੁਬੋਧ ਕਹਿਏ ਸੁਗਤ. ਦੇਨ ਪਦਨ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ ਨਿ-
 ਛਲ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਕਾਹੇਤੈ ਏਕਹੀ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਨਾ ਮਾਨਨੈ ਤੈਂ ਵਿਰੋਧ ਦੂਰ
 ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਬਾਹੁ ਇਹ ਹੈ:- ਯਦ੍ਯਪਿ ਸਰ੍ਵਗਤਾ ਦਿਕ
 ਵਿਸ਼ਿਸ਼੍ਟਰੀ ਮਲਧਗਤਾ ਦਿ ਵਿਸ਼ਿਸ਼੍ਟ ਕੇ ਸਾਧ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਬ
 ਨੈ ਹੈ; ਤਥਾਪਿ ਏਕ ਪਦ ਕਾਲੋਛਨ ਮੈਂ ਸੁੰਧ, ਤਾਰੀ ਵਿਸ਼ਿਸ਼੍ਟ ਕੇ ਸਾ-

ਬਿਏਕਤਾ ਬਨੈ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜੇ ਮੈਂ “ਸੁਦ੍ਰੁ ਮਨੁਖਜ. ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ;” ਇਸ
 ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਦ੍ਰੁ ਯਰਮ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮਨੁਖਜ ਕੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਯਰਮ ਵਿਸ਼ਿ
 ਸ਼ਟ੍ਰੇ ਸਾਧਿ, ਏਕਤਾ ਕਰਨਾ ਹਿਰੇਯ ਹੈ. ਮੈਂ “ਮਨੁਖਜ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ;” ਇ
 ਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਦ੍ਰੁ ਯਰਮ ਰਹਿਤ ਸੁਯ ਮਨੁਖਜ ਕੁੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੁ ਵਿਸ਼ਿ-
 ਸ਼ਟ੍ਰਾ ਕਰਨੈ ਮੈਂ ਹਿਰੇਯ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਲ੍ਧ ਗਜਤਾਦਿ ਯਰਮ ਵਿਸ਼ਿ-
 ਸ਼ਟ੍ਰੇ ਤਨ ਕੀ, ਮੈਂ ਸਰ੍ਵਗਜਤਾਦਿ ਯਰਮ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕੀ ਏਕਤਾ ਹਿਰੇਯ
 ਬੀ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਜੀਵ ਹਾਚਕ ਪਦ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰਾਚਕ ਕੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਲ-
 ਛਲਾ ਕਰਿ ਕੇ ਚੇਤਨ ਮਾਤ੍ਰ ਕੀ ਸਰ੍ਵਗਜਤਾਦਿ ਯਰਮ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ੍ਰੇ ਸਾ
 ਧਿ, ਹਾ ਅਲ੍ਧ ਗਜਤਾਦਿ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ੍ਰੇ ਸਾਧਿ, ਏਕਤਾ ਕਰਨੈ ਮੈਂ ਹਿ-
 ਰੇਯ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਦੇ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨਨੈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਖੁਕ੍ਰਿ ਨਹੀਂ.

ਸਮਾਧਾਨ.

ਕਹਿਤ੍ਰ.

ਲੋਛਲਾ ਜੇ ਕਹੈ ਏਕ ਪਦ ਮਾਂਹਿ ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ,
 ਧੁੰਛਿ ਦੇਖ ਪਦਨ ਮੈਂ ਕੋਨ ਮੈਂ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ;
 ਪ੍ਰਥਮ ਹਾ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਮੈਂ ਕਹੈ ਤਾਹਿ ਭਾਖਿ ਇਹ;
 ਹਾਕ੍ਸ਼ਨ ਕੋ ਹੋਇਗੇ ਹਿਰੇਯ ਮੁੜ ਲੋਛਲਾ ;
 ਤੀਨਿ ਹਾਕ੍ਸ਼ ਮਯਜ ਜੀਵ ਹਾਚਕ ਪ੍ਰਥਮ ਪਦ,
 “ਤ੍ਵੰਮਸਿ” ਯਾ ਮੈਂ ਮਾਦਿ ਪਦ ਈਸ਼ ਲੋਛਲਾ;
 ਪ੍ਰਥਮ ਹਾ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਕੋਨੇ ਮਨਹੀਂ ਬਨੈ ਯਾ ਤੈਂ,
 ਬਾਖਤ ਹੈ ਪਦਨ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਜੁਲੋਛਲਾ. ੪੬

ਦੀਕਾ:- ਜੇ ਏਕ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੈ ਤਾ ਕੁੰ ਇਹ ਧੁੰ-
 ਛਿ:- ਦੇਨੁ ਪਦਨ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕੋਨ ਮੈਂ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਹੈ, ਸ
 ਰ੍ਵਮਹਾ ਹਾਕ੍ਸ਼ਨ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਮੈਂ ਨਹੀਂ

ਯਦੁ, ਦ੍ਰਿਤੀਯਧਰਮੈਂਲੋਛਲਾਸਰਵਵਾਕ੍ਯਨਮੈਂਹੈ: ਪ੍ਰਸਮਧਰਮੈਂ
 ਨਹੀਂਤਾਕੁੰਹੇਸਿਖਜ! ਇਹਭਾਖੁ:- ਹੇਮੁਨੁਲੋਛਲ! ਪ੍ਰਸਮਵਾਦ੍ਰਿਤੀ
 ਯਧਰਮੈਂਜੈਨੇਮੈਂਲੋਛਲਾਸਰਵਵਾਕ੍ਯਨਮੈਂਮਾਨੈ; ਤੈਵਾਕ੍ਯਨਕਾ
 ਪਰਯਰਵਿਰੋਧਹੋਵੇਗਾ. ਕਾਹੇਤੈ, ਤੀਨਵਾਕ੍ਯਮਯਜਕਹਿਏ, "ਅਹੰ
 ਬ੍ਰਹਮਸਿ," "ਪ੍ਰਗਯਾਨਮਾਨੰਦਬ੍ਰਹ," "ਅਲਪਯਗਤਤਾਦਿਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਸੰਸਾਰੀ
 ਤੀਨਵਾਕ੍ਯਨਮੈਂਜੀਵਵਾਚਕਧਰਮਪ੍ਰਸਮਕਹਿਏਪੁਰਵਹੈ. ਮੈਂ "ਤ੍ਵੰ-
 ਹ੍ਰਮਸਿ," ਯਾਵਾਕ੍ਯਮੈਂਆਦਿਧਰਮਕਹਿਏ, ਪ੍ਰਸਮਧਰਮਈਸਲੋਛ
 ਲਕਹਿਏ, ਈਸ਼ਵਰਕਾਬੋਧਕਹੈ. ਜੇਪੁਰਵਧਰਮੈਂਲੋਛਲਾਸਾਧਿਮਾ
 ਨੈਤੈਤੀਨਵਾਕ੍ਯਨਕਾਤੈਇਹ ਅਰਥਹੋਵੇਗਾ:- ਚੇਤਨ ਸਰਵਗਤ-
 ਤਾਦਿਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਅਸੰਸਾਰੀਈਸ਼ਵਰਕੁਧਹੈ. ਮੈਂ "ਤ੍ਵੰਹ੍ਰਮਸਿ" ਵਾਕ੍ਯ
 ਕਾਇਹ ਅਰਥਹੋਵੇਗਾ:- ਚੇਤਨ ਅਲਪਯਗਤਤਾਦਿਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਸੰਸਾ-
 ਰੀਜੀਵਕੁਧਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਤੀਨਵਾਕ੍ਯਨਮੈਂਪੁਰਵਜੀਵਵਾਚਕਧਰਮ
 ਤਾਕੀਚੇਤਨਭਾਗਮੈਂਲੋਛਲਾ ਮੈਂਦ੍ਰਿਤੀਯਜੇਈਸ਼ਵਰਵਾਚਕਧਰਮ: ਤਾ
 ਕੇਵਾਚਯਧਰਮਕਾਗ੍ਰਹਣ ਮੈਂ "ਤ੍ਵੰਹ੍ਰਮਸਿ" ਮੈਂਆਦਿਈਸ਼ਵਾਚਕਧਰਮ
 ਤਾਕੀਚੇਤਨਭਾਗਮੈਂਲੋਛਲਾ, ਮੈਂਦ੍ਰਿਤੀਯਜੀਵਵਾਚਕਧਰਮਤਾਕੇਵਾ
 ਚਯਕਾਗ੍ਰਹਣ ਇਸਰੀਤਿਮੈਂਲੋਛਲਾ ਕਾਨੇਮਕਰੈ. ਤੈਵਾਕ੍ਯਨਕਾਪ-
 ਰਯਰਵਿਰੋਧਹੋਵੇਗਾ. ਤੈਸੇਸਰਵਵਾਕ੍ਯਨਕੇ ਦ੍ਰਿਤੀਯਧਰਮਕਹਿਏ
 ਅਗਿਲੇਧਰਮੈਂਲੋਛਲਾਮਾਨੈ; ਤੈਤੀਨਵਾਕ੍ਯਨਮੈਂਪੁਰਵਜੇਜੀਵ
 ਧਰਮ, ਤਾਕੇਵਾਚਯਕਾਗ੍ਰਹਣ; ਮੈਂਉਤਰਈਸ਼ਧਰਮਕੀਚੇਤਨਭਾਗ
 ਮੈਂਲੋਛਲਾ, ਯਾਤੈ ਅਲਪਯਗਤਤਾਦਿਧਰਮਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਚੇਤਨਹੈ, ਇ
 ਹਤੀਨਵਾਕ੍ਯਨਕਾਅਰਥਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ "ਤ੍ਵੰਹ੍ਰਮਸਿ" ਮੈਂਆਦਿਈ
 ਸਧਰਮ, ਤਾਕੇਵਾਚਯਕਾਗ੍ਰਹਣ ਮੈਂਦ੍ਰਿਤੀਯਜੀਵਧਰਮਕੀਚੇਤਨਭਾਗ
 ਮੈਂਲੋਛਲਾ. ਯਾਤੈਸਰਵਗਤਤਾਦਿਧਰਮਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਚੇਤਨਹੈ; ਇਹ
 "ਤ੍ਵੰਹ੍ਰਮਸਿ" ਕਾਅਰਥਹੋਨੈਤੈਪਰਯਰਵਿਰੋਧਹੋਵੇਗਾ. ਇਸ
 ਰੀਤਿਮੈਂਪ੍ਰਸਮਵਾਦ੍ਰਿਤੀਯਧਰਮੈਂਲੋਛਲਾ ਕਾਨੇਮਬਨੈਨਹੀਂ. ਯਾ

ਤੈਂ ਸੁਲੋਛਲਾ ਕਹਿਏ, ਸੁੰਦਰਿਓ ਲੋਛਲ ਜਿਨ ਕੇ, ਤੇ ਆਚਾਰਯ ਦੇ ਪਦ
ਨ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਕਾਖਤ ਹੈ. ਮੇਰ.

ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਰੇਂ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਪਦਵਾ ਦ੍ਰਿਤੀ ਯ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੈ, ਇਹ
ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂ ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਸਰਵ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਮੈਂ ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਪਦ
ਤਾ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਰੇਂ ਹੈ. ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਪ੍ਰਵਰਤਿ ਹੈ
ਹਾ ਉਤਰੇ ਹੈ, ਯਾ ਤੇ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਕਾ ਪਰਾਧਰ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਤਾ ਕਾ

ਸਮਾਧਾਨ.

ਦੇਹਾ.

ਈਸ਼ ਪਦਹਿ ਲੋਛਕ ਕਰੇ, ਸਬ ਅਨਰਥ ਕੀ ਖਾਨਿ;

ਗਯੇ ਯਹੇ ਇਸ਼ਤਿਵਾਕ ਮੈਂ, ਹੈ ਪਰਥਾ ਰਬ ਗਾਨਿ. ੪੭

ਟੀਕਾ:- ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਪਦ ਕੁੰਓ ਲੋਛਕ ਕਰੇ, ਤੇ ਸਰਵ ਅ-

ਨਰਥ ਅਲਪ ਗਤਾ ਪਰਾਧੀਨਤਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇਕੇ ਜੇ

ਦੁਖ ਕੇ ਸਾਧਨ, ਤਿਨ ਕੀ ਖਾਨਿ ਜੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ; ਜੇ ਸ਼੍ਰੇਣਿਵਾਕ ਮੈਂ

ਮੈਂ ਗਯੇ ਯਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਪਰਥਾ ਰਬ ਕਹਿਏ ਮੈਂ ਛਕੀ ਗਾਨਿ ਹੋਵੇਗੀ. ਯਾ

ਕਾ ਬਾਹ ਇਹ ਹੈ:- ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਪਦ ਮੈਂ ਹੀ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨੇ, ਤੇ ਮ-

ਹਾਵਾ ਕ੍ਰਮ ਕਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ:- ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਲੋਛਕ ਜੇ ਅਦ੍ਰ-

ਯ ਅਸੰਗ ਮਾਯਾ ਮਲ ਰਹਿਤ ਚੇਤਨ; ਜੇ ਕਾਮ ਕਰਮ ਅਵਿਦ੍ਯਾ

ਕੇ ਅਧੀਨ, ਅਲਪ ਗਤ, ਅਲਪ ਸ਼ਕ੍ਤਿ, ਪਰਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਪਾਪ

ਸੁਖ ਦੁਖ, ਜਨਮ ਮਰਣ, ਗਮਨ ਅਗਮਨ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅ-

ਨਰਥ ਕਾ ਪਾਤ ਹੈ. ਜੇ ਮਹਾਵਾਕ ਮੈਂ ਸਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਜਿਗਤ

ਸੁਕੁੰ ਇਸੀ ਅਰਥ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾ ਜਿਥਿ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਮੈਂ ਜਾ

ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਿਮਾ ਜਿਥਿ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਯੋਗ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਰਤਾ ਹੀ ਕੁੰਓ

ਪੁਰੇ ਹੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਵੇਦ ਵਾਕ ਮੈਂ, ਮੁਮੁਕ੍ਸ਼ੁ ਅਨਰਥ ਕੀ

ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ. ਯਾ ਤੇ ਈਸ਼ਵਰ

ਵਾਚਕ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੋ, ਜੀਵ ਵਾਚਕ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਅ-
ਸੰਗਤ ਹੈ. ਐਸਾ,

ਐਸਾ ਜੇ ਐਸਾ ਕਰੇ:- ਸਰ੍ਹਦ ਮਹਾਵਾਕ੍ਯ ਨ ਮੈਂ ਜੀਵ ਵਾਚਕ ਪ-
ਦ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਹੋ; ਈਸ ਵਾਚਕ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਪੁਰਖਾਰਥ ਵੀ
ਹਾਨਿ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਜੀਵ ਵਾਚਕ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨੇ, ਤੈਂ ਮਹਾਵਾ-
ਕ੍ਯ ਨ ਕਾਇਹ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ:- ਜੇ ਤੂੰ ਪਦ ਕਾ ਲੋਛਜ ਚੇਤਨ ਭਾਗ
ਮੈਂ ਸਰ੍ਹਦ ਸ੍ਰਿਤ, ਸਰ੍ਹਦ ਗਜ, ਸ੍ਰਤੰਤ, ਜਨਮਾਦਿਕ ਬੰਧ ਰਹਿਤ ਈ
ਸਰ੍ਹਦ ਰੂਪ ਹੈ. ਇਸ ਅਰਥ ਮੈਂ ਬੁਧਿ ਵੀ ਸਿਧਿ ਮੈਂ ਜਿਗਤਾ ਸੁਖ ਅ-
ਤਿ ਉਤਮ ਈ ਸਰ੍ਹਦ ਭਾਵ ਵੀ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਹੋਵੇਗੀ. ਯਾ ਤੈਂ ਜੀਵ ਵਾਚਕ ਪ-
ਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਕਾ ਨਿਯਮ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਾਕਾ

ਸਮਾਧਾਨ.

ਦੇਹਾ.

ਸਾਢੀ ਤੂੰ ਪਦ ਲੋਛਜ ਕਰੁ, ਕੇਸੇ ਈਸ ਸਰ੍ਹਦ ?

ਯਾ ਤੈਂ ਦੇ ਪਦ ਲੋਛਲਾ, ਭਾਖਤ ਯਤਿ ਵਰ ਭੂਧ. ੪੮

ਦੀਕਾ:- ਤੂੰ ਪਦ ਕਾ ਲੋਛਜ ਜੇ ਸਾਢੀ, ਜੇ ਈਸ ਸਰ੍ਹਦ ਕੇਸੇ ?
ਇਹ ਕਰੁ. ਅਰਥ ਇਹ, ਤੂੰ ਪਦ ਕੇ ਲੋਛਜ ਕੁੰ ਈ ਸਰ੍ਹਦ ਰੂਪ ਕਰਨਾ ਬ-
ਨੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਯਤੀ ਜੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਿਨ ਮੈਂ ਵਰ ਜੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ, ਤਿਨ ਕੇ ਭੂ-
ਪ ਸਾਧੀ, ਦੇਨੁ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਭਾਖਤ ਹੈ. ਯਾ ਕਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:- ਜੇ
ਜੀਵ ਵਾਚਕ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨੇ ਐਸੇ ਈਸ ਵਾਚਕ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤਾਕੁੰ ਇ-
ਹ ਪੁਛੇ ਹੈ:- ਤੂੰ ਪਦ ਕੀ ਲੋਛਲਾ ਹਜਾਥ ਕਚੇਤਨ ਮੈਂ ਹੈ. ਅਬਹਾ ਜਿਤ-
ਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਜੀਵ ਵੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ, ਉਤਨੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਸਿਧਿ ਜੇ ਸਾਢੀ ਚੇਤਨ
ਤਾ ਮੈਂ ਤੂੰ ਪਦ ਕੀ ਲੋਛਲਾ ਹੈ. ਜੇ ਹਜਾਥ ਕਚੇਤਨ ਮੈਂ ਤੂੰ ਪਦ ਕੀ ਲੋਛ-
ਲਾ ਕਰੇ, ਤੈਂ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਵਾਚਕ ਅਰਥ ਮੈਂ. ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋ
ਵੇ; ਤਾ ਮੈਂ ਭਾਗਤਾ ਗਲੋਛਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਵਾਚਕ ਮੈਂ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹਜਾਥ

ਕਚੇਤਨ ਕਾਨਹੀ, ਕਿੰਤੁ ਜੀਵਪੰਨੇ ਕੀ ਉਧਾਧਿਏਸ ਮੈਂ ਸਿਥਤ ਜੇ ਸਾਛੀ
 ਚੇਤਨ ਤਾ ਕਾ ਵਾਚਨ ਮੈਂ ਪੁਛੇਸ ਹੋ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਹੀ ਪੁਛ ਕੀ
 ਲੋਛਲਾ ਹੈ, ਵਜਾਧ ਕਚੇਤਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤਾ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕੇ ਰਿ-
 ਦਯ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪ੍ਰਧੰਬ ਮੈਂ ਵਜਾਧ ਕਤਾ ਦਿਕ ਈਸ਼ਵਰ ਕੇ ਪ-
 ਰਮਨ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਾਛੀ ਸਦਾ ਅਪਰੋਛ ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਪਰੋ-
 ਛਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਪਰਮ ਕਾ ਅਤੀਤ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਮੈਂ ਮਾਯਾ ਰਹਿਤ ਕੁੰਮਾ-
 ਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕਹਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਦੰਤ ਰਹਿਤ ਕੁੰ ਦੇਵੀ ਕਹਨਾ ;
 ਮੈਂ ਸੰਸਕਾਰ ਰਹਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬਾਲ ਕੁੰ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕਹਨਾ ਅ-
 ਸੰਭਵ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਾਛੀ ਚੇਤਨ ਕਾ ਈਸ਼ਵਰ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਕਰੋ; ਤੈਂ ਮਹਾ-
 ਕ੍ਰਮ ਅਸੰਭਵ ਅਰਥ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਹੋਵੇਗੇ. ਮੈਂ

ਦੇਨੁ ਪਦ ਮੈਂ ਲੋਛਲਾ ਮਾਨੈਂ, ਤੈਂ ਦੇਖ ਨਹੀਂ; ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੇ ਏਕਤਾ ਕੇ
 ਵਿਰੋਧੀ ਪਰਮ ਹੈ; ਤਿਨ ਸਬ ਕੁੰ ਤਾਗਿ ਕੇ ਦੇਨੁ ਪਦਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁੰ-
 ਪਚੇਤਨ ਜੇ ਵਾਚਨ ਬਾਗ, ਤਾ ਸਰਵ ਪਰਮ ਰਹਿਤ ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਦੇਨੁ ਪਦ-
 ਨ ਕੀ ਲੋਛਲਾ ਉਧਾਧਿ ਮੈਂ ਉਧਾਧਿ ਕ੍ਰਿਤ ਪਰਮਨ ਤੈਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਭੇ-
 ਦ ਹੈ. ਸ਼ੁਰੂਧ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਉਧਾਧਿ ਮੈਂ ਉਧਾਧਿ ਕ੍ਰਿਤ ਪਰਮਨ ਕਾ ਤਾਗ
 ਕਿਏ ਤੈਂ, ਦੇਨੁ ਪਦਨ ਕੇ ਲੋਛਲਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਏਕਤਾ ਸੰਭਵ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਘਟਾ-
 ਕਾਸ ਮੈਂ ਘਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤ ਤਾਗਿ ਕੇ ਮਠ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮਾਕਾਸ ਤੈਂ ਏਕਤਾ
 ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਮਠ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤ ਤਾਗਿ ਕਿਏ ਤੈਂ ਏਕਤਾ ਬਨੇ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਤਤ੍ਵੰਤ੍ਰੰ ਗੀਤਿ ਇਹ ਸਬ ਵਾਕ੍ਯਨ ਮੈਂ ਜਾਨਿ ;
 ਜਾ ਤੈਂ ਹੋਇ ਪਰੋਛਤਾ, ਪਰਿਛਿੰਨਤਾ ਹਾਨਿ. ੪੯

ਟੀਕਾ:- ਸਰਵ ਵਾਕ੍ਯਨ ਮੈਂ “ਤਤ੍ਵੰਤ੍ਰੰ” “ਤ੍ਰੰਤ੍ਰੰ” ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
 ਮੇਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਾ ਵੀ ਗੀਤਿ ਜਾਨਿ. ਜਾ ਮੇਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਾ ਵੀ ਕਿਏ ਤੈਂ ਵਾ-
 ਕ੍ਯ ਕੇ ਅਰਥ ਮੈਂ. ਪਰੋਛ ਮੈਂ ਪਰਿਛਿੰਨਤਾ ਕੁੰਤਿ ਕੀ ਹਾਨਿ ਹੋਵੇ ਹੈ.

“ਤਤ੍ਵੈ” ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੈ, ਤਤ੍ਵ ਪਦ ਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਤੈ ਪਦ ਅਰਥ ਮੈਂ
ਅਭੇਦ ਕਹਿਯਾ, ਜੇ ਤੈ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਸਾਂਝੀ ਨਿਯਮ ਅਪਰੋਛ ਹੈ; ਯਾ ਤੈ
ਪਰੋਛਤਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਗਨਿ, ਐ “ਤਤ੍ਵੈ” ਯਾ ਕਹਨੈ ਤੈ ਤੈ ਪਦ ਕੇ ਅਰਥ
ਕਾ ਤਤ੍ਵ ਪਦ ਕੇ ਅਰਥ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਕਹਿਯਾ, ਜੇ ਤਤ੍ਵ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਫੁੱਲਾ-
ਪਕ ਹੈ; ਯਾ ਤੈ ਪਰਿਛਿੰਨਤਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਗਨਿ, ਤੈ ਮੈਂ “ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮ”
“ਪ੍ਰਗਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮ” “ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ” ਯਾ ਤੈ ਪਰਿਛਿੰਨਤਾ ਗਨਿ
ਐ “ਬ੍ਰਹਮ ਅਹੰ,” “ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਗਯਾਨ,” “ਬ੍ਰਹਮ ਆਤਮਾ,” ਯਾ ਤੈ
ਪਰੋਛਤਾ ਗਨਿ.

ਦੇਹਾ.

ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ, ਕਹਤ ਵੇਦ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੈਨ;
ਸਿਖਿਤ ਤਹਾਂ ਪਹਿਚਾਨਿਏ, ਭਾਗ ਯਾਗ ਕੀ ਸੈਨ. ੫੦
ਟੀਕਾ:—ਹੇ ਸਿਖਿਤ! ਜੇ ਵੇਦ ਬੈਨ ਐ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੈਨ, ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ
ਏਕਤਾ ਕਹੈ; ਤਹਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਗ ਯਾਗ ਕੀ ਸੈਨ ਪਹਿਚਾਨਿਏ.

ਦੇਹਾ.

ਅਸ ਸਿਖ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਿਓ ਤਤ੍ਵ ਕਾਲ ਨਿਹਾਲ;
ਭਲੈ ਵਿਚਾਰੈ ਯਾਹਿ ਜੇ, ਤਾ ਕੇ ਨਸਤ ਜੰਜਾਲ. ੫੧

ਸੋਰਠਾ.

ਮਿਥਯਾ ਗੁਰੁ ਸੁਰਵਾਨਿ; ਕਿਯੋ ਗੰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਟਿਹ;
ਸੁਨਤ ਕਰਤ ਤਮਹਾਨਿ, ਇਹ ਤਾਰੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ. ੫੨

ਦੇਹਾ.

ਅਗ੍ਰਯ ਦੇਵ ਕੁੰਦ ਪ੍ਰਮੈਂ, ਇਹ ਕਿਯ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ਼;
ਨਸ੍ਯੇ ਨਤਹੁ ਦੁਖ ਮੁਲ ਵਹ, ਮਿਥਯਾ ਬਨ ਕੇ ਵੇਸ਼. ੫੩
ਵੇਸ਼ ਕਹਿਏ ਸ਼ਰੂਪ ਅਨਯ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸ਼.

ਅਗ੍ਯਉਵਾਚ.

ਚੋਪਾਈ.

ਭੁਗਵਨ ਇਹ ਤੁਮਗੰਥਪਲਾਜੇ,
 ਅਰਬਸਹਿਤ ਸੇਮੇਹਿਯਾਅਯੇ:
 ਬਨਦੁਖਮੂਲ ਤਉ ਮੁਹਿ ਭਾਜੇ,
 ਕਹੁ ਉਪਾਯ ਜਾਤੈਂ ਇਹ ਨਾਮੇ; ੫੪
 ਬੇਲੇ ਗੁਰੁ ਸੁਨਿ ਸਿਖਕੀਵਾਨੀ,
 ਸੁਨੁ ਸਿਖਹੈ ਜਾਤੈਂ ਬਨਹਾਨੀ;
 ਅਸ ਉਪਾਯ ਕੇ ਐਰ ਨਹੀਂ ਹੈ,
 ਬਨਕਾ ਨਾਸਕ ਹੇਤੁ ਇਹੀ ਹੈ; ੫੫
 ਮਹਾਵਾਕ੍ਯਕੇ ਅਰਥਵਿਚਾਰਹੁ,
 “ਮੈਂ ਅਗ੍ਯ” ਯੁੰਟੇਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰਹੁ;
 ਸੁਨਿਪੁਨਿ ਵਾਕ੍ਯਵਿਚਾਰੇਚੇਲਾ,
 “ਅਹੰ ਅਗ੍ਯ” ਇਹਦੀਨੇਹੇਲਾ; ੫੬
 ਨਿਦ੍ਰਾ ਗਈ ਨਯਨ ਪਰਕਾਸੇ,
 ਬਨਗੁਰੁ ਗੰਥ ਸਬੈ ਵਹ ਨਾਮੇ;
 ਕੁਯੇ ਸੁਖੀ ਬਨਦੁਖ ਵਿਸਰਾਯੇ,
 ਹੁਤੇ ਅਗ੍ਯ ਨਿਜਰੂਪ ਸੁ ਪਾਯੇ;
 ਦੇਹਾ.

ਅਗ੍ਯਦੇਵ ਮੈਂ ਨੀਦਤੈਂ, ਭੁੰ ਬਨਦੁਖਜਿਹਿਗੀਤਿ;
 ਆਤਮਮੈਂ ਅਗਨਾਨਤੈਂ, ਭੁੰ ਜਗਦੁਖ ਪਰਤੀਤਿ. ੫੭

ਜੁਜੰ ਮਿਥਜਾ ਗੁਰੁ ਗੰਥ ਤੇ, ਮਿਥਜਾ ਬਨ ਮੰਗਾਰ;
 ਤੁਜੰ ਮਿਥਜਾ ਗੁਰੁ ਵੇਦ ਤੇ, ਮਿਥਜਾ ਜਗ ਪਰਿਹਾਰ.੫੬
 ਲਛਮ ਅਰਬ ਲਾਖਿ ਵਾਕ ਜਹੈ, ਹੈ ਜਿਹ ਜਾਮੁ ਨਿਹਾਲ;
 ਨਿਰਾਵਰੁਲੁ ਮੈ ਆਪੈ ਹੈ, ਦਾਰੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲ.੬੦

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵੇਦਾਦਿ ਸਾਧਨ ਮਿਥਜਾ ਵਰਣਨੰ
 ਨਾਮ ਖਯੁਤੁਰੰਗ:
 ਸਮਾਪਤੁ:

ਸ੍ਰੀਗਣੇਸ਼ਾਨਮ:

ਅਖਸ਼ੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇ

ਸਥੂਮਾਤਰੰਗ: ਪ੍ਰਾਰੰਭ: ੭

ਅਖਸ਼ੀਵਨਮੁਖਿਵਿਦੇਹਮੁਖਿਵਰੁਣਨੰ

ਦੇਹਾ.

ਉਤਮਮਯਜਕਨਿਸ਼ਤਿਹੁ, ਸੁਨਿਅਸਗੁਰੁਉਧਦੇਸ਼;
ਬ੍ਰਹਮਾਤਮਉਤਮਲਧਜੇ, ਰਹਜੇਨਮੇਸਯਲੇਸ਼. ੧

ਟੀਕਾ:- ਯਜਪਿਗੁਰੁਨੰਉਧਦੇਸ਼ਤੀਰੁੰਮਾਧਿਹੀਕਿਯਾ, ਤ-
ਥਾਪਿਗੁਰੁਉਧਦੇਸ਼ਤੰਸਾਛਾਤਕਾਰਉਤਮਤੰਦ੍ਰਿਸ਼ਿਰੁੰਗੁਆ.

ਦੇਹਾ.

ਕ੍ਰਮਲਕਰਤਜੁੰਪਵਨਤੰ, ਸੁਰੇਧੀਧਰਧਾਤੁ;
ਸੇਖਕਰਮਪ੍ਰਾਰਥਯਤੰ, ਕ੍ਰਿਯਾਕਰਤਦਰਸ਼ਾਤੁ. ੨

ਕਬਹੁਕਚਹਿਰਬਬਾਜਿਗਜ, ਬਾਗਬਰੀਚੇਦੇਖਿ;
ਨਗਨਧਾਦਧਨਿਏਕਲੇ, ਫਿਰਮਾਹਤਤਿਹਿਲੇਖਿ. ੩

ਵਿਵਿਧਵੇਖਸੰਜਨਾਸਯਨ, ਉਤਮਭੇਜਨਭੇਗ;

ਕਬਹੁਕਮਨਸਨਗਿਰਿਗੁਹਾ, ਰਜਨਿਸਿਲਾਸੀਯੇਗ. ੪

ਕਰਿਪ੍ਰਣਾਮਪੁਜਨਕਰਤ, ਕਹੁੰਜਨਲਾਖਗੁਜਾਰ;

ਉਭੇਲੇਕਤੰਕ੍ਰਮਲੇਖਿ. ਕਹਤਕਰਮਿਧਿਕਾਰ. ੫

ਜੇ ਤਾਰੀਯੁਜਾ ਕਰਤ, ਮੀਚਿਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਲੇਤ ;
 ਦੇਖ ਫਿਰਿ ਤਿਹਿ ਜੇ ਲਖੈ, ਤਾਹਿ ਧਾਧਫਲ ਦੇਤ. ੬
 ਮੇਮੈ ਤਾਕੇ ਦੇਹਕੇ, ਬਿਨਾ ਨਿਯਮ ਹਜਵਹਾਰ ;
 ਕਬਹੂ ਨ ਭ੍ਰਮ ਮੰਦੇਹ ਹੋ, ਲਹੈ ਤੇਹੁ ਨਿਰਧਾਰ. ੭
 ਨਹਿ ਤਾਕੁ ਕਰਤ ਹਜ ਕਹੁ, ਭਯੋ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸ ;
 ਉਪਜੈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਤੈ, ਅਵਯੁਭਾਧ ਪ੍ਰਕਾਸ . ੮
 ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਹਜਵਹਾਰ ਮੈ, ਕੋਊ ਕਹਤ ਹੋ ਨੇਮ ; ;
 ਤਿਧਟਿ ਤਜੈ ਦੁਖ ਹੋਤੁ ਲਖਿ, ਲਹੈ ਸਮਾਧਿ ਸਥੇਮ. ੯
 ਹੋ ਵਿਚਿਤ ਹਜਵਹਾਰ ਜੇ, ਬਿੰਛਾਸਨ ਜਲ ਪਾਨ ;
 ਭੁਲੈ ਨਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੁਖ, ਹੋ ਤਿਧਟੀ ਤੈ ਗਲਾਨ . ੧੦
 ਲਹੈ ਪ੍ਰਯਤ੍ਨ ਸਮਾਧਿ ਕੇ, ਪੁਨਿ ਗਜਾਨੀ ਇਹ ਹੋਤ ;
 ਜੇ ਸਮਾਧਿ ਸੁਖ ਤਜਿ ਭ੍ਰਮਤ, ਨਰਕੁ ਕਰ ਧਰ ਪ੍ਰੇਤ. ੧੧
 ਗੋਤ੍ਰ ਪਾਦ ਮੁਨਿ ਕਾਰਿਕਾ, ਲਿਖੈ ਸਮਾਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ;
 ਗਜਾਨੀ ਤਜੀ ਵਿਛੋਧ ਯੁਗ, ਲਹੈ ਸਕਲ ਸੁਖ ਸਾਰ. ੧੨
 ਅਸੁ ਅੰਗ ਬਿਨ ਹੋਤ ਨਹਿ, ਜੇ ਸਮਾਧਿ ਸੁਖ ਮੂਲ ;
 ਅਸੁ ਅੰਗ ਤੇ ਅਬਸੁਨੇ, ਜੇ ਸਮਾਧਿ ਅਨੁਕੂਲ. ੧੩
 ਧਾਂਚ ਧਾਂਚ ਸਮ ਨਿਯਮ ਲਖਿ, ਮਾਸਨ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ;
 ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਨੇਕ ਵਿਧ, ਪ੍ਰਤ੍ਨਾਹਾਰ ਵਿਚਾਰ . ੧੪
 ਛਠੇ ਪਾਰਾਯਾਨ ਪੁਨਿ, ਅਰੁ ਸਹਿਕਲ ਪਸਮਾਧਿ ;
 ਅਸੁ ਅੰਗ ਏਸਾਧਿ ਕੇ, ਨਿਰਹਿਕਲ ਪਸਮਾਧਿ. ੧੫
 ਸੁਨਿ ਸਮਾਧਿ ਕਰਤ ਹਜਤਾ, ਤੇਹੁ ਫਿਰਿ ਹੰਸਿ ਦੇਤ ;
 ਉਤਰ ਕਹੁ ਭਾਖਤ ਨਹੀ. ਲਖਿ ਤਿਹਿ ਬਕਤ ਸਥੇਮ. ੧੬

ਟੀਕਾ:- ਜੈਸੈ ਸਖੇਤ ਕਹਿਏ ਪ੍ਰੇਤ ਸਹਿਤ ਬੂਤ ਕੇ ਆਵੇਸ ਵਾਲਾ ਬ-
 ਕੇ, ਤੈਸੈ ਅਨਯਥਾ ਕਹਤਾ ਮੁਨਿ ਕੇ ਤੋਹੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਹੰਸੈ ਹੈ. ਅਨਯਥੇ ਹਾ
 ਕਾ ਅੰਛਰ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ. ਬ੍ਰਾਹਮਣਿ ਹੋਏ:- ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੇ ਸਰੀਰ
 ਵਜਹਾਰ ਕਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਵਜਹਾਰ ਮੈਂ,
 ਅਗਜਾਨ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਭੇਦ ਭ੍ਰਾਂਤਿ; ਤਬਾ ਭੇਦ ਕੁਮ ਕੇ ਕਾਰ
 ਯ ਰਾਗ ਦੇਖ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੇ ਬੀ ਪ੍ਰਾਰਥਯ ਕ
 ਰਮ ਸੇਖ ਰਹੈ ਹੈ; ਜੇਈ ਤਾਕੇ ਵਜਹਾਰ ਮੈਂ ਨਿਮਿਤ ਹੈ. ਜੇ ਪ੍ਰਾਰਥ
 ਯ ਕਰਮ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਮੈਂ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾਤੋਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਰਥਯ ਕਰਮ ਜਨਕ ਵਜਹਾਰ ਕਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ
 ਤਥੇ ਹੋਵੇ.

ਕੋਈ ਮੈਸੈ ਕਹੈ ਹੈ:- ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਵਜਹਾਰ ਮੈਂ ਐਰ ਕਿਸੀ ਕ
 ਰਮ ਕਾਤੋਂ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੁ ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੇ ਨਿਦ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਨਿ
 ਯਮ ਹੈ. ਪ੍ਰਦ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਤੋਂ ਦੇਹ ਸ੍ਵਿਤਿ ਕੇ ਹੋਤੁ, ਬਿੰਛਾ ਅਸਨ ਕੇ ਪੀਠ
 ਆਛਾਦਨ ਆਦਿ ਗੁਹਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਦ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਅਨਯ ਪ੍ਰਦ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੈ ਨ
 ਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੋਂ, ਗਜਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਗਿਆਸਾ ਕਾਲ ਮੈਂ
 ਵਿਖਯਨ ਮੈਂ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਵੇਰਾ ਗਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਵੇਰਾ ਗਯ ਗਜਾਨ
 ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਬੀ, ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੈਂ ਤਬਾ ਵਿਖਯਨ ਮੈਂ
 ਮਿਥਯਾ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਅਪਰੰਛ ਰੂਪ ਤੋਂ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈ ਪਦਾਰਥ
 ਨ ਮੈਂ ਸਤ੍ਯ ਬੋਧਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਤੋਂ ਗਾਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਪ੍ਰਦ੍ਰਿ
 ਤਿ ਗਾਹੋਤੋਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਗਾਹ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੋਂ ਪ੍ਰਦ੍ਰਿਤਿ
 ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ.

ਸਰੀਰ ਨਿਰਵਾਹ ਕੇ ਭੋਜਨਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਦ੍ਰਿਤਿ ਤੋਂ, ਗਾਹੋਤੋਂ ਬਿ
 ਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਯ ਕਰਮ ਤੋਂ ਸੰਭਵੈ ਹੈ. ਕਰਮ ਤੀਨਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ. ਜੀਚਿਤ
 ਆਗਾਮੀ ਐ ਪ੍ਰਾਰਥਯ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੂਤ ਸਰੀਰਨ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਏ ਕਰਮ ਫ-
 ਲੰਤਰ ਰਹਿਤ ਜੀਚਿਤ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਬੁਧਿਯਤ ਕਰਮ ਆਗਾਮੀ.

ਕਹਿਏ ਹੈ. ਭੂਤ ਸਰੀਰ ਨ ਮੈਂ ਵਿਯਾ ਵਰਤ ਮਾਨ ਸਰੀਰ ਕਾਹੇ ਤੁ ਕਰਮ ਪ੍ਰਾ
ਰਬੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਤੈ ਨਾ ਸਹੈ ਵੈ ਹੈ.
ਗਜਾਨਨ ਹਾਨ ਕੁੰ.

ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਰਤਿ ਹੁੰਤਿ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਤਾ ਕੁੰ ਆਗਾਮੀ ਕਰ-
ਮ ਕਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਰਮ ਨੈ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕਾ
ਆਰੰਭੁ ਵਿਯਾ ਹੈ; ਸੇਈ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਰਮ ਸਰੀਰ ਸਿਤਿ ਕੇਹੇ ਤੁ ਬਿ-
ਛਾਦਿ ਕਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕਰਵਾ ਵੈ ਹੈ. ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਰਮ ਕਾ ਭੋਗ ਬਿਨਾ
ਨਾ ਸਹੈ ਵੈ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ

ਕਹੁ ਮੈਂ ਲਿਖਿ ਜਾਏ:- ਸੰਚਿਤ ਆਗਾਮੀ ਕਰਮ ਕੀ ਨਜਾਈ
ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਰਮ ਬੀ ਰਹੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਤੇਜ ਨਾਦਿ ਕ ਪ੍ਰਵਿ-
ਤਿ ਬੀ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਤਾ ਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਗਜਾ-
ਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਕਰਮ ਮੈਂ ਤਾ ਕੇ ਫਲ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਯਾ
ਤੈਂ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕਰਮ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਾ-
ਨਿਖੇਧ ਵਿਯਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਗਜਾਨਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਵਹੁ ਕਿਏ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਾ ਗਜਾਨੀ ਕੇ
ਸਰੀਰ ਕੁੰ ਭੋਗ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਨ
ਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੈਂ ਸੁਤ ਕਾਰਨੇ ਇਹ ਲਿਖਿ ਜਾਏ:- ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ
ਕਾ ਗਜਾਨਨ ਤੈਂ ਨਾ ਸਹੈ ਵੈ ਹੈ, ਆਗਾਮੀ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਪ੍ਰਾਰਬੁ
ਕਾ ਭੋਗ ਤੈਂ ਨਾ ਸਹੈ ਵੈ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕੇ ਬਲ ਤੈਂ ਸਰੀਰ ਨਿਰਵਾ-
ਹ ਕਰਿ ਯਾ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਅਧਿਕ ਨਹੀਂ. ਧਰੰਤੁ

ਕਰਮ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ. ਜਹਾਂ ਏਕ ਕਰਮ ਨਾਨਾ ਸਰੀਰ ਕਾ ਅ-
ਰੰਭੁ ਕਹੈ ਹੈ ਮੈਂ ਸੇ ਕਰਮ ਮੈਂ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਜਾ ਕੁੰ ਗਜਾਨਨ ਹੋਵੈ
ਤਹਾਂ ਗਜਾਨਨ ਹਾਨ ਕੁੰ ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ; ਕਾਹੇ
ਤੈਂ ਫਲ ਕਾ ਜਾਨੈ ਆਰੰਭੁ ਵਿਯਾ ਹੈ ਸੇ ਪ੍ਰਾਰਬੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਭੋਗ
ਬਿਨਾ ਨਾ ਸਹੈ ਵੈ ਨਹੀਂ. ਅਨੇਕ ਸਰੀਰ ਕਾਹੇ ਤੁ ਕਰਮ ਏਕ ਹੈ. ਤਾਨੈ ਪ੍ਰ-
ਬੰਧ ਸਰੀਰ ਜੇ ਉਪਜਾਯਾ ਤਾ ਮੈਂ ਗਜਾਨਨ ਹੁਆ; ਤਾ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ

ਗਜਾਨਣੈ ਅਨੰਤਰ ਮੇਰ ਸਰੀਰ ਸੇਖਰੇ ਹੈ, ਜਾਤੈ ਗਜਾਨਣਾਨ ਕੁੰਬੀ
ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੁਈ ਚਾਹਿਏ. ਮੇਰ

ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋ:- ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਜਿਤਨੈ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਉ-
ਤਨੈ ਸਰੀਰ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰਬੀ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਰੇ ਗੋਤੈ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇ ਨ-
ਹੀ. ਜਾਤੈ ਗਜਾਨਣੀ ਸਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਜੇ ਬਨੇ ਨਹੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਦ
ਕਾ ਛੰਦ ਗਾਹੇ:- “ਗਜਾਨਣਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਨਜ ਲੋਕ ਮੈਂ, ਦਾ ਇਸ ਲੋ-
ਕ ਕੇ ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਗਮਨ ਨਹੀ. ਕਰਤੇ” ਕਿੰਤੁ ਤਿਸੀ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਅੰ-
ਤਰੁ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਲੀਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੇਰ ਪ੍ਰਾਣ ਗਮਨ ਬਿਨਾ ਅ-
ਨਜ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਸੰਭਵ ਨਹੀ. ਜਾਤੈ ਗਜਾਨਣਾਨ ਕੁੰਬੀ ਪ੍ਰਾਰਥਾ
ਸੇਖਰੇ, ਮੇਰ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਨਾ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀ. ਕਿੰਤੁ

ਇਹ ਸਮਧਾਨ ਹੈ:- ਜਗਾਂ ਅਨੇਕ ਸਰੀਰ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ਕਰ-
ਕਮ ਹੋਵੇ, ਤਹਾਂ ਅੰਤ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਹੀ ਗਜਾਨਣ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਪੁਰੁਸ ਸਰੀਰ ਮੈਂ
ਗਜਾਨਣ ਹੋਵੇ ਨਹੀ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਸਰੀਰ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰ, ਪ੍ਰਾਰਥਾ
ਹੀ ਗਜਾਨਣ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ. ਜੇ ਮੈਂ ਵਿਖਾਨ ਮੈਂ ਆਸਰਿ ਬੁਧਿ-
ਮੰਦਤਾ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਵਚਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਗਜਾਨਣ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ;
ਤੈ ਮੈਂ ਵਿਲੱਛਣ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕੀ ਗਜਾਨਣ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ, ਮੇਰ ਗਜਾਨ-
ਣ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ ਤੇ, ਜਗਾਂ ਗਜਾਨਣ ਸਾਧਨ ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਹੋਵੇ; ਤ-
ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰ ਦੁਰਿਹੁਏ ਤੋਂ. ਪ੍ਰਥਮ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਕਿਏ ਜੇ ਸੁਵਲਾ-
ਦਿਕ ਹੋ; ਤਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਗਜਾਨਣ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਵਾਮਨ-
ਵਨੇ ਪੁਰੁਸ ਜਨਮ ਵਿਖੈ ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਕਿਏ, ਤਬ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਾ ਫ-
ਲ ਏਕ ਸਰੀਰ ਸੇਖਰੇ ਗਜਾਨਣ ਨਹੀਂ ਹੁਆ. ਕਿੰਤੁ ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਕਰ
ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਕਾ ਪਾਤ ਹੋਇਕੇ, ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੁਏ
ਤੋਂ ਪੁਰੁਸ ਜਨਮ ਮੈਂ ਕਿਏ ਸੁਵਲਾਦਿਕ ਤੋਂ ਗਰੁਭ ਵਿਖੈ ਗਜਾਨਣ ਹੁਆ ਹੈ
ਜਾਤੈ ਗਜਾਨਣ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ ਨਹੀ. ਮੇਰ
ਰੁਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਕੀ ਚੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਜਿਤਨੀ ਚੇਸ਼ਾ

ਸ੍ਰੀਗਰੀ ਨਿਰਵਾਹਕ ਹੋ ਸੇਈ ਹੋਵੇ; ਗਾਗ ਜਨਕ ਅਧਿਕ ਚੇਛਾ ਹੋਵੇ
ਨਹੀਂ. ਜਾਤੋਂ ਸਰ੍ਹਵ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਰਹਿਤ ਗਜਾਨੀ ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਿਵਿਤਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ.
ਜਾਕੇ ਵਿਖੈ ਐਸੀ ਸੰਕਾਰੈ:- ਮਨਕਾ ਜਵਾਹ ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਹੋ ਨਿਗ-
ਲੰਬ ਮਨਕੀ ਖਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਕਿਸੀ ਆਲੰਬ ਤੋਂ ਮਨਕੀ ਖਿਤਿ ਹੋ
ਵੇਂ ਹੈ. ਜਾਤੋਂ ਮਨਕੇ ਕਿਸੀ ਆਲੰਬ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਿਮਿਤ ਬੀ ਗਜਾਨਵ
ਨਕੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾਕਾ

ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ:- ਯਜਨਧਿ ਸਮਾਧਿ ਗੀਨ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਮਨ
ਚੰਚਲ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਤਬਾਧਿ ਸਮਾਧਿ ਤੋਂ ਮਨਕਾ ਵਿਜਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ਐ-
ਗਜਾਨਵਾਨ ਸਮਾਧਿ ਵਿਖੈ ਖਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾਤੋਂ ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੀ
ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜੇ

ਸਮਾਧਿ ਇਨ ਅਸ਼ੁ ਅੰਗਨ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਹੈ:- ਯਮ ੧, ਨਿਯਮ ੨
ਆਸਨ ੩, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ੪, ਪ੍ਰਤ੍ਨਾਹਾਰ ੫, ਪਾਰਲਾ ੬, ਯਜਾਨ
੭, ਸਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ੮; ਇਨ ਅਸ਼ੁ ਅੰਗਨ ਤੋਂ ਸਮਾਧਿ
ਹੋਵੇ ਹੈ.

ਅਹਿੰਸਾ ੧, ਸਤ੍ਯ ੨, ਅਜਿਯ ੩, ਧ੍ਰੁਮਚਰ੍ਯ ੪, ਅਧ
ਰਿਗ੍ਰ ੫; ਏਥਾਂਚ ਯਮ ਕਹੇ ਹੈ.

ਸੋਚ ੧, ਸੰਤੋਖ ੨, ਤਪ ੩, ਜਾਧਾਯ ੪, ਈਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਨਿ-
ਧਾਨ ੫; ਏਥਾਂਚ ਨਿਯਮ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਗਜਾਨ ਸਮੁਦ੍ਰ ਗੰਥ
ਮੈਂ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਯਮ; ਐ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਿਯਮ ਕਹੇ ਹੈ. ਜੇ ਪੁ-
ਗਲ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਹੇ ਹੈ; ਵੇਦਾਂਤ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਮੈਂ ਯਮ ਨਿਯਮ ਕੇ
ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਹੀ ਬ੍ਰੇਦ ਹੈ. ਐਰ

ਆਸਨ ਕੇ ਬ੍ਰੇਦ ਅਨੰਤ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਜ਼ਤਿਕ ੧, ਗੋਮੁਖ ੨,
ਵੀਰ ੩, ਕੁਰ੍ਮ ੪, ਪਦ੍ਮ ੫, ਕੁੰਕੁਟ ੬, ਉਤਾਨ ੭, ਕੁਰ੍ਮਕ ੮
ਪਰੁਖ ੯, ਮਤ੍ਸ੍ਯ ੧੦, ਪਛਿਮਤਾਨ ੧੧, ਮਯੂਰ ੧੨, ਸਬ ੧੩

ਸਿੰਹ ੧੪, ਭਦ੍ਰ ੧੫, ਸਿੰਧ ੧੬, ਇਤਯਾਦਿਕ ਚੈਰਾਸੀ ਆਸਨ ਯੇ
ਗਰੀਬਨ ਮੈਂ ਲਿਖੇ ਹੈਂ; ਤਿਨ ਕੇ ਲੋਛਲ ਬੀ ਤਹਾਂ ਲਿਖੇ ਹੈਂ. ਗੰਧਰਵ
ਵਿਸ਼ਨੁ ਭੁਵਨੇ, ਤਥਾ ਵੇਦਾਂਤ ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਉਪਯੋਗੀ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ
ਲੋਛਲ ਲਿਖੇ ਨਹੀਂ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੀ ਸਿੰਹ, ਭਦ੍ਰ, ਪਦਮ, ਸਿੰਧ; ਏਰ
ਰਿ ਆਸਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਤਿਨ ਚਾਰਿ ਮੈਂ ਬੀ

ਸਿੰਧ ਆਸਨ ਅਤੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਤਾਕ ਇਹ ਲੋਛਲ ਹੈ:- ਵਾ
ਮਧਾਦਰੀ ਏਤੀ ਗੁਦਾ ਮੇਦੁਰੇ ਮਧਜ ਸੀਵਨ ਮੈਂ ਦਾ ਬਿਰੇਧ ਰੇਦੋਛਿ-
ਲ ਪਾਦਰੀ ਏਤੀ ਮੇਦੁਰੇ ਉਪਰਿ ਦਾ ਬਿਰੇਧ ਰੇ; ਬ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੇ ਅੰਤਰ ਦਿ-
ਸ਼ਿਰਾਧੇ; ਸ਼ਾਲੂਰੀ ਨਜਾਈਂ ਸਰਲ ਨਿਛਲ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸ਼ਿਤਿਕੁੰ ਸਿ
ਧਾਸਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਐਰ

ਕੋਈ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹੈ:- ਵਾਮਧਾਦਰੀ ਏਤੀ ਸੀਵਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ-
ਏ; ਕਿੰਤੁ ਮੇਦੁਰੇ ਉਪਰਿ ਲਗਾਏ; ਤਾਕੇ ਉਪਰਿ ਦੋਛਿਲ ਏਤੀ ਧਰੇ. ਐ
ਪੁਰਵਰੀ ਨਜਾਈਂ ਇਹ ਸਿੰਧਾਸਨ ਹੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਕਿ
ਤਨੈ ਆਸਨ ਤੇ ਰੋਗ ਨਾਸ ਕਰੇ ਹੋਤੁ ਹੈ. ਐਰ ਕੋਈ ਆਸਨ ਐਸੇ ਹੈ ਪ੍ਰਾ-
ਣਾਯਾਮਾਦਿਕ ਸਮਾਧਿਕੇ ਅੰਗ ਜਿਨ ਤੇ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਐ ਸਿੰਧਾਸਨ ਸ
ਮਾਧਿਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਯਾਹੀ ਕੁੰ ਵਜ੍ਞਾਸਨ
ਮੁਕੁਆਸਨ. ਗੁਪ੍ਤਾਸਨ ਕਹੈ ਹੈ.

ਆਸਨ ਸਿੰਧਿ ਮੈਂ ਅਨੰਤਰ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਬੀ ਕਰੇ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਣਾ-
ਯਾਮ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ. ਤਥਾ ਪਿ ਸੰਛੇਧ ਤੇ ਇਹ ਲੋਛਲ ਹੈ:- ਨਾ
ਸਾਕੇ ਵਾਮਛਿਦ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਇਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਨਾਤੀ ਤੇ ਵਾਯੁ ਕੁੰ ਪੁਰਲ ਕਰੇ ਤ
ਕੁੰ ਪੁਰਕ ਕਹੈ ਹੈ. ਦੋਛਿਲ ਤੇ ਯਾਗੇ. ਤਾਕੁੰ ਰੇਚਕ ਕਹੈ ਹੈ. ਸੁਖਮਨਾ ਤੇ ਰੇਕ
ਤਾਕੁੰ ਕੁੰ ਭਕ ਕਹੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਕ ਰੇਚਕ ਕੁੰ ਭਕ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕ
ਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ:- ਏਕ ਅਗਰਭੁ ਹੈ, ਤੇ ਸੈ ਦੁਸਰਾ ਸਗਰਭੁ ਹੈ
ਪ੍ਰਲਵ ਕੇ ਉਚਾਰਲ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ, ਅਗਰਭੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਪ੍ਰ-
ਲਵ ਕੇ ਉਚਾਰਲ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ, ਸਗਰਭੁ ਕਹਿਏ ਹੈ.

ਦਿਖਾਨ ਤੇ ਸਕਲ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਰ ਕੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਾ-
ਤਰਾਜ ਰਹਿਤ ਅੰਤਰਰਤ ਕੀ ਸਿਥਿਤਿ, ਧਾਰਣਾ ਰਹਿਏ ਹੈ। ਅੰਤਰਾ-
ਜ ਸਹਿਤ ਅਵਿਤੀਤ ਵਸਤੁ ਵਿਖੈ ਅੰਤਰਰਤ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨ
ਰਹਿਏ ਹੈ।

ਹਜ਼ੂਤ ਬਾਨ ਸੰਸਕਾਰਨ ਕਾ ਤਿਰਸਾਰ, ਮੌਰ ਨਿਰੋਧ ਸੰਸਕਾਰਨ
ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਰੁਮਾ, ਅੰਤਰਰਤ ਕਾ ਏਕਾਗਤਾ ਰੂਪ ਪਰਿਣਾਮ ਸਮਾ-
ਧਿ ਰਹਿਏ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਧਿਏ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ:- ਏਕ ਸਾਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾ-
ਧਿ ਹੈ, ਦੁਸਰੀ ਨਿਰਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਹੈ। ਰਾਜਾਤਾ, ਰਾਜਾਨ, ਰਾਜੇ-
ਸ਼ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਭਾਨ ਸਹਿਤ ਅਵਿਤੀਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਅੰਤਰਰਤ
ਕੀ ਵਿਤੀ ਕੀ ਸਿਥਿਤਿ ਸਾਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਰਹਿਏ ਹੈ। ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ-
ਸਮਾਧਿ ਧਿਏ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ:- ਏਕ ਸੰਸਾਰਾਨੁ ਵਿਖੈ ਹੈ, ਦੁਸਰੀ ਸੰ-
ਸਾਰਾਨੁ ਵਿਖੈ ਹੈ। "ਅਰੰਭੁ ਮਾਯਾ" ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਰਹਿਕੇ ਅਨੁਵਿ-
ਧਿ ਰਹਿਏ ਸਹਿਤ ਹੈ ਸੰਸਾਰਾਨੁ ਵਿਖੈ ਰਹਿਏ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਰਹਿਤ ਕੁੰ
ਸੰਸਾਰਾਨੁ ਵਿਖੈ ਰਹਿਏ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਭਾਨ ਰਹਿਤ ਅਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ-
ਅੰਤਰਰਤ ਵਿਤੀ ਕੀ ਸਿਥਿਤਿ, ਨਿਰਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਰਹਿਏ ਹੈ ਇ-
ਸਹਿਤ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਅੰਨਿਰਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਰਹਿਏ ਹੈ ਏਕ ਹੈ। ਤਿਨ
ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧਨ ਹੈ; ਅੰਨਿਰਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਰ-
ਲ ਹੈ। ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਹੈ ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਗਲਜ ਧਿਤਿ
ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਰੂਪ ਹੈ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਹੈ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ
ਰਹਿਕੇ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਹੈ:- ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਹੈ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਰੂਪ ਜਾ-
ਨੈ ਤੇ ਵਿਖੈ ਕੀ ਕੁੰ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਵਿਕਾਰ ਘਟਾਇਕੇ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਹੈ।
ਪਰੰਤੂ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਰੂਪ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਹੈ। ਤੇ ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਸੰ-
ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਹੈ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਰੂਪ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਹੈ। ਨਿਰਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਵਿ-
ਖੈ ਕੀ ਸਾਹਿਕਲ੍ਧ ਸਮਾਧਿ ਕੀ ਰਾਜਾਈ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇ ਵਿਦ੍ਯਾ ਸਮਾ-
ਨ ਕੀ ਹੈ ਹੈ। ਤੇ ਕੀ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤੇ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਸੰਸਾਰਿਕਲ੍ਧ ਸੰ-

ਲਵਨਕੁੰਗੇਰੇਤਹਾਂ ਲਵਨ ਵਿਲਾਸਮਾਨ ਹੋਵੇਹੈ. ਧਰਤੀਨੇੜੇ ਮੈਂ ਲਵਨਕੀ
ਸਰਵਥਾ ਖੂਬੀਤੀ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸਹਿਕਲਪ ਨਿਰਵਿਕਲਪ
ਕਾਇਹੁ ਭੇਦ ਸਿੰਧੁ ਭਾ:- ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਰੂਪ ਕਰਿ-
ਕੇਵੇਂ ਤਰੀਖੀਤਿ; ਮੈਂ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਰਿਖੀ ਰੂਪ ਹੋਵੇ
ਕੀ ਆਖੀਤਿ. ਤੇਸੇ,

ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਕਾਇਹੁ ਭੇਦ ਹੈ. ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰ
ਲਕੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੇਹੈ. ਮੈਂ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾ-
ਧਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੇਹੈ. ਅੰਤਰ ਲਕੀ ਹੋਵੇਹੈ, ਤਾਕਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਨ-
ਹੀਂ. ਇਸਰੀਤਿ ਮੈਂ ਸੁਖਾਧਿ ਮੈਂ ਤੇ ਹੋਵੇਹੈ ਸਹਿਤ ਅੰਤਰ ਲਕੀ ਆ-
ਕਾਵੇ ਹੋਵੇਹੈ; ਮੈਂ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇਹੈ ਸਹਿਤ ਅੰਤ-
ਰ ਲਕੀ ਹੋਵੇਹੈ; ਤਾਰੀਖੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ
ਵਿਖੇ ਅੰਤਰ ਲਕੀ ਜੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੇਹੈ; ਤਾਕਾ ਹੋਤੁ ਸਹਿ-
ਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕਾ ਆਭਾਸ ਹੈ. ਆਖੇ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਆਸ਼ ਅੰਗਨ
ਮੈਂ ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਗਿਨੀ ਹੈ. ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਫਲ ਹੈ. ਸੇ

ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਬੀਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੋਵੇਹੈ:- ਏਕ ਅਵੇਤ
ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ. ਮੈਂ ਦੁਸਰੀ ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇਹੈ. ਅਵੇਤ ਬ੍ਰਾਹ-
ਮਣ ਅੰਤਰ ਲਕੀ ਆਗਾਭ ਹੋਵੇਹੈ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ
ਰੂਪ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕਹਿਏਹੈ. ਆਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਆਭਾਸ
ਅਧਿਕ ਹੋਵੇਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੇਹੈ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਆਖੇਹੈ. ਆਖੇ ਹੋ-
ਤਿਹਤ ਕੁੰ ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕਹਿਏਹੈ.
ਜੇਸੇ ਤਖੁਲੇ ਹੋਵੇਹੈ ਰਿਜਲ ਕੀ ਬੁੰਦਗੇਰੀ ਤਖੁਲੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੇਹੈ
ਤੇਸੇ ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਸਮਾਧਿ ਕਹਿਏਹੈ. ਆਭਾਸ ਤੇ ਅਤੀਤ ਧਰ-
ਮਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਹੈ. ਸੇ ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ
ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਹੀ ਆਭਾਸ ਫਲ ਹੈ. ਅਵੇਤ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ
ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਤਾਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ.

ਅਵੈਤਾਵਸਥਾਨਰੂਪਸਮਾਧਿ, ਅੰਸੁਖਪਿਰਾਇਤਨਾਭੇਦਹੈ:-
ਸੁਖਪਿਰਮੈਂਦ੍ਰਿਤਿਕਾਲਜਾਮਗਜਾਨਮੈਂਹੋਵੈਹੈ; ਅਵੈਤਾਵਸਥਾਨਸਮਾ
ਧਿਮੈਂਦ੍ਰਿਤਿਕਾਲਜਬਰਪ੍ਰਕਾਸਮੈਂਹੋਵੈਹੈ. ਅੰਸੁਖਪਿਰਾਮਾਨੰਦ
ਅਗਜਾਨਆਵ੍ਰਿਤਹੈ. ਅੰਸਮਾਧਿਮੈਂਨਿਰਾਵਰਤਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ
ਭਾਨਹੋਵੈਹੈ. ਧਰੰਤੁ

ਨਿਰਵਿਕਲ੍ਧਸਮਾਧਿਮੈਂਚਾਰਿਵਿਘ੍ਨਹੋਵੈਹੈ. ਜੇਨਿਖੇਧਕਰ
ਨੇਕੁੰਕਹਿਏਹੈ:- ਲਯਾ.੧, ਵਿਛੇਧ.੨, ਕਥਾਯ.੩, ਰਸਾਯਾਦ.੪,
ਮਾਲਸਜਕਰਿਕੇਅਥਵਾਨਿਦ੍ਰਾਕਰਿਕੇਦ੍ਰਿਤਿਕੇਅਭਾਵਕੁੰਲਯ
ਕਹੈਹੈ, ਤਾਲਯਤੋਂਸੁਖਪਿਰਸਮਾਨਅਵਸਥਾਹੋਵੈਹੈ; ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ
ਭਾਨਹੋਵੈਨਹੀਂ; ਯਾਤੋਂਨਿਦ੍ਰਾਮਾਲਸਜਾਦਿਕਨਿਮਿਤਤੋਂਜਬਦ੍ਰਿ-
ਤਿਕਾਅਧਨੇਉਧਾਦਾਨਅੰਤਕਰਣਮੈਂਲਯਹੋਤਾਦੀਖੈ, ਤਬਯੋ-
ਗੀਸਾਵਧਾਨਹੋਵਿਕੇਨਿਦ੍ਰਾਦਿਕਨਕੁੰਕਹਿਕੇਦ੍ਰਿਤਿਕੁੰਜਗਾਵੈਇ
ਸਗੀਤਿਮੈਂਲਯਰੂਪਵਿਘ੍ਨਾਵਿਰੋਧੀ, ਜੇਨਿਦ੍ਰਾਮਾਲਸਜਨਿ-
ਰੋਧਸਹਿਤਦ੍ਰਿਤਿਕਾਪ੍ਰਵਾਹਰੂਪਜਾਗਰਣਤਾਕੁੰਗੀਤ੍ਰਧਾਦਾਚਾਰ-
ਯਚਿਤਸੰਬੰਧਨਕਹੈਹੈ.

ਵਿਛੇਧਕਾਇਹਅਰਥਹੈ:- ਜੇਮੈਂਬਾਜਵਾਬਿਲੀਤੋਂਫਰਿਕੇ-
ਚਦਿਕਾਗ੍ਰਿਹਮੈਂਪ੍ਰਵੇਸਕਰੈ; ਤਬਕੁਯਜਨਾਕੁਲਕੁੰਗ੍ਰਿਹਕੇਅੰਤਰ
ਤਤਕਾਲਸਥਾਨਦੀਖੈਨਹੀਂ; ਯਾਤੋਂਫੇਰਿਬਾਹਰਿਆਇਕੇਕੁਯ-
ਅਥਵਾਮਰਣਰੂਪਖੇਦਕੁੰਪ੍ਰਾਪੁਹੋਵੈਹੈ. ਤੇਮੈਂਅਨਾਤਮਪਦਾਰਥ
ਨਕੁੰਦੇਖਕੇਹੇਤੁਜਾਨਿਕੇ, ਅਵੈਤਾਨੰਦਕੁੰਵਿਖਯਕਰਨੇਵਾਜ਼ੈਅੰ
ਤਰਮੁਖਹੁਈਜੇਦ੍ਰਿਤਿ, ਤਹਾਂਦ੍ਰਿਤਿਕਾਵਿਖਯਚੇਤਨਅਤਿਸੁਛਮ
ਹੈ, ਯਾਤੋਂਕਿੰਚਿਤਕਾਲਦ੍ਰਿਤਿਕੀਸ੍ਥਿਤਿਬਿਨਾ, ਤਤਕਾਲਹੀਚੇਤਨਸੁ-
ਰੂਪਮਾਨੰਦਕਾਲਾਭਨਹੀਂਹੋਵੈਹੈ. ਤਾਤੋਂਦ੍ਰਿਤਿਬਹਿਰਮੁਖਹੋਵੈਹੈਇ-
ਸਗੀਤਿਮੈਂਬਹਿਰਮੁਖਦ੍ਰਿਤਿਵਿਛੇਧਕਹਿਏਹੈ. ਜੇਦ੍ਰਿਤਿਕੀਸ੍ਥਿਤਿ
ਤਾਬਿਨਾਸੁਰੂਪਮਾਨੰਦਕਾਅਭਾਵਹੋਵੈਹੈ. ਯਾਤੋਂਅੰਤਰਮੁਖਦ੍ਰਿਤਿ

ਹੁਏ ਤੈਂਬੀ ਜਿਤਨੇ ਕਾਲ ਵਿਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰਹੈ ਨਹੀਂ ਉਤਨੇ ਕਾਲ ਬਾ-
 ਯਾ ਪਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂਦੇ ਬੁਝਾਵਨ ਤੈਂ, ਵਿਤਿਕੁ ਬਹਿਰਮੁਖਤਾ ਯੋਗੀਹੈ
 ਨੇਦੇ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਵਿਤਿਕੀ ਅੰਤਰਮੁਖਤਾ ਹੀ ਸਾਧਨ ਕਰੈ ਵਿਛੇ ਪਰੁ
 ਪ ਬਿਘ੍ਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਜੋ ਯੋਗੀ ਕਾ ਪ੍ਰਯਤਨ ਤਾਕੁੰਗੀ ਤਪਾਦਾਰਥ
 ਨੇ ਸਮਕਰਯਾ ਹੈ.

ਗਾਗਾਦਿਕ ਦੇ ਬਕੁੰ ਕਥਾ ਯਕਹੈ ਹੈ. ਯਾਦਨਾਪਿ ਗਾਗਾਦਿਕ ਦੇ-
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ:- ਏਕ ਬਾਹਯ ਹੈ. ਅੰਤਰਮੁਖ ਹੈ. ਪ੍ਰਤੀਤੀਯਨ ਅ-
 ਦਿਕ ਜਿਨ ਕੇ ਵਿਖਾਯ ਵਰਤਮਾਨ ਹੋਵੈ ਸੇ ਬਾਹਯ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਬੂਤ ਕਾ
 ਵਾਭਾ ਵੀ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਰੂਪ ਜੋ ਮਨੋਰਾਜ ਜੋ ਅੰਤਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੋ ਦੋ-
 ਨੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਗਾਗਾਦਿਕ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਯੋਗੀ ਵਿਖੈ ਜੋਭਵੈ
 ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਤੈਂ.

ਚਿੰਤਕੀ ਪਾਂਚਭੂਮਿ ਕਾ ਹੈ:- ਤਿਨ ਮੈਂ ਏਕ ਛੇ ਪਨਾਮ ਭੂਮਿ ਕਾ
 ਹੈ. ਦੁਜੀ ਮੁਕਤਾ, ਤੀਜੀ ਵਿਛੇ ਪ, ਚੌਥੀ ਏਕਾਗਤਾ, ਪਾਂਚਵੀ ਨਿਰੋ-
 ਧ ਭੂਮਿ ਕਾ ਹੈ. ਲੋਕਵਾਸਨਾ ਦੇਹਵਾਸਨਾ, ਸਾਧਵਾਸਨਾ, ਇਸ ਤੋਂ
 ਅੰਦਿ ਲੋਕੇ ਰਜੋਗੁਲ ਕਾ ਪਰਿਲਾਮ ਜੋ ਤ੍ਰਿਸੁ ਅਨਾਤਮਵਾਸਨਾ
 ਤਾਕੁੰ ਛੇ ਪ ਕਹੈ ਹੈ, ਨਿਦ੍ਰਾ ਮਾਲਸ੍ਯਾਦਿਕ ਤਮੋਗੁਲ, ਪਰਿਲਾ-
 ਮ ਕੁੰ ਮੁਕਤਾ ਕਹੈ ਹੈ. ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਚਿੰਤਕੀ ਕਦਾਚਿਤ ਬਾਹਯ
 ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕੁੰ ਵਿਛੇ ਪ ਕਹੈ ਹੈ. ਅੰਤਰਮੁਖ ਕਾ ਅਤੀਤ ਪਰਿਲਾਮ ਅੰ-
 ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਲਾਮ, ਸਮਾਨ ਕਾਰਹੈ ਤਾਕੁੰ ਏਕਾਗਤਾ ਕਹੈ ਹੈ
 ਇਹ ਏਕਾਗਤਾ ਕਾ ਲੋਛਲ ਯੋਗਸੂਤ ਮੈਂ ਪਤੰਜਲਿ ਨੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ਤਾ
 ਕਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ:- ਸਮਾਧਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਯੋਗੀ ਕੇ ਅੰਤਰਮੁਖ ਮੈਂ ਏ-
 ਕਾਗਤਾ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਜੇ ਏਕਾਗਤਾ ਵਿਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ
 ਜਿਤਨੇ ਅੰਤਰਮੁਖ ਕੇ ਪਰਿਲਾਮ ਸਮਾਧਿ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਸੇ ਸਾ-
 ਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰਗੀ ਵਿਖਾਯ ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅੰਤਰਮੁਖ ਕੇ ਅਤੀਤ ਪਰਿ-
 ਲਾਮ ਅੰਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਲਾਮ ਕੇ ਵਲ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰਹੈ ਨੇ ਤੈਂ ਸਮ-

ਤਾਕਾਰਹੈਵੈਹੈ. ਤਾਏਕਾਗਤਾਕੀ ਵਿਧਿਬੁ ਨਿਰੋਧਕਹੈਹੈ. ਏਧਾਂਚਭੂਮਿ
ਕਾ ਅੰਤਯੁਗਲਕੀਹੈ. ਭੂਮਿਕਾਨਾਮ ਅਵਸਥਾਕਾਹੈ. ਏ

ਪਾਂਚਭੂਮਿਕਾਸਹਿਤ ਅੰਤਯੁਗਲਕੇ, ਏਕਮਤੈਨਾਮਹੈ:- ਛਿ-

ਪੁ ੧, ਮੁਕੁ ੨, ਵਿਛਿਪੁ ੩, ਏਕਾਗ ੪, ਨਿਰੋਧ ੫, ਤਿਨਮੈਂ ਛਿਪੁ

ਅੰਮੁਕੁ ਅੰਤਯੁਗਲਕਾਤੈ ਸਮਾਧਿ ਵਿਖੈ ਅਧਿਕਾਰਨਹੀਂ. ਵਿਛਿ

ਪੁ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ ਅਧਿਕਾਰਹੈ. ਏਕਾਗਮੈ ਨਿਰੋਧ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ

ਸਮਾਧਿਕਾਲਮੈਰਹੈਹੈ, ਇਹਯੋਗਗੰਧਨਮੈਕਯਾਹੈ. ਰਾਗਾਦਿਕਦੇ

ਖਸਹਿਤ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ ਛਿਪੁਹੀਹੈ. ਤਾਛਿਪੁ ਅੰਤਯੁਗਲਕਾਯੋਗਮੈ

ਅਧਿਕਾਰਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਰਾਗਾਦਿਕਦੇ ਸਰੂਪਕਥਾਯ ਸਮਾਧਿਕੇ ਵਿ

ਖੁਹੈ; ਇਹਕਹਨਾਸੀਭਵੈਨਹੀਂ; ਤਥਾਧਿ ਇਹਸਮਾਧਾਨਹੈ:- ਬਾ-

ਯਜ ਅਥਵਾ ਅੰਤਰਜੇਰਾਗਾਦਿਕਹੈ, ਜੇਤੈ ਛਿਪੁ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ ਮੈਂਹੀ

ਹੈਵੈਹੈ; ਤਾਕਾ ਅਧਿਕਾਰਥੀ ਨਹੀਂ. ਤੋਥੀ ਅਨੇਕਜਨਮ ਵਿਖੈਪੁ-

ਰਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰਿਏਜੇ ਬਾਯਜ ਅੰਤਰਗਾਹੇਖ, ਤਿਨਕੇ ਸੁਫਮਸੰ

ਸਕਾਰ ਵਿਛਿਪੁ ਦਿਕ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ ਮੈਂਥੀ ਸੀਭਵੈਹੈ. ਯਾਤੈਰਾਗਾਦੇਖ

ਕਾਨਾਮਕਥਾਯਨਹੀਂ; ਕਿਤੁਰਾਗਾਦੇਖਾਦਿਕਨਕੇ ਸੰਸਕਾਰਕਥਾਯ

ਕਰਿਏਹੈ. ਜੇਸੰਸਕਾਰ ਅੰਤਯੁਗਲਕੀ ਜਿਤਨੈ ਚੁਰਹੈਵੈਨਹੀਂ ਯਾ

ਤੈਂਸਮਾਧਿਕਾਲਮੈਂਥੀ ਅੰਤਯੁਗਲਕੁ ਮੈਂਰਹੈਹੈ. ਪਰੰਤੁ ਰਾਗਾਦੇਖਾਦਿ

ਕਨਕੇ ਉਦਭੂਤ ਸੰਸਕਾਰ ਸਮਾਧਿਕੇ ਵਿਰੋਧੀਹੈ; ਅਨੁਦਭੂਤ ਵਿਰੋ

ਧੀਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਗਟਕੁ ਉਦਭੂਤਕਹੈਹੈ; ਅਪ੍ਰਗਟਕੁ ਅਨੁਦਭੂਤਕਹੈਹੈ

ਸਮਾਧਿਮੈਂਪ੍ਰਵਿਤ ਯੋਗੀਕੁ ਜੇਰਾਗਾਦੇਖਕੇ ਸੰਸਕਾਰਲਕੀ ਪ੍ਰਗ

ਟਤਾਹੈਵੈ, ਤੈ ਵਿਖਯਨ ਮੈਂਦੇਖਦਰਸਨਤੈਂਦਾਇਦੇਵੈ, ਵਿਛੇਧ

ਕਥਾਯਕਾ ਇਹਭੇਦਹੈ:- ਬਾਯਜ ਵਿਖਯਕਾਰਵਿਤਿਕੁ ਵਿਛੇਧ

ਕਹੈਹੈ. ਅੰਯੋਗੀਕੇ ਪ੍ਰਯਤਨਤੈਂਜਗਾਂਵਿਤਿ ਅੰਤਰਮੁਖਤੈਂਹੈਪ

ਰੰਤੁ ਰਾਗਾਦਿਕਨਕੇ ਉਦਭੂਤ ਸੰਸਕਾਰਨਤੈਂ, ਅੰਤਰਮੁਖਹੁਈਵਿ

ਤਿਥੀਰੁਕਿਜਾਵੈ. ਪ੍ਰਮੁਕੁ ਵਿਖਯਕਰੈਨਹੀਂ; ਤਾਕੁੰਕਥਾਯ ਕਹੈ

ਹੈ. ਵਿਖਯ ਮੈਂ ਦੇਖਦੁ ਸਨ ਸਹਿਤ ਯੋਗੀ ਕੇ ਪ੍ਰਯਤਨ ਤੋਂ, ਕਥਾ ਯ ਵਿਖੂ
ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਰਸਾਯਾਦਕਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ:- ਯੋਗੀ ਕੁੰਬ ਆਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ
ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਵਿਛੇ ਪਰੁਪਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਹੁੰਦੁ-
ਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਭਾਰਵਾਹੀ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਭਾ-
ਰ ਉਤਰੇ ਮੈਂ ਤਾ ਕੁੰ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ. ਤਹਾਂ ਆਨੰਦ ਮੈਂ ਮੈਰ ਤੋ ਕੋਈ ਵਿਖਯ
ਹੋਤੁ ਹੈ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਭਾਰ ਜਨਜ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹੈ ਹੈ:- "ਮੈ
ਰੇ ਕੁੰ ਆਨੰਦ ਹੁਆ ਹੈ." ਯਾ ਤੈਂ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਬੀ ਆਨੰਦ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੈ
ਤੈਂ ਮੈਂ ਯੋਗੀ ਕੁੰ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਵਿਛੇ ਪ ਜਨਜ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਜੇ ਆ-
ਨੰਦ ਹੋਵੈ ਤਾ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਰਸਾਯਾਦਕਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਦੁਖ ਨਿਵਿਤਿ ਜ-
ਨਜ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਮੈਂ ਹੀ ਯੋਗੀ ਅਲੰਬੁਧਿ ਕਰਿ ਲੇਵੈ, ਤੋਂ ਸਕ-
ਲ ਉਥਾਧਿ ਰਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਾ ਕਾਰ ਵਿਤਿ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ, ਤਾ ਕਾ ਅ-
ਨੁਭਵ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਦੁਖ ਨਿਵਿਤਿ ਜਨਜ ਆਨੰਦ ਕਾ
ਅਨੁਭਵ ਕੁੰ ਰਸਾਯਾਦਕਾ ਬੀ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਵਿਖੂ ਹੈ. ਵਾਂਛਿਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾ-
ਪ੍ਤਿ ਬਿਨ ਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਮੈਂ ਅਨਜ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ:- ਜੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਮੈਂ ਨਿਧਿ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਨਿਧਿ ਅਤੰਤ ਵਿਖ-
ਯਰ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਿਤ ਹੋਵੈ ਤਹਾਂ ਨਿਧਿ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਬੀ, ਨਿਧਿ ਪ੍ਰਾ-
ਪ੍ਤਿ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਜੇ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਤਿ; ਤਾ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਸ-
ਰ੍ਵ ਨਿਵਿਤਿ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮੈਂ ਜੇ ਅਲੰਬੁਧਿ ਕਰੈ, ਤੋਂ ਉਦਜ ਮਝਾ-
ਗਠੇ ਤੋਂ ਨਿਧਿ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਅਵੇਤ ਬ੍ਰ-
ਹਮ ਕੁੰ ਨਿਧਿ ਹੈ, ਦੇਹਾਦਿਕ ਆਤਮ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਤਿ ਰੂਪ ਜੇ-
ਵਿਛੇ ਪ ਜੇ ਸਰ੍ਵ ਪ੍ਰਤਿ. ਵਿਛੇ ਪ ਰੂਪ ਸਰ੍ਵ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਜਨਜ ਜੇ ਅ-
ਵਾਂਤਰ ਆਨੰਦ ਰੂਪੀ ਰਸ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਆਯਾਦਨ ਹੈ ਜੇ ਨਿਧਿ
ਰੂਪੀ ਅਵੇਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਜਨਜ ਜੇ ਮਹਾ ਆਨੰਦ ਹੈ; ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾ-
ਪ੍ਤਿ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕਰੇ ਨੇ ਤੋਂ ਵਿਖੂ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਅਥਵਾ.

ਰਸਾਯਾਦਿਕਾ ਇਹ ਐਰ ਅਰਥ ਹੈ:- ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ
 ਉਤਰ ਨਿਰਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐ ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ
 ਤਿਧਟੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾਂਤੋਂ ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕਾ ਆਨੰਦ ਤਿਧ
 ਟੀ ਰੂਪ ਉਧਾਧਿ ਸਹਿਤ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਜੇਧਾਧਿ ਕਰਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਨਿਰਹਿਕ-
 ਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਤਿਧਟੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾਂਤੋਂ, ਨਿਰੁਧਾਧਿ ਕ-
 ਆਨੰਦ ਨਿਰਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਹਿਕ-
 ਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਉਤਰ ਨਿਰਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਬੀ,
 ਸਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਜੇਧਾਧਿ ਕ ਆਨੰਦ ਬੁੰ ਆਗਿ ਸਕੇ ਨਹੀਂ;
 ਕਿੰਤੁ ਤਾਹੀਂ ਬੁੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਸੇਰਸਾਯਾਦ ਕਰਹਿਏ ਹੈ. ਜਾਂਤੋਂ ਵਿਛੇ-
 ਪ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਜਨਮ ਆਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਅਥਵਾ ਸਹਿਕਲਪ ਸ-
 ਮਾਧਿ ਕੇ ਆਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਰਸਾਯਾਦ ਕਰਹਿਏ ਹੈ. ਸੇਦੇਨੁ ਪ੍ਰ-
 ਕਾਰ ਕਾਰਸਾਯਾਦ ਨਿਰਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੇ ਅ-
 ਨੁਭਵ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ ਤੋਂ, ਵਿਧੂ ਹੈ. ਜਾਂਤੋਂ ਤਾਬੁੰ ਬੀ ਆਗੇ ਐਸੇ
 ਨਿਰਹਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਆਗਿ ਵਿਧੂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਸੇ ਆਗੇ ਵਿ-
 ਧੂ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾਂਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨਤਾ ਮੈਂ ਆਗੇ ਵਿ-
 ਧੂ ਬੁੰ ਰੇਕਿ ਕੇ.

ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬੁੰ ਵਿਵਾਨ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈ. ਤਾਹੀਂ ਬੁੰ
 ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਕਰੇ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਚਿੰਤ ਨਿਗਲੈ ਬ ਨਹੀਂ
 ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਬ ਪ੍ਰਾਕ੍ਸ਼ਣਿਕ ਬਲ ਤੋਂ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਉਤਰਾਨ ਹੋਵੇ ਤਬ ਬੀ ਸਮਾ-
 ਧਿ ਮੈਂ ਜੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਿਐ, ਤਾਹੀਂ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇ ਹੈ.
 ਜਾਂਤੋਂ ਉਤਰਾਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਬੀ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਚਿੰਤ ਨਿਗਲੈ ਬ ਨਹੀਂ ਐ
 ਗਜਾਨੀ ਦਾਨ ਕੀ ਜੇ ਭੇਜਨਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਸੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾ-
 ਕ੍ਸ਼ਣਿਕ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਭੇਜਨਾ ਦਿਕ ਹਜਹਾਰ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਖੇਦ
 ਮਾਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਭੇਜਨਾ ਦਿਕਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਬੀ
 ਸਮਾਧਿ ਸੁਖਾਧਿ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਜਾਬੁੰ ਭੇਜਨਾ ਦਿਕ ਸਰੀਰ ਨਿਰੁਦਾ

ਹਰੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੀ ਬੇਦ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਤਾਰੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਹੀ ਤਿਸੇਂ ਬਹੁਤ ਆਚਾਰਯੋਂ ਨੇ ਯਹੀ ਪੰਛ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਿ ਕਾ ਆਨੰਦ ਬੀ ਬਾਹਜ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਜੀਵਨ ਮੁਕਿ ਕੇ ਸੁਖ ਆਰਥੀ ਗਜਾਨਨ ਵਾਨ ਕੀ ਬਾਹਜ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ.

ਤਸਾਧਿ ਗਜਾਨਨ ਵਾਨ ਕੇ ਨਿਵਿਤਿ ਕਾ ਬੀ ਨਿਯਮ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਵੇਦ ਕੀ ਆਗਿਆ ਰੂਪ ਵਿਧਿ ਤੇਂ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਹੋ ਨਹੀਂ; ਜਾ ਤੇਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਵਜ ਵਹਾਰ ਮੈਂ ਨਿਯਮ ਹੋਵੇ ਯਾ ਤੇਂ ਗਜਾਨੀ ਨਿਰੰਕੁਸ ਹੋ; ਤਾਰਾ ਵਜ ਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਿਸ ਗਜਾਨੀ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਿਛਾ ਭੋਜਨ ਮਾਤ੍ਰ ਫਲ ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਹੋ ਤਾਰੀ ਭਿਛਾ ਭੋਜਨ ਮਾਤ੍ਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਹੋਵੇ, ਤਾਰੀ ਅਧਿਕ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਰ

ਜੇ ਐਸੇ ਕਹੇ:- ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਿਛਾ ਭੋਜਨ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਹੋਵੇ ਤਾਰੀ ਕੁੰ ਗਜਾਨਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਅਧਿਕ ਵਜ ਵਹਾਰ ਕਾਹੇ ਤੇਂ ਜਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਯਹੋਵੇ ਤਾ ਕੁੰ ਗਜਾਨਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇਂ ਭਿਛਾ ਭੋਜਨ ਦਿਕ ਵਜ ਵਹਾਰ ਤੇਂ ਅਧਿਕ ਵਜ ਵਹਾਰ ਗਜਾਨੀ ਕਾਹੇਵੇ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਕੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਹੋਵੇ ਜੇ ਗਜਾਨੀ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਸੰਕਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਯਾ ਗਜ ਵਲ ਕੁਝ ਜਨ ਕਾ ਦਿਕ ਗਜਾਨੀ ਕਹੇ ਹੈ. ਸਭਾ ਦਿਨ ਯਾ ਤੇਂ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਵਜ ਵਹਾਰ ਯਾ ਗਜ ਵਲ ਕੁਝ ਕਾ ਤਸਾ ਗਜਾਨਨ ਪਾਲਨ ਵਜ ਵਹਾਰ ਜਨ ਕਾ ਕਰ ਜਾ ਹੈ. ਐਵਾ ਸਿੰਘ ਗੰਥ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਵਜ ਵਹਾਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਤਿ ਕਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਵਜਾਧਿ ਯਾ ਗਜ ਵਲ ਕੁਝ ਨੇ ਸਭਾ ਦਿਨ ਯਾ ਤੇਂ ਉਤਰ ਦਿਵੁਤ ਸੰਨਿਆਸ ਰੂਪ ਨਿਵਿਤਿ ਹੀ ਧਾਰੀ ਹੈ; ਐ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਹੋਤੁ ਨਾਨਾ ਦੇਖ ਕਹੇ ਹੈ; ਤਸਾਧਿ ਯਾ ਗਜ ਵਲ ਕੁਝ ਕੁੰ ਦਿਵੁਤ ਸੰਨਿਆਸ

ਤੈਂ ਪੁਰਵਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਥਾ; ਇਹ ਕਹਨਾ ਤੈਂ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਗਜਾਨ ਤੈਂ
ਪ੍ਰਬਮ ਬੀਥਾ, ਪਰੰਤੂ ਵਿਦੁਤ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਤੈਂ ਪੁਰਵ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕਾ ਆ
ਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਹੁਆ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਤੈਂ ਸਰਵ ਜੀ
ਗ੍ਰਹ ਕਾ ਭਾਗ ਵਿਯਾ ਹੈ. ਯਾਗਜਵਲਕ੍ਯ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਕੇ ਕਾਲ
ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਾ ਹੋਤਾ ਥਾ ਐ ਉਤਰ ਕਾਲ ਨ੍ਯੂਨ ਭੋਗ ਕਾ ਹੋਤਾ ਥਾ ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰ
ਬਮ ਤੈਂ ਯਾਗਜਵਲਕ੍ਯ ਕੁੰਗਲਾਨਿ ਬਿਨਾ ਅਧਿਕ ਭੋਗ, ਐ ਆਗੇ
ਗਲਾਨਿ ਤੈਂ ਸਰਵ ਭੋਗ ਨ ਕਾ ਭਾਗ ਹੁਆ ਹੈ; ਐ ਸਨਕ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰ
ਥਨਾ ਮਰਣ ਪਰ ਯੀਤ ਗਾਜ ਪਾਲਨਾ ਦਿਕ ਸਮਿਧਿ ਭੋਗ ਕਾ ਹੋਤਾ
ਹੁਆ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਸਦਾ ਭਾਗ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੀ ਹੁਆ ਹੈ; ਭੋਗ ਨ ਮੈਂ ਗਲਾ
ਨਿ ਬੀ ਹੁਈ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਾਸਦੇਵਾ ਦਿਕ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨ੍ਯੂਨ ਭੋਗ ਕਾ
ਹੋਤਾ ਹੁਆ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੁੰ ਸਦਾ ਭੋਗ ਨ ਮੈਂ ਗਲਾਨਿ ਤੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਅਭਾ
ਵ ਹੀ ਕਹਨਾ ਹੈ. ਐ ਵਾਸਿਸ਼੍ਣੁ ਮੈਂ ਮੈਸਾ ਬੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ:- ਸਿਖਰ ਯੁਜ
ਕੀ ਗਜਾਨ ਤੈਂ ਅਨੰਤਰ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੁਈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਨਾ
ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਿਲੋਛਣ ਵ੍ਯਵਹਾਰ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰੁਖ ਨ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ; ਤਿ
ਨ ਸਰਵ ਕੁੰ ਗਜਾਨ ਸਮਾਨ ਹੈ. ਐ ਤਾਕਾ ਫਲ ਮੈਂ ਛੁਬੀ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਐ
ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭੇਦ ਮੈਂ ਵ੍ਯਵਹਾਰ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ. ਵ੍ਯਵਹਾਰ ਕਾ ਨ੍ਯੂਨਤਾ ਮੈਂ ਜੀ
ਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਐ ਵ੍ਯਵਹਾਰ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਮੈਂ ਜੀ
ਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਨ੍ਯੂਨਤਾ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ,

ਕੇਈ ਇਹ ਸੰਕਾ ਕਹੇ ਹੈ:- ਜੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੁੰ ਭਾਗਿ ਕੇ
ਤੁਛ ਭੋਗ ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛੁਬੀ ਭਾਗਿ ਕੇ ਵੇਰੁ ਠਾ ਦਿ
ਕਲੇਕ ਕੀ ਇੰਛਾ ਧਾਰਿ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ.

ਜੇ ਸੰਕਾ ਬਠੇ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ ਤੈਂ, ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਾ ਭਾਗ ਐ
ਭੋਗ ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਤੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬਲ ਤੈਂ ਸੰਭਵੇ ਹੈ; ਐ
ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛੁਬ ਕਾ ਭਾਗ ਐ ਪਰਲੋਕ ਕੁੰ ਗਮਨ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ. ਕਹੇ
ਤੈਂ, ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਾਹਰਿ ਗਮਨ ਕਰੇ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ, ਪਰਲੋਕ

ਕੁੰਗਮਨ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂਛਕਾ ਤਜਾਗ ਬੀ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ
 ਤੈ ਗਜਾਨ ਤੈਂ ਅਗਜਾਨ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਭੇਗ ਤੈਂ ਅਨੰਤਰ
 ਸੁਲ ਸੁਛ ਮਸਰੀਰ ਕਾਰ ਅਗਜਾਨ ਕਾ, ਚੇਤਨ ਮੈਂ ਲਯ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ
 ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਅਵਸਯ ਹੋਵੈ ਹੈ ਜੇ ਮੁਲ ਅਗਜਾਨ ਬਾਕੀ ਰਹੈ, ਅਬ
 ਵਾ ਨਸ਼ ਅਗਜਾਨ ਕੀ ਫੇਰਿ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈ, ਤੈ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂਛਕਾ ਅਭਾ
 ਵ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਮੁਲ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਗਜਾਨ ਹੁਏ ਤੈਂ, ਅਗਜਾਨ ਬਾ
 ਕੀ ਰਹੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਪ੍ਰਮਾਣ ਤੈਂ ਨਾਸ ਹੁਏ ਅਗਜਾਨ ਕੀ ਫੇਰਿ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈ
 ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂਛਕਾ ਅਭਾ ਵ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂਛਕੇ ਤਜਾ
 ਗ ਮੈਂ ਤਬਾਧ ਰਲੇ ਕੇ ਗਮਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਇੰਛਾ ਬੀ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ.
 ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਇੰਛਾ ਕੇ ਵਲ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਿਤਨੀ ਸਾ
 ਮਗੀ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਾ ਭੇਗ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਉਤਨੀ ਸਾ ਮਗੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾ
 ਰਥਾ ਰਚੇ ਹੈ. ਇੰਛਾ ਬਿਨਾ ਭੇਗ ਸੰਭਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੀ
 ਇੰਛਾ ਬੀ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਐ ਅਨਜ ਲੋਕ ਮੈਂ ਅਬ ਵਾ ਇਸਲੇ
 ਕ ਮੈਂ, ਅਨਜ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਮੈਂ ਬੀ ਹੋਵੈ ਨ-
 ਹੀਂ. ਇਹ ਪੁਰੁਸ਼ ਇਸੀ ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਿ ਆਏ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ
 ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਮੈਂ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂਛਕੇ ਤਜਾਗ ਕੀ, ਵਾਧ ਰਲੇ ਕੇ
 ਗਮਨ ਕੀ ਇੰਛਾ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ.

ਜੀਵਨਮੁਖਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਅਧਿ
 ਕ ਭੇਗ ਕੀ ਇੰਛਾ ਤੈਂ ਭਿੰਛਾ ਭੇਜਨਾ ਦਿਕਨ ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਜਨਕਾ ਦਿਕ
 ਨ ਕੁੰ ਸੰਭਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਸ਼ਬਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਰਹਸਯ ਹੈ:- ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਬਾਹਜ
 ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਜੀਵਨਮੁਖਿ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਜੀਵਨਮੁਖਿ ਕੇ ਵਿ
 ਲੋਛਲ ਸੁਖ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਆਤਮਾ ਨਿਤ ਮੁਕੁ ਹੈ, ਅਵਿ
 ਦ੍ਯਾ ਮੈਂ ਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤਿਸੀ
 ਕਾਲ ਮੈਂ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਰਿਤ ਬੰਧ ਭ੍ਰਮ ਨਸ਼ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਗਜਾਨ ਹੁਏ ਤੈਂ ਫੇ
 ਰਿ ਬੰਧ ਭ੍ਰੰਤਿ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਸਰੀਰ ਸਹਿਤ ਕੁੰ ਬੰਧ ਭ੍ਰਮ ਕਾ ਅਭਾਵ

ਹੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਿ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਏਹਾ ਦਿਕ ਨਹੀ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਤਬਾ ਨਿਵਿ-
 ਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਹੁੰ ਬੀਧ ਭੁੰਤਿ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਯਤੈਂ ਬਾਯ ਪ੍ਰ-
 ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਬੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਿ ਦੁਰਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਤੈ ਬੀ ਬਾਯ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਜੀ-
 ਵਨ ਮੁਕੁ ਹੁੰ ਵਿਲੋਛਲ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਏਕਾਗਤਾ ਰੂਪ ਅੰਤਰ-
 ਲ ਪਹਿਲਾ ਮੈਂ ਤੈਂ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜੇ ਏਕਾਗਤਾ ਪਹਿਲਾ ਮ ਬਾਯ ਪ੍ਰ-
 ਵਿਤਿ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਭੇਦ ਤੈਂ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰੁਖ-
 ਨ ਕੇ ਵਜਹਾਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਜਾਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਅਧਿਕ
 ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕਾ ਹੋਤੁ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਮੈਂ ਦ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਅ-
 ਧਿਕ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਏਕਾਗਤਾ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਅੰ ਏਕਾਗਤਾ ਬਿਨਾ ਨਿਰੁ-
 ਪਾਧਿਕ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਸਮਾਧਿ ਨਿਰੁਪਲ ਮੈਂ
 ਕਹੀ ਹੈ. ਐਰ

ਜੇ ਯੁਗੁਵਰੁਨਾ “ਗਿਆਨਵਾਨੁ ਸਰੁਵ ਮਨਾਤੁ ਮਧ-
ਦਾਰਥਨੁ ਮੈਂ ਮਿਥਨਾ ਬੋਧਿ ਹੋਵੈਹੈ, ਗਗਾਹੈ ਨਹੀਂ; ਯਾਤੈ ਧਰ੍ਮਿਤਿ
ਮੀਭੁਵੈ ਨਹੀਂ.

ਮੇ ਜੰਘਾਬੀ ਬਣੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ ਜੇ ਮੈਂ ਦੇਹ ਦਿਖੈ ਮਿਥਣਾ ਬੁਧਿ ਬੀ
 ਗਜਾਨੀ ਕੁੰਹੈ ਹੈ. ਤੇ ਬੀ ਦੇਹ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਜੇ ਭਿਛਾ ਦਿਕੈ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਕੇ
 ਵਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਦਿਤਿ ਕੇ ਹੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਜਿਸ ਕਾ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰ-
 ਥਨਾ ਕੇ ਹੈ, ਤਿਸ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਦਿਤਿ ਬੀ ਕੇ ਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਬਾਜੀ
 ਕਾਰ ਕੇ ਤਮਾਸੇ ਕੁੰ ਮਿਥਣਾ ਜਾਨਿ ਕੇ, ਸਰ ਵਲੋਂ ਕਨ ਕੀ ਪ੍ਰਦਿਤਿ ਕੇ ਹੈ ਹੈ.
 ਤੇ ਮੈਂ ਸਰ ਵਧਦਾਰ ਬਨ ਮੈਂ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਮਿਥਣਾ ਬੁਧਿ ਕੇ ਮੈਂ ਬੀ ਪ੍ਰ-
 ਦਿਤਿ ਜੀ ਕੇ ਹੈ ਹੈ. ਐਂ

ਜੇ ਐਸੇ ਕਰੇ, ਜਾਹੁੰ ਜਿਸ ਪਦਾਰਥ ਮੈਂ ਦੇਖ ਦਿਸ਼ਿ ਹੋਵੇ, ਤਾਕੇ
 ਵਿਖੇ ਤਿਸ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਤਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਗਜ਼ਾਨੀ ਕੁੰ ਅਨਾਤਮ ਪ-
 ਦਾਰਥ ਨ ਮੈਂ ਦੇਖ ਦਿਸ਼ਿ ਹੋਵੇ. ਗਾਹ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਤਿ
 ਸੀਭ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.

ਜੇ ਬੀ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਅਧਯਾਜ ਨੇ ਵਨ ਮੈਂ, ਰੇਗੀ ਦੇ ਅ-
 ਨੂਜ ਹਜਤਿ ਰੇ ਕੇ ਤੋਂ ਦੇਖ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਿਯਾਹੈ; ਤਾ ਅਧਯਾਜ ਮੇ ਵਨ ਮੈਂ
 ਧਾਨ ਧਾਧੇ ਤੋਂ ਜੇ ਰੇਗੀ ਕੀ ਪੁਇਤਿ ਰੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਧੇ ਮੈਂ ਗਜਾ-
 ਨੀ ਕੀ ਸਥ ਹਜਹਾਰ ਮੈਂ ਪੁਇਤਿ ਦੇਖ ਦਿਜਿ ਹੁਏ ਬੀ ਮੀਭੇ ਹੈ. ਇ-
 ਜਗੀਤਿ ਮੈਂ ਗਜਾ ਨੀ ਕੇ ਹਜਹਾਰ ਕਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਧੋਛੁ ਦਿ-
 ਲਾਹਲਾ ਜਾਮੀ ਨੇ ਦਿਸਾਰ ਮੈਂ ਤਿਖੀ ਦੀਧ ਮੈਂ ਪੁਤਿਆ ਦਨ ਬਿਯਾ-
 ਹੈ. ਜਾ ਤੋਂ ਤੇਹੁ ਦਿਜਿ ਕਾ ਹਜਹਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿਤ ਹੈ. ਸਮਾਧਿ ਰੂਪ
 ਨਿਸ਼ਾਨ ਕੀ ਦਿਧਿ ਸੁਨਿ ਕੇ ਤੇਹੁ ਦਿਜਿ ਹੁੰਮੈ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਭੂਮਲ ਕਰਤ ਕਹੁ ਕਾਲ ਲੁੰ, ਤੇਹੁ ਦਿਜਿ ਸੁਗਜਾਨ;
 ਰੇਗੀ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਧੇ ਤਬ, ਲੀਨ ਭਏ ਤਿਹਿ ਪ੍ਰਾਲ. ੧੭

ਦੀਕਾ:- ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਧੇ ਰੇਗੀ ਤੋਂ ਅਨੰਤ ਰਗਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਲ ਗਮਨ-
 ਕਰੇ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੋਂ ਤੇਹੁ ਦਿਜਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਲ ਲੀਨ ਹੁਏ ਇਹ ਕਰਨਾ. ਮੈਂ-
 ਗਜਾ ਨੀ ਕੇ ਸਗੀਰ ਤਜਾਗ ਮੈਂ ਕਾਲ ਦਿਸੇਖ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਉਤ-
 ਰਾਜਲ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਦੋਛਿਲਾ ਜਨ ਮੈਂ ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋਏ. ਸਰਵਥਾ ਮੁ-
 ਕੁਰੇ. ਤੇ ਮੈ ਦੇਸ ਦਿਸੇਖ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਕਾਸੀ ਅਦਿਰ ਪੁਨੀਤ
 ਦੇਸ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਅਤੰਤ ਮਲੀਨ ਦੇਸ ਮੈਂ ਗਜਾ ਨੀ ਕਾ ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋ-
 ਏ, ਸਰਵਥਾ ਮੁਕੁਰੇ. ਤੇ ਮੈ ਅਸਨ ਦਿਸੇਖ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਪ੍ਰਿ-
 ਥਿਵੀ ਮੈਂ ਸਬ ਅਸਨ ਤੋਂ, ਅਥਵਾ ਸਿਧ ਅਸਨ ਤੋਂ ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋਏ
 ਤੇ ਮੈ ਸਾਵਧਾਨ ਬ੍ਰਹਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਕਾ ਅਥਵਾ ਰੇਗਾ ਹਜਾ ਕੁਲ ਹਾ-
 ਗ ਸਬਦ ਪ੍ਰਕਾਰਤੇ ਕਾ ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋਏ, ਸਰਵਥਾ ਮੁਕੁਰੇ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਜਿ-
 ਸਕਾਲ ਮੈਂ ਗਜਾ ਨੀ ਤੋਂ ਅਗਜਾਨ ਨਿਦ੍ਰਿਤਿ ਹੁਆ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈਂ ਗਜਾ
 ਨੀ ਮੁਕੁਰੇ. ਜਾ ਤੋਂ ਗਜਾ ਨੀ ਕੁੰ ਦਿਦੇਹ ਮੇਛ ਮੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਸਨਾ ਦਿ-
 ਕਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮੈ ਗਜਾ ਨੀ ਕੁੰ ਦੇਹ ਪਾਤ ਮੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲਾ ਦਿ-

ਕਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ ਤੈਸੈ ਗਜਾਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੁਵਲ ਮੈਂ ਬੀ, ਦੇਸੁ
ਕਾਲ ਆਸਨਾ ਦਿਕਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ ਐ

ਉਪਾਸ ਕਰੁੰ ਦੇਸੁ ਕਾਲਾ ਦਿਕਨ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਹੈ. ਸਚਾਧਿ ਭੀਖ
ਮਾਦਿਕ ਗਜਾਨੀ ਕਹੈ ਹੈ, ਐ ਭੀਖ ਮਨੈ ਉਤਰਾ ਜਲ ਬਿਨਾ ਪਾਲ
ਜਾਗ ਰਿਏ ਨਹੀਂ; ਤਥਾਧਿ ਭੀਖ ਮਾਦਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਹੈ.
ਜਾਤੈ ਉਪਾਸ ਕਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸੁ ਵਾਜੈ, ਤਿਨੈ ਨੈ ਕਾਲ ਵਿਸੇਖ ਕੀ ਪ੍ਰ-
ਤੀਛਾ ਕਰੀ ਹੈ. ਐ ਵਸਿਯੁ ਭੀਖ ਮਾਦਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ; ਜਾਤੈ ਹੀ-
ਉਨ ਕੁੰ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਹੁਏ ਹੈ. ਕਾਹੇਤੈ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕਾਏਕ
ਕਲਪ ਪਰਜੀਤ ਪ੍ਰਾਕਯ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਲਪ ਕੇ ਅੰਤ ਬਿਨਾ ਵਿਦੇਹ ਮੋਛ
ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ ਐ ਕਲਪ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਤਿਨ ਕੁੰ ਇੰਛਾ ਬਲਤੈ ਨਾਨਾ ਸੁਰੀਰਹੇ
ਹੈ ਹੈ. ਤਥਾਧਿ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਵਿਖੈ ਤਿਨ ਕੁੰ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਹੋ-
ਵੈ ਨਹੀਂ; ਜਾਤੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਤਿਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕਾਛਾ
ਹਾਰ ਸੁਪੁਰੁ ਅਨਜ ਕੇ ਉਪਦੇਸੁ ਨਿਮਿਤ ਹੈ. ਐ ਅਨਜ ਗਜਾਨੀ
ਕੇ ਵਜਹ ਹਾਰ ਮੈਂ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੈਂ ਤੋੜ ਦਿ-
ਸ਼ਿ ਕੇ ਦੇਹ ਪਾਤ ਕਾ ਦੇਸੁ ਕਾਲ ਆਸਨਾ ਦਿਕ ਕੁਛ ਕਹਾ ਨਹੀਂ.

ਦੇਹ.

ਦੂਜੇ ਸਿਖ ਅਦਿਸ਼ੁ ਤਿਹਿ, ਗੰਗਾ ਤਟ ਸੁਭ ਥਾਨ;
ਦੇਸੁ ਇਕੰਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਤਿ, ਕਿਯੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਧਿਆਨ. ੧੮
ਸਾਸੁ ਗੀਤਿ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੁੰ, ਪੁਰਵ ਕਹੈ ਜੁ ਰਾਹ;
ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤੈ. ਪਾਯੈ ਅਧਿਕ ਉਛਾਹ. ੧੯

ਟੀਕਾ:- ਜੈਸੈ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਦੇਸੁ ਕਾਲ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਤਾਸੈ
ਵਿਪਰੀਤਿ ਉਪਾਸ ਕਰੁੰ ਜਾਨਨੀ. ਉਤਮ ਦੇਸੁ ਮੈਂ ਉਤਮ ਉਤਰਾ ਜ-
ਲਾ ਦਿਕ ਕਾਲ ਮੈਂ. ਉਪਾਸ ਕਰ ਸੁਰੀਰ ਤਜੈ ਤਥਾ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ
ਹੋਵੈ. ਐ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਮਰਣ ਸਮਯ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਸੈ, ਗਜੇਯ ਕੀ-

ਜਿਤਿਕੀ ਅਧੇਛਾ ਨਹੀਂ; ਉਧਾਸਕਰੁੰਮਰਣ ਸਮਯਯੇਯਕੇ ਸ਼ੁਰੂ-
 ਪਕੀ ਜਿਤਿਕੀ ਅਧੇਛਾ ਹੈ. ਜਿਸ ਯੋਜਨਾ ਕਾ ਪੂਰਵ ਯਜਾਨ ਵਿਯਾ
 ਹੈ. ਤਾ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਜਿਤਿ ਮਰਣ ਸਮਯ ਹੋਵੇ; ਤਬ ਉਧਾਸ ਨਾ ਕਾਫ-
 ਲ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜੇਯੋਯਕੇ ਕੀ ਜਿਤਿ ਚਾਹਿਏ; ਤੇਯੋਯਕੇ ਬੁਝਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਕਾ ਜੇ ਮਾਰਗ ਧੰਚ ਮਤਰੰਗ ਮੈਂ ਕਰਜਾ ਹੈ. ਤਾ ਕੀ ਬੀ ਜਿਤਿ ਚਾਹਿਏ.
 ਕਾਹੇਤੈਂ, ਮਾਰਗ ਚਿੰਤਨ ਬੀ ਉਧਾਸ ਨਾ ਕਾ ਅੰਗ ਹੈ. ਐਂ ਗਜਾਨ ਨਿ-
 ਮਿਤ ਸ਼ੁਫਲ ਮੈਂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਆਸਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਨਹੀਂ. ਯਜਾਨ ਮੈਂ ਉਤ
 ਮ ਦੇਸ, ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ, ਸਿਧਾਦਿਕ ਆਸਨ ਕੀ ਅਧੇਛਾ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ
 ਅਦਿਸ਼ਿਕੁੰ ਉਤ ਮ ਦੇਸ, ਗੰਗਾ ਤੀਰ ਮੈਂ ਜਿਤਿ; ਐਂ ਮਰਣ ਸਮਯ
 ਬੀ ਯੋਗ ਸਾਸ਼ੁ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਦੇਹ ਪਾਤ ਕਰਜਾ.

ਦੇਹ.

ਤਰ੍ਹਕਦਿਸ਼ਿ ਪੁਨਿਤੀ ਸਰੇ, ਲਹਿਗੁਰੁ ਮੁਖ ਉਪ ਦੇਸ;
 ਅਸ਼ਾਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਜਿਨ, ਅਵਗਾਹਨ ਕਰਿ ਬੇਸ. ੨੦
 ਜੇਤੀ ਵਾਲੀ ਵੈਖਰੀ, ਤਾਰੇ ਅਲੰ ਪਿਛਾਨ;
 ਹੇਤੁ ਮੁਖਿ ਕੇ ਗਜਾਨ ਲਖਿ, ਅਦੁਲ ਨਿਜੁਯ ਗਜਾਨ ੨੧

ਟੀਕਾ:- ਤਰ੍ਹਕਦਿਸ਼ਿ ਨਾਮ ਤੀਸਰਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਉਪ ਦੇਸ
 ਕੁੰਸ਼ੁਫਲ ਕਰਿ ਕੇ, ਸੁਨੈ ਅਰਬ ਮੈਂ ਅਨਜ ਸਾਸ਼ੁ ਨ ਕਾ ਵਿਰੇਧ ਦੂਰਿ
 ਕਰਨੈ ਕੁੰਸ਼ੁਫਲ ਸਾਸ਼ੁ ਨ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਵਿਚਾਰਿ ਕੇ ਇਹ ਨਿਜੁਯ
 ਵਿਯਾ ਸਕਲ ਸਾਸ਼ੁ ਨ ਕਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੈਂ ਛੋਹੈ. ਮੈਂ ਛੋਹਾ ਸਾਧਨ
 ਗਜਾਨ ਹੈ. ਜੇ ਗਜਾਨ ਅਦੁਲ ਨਿਜੁਯ ਰੁਪ ਹੈ. ਭੇਦ ਨਿਜੁਯ ਯ-
 ਥਾਰ ਬਗਜਾਨ ਨਹੀਂ. ਸਾਰੇ ਸਾਸ਼ੁ ਸਾਛਾਤ ਅਥਵਾ ਪਰੰਪਰਾ ਤੈਂ ਬੁ
 ਝਗਜਾਨ ਕਾਹੇਤੁ ਹੈਂ.

ਯਜਨ ਪਿਸੇ ਸਰ੍ਹਿਤ ਵੈਖਰੀ ਵਾਲੀ ਕੇ ਅਸ਼ਾਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ
 ਹੈ; ਤਿਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਰਮ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਖਯ ਮੁਖ ਕੇ ਉਪਾ

ਯਨ ਕੁੰਧ ਤਿਧਾ ਦਨ ਕਰੈ ਹੈ: ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਉਧਾ ਮਨਾ ਕੁੰਧੈ-
ਧਨ ਕਰੈ ਹੈ: ਤੇ ਮੇਰਾ ਜਾਨ ਨਿਮਿਤ ਮੇਰਾ ਜਾਨ ਮਾਂਧਾ ਮਾਇਕ ਸਾਜੁ ਹੈ.
ਮੇਰੀ ਬੇਦਗਾਨਾ ਕੁੰਧੀ ਯਥਾ ਰਖ ਗਾਨ ਕਰੈ ਹੈ: ਯਾ ਤੇ ਸਰਵ ਕੁੰਧ ਮ-
ਦੈਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬੇਧ ਕਤਾ ਬਨੈ ਨਹੀਂ.

ਤਥਾ ਪਿਸ਼ਸਕਲ ਸਾਜੁ ਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਸਰਵਗਤ ਹੁਏ ਹੈ: ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਲੁਹੁਏ ਹੈ. ਯਾ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਏ ਮੁਲ ਸੁਤਨ ਕਾਂਤ, ਦੇਵ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅ-
ਰਥ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਕੇ ਵਜਾ ਧਜਾਨ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਾਂਤ ਹੁਏ ਹੈ. ਮੁਲ ਸੁਤ ਕਾਰਨ
ਕੇ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਤੇ ਹਿਲੋ ਛਲ ਅਰਥ ਵਿਯਾ ਹੈ. ਮੇਰੇ ਦ ਮੈਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤਿਨ
ਸੁਤਨ ਕਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੂ ਸਰਵ ਸਾਜੁ ਨ ਕਾ ਦੇਵਾਨੁ ਸਾਰੀ ਅਰਥ
ਹੈ. ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨੇ ਉਤਮ ਮੰਜਰਾਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਯ ਵਿਯਾ.

ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਅਸ਼੍ਵਾਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਇਹ ਹੈ: - ਚਾਰਿਵੇਦ, ਚਾਰਿਉ-
ਪਵੇਦ, ਘਟ ਵੇਦ ਕੇ ਅੰਗ, ਪੁਰਾਣ, ਨਾਜਾਨ, ਮੀਮਾਂਸਾ, ਧਰਮ ਸਾ-
ਸਤ੍ਰ, ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਵੈਖਰੀ ਵਾਲੀ ਰੂਪ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਅਠਾਰਹ ਭੇਦ ਹੈ. ਤਿ-
ਨ ਕੁੰਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਰੈ ਹੈ.

ਰਿਗਵੇਦ. ਯਜੁਰਵੇਦ. ਸਾਮਵੇਦ. ਅਥਰਵਵੇਦ; ਏ ਚਾਰਿਵੇ-
ਦ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਕਿਤਨੇ ਵਚਨ ਗੇਯ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰਧੈ ਧਨ ਕਰੈ ਹੈ; ਕਿਤਨੇ ਧ੍ਯੇ
ਯ ਕੁੰਧੈ ਧਨ ਕਰੈ ਹੈ; ਬਾਕੀ ਕਰਮ ਕੁੰਧੈ ਧਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਕਰਮ ਕੇ ਬੇਧ-
ਨ ਵੇਦ ਵਚਨ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਬੀ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਲ ਸੁਧਿ ਦੁਆਰਾ ਗਾਨਾ ਨਹੀਂ
ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਵੇਦ ਵਚਨ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ
ਕਿੰਤੂ ਨਿਧਿਯ ਸ਼ਾਬਾਦਿਕ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਰੇਕਨੈ ਮੈਂ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ. ਯਾ-
ਤੈਂ ਅਭਿਚਾਰਾਦਿ ਕਰਮ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਜੇ ਅਥਰਵਵੇਦ ਹੈ; ਤਾ-
ਕਾ ਬੀ ਨਿਵਿਤਿ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ. ਜੇ ਦੇਖ ਤੈਂ ਸਤੁ ਮਾਰਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ
ਹੈ ਤੇ ਗਰਦਾਨ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਅਗਨਿਦਾਹ ਮੈਂ ਸਤੁ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰੈ; ਇ-
ਸ ਦਾ ਮੈਂ ਅਭਿਚਾਰ ਕਰਮ ਸਜੇਨ ਯਾਗਾਦਿਕ ਕਰੈ ਹੈ. ਸਤੁ ਮਾਰਨ
ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਜੇ ਕਰਮ, ਜੇ ਅਭਿਚਾਰ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮੈਂ ਜਾ ਸਜੇਨ ਨਾਮ

ਯਗਜ ਹੈ. ਜੇਨ ਨ ਯਾਗ ਕਾ ਬੇਧ ਕ ਜੇ ਵੇਦ ਵਚਨ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਇਹ ਅ
 ਰਥ ਨਹੀਂ:- ਸਤੁ ਮਾਰਨ ਕਾ ਮਨਾ ਵਾਲਾ ਜੇਨ ਨ ਯਾਗ ਮੈਂ ਧੁਇ ਤਿਹੇ
 ਹੈ; ਕਿੰਤੁ ਸਤੁ ਮਾਰਨ ਕੀ ਜਾਗੁੰ ਕਾ ਮਨਾ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਜੇਨ ਨ ਯਾਗ ਤੇਂ ਭਿ-
 ਨ ਜੇਗਰਦਾਨਾ ਦਿਕ ਸਤੁ ਮਾਰਨ ਕੇ ਉਧਾ ਯਾਗ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਧੁਇ ਤਿ-
 ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਦੁਖ ਤੇਂ ਧੁਆਧੁ ਜੇਗਰਦਾਨਾ ਦਿਕ ਤਿਨ ਤੇਂ ਭਿ-
 ਦਿਤਿ ਮੈਂ ਜੇਨ ਨ ਯਾਗ ਬੇਧ ਕ ਵਚਨ ਕਾ ਅਭਿਧਾ ਯਾਗ ਹੈ; ਧੁਇ ਤਿ ਮੈਂ
 ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਧੁਇ ਤਿ ਦੁਖ ਤੇਂ ਧੁਆਧੁ ਹੈ. ਜੇ ਅਨਜ ਤੇਂ ਧੁਆਧੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਮੈਂ
 ਵਾਕਜ ਕਾ ਅਭਿਧਾ ਯਾਗ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਜਾਗੇ ਅਥਰੁ ਵੇਦ
 ਕਾ ਨਿਦਿਤਿ ਮੈਂ ਤਾਤ ਧਰ ਯਾਗ ਹੈ. ਐਰ ਤੀ ਨਿਵੇਦਨ ਮੈਂ ਕਰਮ ਬੇਧ ਕ ਵਾ-
 ਕਜਨ ਕਾ, ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਸੁਧਿ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਮੈਂ ਉਧਾ ਯਾਗ ਯ-
 ਜੁ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ

ਚੁਯਾਰਿ ਉਧਾਵੇਦ ਹੈ:- ਆਖੁਰਵੇਦ ੧, ਧਨੁਰਵੇਦ ੨, ਗੰਧ-
 ਰਵੇਦ ੩, ਅਰਬਵੇਦ ੪, ਤਿਨ ਮੈਂ ਆਖੁਰਵੇਦ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ, ਅਜਿਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਧਨੁਤਰਿ, ਆਦਿ ਕੇ ਹੋ. ਚਰਕ, ਵਾ-
 ਗਭੇਦਾ ਦਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਆਖੁਰਵੇਦ ਹੈ. ਐ ਵਾਤ ਸਾਯਨ
 ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਆਖੁਰਵੇਦ ਕੇ ਅੰਤਰੁ ਭੂਤ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਕਾਮ
 ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬਾਜੀ ਕਰਲੁ ਜੰਬੂਨਾ ਦਿਕ ਕੀ, ਚਰਕਾ ਦਿਕੁ ਨੇਂ
 ਕਥਨ ਕੀਏ ਹੈ. ਤਿਸ ਆਖੁਰਵੇਦ ਕਾ ਵੇਗਾਗਜ ਮੈਂ ਹੀ ਅਭਿਧਾ ਯਾ-
 ਗ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇਂ, ਆਖੁਰਵੇਦ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਰੇਗਾ ਦਿਕ ਨ ਕੀ ਨਿਦਿਤਿ-
 ਹੋਵੇ ਤੇਂ ਕੀ, ਫੇਰਿ ਰੇਗਾ ਦਿਕ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਲੋਕਿ ਉਧਾ
 ਯਾ ਤੇਂ ਭੁਭ ਹੈ. ਇਸ ਅਰਥ ਮੈਂ ਆਖੁਰਵੇਦ ਕਾ ਅਭਿਧਾ ਯਾਗ ਹੈ. ਐ
 ਐਥਧ ਦਾਨਾ ਦਿਕ ਨ ਤੇਂ ਪਲਯ ਹੋਇ ਕੇ ਅੰਤਰੁ ਰਲ ਕੀ ਸੁਧਿ ਦੁ-
 ਆਰਾ ਬੀਗਜਾਨ ਮੈਂ ਉਧਾ ਯਾਗ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ

ਵਿਦਾ ਮਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਧਨੁਰਵੇਦ ਮੈਂ ਆਖੁਧ ਨਿਰੁਪਲੁ ਕੀਏ
 ਹੈ. ਆਖੁਧ ਚੁਯਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈ:- ਮੁਕੁ ੧, ਅਮੁਕੁ ੨, ਮੁਕੁ ਮੁ-

ਕੂ ੩, ਯੰਤ੍ਰਮੂਕੁ ੪, ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਥ ਮੈਂ ਫੇਰਿਏ, ਸੇ ਮੁਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਖ-
 ਤ੍ਰਗਾਦਿਕ ਅਮੁਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਬਰਛੀ ਆਦਿਕ ਮੁਕੁ ਮੁਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ.
 ਸਰਗੋਲੀ ਆਦਿਕ ਯੰਤ੍ਰਮੂਕੁ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਪ੍ਰਕ-
 ਰਕੇ ਆਖੁਯ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਮੁਕੁ ਆਖੁਯ ਹੁੰ ਅਸੁ ਕਹੈ ਹੈ. ਅਮੁਕੁ ਕੁੰ
 ਸੁਸੁ ਕਹੈ ਹੈ. ਇਨ ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਆਖੁਯ ਨ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਸੁਯ ਸੁ-
 ਪਤਿ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਅਗਨਿ ਵਰੁਣ ਆਦਿਕ ਦੇਵਤਾ; ਮੰਤ੍ਰ ਕਹੈ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿ-
 ਯਕੁਮਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ-
 ਕ ਬੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੇ ਚਕ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵ ਕਹੈ ਹੈ. ਪਦਾਤਿ ੧,
 ਰਥਾਰੂੜੁ ੨, ਅਸ਼ਵਾਰੂੜੁ ੩, ਗਜਾਰੂੜੁ ੪, ਮੈਂ ਰਯੋਯ ਮੈਂ ਸਕੁਨ ਮੈਂ-
 ਗਲ ਕਹੈ ਹੈ. ਇਤਨਾ ਅਰਥ ਧਨੁਰਵੇਦ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ
 ਮੈਂ ਆਚਾਰੁਯ ਕਾਲੇਛੁਲ ਤਬਾ ਆਚਾਰੁਯ ਤੇਂ ਸੁਸ਼੍ਰੇ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀ-
 ਗੀਤਿ, ਧਨੁਰਵੇਦ ਕੇ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਗੁਰੁ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਤੇਂ
 ਪ੍ਰਾਪੁਹੁਏ ਸੁਸ਼੍ਰੇ ਕਾ ਅਭਿਆਸ, ਤਬਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿੱਧਿ ਦੇਵਤਾ ਸਿੱਧਿ ਕਾ ਪ੍ਰ-
 ਕਾਰ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਸਿੱਧ ਹੁਏ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਤੁਰ-
 ਥ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਇਤਨਾ ਅਰਥ ਧਨੁਰਵੇਦ ਮੈਂ ਹੈ. ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰ-
 ਜਾਪਤਿ ਆਦਿਕ ਨ ਤੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁਹੁਆ ਹੈ, ਤਾਨੈ ਪ੍ਰਗਟ
 ਕਿਆ ਹੈ. ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇਂ, ਧਨੁਰਵੇਦ ਉਤਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁਆ. ਦੁਸ਼ਟ
 ਚੰਗਾਦਿਕ ਨ ਤੇਂ ਪ੍ਰਜਾਪਾਲਨ ਛਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਧਰਮ ਬੇਧਕ ਧਨੁਰਵੇਦ
 ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਤਾ ਕਾ ਬੀ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰਲ ਸੁਯ ਕਰਿਕੇ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛ
 ਮੈਂ ਹੀ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ,

ਗੰਧਰਵ ਦੇਵ ਭਰਤ ਨੈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਿਆ ਹੈ. ਤਾ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰ. ਤਾਲ, ਮੁ-
 ਰਛਨਾ ਸਹਿਤ ਗੀਤ, ਨ੍ਰਿਤ, ਵਾਦਨ ਕਾ ਨਿਰੂਪਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਰ ਮੈਂ
 ਕਿਆ ਹੈ. ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਆਗਾਧਨ, ਨਿਰਵਿਕਲ ਪ੍ਰਸੰਨਾਧਿਕੀ ਸਿੱ-
 ਧਿ ਗੰਧਰਵ ਦੇਵ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਤਾ ਕਾ ਬੀ ਅੰਤ ਸ਼ੁਰ
 ਲ ਕੀਏ ਕਾ ਗਤਾ ਕਰਿਕੇ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਤੇਂ ਮੈਂ,

ਅਰਬ ਦੇਦ ਬੀ ਨਾਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਂਧੇ:- ਨੀਤਿ ਸਾਞੁ, ਅਛ ਸਾਞੁ
ਜਿਲਧਿ ਸਾਞੁ, ਸੁਖ ਕਾਰ ਸਾਞੁ ਮੈਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕੇ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੇ ਉਧਾ-
ਸ ਕੇ ਧਨ ਸਾਞੁ ਅਰਬ ਦੇਦ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੇ ਸਕਲ ਉਧਾ-
ਸਨ ਮੈਂ ਨਿਪਲ ਪੁਰਖ ਕੁੰ ਬੀ ਭਾਗਤ ਬਿਨਾ ਧਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ.
ਯਾ ਤੈਂ ਅਰਬ ਦੇਦ ਕਾ ਬੀ ਵੈਰਾਗਤ ਮੈਂ ਹੀ ਤਾਤ ਪਰਯੋਗ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ,

ਚਤਾਰਿ ਦੇਦਨ ਕੇ ਖਟ ਅੰਗ ਹੋਏ:- ਸਿੰਛਾ ੧, ਕਲਪ ੨, ਵਜਾ ਕਰ
ਲ ੩, ਨਿਰੁਭ ੪, ਜੋਤਿਖ ੫, ਪਿੰਗਲ ੬. ਏ ਛਹ ਦੇਦ ਕੇ ਉਪਯੋ-
ਗੀ ਹੋਨੈ ਤੈਂ ਦੇਦ ਕੇ ਅੰਗ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ

ਸਿੰਛਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਪਾਲਿਨਿ ਹੈ. ਦੇਦ ਕੇ ਸਬਦਨ ਮੈਂ ਅੰਛਰੇ ਕੇ ਸਥਾ-
ਨ ਕਾ ਗਯਾਨ; ਮੈਂ ਉਦਾਤ, ਅਨੁਦਾਤ, ਸ਼ਰਿਤ ਕਾ ਗਯਾਨ. ਸਿੰਛਾ ਤੈਂ
ਹੋਵੇ ਹੈ. ਦੇਦਨ ਕੇ ਵਜਾ ਖਜਾਨ ਰੁਪਯੇ ਅਨੇ ਕਪਤਿ ਸਾਧਾ ਨਾਮ ਕੰਬ ਹੈ
ਮੇ ਬੀ ਸਿੰਛਾ ਕੇ ਅੰਤਰ ਭੂਤ ਹੈ.

ਤੈਂ ਮੈਂ ਦੇਦ ਕੇ ਬਿਤ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਭਾਨ ਕੀ ਗੀਤਿ, ਕਲਪ ਸੁਤਨ ਤੈਂ
ਜਾਨੀ ਜਾਵੇ ਹੈ. ਯਾਗਤ ਕਰਾਵੇਨੈ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਵਿਦਿਕ ਕਹਿਏ ਹੈ.
ਤਿਨ ਕੇ ਬਿਨ ਬਿਨ ਕਰਾਵੇਨੈ ਯੋਗਤ ਜੇ ਕਰਮ; ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਬੈਧਕ
ਕਲਪ ਸੁਤ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਲਪ ਸੁਤ ਕੇ ਕਰਤਾ ਕਾਤਾ ਯਾਨ ਅਛਲਾ
ਯਨਾਦਿਕ ਮੁਨਿ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਕਲਪ ਸੁਤ ਬੀ ਦੇਦ ਕੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਨੈ ਤੈਂ
ਦੇਦ ਕੇ ਅੰਗ ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ,

ਵਜਾ ਕਰਲ ਤੈਂ ਦੇਦ ਕੇ ਸਬਦਨ ਕਾ ਸੁਧਤਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਮੈਂ
ਵਜਾ ਕਰਲ ਸੁਤ ਰੁਪ ਅਛ ਅਧਯਾਨ ਪਾਲਿਨਿ ਨਾਮ ਮੁਨਿ ਨੇ.
ਕਿ ਯਾ ਹੈ. ਕਾਤਾ ਯਾਨ ਮੈਂ ਧਤਿ ਜਲਿਨੈ ਤਿਨ ਸੁਤਨ ਕੇ ਵਜਾ ਖਜਾਨ
ਰੁਪ ਵਾਰਤਿਕ ਮੈਂ ਭਾਸ਼ਨ ਕਿਏ ਹੈਂ ਮੈਂ ਜੇ ਵਜਾ ਕਰਲ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਦੇ-
ਦ ਕੇ ਸਬਦਨ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਪੁਗਲਾਦਿਕਨ ਮੈਂ ਉਪਯੋ-
ਗੀ ਤੈਂ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਦੇਦ ਕੇ ਉਪਯੋਗੀ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਪਾਲਿਨਿ ਕ੍ਰਿਤ ਵਜਾ
ਕਰਲ ਦੇਦ ਕੇ ਸਬਦਨ ਕੀ ਬੀ ਮਿਧਿ ਕਰੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਦੇਦ ਕਾ ਅੰਗ

ਹੈ. ਤੈਸੇ ਜਾਨਨਾਮੁ ਨਿਨੈ ਤਯੋਦਸ ਅਧਯਾਨ ਰੂਪ ਨਿਰੂਪਿਕਾ
 ਹੈ. ਤਹਾ ਵੇਦਕੇ ਮੰਤਰ ਮੈਂ ਅਧੁਸਿਧ ਪਦਨ ਕੇ ਅਰਥ ਬੋਧ ਕੇ ਨਿਮਿਤ
 ਨਾਮ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਏ ਹੈਂ. ਜਾਤੈਂ ਵੈਦਿਕ ਅਧੁਸਿਧ ਪਦਨ ਕੇ ਅਰਥ
 ਗਿਆਨ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਂ ਤੈਂ, ਨਿਰੂਪੀ ਵੇਦਕਾ ਅੰਗ ਹੈ. ਸੰਗਤਾ-
 ਕਾ ਬੋਧਕ ਜੇ ਪੰਚਾਧਯਾਨ ਰੂਪ ਨਿਰੂਪਣ ਰੂਪ ਗੰਥ ਜਾਨਨੈ ਕਿਸਾ
 ਹੋ ਜੇ ਬੀ ਨਿਰੂਪਕੇ ਅੰਤਰਭੂਤ ਹੈ. ਐਰ ਅਮਰ ਸਿੰਹ ਹੋ ਮਾਦਿਕ ਨਨੈ ਕਿ
 ਏ ਜੇ ਸੰਗਤਾ ਕੇ ਬੋਧਕ ਕੇਸ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰੂਪਕੇ ਅੰਤਰਭੂਤ ਹੈ ਤੈਸੇ,

ਪਿੰਗਲ ਮੁਨਿਨੈ ਸੂਤ ਅਸ਼ਟ ਅਧਯਾਨ ਤੈਂ ਵੈਦ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਏ
 ਹੈਂ; ਤਿਨ ਤੈਂ ਵੈਦਿਕ ਗਾਯਤਰੀ ਮਾਦਿਕ ਵੈਦਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜਾ
 ਤੈਂ ਪਿੰਗਲ ਤ੍ਰਿਤ ਸੂਤ ਬੀ ਵੇਦਕੇ ਅੰਗ ਹੈ ਤੈਸੇ,

ਮਾਦਿਤ ਗਰਗਾਦਿ ਤ੍ਰਿਤ ਜੋਤਿਖ ਬੀ ਵੇਦਕਾ ਅੰਗ ਹੈ. ਕਾ-
 ਹੇ ਤੈਂ ਵੈਦਿਕ ਕਰਮ ਕੇ ਮਾਰੰਭ ਮੈਂ ਕਾਲ ਕਾ ਗਿਆਨ ਚਾਹਿਏ. ਜੇ ਕਾਲ
 ਗਿਆਨ ਜੋਤਿਖ ਤੈਂ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਜਾਤੈਂ ਵੇਦਕਾ ਅੰਗ ਹੈ. ਇਹ ਖਟ ਜੇ ਵੇਦ-
 ਕੇ ਅੰਗ ਹੈ, ਤਿਨ ਮੈਂ ਵੇਦ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗੀ ਜੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ; ਤਾਕਾ ਪ੍ਰਸੰ-
 ਗਤੈਂ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਯਾ ਹੈ. ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਜਾਤੈਂ ਵੇਦਕਾ ਜੇ ਪ੍ਰਯੋ-
 ਜਨ ਹੈ ਜੇਈ ਖਟ ਅੰਗਨ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ; ਪ੍ਰਿਥਕ ਨਹੀਂ,

ਪੁਰਾਣ ਅਸ਼ਟਾਦਸ ਹੈਂ. ਹਜਾਸ ਨਾਮ ਮੁਨਿਨੈ ਕੀਏ ਹੈਂ. ਤਿਨ ਕੇ
 ਏ ਨਾਮ ਹੈ:- ਬ੍ਰਹਮ ੧, ਪਦਮ ੨, ਵੈਸ਼ਨਵ ੩, ਸੈਵ ੪, ਭਾਗਵਤ ੫,
 ਨਾਰਦੀਯ ੬, ਮਾਰਕੰਡੇਯ ੭, ਆਗਨੇਯ ੮, ਭਵਿਖਯ ੯, ਬ੍ਰਹ-
 ਵੈਵਰ੍ਤ ੧੦, ਲੌਗ ੧੧, ਵਾਗਹ ੧੨, ਸ਼ੰਦ ੧੩, ਵਾਮਨ ੧੪, ਕੌਰਮ
 ੧੫, ਮਾਤ੍ਸਯ ੧੬, ਗਾਰੁਡ ੧੭, ਬ੍ਰਹਾਂਡ ੧੮; ਏ ਅਸ਼ਟਾਦਸ-
 ਪੁਰਾਣ ਹਜਾਸ ਨੈ ਕੀਏ ਹੈਂ. ਤੈਸੇ ਕਾਲੀ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕ ਐਰ ਬਹੁ-
 ਤ ਹੈਂ. ਜੇ ਉਪਪੁਰਾਣ ਹੈ. ਕੋਈ ਉਪਪੁਰਾਣ ਬੀ ਅਸ਼ਟਾਦਸ ਕਹੈ ਹੈ.
 ਜੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ. ਉਪਪੁਰਾਣ ਬਹੁਤ ਹੈ. ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਹੈ:- ਏਕੋਤ੍ਰੈਵੈ-
 ਸ਼ਨਵ ਭਾਗਵਤ ਹੈ. ਐਦੁਸਰਾ ਭਾਗਵਤੀ ਭਾਗਵਤ ਹੈ. ਦੇਨੂੰ ਕੀ ਸ-

ਮਾਨ ਸੰਖਿਆ ਅਸਾਦਮ ਸਹਜ ਹੈ. ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖਿਏ. ਧਰਤੀ-
 ਤਿਨ ਮੈਂ ਏਕ ਪੁਰਾਣ ਹੈ, ਦੁਸਰਾ ਉਪ ਪੁਰਾਣ ਹੈ. ਜੇਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭੰਏ.
 ਜਾਤੋਂ ਦੇਨੂੰ ਪੁਰਾਣ ਹੈ. ਜੇਮੈ ਦੁਆਰਾ ਸੰਨੇ ਪੁਰਾਣ ਵਿਭੰਏ; ਤੇਮੈ ਉਪ ਪੁਰਾ-
 ਣ ਬੀ ਕੋਈ ਦੁਆਰਾ ਸੰਨੇ ਵਿਭੰਏ. ਕੋਈ ਉਪ ਪੁਰਾਣ ਪੁਰਾ ਸਰ ਅਸਿ-
 ਕ ਮਨੁ ਸਰ ਵਰਾਜ ਮੁਨਿ ਕੀਨੇ ਵਿਭੰਏ. ਜਾਤੋਂ ਉਪ ਪੁਰਾਣ ਬੀ ਪੁ-
 ਰਾਣ ਹੈ. ਜੇ ਉਪ ਨਿਖਦਨ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ. ਜੇਈ ਉਪ ਪੁਰਾਣ ਸਹਿਤ ਪੁ-
 ਰਾਣ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇਗੇ, ਤੇਮੈ.

ਪੰਚ ਅਧਿਆਯ ਰੂਪ ਨਾਮਾ ਸੁਤ ਰੀਤ ਮੈਂ ਵਿਭੰਏ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੁ-
 ਧਿ ਪੁਰਾਣ ਹੈ. ਬੁਧਿ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਤੀਬ ਬੁਧਿ ਹੋਵੇ; ਤਬ ਮਨ
 ਨ ਕਰਨੇ ਵਿਖੈ ਸਮਰਥ ਹੋਵੇ, ਜਾਤੋਂ ਬੁਧਿ ਪੁਰਾਣ ਨਾਮਾ ਸੁਤ
 ਨ ਕਾ ਬੀ, ਮਨ ਨ ਦੁਆਰਾ ਵੇਦਾਂਤ ਮਨੁ ਰਾਜਾਨੀ ਫਲ ਹੈ. ਜੇਕਲਾ
 ਦਨਾਮ ਮੁਨਿ ਨੇ ਦਸ ਅਧਿਆਯ ਰੂਪ ਹੈ ਸੇਖਿਕ ਸੁਤ ਵਿਭੰਏ. ਤਿਨ
 ਕਾ ਬੀ ਨਾਮਾ ਮੈਂ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਹੈ. ਤੇਮੈ.

ਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇਵੇ ਬੇਦ ਹੈ:- ਏਕ ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ, ਦੁਸਰੀ ਬ੍ਰਹਮੀ
 ਮਾਂਸਾ. ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ ਪੁਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਹੈ ਹੈ. ਬ੍ਰਹਮ ਮੀਮਾਂ-
 ਸਾ ਪੁਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਹੈ ਹੈ, ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇਵੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆ-
 ਯ ਹੈ. ਜੇਮਿਨਿ ਨਾਮ ਤਾਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈ. ਕਰਮ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਤਾ
 ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਜਾਤੋਂ ਵਿਧਿ ਮੈਂ ਕਰਮ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ, ਪੁਰਮ
 ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਾ ਫਲ ਹੈ. ਕਰਮ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਮੈਂ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਸੁਧਿ, ਤਾ
 ਮੈਂ ਰਾਜਾਨ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਤੇਮੈ. ਇਸ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ
 ਕਾ ਮੈਂ ਫਲ ਹੈ. ਜੇ ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇਵੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਯ ਨ ਮੈਂ
 ਅਧਿਯ ਮੈਂ ਅਰਥ ਕਾ ਬੇਦ ਹੈ. ਜੇ ਕਠਿਨ ਹੈ; ਜਾਤੋਂ ਲਿਖਾਨਾ ਹੀ
 ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਕਾ ਪੰਚ ਅਧਿਆਯ ਰੂਪ ਜੇਮਿਨਿ ਨੇ ਵਿਖਾਏ.
 ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਬੀ ਪੁਰਮ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇ ਅੰ-
 ਤਰ ਬਾਹਰ ਹੈ. ਤੇਮੈ;

ਬ੍ਰਹਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇ ਚਾਰਿ ਅਯਨਾਨ ਹੈ, ਤਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹਜਾਸ ਹੈ
 ਏਕਏਕ ਅਯਨਾਨ ਕੇ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਧਾਦ ਹੈ ਤਹਾਂ ਧੁਬਮ ਅਯਨਾਨ ਮੈਂ
 ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ:- ਸਾਰੇ ਉਪਨਿਖਦ ਵਾਕਜ, ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਤਿਧਾਦ ਨ ਕ-
 ਰੈ ਹੈ, ਅਨਜ ਕੁੰਨਹੀਂ. ਮੈਂ ਉਪਨਿਖਦ ਵਾਕਜ ਨ ਕਾ ਮੰਦ ਬੋਧਿ ਪੁਰਖ
 ਨ ਕੁੰ ਅਧਮ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਧਰਿਹਾਰ ਦ੍ਰਿਤੀਯ
 ਅਯਨਾਨ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਗਜਾਨ ਤਬਾ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਾ ਵਿ-
 ਚਾਰ ਤਿਤੀਯ ਅਯਨਾਨ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਗਜਾਨ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ
 ਚਤੁਰਥ ਅਯਨਾਨ ਮੈਂ ਕਹਿਯਾ ਹੈ. ਇਹ ਬ੍ਰਹਮੀਮਾਂਸਾ ਕੁਧ ਸਾਰੀਰ
 ਕ ਸਾਸ਼ਹੀ ਸਰਵ ਸਾਸ਼ਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਮੁਮੁਕੁ ਕੁੰ ਏਹੀ ਉਪਾਦੇਸ਼
 ਹੈ. ਤਾ ਕੇ ਹਜਾਨਾਨ ਕੁਧ ਕੰਥ ਅਨੁਯਿਨਾਨ ਹੈ; ਤਬਾ ਧਿਸ਼ੀ
 ਸੰਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੁਧ ਹਜਾਨਾਨ ਹੀ ਮੁਮੁਕੁ ਕੁੰ ਸੋ ਤਹਿਯਾ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ
 ਗਜਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਫਲ ਜਪਹੀ ਹੈ. ਤੇਜੈ,

ਮਨੁ, ਜਾਗਤ ਵਲਕਜ, ਦਿਲੁ, ਯਮ, ਮੰਗਿਰਾ, ਵਸਿਸ਼ਠ, ਦ-
 ਛ, ਸੰਵਰਤ, ਸਾਤਾਤਪ, ਧਰਮਸਰ, ਗੋਤਮ, ਸੰਖਲਿਖਿਤ, ਗਾਨੀ-
 ਤ, ਆਧਸ਼ੰਬ, ਸੁਰ, ਦ੍ਰਿਹਧਤਿ, ਹਜਾਸ, ਕਾਜਾਸਨ, ਦੇਵਲ
 ਨਾਰਦ; ਇਤਯਾਦਿਕ ਸਰਵ ਗਜ ਹੁਏ ਹੈ. ਤਿਨੇ ਨੈਂ ਦੇਵ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ
 ਸਿਤਿਨਾਮ ਗੰਥ ਵਿਏ ਹੈ, ਜੇਧਰਮ ਸਾਸ਼ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਵਰ-
 ਲ ਆਸ਼ਮ ਕੇ ਕਾਇਕ ਵਾਚਿਕ ਮਾਨ ਸਿਕਧਰਮ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ
 ਬੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਲ ਸੁਧਿ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਹੋਇ ਕੇ ਮੈਂ ਫਲੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ
 ਤੇਜੈ ਹਜਾਸ ਨੈਂ ਮਹਾਬਾਰਤ ਮੈਂ ਹਾਲਮੀ ਕਿਨੈ ਗਮਾਨਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ;
 ਤਿਨ ਕਾ ਬੀ ਧਰਮ ਸਾਸ਼ ਮੈਂ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹਾਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਦੇਵਤਾ ਆਰਾਧਨ ਕੇ
 ਨਿਮਿਤ ਜੇ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਸ਼ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਬੀ ਧਰਮ ਸਾਸ਼ ਮੈਂ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹਾਵੈ ਹੈ. ਦੇ-
 ਵਤਾ ਆਰਾਧਨ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਲ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਤੇਜੈ ਸੰਧਨ ਸ-
 ਧ, ਯੋਗ ਸਾਸ਼, ਵੈਸ਼ਵ ਤ੍ਰਿਤ, ਸੇਵਤ੍ਰਤਾਦਿਕ ਬੀ ਧਰਮ ਸਾਸ਼ ਕੇ ਮੰ-
 ਤ੍ਰ ਕਹਾਵੈ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੀ ਮਾਨ ਸਧਰਮ ਕਾ ਨਿਰੁਪਲ ਹੈ. ਤਹਾਂ,

ਸਾਂਖਜ ਸਾਯੁ ਖਟ ਅਧਨਾਨ ਰੁਖ ਰਖਿਲੈ ਕਿਯਾਹੈ, ਤਾਰੇ ਪੁ
 ਬਮ ਅਧਨਾਨ ਮੈਂ ਵਿਖਨ ਨਿਰੁਪਲ ਵਿਏਹੈ. ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਅਧਨਾਨ ਮੈਂ
 ਮਹੇਤੁ ਅਹੰ ਕਾਰਾਇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਹੈਹੈ. ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਅਧਨਾ-
 ਨ ਮੈਂ ਵਿਖਨ ਨ ਤੈਂ ਵੈਰਾਗਜ ਰਹਿਯਾਹੈ. ਚੌਥੇ ਅਧਨਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰਥੇਂ ਕੀ
 ਆਖਨਾਇਕਾ ਕਹੀਹੈ. ਪੰਚਮੇਂ ਅਧਨਾਨ ਮੈਂ ਪਰਪੱਛ ਕਾ ਖੰਡਨ ਕ
 ਯਾਹੈ. ਛਟੇ ਅਧਨਾਨ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਕਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਿਯਾਹੈ
 ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਪੁਰੁਖ ਕਾ ਅਸੰਗ ਰਾਜਾਨ ਸਾਂਖਜ ਸਾਯੁ
 ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਬੀੜ ਪਦ ਕੇ ਲੋਕੁ ਅਰਥ ਸੇਧਨ ਦੁਆਰਾ ਮ
 ਹਾਵਾ ਕਜ ਜਨਕ ਰਾਜਾਨ ਮੈਂ ਉਪਯੋਗ ਕਹੈਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਛਹੀ ਫਲ ਹੈ. ਤੇਸੇਂ,

ਯੋਗ ਸਾਯੁ ਚਾਰਿ ਪਾਦ ਰੁਖ ਹੈ. ਪਤੰਜਲਿ ਤਾਕਾ ਕਰਤਾਹੈ. ਸੇਧ
 ਤੰਜਲਿ ਸੇਖ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ. ਏਕ ਗਿਖਿ ਸੰਯਤ ਉਪਾਸਨ ਕਰੇ ਬਾ,
 ਤਾਕੀ ਅੰਜਲਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਕੇ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਹੈ; ਯਾਤੈ ਪਤੰ
 ਜਲਿ ਨਾਮ ਕਹਿਏਹੈ. ਤਾਨੇ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਕਾਰੇ ਗਰੁਪੀ ਮਲ ਦੂਰਿ ਕਰਨੇ
 ਵਾਜੈ ਚਿਕਿਤਸਾ ਗੰਥ ਕਿਯਾਹੈ. ਐਸੇ ਅਸੁਖ ਸੁਖ ਦਕਾ ਉਚਾਰਣ ਰੁ-
 ਪੀ ਜੇ ਵਾਲੀ ਕਾ ਮਲ ਹੈ, ਤਾਰੇ ਨਾਸ਼ੁੰ ਪਾਲਿ ਨੀ ਵਜਾ ਕਰਣ ਕਾ ਬਾ-
 ਸ਼ਨ ਕਿਯਾਹੈ. ਤੇਸੇਂ ਵਿਵੇਕ ਪੁਰੁਖ ਅੰਤਰੁ ਕਰਣ ਕਾ ਮਲ ਹੈ; ਤਾਰੇ ਨਾਸ਼ੁੰ
 ਕੁੰ ਯੋਗ ਸੁਤ ਕਿਏਹੈ. ਤਹਾ ਪ੍ਰਬ ਮਧਾਦ ਮੈਂ ਚਿਤ ਦ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਪੁਰੁਖ
 ਸਮਾਧਿ, ਐਸੇ ਤਾਰੇ ਸਾਧਨ ਅਭੁਜਾਸ ਵੈਰਾਗਜਾਇਕ ਕਹੈਹੈ. ਤੇਸੇਂ
 ਵਿਵਿਧ ਚਿਤ ਕੁੰ ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਸਾਧਨ; ਯਮ, ਨਿਯਮ, ਆਸਨ, ਪ੍ਰਾ-
 ਨਾਯਾਮ, ਪ੍ਰਤਾਹਾਰ, ਧਾਰਣਾ, ਧਿਆਨ, ਸਮਾਧਿ; ਏ ਆਠ ਸ
 ਮਾਧਿ ਕੇ ਅੰਗ ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਕਹੈਹੈ; ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਪਾਦ ਮੈਂ ਯੋਗ-
 ਰੀਵਿਭੂਤਿ ਕਹੀਹੈ. ਚਤੁਰਥ ਪਾਦ ਮੈਂ ਯੋਗ ਕਾ ਫਲ ਮੈਂ ਛ ਕਹਿਯਾਹੈ.
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਯੋਗ ਸਾਯੁ ਬੀਰਾਜਾਨ ਸਾਧਨ, ਨਿਰਿਧਨਾਸਨ ਕੁੰ ਸੰ-
 ਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛ ਕਹੈਹੈ. ਐਸੇ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਸੁਤਨ ਮੈਂ ਜੇ ਸਾਂਖਜ-
 ਯੋਗ ਕਾ ਖੰਡਨ ਕਿਯਾਹੈ, ਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਵਜਾ ਧਿਆਨ ਨੇ ਉਪਨਿਖਦ

ਨਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਏਹੈ; ਤਿਨ ਕਾ ਖੰਡਨ ਕਿਆ ਹੈ; ਸੁਭਨ ਕਾ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ,
 ਨਾਮਾਯੋਂ ਮੇ ਖਿਰਕਾ ਖੰਡਨ ਕੀ ਵਿਰੋਧ ਲਗਾ ਖਯਾਨ ਕਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ
 ਨਾਰਦ ਨੇ ਖੰਚਗਤ ਨਾਮ ਤੈਤ ਕਿਆ ਹੈ; ਤਾ ਮੈਂ ਦਾਮੁਦੇਹ ਮੈਂ ਅੰਤਰ-
 ਲ ਸਥਾਪਨ ਕਰਿਆ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਕੀ ਅੰਤਰਲ ਕੀ ਖਿਰਤਾ ਮੈਂ ਗਯਾ
 ਨਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛੁਹੀ ਫਲ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਗੀ ਬਖੰਚਗਤ ਕੇ ਅੰਤਰ-
 ਤ ਹੈ। ਜੇ ਖੰਚਗਤ ਧਰਮ ਸਾਯੁ ਕੇ ਅੰਤਰ-
 ਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪਾਸੁ ਧਤ ਤੈਤ
 ਮੈਂ ਪਸੁ ਧਤਿ ਕਾ ਖਯਾਨ ਕਰਿਆ ਹੈ; ਤਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਪਸੁ ਧਤਿ ਹੈ। ਤਾ
 ਕਾ ਕੀ ਅੰਤਰਲ ਕੀ ਨਿਜਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਛੁਹਾ ਧਨ ਰਜਾਨ
 ਫਲ ਹੈ। ਮੈਂ,

ਜੇ ਮੈਂ ਵਗੰਬ ਹੈ ਜੇ ਸਾਰੇ ਪਸੁ ਧਤ ਤੈਤ ਕੇ ਅੰਤਰ-
 ਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗ
 ਲੇਸ, ਸੁਰਜ, ਦੇਵੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਧਰਮ ਗੰਬਨ ਕਾ ਚਿਤ ਕੀ ਨਿ-
 ਜਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਯਾਨ ਫਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਵ ਕਾ ਧਰਮ ਸਾਯੁ ਮੈਂ
 ਅੰਤਰ-
 ਤ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ,

ਦੇਵੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਧਰਮ ਗੰਬਨ ਮੈਂ ਦੇ ਮੰਧੁਦਾਯੋਂ:- ਦੇ
 ਕਦੇ ਛਿਲ ਮੰਧੁਦਾਯੋਂ, ਦੁਸਰੀ ਉਤਰ ਮੰਧੁਦਾਯੋਂ ਹੈ। ਉਤਰ ਮੰਧੁਦਾ-
 ਯੋਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਿਨ ਮੈਂ ਦੇ ਛਿਲ ਮੰਧੁਦਾਯੋਂ ਕੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
 ਜਿਨ ਗੰਬ ਮੈਂ ਦੇਵੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੈ ਧਰਮ ਸਾਯੁ ਕੇ ਅੰਤਰ-
 ਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਾਮ ਮਾਰਗ ਜਿਨ ਗੰਬ ਮੈਂ ਹੈ, ਜੇ ਧਰਮ ਸਾਯੁ ਮੈਂ ਵਿ-
 ਰੋਧ ਹੈ, ਯਾ ਤੈਂ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਯਜਨ ਪਿਤਾ ਮਤਿ ਤਿਨ ਵਿਨੇ ਕਿਆ ਹੈ
 ਤਥਾ ਪਿਤਾ ਸਕਲ ਸਾਯੁ ਮੈਂ ਦੇ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ। ਜੇ
 ਮੈਂ ਵਿਨੇ ਕੇ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰ ਗੰਬ ਵਿਏਹੈ; ਜੇ ਦੇਵ ਵਿਰੋਧ
 ਹੈ; ਯਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ। ਤੈਸੇ ਸਿਵ ਕ੍ਰਿਤ ਦਾਮ ਤੈਤ ਕੀ ਅਤੀਤ ਵਿ-
 ਰੋਧ ਹੈ, ਮਦਿਗਾਦਿਕ ਅਤੀਤ ਅਸੁਧ ਪਦਾਰਥਨ ਕਾ ਤਾ ਮੈਂ ਗੁਹਲ
 ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਤਮ ਪਦਾਰਥਨ ਕੇ ਜੇ ਨਾਮ ਹੈ ਜੇਈ ਮਲਿਨ ਪ-
 ਦਾਰਥਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੇਕ ਵੰਚਕ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰੇ ਹੈ। ਮਦਿਗਾ ਨਾਮ

ਤੀਰਥ ਮਾਂਸ ਕਾ ਨਾਮ ਮੁੱਧ ਮਦਿਗਥਾਤ ਕਾ ਨਾਮ ਧਦਮਾ, ਧਜਾਜਕਾ
 ਨਾਮ ਫਜਾਮ, ਲਾਮੁਨ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਕਦੇਵ, ਮਦਿਗ ਕਾਰੀ ਕਲਾਲ ਕਾ
 ਨਾਮ ਦੀਛਿਤ ਕਰੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਜਾ ਮੇਵੀ ਚਰਮ ਕਾਰੀ ਮਾਦਿਕ ਚਾਂਡਾ-
 ਲੀ ਮੇਵੀ ਬੁਧਾਗ ਮੇਵੀ ਕਾਸੀ ਮੇਵੀ ਕਰੈ ਹੈ, ਮੈਂ ਬੈਰਵੀ ਚਰਮ ਮੈਂ ਭਿਤ ਜੇ
 ਚਾਂਡਾਲਾ ਦਿਕਰੈ; ਤਿਨ ਕੁੰਬਾ ਮਲ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਤੀਤ ਹਜ਼ ਬਿਚਾਰੀ
 ਨੀ ਕੁੰਯੋ ਗਿਨੀ, ਮੈਂ ਹਜ਼ ਬਿਚਾਰੀ ਕੁੰਯੋ ਗੀ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਧਰ
 ਰ ਮੈਂ ਨਿਮਿਧ ਤਿਨ ਕਾ ਹਜ਼ ਵਹਾਰੈ. ਧੁਜਨ ਕੇ ਸਮਝ ਅਨੇਕ ਦੇਖ ਵ
 ਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁੰਭਿਤ ਮਸਕਿ ਕਰੈ ਹੈ. ਜਾਤਿ ਕੀ ਚਾਂਡਾਲੀ ਅਤਿ ਹਜ਼ ਬਿਚਾ-
 ਰਿਨੀ ਰਜਾਹਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁੰਭਿਤ ਦੇਵੀ ਬੁਧਿ ਮੈਂ ਧੁਜਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ ਉਦਿਸ਼ ਮ
 ਦਿਗਥਾਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਧਿਕ ਮਦਿਗਥਾਨ ਮੈਂ ਜੇਵ ਮਨ ਕਰਿ ਦੇਵੈ ਤਾ
 ਕੁੰਧਿਧਿਵੀ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਗਿਰਨੇ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਕਿੰਤੁ ਮਾਚਾਰ ਕੁੰਭਿਤ ਦੁਸ-
 ਰੈ ਸਾਵਧਾਨ ਭੁਛਲ ਕਰੈ ਹੈ. ਵਸਨ ਕੁੰਭਿਤ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕੀ ਯੋ-
 ਨਿ ਮੈਂ ਜਿਹਾਲਗਾਯਕੇ ਮੰਤਰ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੈ ਹੈ. ਮਦਿਗ ੧, ਮਾਂਸ ੨,
 ਮਤ੍ਰਜ ੩, ਮੁਦ੍ਰਾ ੪, ਮੰਤ੍ਰ ੫; ਇਨ ਧੰਚ ਮਕਾਰਨ ਕੁੰਭਿਤ ਮੈਂ ਨਿ-
 ਮਿਤ ਮੇਵਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਧੁਸਮਾ ਦ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਦਿਕ ਤਿਨ ਮਕਾਰਨ ਕੇ ਅਧ-
 ਸਿਧ ਨਾਮਨ ਤੇਂ ਹਜ਼ ਵਹਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਇਸ ਤੇਂ ਮਾਦਿਲੇ ਕੇ ਵਾਮ ਤੇਤ ਕਾ
 ਸਕਲ ਹਜ਼ ਵਹਾਰ ਇਸ ਲੇਕ ਤੇਂ ਮੈਂ ਧਰ ਲੇਕ ਤੇਂ ਭੁਛਲ ਕਰੈ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾ-
 ਰਣ ਤੇਂ ਕਰਣ ਛੇਦੀ ਯੋਗੀ, ਮੈਂ ਅਵਧੁਤ ਗੁਮਾਸ਼ੀ ਤੇਂ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਸਨਾ
 ਸੀ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਮਲਾ ਦਿਕ ਵਾਮ ਮਾਰਗ ਕੁੰਭਿਤ ਮੇਵਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਤੇ ਬੀ ਲੇਕ ਦੇਵ
 ਨਿਦਿਤ ਜਾਨਿ ਕੇ ਗੁਪਤਾਥੈ ਹੈ. ਅਧਿਕ ਕਯਾ ਕਰੈ. ਵਾਮ ਤੇਤ ਕੀਰੀ-
 ਤਿ ਸੁਨਿ ਕੇ ਮਲੇਛ ਕੇ ਬੀਰੇ ਮਾਂਚ ਹੋਇ ਜਾਵੈ. ਮੈਂ ਸਾ ਨਿਦਿਤ ਵਾਮ
 ਤੇਤ ਹੈ. ਸਰਵੰਗੀ ਜੇ ਅਭੁਛਲ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਰੇ ਨਿਦਿਤ ਮਾਰਗ ਵਾ
 ਮ ਤੇਤ ਮੈਂ ਕਰੈ ਹੈ. ਅਤਿ ਨੀਚ ਹਜ਼ ਵਹਾਰ ਲਿਖਨੇ ਯੋਗਜਨਹੀਂ. ਯਾ
 ਤੇਂ ਵਿਸੇਖ ਧਰਾਰ ਲਿਖਨਾ ਨਹੀਂ. ਸਰਵਥਾ ਵਾਮ ਤੇਤ ਤਜਾਗਨੇ
 ਯੋਗਜ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ,

ਨਾਸ਼ਿਰ ਮਤ ਬੀ ਤਜਾਗਨੈ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਨਾਸ਼ਿਰ ਨ ਕੇ ਪਟੇਦੇ ਹੋ
 ਮਾਧਜ ਮਿਕ ੧, ਸੋਗਾਚਾਰ ੨, ਮੈਤੰਤਿਰ ੩, ਵੈਭਾਧਿਕ ੪, ਚਾਰਵਾ
 ਰ ੫, ਦਿਗੰਬਰ ੬; ਏਹੁ ਏਹੁ ਖੁਮਾਲ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ
 ਮਾਧਜ ਮੈਂ ਵਿਲੋਛਲ ਮਿਯਾਂਤ ਹੈ. ਮਾਧਜ ਮਿਕ ਸੁਨਾਵਾ ਦੀ ਹੈ. ਸੋ
 ਗਾਚਾਰ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ; ਵਿਗਿਆ
 ਨ ਹੀ ਤੋੜ ਹੈ; ਸੋ ਵਿਗਿਆਨ ਛਲਿਕ ਹੈ. ਮੈਤੰਤਿਰ ਮਤ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾ
 ਮਾਕਾਰ ਬਾਹਜ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖਾਨ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ ਵਿਗਿਆ
 ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਜ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮੈਤੰ
 ਤਿਰ ਮਤ ਮੈਂ ਮਨੁ ਮਾਨ ਖੁਮਾਲ ਕੇ ਵਿਖਾਨ ਬਾਹਜ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਖੁ
 ਝੋਛ ਨਹੀਂ, ਐਰ ਸਿਰ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਛਲਿਕ ਹੈ. ਮੈ
 ਵੈਭਾਧਿਕ ਮਤ ਮੈਂ ਬਾਹਜ ਪਦਾਰਥ ਛਲਿਕ ਤੋਂ ਹੈ; ਪਰੰਤੁ ਖੁਝੋਛ ਖੁ
 ਮਾਲ ਕੇ ਵਿਖਾਨ ਹੈ; ਇਤਨਾ ਬੇਦ ਹੈ. ਏ ਚਾਰੀ ਮਤ ਸੁਗਤ ਕੇ ਹੈ. ਚਾਰ
 ਵਾਰ ਮਤ ਮੈਂ ਪਦਾਰਥ ਛਲਿਕ ਨਹੀਂ. ਪਰੰਤੁ ਤਿਸ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਹ ਮਾ
 ਤੁ ਮਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਦਿਗੰਬਰ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਹ ਮਾਤੁ ਮਾ ਨਹੀਂ. ਦੇਹ ਮੈਂ ਮਾਤੁ ਮਾ
 ਭਿੰਨ ਹੈ; ਪਰੰਤੁ ਜਿਤਨ ਦੇਹ ਕਾ ਪਰਿਮਾਲ ਹੋਵੇ, ਉਤਨ ਮਾਤੁ ਮਾ ਕਾ
 ਪਰਿਮਾਲ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਇਨ ਕਾ ਮਾਧਸ ਮੈਂ ਮਤ ਬੇਦ ਹੈ. ਐਰ
 ਬੀ ਇਨ ਕੀ ਮਾਧਸ ਮੈਂ ਮਤ ਬੀ ਵਿਲੋਛਲਤਾ ਬਹੁਤ ਹੈ. ਪਰੰਤੁ ਸਾਰੇ ਦੇ
 ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ. ਯਾ ਤੋਂ ਨਾਸ਼ਿਰ ਹੈ; ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਕਾ ਭਿਧ ਪਾ
 ਦਨ ਮੈਂ ਖੰਡਨ ਵਿਸੇਖ ਕਰਿ ਕੇ ਲਿਖਾ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ,

ਦਾਮ ਮਾਰਗ ਮੈਂ ਨਾਸ਼ਿਰ ਮਤ ਨ ਕੇ ਗੰਥ ਯਦਜਥਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ
 ਵਾਲੀ ਰੁਖ ਹੈ, ਤਬਾਧਿ ਦੇਦ ਬਾਹਜ ਹੈ, ਯਾ ਤੋਂ ਦੇਦ ਕੇ ਮਨੁ ਸਾਰੀ ਵਿ
 ਦਾ ਕੇ ਪ੍ਰਯਾਨ ਮਾਝਾਦਸ ਹੀ ਹੈ. ਐਰ ਮਮਟ ਮਾਦਿਕ ਨੈ ਜੇ ਸਾ
 ਹਿਤ ਜਗੰਥ ਰਿਏ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ ਬੀ ਕਾਮ ਸਾਝੁ ਮੈਂ ਮੰਤਰ ਬਾਵ ਹੈ.
 ਤੇ ਮੈਂ ਸਕਲ ਕਾ ਵਜਨ ਕਾ ਬੀ ਰਿਸੀ ਕਾ ਕਾਮ ਸਾਝੁ ਮੈਂ ਰਿਸੀ ਕਾ ਪ
 ਰਮ ਸਾਝੁ ਮੈਂ ਮੰਤਰ ਬਾਵ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਮਾਝਾਦਸ ਵਿਲਾ ਕੇ

ਪ੍ਰਸਾਨਸਾਰੇਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦੁਆਰਾਮੇਛਕੇਹੋਤੁਹੈ. ਕੋਈਸਾਛਾਤ
ਗਜਾਨਕਾਹੋਤੁਹੈ. ਕੋਈਪਰੰਪਰਾਤੋਂਗਜਾਨਕਾਹੋਤੁਹੈ. ਇਹਤਰਕਦਿ
ਜਿਨੈਸਕਲਸਾਸ਼ਨਕਾਅਭਿਪ੍ਰਾਯਨਿਸ਼ੁਯਕਿਯਾ. ਯਦਨਾਧਿਕਿ
ਤਰਮੀਮਾਂਸਾਬਿਨਾਸਾਰੇਸਾਸ਼ਨਿਗਜਾਸੁਬੁੰਦੇਯਹੈਇਹਸਾਗਰ-
ਕਮੈਂਸੁਤਕਾਰਬੁਯਜਕਾਰਨੈਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨਕਿਯਾਹੈ. ਯਾਤੋਂਅਨਯਸਾ
ਸ਼ੁਬੀਮੇਛਕੇਉਪਯੋਗੀਹੈ, ਇਹਕਹਨਾਸੰਭਵੈਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿਸਾਰ
ਗਾਹੀਦਿਜਿਸੈਂਤਰਕਦਿਜਿਨੈਇਹਸਾਰਨਿਸ਼ੁਯਕਿਯਾ.

ਦੇਹਾ.

ਸੁਨਿਪ੍ਰਸਿੱਧਵਿਦੁਨਪੁਨਿ, ਮਿਲਨੇਆਖਤਿਹਿਜਾਨ
ਨਿਸ਼ੁਯਅਧਨੇਤਾਂਹਿਤਿਹਿ, ਦੀਨੈਂਸਕਲਸੁਨਾਯ. ੨੨

ਟੀਕਾ:- ਗੁਰਦੁਆਰਾਸੁਨੈਅਰਬਮੈਂਬੋਧਿਕੀਸ਼ਿਰਤਾਰੇਨਿ-
ਮਿਤਸਕਲਸਾਸ਼ਨਕਾਅਭਿਪ੍ਰਾਯਵਿਚਾਰਨਾ; ਤੋਈਫੇਰਿਸੰਦੇਹ
ਹੁਆ:- ਜੇਸਾਸ਼ਨਕਾਅਭਿਪ੍ਰਾਯਮੈਂਨਿਸ਼ੁਯਕਿਯਾਸੇਈਹੈ,
ਅਬਹਾਅਨਯਅਭਿਪ੍ਰਾਯਹੈ? ਕਹੇਤੋਂ, ਤਰਕਦਿਜਿਕਨਿਸ਼ੁਅ-
ਧਿਕਾਰੀਕਯਾਹੈ; ਯਾਤੋਂਬਾਰੰਬਾਰਕੁਤਰਕਤੋਂਸੰਦੇਹਹੋਵੈਹੈ. ਤਾ-
ਕੀਨਿਹਿਤਿਵਾਸੈਅਨਯਵਿਦੁਨਕੇਨਿਸ਼ੁਯਤੋਂ, ਅਧਨੈਨਿਸ਼ੁ-
ਯਕੀਏਕਤਾਕਰਨੈਕੁੰਗਯਾ.

ਦੇਹਾ.

ਤਰਕਦਿਜਿਕੇਬੈਨਸੁਨਿ, ਸੇਬੈਲਨੇਬੁਧਸੰਤ;
ਜੇਮੇਸੁਤੋਂਇਹਕਯੋ, ਸੇਈਮੁਖਜਸਿੰਧਤ. ੨੩
ਸੰਸਯਸਕਲਨਸਾਯਯੁੰ. ਲਖਨੇਬ੍ਰਹਮਅਧਰੇਛ;
ਜਗਜਾਨਨੇਜਿਨਸਬਅਸਤ, ਤੇਸੇਬੈਧਰੁਮੇਛ. ੨੪
ਸੇਖਰਯੋਪਾਧਯਯੁੰਇਛਾਉਪਜੀਏਹ;

ਚਲਿਤਤਕਾਲਹਿਦੇਖਿਏ, ਜਨਨਿਜਨਕਯੁਤਗੋਹ੨੫
 ਟੀਕਾ: "ਗਜਾਨੀਕਾਸਕਲਵਜਹਾਰ ਅਗਜਾਨੀਕੀਕਜਾਈ
 ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਮੈਹੋਵੈਹੈ;" ਇਹਪੁਰਵਕਹੀਹੈ; ਯਾਤੈਇਛਾਸੰਭਵੈਹੈ.
 ਮੈਕਹੁੰਸਾਸੁਮੈਮੈਸਾਲਿਖਜਾਹੈ:- ਗਜਾਨੀਕੁੰਇਛਾਹੋਵੈਨਹੀਂ.
 ਤਾਕਾਇਹਅਭਿਪ੍ਰਾਯਨਹੀਂ, ਗਜਾਨੀਕਾਅੰਤਰੁਰਲਪਦਾਰਥ-
 ਕੀਇਛਾਰੂਪਪਰਿਲਾਮਕੁੰਪ੍ਰਾਪੁੰਹੋਵੈਨਹੀਂ. ਕਾਹੇਤੈ,

ਅੰਤਰੁਰਲਕੇਇਛਾਦਿਕਸਹਜਧਰਮਹੈ. ਮੈਅੰਤਰੁਰਲ
 ਯਦੁਪਿਬੂਤਨਕੇਸਤੁਗੁਲਕਾਕਾਰਯਕਹਜਾਹੈ; ਤਥਾਪਿਰਜੇਗੁ-
 ਲਤਮੇਗੁਲਸਹਿਤ. ਸਤੁਗੁਲਕਾਕਾਰਯਹੈ; ਕੇਵਲਸਤੁਗੁਲਕਾਨ
 ਹੀਂ. ਕੇਵਲਸਤੁਗੁਲਕਾਕਾਰਯਹੋਵੈ, ਤੈਚਲਜੁਭਾਵਅੰਤਰੁਰਲ
 ਕਾਨਹੀਂਹੁਆਚਾਹਿਏ. ਤੈਸੇਗਜਾਨੀਵਿਤਿਕਾਮਕੋਧਾਦਿਕ; ਮੈ-
 ਮੁਕੁਤਾਦਿਕਤਾਮਜੀਵਿਤਿ, ਕਿਸੀਅੰਤਰੁਰਲਕੀਨਹੀਂਹੁਈਚ
 ਹਿਏ. ਯਾਤੈਕੇਵਲਸਤੁਗੁਲਕਾਅੰਤਰੁਰਲਕਾਰਯਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ
 ਅਪ੍ਰਧਾਨਰਜੇਗੁਲਤਮੇਗੁਲਸਹਿਤਪ੍ਰਧਾਨਸਤੁਗੁਲਵਾਲੇ
 ਬੂਤਨਤੈਅੰਤਰੁਰਲਉਪਜੈਹੈ. ਯਾਤੈਅੰਤਰੁਰਲਮੈਤੀਨੁੰਗੁਲ
 ਰਹੈਹੈ. ਸੇਤੀਨੁੰਗੁਲਬੀਪਰਬਨਕੇਜਿਤਨੈਅੰਤਰੁਰਲਹੈ, ਤਿਨ
 ਮੈਂਸਮਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁਨ੍ਯੂਨਅਧਿਕਹੈ. ਯਾਤੈਗੁਲੇਕੀਨ੍ਯੂਨਤਾਅ-
 ਧਿਕਤਾਮੈਂਸਰਵਕੇਵਿਲੋਛਲਜੁਭਾਵਹੈ. ਇਸਗੀਤਿਮੈਂਤੀਨੁੰਗੁਲ
 ਕਾਕਾਰਯਅੰਤਰੁਰਲਹੈ.

ਜਿਤਨੈਅੰਤਰੁਰਲਰਹੈਉਤਨੈਰਜੇਗੁਲਕਾਪਰਿਲਾਮਕੁੰਪ੍ਰਾਪਿ
 ਛਾਕਾਅਭਾਵਬੰਨੈਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਗਜਾਨੀਕੁੰਇਛਾਹੋਵੈਨਹੀਂ. ਤਾਕਾ-
 ਇਹਅਭਿਪ੍ਰਾਯਹੈ:- ਅਗਜਾਨੀਮੈਗਜਾਨੀਦੇਨੁੰਕੁੰਇਛਾਤੈਸ
 ਮਾਨਹੋਵੈਹੈ. ਪਰੰਤੁਅਗਜਾਨੀਤੈਇਛਾਦਿਕਆਤਮਾਕੇਧਰਮ-
 ਜਾਨੈਹੈ. ਮੈਗਜਾਨੀਕੁੰਜਿਸਕਾਲਮੈਂਇਛਾਦਿਕਹੋਵੈਹੈ, ਤਿਸ
 ਕਾਲਮੈਂਬੀਆਤਮਾਕੇਧਰਮਇਛਾਦਿਕਨਕੁੰਜਾਨੈਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ

ਕਾਮ. ਸੰਕਲਪ. ਸੰਦੇਹ. ਰਾਗ. ਦੁਖ. ਸੁੱਧਾ. ਬੁਝ. ਲੋਜਾ. ਇੰਛਾਦਿ-
ਕ; ਅੰਤਕੁਰਲ ਕੇ ਪਰਿਛਾਮ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਅੰਤਕੁਰਲ ਕੇ ਧਰਮ, ਜਾਨੈ
ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਇੰਛਾਦਿ ਕਹੈ ਹੈ ਬੀ ਹੈ. ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਇੰਛਾਦਿ
ਕ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਖੁਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਗਜਾਨੀ ਮੈਂ ਇੰਛਾ ਕਾ ਅਭਾਵ
ਕਹਿ ਜਾ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਮਨ ਬਾਲੀ ਤਨ ਮੈਂ ਜੇ ਵਜਹਾਰ ਗਜਾਨੀ ਕਰੈ ਸੇ-
ਸਾਰਾ ਗਜਾਨੀ ਕੁੰ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਖੁਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਿੰਤੁ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਯਾ
ਮਨ ਬਾਲੀ ਤਨ ਮੈਂ ਹੈ. “ਐ ਆਤਮਾ ਅਸੰਗ ਹੈ,” ਇਹ ਗਜਾਨੀ
ਕਾ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਸਰਵ ਵਜਹਾਰ ਕਰਤਾ ਬੀ ਗਜਾਨੀ ਅਕ-
ਰਤਾ ਹੈ. ਇਸੀ ਕਾਰਣ ਤੈਂ ਸੁਤਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਜਾ ਹੈ:—“ਗਜਾਨ ਤੈਂ ਉਤ-
ਰ ਵਿਏ ਜੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ, ਤਿਨ ਕੇ ਫਲ
ਪੁਲ੍ਯ ਪਾਪ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ.” ਧਾਰਬੰਧ ਬਲ ਤੈਂ ਅਗਜਾਨੀ
ਕੀ ਨਜਾਈਂ ਸਰਵ ਵਜਹਾਰ ਐ ਤਾਰੀ ਇੰਛਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ.

ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਨਾਮ ਗਜਾ ਕੁੰ ਤਾਗਿ ਕੇ ਤੀਨੁ ਖੁਤ ਨਿਕਸੈ ਤਹਾਂ ਖੁ-
ਤ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੀ, ਅਥ ਧਿਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹੈ ਹੈ:—

ਦੇਹਾ.

ਖੁਤ ਗਏ ਲਖਿ ਗੋਹ ਤੈਂ. ਧਿਤੁ ਚਿਤ ਉਪਜੀਏਦ;
ਸੁਨੈ ਗਜਨ ਤਿਨ ਤਜੀ, ਨਹਿੰ ਯਥਾਰਥ ਨਿਰਵੇਦ ੨੬

ਟੀਕਾ:— ਖੁਤ ਗਿਹ ਤੈਂ ਨਿਕਸੈ, ਤਬ ਗਜਾ ਕੁੰ ਤੀਬੁ ਵੈਰਾਗਜ ਕੇ
ਅਭਾਵ ਤੈਂ. ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਯੋਗ ਕਾ ਦੁਖ ਹੁਆ. ਤੈਸੇ ਮੰਦ ਵੈਰਾਗਜ ਹੁ-
ਆ ਹੈ. ਯਾਤੈਂ ਵਿਖਯੋਗ ਕਾ ਸੁਖ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਬਾਹਰਿ ਨਿਕਸੈ
ਕੀ ਇੰਛਾ ਕਰੀ, ਸੇ ਖੁਤ ਨ ਕੇ ਨਿਕਸੈ ਤੈਂ ਸੁਨਾ ਗਜਨ ਛੇਤ੍ਰਿ ਸਕੈ ਨਹੀਂ
ਯਾਤੈਂ ਬੀ ਦੁਖ ਹੁਆ. ਜੇ ਤੀਬੁ ਵੈਰਾਗਜ ਹੋਤਾ ਤੈਂ ਸੁਨਾ ਗਜ ਬੀ ਤਾ-
ਗਿ ਦੇਤਾ; ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਤੀਬੁ ਹੁਆ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੁ ਮੰਦ ਹੁਆ ਹੈ. ਯਾ-
ਤੈਂ ਤਾਗਿ ਸਕੈ ਨਹੀਂ. ਐ ਭੋਗਨ ਮੈਂ ਅਸਕਿ ਨਹੀਂ. ਯਾਤੈਂ ਉਭਯ

ਥਾਖੇਦਹੀਏ. ਯਥਾਰਥ ਨਿਰਵੇਦਕਹਿਏ ਤੀਬ੍ਰਹੈਗਗਨਹੀਂ. ਮੀ
ਦਹੈਗਗਨਥਾਫਲ ਉਧਾਸਜਰੀ ਜਿਗਜਾਸਾ ਕਹੈਏ:-

ਚੈਧਾਈ.

ਸੁਭਸੰਤਤਿ ਧਿਤੁ ਮੈ ਬੜੁ ਭਾਗਾ,
ਭੁਯੇਖੁਬਮਤਿਹਿਮੰਦ ਵਿਰਾਗਾ ;
ਜਿਗਜਾਸਾ ਉਧਜੀ ਇਹ ਤਾਰੁੰ,
ਦੇਵ ਯਜੇਯ ਕੇ ਯਜਾਉਂ ਜਾਗੁੰ . ੨੭

ਪੰਡਿਤ ਨਿਰਨੇਕਰਨ ਬੁਲਾਏ ,
ਯਥਾਯੋਗਜ ਆਸਨ ਬੈਠਾਏ ;
ਖੁਸ਼ ਕੀਯੇ ਇਹ ਸਬਕੇ ਆਗੈ,
ਅਸ ਕੇ ਦੇਵ ਨ ਮੇਵੇ ਜਾਗੈ . ੨੮

ਪਰੁਖਾਰਥ ਹਿਤ ਜਨ ਜਿਹਿਜਾਚੈ,
ਭੁਕਿਮਾਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈਂ ਰਾਚੈ ;
ਸੁਨਿਇਹਿ ਪ੍ਰਿਥਿਵੀਪਤਿਕੀਦਾਨੀ,
ਇਹ ਤਿਨਮੈਂ ਬੋਲੀ ਸੁਗਜਾਨੀ . ੨੯

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਤੁਹਿ ਕਹੂੰ ਸੁ ਦੇਵਾ,
ਜਿਹੁ ਵਿਰਚਿਲਾਗੇ ਜਿਹਿ ਮੇਵਾ ;
ਸੰਖ ਚਰ੍ਯ ਪਾਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ,
ਪਦਮ ਗਦਾ ਧਰ ਪਰਉਪਕਾਰੀ . ੩੦

ਮੰਗਲ ਮੁਹਤਿ ਵਿਸ਼ਨੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ,
ਜਿਨੁ ਮੇਵਕਲਖਿਕਰਤ ਨਿਹਾਲੁ:
ਸੁਖਿ ਗਲੇਸੁ ਸੁਰ ਸਿਵ ਜੇ ਹੈ ,

ਸਬ ਭਾਗਜਾ ਤਾਰੀ ਮੈਂ ਤੇ ਹੈ ; ੩੧

ਭਾਰਤ ਸਕਲ ਗੰਥ ਇਹ ਭਾਖੈ,

ਪਦਮ ਪੁਰਾਣ ਤਾਪਨੀ ਆਖੈ;

ਟੀਕਾ:- ਤਾਪਨੀ ਕਹਿਏ ਨਿਮਿਹਤਾਪਨੀ. ਰਾਮਤਾਪਨੀ, ਗੋ
ਪਾਲਤਾਪਨੀ, ਉਪਨਿਖਦ.

ਚੈਪਾਈ.

ਦਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਤੋਂ ਉਪਜਤ ਸਬਹੀ,

ਥਰੈਂ ਭੀਰ ਜਾਚੈਂ ਤਿਹਿ ਤਬਹੀ . ੩੨

ਵਿਦਿਯ ਦੇਖਕੈ ਧਰਿ ਭਵਤਾਰਾ,

ਸਬ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਦੇਤ ਸਰਾਰਾ ;

ਜਾਤੈਂ ਤਾਰੀ ਕੀਜੈ ਧੂਜਾ ;

ਦਿਸ਼ੁ ਸਮਾਨ ਮੇਲਨ ਨਹਿੰ ਦੂਜਾ . ੩੩

ਦਿਸ਼ੁ ਭਰੂ ਸਿਵ ਉਤਮ ਕਹਿਏ,

ਤਬਾਧਿ ਮੇਲਨ ਸਦਰੂਪ ਨਲਹਿਏ;

ਰੂਪ ਅਮੰਗਲ ਸਿਵ ਕੈ ਸਦ ਸਮ,

ਯਜਾਨ ਕਰੈ ਨਹਿੰ ਤਾਕੇ ਖੁੰ ਹਮ . ੩੪

ਸਦ ਕਹਿਏ ਮਰਦਾ ਤਾਕੇ ਸਮ ਅਮੰਗਲ.

ਚੈਪਾਈ

ਰਾਖ ਤਮਰ ਗਜਰ ਰਮ ਕਧਾਲਾ,

ਧਰੈ ਆਪ ਕਿਹਿ ਕਰੈ ਨਿਹਾਲਾ;

ਤਾਕੇ ਧੂਤ ਗਲੇਸ ਹੁ ਤੈਸੇ,

ਰੂਪ ਵਿਲੱਖਣ ਨਰ ਧਸੁ ਜੈਸੇ . ੩੫

ਸੁਠ ਹਠ ਤੈਂ ਧਜਾਵਤ ਜੇ ਦੇਵੀ ;
 ਤਾ ਸਮ ਰੁਪ ਧਰਤ ਤਿਹਿ ਮੇਵੀ,
 ਤਿਯ ਨਿਦਿਤ ਅਸੁਚੀਨਧਵਿਤ,
 ਮੋਗਲ ਗਿਨੈ ਨ ਜਾਤ ਵਿਚਿਤ। ੩੬
 ਕਥਟ ਕੂਟ ਕੇ ਆਕਰ ਕਹਿਏ,
 ਧਰਾਧੀਨ ਨਿਜ ਤੈਤ ਨ ਲਹਿਏ;
 ਮੈਸੇ ਰੁਪ ਜੁ ਚਹਿਏ ਜਾਕੁੰ,
 ਮੈ ਮੇਵਹੁ ਨਰ ਧਰਸਮ ਤਾਕੁੰ। ੩੭
 ਭੁਮਤ ਫਿਰੈ ਨਿਸਦਿਨ ਇਹ ਭਾਨੁ,
 ਰਹਤਨ ਨਿਜਲਛਲ ਇਕ ਥਾਨੁ:
 ਭੁਮਤੈ ਫਿਰੈ ਉਧਾਸਕ ਤਾਕੇ,
 ਤਿਹਿ ਸਮਾਨ ਮੇਵਕ ਜੇ ਜਾਕੇ। ੩੮
 ਆਨ ਦੇਵ ਯਾਤੈਂ ਸਬ ਭਜਾਗੈ,
 ਮੇਵਨੀਯ ਇਕਹਰਿਨਿਤ ਜਾਗੈ;
 ਧੁਜਨ ਧਜਾਨ ਕਰਨ ਵਿਧਿ ਜੈਰੈ,
 ਨਾਰਦ ਪੰਚਗਾੜ ਮੈਂ ਜੇ ਰੈਂ। ੩੯

ਟੀਕਾ:- ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣ ਤੇ ਉਧਾਸਨਾ ਹੋਣ ਤੇ
 ਨਏਕ ਏਕਾਨਿਖੇਧ ਵਿਧੇ ਤੇ ਬੀ ਆਰਤ ਉਧਾਸਨਾ ਕਾ ਬੀ ਨਿਖੇਧ ਵਿ-
 ਯਾ. ਕਾਹੇ ਤੇ, ਪਾਚੁੰ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਸਮ ਬਧਿ ਕਰਿ ਕੇ ਉਧਾਸੈ, ਤਾਕੁੰ ਆਰਤ
 ਉਧਾਸਨਾ ਕਹੈ ਰੈ. ਸਿਵ ਆਦਿਕ ਭਗਵਾਨ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਤਾ ਨਿ-
 ਖੇਧ ਤੇ. ਆਰਤ ਉਧਾਸਨਾ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਬੀ ਅਰਥ ਮੈਂ ਰਿਯਾ ਹੈ.

ਚੰਪਾਈ.

ਸਿਵ ਮੇਵਕ ਮੁਨਿ ਮੁਨਿ ਤਿਹਿ ਬੈਨਾ,

ਰੇਖ ਸਹਿਤ ਬੇਲੜੇ ਚਲ ਨੈਨਾ;
 ਸੁਨ ਗਜਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਮੇਰੀ,
 ਜਾਮੈਂ ਵਚਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰੇਰੀ. ੪੦
 ਸਿਵ ਸਮਾਨ ਆਨਕੇ ਕਹਿਏ,
 ਮਾਂਗੇ ਦੇਤ ਜਾਹਿ ਜੇ ਚਹਿਏ;
 ਜਬ ਵਿਭੂਤਿ ਹਰਿਕੁੰ ਦੇ ਮਾਂਗੀ,
 ਧਰਤ ਵਿਭੂਤਿ ਆਪ ਨਿਤ ਆਗੀ. ੪੧
 ਚਰਮ ਕਪਾਲ ਹੇਤੁ ਇਹ ਧਾਰੇ,
 ਸਮਨਹਿੰ ਉਤਮ ਅਧਮ ਵਿਚਾਰੇ;
 ਨਗਨ ਰਹਤ ਉਪਦੇਸ਼ਤ ਏਹੀ,
 ਨਹਿੰ ਵਿਗਾਗ ਸਮ ਸੁਖਹੈ ਕੇਹੀ. ੪੨

ਟੀਕਾ:- ਹੈਸਨਵਨੈ ਚਰਮਕਪਾਲਾਦਿਕ ਨਿਦਿਤ ਦਸਤੁਕਾਧਾਰ
 ਲੁ ਆਛੇ ਪਕਿਯਾ, ਤਾਕਾ ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ:- ਮਹਾਦੇਵਕੁੰ ਸਰਵ
 ਪਦਾਰਥਨ ਮੈਂ ਸਮ ਬੁਧਿ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਪਾਦਕਾ ਅਨੂਜ ਇਹ ਹੈ:- ਸ
 ਮ ਵਿਚਾਰੇ; ਉਤਮ ਅਧਮ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰੇ.

ਚੌਥਾਈ.

ਸਦਾਵਰਤ ਮੇਰੇ ਦੇ ਭਾਰੀ,
 ਕਾਜੀਖਰੀ ਮਰੇ ਨਰ ਨਾਰੀ;
 ਮੇ ਸਾਯੁਜਨ ਮੁਖਿ ਕੁੰ ਜਾਵੈ,
 ਗਰੁਭਵਾਸ ਸੰਕਟ ਨਹਿੰ ਪਾਵੈ. ੪੩
 ਸਿਵ ਸਮਾਨ ਨਰ ਨਾਰੀ ਤੇ ਜਬ,
 ਲਹਤ ਸੁਦਿਲ੍ਹ ਬੇਗ ਸਗਾਰੇ ਤਬ;

ਕਰਤ ਆਪ ਅਦੁਯ ਉਧਦੇਸਾ,
 ਤਜਤ ਲਿੰਗ ਸੁੰ ਬਰੁ ਪ੍ਰਦੇਸਾ. ੪੪
 ਉਂਚ ਨੀਚ ਰੰਚਹੁ ਨਹਿੰ ਦੇਖੈ,
 ਮੁਕੀ ਸਬਰੁੰ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖੈ ;
 ਸਿੰਹ ਸਮਾਨ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਤਾ,
 ਬੁਰੁ ਅਬੁਰੁ ਸਬਨ ਕੇ ਦਾਤਾ. ੪੫
 ਵਿਸ਼ੁ ਸੁਭਾਵ ਸੁਨੀਹਮ ਮੈਸੇ,
 ਜਗ ਮੈਂ ਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂੰ ਤੈਸੇ;
 ਦਾਤਾ ਬੁਰੁ ਅਬੁਰੁਨ ਦਾਤਾ,,
 ਇਹ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਸਬ ਜਗ ਮੈਂ ਨਾਤਾ. ੪੬
 ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਹਰ ਸੇਵਕ ਬਖਾਨੀ,
 ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਮਾਨੀ ;
 ਸ਼ੰਦ ਪੁਰਾਣੁ ਹਜਾ ਸਬਹੁ ਬਾਖੀ,
 ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਹਰ ਸੇਵਕ ਹਿ ਰਾਖੀ. ੪੭
 ਕਹੀ ਜੁ ਬਾਰਤ ਪਦਮ ਪੁਰਾਨਾ,
 ਸਬ ਦੇਵਨ ਤੈਂ ਹਰਿ ਅਧਿਕਾਨਾ;
 ਬਾਰਤ ਤਾਤ ਪਰਯ ਨਹਿੰ ਦੇਖੀ,
 ਜੇ ਅਧਿਯਾਈ ਛਿਤ ਬੁਧ ਲੇਖੀ. ੪੮

ਟੀਕਾ:- ਵੇਸ਼ਨਵ ਨੈ ਇਹ ਕਹਿਯਾ:- “ਬਾਰਤਾਦਿਕ ਗ੍ਰੰਥਨ
 ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਸਰਵ ਦੇਵਨ ਕਾ ਪੁਜਤ ਕਹਿਯਾ ਹੈ” ਜੇ ਬਨੈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਤੈ, ਬੁ
 ਰੁ ਗੰਥ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਯ ਦੇਖੈ ਤੈਂ ਸਿਵ ਕੁੰਹੀ ਈਸ਼ਵਰ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ
 ਇਹ ਅਧਿਯਾਈ ਛਿਤ ਨਾਮ ਵਿਦਵਾਨ ਨੈ. ਸਕਲ ਪੁਰਾਣ ਇ-

ਤਿਹਾਸਕਾਤਾਤਪਰਜਲਿਖਜਾਹੈ. ਤਹਾਂ ਭਾਰਤ ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ:- ਅ
 ਜੁਤ ਸਾਮਾਨੈ ਨਾਗਾਯਲੁ ਅਸੁ ਮੈਂ ਅਗਨੇਯ ਅਸੁ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿ
 ਯਾਤਬ ਬਹੁਤ ਮੈਂ ਨਾ ਕਾ ਤੈਂ ਸੰਗਾਰ ਬੀਹੁਆ, ਪਰੰਤੂ ਪੰਚ ਪਾਂਡਵ ਮੈਂ ਕੋ
 ਈ ਮਯਾ ਨਹੀਂ; ਤਬ ਰਬ ਕੁੰ ਯਾਗਿ ਕੇ ਧਨੁ ਰਵੇਦ ਮੈਂ ਆਚਾਰਯ ਕੁੰ
 ਧਿਰਾਰ ਕਰਤਾ ਬਨ ਕੁੰ ਚਲਜਾ, ਤਹਾਂ ਭਜਾਸ ਭਗਵਾਨ ਤਾ ਕੁੰ ਮਿਲੇ,
 ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਆ:- "ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ. ਤੂੰ ਆਚਾਰਯ ਮੈਂ ਦੇਵ ਕੁੰ ਧਿਰਾ-
 ਰ ਮਤ ਕਹੁ ਇਹ ਅਰਜੁਨ ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਨੁ ਨਰ ਨਾਗਾਯਲੁ ਰੁਪ ਹੈ. ਇਨ੍ਹ
 ਨੈਂ ਸਿਵ ਕਾ ਪੁਜਨ ਬਹੁਤ ਵਿਖਾ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਇਨ ਕੀ ਭੁਕਿ ਕੇ ਆਧੀ
 ਨਹੁਆ ਤਿਸੁਲੀ ਮਹਾਦੇਵ, ਇਨ ਕੇ ਰਬ ਕੇ ਆਗੇ ਰਹੇ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਇ
 ਨ ਦੇਨੁ ਕੇ ਉਪਰਿ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਏ ਅਨੇਕ ਸੁਭ ਅਸੁਨ ਕੀ ਸਾਮਰਥਜ
 ਕੁੰ ਮਹਾਦੇਵ ਨਾਸ ਕਰਿ ਦੇਵੇ ਹੈ." ਇਸ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੈਂ, ਨਾਗਾਯਲੁ ਰੁਪ
 ਰਿਸ਼ਟ ਕੀ ਵਿਭੁਤਿ ਮਹਾਦੇਵ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੈਂ ਉਪਜੀ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਧ ਹੋਵੇ
 ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਚਰਿਤ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਜੇ ਗੰਥ ਹੈ, ਜੇ ਸਿਵ ਕੀ ਅਧਿ
 ਕਤਾ ਕੁੰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਤਿਨ ਗੰਥ ਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਮੇਹਜ ਕ-
 ਯਾ ਹੈ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਨੁ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੈਂ ਸਿਵ ਕਾ ਭੁਕੁ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਜਿਸ ਸਿ-
 ਵ ਕੀ ਭੁਕਿ ਤੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਮੇਹਜ ਹੋਵੇ ਹੈ; ਜੇ ਸਿਵ ਹੀ ਪਰਮ ਮੇਹਜ ਹੈ. ਇਸ
 ਗੀਤ ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਈ ਛਿਤ ਨੈਂ ਸਕਲ ਦੇਵ ਨ ਵੰਸ਼ ਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ
 ਸਿਵ ਕਹਿਆ ਹੈ.

ਚੈਧਾਈ.

ਸਿਵ ਸਬ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਬਖਾਨੇ,
 ਭੁਕੁਨ ਮੈਂ ਉਤਮ ਹਰਿ ਗਾਨੇ;
 ਈਸ ਦੇਵ ਪਦ ਸਬ ਮੈਂ ਕਹਿਏ,
 ਮਹਤ ਸਹਿਤ ਇਕ ਸਿਵ ਮੈਂ ਲਹਿਏ. ੪੬

ਈਕਾ:- ਮਹਾਦੇਵ, ਮਹੇਸ਼ ਸਿਵ ਕੁੰ ਕਹੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਰਨ ਕੁੰ ਦੇਵ ਈਸ ਕਹੇ ਹੈ.

ਚੋਧਾਈ.

ਸਿਵਤੈ ਭਿਨ ਅਸਿਵ ਜੇ ਕਹਿਏ,
ਤਿਹਿ ਤਜਿ ਸਿਵ ਕਲਜਨ ਹਿਲਹਿਏ;
ਜਲਸਾਈ ਜਿਹਿ ਨਾਮ ਬਖਾਨੈ.
ਜੇ ਜਾਗੈ ਇਹ ਮਿਥਨਾ ਗਾਨੈ. ੫੦

ਟੀਕਾ:- ਕਲਜਾਲੁ ਕੁੰ ਸਿਵ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਤੈ ਭਿਨ ਅਸਿਵ ਹੈ. ਤਾਕਾ
ਇਹ ਅਰਥ ਸਿਧ ਹੁਆ:- ਸਿਵਤੈ ਭਿਨ ਮੇਰ ਦੇਵਤਾ ਅਸਿਵ ਕ-
ਹਿਏ ਅਕਲਜਾਲੁ ਰੂਪ ਹੈ. ਤਿਨ ਅਕਲਜਾਲੁ ਰੂਪ ਦੇਵਤਾ ਨ ਕੁੰਤਾ
ਗਿਰੇ ਕਲਜਾਲੁ ਰੂਪ ਸਿਵ ਕੁੰਓਧਾਮੈ.

ਚੋਧਾਈ.

ਵਿਖਲ ਧਿਜ ਬਸ ਬਹੁੰਓਧਾ ਜੇ ਡਰ,
ਨਿਰੁਧ ਬਿਏ ਸਕਲ ਗਾਰਧਰਿਗਰ;
ਜਾਗੈ ਧੁਤ ਗਲੇਸ ਕਹਾਵੈ,
ਦਿਖੂ ਜਾਲ ਤਤਕਾਲ ਨਸਾਵੈ. ੫੧
ਕਾਰਜ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਗੁਣ ਹੋਵੈ,
ਯੁੰ ਸਿਵ ਦਿਖੂ ਮੁਲ ਤੈਂ ਖੋਵੈ;
ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖ ਦਿਖੂ ਕਹਾਵੈ,
ਤਿਹਿ ਮੁਲ ਸਿਵ ਯਜਾਨ ਨਸਾਵੈ. ੫੨
ਮੇਰਨ ਯੋਗਜ ਸਦਾ ਸਿਵ ਏਕਾ,
ਜਾਗੈ ਸਹਿਤ ਸਮਾਧਿ ਦਿਵੇਕਾ;
ਤੈਥਾ ਸੁਖਤ ਗੀਤਿ ਜੁ ਗਾਵੈ,
ਤੁੰ ਧੁਜਨ ਕਰਿ ਯਜਾਨ ਲਗਾਵੈ

ਨਾਰਦ ਪੰਚਰਾਤ ਮਤ ਝੂਠੇ;
ਇਹ ਪਰਿਮਲ ਪਰਮੰਗ ਅਨੂਠੇ,
ਯਾਤੈਂ ਜਿਹ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਲਾਵੈ,
ਪੁਰਖਾਰਥ ਜੇ ਚਹੈ ਸੁ ਧਾਵੈ. ੫੪

ਟੀਕਾ:- ਨਾਰਦ ਪੰਚਰਾਤ ਕਾ ਮਤ ਸੁਤ ਭਾਸਨ ਮੈਂ ਖੰਡਨ ਕਿਆ ਹੈ.
ਤਾਕੇ ਅਨੂਸਾਰੀ ਗਮਾਨੁ ਜਾਮਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੈ ਜਲਵਨ ਕਾ ਮਤ ਕਲ੍-
ਪਤਰੁ ਕੀ ਟੀਕਾ ਪਰਿਮਲ ਮੈਂ ਖੰਡਨ ਕਿਆ ਹੈ.

ਚੌਥਾਈ.

ਜਿਹਵੇ ਪੁਤ ਗਲੇਸ ਬਤਾਯੈ,
ਕਾਰਣ ਗੁਣ ਕਾਰਜ ਮੈਂ ਗਾਯੈ;
ਸੁਨਿ ਗਲੇਸ ਕੇ ਯੁਜਕ ਬੋਲੀ,
ਅਸ ਕਿਯ ਕੇ ਪਸਿੰਗਾ ਮਨ ਭੋਲੀ. ੫੫

ਰਾਜਨ ਸੁਨ ਦੇਨੁ ਏ ਝੂਠੇ,
ਵਚਨ ਸਤਿ ਸਮ ਕਹਤ ਅਨੂਠੇ;
ਜਿਹਵੇ ਪੁਤ ਗਲੇਸ ਬਤਾਵੈ,
ਪਰਾਧੀਨਤਾ ਤਾਮੈਂ ਗਾਵੈ. ੫੬

ਕਹੁ ਪ੍ਰਮੰਗ ਸੁਨਹੁ ਇਕ ਮੈਸੇ,
ਲਿਖੀਏ ਜਾਮ ਭਗਵਤ ਮੁਨਿ ਮੈਸੇ;
ਚੜ੍ਹੇ ਤਿਧਰ ਮਾਰਣ ਕੁੰ ਸਾਧੈ,
ਹਰਿਹਰ ਸਹਿਤ ਦੇਵ ਅਧਿਕਾਰੈ. ੫੭

ਨਹਿ ਗਲੇਸ ਕੇ ਯੁਜਨ ਕੀਨੇ,
ਤਿਧਰ ਨ ਕਚਹੁ ਤਿਨ ਤੋਂ ਛੀਨੇ;

ਪੁਨਿ ਪਛਿਤਾਯ ਮਨਾਯ ਗਨੇਸਾ,
 ਤਿਖਰ ਵਿਨਾਸੇ ਰਹੇ ਨਲੇਸਾ. ੫੮
 ਬੁਏ ਸਮਰਥ ਕਿਏ ਜਿਹਿ ਪੁਜਾ,
 ਮੇਵਨ ਯੋਗਜ ਸੁਇਰ ਨਹਿ ਦੁਜਾ;
 ਰਾਮ ਪੁਤ ਦਸਰਥ ਕੇ ਜੈਸੇ,
 ਵਿਘ੍ਨ ਹਰਨ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਤੈਸੇ. ੫੯
 ਹਜਾਸ ਗਲੇਸ ਪੁਗਲ ਬਲਾਯੇ,
 ਸਬ ਕੇ ਹੇਤੁ ਗਲੇਸ ਬਤਾਯੇ;
 ਹਰਿਹਰ ਵਿਧਿ ਰਹਿ ਸੁਖਿ ਸਮੇਤਾ,
 ਤੁੰਡੀ ਤੇ ਉਧਮਤ ਸਬ ਤੇਤਾ. ੬੦
 ਕਰਤ ਯਜਾਨ ਜਿਹਿ ਛਲ ਜਨ ਮਨ ਮੈਂ,
 ਨਾਸਤ ਵਿਘ੍ਨ ਪੁਧਾਨ ਗਲਨ ਮੈਂ;
 ਵਿਘ੍ਨ ਹਰਨ ਯੁੰ ਜਾਗਤ ਨਿਸਦਿਨ,
 ਬੁਕਿ ਸਹਿਤ ਮੇਵ ਹਤਿਹਿ ਮਨ ਛਨ. ੬੧
 ਹੇਤੁ ਗਲੇਸ ਸੁਖਿ ਕੇ ਸੁਨਿ ਕੇ,
 ਭਗਤ ਭਾਗਵਤ ਉਚਕੀ ਗਲਿ ਕੇ;
 ਸੁਨ ਗਜਨ ਵਾਲੀ ਮਮ ਸਾਂਚੀ,
 ਤੀਨੁ ਸਕਲ ਕਹਤ ਏ ਕਾਚੀ. ੬੨
 ਟੀਕਾ:- ਭਗਤ ਭਾਗਵਤ ਕਹਿਏ ਭਗਵਤੀ ਕੇ ਭਗਤ.

ਚੰਪਾਈ.

ਸੁਨੇ ਦੇਵ ਸੁਖਿ ਵਿਨ ਸਾਧੇ
 ਮਿਤਰ ਦੇਹ ਸਮ ਲਖਿ ਹਤ ਜਾਧੇ

ਸਕਿ ਹੀਨ ਅਸਮਰਥ ਕਹਾਵੈ;
 ਸੇ ਕੋਐ ਕਾਰਜ ਉਪਜਾਵੈ. ੬੩
 ਜਿਨ ਬਹੁ ਸਕਿ ਉਪਾਸਨ ਧਾਰੀ,
 ਤਾਏਂ ਬੁਏ ਸਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ:
 ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਰ ਗਲੇਸੁ ਧਿਆਨ,
 ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਕਿ ਦੇਖਿਯਤ ਨਾਨਾ. ੬੪
 ਸਕਿ ਲੋਕ ਮੈਂ ਬਾਖਤ ਜਾਕੁੰ.
 ਰੂਪ ਬੁਗਵਤੀਕੇ ਲਖਿ ਤਾਕੁੰ;

ਟੀਕਾ:- ਬੁਗਵਤੀਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਹੋ:- ਏਕ ਸਾਮਾਨਜ ਅੰਦਿਸੇਖ. ਸ-
 ਬ ਧਰਾਰਥਨ ਮੈਂ ਅਧਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਕੀ ਜੇ ਸਾਮਰਥਜ ਰੂਪ ਸ-
 ਕਿ. ਸੇ ਬੁਗਵਤੀਕਾ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਹੋ. ਅੰ ਅਫ਼ ਬੁਜਾਦਿਕ ਸਹਿ-
 ਤ ਮੁਰਤਿ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਹੋ. ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਸਕਿ ਕੇ ਸੰਖਯਾ ਰਹਿਤ
 ਅਨੰਤ ਅੰਸ ਹੋ. ਜਾਮੈਂ ਸਕਿ ਕੇ ਲੁਨ ਅੰਸ ਹੋਵੈ ਜੇ ਅਲਖ ਸਕਿ ਕੇ
 ਹੋਵੈ; ਅਸਮਰਥ ਕਹਿਏ ਹੋ. ਜਾਮੈਂ ਸਕਿ ਕੇ ਅਧਿਕ ਅੰਸ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਸ-
 ਮਰਥ ਕਹਿਏ ਹੋ. ਵਿਭੁ ਸਿਵ ਆਦਿਕਨ ਮੈਂ ਸਕਿ ਕੇ ਅੰਸ ਅਧਿ-
 ਕ ਹੋ. ਯਾਏਂ ਅਧਿਕ ਸਮਰਥ ਕਹਿਏ ਹੋ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਬੁਗਵਤੀ
 ਕਾ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਜੇ ਸਕਿ, ਤਾਕੇ ਅੰਸਨ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਮੈਂ ਵਿਭੁ
 ਸਿਵ, ਗਲੇਸੁ, ਸੁਰਜ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਹੋ. ਅੰ ਸਕਿ ਮੈਂ ਰਹਿਤ
 ਹੋਵੈ ਤੇ ਜੇਐ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਨਾ ਸੁਗੰਧ ਅਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੋ. ਤੇਐ ਸ-
 ਰੇਦੇਵ ਹਤਾਰੇ ਕਹਿਏ ਅਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਵੈ. ਯਾਏਂ ਜਿਸ
 ਸਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਮੈਂ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਹੋ. ਜੇ ਮਹਿਮਾ
 ਸਕਿ ਕਾ ਹੋ; ਤਿਨ ਦੇਵਨ ਕਾ ਨਹੀਂ. ਵਿਭੁ ਸਿਵ ਆਦਿਕਨ ਨੇ ਬੁਗ-
 ਵਤੀਕੇ ਸਾਮਾਨਜ ਰੂਪ ਸਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀ ਹੋ; ਯਾਏਂ
 ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਕਿ ਕੇ ਅੰਸ ਅਧਿਕ ਹੋ. ਇਹ ਪੁਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਮੈਂ ਬੁਗਵ-

ਤੀ ਭਰੁ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ.

ਜੇ ਮੈਂ ਬੁਗਵਤੀ ਕੇ ਨਿਗਾਰ ਰੂਪ ਮਃ ਭਿ ਕੇ ਅਨੰਤ ਅੰਸ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ
ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀ ਅਨੰਤ ਅੰਸ ਹੈ. ਤਿਨ ਸਾਕਾਰ ਅੰਸ ਨ ਮੈਂ ਕਾਲੀ-
ਰੂਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ. ਅੰਸ ਮਾਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਵੈਸ਼ਨਵੀ, ਸੈਵੀ, ਗਣੇਸ਼ੀ. ਆਦਿ ਕ
ਬੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਸ ਹੈ. ਇਸੁ ਕੁੰ ਬੁਗਵਤੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਤੇ, ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਨਾ
ਮ ਬੁਗਵਤੀ ਕੇ ਅੰਸ ਕਾ ਲਾਭ. ਤੇ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਦੇਵਨ ਕੁੰ ਬੁਗਵਤੀ ਕੇ ਉ-
ਪਾਸਨਾ ਤੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਾਹੇਸ਼ਵਰੀ ਆਦਿ ਕ ਅੰਸ ਨ ਕਾ ਲਾਭ ਹੁਆ
ਹੈ. ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੀ ਬੁਗਵਤੀ ਕੇ ਇਸੁ ਸਿਵ ਦੇਨੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਰੁ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੇ
ਯਜਾਤਾ ਕੁੰ ਯਜੇਨ ਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਧਰਮ ਅਵਧਿ ਹੈ. ਇ-
ਸੁ ਸਿਵ ਕੁੰ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਯਜੇਨ ਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਈ ਹੈ; ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾ-
ਨ ਉਪਾਸ ਕਰੇ. ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਈ ਚੰਪਾਈ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ.

ਚੰਪਾਈ.

ਲਾਖ ਕਰੇ ਰਿ ਮਾਤਿ ਕਾ ਗਣ ਪੁਨਿ,
ਤੰਤ੍ਰ ਗੰਥ ਲਖਿ ਅੰਸ ਸਕਲ ਗੁਨਿ. ੬੫
ਕਾਲੀ ਤਾਰੇ ਅੰਸ ਪ੍ਰਧਾਨਾ,
ਮਾਹੇਸ਼ਵਰੀ ਆਦਿ ਲਖਿ ਨਾਨਾ;
ਹਰਿ ਹਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕਲ ਤਿਹਿ ਯਜਾਵੈ,
ਨਿਜ ਨਿਜ ਅੰਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਿਹਿ ਪਾਵੈ. ੬੬
ਯਜੇਨ ਰੂਪ ਯਜਾਤਾ ਹੈ ਜਬਹੀ,
ਸਿੰਧ ਉਪਾਸਨ ਲਖਿਏ ਤਬਹੀ;
ਅਸ ਉਪਾਸਨਾ ਹਰਿ ਅਰੁ ਹਰ ਕੀ,
ਨਾਰੀ ਮੁਰਤਿ ਧਰੀ ਤਜਿ ਨਰ ਕੀ. ੬੭

ਦੇਹਾ.

ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਥਨਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ, ਹਰਿਮੇਹਿ ਨੀ ਸ਼ਰੂਪ;
ਅਰਧ ਅੰਗ ਸਿਵਰੇ ਲਸੈ, ਦੇਵੀ ਰੂਪ ਅਨੂਪ. ੬੮

ਟੀਕਾ:- ਮਥਨ ਕਰਿਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਿਯਾ, ਤਬ ਸੁਰ ਅਸੁਰ
ਕਾ ਵਿਵਾਦ ਮੇਟਨੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਅਸਮਰਥ ਹੁਆ; ਤਬ ਅਧਨੇ ਉਧਾ-
ਸਨ ਰੂਪ ਭਗਵਤੀ ਕਾ ਮੈਸਾ ਏਕਾਗ੍ਰ ਚਿਤ ਮੈਂ ਯਜਾਨ ਕਰਿਯਾ, ਜਾ-
ਤੈਂ ਆਧ ਵਿਸ਼ਨੁ ਉਧਾਸਨ ਰੂਪ ਕੁੰਧਾਧੁ ਹੁਆ ਤਾ ਰੂਪ ਕੇ ਮਹਾਤਮ ਮੈਂ
ਅਸੁਰ ਬੀਤ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁਏ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਸਿਵਨੇ ਬੀ ਸਮਾਧਿ ਮੈਂ ਮੈ-
ਸਾ ਭਗਵਤੀ ਕਾ ਯਜਾਨ ਕਰਿਯਾ, ਜਾਤੈਂ ਅਰਧ ਵਿਗ੍ਰਹ ਸਿਵ ਕਾ ਉ-
ਧਾਸਨ ਰੂਪ ਹੁਆ. ਕਦਾਚਿਤ ਵਿਛੇਧ ਤੈਂ ਸਮਾਧਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇਹੈ.
ਯਾਤੈਂ ਸਾਰਾ ਵਿਗ੍ਰਹ ਸਿਵ ਕਾ ਉਧਾਸਨ ਰੂਪ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਾ-
ਰੇ ਦੇਵ ਭਗਵਤੀ ਕੇ ਉਧਾਸ ਕਰੇਹੈ. ਜੇ ਉਧਾਸਨਾ ਦੇ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈਦੁ
ਛਿਲ ਆਸ਼ਾਯਤੈਂ, ਮੈਰ ਉਤਰ ਆਸ਼ਾਯਤੈਂ. ਪੂਰਵ ਦੁਛਿਲ ਆ-
ਸ਼ਾਯ ਕਰਿਯਾ; ਆਗੇ ਉਤਰ ਆਸ਼ਾਯ ਕਰੇਹੈ.

ਚੌਧਾਈ.

ਭੂ ਭਗਵਤੀ ਕੇ ਹਰ ਹਰਿ ਹੈ,
ਇਨ ਸਮਕੈਨ ਉਧਾਸਨ ਕਰਿਹੈ;
ਤਦਧਿ ਮਹਾਮਾਯਾ ਜੇ ਯਜਾਵੈ,
ਤਰਤਸਕਲ ਪੁਰਖਾਰਥ ਪਾਵੈ. ੬੯
ਨਹਿੰ ਸਾਧਨ ਜਗ ਮੈਂ ਅਸ ਅੰਗ,
ਉਧਜੈ ਭੇਗ ਮੇਛ ਇਕ ਠੇਗ;
ਭੂ ਭਗਵਤੀ ਕੇ ਜੇ ਜਗ ਮੈਂ,
ਭੇਗੈ ਭੇਗ ਨ ਆਵਤ ਭਗ ਮੈਂ. ੭੦

ਸਿਵਲਿਤ ਤੇਰੁ ਗੀਤਿ ਇਹ ਗਾਈ,
 ਭਉ ਭਗਵਤੀ ਮਤਿ ਸੁਖ ਦਾਈ;
 ਧੰਚੁ ਮਕਾਰ ਨ ਤਜਿਏ ਕਬਹੂੰ,
 ਜਿਨਹਿ ਸਨਾਤਨ ਸੇਵਤ ਸਬਹੂੰ. ੭੧

ਜਿਨਦੇਹ ਬਲਦੇਹ ਸੁਗਜਾਨੀ,
 ਪ੍ਰਥਮਾ ਪਿਵਤ ਸਦਾਜਨੁ ਧਾਨੀ;
 ਮੇਰੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਜੇਤੇ,
 ਸੇਵਤ ਸਕਲ ਮਕਾਰਹਿ ਤੇਤੇ. ੭੨

ਤਿਨ ਸੇਵਨ ਵੀ ਜੇ ਵਿਧਿ ਸਾਗੀ,
 ਸਿਵਨਿਜ ਮਖ ਭਾਖੀ ਉਪਕਾਰੀ;
 ਸਿਵਕੇ ਵਚਨ ਧਰੇ ਜੇ ਮਨ ਮੈਂ,
 ਲਹੈ ਸੁਖੇਗ ਮੇਛੁ ਇਕ ਤਨ ਮੈਂ. ੭੩

ਗੰਥ ਭਾਗਵਤ ਹਜਾਮ ਬਨਾਯੇ,
 ਉਪਪਰਾਲ ਕਾਲੀ ਸਮਝਾਯੇ;
 ਭਉ ਭਗਵਤੀ ਕੀ ਇਕ ਗਾਈ,
 ਪੁਜਾ ਵਿਧਿ ਸਾਗੀ ਸਮਝਾਈ. ੭੪

ਯਜਾਤਾ ਸਕਲ ਭਗਵਤੀ ਕੇ ਹੈ,
 ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਰ ਗਲੇਸੁ ਜਿਤੈ ਹੈ;
 ਸਕਲ ਧਿਏ ਪ੍ਰਥਮਾ ਮਤਿ ਵਾਰੈ,
 ਪੁਜਤ ਸੁਖਿ ਮਗਨ ਮਨ ਸਾਰੈ. ੭੫

ਜਗ ਜਨਨੀ ਜਾਗੈ ਇਕ ਦੇਵੀ,
 ਪਰਮਾਨੰਦ ਲਹੈ ਤਿਹਿ ਸੇਵੀ;

ਸੁਰਜ ਭਰੁ ਭਗਵਤਿ ਕੇਇਹ ਸੁਨਿ,
 ਕ੍ਰੇਧ ਸਹਿਤ ਬੇਲਜੇ ਇਕ ਮੁਨਿ ਧੁਨਿ. ੭੬
 ਸੁਨ ਰਾਜਨ ਬਾਨੀ ਇਕ ਮੇਰੀ,
 ਭਾਖੁੰ ਝੂਠ ਨ ਸਥਾਥ ਕਰੇਰੀ;
 ਅਤਿ ਧਾਧਿਸ਼ ਨੀਚ ਮਤਿ ਯਾਰੇ,
 ਸੁਵਲ ਸਨੇਹ ਸੁਨੀ ਤੇ ਜਾਰੇ. ੭੭
 ਮੈਗਲ ਜਿਤੈ ਬਖਾਨਤ ਜਗਮੈਂ,
 ਤੇਗਿਨਿਯਤ ਗਲ ਗਲ ਯਾ ਮਗਮੈਂ;
 ਮਦਨ ਮਲੀਨ ਹਿਤੀਰ ਬਰਾਖਤ,
 ਸੁਧ ਨਾਮ ਅਮਿਖ ਰੇ ਅਖਤ. ੭੮
 ਕਰਤ ਮੈਰ ਯੁੰ ਸਥ ਵਿਧਰੀਤਾ,
 ਸੰਭੁ ਤੇਰ ਮੈਰੀ ਮਤਿ ਰੀਤਾ;
 ਦੇਹਿਲ ਸੰਧਦਾਯ ਜੇ ਦੂਜੀ,
 ਅਦਯਾਧਿ ਸੇਭ ਅਨੇਕਨ ਧੂਜੀ. ੭੯
 ਤਬਾਧਿ ਬਿਨ ਭਾਨੁ ਸਥ ਅੰਧੇ,
 ਇਨ ਸਬਰੇ ਮਨ ਜਿਨ ਮੈਂ ਬੰਧੇ;
 ਕਰਤ ਭਾਨੁ ਸਗਰੇ ਉਜਿਯਾਰੇ,
 ਤਾ ਬਿਨ ਹੇਤ ਤੁਰਤ ਅੰਧਿਯਾਰੇ. ੮੦
 ਮੈਰ ਧਰਮਸੁਰ ਜਗਮੈਂ ਜੇ ਹੋਂ,
 ਮੈਸ ਸਬੈ ਸੁਰਜ ਕੇ ਤੇ ਹੋਂ;
 ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਕੋਨ ਹਿਤਕਾਰੀ,
 ਭ੍ਰਮਤ ਅਧਧਰ ਹਿਤ ਮਤਿਧਾਰੀ. ੮੧

ਕਾਲ ਅਧੀਨ ਹੋਤ ਸਬ ਕਾਰਜ,
 ਤਾਹਿਤਿਵਿਧ ਬਾਖਤ ਆਚਾਰਜ;
 ਵਰਤਮਾਨ ਭਾਈ ਅਰੁ ਭੂਤਾ,
 ਸੁਰਜ ਰਿਯਾ ਕਰਤ ਇਹ ਸੁਤਾ. ੮੨
 ਯਾ ਵਿਧਿ ਸਕਲ ਭਾਨੁ ਤੈਓਧਜੈ,
 ਕੁਸਮ ਹੋਤ ਸਬ ਜਬ ਵਹ ਕੁਧਿਜੈ;
 ਭਾਨੁ ਰੁਪ ਹੈ ਭਾਂਤਿ ਪਿਛਾਨਹੁ,
 ਨਿਗਕਾਰ ਸਾਕਾਰਹਿ ਜਾਨਹੁ. ੮੩
 ਨਿਗਕਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਜੁ ਕਹਿਏ,
 ਨਾਮ ਰੁਪਮੈਂ ਵਜਾਪਕ ਲਹਿਏ;
 ਅਧਿਯਾਨ ਸਬਕੇ ਸੇ ਏਕਾ,
 ਜਗ ਵਿਵਰਤਹੈ ਜਿਹਿ ਅਵਿਦੇਕਾ. ੮੪
 “ਅਹੰ ਭਾਨੁ” ਅਸ ਵਿਤਿਉਦੈ ਜਬ,
 ਤਾਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟਿ ਵਿਨਾਸਤ ਤਮ ਸਬ; ੮੫

ਟੀਕਾ:- ਸੁਰਜ ਕੇਦੇਰੁਪ ਹੈ:- ਨਿਗਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅੰਸਾ-
 ਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼. ਤਿਨਦੇਨੁ ਮੈਂ ਨਿਗਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਰੁਪਮੈਂ ਵਜਾ-
 ਪਕ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਭਾਂਤਿ ਸਬਦ ਕਰਿਕੇ ਵਜਵਹਾਰ ਕਰੈ ਹੈ. ਜੇ
 ਨਿਗਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੁਪ ਜੇ ਸੁਰਜ ਕਾ ਸਾਮਾਨਜ ਰੁਪ ਹੈ. ਜੇ ਸਾਰੇ
 ਜਗਤ ਕਾ ਅਧਿਯਾਨ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਗਤ ਰੁਪੀ ਵਿਵ-
 ਰਤ ਉਧਜੈ ਹੈ. ਜੇਈ ਨਿਗਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅੰਤ ਫ਼ਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ-
 ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਹਿਤ ਗਿਆਨ ਕਹਿਏ ਹੈ. “ਅਹੰ ਭਾਨੁ” ਐਸੀ ਅੰ-
 ਤ ਫ਼ਰਲ ਕੀ ਵਿਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਹਿਤ ਹੋਵੈ, ਤਬ ਅ-
 ਗਿਆਨ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਦੁਆਰਾ ਜਗਤ ਕੀ ਨਿਵਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਚੋਪਾਈ.

ਸੁਨਿ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਇਹ ਤਾਰੇ,
ਹੋਇ ਚਾਂਦਿਨਾ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜਾਰੇ;
ਤਾਰੇ ਅੰਸ ਅੰਗ ਬਹੁਤੇਰੇ,
ਚੰਦ ਤਾਰਕਾ ਦੀਪ ਘਨੇਰੇ. ੮੬
ਯਾਤੈਂ ਵੈਦਿਯ ਭਾਨੁ ਬਤਾਯੈ,
ਗਜੇਯ ਯਜੇਯ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨਾਯੈ;
ਹੋਦ ਸਕਲ ਯਾਗੀਕੁੰ ਭਾਖਤ,
ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਤ੍ਯ ਤਿਹਿ ਭਾਖਤ. ੮੭

ਨਿਗਾਰ ਸਾਕਾਰ ਭੇਦ ਤੈਂ ਭਾਨੁ ਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਹੈਂ ਤਿਨ ਮੈਂ ਨਿਗ-
ਰਾਰ ਰੂਪ ਗਜੇਯ ਹੈਂ. ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਯਜੇਯ ਹੈਂ. ਯਾਗੀਕੁੰ ਹੋਦਾ ਤਨ
ਮੈਂ ਨਿਰਗੁਣ ਸਗੁਣ ਭੇਦ ਤੈਂ, ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈਂ.

ਚੋਪਾਈ.

ਜਾਮੈਂ ਲੇਸ ਨ ਤਮਕੇ ਕਬਹੀ,
ਲਖਿ ਤਿਹਿ ਜਗ ਜਨ ਜਾਗਤ ਸਬਹੀ; ੮੮
ਕਬਹੁੰ ਨ ਸੇਵੈ ਸੇ ਯੁੰ ਜਾਗੈ,
ਯਜਾਨ ਕਰਤ ਤਾਰੇ ਤਮ ਭਾਗੈ;
ਅੰਗਹਿ ਜਾਗਤ ਭਾਖਤ ਸਗਾਰੇ,
ਗਜਨ ਜਾਨਿ ਝੁੰਠ ਤੇ ਝਗਾਰੇ. ੮੯
ਅੰਸੈ ਧਾਂਚ ਉਪਾਸਕ ਬੇਲੇ,
ਨਿਜ ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਪਰ ਕੇ ਬੇਲੇ;
ਪੰਡਿਤ ਅੰਗ ਅਨੇਕ ਜੁ ਆਏ,

ਉਨ ਉਨ ਨਿਜ ਮਤ ਸਮਝਾਏ. ੯੦

ਟੀਕਾ:- ਜੇਮੈ ਧਾਂਚੁ ਉਧਾਸਕ ਪਰਧਰ ਵਿਰੁਧ ਵਚਨ ਬੋਲੇ
ਮੈ ਅਨੇਕ ਪੰਡਿਤ ਨਿਜ ਨਿਜ ਬੋਧਿਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਬੋਲੇ-
ਜੇਮੈ ਇਨ ਧਾਂਚੁ ਕਾ ਪਰਧਰ ਵਿਰੁਧ ਮਤ ਹੈ. ਤੇਮੈ ਸਾਰਤ ਜੇ ਪੰਡਿ
ਤ ਧਾਂਚੁ ਦੇਵਨ ਮੈਂ ਬੁਦ ਬੋਧਿਕੇ ਨਹੀਂ, ਤਕਾ ਮਤ ਬੀ ਇਨ ਸਬ ਤੋਂ ਵਿ
ਰੁਧ ਹੈ. ਕਾਹੇ ਤੋਂ, ਵੇਲਾ ਵਕਾ ਇਹ ਮਤ ਹੈ:- ਵਿਸ਼ੁ ਸਮਾਨ ਐਰ ਦੇਵਨ
ਹੀਂ; ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਭੁਕੁ ਹੈ. ਐਰ ਵਿਸ਼ੁ ਕੇ ਜੇ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੁ, ਨਾਰਾਯਣ
ਆਦਿ ਕਨਾਮ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜੇ ਅਨਜ ਦੇਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕੁੰ ਜਾਨੈ
ਸੇ ਨਾਮਾ ਪਰਾਧੀ ਹੈ. ਤਾਕੁੰ ਰਾਮਾਦਿ ਕਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਕਾ ਯਥਾਰਥ
ਫਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ. ਤੇਮੈ ਸੇਵ ਮਤ ਮੈਂ, ਸਿਵ ਸਮਾਨ ਅਨਜ ਦੇਵ ਨਹੀਂ;
ਐ ਸਿਵ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਕਾ ਫਲ ਵਿਸ਼ੁ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨ-
ਹੀਂ. ਇਸ ਥੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਅਧਨੈ ਅਧਨੈ ਉਧਾਸਕ ਦੇਵ ਕੇ ਸ
ਮਾਨ ਅਨਜ ਦੇਵ ਨਹੀਂ ਐ ਸਾਰਤ ਮਤ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਦੇਵ ਸਮੇਂ ਯਾ ਤੋਂ ਤਾ-
ਕਾ ਮਤ ਬੀ ਧਾਂਚੁ ਵਾਂਗੋਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਤੇਮੈ,

ਸਾਂਖਯ ਪਾਤੰਜਲ. ਨਾਨਾ. ਵੈਸੇਖਿਕ. ਧੁਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ. ਉਤ-
ਰ ਮੀਮਾਂਸਾ; ਇਨ ਖਟ ਸਾਸ਼ਨ ਕਾ ਮਤ ਬੀ ਪਰਧਰ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਕਾ
ਹੇ ਤੋਂ, ਸਾਂਖਯ ਸਾਸ਼ਨ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਐਰੀਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਯੋਗ ਮੈਂ ਕਿਰਧੇ
ਛ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਵਿਵੇਕ ਰਾਜਾਨ ਤੋਂ ਮੋਢ ਮਾਨੀ ਹੈ. ਐ ਪਾਤੰਜਲ
ਸਾਸ਼ਨ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਐਰੀਕਾਰ ਸਮਾਧਿ ਤੋਂ ਮੋਢ ਮਾਨੀ ਹੈ; ਇਹ ਵਿ-
ਰੋਧ ਹੈ. ਨਾਨਾ ਮਤ ਮੈਂ ਚਨਾਰਿਧ ਮਾਲ, ਐ ਵੈਸੇਖਿਕ ਮਤ ਮੈਂ ਦੇਵ
ਪ੍ਰਮਾਲ, ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਤੇਮੈ ਨਾਨਾ ਵੈਸੇਖਿਕ ਕਾ ਐਰ ਬੀ ਆਪ
ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਜਿਗਤਾ ਸੂਕੁ ਅਧੇ ਛਿਤ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੋਂ, ਲਿ-
ਖਤਾ ਨਹੀਂ. ਤੇਮੈ ਧੁਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਐਰੀਕਾਰ ਨਹੀਂ; ਮੈ
ਛਰੁਪ ਨਿਤਜ ਸੁਖ ਕਾ ਐਰੀਕਾਰ ਨਹੀਂ. ਕਿਤੁ ਕਰ ਮਜਨਾ ਵਿਖਯ
ਸੁਖ ਹੀ ਪੁਰੁਖਾਰਥ ਹੈ. ਐਰ ਉਤਰ ਮੀਮਾਂਸਾ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਮੋਢ ਕਾ

ਅੰਗੀਕਾਰ; ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਪੁਰਖਾਰਥ ਨਹੀਂ. ਐਰ ਉਤਰਮੀਮਾਂਸਕ
 ਮਤ ਜਾਗ੍ਰਿਹਮੈਂ ਪਾਏ ਹੀ ਹੈ. ਸਰ੍ਵ ਸਾਸ਼ਨ ਕਾ ਮਤ ਜਾਗ੍ਰਿਹਮੈਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ. ਐ
 ਰਨ ਮੈਂ ਭੇਦ ਦਾਦੈ; ਜਾਗ੍ਰਿਹਮੈਂ ਭੇਦ ਕਾ ਖੰਡਨ ਐ ਅਭੇਦ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਹੈ.
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਕਲ ਸਾਸ਼ਨ ਕੇ ਸਿੰਧਾਂਤ ਪਰਾਖਰ ਵਿਰੁਧ ਹੈ.

ਚੌਥਾਈ.

ਵਚਨ ਵਿਰੁਧ ਸੁਨੈ ਜਬ ਗਜਾ ,
 ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਉਧਮਜੇ ਤਿਹਿ ਤਾਜਾ;
 ਇਨ ਮੈਂ ਕੈਨ ਸਤ੍ਯ ਬਧ ਭਾਖਤ ,
 ਯੁਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਕਲ ਸਮ ਆਖਤ. ੮੧
 ਸੰਸਾਰ ਸੇਵ ਦੁਖਿਤ ਯੁੰ ਜਿਯ ਮੈਂ,
 ਕੇ ਉਧਾਸ ਜਿਹ ਲਖੈ ਨਹਿ ਯ ਮੈਂ;
 ਚਿੰਤਾ ਰਿਦ ਯ ਹੁਈ ਇਹ ਜਾਗ੍ਰਿਹ ,
 ਨਿਜ ਸੰਦੇਹ ਸੁਨਾਉਂ ਕਾਗ੍ਰਿਹ. ੮੨
 ਸਾਸ਼ਨ ਨਿਪੁਣ ਧੰਡਿਤ ਜਗਜੈਤ ,
 ਸੁਨੈ ਵਿਰੁਧ ਬਕਤ ਇਹ ਤੇਤ;
 ਯੁੰ ਚਿੰਤਤ ਬਹੁ ਕਾਲ ਭੁਯੈ ਜਬ ,
 ਤਰ੍ਕਹਿ ਤਿਹਿ ਆਖ ਮਿਲੈ ਤਬ. ੮੩
 ਦੇਹਾ.

ਮਿਲੇ ਪਰਾਖਰ ਤੇ ਉਥੇ, ਧੁਰ ਧਿਤਾ ਜਿਹਿ ਗੀਤਿ;
 ਕਰਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਸਿ ਧਰੁਹੁ, ਆਸਨ ਲਹੈ ਸਪ੍ਰੀਤਿ ੮੪
 ਨਿਜ ਧਿਤੁ ਚਿੰਤਾ ਸਹਿਤ ਲਖਿ, ਸੁਤ ਬੋਲੈ ਇਹ ਬਾਤ;
 ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਰਾਹਰੇ, ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹਿੰ ਤਤੁ ੮੫

ਚੌਥਾਈ.

ਸੁਖਸੰਤਤਿ ਸੁਤਰੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ,
 ਤਿਹਿਭਾਖੀਨਿਜਸਕਲ ਕਹਾਨੀ;
 ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਕੇ ਹੇਤੁ ਸੁਨਾਯੇ,
 ਕੇਉਪਾਸਜ ਇਹ ਤੋਹੁ ਨ ਪਾਯੇ. ੯੬
 ਤਰ੍ਹਕੜਿਸਿ ਸੁਨਿ ਪਿਤੁਕੇਬੈਲ,
 ਬੈਲਜੇ ਸੁਖਸੰਤਤਿ ਸੁਖ ਦੈਨਾ;
 ਕਾਰਣੁ ਰੂਪ ਉਪਾਸਜ ਪਿਛਾਨਹੁ,
 ਤਾਕੇ ਨਾਮ ਅਨੰਤਹਿ ਜਾਨਹੁ. ੯੭
 ਕਾਰਜ ਰੂਪ ਤੋਹੁ ਲਖਿ ਤਜਿਏ,
 ਇਹ ਸਿੰਧਾਂਤ ਵੇਦਕੇ ਭਜਿਏ;
 ਰਚੇ ਹਜਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਨਾ,
 ਤਿਨ ਮੈਂ ਇਹੀ ਮੰਤੋ ਨਹਿ ਨਾਨਾ. ੯੮
 ਮਨਮੈਂ ਮਰਮਨ ਲਖਤ ਜੁ ਪੰਡਿਤ,
 ਕਰਤ ਪਰਾਧਰ ਮਤ ਤੇ ਖੰਡਿਤ;
 ਨੀਲਕੰਠ ਪੰਡਿਤ ਬੁਧ ਨੀਕੇ,
 ਕਿਯੋ ਗੰਥ ਭਾਰਤ ਕੇ ਟੀਕੇ. ੯੯
 ਤਿਨ ਇਹ ਪ੍ਰਬ ਮਹਿ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾ,
 ਸੁਤਿ ਸਿੰਧਾਂਤ ਕਹੇ ਜੇ ਚੰਗਾ;

ਟੀਕਾ:- ਯਜੁਰਪਿਸਕਲ ਪੁਰਾਣ ਕਾ ਕਰਤਾ ਏਕ ਹਜਾਸ ਹੈਂ; ਤਾ
 ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਦ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਸਿਵਰੁੰ ਸ਼੍ਰੀਤੰਤਾਦਿਕ ਈਸ਼ਵਰ ਪਰਮ ਕਹੇ; ਮੈਂ
 ਅਨੰਤ ਦੇਵਨਰੁੰ ਸਿਵ ਰਿਪਾਂਤੈਂ ਸਾਰੀ ਵਿਭੂਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਹੀ; ਯਾ

ਤੈਂ ਜੀਵ ਧਰਮ ਕਰੇ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਧਰਮ ਧਰਮ ਧਰਮ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਕੁੰ
ਈਸ਼ੁ ਰਤਾ ਕਹੀ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਧਰਮ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕੁੰ ਉਧ ਧਰਮ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ
ਸਿਵ ਤੈਂ ਬਿਨ ਜੇ ਗਲੇ ਸਾ ਦਿਕ ਹੈ. ਤਿਨ ਕੁੰ ਈਸ਼ੁ ਰਤਾ ਕਹੀ. ਇਸੀ-
ਤਿਸੇਂ ਵਜਾਸ ਵਾਕਾਨ ਮੈਂ ਵਿਰੇਧ ਧਰਮ ਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਤਾ ਕਾ,

ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰੇ ਹੈ. ਸਾਰੇ ਹੀ ਈਸ਼ੁ ਰਹੇ. ਜਾ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈਂ ਅ-
ਨੁ ਦੇਵੀ ਨਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਿਕੇ, ਤਿਸੀ ਉਧਾਸਨਾ ਤਾ
ਗ ਮੈਂ ਵਜਾਸ ਕਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਵਿਸ਼ੁ ਧਰਮ ਮੈਂ ਸਿਵਾਦਿ
ਕਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਵਿਸ਼ੁ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਕਰਿਕੇ, ਵਿਸ਼ੁ ਕੀ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰ-
ਵਿਤਿ ਕੀ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਤੈਂ ਮੈਂ ਸਿਵ ਧਰਮ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਅਦਿਕਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀ
ਤਿਨ ਕੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕੇ ਤਾਗ ਅਰਥ ਨਹੀਂ; ਕਿੰਤੂ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਸਿ-
ਵ ਕੀ ਉਧਾਸਨਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਤਿ ਕੇ ਅਰਥ ਹੈ. ਜੇ ਏਕ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈਂ ਅਨੁ
ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਤਾਗ ਵਾਜੇ ਹੋਵੇ, ਤੈਂ ਸਰਵ ਕੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕਾ ਤਾਗ ਹੋ-
ਵੇਗਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਏਕ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਕੇ ਅਰਥ ਹੈ. ਤਾਗ ਅ-
ਰਥ ਨਹੀਂ.

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ:- ਵੇਦ ਮੈਂ ਅਗਨਿ ਹੋਤ ਕੇ ਵੇਦ ਕਾਲ ਕਰੇ ਹੈ. ਏਕ ਤੈਂ ਸੁਰ-
ਯ ਉਦਯ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬਸ, ਮੈਂ ਦੂਸਰਾ ਸੁਰਯ ਉਦਯ ਤੈਂ ਅਨੰਤਰ ਕਾਲ ਕ-
ਯਾ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਉਦਯ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਅਨੁਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿੰਦਾ
ਕਰੀ ਹੈ; ਮੈਂ ਅਨੁਦਯ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਉਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿੰਦਾ
ਕਰੀ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਨਿੰਦਾ ਕਾ ਤਾਤਪਰਯ ਤਾਗ ਮੈਂ ਹੋਵੇ ਤੈਂ ਵੇਨੁ ਕਾ-
ਲ ਮੈਂ ਹੋਮ ਕਾ ਤਾਗ ਹੋਵੇਗਾ. ਮੈਂ ਨਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਤਾਗ ਸੰਬੁਧੇ
ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਉਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਵਾਜੇ, ਅਨੁਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿ-
ਦਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਅਨੁਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਵਾਜੇ ਉਦਯ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿੰਦਾ-
ਹੈ. ਤੈਂ ਮੈਂ ਏਕ ਦੇਵੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਅਨੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਾ
ਏਕ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ; ਅਨੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਯ ਨ-
ਹੀਂ. ਜੇ ਮੈਂ ਸਾਖਾ ਭੇਦ ਤੈਂ, ਕੋਈ ਉਦਯ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਮ ਕਰੇ ਹੈ, ਕੋਈ-

ਅਨੁਦਯਕਾਲ ਮੈਂ ਕਰੈ ਹੈ: ਫਲ ਦੇ ਨੁੰਬੁੰ ਸਮਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ.

ਇੰਛਾ ਕੇ ਦੋ ਤੋਂ ਪਾਚੁ ਦੇਵਨ ਮੈਂ ਜਾਰੀ ਉਧਾਸਨਾ ਕਰੈ, ਤਿਨ ਸਬ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਹਾਂ ਕੋਸ਼ ਕੋ ਗਿਰੇ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛੋਹੇ ਹੈ. ਯਜੁਰ ਵਿਸ਼ਨੁ ਆਦਿਕਨ ਕੀ ਉਧਾਸਨਾ ਤੋਂ, ਵੇਰੀਠ ਲੋਕਾਦਿਕਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਕਰੀ ਹੈ; ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੀ ਨਹੀਂ; ਤਬਾਧਿ ਉਤਮ ਉਧਾਸਨਾ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਿ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇਵਯਾਨ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੁੰਗੀ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਪਰੰਤੂ ਏਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਦੇ ਫਲ ਉਧਾਸਨ ਕੁੰ ਵੇਰੀਠ ਰੂਪ ਖੁਤੀ ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਲੋਕ ਵਾਸੀ ਸਾਰੇ ਤਿਸ ਕੁੰ ਚਤੁਰਬੁਜ ਪਾਰਖਦ ਰੂਪ ਖੁਤੀ ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਆਪ ਬੀ ਚਤੁਰਬੁਜ ਪੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਜੇਵ ਉਧਾਸਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੀ, ਸਿਵਲੋਕ ਖੁਤੀ ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਤਿਸ ਲੋਕ ਵਾਸੀ ਸਾਰੇ ਤਿਨੇ ਤੁਰਤਿ ਅਧਨੇ ਸਹਿਤ ਖੁਤੀ ਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਉਧਾਸਨ ਕੁੰ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੀ ਅਧਨੇ ਉਧਾਸਨ ਕਾਲੋਕ ਖੁਤੀ ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਕਹੇਤੋਂ, ਇਹ ਨਿਖਮ ਹੈ: - ਦੇਵਯਾਨ ਮਾਰਗ ਬਿਨਾ ਅਨੁਜ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਜੋ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਆਗ ਮਨ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਦੇਵਯਾਨ ਮਾਰਗ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕਾ ਹੈ; ਯਾ ਤੋਂ, ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ ਛੋਕੇ ਯੋਗਜ ਉਧਾਸਨ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੁੰ ਜਾਵੈ ਹੈ. ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਮੈਂ ਮੈਸੀ ਅਦਬੁਤ ਮਹਿਮਾ ਹੈ: - ਉਧਾਸਨ ਕੀ ਇੰਛਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਸਾਮਗੀ ਸਹਿਤ, ਵਹ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਕੀ ਤਿਨ ਕੁੰ ਖੁਤੀ ਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਪਾਚੁ ਦੇਵਨ ਕੇ ਉਧਾਸਨ ਕੁੰ ਸਮਝ ਲੇਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਕੇ ਵਿਖੈ,

ਇਹ ਸੰਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ: - ਪਾਚੁ ਦੇਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰੈ ਹੈ. ਮੈਰਈ ਵਰਏ ਕਰੈ; ਏਕਈ ਵਰ ਕੇ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਸੰਭਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਕਾ ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ: - ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕੋਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਮੰਦ ਬੁਧਿ ਕੁੰ ਉਧਾਸਨਾ ਵਾਸੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਕਲਪਿਤ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕਰੈ ਹੈ,

ਯਾ ਤੈ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਭਾਖਾ ਕ੍ਰਿਤ ਕਲਪਿਤ ਨਾਮ ਰੂਪ ਨਾਨਾ ਸੰਭ
 ਵੈ ਹੈ. ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਪੁਰਾਣ ਵਾਕ ਜਨਕਾ ਵਿਰੋਧ ਦੂਰਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਐ
 ਪੁਰਾਣ ਵਾਕ ਜਨ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਸੰਕਾਰਾ ਮੁਖ ਜ ਸਮਾਧਾਨ ਤੈ ਇਹ
 ਹੈ:- ਵਿਸ਼ਨੁ. ਸ਼ਿਵ. ਗਣੇਸ਼. ਦੇਵੀ. ਸੁਰਜ; ਇਸ ਤੋਂ ਆਦਿ ਲੇਖੇ ਜਿ-
 ਤਨੇ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ; ਸੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ. ਐ ਕਾਰਣ
 ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੀ ਸੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਹੈ. ਜੇ ਮੈ ਭਾਖਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕਾਰਣ ਕੁੰ ਬ੍ਰ-
 ਹਮ ਕਹੈ ਹੈ: ਐ ਹਿਰਣ੍ਯਗਰਭ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਤਾ ਕੁੰ ਬੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈ.
 ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਵਿਸ਼ਨੁ, ਸ਼ਿਵ, ਗਣੇਸ਼, ਦੇਵੀ, ਸੁਰ-
 ਜ ਪਦ ਬੋਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਐ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਬੀ ਪਾਂਚੁ ਪਦ ਬੋਧਨ ਕਹੈ
 ਹੈ. ਐ ਮੈਂ ਪਾਂਚੁ ਪਦਨ ਕੇ ਜੇ ਨਾਗਾਯਣ, ਨੀਲ ਕੰਠ, ਵਿਘ੍ਨੇਸ਼, ਸ਼ਕੁ, ਕਾ-
 ਨੁਇਤ੍ਯਾਦਿਕ ਅਨੰਤ ਪਰਯਾਯ ਹੈ:- ਜੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਐ-
 ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਨੁਹਾਂ ਕੁੰ ਬੋਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਕਹੁੰ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ ਕਹੁੰ ਕਾਰ-
 ਯ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁੰ. ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੈ ਬੋਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਸੈਯਹ ਪਦ, ਅਜ਼, ਲਹ-
 ਨ ਦੇ ਨੁਹਾਂ ਕੁੰ ਬੋਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਬੇਜਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਸੈਯਹ ਪਦ ਲਹਨ ਕੁੰ ਬੋਧਨ
 ਕਹੈ ਹੈ. ਐ ਗਮਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਸੈਯਹ ਪਦ ਅਜ਼ ਕੁੰ ਬੋਧਨ ਕਹੈ ਹੈ. ਵੈਸ਼ਨਵ ਪੁ-
 ਰਾਣ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਨਾਗਾਯਣਾਦਿਕ ਪਦ, ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧ ਕਹੈ: ਸ਼ਿਵ
 ਗਣੇਸ਼, ਸੁਰਯਾਦਿਕ ਪਦ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧ ਕਹੈ. ਯਾ ਤੈ,

ਵੈਸ਼ਨਵ ਗੰਥਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ, ਐ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕ ਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ
 ਤੈ ਹਜਾਸ ਕਾਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਉਪਾਸ ਜ ਹੈ. ਐ ਕਾਰ-
 ਯ ਬ੍ਰਹਮ ਉਪਾਸ ਜ ਨਹੀਂ. ਤੈ ਮੈਂ ਸੰਦ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕ ਮੈਂ ਵਗੰਥਨ ਮੈਂ ਸ਼ਿਵ
 ਮਹੇਸ਼ਾਦਿਕ ਪਦ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧ ਕਹੈ. ਐ ਵਿਸ਼ਨੁ ਗਣੇਸ਼ ਦੇਵੀ
 ਸੁਰਯਾਦਿਕ ਪਦ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧ ਕਹੈ. ਯਾ ਤੈ ਤਿਨ ਮੈਂ ਬੀ ਕਾ-
 ਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ ਐ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੈ. ਤੈ ਮੈਂ ਗਣੇਸ਼ ਪੁ-
 ਰਾਣ ਮੈਂ ਗਣੇਸ਼ ਪਦ, ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵਾਚਕ ਐ ਵਿਸ਼ਨੁ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕ
 ਪਦ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਵਾਚਕ ਹੈ. ਯਾ ਤੈ, ਕਾਰਣ ਕੀ ਸ਼ੁਤਿ, ਕਾਰਣ ਕੀ

ਨਿਦਾਹੈ: ਤੇ ਮੈਂ ਕਾਲੀ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਕਾਲੀ, ਦੇਵੀ ਆਦਿ ਰਖਦ, ਕਾਰਣ ਬੁ
 ਚਕੇ ਬੇਧਰ; ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੰਦ, ਗਣੇਸ਼, ਸੁਰਜਾਦਿ ਰਖਦ ਕਾਰਣ
 ਬੁਚਕੇ ਬੇਧਰ; ਯਾ ਤੇ ਕਾਲੀ ਪਦ ਬੇਧਰ ਕਾਰਣ ਕੀ ਸੁਤਿ, ਮੈਂ ਹਿ-
 ਨ੍ਦੂ, ਸਿੰਦਾਦਿ ਰਖਦ ਬੇਧਰ ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੀ ਨਿਦਾਹੈ: ਤੇ ਮੈਂ ਸੈਰ ਪੁ-
 ਰਾਣ ਮੈਂ ਸੁਰਜਾ ਭਾਨੁ ਪਦ ਬੇਧਰ ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੇ; ਤਾਰੀ ਸੁਤਿ, ਮੈਂ
 ਅਨਜ ਪਦ ਬੇਧਰ ਕਾਰਣ ਕੀ ਨਿਦਾਹੈ: ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਸਕਲ ਪੁਰਾ-
 ਣ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕਾਰਣ ਕੀ ਸੰਗਤਾ ਰੂਪ ਸੈਕੇਤ ਕਾ ਤੇ ਭੇਦ ਹੈ; ਉਪਦੇਸ਼
 ਹੋਯ ਜੇ ਅਰਥ ਤਾ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ: ਸਕਲ ਪੁਰਾਣਨ ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੀ
 ਉਪਾਸਨਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ: ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੋਯ ਹੈ: ਯਾ ਤੇ ਸਾ
 ਰੇ ਪੁਰਾਣ ਏਕ ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੁ ਉਪਾਸਨਾ ਤਾ ਬੇਧਨ ਕਰੈ ਹੈ: ਤਿਨ ਕਾ
 ਆਖਸ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ:

ਯਦ੍ਯਪਿ ਚਤੁਰਬੁਜ, ਤਿਨੇਤ, ਸਤ੍ਵਿਤ, ਅਸ਼੍ਵ ਭੁਜਾਦਿ ਰਮੁਰਤਿ
 ਮਾਯਾ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ: ਮੈਂ ਚੇਤਨ ਕੇ ਵਿਵਰਤ ਹੈ: ਯਾ ਤੇ ਕਾਰਣ ਹੈ
 ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਬੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀ ਹੈ: ਤਬਾਪਿ ਤਿਨ ਚਤੁਰਬੁਜਾਦਿ-
 ਰਮੁਰਤਿ ਯੇ ਕਾ ਜੇ ਮਾਯਾ ਵਿਸਿਫ਼ ਕਾਰਣ ਹੈ: ਤਾ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਕ੍ਰਿਏ
 ਤੇ ਭੇਦ ਨਹੀਂ, ਯਾ ਤੇ ਤਿਨ ਅਕਾਰਨ ਕੇ ਬਾਧਿ ਕੇ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਤੇ ਤਿਨ
 ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ: ਕਾਹੇ ਤੇ, ਅਕਾਰ ਕਾਰਣ ਹੈ: ਯਾ
 ਤੇ ਤੁਛ ਹੈ: ਮੈਂ ਕਾਰਣ ਸਤ੍ਵ ਹੈ: ਮੈਂ ਜਾਕੀ ਮੰਦ ਪੁਰਾਣਾ ਅਕਾਰ ਮੈਂ ਹੀ
 ਸ਼ਿਤ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਸਾਸ਼੍ਵ ਉਕੁ ਅਕਾਰ ਕੀ ਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੈ; ਤਾ ਮੈਂ ਬੀ ਪੁ-
 ਰਾਣਾ ਨਿਸ਼ਚਲ ਹੋਇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਸ਼ਿਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ:

ਕਾਰਣ ਬੁਚਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਇਸ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਕਰੀ ਹੈ: - ਬ੍ਰਹਮਜਗ-
 ਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ; ਸਤ੍ਵ ਕਾ ਮੈਂ ਹੈ: ਸਤ੍ਵ ਸੰਕਲਪ ਹੈ, ਸਰ੍ਵਗਤ ਹੈ: ਸ਼੍ਵ
 ਤੇ ਤੇ ਹੈ: ਸਰ੍ਵ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੈ: ਮੈਂ ਮੈਂ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਪਰਮਨੁ
 ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ: ਮੁਰਤਿ ਚਿੰਤਨ ਮੈਂ ਸਾਸ਼੍ਵ ਕਾ ਤਾਤਪਰਯ ਨਹੀਂ: ਮੈਂ ਰਾਮ
 ਨੇਕ ਮੁਰਤਿ ਜੇ ਸਾਸ਼੍ਵ ਮੈਂ ਲਿਖੀ ਹੈ; ਜੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ

ਤੁਸਾਰੀ ਮੁਰਤਿ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮਰੀ ਉਪਲਛੁਲੈ ਹੈ. ਜੇਵਡੁ ਜਾ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ
 ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਮੈਂ ਕਦਾ ਚਿਤ ਹੋਵੈ ਮੈਂ ਹਜਾ ਵਰਤ ਕੇ ਹੋਵੈ, ਜੇ, ਉਪਲਛੁਲ ਕਹਿਏ
 ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ "ਕਾਰਵਾਲਾ ਦੇਵਦੰਤ ਕਾ ਗਿਹ ਹੈ." ਜਾ ਵਾਕਜ ਮੈਂ ਦੇਵਦੰਤ ਕੇ ਗਿ
 ਹ ਕਾਰ ਉਪਲਛੁਲ ਹੈ. ਕਾਰੇ ਤੇ, ਗਿਹ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ ਮੈਂ ਕਾਰ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ
 ਕਦਾ ਚਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸਰਵਦਾ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਅਨਜ ਗਿਹ ਤੇ ਦੇਵਦੰਤ ਕੇ ਗਿ
 ਹ ਕਾ ਵਜਾ ਵਰਤ ਕੇ ਹੈ. ਤੇ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ; ਤਾਂ ਕੇ ਏਕ ਦੇਸ
 ਮੈਂ ਮੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਕਦਾ ਚਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਚਤੁਰਬੁਜਾ ਦਿਕ ਮੁਰਤਿ
 ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੈ ਹੀ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਅਨਜ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਜਾ ਤੇ ਹਜਾ ਵਰਤ ਕੇ
 ਹੋਵੈ ਤੇ, ਉਪਲਛੁਲ ਹੈ, ਉਪਲਛੁਲ ਕਾ ਇਹ ਧੁਯੋ ਜਨ ਹੋਵੈ ਹੈ:- ਵਿਸੇ-
 ਖਜ ਵਡੁ ਕੇ ਵਰੁਧ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਾਰ ਤੇ ਦੇਵਦੰਤ ਕੇ ਗਿਹ ਕਾ
 ਗਜਾਨ ਹੋਵੈ, ਅਨਜ ਧੁਯੋ ਜਨ ਕਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਚਤੁਰਬੁਜਾ ਦਿਕ
 ਮਾਰਗ ਨ ਤੇ, ਨਿਰਕਾਰ ਕਾਰਣ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ
 ਨਿਮਿਤ ਮੁਰਤਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਾ ਧੁਯੋ ਜਨ ਹੈ; ਅਨਜ ਨਹੀਂ. ਮੈਂ,
 ਮੈਂ ਦਯੁਗਜਾ ਵਾਲੇ ਸਾਸੁ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕੁੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾ, ਤਿਨ ਅ
 ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਮਾਰਗ ਕਰੇ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਜਾਲ ਸਾਰ ਮੇਯ ਨਜਾਯ ਤੇ ਪਰਥ
 ਰਕਲ ਹ ਕਰੇ ਹੈ. ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਭਾਈ ਕੁੰ ਸਜਾਲ ਕਰੇ ਹੈ; ਕੁਕਰ ਕੁੰ ਸਾਰ ਮੇਯ ਕ-
 ਰੇ ਹੈ. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੁੰ ਨਜਾਯ ਕਰੇ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਉਤਫਾ-
 ਲ ਕਾ, ਮੈਂ ਸਾਲੇ ਕੇ ਸਤੁ ਕਾ ਨਾਮ ਧਾਵਰ ਕਾ ਤਿਸ ਪੁਰੁਖ ਕੇ ਗਿਹ
 ਕੇ ਕੁਕਰ ਕਾ ਨਾਮ ਧਾਵਰ ਮੈਂ ਦੁਸਰੇ ਗਿਹ ਕੇ ਕੁਕਰ ਕਾ ਨਾਮ ਉਤਫਾਲ
 ਕਾ. ਤਹਾਂ ਤਿਸ ਪੁਰੁਖ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਹ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਥਮ ਆਈ, ਤਬ ਦੇ
 ਨੁੰ ਕੁਕਰ ਆਪਸ ਮੈਂ ਹਮੇਸਲੇ, ਤਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾ ਪਤਿ ਸੁਜਰ ਆਦਿ
 ਕ ਉਤਫਾਲ ਕ ਕੁੰ ਗਾਲੀ ਦੇਵੈ, ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਧਾਵਰ ਕੀ ਬੜਾਈ ਕਰੇ
 ਤਬ ਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁੰ ਇਹ ਭੁੰਗਿ ਹੁਈ:- ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਕੁੰ ਗਾਲੀ ਦੇਵੈ ਹੈ. ਤਾਂ ਕੇ
 ਸਤੁ ਕੀ ਬੜਾਈ ਕਰੇ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਕੇ ਕੁਰਤਾ ਮੈਂ ਕਲੇਸ ਕਰਤੀ
 ਹੁਈ. ਜੇ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਜਾਨੈ ਬਿਨਾ ਸਮਾਨ ਸੰਗਤਾ ਤੇ ਕੁਮ

ਕਰਿ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਨੈ ਕਲੇਸੁ ਕਿਯਾ; ਤੈਸੇ ਵੈਸੁ ਵੀ ਬਨ ਮੈਂ ਸਿਵਾ ਦਿਕ ਨਾ-
 ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਬੁਝੀ ਨਿਦਾ ਕਰੀ ਹੈ; ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕੁੰਨਹੀਂ ਜਾ-
 ਨਿਕੇ ਸੇਵਾ ਦਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਸੇ ਵਿਸ਼ੁ ਨਾਮ ਤੈਂ ਕਾਰਨ ਕੀ ਨਿਦਾ ਕੁੰ-
 ਨਹੀਂ ਜਾਨਿ ਕੇ ਵੈਸੁ ਵੀ ਦੁਖਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ. ਐਸੇ ਸਕਲ ਧਰਮ ਕਾ ਇਹ-
 ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ: - ਕਾਰਨ ਬੁਝ ਉਪਾਸਤ ਹੈ; ਕਾਰਨ ਬੁਝ ਤਾਜਜ
 ਹੈ. ਮਾਯਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ ਕਾਰਨ ਬੁਝ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਮਾਯਾ ਸ਼ਿਤ ਕਾ-
 ਰਨ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਚੇਤਨ ਕਾਰਨ ਬੁਝ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਇਹੀ ਅਰਥ ਬੁਝ-
 ਤਰੀ ਟੀਕਾਰੇ ਮਾਰੇ ਤੈਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ. ਐਸੇ ਸਾਰੇ ਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਯਹੀ
 ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ.

ਚੌਥਾਈ.

ਸੁਭ ਸੰਤਤਿ ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਕੇ ਬੈਠਾ,
 ਉਪਜੇ ਜਿਨ ਮੈਂ ਵਿਚਿਤ ਬੈਠਾ;
 ਪੁਨਿ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਕਿਯੇ ਨਿਜ ਪੁਤਰਿ,
 ਸਾਧੁ ਪਰਸਾਰ ਕਰਤ ਅਸੁਤਰਿ. ੧੦੧

ਟੀਕਾ: - ਧਰਮ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਸੰਕਾਰੇ ਨਾਮ ਤੈਂ ਬੈਠ ਕਹਿਏ ਸੁਖਹੁ
 ਆ ਐਸੇ ਸਾਧਨ ਕੀ ਪਰਸਾਰ ਵਿਰੋਧ ਸੰਕਾਰੇ ਮਿਟੀ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ
 ਵਿਚਿਤ ਬੈਠ ਗੁਆ ਸਰਵਸਾ ਨਹੀਂ. ਅਸੁਤ ਕਹਿਏ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇ ਹੈ.

ਚੌਥਾਈ.

ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਤ ਕੇਨ ਜੇ ਕਹਿਏ ,
 ਜਾਕੇ ਅਰਥ ਬੋਧਿ ਮੈਂ ਲਹਿਏ;
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ ਸੁਨਿ ਨਿਜ ਪਿਤੁ ਵਾਣੀ,
 ਬੋਲੇ ਵਚਨ ਸੁਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਣੀ.
 ਉਤਰ ਜੀ ਮਾਸਾ ਉਪਦੇਸਾ ,

ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ ਨ ਜਾਮੈ ਲੇਸਾ. ੧੦੩
 ਸਾਸੁ ਪੰਚਤੈ ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ,
 ਯਾਤੈ ਜਾਨਹੁ ਤਿਨਹਿ ਅਸੁਧ;
 ਵਿਚਿਤ ਅੰਸ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰੀ,
 ਲਖਿ ਬਹੁ ਗੁਰਤਮੀਦ ਅਧਿਕਾਰੀ. ੧੦੪

ਟੀਕਾ:- ਯਦਨਾਧਿਕਤ ਸਾਸੁ ਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਸਰਵਗਜ ਕਹੈ ਹੈਂ
 ਸਾਂਖਯਕਾ ਕਰਤਾ ਕੀਪਲ, ਪਾਤੰਜਲਕਾ ਕਰਤਾ ਪਤੰਜਲਿ ਸੇਖਕਾ
 ਅਵਤਾਰ, ਨਾਨਾਯਕਾ ਕਰਤਾ ਗੰਤਮ, ਵੈਸੇਖਿਕ ਸਾਸੁ ਕਾ ਕਰਤਾ ਕ-
 ਲਾਦ, ਪੁਰੁਸ਼ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਾ ਕਰਤਾ ਜੈਮਿਨਿ, ਉਤਰਮੀਮਾਂਸਾ ਕਾ ਕ-
 ਰਤਾ ਵਜਾਸ, ਇਨ ਸਬਨ ਕਾ ਮਾਹਾਤਮਜ ਖੁਸਿਯਹੈ. ਯਾਤੈ ਇਨ
 ਕੇ ਵਚਨ ਰੂਪ ਸਾਸੁ ਬੀ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਖੁਮਾਲ ਚਾਹਿਏ; ਤਬਾਧਿ ਸ-
 ਰਵਾਕਜਨ ਮੈਂ ਖੁਬਲ ਖੁਮਾਲ ਵੇਦ ਵਾਕਜ ਹੈ. ਯਾਹੈ ਤੈ ਵੇਦ ਕਾ ਕਰਤਾ
 ਸਰਵਗਜ ਈਸ਼ਵਰ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੈ ਭੁਮ ਜੀ ਦੇਹ ਵਿਖ ਲਿਖ ਸਾ ਦੇਖ ਜੀ
 ਕੁੰਹੈ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਸਾਸੁ ਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਜੀਵ ਹੈ. ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਭੁਮ ਮਾਦਿਕ
 ਦੇਖਨ ਕਾ ਜੰਭੁ ਹੈ. ਯਦਨਾਧਿ ਸਾਸੁ ਕਾਰ ਬੀ ਸਰਵਗਜ ਕਹੈ ਹੈ; ਤ-
 ਬਾਧਿ ਤਿਨ ਕੁੰ ਸਰਵਗਜ ਤਾ ਯੋਗਜ ਮਾਹਾਤਮਜ ਮੈਂ ਹੁਈ ਹੈ. ਯਾਤੈ
 ਯੁੰਜਾਨ ਯੋਗੀ ਹੁਏ ਹੈ. ਐ ਈਸ਼ਵਰ ਕੁੰ ਸਰਵਗਜ ਤਾ ਵਡਾ ਵਸਿਯਹੈ
 ਯਾਤੈ ਯੁਕੁ ਯੋਗੀ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਚਿੰਤਨ ਵਿਖੈ ਪਦਾਰਥ ਨ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਯ
 ਸੇ ਯੁੰਜਾਨ ਯੋਗੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਸਰਵਦਾ ਏਕ ਰਸ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰ-
 ਥ ਅਪਰੋਛ ਖੁਤੀ ਤਿਹੈ ਹੈ, ਸੇ ਯੁਕੁ ਯੋਗੀ ਕਹਿਏ ਹੈ. ਐ ਸਾ ਈਸ਼-
 ਵਰ ਹੈ. ਯੁਕੁ ਯੋਗੀ ਕ੍ਰਿਤ ਵੇਦ ਵਚਨ ਪੁਬਲ, ਐ ਯੁੰਜਾਨ ਯੋਗੀ ਕ੍ਰਿ-
 ਤ ਸਾਸੁ ਵਚਨ ਦੁਰਬਲ ਹੈ. ਯਾਤੈ,

ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਾਸੁ ਖੁਮਾਲ, ਐ ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ ਅਖੁਮਾਲ
 ਪਾਂਚ ਸਾਸੁ ਜੈਸੇ ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ ਹੈ. ਤੈਸੇ ਸਾਰੀ ਰਕ ਮਾਦਿਕ ਗੰਥ-

ਨਮੈਂ ਆਯੋ ਹੈ. ਐ ਉਤਰ ਮੀ ਮਾਂਸਾ ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ. ਯਾ
 ਤੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਐਰ ਸਾਧੂ ਬੀ ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਦੇਖਿ
 ਕੇ ਮੰਦ ਬੋਧਿ ਤਿਨ ਮੈਂ ਵਿਵਾਸ ਕਰੈ ਹੈ. ਧਰੰਤੁ ਬਹੁਤ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਵਿ-
 ਰੋਧ ਹੈ; ਯਾ ਤੇਂ ਆਜਾਨ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਨੈ ਤੇਂ. ਉ-
 ਪਾਏ ਯਹੇ ਵੇ ਤੇਂ ਜੇਨ ਸਾਧੂ ਬੀ ਅਹਿੰਸਾ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ
 ਉਪਾਏ ਯਹੁ ਆਚਾਰਿਏ ਐਰ ਆਜਾਨ ਹੈ; ਉਪਾਏ ਯ ਨਹੀਂ. ਯਦ੍ਯ
 ਪਿਸੁਗਤ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਬੋਧ ਕਰੈ ਹੈ; ਤਾਕੇ ਵਚਨ-
 ਬੀ ਵੇਦ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਾਹਿਏ; ਤਬਾ ਪਿਬੋਧ ਵਿਪੁਲਿ ਪ੍ਰਸਾਨਿ
 ਮਿਤ ਤੇਂ ਹੁਆ ਹੈ; ਯਾ ਤੇਂ ਤਾਕੇ ਵਚਨ ਸਰਵਥਾ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਵੇਦਨ
 ਕੀ ਇਛਾ ਕੁੰ ਵਿਪੁਲਿ ਪ੍ਰਸਾ ਕਰੈ ਹੈ. ਜਾਕੁੰ ਬਹੁਤਾ ਵੇਨੈ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੈ
 ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਸਰਵ ਅੰਸ ਮੈਂ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰੀ ਉਤਰ ਮੀ ਮਾਂਸਾ ਹੀ ਸਰਵ
 ਥਾ ਮੁਮੋਹ ਕੁੰ ਉਪਾਏ ਯਹੈ. ਯਦ੍ਯ ਪਿ ਉਤਰ ਮੀ ਮਾਂਸਾ ਹਜਾਸ ਕ੍ਰਿ-
 ਤ ਸੁਤ ਰੂਪ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਹਜਾ ਖਜਾਨ ਬੀ ਅਨੇਕ ਪੁਰਖੈ ਨੈ ਨਾਨਾ ਗੀਤਿ ਮੈਂ
 ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ. ਤਬਾ ਪਿ ਪੁਜਤ ਚਰਣ ਸੰਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਹਜਾ ਖਜਾਨ ਹੀ ਵੇਦ
 ਨੁਸਾਰੀ ਹੈ, ਐਰ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਪੰਚ ਮਤਰੰਗ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ.
 ਯਾ ਤੇਂ ਐਰ ਪੰਚ ਸਾਧੂ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਐਰ,

ਜੇ ਇਸ ਤਰੰਗ ਮੈਂ ਪੁਰਵ ਸਾਰੇ ਸਾਧੂ ਮੋਹ ਉਪਯੋਗੀ ਕਰੈ,
 ਜੇ ਤਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕੇ ਸਾਰਗ੍ਰਾਹੀ ਵਿਵੇਕ ਤੇਂ ਕਰੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਸਤ੍ਰ
 ਤਰਵਾਰਿ ਮਾਰੈ, ਤਾ ਮੈਂ ਰੁਧਿਰ ਨਿਕਸਿ ਕੇ, ਦੇਹ ਗਤਿ ਮੈਂ ਰੋਗ ਨਿਵ੍ਰਿ-
 ਤ ਹੋਇ ਜਾਵੈ; ਤਬ ਸਾਰਗ੍ਰਾਹੀ ਪੁਰਖ ਤਰਵਾਰਿ ਮਾਰਨੈ ਕਾ ਉਪ-
 ਕਾਰ ਮਾਨਿ ਲੇਵੈ; ਤੇ ਮੈਂ ਅਨਯ ਸਾਧੂ ਨ ਮੈਂ ਬੀ ਕਿਸੀ ਗੀਤਿ ਮੈਂ ਅੰ-
 ਤਰਕ ਲਕੀ ਸੁਧਿ, ਵਾ ਨਿਜ਼ਲਤਾ ਹੁਏ ਤੇਂ ਪੁਰਖ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਹੋਇ
 ਕੇ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਜ਼ਲਤਾ ਕਰੈ ਤੇਂ ਮੋਹ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਸਰਵਥਾ ਤਿਨ
 ਹੀ ਮੈਂ ਆਗ੍ਰਹ ਕਰੈ. ਤੇ, ਅੰਧ ਗੋਲਾਂ ਗੁਲ ਨਜਾ ਯਾ ਤੇਂ ਅਨੁਰਥ-
 ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੇਂ ਸਕਲ ਸਾਧੂ ਆਗਿ ਕੇ ਅਵੈਤ ਹਜਾ-

ਖਜਾਨਗੀਤਿ ਮੈਂ ਉਤਰੀ ਮਾਂਸਾ ਉਪਾਦੇ ਜਾਂਹੈ.

ਮੰਧਗੇਲਾਂ ਗੁਲ ਨਜਾਨ ਇਹ ਹੈ:- ਕਿਸੀ ਧਨੀ ਕੇ ਬੁਖਲ ਯੁ
ਕੁ ਖਤ ਕੁੰ ਚੋਰ ਲੇ ਗਏ ਬਨ ਮੈਂ ਬੁਖਲ ਲੇ ਤਾਂ ਕੇ ਨੇੜ ਫੇਰਿ ਕੇ ਛੇੜਿ ਗਏ
ਤਬ ਤਾਰੁ ਦਨ ਕਰਤੇ ਬਾਲ ਕੁੰ, ਕੋਈ ਨਿਰਦਯ ਵੰਚਕ ਬਲ ਉਨ-
ਮਤ ਬਲੀ ਵਰਦੀ ਲਾਂਗੁਲ ਧਕੜਾਯ ਦੇਵੈ; ਮੈਂ ਇਹ ਕਹੈ:- ਤੂੰ
ਇਸ ਕਾ ਲਾਂਗੁਲ ਮਤਿ ਛੇੜਿਯੋ, ਤੇਰੇ ਗਾਮ ਮੈਂ ਇਹ ਪਹੁੰਚਾਯ ਦੇ
ਵੇਗਾ. ਜੇ ਦੁਖੀ ਬਾਲ ਕੁ ਤਾਂ ਕੇ ਵਚਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਿ ਕੇ, ਦੁਖ ਅਨੁ
ਭਵ ਕਰਿ ਕੇ ਨਾਹਿ ਹੋਵੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਖਯ ਰੁਖ ਚੋਰ, ਵਿਵੇਕ ਰੁਖ ਨੇੜ ਕੁੰ
ਫੇਰਿ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਬਨ ਮੈਂ ਗੋਰੇ ਹੋ. ਤਹਾਂ ਭੇਦਵਾਦੀ ਨਿਰਦਯ ਵੰਚਕ
ਅਨਜ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੈਂ ਆਗ੍ਰਹ ਕਰਵਾਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਇਹ ਕਹੈ
ਹੈ:- ਹਮਾਰਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੀ ਤੇਰੇ ਕੁੰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕਾਹੇ ਤੁਹੈ ਵੇਗਾ
ਤਾਂ ਕੁੰ ਛੇੜਿਯੋ ਮਤਿ, ਤਿਨ ਕੇ ਵਾਕਨ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਿ ਕੇ ਪੁਰਖਾਰ-
ਥ ਸੁਖ ਰਹਿਤ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮੈਂ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੁਖ ਮਹਾ ਦੁਖ ਕੁੰ ਅਨੁਭਵ
ਕਰੈ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਅਨਜ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਜਾਨ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਤਰ੍ਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕੇ ਵਚਨ ਸੁਨਿ, ਸੁਭ ਸੰਤ ਤਿਤਿ ਹਿਤਾਤ;
ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਸੁਖੇ ਸੁਖਲ. ਲਹੌਰੇ ਹਿਏ ਕੁਸਲਾਤ ੧੦੫
ਕਾਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਉਪਾਸਨਾ, ਕਰੀ ਬਹੁਤ ਚਿਤ ਲਾਯ;
ਤਰ੍ਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨਿਜ ਲਖਿ ਗੁਰ, ਗਾਨ ਸਮਾਜ ਚੜ੍ਹਾਯ ੧੦੬
ਦੀਕਾ:- ਯਦਨ ਧਿ ਤਰ੍ਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪੁਤ੍ਰਾ, ਤਬ ਧਿ ਉਪਦੇਸ਼
ਉਤਮ ਕਰਨਾ, ਯਾ ਤੈਂ ਗੁਰ ਪਦਵੀ ਕੁੰ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹਮਾ. ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਸ਼ਾ
ਕਾ ਮਾਗਤ ਮਜ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਕਹੁ ਵਦੀ ਤੇ ਕਾਲ ਤਬ, ਤਜਿ ਗਾਨਾ ਨਿਜ ਖਾਲ;

ਬੁਲਲੇਕ ਮੈਂ ਸੈਗਯੇ, ਮੁਨਿਜਹ ਜਾਤ ਸਧਯਾਨ. ੧੦੭

ਟੀਕਾ:- ਰਾਜਾ ਕੇ ਮਰਦ ਕਾ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕਹਯਾ ਨਹੀਂ. ਤਾਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਉਪਾਸਕ ਕੇ ਮਰਦ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ; ਦਿਨ ਮੈਂ ਮਰੈ ਅਥਵਾ ਰਾਤਿ ਮੈਂ ਦੋਛਿਨਾਯਨ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਉਤ-ਰਾਯਨ ਮੈਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭੂਮਿ ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਮੈਂ ਸਰਵਥਾ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਬਲ ਤੋਂ ਦੇਵਯਾਨ ਮਾਰਗ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਲੇਕ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗੇ. ਮੈਂ ਅਵਿਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਕਰੀ, ਸੋ ਯੋਗ ਸਹਿਤ ਉਪਾਸਕ ਕੁੰ ਕਰੀ ਹੈ. ਕੇਵਲ ਈਸ਼ਵਰ ਸਰਦ ਉਪਾਸਕ ਕੁੰ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਕੀ ਅਧੋਛਾ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਅਰਥ ਸੁਤਕਾ ਰਤਾਜਨ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਰਾਜ ਰਾਜ ਸਥਤੁ ਬਕਿਯੇ; ਤਰ੍ਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਹੁ ਸਿਯਾਰ;

ਲਗਯੇ ਨਰੰਚਕ ਰੰਗ ਤਿਹਿ, ਲਖਯੇ ਬੁਲ ਨਿਰਧਾਰ ੧੦੮

ਅੰਤੁ ਭੁਯੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ, ਧਾਯੇ ਨਿਬੁਲ ਗੋਹ; ;

ਆਤਮ ਪਰਮਾਤਮ ਮਿਲਯੇ, ਦੇਹ ਖੇਹ ਮੈਂ ਛੇਹ. ੧੦੯

ਟੀਕਾ:- ਦੇਹ ਕਾ ਖੇਹ ਕਹਿਏ, ਰਾਖ ਮੈਂ: ਛੇਹ ਕਹਿਏ ਅੰਤ; ਆਤਮਾ ਕਹਿਏ ਕੂਟਸਥ ਸਾਛੀ; ਤਾਕਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਅਭੇਦ.

ਯਦ੍ਰਥਾ ਪਿਕੂਟਸਥ ਕਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਸਦਾ ਅਭੇਦ ਹੈ; ਤਥਾ-ਪਿ ਉਪਾਧਿ ਕ੍ਰਿਤ ਭੇਦ ਹੈ. ਉਪਾਧਿ ਕੇ ਲਖ ਤੋਂ ਉਪਾਧਿ ਕ੍ਰਿਤ ਭੇਦ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ. ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਕਹਯਾ ਤਾਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ:- ਵਿਦੇਹ ਮੁਕ੍ਤਿ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇਗਾ. ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਬੁਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸਾਗੀਰਕ ਭਾਸ਼ਨ ਕੇ ਚਤੁਰਥ ਅਯਯਾਸ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰੀ ਹੈ. ਤਹਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ:- ਵਿਦੇਹ ਮੁਕ੍ਤਿ ਮੈਂ ਸਤ੍ਯ ਸੰਕਲਪਾਦਿਕ ਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਜੋ ਮਿਨਿ ਕੇ

ਮਤ ਮੈਂ ਰਹੀ ਹੈ. ਮੈਂ ਭੁਲੇ ਮਿਕੇ ਮਤ ਮੈਂ ਸਤ ਜ ਸੰਕਲਪਾ ਦਿਕਨ ਕਾ ਅਭ
 ਵ ਰਹਾ ਹੈ. ਮੈਂ ਸਿਧਾਂਤ ਮਤ ਮੈਂ ਸਤ ਜ ਸੰਕਲਪਾ ਦਿ ਕਨ ਕਾ ਭਾਵ ਅ-
 ਭਾਵ ਦੇਨੁ ਕਹੈ ਹੈ. ਤਾਕਾ ਇਹ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ: - ਈਸ਼ਰ ਤੈਂ ਅਭੇਦ ਹੋ-
 ਵੈ ਹੈ. ਈਸ਼ਰ ਕੇ ਸਤ ਜ ਸੰਕਲਪਾ ਦਿਕ ਮੁਕੁ ਮੈਂ, ਅਨਜ ਜੀਵੰ ਕਰਿ ਹਜ
 ਵਹਾਰ ਕਰਿਏ ਹੈ. ਜੇ ਈਸ਼ਰ ਪਰ ਮਾਰ੍ਥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੈਂ ਸੁਧ ਹੈ. ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ
 ਕੋਈ ਗੁਣ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਤੁ ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਤ ਜ ਸੰਕਲਪਾ ਦਿਕਨ
 ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ. ਯਾ ਸੁਤਾਧਿ ਜੰ ਸਾਰ ਦਸਾ ਵਿਖੇ ਬੀ ਜੀਵ ਪਰ ਮਾਰ੍ਥ ਮੈਂ
 ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ. ਸੁਧ ਹੈ; ਤਥਾਧਿ ਜੀਵ ਕੁੰ ਜੰ ਸਾਰ ਦਸਾ ਮੈਂ ਅਵਿਸ਼ਾ
 ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਪਨਾ ਭੇਕੁ ਪਨਾ ਪਤੀਤ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਈਸ਼ਰ ਕੁੰ ਕਦੇ ਬੀ ਆਤਮਾ
 ਮੈਂ ਅਥਵਾ ਅਨਜ ਮੈਂ ਜੰ ਸਾਰ ਪਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਸਦਾ ਅਸੰਗ-
 ਨਿਰਗੁਣ ਸੁਧ ਹੈ ਯਾ ਤੈਂ ਈਸ਼ਰ ਤੈਂ ਜੇ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਜੇਈ ਸੁਧ ਮੈਂ ਅਭੇ
 ਦ ਹੈ. ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਤੈਂ ਅਭੇਦ ਕੁੰ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈ, ਤੇ
 ਈਸ਼ਰ ਕੁੰ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਦੇ ਬੀ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ. ਕਾਹੇ ਤੈਂ, ਜੀਵ
 ਕੀ ਨਜਾਈ ਈਸ਼ਰ ਕੁੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਜਨਤ ਗਯਾਨ, ਮੈਂ ਵਿਦੇਹ ਮੋਢ ਤੇ
 ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਸਦਾ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਜੇ ਤਾਕਾ ਰੂਪ ਸੁਧ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ, ਜੀਵ ਤੈਂ
 ਬੀ ਨਜੁਨ ਈਸ਼ਰ ਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ. ਇਹ ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ. ਯਾ ਤੈਂ ਇਹ ਮਾਨ
 ਨਾ ਯੋਗਜ ਹੈ: - ਈਸ਼ਰ ਕੁੰ ਆਵਰਣ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਗਯਾਨ ਕੀ
 ਅਧੇਛਾ ਨਹੀਂ; ਆਵਰਣ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੈਂ, ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਹੀਂ. ਯਾ ਤੈਂ ਨਿਤ ਜ ਸ-
 ਰਵ ਗਯ ਹੈ; ਨਿਤ ਜ ਮੁਕੁ ਹੈ. ਆਯਾ ਮੈਂ ਤਾਕਾ ਕਾਰ੍ਯ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤ ਹੋਵੈ ਨਹੀਂ; ਯਾ ਤੈਂ ਸਦਾ ਅਸੰਗ ਹੈ; ਯਾਹੀ ਤੈਂ ਸੁਧ ਹੈ. ਇਸਰੀ
 ਤਿ ਮੈਂ ਈਸ਼ਰ ਤੈਂ ਅਭੇਦ ਹੀ ਸੁਧ ਦੇਤਨ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਹੈ. ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ
 ਮੈਂ ਬੀ ਈਸ਼ਰ ਤੈਂ ਹੀ ਅਭੇਦ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਜੇ ਮੈਂ ਮਠ ਮੈਂ ਘਟ ਕਾ.
 ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ, ਤੇ ਮਠਾ ਕਾਸ ਮੈਂ ਘਟਾ ਕਾਸ ਕਾ ਲਖ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਮਹਾ-
 ਕਾਸ ਮੈਂ ਨਹੀਂ. ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕਾ ਸਰੀਰ ਈਸ਼ਰ ਕਿੰਤੁ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈਂ
 ਨਜੁ ਹੋਵੈ ਹੈ. ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਸਾਗ, ਈਸ਼ਰ ਸਰੀਰ ਮਾਯਾ ਕੇ ਅੰਤਰ

ਭੂਤ ਹੈ. ਵਿਦੁਆਨਾ ਆਤਮਾ ਵਿਦੇਹ ਮੋਹ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਗਮ
ਨ ਕਰੈ ਨਹੀਂ, ਯਾਤੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਮੈਂ ਮਠਾਕਾਸ਼
ਜੇ ਪਾਟਾਕਾਸ਼ ਕਾ ਅਭੇਦ ਹੁਆ, ਜੇ ਮਠਾਕਾਸ਼ ਮਹਾਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ.
ਤੈਂ ਮੈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਜੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੈ; ਯਾਤੈਂ ਸੁ-
ਖ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਹੈ.

ਦੇਹਾ.

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ ਕਿਯੋ, ਜਾਮੈਂ ਰਤਨ ਅਨੇਕ;
ਗੋਪਜ ਦੇਵ ਜਿਯਾਂਤ ਤੈਂ, ਪ੍ਰਗਟ ਲਹਤ ਸਵਿਦੇਕ. ੧੧੦
ਸਾਂਖਯ ਨਾਨਾ ਯਮੈਂ ਸੁਮ ਕਿਯੋ, ਪਹਿਲ ਜਾਕਰ ਲ ਅਸੇਖ;
ਪੜ੍ਹੇ ਗੰਥ ਅਦ੍ਵੈਤ ਕੇ, ਰਹੀ ਨ ਏਕਹੁ ਸੇਖ. ੧੧੧
ਕਠਿਨ ਜੁ ਮੈਰ ਨਿਕੰਧ ਹੈ, ਜਿਨ ਮੈਂ ਮਤ ਕੇ ਬੁਦ;
ਸੁਮ ਤੈਂ ਅਵਗਾਹਨ ਕਿਏ, ਨਿਸ਼ਚਲ ਦਾਸ ਸਵੇਦ. ੧੧੨
ਤਿਨ ਇਹ ਭਾਖਾ ਗੰਥ ਕਿਯ, ਰੰਚਨ ਉਪਜੀ ਲਾਜ;
ਤਾਮੈਂ ਇਹ ਇਕ ਹੋਤੁ ਹੈ, ਦਯਾ ਪਰਮ ਸਿਰਤਾਜ. ੧੧੩
ਕਿਨ ਹਜਾਕਰ ਲ ਨਧਨਿ ਸਕੈ, ਗੰਥ ਸੇ ਸਕਿਤ ਮੰਦ;
ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਹਿ ਅਨਯਾਸ ਹੀ, ਲੰਗੇ ਸੁਖ ਰਮਾਨੰਦ. ੧੧੪
ਦਿਲੀ ਤੈਂ ਪਸ਼ਿਮ ਦਿਸਾ, ਕੇਸ ਅਠਾਰਹ ਗਾਮ; :
ਤਾਮੈਂ ਇਹ ਪੂਰੇ ਭਯੋ, ਕਿਹੜੇ ਲੀ ਤਿਹਿ ਨਾਮ. ੧੧੫
ਗਜਾਨੀ ਮਭਿ ਵਿਦੇਹ ਮੈਂ, ਜਾਮੈਂ ਹੇਯ ਅਭੇਦ;
ਦਾਦੁ ਆਦੁ ਰੂਪ ਮੈ, ਜਾਹਿ ਬਖਾਨਤ ਵੇਦ. ੧੧੬
ਨਾਮ ਰੂਪ ਹਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ਮੈਂ, ਅਨੁਗਤ ਏਕ ਅਨੁਪ;
ਦਾਦੁ ਪਦ ਕੈ ਲਛਜ ਹੈ, ਅਸਿ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਰੂਪ. ੧੧੭

ਇਤੀਸ਼ੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇਜੀਵਨਮੁਕਿਵਿਦੇਹਮੁਕਿਵਰਣਨੰ
ਨਾਮਸਪ੍ਰਮਾਣੁਰੰਗ:੭
ਸਮਾਪ੍ਰੁ:

ਸਮਾਪ੍ਰੁ:੭ ਜੀਵਿਚਾਰਸਾਗਰੇਗੰਥ:

ਖਤਯਾ ਮੁੰਸੀਨਵਲ ਕਿਸੇਰ ਸਾਹਬ. ਜੀ. ਆਈ. ਈ. ਮੁਕਾਮਕਾਨਪੁਰ
ਮੈਂ ਛਪਾ.

ਦ੍ਰਿਤੀਯ ਆਖਾਨੁ ਸੰਵਤ੍ ੧੯੫੦ ਵਿ. ਮੁਤਾਦਿਕ
ਜਲਾਈ ਮਨ ੧੮ ੯੩ ਈ.

ਵਿਗਨਾਧਨਧੜ.

ਪ੍ਰਕਟਹੇ ਕਿ ਸੀਮਾਨੁ ਮੁੰਜੀ ਨਵਲ ਵਿਸੇਰ ਸਾਹਬ ਸੀ. ਅਧੀ. ਈ.
ਕੇਲਾਧਨਏ. ਕਾਨਧਾਰ. ਲਾਹੌਰ ਕੇ ਯੀਤਾਲਾਜ ਮੇਂ ਵਿਗਨਾਧਨ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿ-
ਏ ਜੇ ਪੁਸ਼ਟ ਕੇ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਅੱਛਰੇ ਮੇਂ ਕਥਾਕਰ ਮੇਂਜੁਦ ਹੈਂ. ਐਰਥਾਤ
ਵਰਖਤਰ ਕੇ ਵਿਤਾਧਨ ਕੇ ਮੇਂ ਮੇਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਹੈਂ. ਜੇ ਨੀਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾ ਕਰਨ ਹੈਂ.

(ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੇਂ.)

ਵਜਾਕਰਲ, ਧਰਾਲ, ਕਾਹਲ, ਜੇੜ, ਨਿਯਕਰਮ, ਮੁਕੁਤ, ਜ
ਤਕ, ਜੋਤਿਸ, ਕੇਸ, ਹੇਦਾਂਤ, ਹੇਦਜਕ ਮਾਦਿ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟ ਹੈਂ. ਐਰਥੇ
ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟ ਕੇ ਕੀ ਹੈਂ ਜਿਨ ਮੇਂ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਐਰ ਉਰਦੂ ਅੱਛਰੇ ਮੇਂ
ਉਲਥਾ ਜਾਥੈ.

(ਭਾਖਾਦੇਵਨਾਗਰੀ ਮੇਂ.)

ਵਿਤਿਹਾਸ, ਹੇਦਾਂਤ, ਕਾਹਲ, ਗਗ, ਕਹਾਨੀ, ਹੇਦਜਕ, ਜੋਤਿ-
ਸ, ਨੀਤਿ, ਉਪਨਿਸ਼ਦ, ਜਿਤਿ, ਨਾਟਕ, ਜਿਥੇ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟ
ਕੇ, ਐਰਥੇ ਐਰਸਰਚਿਜੇ ਤਾਲੀਮ ਕੀ ਵਿਤਾਧੈ ਹੈਂ.

ਜਿਨ ਮਹਾਸ਼ਯੋਂ ਕੇ ਲੇਨਾ ਮੇਂਜੁਰ ਹੈਂ ਭਾਕਦੁਆਰਾ ਮੰਗਾ ਜਕੁ ਹੈਂ. ਐ
ਰਕੀ ਮਤਭੀ ਬਹੁਤ ਵਿਗਨਾਧਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਸਕੀ ਹੈ. ਐਰਥੇ ਕਈ
ਸੰਦਾਗਰੇ ਕੇ ਲਿਏ ਐਰਥੀ ਵਿਗਨਾਧਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਸਕੀ ਹੈ. ਚਿੰਨੀ
ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਮਤ ਕਾ ਨਿਰਲਾਜ ਕਰ ਲੇਂਗੇ.

(ਐਜੇਟ ਮਤਥਾ ਅਦਯ ਅਧਵਾਦ.)

ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਤ ਰਾਮਾਯਣ ਦੀ ਕਾਢਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਜਾਨੀ ਕ੍ਰਿਤ

ਜਿਸ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਰਣ ਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਸ਼ਰਗਵਾਸੀ ਕੀ ਅਮਲਦਾਰੀ ਮੇਂ ਉਕੁ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਜਾ-
ਨੀ ਨਿਵਾਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਝਾਨੁ ਸਾਰ ਦੀ ਕਾ ਕੀ ਬੀ ਐਰ ਉਸ
ਦੀ ਕੇ ਕੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਵਕਾਸੀ ਵਾਸੀ ਬੜੇ ਬੜੇ ਦਿਵਾਨ ਪੰ-
ਡਿਤੋਂ ਨੇ ਦੇਖ ਐਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਿਯਾ ਅਬ ਬੋਲੀ ਸੀ ਮਹਿਮਾ ਇਸ ਰਾਮਾ-
ਯਣ ਕੀ ਲਿਖੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪੜ੍ਹਾਨੇ ਸੇ ਇਸ ਲੇਕ ਮੇਂ ਜੀ
ਵਨ ਮੁਕੁ ਹੋਕਰ ਅੰਤ ਮੇਂ ਮੁਕ੍ਰਿਯਾਤਾ ਹੈ. ਐਰ ਇਸ ਕੇ ਏਕ ਏਕ ਪਦ ਬੁਕ੍ਰਿ
ਰੁਖੀ ਰਸ ਸੇ ਪੁਰਿਤ ਹੈ. ਇਹ ਅਮਰ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਜੀ ਨੇ ਪਾਰਵਤੀ
ਪੁਤਿ ਸ਼ੁਵਲ ਕਰਾਈ ਹੈ. ਐਰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਹਰ ਏਕ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਰਹਨੀ
ਚਾਹਿਏ. ਇਹ ਭੀ ਛਪਾਹੁ ਆਂ ਤੇ ਯਾਰ ਹੈ.

ਪਾਰਸ ਭਾਗ

ਜਿਸ ਮੇਂ ਵੇਦਾਂਤ ਮਤਾਨੁ ਸਾਰ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੇਧ, ਮਦ, ਲੋਭ, ਮੋਹਾਦੀ ਕਾ-
ਰ ਕੇ ਨਾਸ ਕਾ ਉਪਾਯ ਐਰ ਦਾਨ ਵਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਾਭ ਐਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦ-
ਯਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੀ, ਈਰਖਾਦਿ ਬਹੁਤ ਸੇ ਦੇਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਰਮੇਂ ਕਾ
ਨਿਰਲਯ, ਇਤਿਹਾਸ, ਕਥਾ ਐਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਯੁਕਤ ਹੈ. ਜੇ ਛਾਪੇ ਖਾਨੇ
ਕੇ ਅਯੋਯਾ ਨਿਵਾਸੀ ਯੁਗਲਾਨ ਨਜ਼ ਸਰਲ ਵੈਕੰਟ ਵਾਸੀ ਕੇ ਪੁਸਤ-
ਕਾਲਯ ਜੇ ਉਨ ਕੇ ਸ਼ਾਨਾਧੰਨ ਮਹਾਤਮਾ ਜਾਨਕੀ ਵਰ ਸਰਲ ਜੀ ਕੇ ਦੁ-
ਆਰਾ ਬੜੇ ਪਰਿਸ਼ਰਮ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪੁ ਹੁਈ ਐਰ ਹਮਾਰੇ ਜੀਤਾਲਯ ਮੇਂ ਨਾ-
ਗਰੀ ਅਛਰੇ ਮੇਂ ਛਪੀ ਬੀ. ਅਬ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਛਰੇ ਮੇਂ ਛਪਕਰ ਤੇ-
ਯਾਰ ਹੈ. ਇਹ ਅਲਭੁਤ ਪੁਸਤਕ ਦੇਖਨੇ ਹੀ ਕੇ ਯੋਗਜ ਹੈ. ਇਸ ਕੀ ਵਾ-
ਰਤਾਏਂ ਵਰਲਨ ਕੇ ਬਾਹਰ ਹੈ.

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਾਗਰ.

ਜਿਸ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜ ਸਦਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੀਧ ਜੀ
 ਵੀਰ ਸ੍ਰ ਵੈਰੰਠ ਵਾਸੀ ਨੇ ਵੈਦਿਕ ਕੇ ਚਰਕ, ਸੁਸ੍ਰੁਤ, ਵਾਗਭਟ ਆਦਿ-
 ਮਨੋਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਸੇ ਸਾਰ ਸਾਰ ਬਾਤਾਂ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਰਚਾ ਜਿ
 ਸਮੇਂ ਸੰਪੂਰਨ ਰੋਗਾਂ ਕੀ ਉਤਪਤਿ, ਲੋਛਲ, ਯਤਨ, ਐਰ ਯੰਤ੍ਰ, ਮੰਤ੍ਰ,
 ਤੰਤ੍ਰ, ਧਾਤੁ ਮਾਰਣ, ਸੇਧਨ, ਗੋਲੀ, ਅਵਲੇਹ, ਬਦੀ ਜੇ ਆਜ ਮਾਈ
 ਹੁਈ ਹੈ. ਐਰ ਜਿਨ ਕਾ ਸਾਮਾਇਕ ਰੋਗਾਂ ਸੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਲਿਖੀ ਹੈ. ਪਰ-
 ਤੁ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਛਾਪੇ ਖਾਨੇ ਕੇ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਐਰ ਭੀ
 ਵਿਸੇਖ ਬਾਤਾਂ ਜੇ ਉਚਿਤ ਐਰ ਉਪਯੋਗਿਕ ਥੀਂ ਸੰਖੁਕੁ ਕਰਾਈ ਗਈ
 ਹੈ ਐਰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇਸ ਛਾਪੇ ਖਾਨੇ ਸੇ ਅਸੰਖ ਜਗੀਛ ਪਕਰ ਬਿਕਰ
 ਕੀ ਹੈ. ਇਸ ਲਿਖੇ ਅਬਕੀ ਬਾਰ ਇਹ ਅਲਕੁਜ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ
 ਅਖਰ ਕੇ ਅਵਲੇਕਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦ-
 ਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰੇ ਮੇਂ ਲਿਖਵਾਕਰ ਅਤਿ ਸੁੰਧਤਾ ਕੇ ਸਾਬਛਪਕਰ
 ਤੈਯਾਰ ਹੈ. ਆਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੀ ਗਾਥੇ ਗਾਥ ਬਿਕਰ ਦੁਬਾਰਾ ਛਪ-
 ਨੇ ਕਾ ਉਤਸਾਹ ਹੋ.

ਤਾਰੀਖੁ ਸਿਯਾ.

ਜਿਸ ਕਾ ਉਲਥਾ ਡਾਕਟਰ ਮੇਰੰਜੀ ਵਾਲ ਸਮਾਹਬ ਕੀ ਉਰਦੂ ਕਿ
 ਤਾਬ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮੰਜੀ ਨਵਲ ਕਿਸੇਰ. ਸੀ. ਆਈ. ਈ. ਕੀ ਆਗਯਾ
 ਨੁਸਾਰ ਬੜੇ ਪਰਿਸ਼ਰਮ ਸੇ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ. ਇਸ ਮੇਂ ਰੁਸਦੇ ਜਰੀਰਾ-
 ਜਨ ਵ ਤਿਜਾਰਤੀ ਹਾਲ ਵ ਰੁਸਿਯੇ ਕੀ ਵਿਦਿਆ ਵ ਗੁਲ ਐਰ ਰਿਆ-
 ਯਾ ਵ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਕੇ ਬਾਹਮੀ ਤਾਲੁਕਾਤ, ਰੁਸਵ ਰੁਮ ਕੀ ਲੜਾਈ.
 ਧੀਰ ਆਜਮ ਐਰ ਮਲਕਾ ਕੈ ਬਰਾਜਨ ਕੇ ਉਤਮ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧ
 ਸ਼ਿਤਾਦਿ ਬਹੁਤ ਉਤਮਤਾ ਸੇ ਵਰਣਨ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ. ਗੁਰਮੁਖੀ-
 ਮੇਂ ਤੈ ਆਜ ਤਕ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਛਪੀ. ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਭੀ ਦੇਖ ਨੇਹੀ ਕੇ ਯੋਗਜੇ

